

DARIUSZ SIECZKOWSKI

Czesko-polski słownik tematyczny dla uczniów i studentów

wydanie czwarte (poprawione)
CC-BY-ND
Oświęcim 2017

OD AUTORA

"Czesko-polski słownik tematyczny dla uczniów i studentów" powstawał z długimi przerwami od 2004 do 2011 roku. Był pracą tworzoną od zera, z pasji, ale bez doświadczenia. Pracy nad tą publikacją towarzyszył naiwny młodzieńczy zapał oraz nadzieja, że dzięki uczciwej pracy można coś w życiu osiągnąć, a sam słownik będzie rozbudowywany przez wiele lat i stanie się jedną z najlepszych pomocy do nauki języka czeskiego nie tylko dla polskich studentów.

Zderzenie z rzeczywistością brutalnie zweryfikowało plany. Prace nad słownikiem zostały zakończone w 2011 roku. Początkowo nie planowałem prac nad kolejnym wydaniem, jednak po sześciu latach przejrzałem słownik i zauważyłem, że przydałoby się zmienić szatę graficzną oraz uzupełnić niektóre zagadnienia. Ponadto od 2011 roku bardzo rozbudowano korpusy języka czeskiego tworzone przez Uniwersytet Karola w Pradze, otwierające zupełnie nowe możliwości w zakresie tworzenia słowników.

Prace nad czwartym wydaniem trwały krótko - jest to publikacja darmowa, tworzona bez żadnego wsparcia merytorycznego, finansowego i technicznego, a jako autor od lat nie mam żadnego kontaktu z językiem czeskim, więc ograniczyłem się tylko do poprawy zauważonych błędów, opracowania kilkunastu dodatkowych tematów oraz wypisania zdań przykładowych w wybranych blokach tematycznych.

Publikacja nie wyczerpuje zagadnienia, lecz stworzenie słownika tematycznego z prawdziwego zdarzenia to zadanie dla zespołu dobrze opłacanych osób (kilku leksykografów, grafik, specjalista od DTP), którzy będą mogli poświęcić kilka lat na opracowanie takiej publikacji. Nie porównujcie mojego słownika do prac tworzonych przez wiele lat przez renomowane wydawnictwa i instytucje naukowe.

Dołożyłem wszelkich starań, aby wychwycić i poprawić błędy, jednak błędy najczęściej zauważane są dopiero podczas pracy ze słownikiem na zajęciach, dlatego proszę czytelników o wyrozumiałość.

Słownik od początku spotykał się z druzgocącą krytyką ze strony środowiska naukowego oraz czechofilów. Chciałem podziękować wszystkim osobom, które w jakikolwiek sposób wspierały ten projekt, choćby tylko dobrym słowem. Na szczególne podziękowania zasługuje pani Alena Volfová z Brna za bezinteresowną pomoc w korekcie czeskich iloczasów w poprzednich wydaniach słownika.

Słownik jest darmowy. Został udostępniony na licencji CC-BY-ND, czyli można go rozpowszechniać w niezmienionej formie. Proszę nie używać tego słownika w różnych translatorach internetowych i słownikach wielojęzycznych. Jest to słownik tematyczny, rządzi się on zupełnie innymi prawami, dlatego pokazywane tłumaczenia w większości będą błędne.

Dariusz Sieczkowski

JAK KORZYSTAĆ ZE SŁOWNIKA

"Czesko-polski słownik tematyczny dla uczniów i studentów" na pierwszy rzut oka wydaje się być bardzo obszerną i nieprzydatną publikacją. Osoby korzystające z publikacji powinny pamiętać o następujących rzeczach:

- jeżeli nie stać nas na druk całego słownika, można wydrukować tylko strony z tematami, które nas interesują. Przydatne przed powtórką jakiegoś tematu na lektoracie języka czeskiego.

- warto zainwestować w dwa markery do zaznaczania słówek - na przykład markerem czerwonym możemy zaznaczać słówka, które już znamy, a czarnym słówka, które nas w ogóle nie interesują. Inni czerwonym markerem zaznaczają słówka do opanowania.

- przykładowe zdania pochodzą w większości z korpusu równoległego InterCorp opracowanego przez Uniwersytet Karola w Pradze, przy czym starałem się, aby korzystać głównie z tłumaczeń literatury czeskiej na język polski i odwrotnie. Zdania doбираłem według własnego uznania. Tłumaczenie poszczególnych zdań nie zawsze jest takie, jak wydawałoby się niedoświadczonemu uczniowi, rozpoczynającemu swoją przygodę z językiem czeskim. Zdania dotyczące bezpieczeństwa publicznego i szeroko pojętej cywilizacji zostały zaczerpnięte z czeskich portali informacyjnych. Ponadto korzystałem ze strony www.czechtourism.com.

- słownik nie jest kompilacją istniejących słowników. Jest to publikacja napisana od zera, więc może się zdarzyć, iż w opracowanych tematach zabraknie jakichś elementarnych słówek, pomimo obecności słów dla zaawansowanych. To nieuniknione przy takim rozmiarze publikacji. Również niektóre strony z tematami mogą nie być wypełnione w stu procentach, na innych natomiast musiałem zrezygnować z niektórych słów lub zdań, aby zachować czytelność strony.

- nie zamieszczałem informacji dotyczących rodzajów oraz odmiany z wyjątkiem słówek, gdzie bardzo łatwo pomylić rodzaj.

POLECANE PUBLIKACJE DO NAUKI JĘZYKA CZESKIEGO:

Czesko-polski słownik tematyczny dla uczniów i studentów należy traktować jako lekturę uzupełniającą do nauki języka czeskiego na poziomie A1-B2. Słownik nie zastąpi słowników specjalistycznych oraz zajęć z lektorem. Poniżej lista publikacji polecanych przeze mnie wszystkim uczącym się języka czeskiego na poważnie:

Drahuše Mašková, *Český jazyk - Přehled středoškolského učiva* - bardzo dobra książka do nauki czeskiej gramatyki. Wszystko opisane w zrozumiały sposób, świetnie dobrana szata graficzna. Najlepszy podręcznik do czeskiej gramatyki, z jakim spotkałem się przez siedem lat studiów.

Iwona Imioło, *Kieszonkowy słownik czesko-polski i polsko-czeski* - najlepszy słownik dla osób rozpoczynających naukę języka czeskiego wydany przez Krakowskie Wydawnictwo Naukowe. Trudny do zdobycia, bowiem wydawnictwo upadło - w czasach Wikipedii i wysypu darmowych materiałów w internecie małe wydawnictwa wydające bardzo dobre publikacje nie mają racji bytu.

Janusz Siatkowski, Mieczysław Basaj, *Słownik czesko-polski* - kultowy słownik wydawany od 1991 roku przez wydawnictwo Wiedza Powszechna. Najobszerniejszy słownik czesko-polski, obowiązkowa pozycja w biblioteczkę każdego miłośnika języka czeskiego. Obecnie dostępne jest czwarte wydanie z 2010 roku.

Lexicon 5 Wielki słownik polsko-czeski i czesko-polski - elektroniczny słownik czesko-polski i polsko-czeski opracowany przez wydawnictwo Lingea z Brna. Bardzo obszerny słownik, mnóstwo przykładów, gramatyka. Drogi, ale warty swojej ceny.

Na rynku znajdziecie mnóstwo innych publikacji, jednak wymienione wyżej uważam za najlepsze.

SPIS TREŚCI**1. OD NARODZIN DO ŚMIERCI**

1.1 Ciąża	7
1.2 Dzieciństwo i młodość	10
1.3 Życie dorosłe	14
1.4 Starość	15
1.5 Śmierć	16

2. ŻYCIE CODZIENNE

2.1 Dane osobowe	22
2.2 Rzeczy osobiste	22
2.3 Rodzina	23
2.4 Małżeństwo	25
2.5 Rutynowe czynności	28
2.6 Dom i mieszkanie	33
2.7 Szkoła	43
2.8 Studia	47
2.9 Życie towarzyskie	50
2.10 Wzloty i upadki	54

3. CZŁOWIEK

3.1 Części ciała	58
3.2 Wygląd zewnętrzny	62
3.3 Cechy charakteru i osobowości	66
3.4 Intelpekt	69
3.5 Nałogi	70
3.6 Seks	72
3.7 Potrzeby fizjologiczne	73
3.8 Emocje i uczucia	74
3.9 Zmysły	82

4. ZDROWIE

4.1 Zdrowie - pojęcia ogólne	87
4.2 Choroba	88
4.3 Leczenie	93
4.4 Uraz	95
4.5 Zabieg	97
4.6 Wybrane pojęcia specjalistyczne	98
4.7 Stomatologia	103
4.8 Medycyna alternatywna	104

5. CZAS WOLNY

5.1 Ogród	105
5.2 Cyrk	106
5.3 Ogród zoologiczny	106
5.4 Zwierzęta domowe	107
5.5 Konkursy	110
5.6 Hazard	110
5.7 Wędkarstwo	112
5.8 W bibliotece	112
5.9 Magia	113
5.10 Jeździectwo	114
5.11 Myślistwo	114
5.12 Szachy	115
5.13 Żeglarstwo	115

6. SPORT

6.1 Dyscypliny sportowe	116
6.2 Rywalizacja	117
6.3 Piłka nożna	121
6.4 Hokej na lodzie	123
6.5 Boks	124
6.6 Kolarstwo	125
6.7 Skoki narciarskie	126
6.8 Formuła 1	127
6.9 Siatkówka	127
6.10 Koszykówka	128
6.11 Tenis	128
6.12 Lekkoatletyka	129
6.13 Golf	129
6.14 Gimnastyka	130
6.15 Łyżwiarstwo figurowe	130

7. PODRÓŻ

7.1 Podróż - pojęcia ogólne	131
7.2 Podróż pociągiem	132
7.3 Podróż drogą powietrzną	135
7.4 Podróż drogą morską	136
7.5 Podróż samochodem	137
7.6 Komunikacja miejska	141
7.7 Zakwaterowanie	142
7.8 Kemping	143
7.9 Nad wodą	144
7.10 W górach	145
7.11 Granica	146

8. SPOŁECZEŃSTWO

8.1 Społeczeństwo	147
8.2 Historia	150
8.3 Polityka	152
8.4 Migracja	156
8.5 Środki masowego przekazu	157
8.6 Religia	161
8.7 Miasto	166
8.8 Wieś	167

9. KULTURA

9.1 Film	169
9.2 Teatr	171
9.3 Muzyka	172
9.4 Sztuki plastyczne	175
9.5 Rzeźbiarstwo	177
9.6 Showbiznes	178
9.7 Literatura	179
9.8 Taniec	180
9.9 Fotografia	181

10. BEZPIECZEŃSTWO

10.1 Policja	182
10.2 Przestępczość pospolita	184
10.3 Przestępczość zorganizowana	191
10.4 Przestępczość gospodarcza	194
10.5 Odpowiedzialność karna	196
10.6 Wojsko	203
10.7 Wojna	206
10.8 Broń	210
10.9 Służby specjalne	212
10.10 Terroryzm	214
10.11 Katastrofy	215
10.12 Klęski żywiołowe	221

11. NAUKA

11.1 Nauka - pojęcia ogólne	225
11.2 Astronomia	226
11.3 Matematyka	227
11.4 Fizyka	229
11.5 Chemia	231
11.6 Genetyka	233
11.7 Językoznawstwo	234
11.8 Filozofia	238
11.9 Jednostki miar i wag	239
11.10 Geografia	239
11.11 Archeologia	240

12. TECHNIKA

12.1 Przemysł	241
12.2 Górnictwo	242
12.3 Budownictwo	243
12.4 Architektura	244
12.5 Majsterkowanie	245
12.6 Energetyka	246
12.7 Elektrotechnika	247
12.8 Komputer	249
12.9 Gry komputerowe	250
12.10 Internet	251
12.11 Oprogramowanie	252

13. BIZNES

13.1 Praca	253
13.2 Zawody	257
13.3 Bankowość	260
13.4 Podatki	261
13.5 Gospodarka	262
13.6 Handel	263
13.7 Firma	266
13.8 Księgowość	267
13.9 Reklama	267
13.10 Ubezpieczenia	268
13.11 Umowa	269
13.12 Pieniądze	270
13.13 Rynek walutowy	273
13.14 Giełda	274

14. HANDEL I USŁUGI

14.1 Usługi w mieście	275
14.2 Zakupy	277
14.3 Artykuły spożywcze	278
14.4 Napoje	279
14.5 Odzież	281
14.6 Obuwie	283
14.7 Artykuły RTV	284
14.8 Artykuły AGD	285
14.9 Artykuły biurowe	286
14.10 Kosmetyki	287
14.11 Owoce i warzywa	288
14.12 Usługi pocztowe	289
14.13 Usługi telekomunikacyjne	290
14.14 Usługi gastronomiczne	291

15. PRZYRODA

15.1 Łąd	294
15.2 Woda	296
15.3 Góry	298
15.4 Powietrze	299
15.5 Pogoda	301
15.6 Fauna	305
15.7 Flora	312

16. ŚWIAT WOKÓŁ NAS

16.1 Dźwięk	316
16.2 Kolory	318
16.3 Kształt	320
16.4 Przestrzeń	321
16.5 Ruch	322
16.6 Czas	324
16.7 Ilość	325
16.8 Światło	326
16.9 Prędkość	327

17. ABSTRAKCJA

17.1 Kłamstwo i prawda	328
17.2 Opinia	330
17.3 Los	331
17.4 Etyka	332
17.5 Estetyka	333
17.6 Zagadka	334

18. NAZWY GEOGRAFICZNE

18.1 Państwa świata	335
18.2 Miasta świata	337
18.3 Góry	338
18.4 Krainy i regiony	339
18.5 Narodowości	340
18.6 Rzeki	341
18.7 Morza, jeziora i oceany	341
18.8 Wyspy	342

1. OD NARODZIN DO ŚMIERCI

1.1 CIAŻA

ZAPŁODNIENIE:

děloha - macica
dítě ze zkumavky - dziecko z probówki
nepłodnost - bezpłodność
nepłodný pár - bezpłodna para
odkládání mateřství - odkładanie macierzyństwa
oplođnit - zapłodnić
počít dítě - począć dziecko

problémy s otěhotněním - problemy z zajściem w ciążę
spermie - plemnik
umělé oplodnění - sztuczne zapłodnienie
vajíčko - jajeczko
vejcovod - jajowód
zplodit dítě - spłodzić dziecko

CIAŻA:

bolesti v podbřišku - bóle w podbrzuszu
budoucí maminka - przyszła mama
být v jiném stavu - być w stanie błogosławionym
gravidita - ciąża
interrupce - aborcja
ke konci těhotenství - pod koniec ciąży
kopat nožičkami - kopać nóżkami /w brzuchu matki/
miminko v břišku kope - dziecko w brzuszku kopie
mimoděložní těhotenství - ciąża pozamaciczna
otěhotnět - zajść w ciążę
plod - płód
potrat - poronienie

příznaky těhotenství - objawy ciąży
radostné očekávání - radosne oczekiwanie
rodička - rodzicielka
rodičovství - ojcostwo, macierzyństwo
těhotenský test - test ciążowy
těhotenství - ciąża
těsně před termínem porodu - tuż przed terminem porodu
umělý potrat - aborcja
vicečetné těhotenství - ciąża wielopłodowa
výbavička - wyprawka
vynechání menstruace - brak miesiączki/okresu

CIAŻA - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Těhotenství probíhá bez komplikací.
Těhotenství trvá devět měsíců.
Byla už několik týdnů těhotná.
Těhotenství není to nejhorší, co tě může potkat.
Zkopali mu těhotnou manželku.
Měly zakázáno otěhotnět.
Nikdy jsem nepřenášela dítě.
Tak ty čekáš dítě.
Mary měla potrat.
Vošmiková čeká další dítě.
Otěhotněla a narostlo jí břicho.
Život začíná těhotenstvím a porodem.
Znovu byla s útežkem.
Zabránit nežádoucímu početí.
Hlavně se pokus neotěhotnět, ano?
Ukázalo se, že je těhotná.
Maminka nebyla v jiném stavu.
Těhotná nestyda, která tě nestydatě miluje.
Vývoj směřuje k usnadnění potratů.
Dám si udělat potrat.
Má matka byla těhotná, i když to ještě nevěděla.
Zaříd' si další těhotenství.
Nechtěla mu těhotenství Istitivě přiřknout.
To byla potratová komise.
Šla na potrat.
Sem nejspíš těhotnej sám se sebou.

Ciąża przebiega bez komplikacji
Ciąża trwa dziewięć miesięcy.
Była w pierwszych tygodniach ciąży.
Ciąża to jeszcze nie najgorsze, co mogło się stać.
Skopali jego ciężarną żonę.
Nie wolno im było zajść w ciążę.
Jeszcze nigdy nie miałam przenoszonej ciąży.
A więc jesteś w ciąży.
Mary usunęła ciążę.
Woszmikowa znowu jest w ciąży.
Zaszła w ciążę i urósł jej wielki brzuch.
Życie zaczyna się od ciąży i porodu.
Była ponownie w ciąży.
Zapobiec niechcianej ciąży.
Tylko nie zajdź w ciążę, dobrze?
Okazało się, że jest w ciąży.
Mama nie była w ciąży.
Bezwstydnicą w ciąży, która cię bezwstydnie kocha.
Zmierzamy ku ułatwieniu przerywania ciąży.
Przerwę ciążę.
Matka nawet nie wiedziała, że jest już w ciąży.
Lepiej znów zajdź w ciążę.
Nie zamierzała podstępnie zrobić go w swoją ciążę.
To była komisja od przerywania ciąży.
Usunęła ciążę.
Jestem chyba w ciąży z samym sobą.

CIAŻA - BADANIA:

amniocentéza - amniocenteza
biopsie choriových klků (CVS) - biopsja kosmówki
genetická poradna - poradnia genetyczna
genetický ultrazvuk - usg genetyczne
genetik - genetyk
gynekolog - ginekolog /*mężczyzna*/
gynekoložka - ginekolog /*kobieta*/
odběr plodové vody - pobranie płynu owodniowego

odborné vyšetření - specjalistyczne badanie
odhalit vrozené vady - wykryć wady wrodzone
triple test - test potrójny
ultrazvuk - ultrasonografia, usg
vyloučit Downův syndrom - wykluczyć zespół Downa
vyšetření - badanie
zákrok - zabieg

PORÓD:

císařský řez - cesarskie cięcie
čtyřčata - czworaczki
druhá doba porodní - drugi etap/okres porodu
dvojčata - bliźniaki, bliźnięta
dvojče - bliźniak
dvojvaječná dvojčata - bliźnięta dwujajowe
jednovaječná dvojčata - bliźnięta jednojajowe
klystýr - lewatywa
komplikovaný porod - skomplikowany poród
kontrakce - skurcz
narodit se - urodzić się
nástřih hráze - nacięcie krocza
nedonošené dítě - wcześniak
osmerčata - ośmioraczki
paterčata - pięcioraczki
placenta - łożysko
plánovat porod - planować poród
porod do vody - poród w wodzie
porodila dvě děti - urodziła dwoje dzieci
porodní bába - akuszerka
porodní bolesti - bóle porodowe

porodní plán - plan porodu
porodní sál - sala porodowa
porodnice - 1. szpital położniczy 2. izba porodowa
porodnické křeslo - fotel porodowy
porodník - położnik, akuszer, lekarz-położnik
první doba porodní - pierwszy etap/okres porodu
prvorodička - pierworódka
přestřihnout pupeční šňůru - przeciąć pępowinę
přivést dítě na svět - wydać dziecko na świat
pupečnicková krev - krew pępowinowa
rodit doma - rodzić w domu
sedmerčata - siedmioraczki
siamská dvojčata - bliźnięta syjamskie
sraz dvojčat - zjazd bliźniaków
trojčata - trojaczki
třetí doba porodní - trzeci okres/etap porodu
urychlit porod - przyspieszyć poród
vícerodička - wieloródka
vůbec to nebolelo - w ogóle nie bolało
vyholení - depilacja, usuwanie owłosienia
výjezd k porodu - wyjazd do porodu

PORÓD - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Nastala nepředvídatelná situace.
 První porod se obvykle protáhne.
 Budou potíže při porodu.
 Pro tebe čas porodu je časem smrti.
 Mně umřela maminka při porodu.
 Proběhl porod v pořádku?
 Proč se lidé rodí?
 Dopomohla jí k narození syna.
 Porodila chlapečka a umřela.
 Dočkat se vytouženého dítěte.
 Lékař vyšetřil novorozence.
 Bulharka v 62 letech porodila dvojčata.
 Dvojčata mají dva různé otce.
 Narodila se jim dvojčata.

Wystąpiła nieprzewidziana sytuacja.
 Pierwszy poród bywa zazwyczaj przewlekły.
 Będą kłopoty z porodem.
 Dla ciebie czas porodu to czas śmierci.
 Moja matka umarła przy porodzie.
 Czy poród przebiegł dobrze?
 Dlaczego ludzie się rodzą?
 Pomogła jej urodzić syna.
 Urodziła chłopczyka i umarła.
 Doczekać się upragnionego dziecka.
 Lekarz zbadał noworodka.
 Bułgarka urodziła bliźniaki w wieku 62 lat.
 Bliźniaki mają dwóch różnych ojców.
 Urodziły im się bliźniaki.

PO PORODZIE:

nejkrásnější pocit - najpiękniejsze uczucie
pláč dítěte - płacz dziecka
poporodní deprese - depresja poporodowa
porodní trauma - trauma poporodowa
potomek - potomek
prudké změny nálad - gwałtowne zmiany nastrojów
první poporodní vyšetření - pierwsze badanie

poporodowe
rodný list - akt urodzenia
stát se otcem - zostać ojcem
šestinedělí - połóg
šestinedělka - położnica
výkyvy nálad - wahania nastrojów

1.2 DZIECIŃSTWO I MŁODOŚĆ

DZIECIŃSTWO:

au-pair - au pair
autorita - autorytet
autosedačka - fotelik samochodowy
bezstarostné dětství - beztroskie dzieciństwo
bít dítě - bić dziecko
čepička - czapeczka
dát na zadek - dać w tyłek/po tyłku
dudlík - smoczek
dupáčky - śpioszki
fyzický/tělesný trest - kara cielesna
hlidání dětí - pilnowanie dzieci
hodit se na práci chůvy - nadawać się na nianię
chůva - niania
chůva se zkušenostmi - niania z doświadczeniem
chůvička - niania elektroniczna
jedináček - jedynak
jesle - żłobek
jídelní židlička - krzeselko do karmienia
kočárek - wózek
kojení - karmienie piersią
kolébka - kołyska
koupání - kąpiel
monitor dechu - monitor oddechu
motivovat a chválit - motywować i chwalić
návrat do dětství - powrót do dzieciństwa
nedostatek citu - brak uczuć
nechtěl jíst - nie chciał jeść
nočník - nocnik
nosič - nosidło
nosítko - nosidełko
paní na hlídání - niania
pásek - pasek
péče o dítě - opieka nad dzieckiem
pečovat o malé dítě - opiekować się małym dzieckiem
pleny; plenky - pieluchy, pieluszki

postýlka - łóżeczko
přebalovat dítě - przewijać dziecko
přečíst pohádku - przeczytać bajkę
přehánět - przesadzać
rákoska - różga
rané dětství - wczesne dzieciństwo
rozkazovací tón - rozkazujący ton
seriály mého dětství - seriale mojego dzieciństwa
šátek - chusta
školka - przedszkole
těžké dětství - ciężkie/trudne dzieciństwo
trávit společné chvíle - spędzać wspólne chwile
trest - kara
trestat - karać
učit dítě usínat - uczyć dziecko zasypiać
učit chodit na nočník - uczyć chodzenia na nocnik
ukládat dítě ke spánku - układać dziecko do snu
varovat - ostrzegać, ostrzec
velké nároky - wysokie wymagania
volná výchova - wychowanie bezstresowe
výběr chůvy - wybór niani
výchova - wychowanie
výchova bez povinností - wychowanie bez obowiązków
vychovat - wychować
vychovávat - wychowywać
výchovné metody - metody wychowawcze
výchovné problémy - problemy wychowawcze
výchovný model - model wychowawczy
výprask - lanie
vysvětlit - wyjaśnić
vzpomínky na dětství - wspomnienia z dzieciństwa
vztáhnout ruku na dítě - podnieść rękę na dziecko
zakazovat a trestat - zakazywać i karać
zpívat ukolébavku - śpiewać kołysankę

DZIECIŃSTWO - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Následek příhody z dětství.
 Noční můra, která ho pronásledovala už od dětství.
 Snímky Maris mapovaly její dětství.
 Chyby z dětství se podruhé nedopustila.
 Měla jsem šťastné dětství.
 Vyprávěl mi o svém bolestném dětství v nějaké vsi.
 Toužím mu zničit jeho dětství.
 Dětské hry.
 Tohle není dětská hra.
 Nech mě ji přebalit.
 Julie sáhla na plenku.
 Nikdy nemá opruzeniny od plenek.
 Sotva odrostla plenkám.
 Plenka sklouzla.
 Navlékl jsem jí plenku.
 Měnila mu pleny.
 Došla pro čisté plínky.
 Na jejich větvích se sušily plínky.
 V koupelně schnou plenky.

Następstwo zdarzenia z dzieciństwa.
 Koszmar prześladowający go od dzieciństwa.
 Zdjęcia Maris upamiętniały jej dzieciństwo.
 Nie powtórzyła błędów z dzieciństwa.
 Miałam szczęśliwe dzieciństwo.
 Opowiedział mi o żalonym dzieciństwie we wsi.
 Pragnę zrujnować mu jego dzieciństwo.
 Zabawy dziecka.
 To nie jest zabawa dla dzieci.
 Daj, przewinę ją.
 Julia sprawdziła jej pieluszkę.
 Nie miewa nigdy żadnych odparzeń od pieluszek.
 Dopiero co wyszła z pieluch.
 Pielucha się zsunęła.
 Założyłem jej pieluchę.
 Zmieniała mu pieluchy.
 Poszła po czyste pieluchy.
 Na ich gałęziach suszyły się pieluchy.
 W łazience suszą się pieluchy.

DZIECIŃSTWO - PRZYKŁADOWE ZDANIA - CIĄG DALSZY:

Musela cumlat dudlík.
 Nahýbala láhev s dudlíkem.
 Měli dalších pět dětí.
 Po schodech za námi běžely její děti a brečely.
 Rodiče jsou pro dítě vzorem.
 Rodiče nemusí dětem říkat vše.
 Dětství končí v jedenácti letech.
 Neberme dětem dětství.
 Táto, zničilš mi dětství.
 skloubit péči o dítě a kariéru.
 Chůvy přestaly být výsadou.
 Nechci, aby mé dítě vychovával někdo cizí.
 Postupně se stala součástí rodiny.
 Mez, po jejímž překročení následuje trest.
 Měli dvě malé děti.
 "Děti!" ozývalo se volání.

Musiála ssać smoczek.
 Przechylała butelkę ze smoczkiem.
 Mieli jeszcze pięcioro dzieci.
 Po schodach leciały za nami jej dzieci i ryczały.
 Rodzice są dla dziecka wzorem.
 Rodzice nie muszą mówić dzieciom wszystkiego.
 Dzieciństwo kończy się w wieku jedenastu lat.
 Nie odbierajmy dzieciom dzieciństwa.
 Tato, zniszczyłeś mi dzieciństwo.
 Pogodzić opiekę nad dzieckiem i karierę.
 Nianie przestały być przywilejem.
 Nie chcę, żeby moje dziecko wychowywał ktoś obcy.
 Stopniowo stała się częścią rodziny.
 Granica, po której przekroczeniu następuje kara.
 Mieli dwoje małych dzieci.
 Dzieci! - rozległy się głosy.

ZABAWA I ZABAWKI:

autíčko - resorak
balkónek - balkonik
dětské hřiště - plac zabaw
honička - berek
houpací kůň - koń/konik na biegunach
houpačka - huśtawka
houpadlo na pružině - kiwak
houpat se - huśtać się
hra na písku - zabawa na piasku
hra na slepou bábu - zabawa w ciuciubabkę
hrábě - grabie
hrát karty - grać w karty
hrát si na honičku - bawić się w berka
hrát si na četníky a zloděje - bawić się w policjantów i złodziei
hrát si s míčem - bawić się piłką
hrát si s panenkami - bawić się lalkami
hrst písku - garść piasku
chodítko - chodzik
chrastítko - grzechotka
kousátko - gryzak, gryzaczek
kyblíček - wiaderko
lanová prolézačka - linarium; przepłotnia z lin
lavička - ławka
lezecká stěna - ścianka alpinistyczna
lopatka - łopatka
maminky s kočárky - mamy z wózkami

obchůdek - sklepik
obloukový můstek - mostek łukowy
panenka Barbie - lalka Barbie
písek - piasek
pískoviště - piaskownica
plastový domeček - plastikowy domek
plyšový medvídek - pluszowy niedźwiadek
pódium - podest
pohyblivá rampa - trap ruchomy
popelářské auto - śmieciarka
postavit bábovičku - ulepić babkę /z piasku/
postavit hrad - zbudować zamek
provazový můstek - mostek z lin
rozšlapat bábovičku - rozdeptać babkę
sestava hrazd - zestaw do przewrotów
sklápěč - wywrotka
skluzavka - ślizgawka, zjeżdźalnia
spirální skluzavka s pódíem - zjeżdźalnia kręcona z pomostem
stavět - budować
šikmý žebřík - drabina/drabinka ukośna
šplhací tyč - rura strażacka
věž - wieża
vstupní rampa - trap wejściowy
vstupní schody - schody wejściowe
zahradní domek - domek ogrodowy
zastřešená věž - wieża z dachem

ZABAWY I ZABAWKI - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Na stráni sáňkovaly děti.
 Děti si hrály na schovávanou.
 Všude byly poházeny hračky.
 Nejgeniálnější hračka na světě.
 Je důležité mít takové hračky.
 Copak si děti s těmi hračkami nesmějí hrát?
 Je to jen hračka, to se ví.
 Touha po hře.

Dzieci zjeżdźały ze stoku na sankach.
 Dzieci bawiły się w chowanego.
 Wszędzie walały się porzrzućane zabawki.
 Najgenialniejsza zabawka świata.
 Ważne jest, żeby mieć takie zabawki.
 Czy dzieciom nie wolno się bawić tymi zabawkami?
 Oczywiście, to tylko zabawka.
 Pragnienie zabawy.

SŁOWNIK DZIECIĘCY:

bacat - dawać klapsa
bumbat - pić
blinkat - wymiotować
cap, capy - tup, tup
hačat - siedzieć
hačnout si - usiąść
hajat - 1. spać 2. leżeć

kakat - robić kupę
nabumbat se - napić się
napapat se - najeść się
papat - jeść
spinkat - spać
vybumbat - wypić
vyspinkat se - wyspać się

ROZWÓJ DZIECKA I NASTOLATKA:

akné - trądzik
dítěti se prořezávají zuby - dziecku wyrzynają się zęby
dospívat - dojrzewać, dorastać
chodit - chodzić
lézt po čtyřech - raczkować

mluvit - mówić
psychické změny - zmiany w psychice
rozeznávat blízké osoby - rozpoznawać bliskie osoby
změna hlasu - mutacja głosu
žvatlat - gaworzyć

MŁODOŚĆ:

donutit - zmusić
hádat se s rodiči - kłócić się z rodzicami
hledání sama sebe - poszukiwanie samego siebie
hledat kompromisy - szukać kompromisów
hříchy mládí - grzechy młodości
kamarád - kolega, przyjaciel
kamarádka - koleżanka, przyjaciółka
klukovina - wyglup
klukovství - chłopięcy wiek
kontrolovat - kontrolować
kritika - krytyka
kritizovat - krytykować
milovat - kochać
mít vlastní názor - mieć własne zdanie
mládež - młodzież
mládí - młodość
mladistvý - młodociany
mluvit - mówić; rozmawiać
mluvit s dětmi o sexu - rozmawiać z dziećmi o seksie
naslouchat - słuchać
nepnoletý - niepełnoletni
nesnesitelný - nieznośny
nezájem - brak zainteresowania
nezletilý - nieletni
období dospívání - okres dorastania

osamostatňování - usamodzielnianie się
panenství - dziewictwo
pochopit - zrozumieć
přemluvit - namówić
příkazy - nakazy
puberta - okres dojrzewania
rebel - buntownik
rebelka - buntowniczką
teenager - nastolatek
testosteron - testosteron
tlak vrstevníků - presja rówieśników
vrstevnice - rówieśniczka
vrstevník - rówieśnik
vyhodit z domu - wyrzucić z domu
vyspělejší - bardziej dojrzały
vzbouřit se - zbuntować się
vzdor - opór
vzpouira proti autoritám - bunt przeciwko autorytetom
vzpouira proti rodičům - bunt przeciwko rodzicom
zábava - zabawa
zakazovat - zakazywać
zralost - dojrzałość
zralý - dojrzały
žádné zákazy - żadnych zakazów

MŁODZIEŃCZE IDEALY:

bojovat za světový mír - walczyć o pokój na świecie
lidská práva - prawa człowieka
ochrana životního prostředí - ochrona środowiska
pomáhat chudým - pomagać biednym
práva zvířat - prawa zwierząt

proti diskriminaci - przeciwko dyskryminacji
rovné příležitosti - równe szanse
rovnost - równość
svoboda - wolność
tolerance - tolerancja

MŁODOŚĆ - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Dostat se do špatné společnosti.
 Za všechno můžou hormony.
 Mám všechna práva a žádné povinnosti.
 Nikdo mi nebude říkat, co mám dělat.
 Všichni jsme si rovni.
 Můj syn mě vůbec neposlouchá.
 Vzpomněl si na vlastní mládí.
 Být mladý přece také znamená dopouštět se chyb.
 To je normální mladický protest.
 Mládí má mnoho šlechetných tužeb.
 Všem zželelo se jeho mládí a tváře spanilé.
 Uchoval ducha své mladosti.
 Mluvím tu o hříšném vznětu svých mladých let.
 Mé mládí bylo zaneseno velice neblahými omyly.
 Když já byla mladá, bylo to úplně jiné.
 Jeho ideály odvály a jeho mládí bylo pryč.
 Mými ústy se ozývá vaše mládí.
 A ubohé mládí!
 Mládí jsem měl takové nic extra.
 Jakými útrapami jsi v mládí prošla?
 Poslední kousek jeho mladistvého fanfaronství.
 Mladistvé nadšení.
 Bylo tam plno mladých lidí.
 Právě mládež musí být silná.
 Mladí lidé jsou novým myšlenkám otevřenější.
 Jedině mládež je neomylná v každém akcentu.
 Dnešní mladí lidé jsou jiní než my.
 Prožil několik nesnadných pubertálních let.
 Vypadají oba jako puberťáci.
 Bolest k dospívání patří.
 A je tvrdé, když musí dospívat tak rychle.
 Naše děti vyrůstaly společně.

Wpaść w złe towarzystwo.
 Wszystkiemu winne są hormony.
 Mam wszystkie prawa i żadnych obowiązków.
 Nikt mi nie będzie mówił, co mam robić.
 Wszyscy jesteśmy sobie równi.
 Mój syn w ogóle mnie nie słucha.
 Przypomniał sobie własną młodość.
 Przecież w młodości często popełnia się błędy.
 To zwykły bunt młodości.
 Młodość zna wiele szlachetnych impulsów.
 Wszyscy żalowali jego młodości i urodziwej twarzy.
 Zachował ducha swojej młodości.
 Mówię o występnych zapałach mej młodości.
 Moja młodość pełna była najposępniejszych błędów.
 W mojej młodości było inaczej.
 Jego ideały uleciały, a młodość minęła.
 Moimi ustami odzywa się młodość wasza.
 I biedna młodości!
 Młodość miałem taką sobie.
 Jakie były trudy twej młodości?
 Jego ostatni wielki akt młodzieńczego buntu.
 Młodzieńczy entuzjazm.
 Roilo się tam od młodzieży.
 Właśnie młodzież musi być silna.
 Młodzież jest bardziej otwarta na nowe pomysły.
 Tylko młodzież jest nieomylna w każdym akcencie.
 Dzisiejsza młodzież jest inna niż my.
 Jako nastolatki nie było mu lekko.
 Wyglądają jak para nastolatków.
 Cierpienie jest częścią dorastania.
 To bolesne dorastać tak szybko.
 Nasze dzieci dorastały razem.

1.3 ŽYCIE DOROSŁE

ŽYCIE DOROSŁE:

biologické hodiny - zegar biologiczny
dospělý - dorosły
dožít se padesáti let - dożyć pięćdziesięciu lat
hledat si obživu - szukać środków do życia
hodně pracovat - dużo pracować
honit se za penězi - gonić za pieniędzmi
krize středního věku - kryzys wieku średniego
kult věčného mládí - kult wiecznej młodości
mládí je pryč - młodość minęła
monotónnost - monotonia
nevypadat na třicet - nie wyglądać na trzydzieści lat
obživa - środki do życia
odkvět - przekwitanie
padesátnice - pięćdziesięciolatka
potatit se - pójść w ślady ojca

promarnit svůj život - zmarnować życie
první vráska - pierwsza zmarszczka
přemýšlet o budoucnosti - myśleć o przyszłości
přenášet vášeň na své děti - przekazywać pasję dzieciom
přibývající léta - przybywające lata
stará panna - stara panna
starý mládenec - stary kawaler
třicátnice - trzydziestolatka
vyspělejší - bardziej dojrzały
vzpomínky na minulost - wspomnienia z przeszłości
zralost - dojrzałość
zralý - dojrzały
žena v odkvětu - kobieta w okresie przekwitania

ŽYCIE DOROSŁE - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Prosadil si svou.
 Mně už táhlo na třicet.
 Manžel je o dva roky starší.
 Dcera trochu povyrostla.
 Známe se od mala.
 Dosáhla jsem cíle, který jsem si určila.
 Do minulosti jsme se nevraceli.
 Nikdy jsem svého rozhodnutí nelitoval.
 Všichni ji od toho odrazovali.
 Mládež jí ztrpčuje život.
 MVrátit zpět to nelze.
 To se stát nemělo.
 Nebyla spokojená se svým životem.
 Osud se s nimi nemazlil.
 Žiji uzavřen ve svém domě.
 Upadli do všednosti života.
 Odpolední vyhlížení z okna.
 Hádám mu něco přes dvacet.
 Průměrná délka života se prodlužuje.
 Sdílet s ostatními své zkušenosti.

Postawił na swoim.
 Zbliżałam się do trzydziestki.
 Mąż jest o dwa lata starszy.
 Córka trochę podrosła.
 Znamy się od małego.
 Osiągnęłam cel, który sobie wyznaczyłam.
 Nie wracaliśmy do przeszłości.
 Nigdy nie żałowałam swojej decyzji.
 Wszyscy jej to odradzali.
 Młodzież uprzykrza jej życie.
 Nie można tego cofnąć.
 To nie powinno (było) się stać.
 Nie była zadowolona ze swojego życia.
 Los ich nie oszczędzał.
 Żyję zamknięty w swoim domu.
 Powpadali w nałóg życia.
 Popołudniowe wyglądanie przez okno.
 Daję mu trochę ponad dwadzieścia lat.
 Średnia długość życia wydłuża się.
 Dzielić się doświadczeniami z pozostałymi.

1.4 STAROŚĆ

Alzheimerova choroba - choroba Alzheimera

babička - babcia

bolesti kloubů - bóle stawów

cítit se jako babička - czuć się jak babcia

dědeček - dziadek

demence; senilita - demencja starcza

diskriminace kvůli věku - dyskryminacja ze względu na wiek

domov důchodců - dom emeryta

domov seniorů - dom spokojnej starości

důchod - emerytura

důchodce - emeryt

důchodkyně - emerytka

dům klidného stáří - dom spokojnej starości

hluboké vrásky - głębokie zmarszczki

chodit o berlich - chodzić o kulach

jdou na něho léta - starzeje się

na stará kolena - na stare lata

odejít do důchodu - przejść na emeryturę

organismus stárne - organizm starzeje się

pečovatelský dům - dom opieki

podzim života - jesień życia

pokles tělesné hmotnosti - spadek masy ciała

pokročilý věk - podeszły wiek

poruchy paměti - zaburzenia pamięci

povadlá prsa - zwiotczałe piersi

pozdní stáří - późna starość

prodloužit život - przedłużyć życie

první šedivý vlas - pierwszy siwy włos

předčasné stárnutí - przedwczesne starzenie się

příznaky stáří - objawy starości/starzenia się

skleróza - skleroza

smutné stáří - smutna starość

spořit si na stáří - oszczędzać na starość

stárnout - starzeć się

stárnutí - starzenie się

staroba - starość

starý člověk - stary człowiek

stařec - starzec, staruszek

stařenka - staruszka

stáří - starość

svaly slábnou - mięśnie słabną

šedý zákal - zaćma; katarakta

tajemství dlouhověkosti - tajemnica długowieczności

univerzita třetího věku - uniwersytet trzeciego wieku

vypadání zubů - wypadanie zębów

zestárnout - zestarzeć się

zhoršení zraku - pogorszenie wzroku

změny vzhledu - zmiany w wyglądzie

známky stárnutí - oznaki starzenia się

zpomalit proces stárnutí - spowolnić proces starzenia się

STAROŚĆ - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Už to není, co to bývalo.

Všechny buňky časem stárnou.

Vrásky den za dnem přibývají.

Přišlo stáří, přišly nemoci.

Každá z nás chce vypadat co nejlépe.

Sedavý způsob života urychluje stárnutí.

Stáří nelze zastavit.

Důchodci nejsou tak svatí, jak se zdají.

Neúcta ke starším lidem.

Pomáhat starým babičkám s nákupy.

Roste počet starších lidí.

Starí lidé jsou nejčastější obětí diskriminace.

Starí lidé mezi námi.

Co budete dělat celý den, až budete stará?

Rozum již ochabuje ve stáří.

Léta již poněkud srážela ramena knížeti Karlovi.

Matka se poddávala také své starobě a vetchosti.

Tělo už zkušilo břemeno let.

Starali se jeden o druhého od mládí do stáří.

Ke stáru četla knížky o duších v očistci.

V zátočině stáří.

Postavil se úkladům stáří.

Úrsula odmítala zestárnout.

Umřít stáří v jejím náručí.

Ještě po letech, když už scházela samým stáří.

Faráři se stáří začíná mást rozum.

Začínají se přihlašovat příznaky stáří.

Jejich nápor připadá na léta před prahem stáří.

Stáří bez mládí a zralého věku.

V mukách stařeckých úzkostí.

To już nie to, co kiedyś.

Wszystkie komórki z czasem się starzeją.

Zmarszczek przybywa z każdym dniem.

Przyszła starość, przyszły choroby.

Każda z nas chce wyglądać jak najlepiej.

Siedzący tryb życia przyspiesza starzenie się.

Starości nie da się zatrzymać.

Emeryci nie są tak święci, jak się wydają.

Brak szacunku do starszych ludzi.

Pomagać starym babciom z zakupami.

Rośnie liczba starszych osób.

Ofiarami dyskryminacji padają najczęściej starzy ludzie.

Starzy ludzie wśród nas.

Czym pani sobie wypełni czas na starość?

Rozum na starość słabnie.

Lata już nieco przygarbiły plecy księcia Karola.

Matka również ulegała już niedołęstwu starości.

Ciało zeszywniało ze starości.

Wspierali się wzajemnie od młodości po starość.

Na starość czytała książki o duszach w czyścicu.

W zakolu starości.

Stawił czoło podstępom starości.

Urszula opierała się starości.

Umrzeć ze starości w jej ramionach.

Wiele lat później, w trudnych latach starości.

Proboszczowi pomieszało się w głowie ze starości.

Zaczynam wyczuwać oznaki starości.

Ich nasilenie przypada na lata u progu starości.

Starość bez młodości i bez wieku dojrzałego.

Nękaną łękami starości.

STAROŚĆ - PRZYKŁADOWE ZDANIA - CIĄG DALSZY:

On stárnul každým dnem.
 Možná už přeče jenom stárneme.
 Vévoda přeče jen stárnul, churavěl.
 Rozprchlé myšlenky stárnoucí panny.
 Stárnou velmi rychle.
 Pitomá ženská, už trochu maličko stárnoucí.
 Stárlí ve zdraví a pohodě.
 Stárnu, miláčku, to je to celý.
 Nechtěla zestárnout sama.
 Pořádně jste zestárla za posledního půl roku.
 Zestárl a zešedivěl.
 Odejel jako churavý muž, poznamenáný stářím.
 Zestárl a ještě více ztloustl.
 To jsem tak zestárl?
 Kdy tolik zestárl?
 Jako by náhle zestárl.
 Jeho obličej zestárl ještě víc.
 Zestárl, vybledl, shrbil se.
 Zdálo se mi, že náhle zestárl.
 Na schodech roztrfesený a vyděšený stařec upadl.
 Zástupy žen, starců a dětí se tísnily opodál.
 Stařík vypadal ještě letitěji než obvykle.
 Stařec měl těžký zlatý náprsník.
 A dál už mu stará žena nic nepověděla.
 Stařena měla tvář svraštělou.
 Stará paní mu pozdrav oplátila.

On się starzał z dnia na dzień.
 Może po prostu starzejemy się.
 Wojewoda przecież starzał się, nie domagał.
 Rozpierzchnięte myśli starzejącej się panny.
 Starzeją się bardzo szybko.
 Głupia baba, już trochę się starzejąca.
 Starzeli się pogodnie i zdrowo.
 Starzeję się, kochanie, to wszystko.
 Nie chciała się zestarzeć w samotności.
 Pani się solidnie zestarzała przez ostatnie pół roku.
 Zestarzał się i posiwiał.
 Wyjechał zestarzały i chory.
 Zestarzał się i jeszcze utył.
 Czy aż tak się zestarzałem?
 Kiedy tak się postarzał?
 Jak gdyby w oczach się postarzał.
 Twarz postarzała mu się jeszcze bardziej.
 Postarzał się, zmizerniał, zgarbił.
 Odniosłem wrażenie, że nagle się postarzał.
 Na schodach trzęsący się i drżący starzec upadł.
 Tłumy starców, kobiet i dzieci tłoczyły się opodál.
 Starzec jeszcze nigdy nie wyglądał tak wiekowo.
 Starzec miał na sobie szczerozłoty napierśnik.
 I staruszka nie powiedziała już nic więcej.
 Twarz staruszki była pełna zmarszczek.
 Staruszka odwzajemniła pozdrowienie.

1.5 ŚMIERĆ**ŚMIERĆ:**

agonie - agonia
držet smutek - być w żałobie
chodit ve smutku - chodzić w żałobie
konstatovat smrt - stwierdzić zgon
ležet na smrtelné posteli - leżeć na łożu śmierci
minuta ticha - minuta ciszy
mrtvola - zwłoki
na znamení smutku - na znak żałoby
náhlá smrt - nagła śmierć
nastala smrt - nastąpiła śmierć
nebožtík - nieboszczyk
nešťastná náhoda - nieszczęśliwy wypadek
nosit smutek - nosić żałobę
obdržet poslední pomazání - otrzymać ostatnie namaszczenie
odcházet s úsměvem na rtech - odchodzić z uśmiechem na ustach
odpočívát v pokoji - spoczywać w spokoju
ohledání mrtvoly - oględziny zwłok
oplakávat - oplakiwać
parte - nekrolog
pláč - płacz
plakat - płakać
poslední přání - ostatnie życzenie
se slzami v očích - ze łzami w oczach

skon (rzad.) - zgon
skonat - skonać, umrzeć
skonat (rzad.) - skonać
slaměný vdovec - słomiany wdowiec
smířit se se smrtí - pogodzić się ze śmiercią
smrt - śmierć
smuteční oznámení - nekrolog
smutek - żałoba
státní smutek - żałoba narodowa
tragická smrt - tragiczna śmierć
truchlicí rodina - rodzina pogrążona w żałobie
umírat - umierać
úmrtí - zgon
vdova - wdowa
vdova po zpěvákovi - wdowa po śpiewaku
vdovec - wdowiec
vyrovnat se se smrtí - pogodzić się ze śmiercią
vystavit úmrtní list - wystawić akt zgonu
záhadná smrt - zagadkowa śmierć
zahalit se do smutku - pogrążyć się w żałobie
zápasit/bojovat se smrtí - walczyć ze śmiercią
zármutek - żałoba
zemřít - umrzeć
zemřít přirozenou smrtí - umrzeć śmiercią naturalną
zesnulý - zmarły

ŚMIERĆ - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Jediný bratr umřel na infarkt.
 Měla před sebou celý život.
 Navždy nás opustil.
 Před týdnem umřel manžel.
 Rakve s ostatky třiceti obětí.
 Zemřel po dlouhé těžké nemoci.
 Po celou dobu hlasitě vzlykala.
 Už nemám sílu plakat.
 Vlajky staženy na půl žerdi.
 A zase se budu muset smiřovat se smrtí.
 Kdybych svou smrtí mohl vám získat mír!
 Smrt a zkáza byla nablízku.
 Byla taková neviditelná jako smrt ze zálohy.
 Nebyl to přívit smrti.
 Lidé zapáchali smrtí a peklem.
 Smrtný stín padal na celou zemi.
 Znali předem hodinu své smrti.
 Každý volá před smrtí o milost.
 Přicházely mráčky a zdesil se smrti.
 Umíral teď také takovou smrtí.
 Smrt na zemi je tedy požehnaním.
 Smrt osvobozuje člověka od bolesti a utrpení.
 Jediné, co je v životě jisté, je smrt.
 Viděl jsem, jak sebou zmrítá ve smrtelné křeči.
 Krev se vyřinula z úst se smrtelným chropotem.
 A tady nyní umírali ti, kteří zmeškali.
 Když umíral, rozplývala se cena života jako dým.
 Viděl jsem je umírat.
 Raněná umírala.
 Nebýt jich, umírali bychom dříve.
 Když umíral, zvolal, aby mu to Pán Bůh odpustil.
 Tvé umírání žije, a docela intenzivně.
 Umírat jeho ženu jsem neviděl.
 Když otec umíral, seděla na okraji jeho lůžka.
 Básníci často umírají v mladém věku.
 Jak se nade mnou sklání a říká: neumírej.
 Zemřel pro víru.
 Voni můžou třeba i umřít.
 A kdyby přece umřel?
 Nejspíše umře, neumřel-li již.
 Vždyť on zemřel před padesáti léty.
 Otec mi zemřel dosti dávno.
 Snad to ani není tak hrozné umřít.
 Nebožtík loupil okem podruhé.
 Vezou nebožtíka, aby ho zakopali nebo spálili.
 Vypadalo to, jako kdyby se nebožtík na chvíli probral.
 Chtěl jsem si o nebožtíkovi s někým pohovořit.
 Mlčí i o okolnostech skonu.
 Cestující, jejíž přítomnost věští smrt.
 Odevšad docházejí zprávy o úmrtích.
 Klidně vystoupil na Golgotu a klidně umíral.
 Mám smutek po rodičích.
 Smutek byl na nebi, únava na zemi.
 Byl smutek po knížeti Lichtenštejnovi.
 Vůbec je neodrazovalo, že chodila ve smutku.
 A když pominul smutek...
 Odjedou tam jako dva vdovci v nejhlubším smutku.

Jedyny brat zmarł na zawał.
 Miała przed sobą całe życie.
 Opuścił nas na zawsze.
 Tydzień temu zmarł mąż/małżonek.
 Trumny ze szczątkami trzydziestu ofiar.
 Zmarł po długiej i ciężkiej chorobie.
 Przez cały czas głośno szlochała.
 Już nie mam siły płakać.
 Flagi opuszczone do połowy masztów.
 I znów trzeba będzie zacząć godzić się ze śmiercią.
 Gdybym mógł swą śmiercią wykupić dla was spokój!
 Śmierć i zagłada była blisko.
 Była niewidzialna jak śmierć w zasadzce.
 Nie było to widmo śmierci.
 Ludzie cuchnęli śmiercią i piekłem.
 Ciężki śmierci padł na całą ziemię.
 Z góry znali godzinę swej śmierci.
 Przed śmiercią każdy człowiek błaga o łaskę.
 Ogarniało go zamroczenie, przeraził się śmierci.
 Umierał taką samą śmiercią.
 Śmierć na ziemi jest więc błogosławieństwem.
 Śmierć wyzwala człowieka z bólu i cierpienia.
 Jedyne, co w życiu jest pewne, to śmierć.
 Widziałem, jak miota się w smiertelnych skurczach.
 Krew spłynęła z ust z smiertelnym charkotem.
 A teraz umierali tu ci, którzy się spóźnili.
 Kiedy umierał, wartość życia rozplýwała się jak dym.
 Widziałem, jak umierali.
 Ranna umierała.
 Gdyby nie one, umieralibyśmy szybciej.
 Umierając zawołał, żeby mu Pan Bóg przebaczył.
 Twoje umieranie żyje i nawet wcale intensywnie.
 Nie widziałem, jak umierała jego żona.
 Kiedy ojciec umierał, siedziała na skraju łóżka.
 Poeci często umierają w młodości.
 Jak pochyla się nade mną i mówi: nie umieraj.
 Umarł za wiarę.
 Mogą nawet i umrzeć.
 A gdyby jednak umarł.
 Prawdopodobnie umrze, jeśli jeszcze nie umarł.
 Przecież on umarł pięćdziesiąt lat temu.
 Ojciec mnie dosyć dawno umarł.
 To chyba nie takie straszne umrzeć.
 Nieboszczyk łypnął okiem po raz drugi.
 Wiozą nieboszczyka, żeby go zakopać albo spalić.
 Wyglądało, jakby nieboszczyk ocknął się na chwilę.
 Chciałem z kimś pomówić o nieboszczyku.
 Milczą również o okolicznościach zgonu.
 Podróżniczka wróżąca zgon.
 Zawszą nadchodzą wiadomości o zgonach.
 Spokojnie poszedł na Golgotę i w spokoju konał.
 Mam żalobę po rodzicach.
 Żaloba była w niebie, znużenie na ziemi.
 Zapanowała żaloba po księciu Lichtensteinie.
 Nie onieśmiała ich bynajmniej żaloba.
 Gdy czas żaloby przeminął...
 Odjadą tam jak dwaj wdowcy okryci ciężką żalobą.

POGRZEB:

čestná salva - salwa honorowa
dřevěná rakev - drewniana trumna
funebrák (pot.) - pracownik zakładu pogrzebowego
funus (pot.) - pogrzeb
jít na pohřeb - iść na pogrzeb
kaple - kaplica
komorní pohřeb - kameralny pogrzeb
kondolenční kniha - księga kondolencyjna
kondolovat - składać kondolencje
květiny - kwiaty
loučit se s nebožtíkem - żegnać się z nieboszczykiem
márnice - kostnica
modlitba - modlitwa
náhrobní nápis - napis na pomniku; napis na nagrobku
pečovat o hrob - opiekować się grobem; dbać o grób
pohřbít - pochować
pohřeb církevní - pogrzeb kościelny
pohřeb občanský - pogrzeb świecki
pohřeb - pogrzeb
pohřební obřad - ceremonia pogrzebowa
pohřební průvod - kondukt pogrzebowy
pohřební ústav - zakład pogrzebowy

pohřební vůz - karawan
pochovat někoho - pochować kogoś
položit mrtvého do rakve - złożyć ciało do trumny
položit věnec - złożyć wieniec
poslední rozloučení (s kým?) - ostatnie pożegnanie (kogo?)
projevy soucitu - wyrazy współczucia
přijít na tryznu - przyjść na stypę
rakev - trumna
rozloučit se - pożegnać się
sarkofág - sarkofag
smuteční procesí - procesja żałobna
smuteční průvod - kondukt żałobny
smuteční řeč - mowa pogrzebowa
spustit rakev do hrobu - spuścić trumnę do grobu
státní pohřeb - pogrzeb państwowy
svíčky - znicze
tryzna - stypa
věnec - wieniec
vystrojit pohřeb - wyprawić pogrzeb
vzdát hold - oddać/złożyć hold
zádušní mše - msza zaduszná
zni zvony - dzwonią dzwony
zvony, sirény a slzy - dzwony, syreny i łzy

POGRZEB - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Bude pohřbený tiše a skromně.
 Kněz mluvil asi půl hodiny.
 Doprovodit někoho na poslední cestě.
 Zrovna v pátek měla pohřeb.
 Po pohřbu si všichni příbuzní domluvili oslavu.
 Můžu mu jít taky na pohřeb.
 Tahle čísla značí čísla pohřbů.
 Pohřeb žehem je naprosto jistý.
 Na tak radostný den by mělo být pohřbů hodně.
 Posledního dne roku jsem jí vypravil pohřeb.
 Prosil pro strýce a jeho manželku o společný pohřeb.
 Pohřeb, tedy uložení rakví do hrobky.
 Byl pohřeb a na něm všichni matčini příbuzní.
 Představoval si svůj pohřeb.
 Den poté, co se vrátila z pohřbu do Prahy.
 Ujal se pohřbu.
 Přišel den pohřbu.
 Plníme úlohu smutečních hostů.
 Na pohřbu byli všichni obyvatelé usedlosti.
 Báł jsem se příprav na otcův pohřeb.
 Nikdy ani slovo o pohřbu.
 Na pohřbech všichni pěj jako slavíci.
 Po staříkově pohřbu rychle proletěly svátky.
 Po straně ulice šel nějaký chudý pohřeb.
 Nařídil, aby se dělaly přípravy k otcovu pohřbu.
 Tatínka předevčírem pochovali.
 Pohřeb se bude konat v 17.00 v motolském krematoriu.
 Mnoho pohřbů se konalo večer.
 Pohřeb se měl konat bez přílišné parády.
 Našel jsem jeho tělo již připravené k pohřbu.
 Od pohřbu již uplynula řada měsíců.
 Na pohřeb přišlo několik tisíc lidí.
 Celá Paříž se kvůli pohřbu zastavila.
 Pohřební průvod dospěl k Mariahilfergürtlu.

Zostanie pochowany cicho i skromnie.
 Ksiądz mówił około pół godziny.
 Towarzyszyć komuś w ostatniej drodze.
 Akurat w piątek miała pogrzeb.
 Po pogrzebie wszyscy krewni umówili się na stypę.
 Mogę też iść na jego pogrzeb.
 Te cyfry oznaczają numery pogrzebów.
 Pogrzeb przez kremację jest całkowicie pewny.
 W tak radosnym dniu powinno być dużo pogrzebów.
 W ostatni dzień roku wyprawiłem jej pogrzeb.
 Prosił o wspólny pogrzeb dla stryja i jego małżonki.
 Pogrzeb, a więc złożenie trumien do grobu.
 Na pogrzeb zjechała cała rodzina matki.
 Wyobrażał sobie własny pogrzeb.
 Dzień po powrocie z pogrzebu do Pragi.
 Zajął się pogrzebem.
 Nadszedł dzień pogrzebu.
 Spełniamy rolę uczestników pogrzebu.
 Na pogrzebie byli wszyscy ze dworu.
 Bałem się przygotowań do pogrzebu ojca.
 Nigdy ani słowa o pogrzebie.
 Na pogrzebach wszyscy śpiewają jak złoto.
 Po pogrzebie starzyka święta szły galopem.
 Bokiem ulicy szedł jakiś ubogi pogrzeb.
 Kazał zająć się pogrzebem ojca.
 Przedwczoraj był pogrzeb ojca.
 Pogrzeb odbędzie się o 17.00, krematorium Motol.
 Sporo pogrzebów wyznaczano na wieczór.
 Pogrzeb miał się odbyć bez zbyt wielkiej parady.
 Znalazłem jego ciało już przygotowane do pogrzebu.
 Od pogrzebu minęło wiele miesięcy.
 Na pogrzeb przyszło kilka tysięcy ludzi.
 Cały Paryż zatrzymał się z powodu pogrzebu.
 Kondukt pogrzebowy dotarł do Mariahilfergürtel.

POGRZEB - PRZYKŁADOWE ZDANIA - CIĄG DALSZY:

Po hlavní ulici prošel pohřební průvod.
 Prostředkem náměstí kráčel pohřební průvod.
 Sbili rakev.
 Museli oba shánět prkna na rakev.
 Kladli do rakve tělo v černém sukni.
 Rakev přinesena nebyla.
 V rakvi byla nesmírně krásná žena.
 Strašlivě bledý zíral do rakve.
 A už se někdy stalo, že někdo obživil v rakvi?
 Že když ho kladli do rakve, byl vlastně živý.
 V rakvi, pane Dvořák, chce být každý krásný.
 Tedy v rakvi to škytlo.
 Házeli jsme spolu na rakev snítka.
 Má strach se dát zavřít do rakve a spustit dolů.
 Za rakvi šla jen hrstka lidí.
 Rakev tam byla zasypána teprve několik dnů.
 Sundali houni, objevila se rakev z bílé borovice.
 Mají se pohřbít.
 Byla pochována daleko odtud.
 Byla pochována za horami daleko ve Štýrsku.
 Prosila jsem kněze, aby ji pochoval.
 Ani neznám místa, kde je pochována.
 Pohřbili ho za plotem, u cesty.
 Syn se neodvažoval pochovat zemřelého otce.
 Maminku tu mám pohřbenou v cizí hrobce.
 Tamější farář ji odmítl pochovat.
 Dal ji pochovat na kraji hřbitova.
 A teď tu leží pochování spolu.
 Truchlivci nad ním naříkají.
 Kněz, pohřební vůz, skupina účastníků pohřbu.

Główną ulicą szedł kondukt pogrzebowy.
 Środkiem placu szedł kondukt pogrzebowy.
 Zbili trumnę.
 Musieli szukać we dwoje desek na trumnę.
 Ciało w czarnym suknie włożyli do trumny.
 Trumny nie przyniesiono.
 W trumnie leżała niezwykle piękna kobieta.
 Straszliwie bledy wpatrywał się w trumnę.
 A zdarzyło się kiedyś, żeby ktoś ożył w trumnie?
 Bo gdy go kładli do trumny, był właściwie żywy.
 W trumnie, panie Dworzak, każdy chce być piękny.
 Oto w trumnie coś czknęło.
 Oboje rzucaliśmy na trumnę grudki ziemi.
 Boi się, że ją zamkną do trumny i spuszcza w dół.
 Za trumną szło tylko parę osób.
 Trumnę zasypano dopiero przed paroma dniami.
 Zdjęli derkę i ukazała się trumna z białej sosny.
 Ma się ich pochować.
 Została pochowana daleko stąd.
 Pochowano ją daleko za górami w Styrii.
 Prosiłam księdza, żeby ją pochował.
 Nawet nie znam miejsca, gdzie ją pochowano.
 Pochowano go za plotem, przy drodze.
 Syn nie śmiał pochować zmarłego ojca.
 Matka moja jest tu pochowana w obcym grobowcu.
 Proboszcz tamtejszy nie chciał jej pochować.
 Pochował ją na skraju cmentarza.
 I teraz tutaj leżą razem pochowani.
 Żałobnicy oplakują go.
 Ksiądz, karawan, gromadka żałobników.

CMENTARZ:

hřbitov - cmentarz
hrob - grób
hrobař - grabarz
hrobka - 1. grobowiec 2. krypta
hrobničení (*pot.*) - grabarstwo; praca grabarza
hrobník - grabarz
hřbitovní - cmentarny lub dotyczący cmentarza
jít na hřbitov - iść na cmentarz
kolumbárium - kolumbarium
mauzoleum - mauzoleum
místo posledního odpočinku - miejsce ostatniego spoczynku

mohyla - mogiła
náhrobek - pomnik, nagrobek
navštívit hrob - odwiedzić grób
opuštěné hroby - opuszczone groby
pohřebiště - cmentarzysko
sarkofág - sarkofag
správce hřbitova - zarządca cmentarza
vojenský hřbitov - cmentarz wojskowy
vykopat hrob - wykopać grób
zapálit svíčku - zapalić znicz
židovský hřbitov - cmentarz żydowski
žulový pomník - granitowy pomnik

CMENTARZ - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Hrob je zasypáný květinami.
 Na hrobě je mnoho svíček.
 Jejím hrobem je celý hřbitov.
 Hřbitov už byl jen stínem hřbitova.
 Půjdeme hřbitovem.
 Byl to malý venkovský hřbitov na kopečku za vsí.
 Kostel byl obklopen hřbitovem.
 Hřbitov plnil svoji funkci až do roku 1921.
 Nebylo volných míst na hřbitově.
 Nebylo ochotných rukou k pohřbívání.
 Vydrápal jsem se ke hřbitovním vratům.
 Opřel jsem se o zeď, která ohrazovala hřbitov zezadu.
 Krátce nato mě uklidnila hřbitovní zeď.
 Zajdu na hřbitov.
 Pustili se napříč hřbitovem.

Grób jest zasypany kwiatami.
 Na grobie jest mnóstwo zniczy.
 Cały cmentarz jest jej grobem.
 Cmentarz ten był już tylko cieniem cmentarza.
 Pójdziemy przez cmentarz.
 Był to mały wiejski cmentarz na wzgórkę za wsią.
 Kościół otoczony był przez cmentarz.
 Cmentarz funkcjonował do 1921 roku.
 Nie stawało miejsca na cmentarzu.
 Nie stawało chętnych do grzebania.
 Dobrnąłem do bramy cmentarza.
 Oparłem się o mur, ogradzający cmentarz od tyłu.
 Wkrótce potem uspokoił mnie mur cmentarza.
 Wstąpię na cmentarz.
 Puścili się na przelaj przez cmentarz.

CMENTARZ - PRZYKŁADOWE ZDANIA - CIĄG DALSZY:

Co nemáme rádi, jsou hřbitovy.
 Hřbitovy v Čechách se podobají zahradám.
 Ty hřbitovy na pozadí modrých kopců.
 Ten hřbitov byl ještě proměněná v kámen.
 To by byl hezký hřbitůvek.
 Trosky ohromné hřbitovní stavby.
 Jdeme podle hřbitovní zdi.
 Hřbitovní strážci v noci bděli.
 Jdeme znova hřbitovním stromořadím.
 Nechali nás v chladu hřbitovních stromů.
 Z třetího patra byly vidět čerstvé hroby.
 Na každém hrobě svíčky a rodina.
 To tělo již toužilo do hrobu.
 Mezi hroby, na nichž ležely věnce.
 Nevím, koho zde mají pohřbeného.
 Hroby se propadají pod tíhou květin a světél.
 U jednoho hrobu stojí jakýsi starý pán.
 Hroby na druhé straně jsou zpustlé.
 Tu a tam leží kytička, věneček.
 Ve dne spí v hrobě, v noci žije.
 Hroby dost zničené.
 Někdo o ten hrob pečuje.
 V hrobce je šero a vlhko.
 Stěny hrobky pukly.
 Pavel zamračeně rozkopával druhou hrobku.
 Rakev spočinula v nádherné hrobce.
 Hrobka stále nebyla dokončena.
 Byl to hrobník, co tam kopal hrob.
 Hrobař shazuje písek.
 Duchaplný spojenec svých hrobníků.
 Smrt musela být prokletím hrobníků.
 Šéf hřbitova a hrobník v jedné osobě.
 Pro hrobníka se vždycky musí najít místo.

Czego nie lubimy, to cmentarzy.
 Cmentarze w Czechach przypominają ogrody.
 Cmentarze na tle błękitnych pagórków.
 Ten cmentarz był próżnością przekutą w kamień.
 To byłby ładny cmentarzyk.
 Ruiny olbrzymiej cmentarnej budowli.
 Idziemy wzdłuż cmentarnego muru.
 Dozorcy cmentarni czuwali po nocach.
 Idziemy jeszcze raz cmentarną aleją.
 Zostawili nas w chłodzie cmentarnych drzew.
 Z trzeciego piętra widać było świeże groby.
 Na każdym grobie świeczki i rodzina.
 To ciało tęskniło już do grobu.
 Między grobami, na których leżały wieńce.
 Nie wiem, czyj grób tu mają.
 Groby uginają się pod ciężarem kwiatów i świateł.
 Przy jednym grobie stoi jakiś starszy pan.
 Groby po drugiej stronie są zapuszczone.
 Tu i ówdzie leży bukietek, wianek.
 W dzień śpi w grobie, a w nocy żyje.
 Groby mocno podniszczone.
 Ktoś dba o ten grób.
 W grobowcu jest szaro i wilgotno.
 Pękły ściany grobowca.
 Paweł ponuro rozkopywał drugi grobowiec.
 Trumna spoczęła we wspinałym grobowcu.
 Grobowiec wciąż nie był gotowy.
 To był grabarz, co tam kopał grób.
 Grabarz rzuca piasek.
 Błyskotliwy sprzymierzeniec własnych grabarzy.
 Śmierć musiała być przekleństwem grabarzy.
 Kierownik cmentarza i grabarz w jednej osobie.
 Dla grabarza musi się miejsce znaleźć.

KREMACJA:

kremace - kremacja
kremační pec - piec kremacyjny
krematorium - krematorium
pohřeb žehem - kremacja
popel - popiół/prochy

rozprášit popel - rozsypać popiół/prochy
rozptylová loučka - pole pamięci
urna s popelem - urna z popiołem/prochem
zpopelnění - kremacja
zpopelnit - spalić, skremować

TESTAMENT:

allografní závět' - testament allograficzny
holografní závět' - testament własnoręczny/holograficzny
neplatná závět' - nieważny testament
nezanechat závět' - nie (po)zostawić testamentu
notář - notariusz
odvolat závět' - odwołać testament
pořídít závět' - sporządzić testament
pořizovatel závěti - testator
poslední vůle - ostatnia wola

rejstřík závětí - rejestr testamentów
sepsat závět' - spisać testament
svědek - świadek
uložit závět' - złożyć testament
ustanovení v závěti - rozporządzenie testamentowe
závět' ve formě notářského zápisu - testament w formie aktu notarialnego
změnit závět' - zmienić testament
zneplatnit závět' - unieważnić testament

SPADEK:

dědění ze závěti - dziedziczenie testamentowe/z testamentu
dědic - spadkobierca
dědická daň - podatek spadkowy
dědická dohoda - umowa o przyszłym spadku
dědická nezpůsobilost - niegodność spadkowa
dědická skupina - grupa spadkowa
dědické právo - prawo spadkowe
dědické řízení - postępowanie spadkowe
dědické záležitosti - sprawy spadkowe
dědický nárok - roszczenie spadkowe
dědický podíl - udział w spadku
dědický trust - trust spadkowy
dědictví - spadek
děti dědí vždy - dzieci zawsze dziedziczą
manžel nedostane nic - mąż/małżonek nie dostanie nic

nadnárodní dědictví - dziedziczenie transnarodowe
nemovité pozůstalostní jmění - nieruchomy majątek spadkowy
odkázat - zostawić w spadku
odkazovník - spadkobierca
odkazový - spadkowy; dotyczący spadku
odmítnout dědictví - odrzucić spadek
povinný díl - zachówek
právo na dědictví - prawo do spadku
válka o dědictví - wojna o spadek
vydědění - wydziedziczenie
vydědit - wydziedziczyć
vyplatit sestru - spłacić siostrę (*przy spadku*)
zdědit dluhy - odziedziczyć długi
zdědit - odziedziczyć
zůstavitel - spadkodawca

2. ŽYCIE CODZIENNE

2.1 DANE OSOBOWE

absolvovat školu - ukończyć szkołę	státní příslušnost - obywatelstwo
adresa (f.) - adres (m.)	stav - stan cywilny
číslo dokladu - numer dokumentu	středoškolské vzdělání - wykształcenie średnie
datum narození - data urodzenia	svobodný - wolny
děvčí jméno - nazwisko panieńskie	telefon do zaměstnání - telefon do pracy
jméno - imię	telefon domů - telefon domowy
místo narození - miejsce urodzenia	titul - tytuł
náboženství - wyznanie	totožnost - tożsamość
národnost - narodowość	trvalý pobyt - pobyt stały
občanský průkaz - dowód osobisty	úplná adresa - pełny adres
osobní údaje - dane osobiste	vdaná - mężatka
poskytnout osobní údaje - podać dane osobiste	vdova - wdowa
poštovní směrovací číslo - kod pocztowy	vdovec - wdowiec
povolání - zawód	věk - wiek
požadovat údaje - wymagać podania danych	vysokoškolské vzdělání - wykształcenie wyższe
provdaná - zamężna	vzdělání - wykształcenie
průkaz totožnosti - dowód tożsamości	zájmy - zainteresowania
příjmení - nazwisko	zjistit totožnost - ustalić tożsamość
rodinný stav - stan cywilny	znamení - znak zodiaku
rodné číslo - pesel	zpracovat údaje - przetwarzać dane osobowe
rodné příjmení - nazwisko panieńskie	ženy - żony
rozvedený - rozwiedziony	životopis - życiorys
sdělit osobní údaje - podać dane osobowe	

2.2 RZECZY OSOBISTE

aktovka - aktówka	kontaktní čočky - soczewki kontaktowe
bankovka - banknot	krabička sirek - pudełko zapalek
baterie - bateria	kreditní karta - karta kredytowa
baterka - latarka	mobilní telefon - telefon komórkowy
boxer - kastet	nákupní kabel(k)a - torebka/torba na zakupy
brýle - okulary	náramkové hodinky - zegarek na rękę
břitva - brzytwa	náušnice - kolczyk
budík - budzik	necesér - neseser
cestovní kabelka - torba podróżna	nočník - nocnik
cigareta - papieros	občanský průkaz - dowód osobisty
čtecí brýle - okulary do czytania	pěna na holení - pianina do golenia
deštník - parasol	pepřák - gaz pieprzowy
divadelní kukátko - lornetka teatralna	plenky - pieluchy
doklad totožnosti - dokument tożsamości	pouzdro - etui; futerał
dudlík - smoczek	pouzdro na brýle - futerał na okulary
dýmka - fajka	pouzdro na cigarety - papierošnica
holicí strojek - maszynka do golenia	řidičák - prawo jazdy; prawko
hotovost - gotówka	řidičský průkaz - prawo jazdy
hůl - laska	sluneční brýle - okulary przeciwsłoneczne
hygienická vložka - podpaska	slzotvorný plyn - gaz łzawiący
chrastítka - grzechotka	šeková knížka - książeczka czekowa
jednorázová žiletka - jednorazowa żyletka	taška - torebka
jehlice - szpilka	toaletní papír - papier toaletowy
jehlice do vlasů - szpilka do włosów	zapalovač - zapalniczka
kabelka - torebka	zásobník na žiletky - pudełko na żyletki
klíč - klucz	zubní niť - nić dentylistyczna
klips - klips	zubní pasta - pasta do zębów

2.3 RODZINA

CZŁONKOWIE RODZINY:

babička - babcia
bratranec - kuzyn
bratr - brat
bratříček - braciszek
bývalá žena - była żona
bývalý manžel - były mąż
dcera - córka
dědeček - dziadek
děti - dzieci
dítě - dziecko
dvojče - bliźniak
choť - małżonka, żona
jedináček - jedynak
kmotr - ojciec chrzestny
kmotra - matka chrzestna
kmotřenec - chrześniak
kmotřenka - chrześniaczka
kmotříček - ojciec chrzestny
kmotřička - matka chrzestna
macecha - macocha
manžel - małżonek, mąż
matka - mama, matka
neteř - bratanica (c. brata), siostrzenica (c. siostry)
nevlastní dcera - pasierbica
nevlastní matka - macocha
nevlastní otec - ojczym
nevlastní syn - pasierb
otčím - ojczym
otec - ojciec
pastorek - pasierb

pastorkyně - pasierbica
polosirotek - półsierota
potomek - potomek
prababička - prababcia
pradědeček - pradziadek
prarodiče - dziadkowie
pravnuke - prawnuk
předek - przodek
příbuzenstvo - krewni
příbuzná - krewna
příbuzný - krewny
rodiče - rodzice
rodinka - rodzinka
sestra - siostra
sestřenice - kuzynka
snoubenec - narzeczony
snoubenka - narzeczona
sourozenci - rodzeństwo
strýc - stryj, wujek
synovec - bratanek (*syn brata*), siostrzeniec (*syn siostry*)
švagr - szwagier
švagrová - szwagrowa
tchán - teść
tchyně - teściowa
vnouče - wnuczek; wnuczka
vnučka - wnuczka
vnuk - wnuk
zeť - zięć

CZŁONKOWIE RODZINY - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Vyrstl se třemi bratry a sestrou.
 Tchně jim do všeho mluvíla.
 Matka na plný úvazek.
 Děti potřebují mámu a tátu.
 Jeho matka je pro mě skoro jako moje matka.
 Otec a matka mlčky seděli u stolu.
 Být matkou znamená všechno obětovat.
 Pokusil se převést rozhovor na její matku.
 Jeho matka i sestry se v něm jen vidí.
 Matička se cítí skvěle.
 Ve dveřích stála maminka.
 I ona byla přece matkou.
 Pomáhal otci s hospodářstvím.
 Otec byl dobrý a měl jsem ho rád.
 Brala syna za ruku a chodili na louku k lesu.
 Otce pustili, ale syn se nevrátil.
 Na suchotě umřela jeho žena, dvě dcery a dva synové.
 Z prvního manželství mám také dceru.
 Vzpomínek na dceru je mnoho.
 Teta Lilka je úplně jiná babička než ta naše.
 Opravdu odjela k tetě?
 Ptala jsem se dědečka, proč to babička dělá.
 Jeli jsme jen já s dědečkem.
 Babička neměla Němce ráda.
 Babička velice přeháněla.
 Pomáhám sestře a švagrovi.

Wyrósł z trzema braćmi i siostrą.
 Teściowa mieszała im się do wszystkiego.
 Matka na cały etat.
 Dzieci potrzebują mamy i taty.
 Jego matka to prawie i moja matka.
 Ojciec i matka w milczeniu siedzieli przy stole.
 Być matką to znaczy wszystko poświęcić.
 Spróbował przenieść rozmowę na osobę jej matki.
 Matka i siostry bardzo go kochają.
 Mama miewa się znakomicie.
 W progu stała matka.
 Wszakże i ona była matką.
 Pomagał ojcu w gospodarstwie.
 Ojciec był dobry i kochałem go.
 Brała więc syna za rękę i szli na łąki pod las.
 Ojca wypuścili, ale syn nie wrócił.
 Na suchoty umarła jego żona, dwie córki i dwaj synowie.
 Z poprzedniego małżeństwa mam jeszcze córkę.
 Wspomnień o córce jest dużo.
 Ciocia Lilka to zupełnie inna babcia niż ta nasza.
 Naprawdę pojechała do ciotki?
 Pytała m dziadka, po co babcia to robi.
 Pojechaliśmy tylko dziadek i ja.
 Babcia nie lubiła Niemców.
 Babcia mocno przesadzała.
 Pomagam siostrze i szwagrowi.

CZŁONKOWIE RODZINY - PRZYKŁADOWE ZDANIA - CIĄG DALSZY:

V tom domě bydlel už můj bratr.
 Objevila ve společnosti mladšího bratra.
 Její syn z prvního manželství.
 Její dcera se těšila mimořádné oblibě.
 Byla čísi nemanželská dcera.
 Matka a dcera se objaly.
 Je tu na návštěvě u babičky a tetičky.
 Stěhujeme se k tetě Jožce.
 Tam byli naši strýčkové a tety.
 Teta už je na cestě.
 Dědeček dobrácky přivlel oči.
 Dědeček byl rozhodně asociální.
 Dědeček měl na to jiný názor.
 Jak jen mi to mohl dědeček udělat?

W tym domu przebywał już mój brat.
 Zjawiła się w towarzystwie młodszego brata.
 Jej syn z pierwszego małżeństwa.
 Jej córka cieszyła się niezwykłą sympatią.
 Była czyjąś niezamężną córką.
 Matka i córka padły sobie w objęcia.
 Bawi tu z wizytą u babki i ciotki.
 Przenosimy się do ciotki Józki.
 Tam byli nasi wujkowie i ciotki.
 Ciotka już jedzie.
 Dziadek dobrotliwie przymknął oczy.
 Dziadek był zdecydowanie antyspołeczny.
 Dziadek tak nie uważał.
 Jak dziadek mógł mi to zrobić?

RODZINA - POJĘCIA OGÓLNE:

absence jednoho z rodičů - brak jednego z rodziców
běžná rodina - zwykła rodzina; zwyczajna rodzina
blízky příbuzný - bliski krewny
být černou ovčí rodiny - być czarną owcą rodziny
být spřízněn s někým - być spokrewnionym z kimś
člen rodiny - członek rodziny
čtyřlenná rodina - czteroosobowa rodzina
Den matek - Dzień Matki
Den otců - Dzień Ojca
děvče z dobré rodiny - dziewczyna z dobrego domu
dokonalá matka - doskonała matka
domácnost - gospodarstwo domowe
dvojvaječná dvojčata - bliźniaki dwujajowe
funkce emocionální - funkcja emocjonalna
funkce reprodukční - funkcja prokreacyjna
funkce výchovná - funkcja wychowawcza
generace - pokolenie
historiky o tchyních - historyjki o teściowych
hlava rodiny - głowa rodziny
chodící inkubátor - chodzący inkubator /*kobietal*
chodící peněženka - chodzący portfel;
 bankomat /*mężczyzna*/
chudý příbuzný - ubogi krewny
jasně vymezené role - jasno określone role
jednovaječná dvojčata - bliźniaki jednojajowe
kvočna - kura domowa
model rodiny - model rodziny
moderní rodina - nowoczesna rodzina
muž-živitel rodiny - mężczyzna-żywiciel rodziny
mužský potomek - męski potomek
nemanželské dítě - nieślubne dziecko
nezájem o rodinu - brak zainteresowania rodziną
nukleární rodina - rodzina nuklearna
otec čtyř dětí - ojciec czworga dzieci
otec odešel - ojciec odszedł
patriarchální rodina - rodzina patriarchalna
plánované rodičovství - planowane rodzicielstwo
po meči - po mieczu
po přeslici - po kądzieli
početné potomstvo - liczne potomstwo
podílet se na výchově - brać udział w wychowaniu
primární skupina - grupa pierwotna
predci z matčiny strany - przodkowie ze strony matki
predci z otcovy strany - przodkowie ze strony ojca
rodina se rozroste - rodzina się powiększy
rodinné ovzduší - atmosfera rodzinna
rodinné poměry - stosunki rodzinne
rodinné setkání - spotkanie rodzinne
rodinný krb - ognisko rodzinne
rodinný příslušník - członek rodziny
rodinný přítel - przyjaciel rodziny
rodinný výlet - rodzinna wycieczka
rodokmen - drzewo genealogiczne
sociologie rodiny - socjologia rodziny
starat se o rodinu - troszczyć się o rodzinę; dbać o rodzinę
stát se otcem - zostać ojcem
šťastná rodina - szczęśliwa rodzina
teorie rodiny - teoria rodziny
test otcovství - test na ojcostwo
tradiční rodina - tradycyjna rodzina
tyranizovat rodinu - tyranizować rodzinę
útěk z domova - ucieczka z domu
uživít rodinu - utrzymać rodzinę
v mnoha rodinách - w wielu rodzinach
vícegenerační - wielopokoleniowy
vzdálenější příbuzný - dalszy krewny
vzdálený příbuzný - daleki krewny
vztahy v rodině - stosunki rodzinne
základní funkce rodiny - podstawowe funkcje rodziny
založit rodinu - założyć rodzinę
zanedbávat - zaniedbywać
zázemí - zaplecze
zodpovědnost za rodinu - odpowiedzialność za rodzinę
žena-ozdoba - kobieta-ozdoba
životní družka - towarzyszka życia

RODZINA - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Dům a rodina jsou pro něho to nejdůležitější.
Jsou zase rodina.
Manželé jsou rovnocennými partnery.
Petr svou rodinu miluje.
Mladí a nezralí rodiče.
Moje matka nemá ráda mého manžela.
Dítě vyrůstá v patologické rodině.
Rodina - základní buňka společnosti.
Rodina je základní společenská skupina.
Tradiční pojetí úlohy ženy a muže.
Nemít nikoho blízkého.

Dom i rodzina są dla niego najważniejsze.
Znow są rodziną.
Małżonkowie są równorzędnymi partnerami.
Petr kocha swoją rodzinę.
Młodzi i niedojrzali rodzice.
Moja mama nie lubi mojego męża.
Dziecko wyrasta w rodzinie patologicznej.
Rodzina - podstawowa komórka społeczna.
Rodzina to podstawowa grupa społeczna.
Tradycyjne pojęcie roli kobiety i mężczyzny.
Nie mieć nikogo bliskiego.

ADOPCJA:

adopce - adopcja, przysposobienie; usynowienie
adoptivní rodina - rodzina adopcyjna
adoptovat si dítě - adoptować dziecko
děcák - bidul
dětský domov - dom dziecka
náhradní rodina - rodzina zastępcza
odložené dítě - porzucone dziecko
osvojené dítě - adoptowane dziecko; przybrane dziecko
osvojení - adopcja; przysposobienie; usynowienie

podmínky pro adopci - warunki adopcji
poručnice - kuratorka; opiekunka
poručník - kurator; opiekun
schovanec - wychowanek
schovanka - wychowanka
sirotčinec - sierociniec
sirotek - sierota
SOS dětská vesnička - wioska dziecięca
vhodní kandidáti - odpowiedni kandydaci

2.4 MAŁŻEŃSTWO**ŚLUB:**

bílé šaty - biała suknia
církevní sňatek - ślub kościelny
dal se s ní oddat - ożenić się z nią
fotograf - fotograf
kameraman - kamerzysta
královská svatba - ślub królewski
mladý pár - młoda para
nevěsta - panna młoda
nevěstina rodina - rodzina panny młodej
nevšední svatba - niecodzienny ślub
novomanželé - nowożeńcy
novomanželský pár - młoda para
občanský sňatek - ślub cywilny
oddat - dać ślub; udzielić ślubu
oddávací - dotyczący ślubu; ślubny
oddávající - urzędnik udzielający ślubu
oddávat - żenić; udzielać ślubu
oddávky - ślub; udzielanie ślubu
odložit svatbu - odłożyć ślub
pomáhat s přípravami - pomagać w przygotowaniach
provdát se - wyjść za mąż
provdát - wydać za mąż
předmanželská smlouva - umowa przedmałżeńska; intercyza
půjčovat si na svatbu - pożyczać (pieniądze) na ślub
recepce pro 650 hostů - przyjęcie dla 650 gości
rozhodnout se pro svatbu - zdecydować się na ślub

sezvat přátele a rodinu - pozapraszać przyjaciół i rodzinę
sňatek na radnici - ślub w urzędzie (stanu cywilnego)
sňatek - ślub
spěchat se svatbou - spieszyć się ze ślubem
svatba jako z pohádky - ślub jak z bajki
svatba snů - ślub marzeń
svatebčan - gość weselny; weselnik
svatební cesta - podróż poślubna
svatební den - dzień ślubu
svatební dort - tort ślubny
svatební kytice - bukiet ślubny
svatební líčení - makijaż ślubny
svatební noc - noc poślubna
svatební obřad - ceremonia ślubna
svatební pár - młoda para
svědčit (komu?) - być świadkiem (czyim?)
svědek - świadek
uspořádat svatbu - zorganizować ślub
utéct od oltáře - uciec przed ołtarza
vdávat se - wychodzić za mąż
ve zlém i dobrém - na dobre i na złe
věno - posag
veselka - wesele
zrušit svatbu - odwołać ślub
ženich - pan młody
ženit se - żenić się

ŚLUB - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Vyměnili si snubní prstýnky.
 Vdala se za dlouholetého přítele.
 Vdávala se potřetí.
 Vzdala se svého dívčího příjmení.
 Svatbu připravovali skoro rok.
 Svatba se konala v kapli.
 Přijala jméno svého manžela.
 Řekli si své "ano".
 Novomanželé odjeli na líbánky.
 Obřad byl krátký.
 Měla právě před svatbou.
 Chystala se na svatbu.
 Svatba je posvátný obřad.
 Z té svatby stejně sejde.
 Budeme se brát.
 Oddací list se občas vydává v ozdobné podobě.
 Měli jsme svatbu v postranní kapli.
 Od chvíle, co se Agnes vdala, ztratila radosti samoty.
 Svatba musí být parádní.
 Bylo to na mé svatbě.
 Byly písně zpívané při svatbách.
 Je to už čtyřicet let, co jsme měli svatbu.
 Na svatbu pojedou jenom dvě bryčky.
 Svatba bude skromná, bez varhan a bez zpívání.
 Nesměla odložit své svatební roucho.
 Na snímku má svatební závoj s věnečkem.
 Vypadal jako každý jiný snubní prsten na světě.
 Nina ukázala prstem na jeho snubní prstýnek.
 Nanka a Sabina přišly na svatbu.
 Svatby se zúčastnilo dobře na tři sta lidí.
 Uvažoval jsem taky, koho pozveme na veselku.
 Teď nejsou veselky.
 A ještě předtím vystrojíme svatbu.
 Rozhodl se oženit, protože už nemá strach z matky.
 Pan hrabě teď se svatbou náramně pospíchá.
 Svou svatbu tajil přede všemi.
 Nejvyšší čas na ženění.
 Dvojice na svatební cestě.
 Byla ještě noc, svatební noc.
 Celý ten banket je vlastně svatební hostina.
 Když přišel čas na vdávání.
 Ženich nebyl nikdy subjektem svatby.
 Vypadala jako nevěsta.
 Jenom nevěst bylo sedm.

Wymienili się obrączkami.
 Wyszła za wieloletniego przyjaciela.
 Wychodziła za mąż po raz trzeci.
 Zrezygnowała z nazwiska panieńskiego.
 Przygotowania do ślubu trwały prawie rok.
 Ślub odbył się w kaplicy.
 Przyjęła nazwisko (swojego) męża.
 Powiedzieli sobie "tak".
 Nowożeńcy wyjechali na miesiąc miodowy.
 Ceremonia była krótka.
 Właśnie miała brać ślub.
 Szykowała się na ślub.
 Ślub to święty obrządek.
 Z tego ślubu i tak nic nie będzie.
 Bierzemy ślub.
 Świadectwo ślubu dają czasem w ozdobnej postaci.
 Ślub braliśmy w bocznej kaplicy.
 Po ślubie Agnes musiała porzucić uroki samotności.
 Ślub ma się odbyć z wielką pompą.
 Stało się to na moim ślubie.
 Były pieśni śpiewane na ślubach.
 Minęło już czterdzieści lat od naszego ślubu.
 Do ślubu pojedziemy jedynie w dwie bryczki.
 Ślub będzie skromny, bez organów i bez chóru.
 Nie wolno jej było zdjąć swej szaty ślubnej.
 Widnieje na zdjęciu w ślubnym welonie i wianuszku.
 Wyglądała jak każda obrączka ślubna na świecie.
 Nina wskazała palcem na jego ślubną obrączkę.
 Nanka z Sabiną przyszły na wesele.
 Na weselu było ze trzysta osób.
 Pomyślałem też, kogo zaprosimy na wesele.
 Teraz nie ma wesele.
 A wcześniej sprawimy wesele.
 Zdecydował się na ożenek, bo już nie boi się matki.
 Pan hrabia ma teraz mus z ożenkiem.
 Ożenek swój trzymał w tajemnicy przed wszystkimi.
 Najwyższy czas na ożenek.
 Para w podróży poślubnej.
 Była jeszcze noc, ich poślubna noc.
 Całe przyjęcie jest poślubnym przyjęciem.
 Kiedy nadszedł czas zamążpójścia.
 Pan młody nigdy nie był podmiotem ślubu.
 Wyglądała jak panna młoda.
 Samych panien młodych siedem.

MAŁŻEŃSTWO:

bigamie - bigamia
choť - małżonka, małżonek
manžel - mąż, małżonek
manželka - żona, małżonka
milující rodinka - kochająca (się) rodzinka
monogamie - monogamia
nevdařený vztah - nieudany związek

podpantoflák - pantoflarz
rozbijet rodinu - rozbijać rodzinę
rozvrátit manželství - rozbić małżeństwo
šťastná rodinka - szczęśliwa rodzinka
zachránit manželství - uratować małżeństwo
ženáč - żonaty mężczyzna; żonkoś

MAŁŻEŃSTWO - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Já sama prozatím na manželství nepomyšlím.
 Říkalo se že to jsou manželé.
 Takovým obdobím prochází každé manželství.
 Škodí to našemu manželství.
 Moje manželství skončilo.
 Poprvé za celé jejich manželství.
 Hrdá byla na své manželství.

Ja na razie wcale nie myślę o małżeństwie.
 Uchodzili za małżeństwo.
 W każdym małżeństwie zdarzają się takie okresy.
 To szkodzi naszemu małżeństwu.
 Moje małżeństwo jest skończone.
 Po raz pierwszy od początku małżeństwa.
 Dumna była ze swego małżeństwa.

MAŁŻEŃSTWO - PRZYKŁADOWE ZDANIA - CIĄG DALSZY:

Manželské rozvraty.
 "Je to můj muž," řekla stísněně.
 Mohl bych mluvit s vaším manželem?
 Její muž ji opustil dvacet let předtím.
 Mluvila lepší angličtinou než její manžel.
 Můj choť by mě nepochybně podpořil.
 Zocha se vdala celkem nedávno.
 Tak ty už jsi vdaná? " radovaly jsme se.
 Slečna Taylorová se vdala.
 Odjakživa prohlašuje, že se nevdá.
 Tvého manžela jsem k tomu vyvolit nemohla.
 Byl také manželem a otcem citlivým.
 Člověk má zůstat věren své ženě.
 Heňa se dobře provdá.
 Vdáte se a založíte rodinu.
 Měl jsem hodnou ženu a dvě malé děti.
 Naše manželky se nás v úzkosti chytají za ruku.
 A moje žena a dítě.
 Předtím bydlela u druhé tátovy ženy.
 Ona se stala manželkou frýdlantského pána.
 Záhy poznal v té ženě svou manželku.
 Manželka nedůvěřuje mým myšlenkám.
 Má za manželku Češku.
 A co tvoje paní choť?
 Čtila manželství a jeho povinnosti.
 Sedmatřicet let manželského soužití.
 Nemínila se provdat.

Rozpadające się małżeństwa.
 To mój mąż - rzekła z przygnębieniem.
 Czy mogę mówić z pani mężem?
 Mąż opuścił ją dwadzieścia lat wcześniej.
 Mówiła po angielsku znacznie lepiej od męża.
 Mój mąż by mnie poparł z pewnością.
 Nie tak dawno wyszła Zocha za mąż.
 To ty już wyszłaś za mąż? - cieszyłyśmy się.
 Panna Taylor wyszła za mąż.
 Twierdzi zawsze, że nigdy nie wyjdzie za mąż.
 Twego męża nie mogłam do tego wybrać.
 Był także czułym mężem i ojcem.
 Człowiek powinien być wierny swojej żonie.
 Heňka dobrze za mąż wyjdzie.
 Wyjdzie pani za mąż i założy pani rodzinę.
 Miałem wspaniałą żonę i dwoje małych dzieci.
 Nasze żony w trwodze chwytają nas za ręce.
 I moja żona z dzieckiem.
 Mieszkała przedtem u drugiej żony ojca.
 Ona została małżonką frydlandzkiego pana.
 Wkrótce poznał w tej kobiecie swoją żonę.
 Żona nie ufa moim myślom.
 Ożeniony jest z Czeszką.
 A jak twoja małżonka?
 Szanowała związek małżeński i jego obowiązki.
 Trzydzieści siedem lat pożycia małżeńskiego.
 Nie zamierzała wyjść za mąż.

ROZWÓD:

dobrodružství - przygoda
důsledky - skutki; konsekwencje
majetkové vyrovnání - podział majątku
milenec - kochanek
milenka - kochanka
nekonečný rozvod - niekończący się rozwód
nevěra - cudzołóstwo; zdrada
nevěrnice - niewierna kobieta; cudzołożnica
nevěrník - niewierny mężczyzna; cudzołożnik
odloučení - separacja
odpustit - wybaczyć
odstěhovat se - wyprowadzić się
pocit viny - poczucie winy
podvádět - 1. oszukiwać 2. zdradzać
předcházet nevěře - zapobiegać zdradzie
předmanželská smlouva - intercyza; umowa przedmałżeńska

rodinné právo - prawo rodzinne
románek - romans
rozdělení majetku - podział majątku
rozchod - rozstanie
rozvádět se - rozwodzić się
rozvedená žena - rozwódka
rozvedený muž - rozwodnik
rozvést se - rozwieść się
rozvod - rozwód
soudní poplatek - opłata sądowa
společné jmění manželů - wspólnota majątkowa małżonków
virtuální nevěra - wirtualna zdrada
výčitky svědomí - wyrzuty sumienia
výživné - alimenty
žádost o rozvod - pozew rozwodowy

ROZWÓD - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Partner si našel milenku.
 Milenec mi vynahrazuje samotu.
 Našel si milenku.
 Nevěru lze definovat jen těžko.
 Církev rozvod neuznává.
 Každé druhé manželství se rozvádí.
 Manželství se rozpadlo.
 Naše manželství je uzavřená záležitost.
 Sňatek může být prohlášen za neplatný.
 Vrátila se ke svému dívčímu jménu.

Partner znalazł sobie kochankę.
 Kochanek wynagradza mi samotność.
 Znalazł sobie kochankę.
 Trudno zdefiniować zdradę.
 Kościół nie uznaje rozwodu.
 Co drugie małżeństwo kończy się rozwodem.
 Małżeństwo się rozpadło.
 Nasze małżeństwo to zamknięta sprawa.
 Ślub może zostać unieważniony.
 Powróciła do swojego nazwiska panieńskiego.

2.5 RUTYNOWE CZYNNOŚCI

PODSTAWOWE CZYNNOŚCI:

bavit se (o čem?) - rozmawiać
bavit se - bawić się
být doma - być w domu
být na denním pořádku - być na porządku dziennym
čekat na příchod rodičů - czekać na przyjście/powrót rodziców
číst - czytać
čistit si boty na rohožce - wycierać buty na wycieracze
denní program - program dnia
diskutovat - dyskutować
drbat - plotkować
dumat - dumać
háčkovat - szydełkować
jezdít do práce autem - jeździć do pracy samochodem
jíst - jeść
jít nakupovat - iść na zakupy
jít po špičkách - chodzić na palcach
jít - iść
kecat - gawędzić, rozmawiać
koukat/dívat se na televizi - oglądać telewizję
myslet (na co?) - myśleć (o czym?)
nahlédnout (do čeho?) - zajrzeć
namáhat se - wysilać się, męczyć się
nasadit si brýle - założyć okulary
obouvat boty - zakładać buty
odkládat na poslední chvíli - odkładać na ostatnią chwilę
odkládat rozhodnutí - odkładać decyzję
pít - pić
plést - robić na drutach

pokládat telefon - odkładać słuchawkę
porozhlédnout se - rozejrzeć się
poslouchat hudbu - słuchać muzyki
povinnost - obowiązek
pozorovat - obserwować
protírat si oči - przecierać oczy
provádět nepřístojnosti - *wyglupiac się*
přihlížet - przyglądać się
přicházet domů - przychodzić do domu
příprava jídla - przyrządzanie posiłku
psát - pisać
rozebírat - analizować
rozhodnout se (pro + 4p.) - zdecydować się (na + 4p.)
rozmlouvat někomu něco - odradzać coś komuś
rutina - rutyna
sedět u počítače - siedzieć przy komputerze
sedět v křesle - siedzieć na/w fotelu
utrácet - wydawać pieniądze
uvařit - ugotować
vaření - gotowanie
vařit - gotować
venčit psa - wyprowadzać psa
vybírat poštu - sprawdzać pocztę
vyjít z domu - wyjść z domu
vysmrkat se - wysmarkać się
zajít (pro + 4p.) - pójść (po + 4p.)
zdravě jíst - zdrowo się odżywiać
zouvat boty - ściągać buty; zdejmować buty
zvednout telefon - odebrać telefon; podnieść słuchawkę

CZYNNOŚCI - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Zatáhl jsem v ložnici závěsy.
 Sama zavěšovala záclonky.
 První nájemníci už rozvěšují záclonky.
 Zavřel jsem dveře do chodby.
 Nasekat trochu dříví a zatopit v kamnech.
 Nejdřív musím ohřát vodu.
 Nahmatal jsem na stěně vypínač.
 Vyhřívát se u kamen.
 S nadšením sekal dřevo do krbu.
 Seděl jsem pohodlně.
 Posbíral poházené svršky.
 Napustila si plnou vanu vody.
 Zavěsila si tašku přes rameno.
 Unaveně šel k domu.
 Karel se zabořil do hlubokého křesla.
 Už skoro nevychází z bytu.
 Pořád jsem opakovala.
 Spolu trávíme hodně času.
 Rozechvěle vstoupila do pokoje.
 Večer znaveně usedali k televizi.

Zasunąłem zasłony w sypialni.
 Sama wieszala firanki.
 Pierwsi lokatorzy zawieszają firanki.
 Zamknąłem drzwi na korytarz.
 Narąbać trochę drewna i rozpalić w piecu.
 Najpierw muszę nagrzać wody.
 Wymacałem kontakt na ścianie.
 Wygrzewać się przy piecu.
 Z zapalem rąbał drewno do kominka.
 Siedziałem wygodnie rozparty.
 Pozbierał porozrzucane ubrania.
 Nalewała pełną wannę wody.
 Przewiesiła torbę przez ramię.
 Szedł zmęczonym krokiem w stronę domu.
 Karol zatopił się w głębokim fotelu.
 Już prawie nie wychodzi z mieszkania.
 W kółko powtarzałam.
 Razem spędzamy dużo czasu.
 Chwiejnie weszła do pokoju.
 Pod wieczór zmordowani siadali przed telewizorem.

ODPOCZYNEK:

civět do stropu - gapić się w sufit
lehnout si - położyć się
lenoch - leń
lenošit - leniuchować
ležet v posteli - leżeć w łóżku
líný - leniwy
nicnedělání - nicnierobienie
oddech - odpoczynek, wypoczynek
oddechnout si od práce - odpocząć od pracy
odpočinek - odpoczynek

odpočinout si - odpocząć; wypocząć
odpočinutý - wypoczęty
odpočívát - odpoczywać
povalovat se - wylegiwać się; próżnować;
 leniuchować
probudit se - obudzić się
prospat se - przespać się
relaxace - relaks
svalit se na postel - zwalić się na łóżko
vylehávat si - wylegiwać się

ODPOCZYNEK - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Chystali se k odpolednímu odpočinku.
 Ležel jsem napříč postelí pod baldachýnem.
 Leží na břiše, krásně opálená, a čte si.
 Ležel jsem rozvalený v posteli.
 Složil se zpátky do polštářů.
 Nadcházel čas blahoslaveného odpočinku.
 Nesmím myslet na odpočinek.
 Potřebujete odpočinek.
 Mám hodně práce a málo času k odpočinku.
 Měly jsme spoustu volného času.

Szykowali się do popołudniowego wypoczynku.
 Leżałem w poprzek łóżka pod baldachimem.
 Leży na brzuchu, ładnie opalona, i czyta.
 Leżałem rozwalony w łóżku.
 Opadł na powrót na poduszki.
 Zbliżała się pora błogosławionego wypoczynku.
 Nie wolno mi myśleć o odpoczynku.
 Potrzebny jest panu odpoczynek.
 Mam dużo roboty i mało czasu na odpoczynek.
 Miałyśmy mnóstwo wolnego czasu.

SEN:

budíček - pobudka
budit - budzić
budit se s křikem - budzić się z krzykiem
být náměsíčný - być lunatykiem
čas vstávat - czas wstawać
dřímat - drzemać
hluboký spánek - głęboki sen
chodit spát brzo - chodzić wcześniej spać
chrápat - 1. chrapać 2. (poř.) spać
kolébka - kołyska
křičet ze spaní - krzyczeć przez sen
lehl si - położył się
mluvit ze spaní - mówić przez sen
náměsíčník - lunatyk
nařídit budík - nastawić budzik
nedostatek spánku - 1. brak snu 2. niedobór snu
nespavost - bezsenność
nezamhouřit oka - nie zmrużyć oka
noční můra - koszmar; koszmarny sen
odpolední zdřímnutí - popołudniowa drzemka
ospalý - senny
patrová postel - łóżko piętrowe
počítat beránky - liczyć owce
poležet si - poleżeć (sobie)
poruchy spánku - zaburzenia snu
pořádně se vyspat - porządnie się wyspać
pospat si - pospać sobie
probděná noc - nieprzespana noc
probudit se uprostřed noci - obudzić się w środku nocy
prospat - przespać

prospat se - przespać się
prespat u někoho - przenocować u kogoś
přikryj se - przykryj się
schrupnout si - zdrzemnąć się
skopávat peřinu - skopywać koldrę
snář - sennik
snažila se usnout - próbowała usnąć; starała się usnąć
snít o jídle a ženách - śnić o jedzeniu i kobietach
somnambul - lunatyk
spát celou noc - spać całą noc
spát mimo domov - spać poza domem
spát na zemi - spać na ziemi
spát pod mostem - spać pod mostem
spát pod širákem - spać pod gołym niebem
spát v posteli - spać w łóżku
spát v spacím pytli - spać w śpiworze
spávat na zádech - sypiać na plecach
spávat s otevřenou pusou - sypiać z otwartą buzią
spí jak miminko - śpi jak niemowlę
spí spolu - 1. śpią razem 2. śpią ze sobą
stlát postel - ścielić łóżko
svalit se do postele - zwalić się do łóżka
trpět nespavostí - cierpieć na bezsenność
uspat - uspić
vrět se v posteli - wiercić się w łóżku
vyskočit z postele - zerwać się z łóżka; wyskoczyć z łóżka
vyspávat - odsypiać
zavřít oči - zamknąć oczy
žít nočním životem - żyć nocnym życiem

SEN - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Běž spát co nejdřív.
 Začalo se mi chtít spát.
 Spal natažený na židli.
 Pepíček ležel v postýlce a trochu už spal.
 Někdo se budil křikem z nočních můr.
 Žádný z nás nevydržel spát až do budíčku.
 David dříve rád dlouho spal.
 Ona se probouzela dřív.
 Nerad spím oblečený.
 Otočil se na bok a dřímali.
 Měli ruce položené na desce a dřímali.
 Podřimovali opření o dřevěné bedny.
 Teď neusnu až do svítání.
 Usnul a skutálel se ze stráně.
 Natáhni se a snaž se usnout.
 Co se ti dnes zdálo?
 Zdál se mi ošklivý sen.
 Probouzejí se násilně pomocí budíku.
 Upadala do spánku, polospánku, s živými obrazy.
 Její spánek musil být v té chvíli velmi křehký.
 Hynek se znamenitě vyspal.
 Jak ses vyspal?
 Probudil jsem se v šest.
 Probudil se na slunci.
 Byl probuzen obtloustlým pánem.
 Pavel si k ránu zdřímli.
 Nařídil si budík na dvě hodiny ráno.
 Zavrtal se do peřin.
 Zalezl do postele.
 Prudce popotáhla peřinu.
 Přetáhl si peřinu přes hlavu.
 Odhodila přikrývku i přehoz.
 Přitáhl jsem si přikrývku.
 Spal zabalený do modré přikrývky.
 Stella usnula s hlavou položenou na rameni.
 Zhasl světlo a vrhl se na kutě.

Idž spać jak najszybciej.
 Zachciało mi się spać.
 Spał wyciągnięty na krześle.
 Pepiczek leżał w łóżeczku i trochę już spał.
 Ktoś się budził z krzykiem ze snu koszmarnego.
 Żaden z nas nie dospał do pobudki.
 Dawid lubił dawniej długo spać.
 Ona budziła się wcześniej.
 Nie lubię spać w ubraniu.
 Przewrócił się na bok i drzemał.
 Mieli ręce oparte na blacie i drzemali.
 Podrzemywali oparci o drewniane skrzynie.
 Teraz nie usnę aż do świtu.
 Usnął i sturlał się ze zбочa.
 Wyciągnij się i spróbuj zasnąć.
 Co ci się dzisiaj śniło?
 Miałem zły sen.
 Budzą się gwałtownie na dźwięk budzika.
 Zapadała w sen, półsen, marzenia na jawie.
 Jej sen musiał być w tym momencie bardzo płytki.
 Hynek porządnie się wyspał.
 Jak ci się spało?
 Obudziłam się o szóstej.
 Obudził się w słońcu.
 Zbudził go ze snu grubawy pan.
 Paweł zdrzemnął się nad ranem.
 Nastawił budzik na drugą po północy.
 Zagrzebał się w pościeli.
 Wsunął się do łóżka.
 Ostro szarpnęła pierzyną.
 Naciągnął pierzynę na głowę.
 Odrzuciła kołdrę i kapę.
 Przyciągnąłem do siebie kołdrę.
 Spał owinięty w błękitną kołdrę.
 Stella zasnęła z głową wtuloną pod ramię.
 Zgasilem światło i rzuciłem się na wyro.

SPRZĄTANIE:

bordel - bałagan; burdel
bordelář - bałaganiarz
bordelářka - bałaganiara
čistota - czystość
čurbes - burdel; bałagan; bajzel
dělat úklid - robić porządki
hadr - szmata, szmatka
hadřík - szmatka
hodit do koše - wrzucić/wyrzucić do kosza
chlív - chlew (o bałaganie)
koště - miotła
lahve z matného skla - butelki z mętnego szkła
leštit - polerować; czyścić do połysku
leštit podlahu - froterować podłogę
luxovat - odkurzać
mýt nádobí - myć naczynia
nepořádek - bałagan; nieporządek
oprášit - zetrzeć kurz
otřít okenní parapety - przetrzeć parapety
otlučené sklenice - wyszczerbione szklanki
pořádek - porządek
pořádkumilovnost - zamiłowanie do porządku
prach - kurz

prachovka - ścierka do kurzu
smeták - szczotka do zamiatania
srovnat věci - ułożyć rzeczy
stírat prach - ścierać kurze
špína - brud
úklid - sprzątanie, porządki
uklidit - posprzątać
uklízet - sprzątać
umýt okna - umyć okna
utírat - ucierać
velký úklid - generalne porządki; wielkie porządki
vycídit - wyczyścić, wypolerować
vyhodit - wyrzucić
vyklepat koberec - wytrzeć dywan
vyleštit - wyczyścić; wypolerować; wyfroterować
vyluxovat - odkurzyć; poodkurzać
vynášet smetí - wynosić śmieci
vysavač - odkurzacz
vysávat - odkurzać
vytírat - wycierać
vytírat podlahu - wycierać podłogę
zamaštěné šálky - wytłuszczone kufle
zametát - zamiatąć

SPRZĄTANIE - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Plesnivěly dlouho nepoužívané, rozdrbané pemzy.
 Nemytá umyvadla byla zahnědlá.
 Štětcečky na nehty prorůstaly špinou.
 Navlhlé ručníky zely zatuchlinou.
 Celý ten svinčik a nahodilost.
 Okenní tabulky posrané pokoleními much.
 Vymést všechnu špinu!
 Sám si stele a mete.
 Anička se služebnou uklízela se stolu.
 Myla špinavé skleněné výplně na nemocniční chodbě.
 Vyluxovala celý byt a zapnula pračku.
 Pořád špinavější a zanedbanější byt.
 Hromada smradlavých hrnců.
 Nerozeznatelné předměty obalené rzí.
 Skvrna po červeném víně zůstane na ubruse.
 Posbírala z podlahy špinavé prádlo.
 Jestli se ti to nelíbí, tak si to udělej sám.
 Odkladiště věcí měnící se pomalu ve smetiště.

Pleśniały z dawna nieużywane nadtarte pumeksy.
 Brązowiwały niemyte umywalki.
 Szczotki do paznokci obrastały brudem.
 Wilgotne ręczniki ziały stęchlizną.
 Cały ten syf i przypadkowość.
 Szyby posrane przez pokolenia much.
 Wymieść wszystkie brudy!
 Sam sobie ściele posłanie i sam po sobie sprząta.
 Anka ze służącą sprzątała ze stołu.
 Myła brudne szyby w szpitalnym korytarzu.
 Odkurzyła całe mieszkanie i nastawiła pranie.
 Coraz bardziej brudne i zanedbane mieszkanie.
 Stos zasyfionych garnków.
 Nerozpoznawalne przedmioty skorodowane rdzą.
 Plama po czerwonym winie zostanie na obrusie.
 Pozbierała z podłogi brudną bieliznę.
 Jeśli ci się to nie podoba, zrób to sam.
 Składy rzeczy z wolna zmieniające się w śmietniki.

PRANIE:

flek - plama
máchat prádlo - płucać pranie
mastná skvrna - tłusta plama
namočit - namoczyć, zamoczyć
nanést na skvrnu - nanieść na plamę
odstranit skvrnu - wywabić plamę
odstraňování skvrn - wywabianie plam
odstředování - wirowanie
poskrvnit - poplamić
poskvrňovat - plamić, brudzić
potřísnit - poplamić, pobrudzić
prací prášek - proszek do prania
pračka - pralka
prádelna - pralnia
prádlo - 1. pranie 2. bielizna
praní - pranie
prát na valše - prac we frani
prát ručně - prac ręcznie

prát v pračce - prac w pralce
proprat - przepłukać, przemyć
skvrna - plama
skvrnka - plamka, plameczka
sušení - suszenie
špinavý - brudny
umazaný - ubrudzony
umazat - ubrudzić; umazać
usušit - ususzyć
valcha - frania
věšení prádla - wieszanie prania
vyprat - wyprać
vysušit - wysuszyć
vyžehlit - wyprasować
žehlení - prasowanie
žehlička - żelazko
žehlit - prasować

PRANIE - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Na plotech schlo bílé prádlo.
 Musí ještě pověsit prádlo.
 V zimě se věšelo na zahradu jen velké prádlo.
 Dávala prádlo do pračky.
 Sedačka byla zavalená kupou uschlého prádla.
 Anežka složila prádlo na půlku a zase na půlku.
 Prádelna byla na dvoře.
 V dřevěných neckách na rumple prala prádlo.
 V předklonu drhla prádlo.
 Věšela prádlo na bílé šňůry.
 Rozdělal oheň pod železným kotlem v prádelně.
 Všechno bylo čisté a čerstvě naškrobené.
 Odnášeli prádlo na mandl.
 Záclony jsem vyprala před odjezdem.
 Praní obstará pračka.
 Nežehlí si nejen trička, ale dokonce ani sukně.
 Spodní prádlo zásadně nežehlím.

Na płotach suszyła się biała bielizna.
 Musi jeszcze rozwiesić pranie.
 Zimą wieszano się w ogrodzie tylko wielkie pranie.
 Wkładała pranie do pralki.
 Kanapa była zavalona wysuszonym praniem.
 Anežka złożyła pranie na pół i jeszcze na pół.
 Pralnia była na dworze.
 W drewnianej balii z wyżymaczką prała bieliznę.
 Pochylona tarła bieliznę.
 Wieszano pranie na białych sznurach.
 Rozpalił ogień pod żelaznym kotłem w pralni.
 Wszystko było czyste i świeżo nakrochmalone.
 Zanosili pranie do magla.
 Firany poparałam przed wyjazdem.
 Praniem zajmie się pralka.
 Nie prasuje nie tylko koszulek, ale nawet sukienek.
 Bielizny z zasady nie prasuję.

AKTYWNOŚĆ FIZYCZNA:

aerobik - aerobik
běhat - biegać
cvičit - ćwiczyć, gimnastykować się
hýbat se - ruszać się
jít pěšky - iść pieszo
jízda na kole - jazda na rowerze
jogging - jogging
pohyb - ruch
posilovat - chodzić na siłownię

procházet se - spacerować
procházka na čerstvém vzduchu - spacer na świeżym powietrzu
procházka - spacer
projít se - przejść się
ranní procházka - poranny spacer
rozhýbat si kosti - rozprostować kości
sportovat - uprawiać sport

AKTYWNOŚĆ FIZYCZNA - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Ranní procházka byla nutnost jednou uznaná.
 Chodili tehdy spolu často na dlouhé procházky.
 Vyrazil na svou první procházku do parku.
 Vyzval ji k procházce lesem.
 Starší dámy cupitaly ve dvojicích na procházku.
 Šli všichni tři na procházku.
 Byla to hezká procházka.
 Procházeli se a ušlechtilé marnili čas.
 Paschalis tam několikrát denně procházel.
 Každý den jezdí dvě hodiny na kole.
 Tomáš se bál běhat venku po setmění.
 Moji vrstevníci běhali po polích.
 Běhal jsem všemi směry.

Przechadzka poranna to uznana ongiś konieczność.
 Chodzili wówczas na długie spacery.
 Wyszedł na swój pierwszy spacer po parku.
 Zaproponował jej spacer po lesie.
 Starsze panie dreptały parami na spacer.
 Poszli wszyscy troje na spacer.
 Spacer był naprawdę miły.
 Przechadzali się i wspaniałomyślnie marnowali czas.
 Paschalis przechodził tamtędy kilka razy dziennie.
 Codziennie jeździ dwie godziny na rowerze.
 Tomasz bał się biegać po zmroku.
 Moi rówieśnicy biegali po polach.
 Biegałem we wszystkie strony.

HIGIENA:

čištění zubů - mycie zębów
čistit si zuby - myć zęby dwa razy dziennie
dát si sprchu - wziąć prysznic
desinfekce - dezynfekcja
holit se - golić się
hygiena - higiena
hygienický - higieniczny
jít se koupat - iść się kąpać
koupat (se) - kąpać (się)
koupat se ve vaně - kąpać się w wannie
koupele - kąpiel
máchat nohy - moczyć nogi
mýdlo - mydło
mytí rukou - mycie rąk
namydlit - namydlić

napouštět vodu do vany - puszczać wodę do wanny
napustit si vanu - napełnić wody do wanny
navonět se - wyperfumować się
oholit se - ogolić się
osprchovat se - wziąć prysznic
pořezat se při holení - zaciąć się przy goleniu
pot - pot
ranní očista - poranna toaleta
smýt špinu - zmyć brud
sprcha - prysznic
sprchovat se každý den - codziennie brać prysznic
ústní hygiena - higiena jamy ustnej
vyčistit si zuby - umyć zęby
vykoupat (se) - wykąpać (się)

HIGIENA - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Mít špinu za nehty.
 Studenou vodou jsem si omyl tvář.
 Skloněný nad vědrem jsem se začal mýt.
 Myju se rukou nad vědýrkem.
 Jak dlouho se asi nemyl?
 Myl ženě hlavu kartáčem.
 Několik dní jsme se nemyl ani neholili.
 Myl jsem se ve studniční vodě nalité do koryta.
 Myli jsme jeden druhého.
 Chtěl jsem se umýt a vydrbat kartáčem sám.
 Umyl jsem si v umyvadle ruce.
 Nabídl jsem se mu, že mu oholím pejsy britvou.
 Vypadal svěží a byl čerstvě oholen.
 Byl neoholen a sešlý.
 Pouštím se do přistřihávání.

Mieć brud za paznokciami.
 Obmyłem sobie twarz zimną wodą.
 Nachylony nad wiadrem zacząłem się myć.
 Myję się z ręki nad ceberkiem.
 Ile czasu musiał się nie myć?
 Mył szczotką głowę kobiety.
 Od kilku dni nie myliśmy się i nie golili.
 Myłem się w studziennej wodzie nalanej do koryta.
 Myliśmy się nawzajem.
 Chciałem się wymyć i wyszorować sam.
 Umyłem ręce nad umywalką.
 Zaproponowałem, że zgołę mu pejsy brzytwą.
 Wyglądał na wypoczętego i był świeżo ogolony.
 Był nieogolony i wynędzniały.
 Zaczynam sobie przycinać.

2.6 DOM I MIESZKANIE

DOM I MIESZKANIE - POJĘCIA OGÓLNE:

altán - altana, pawilon
budova - budynek
bydlení ve svém - mieszkanie na swoim
bydlet v centru - mieszkać w centrum
bydlet v paneláku - mieszkać w bloku
bydlet v podnájmu - mieszkać na stacji
bydlet v prvním patře - mieszkać na pierwszym piętrze
byt k prodeji - mieszkanie na sprzedaż
byt k pronájmu - mieszkanie do wynajęcia
byt o dvou pokojích - mieszkanie dwupokojowe
bytové družstvo - spółdzielnia mieszkaniowa
černý nájemník - dziki lokator
člen družstva - członek spółdzielni
čtyřpodlažní - czteropiętrowy
demolice - wyburzenie
dlaždice - brukowana dróżka (*do domu*)
družstevní byt - mieszkanie spółdzielcze
družstevník - spółdzielca
hromosvod - piorunochron
klidná ulice - spokojna ulica
klidné sídliště - spokojne osiedle
koupě bytu - kupno mieszkania
kůlna - szopa
náhradní byt - mieszkanie zastępcze
nájemce - najemca; lokator
nájemník - lokator

nejbližší zastávka - najbliższy przystanek
nemovitost - nieruchomości
pergola - pergola
plot - płot
pronájem bytu - wynajęcie mieszkania
pronajmout - wynająć
příjezdová cesta - podjazd
realitní kancelář - biuro nieruchomości
rekonstrukce bytu - remont mieszkania
rušná ulice - ruchliwa ulica
soudní vystěhování - eksmisja sądowa
soused - sąsiad
společenství vlastníků - wspólnota właścicieli;
 wspólnota mieszkaniowa
svazek klíčů - pęk kluczy
tekoucí voda - bieżąca woda
trávník - trawnik
tržní nájemné - czynsz rynkowy
vlastnictví - własność
vlastník - właściciel
výhled - widok (*z okna*)
vyvlastnění - wywłaszczenie
vzít hypotéku - wziąć kredyt hipoteczny
zahrada - ogród
zastavit byt - zastawić mieszkanie
zdědit byt - odziedziczyć mieszkanie

RODZAJE DOMÓW I MIESZKAŃ:

1+1 - M2
2+1 - M3
3+1 - M4
byt v osobním vlastnictví - mieszkanie
 własnościowe
byt - mieszkanie
byteček - mieszkanko
cihlový dům - kamienica
činžák - kamienica
domeček - domeczek
domek - dom, domek
dům - dom
dvojdomek - bliźniak; domek bliźniaczy
dvoupokojový byt - mieszkanie dwupokojowe
 garsonka - kawalerka, garsoniera
chata - dacza

klíč od domu - klucz do domu
králíkárna - mrówkowiec
mrakodrap - drapacz chmur
nájemní byt - wynajęte mieszkanie
novostavba - nowa zabudowa
obecní byt - mieszkanie komunalne
panelák - blok
panelový dům - blok
pronajatý byt - wynajęte mieszkanie
rodinný dům - dom jednorodzinny
řadový dům - dom szeregowy
služební byt - mieszkanie służbowe
správce budovy - zarządca budynku
stará zástavba - stara zabudowa
třípokojový byt - mieszkanie trzypokojowe
vila - willa

DOM - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Jdu přes umetený dvorek.
 Minul jsem dům s probořenou střechou.
 V jednom domě se rozsvítilo světlo.
 Nemohu nikdy zapomenout na ten dvůr.
 Fasáda se ztrácela ve tmavém listí břechťanu.
 Vypotácel jsem se na dvůr.
 Na dvoře byl nevýslovný zmatek.
 Zbytky chodníků se táhly podél otlučených domů.
 Dům je barvy vybledlé růžové.
 Domy se stářím prohnuly.
 Domy pomalu zapadaly do bahnité půdy.
 Viděla jsem dům zvenku.
 Váhavě sešla z verandy.
 Barva domů se začala měnit na spálenou šed.
 Střechy se vršily.
 Domy jsou stejně velké.
 Okap lemující střechu.
 Světlo vnikalo škvírami ve střeše.
 Střecha nad touto částí chalupy se zborčila.
 Chaloupka byla až po doškovou střechu zarostlá maliním.
 Střechu pokrývala čepice větví.
 Zhasnul jsem ve sklepe a prošel jsem krámem.
 Ukaž mi svůj sklep.
 Konečně se objevila na prahu.
 Standa stoupal schodištěm do prvního patra.
 Bydlil s matkou v jejich vile.
 Domy stárnou zrádně.
 Jsou majiteli celého domu.
 Spodní byt považovali za holobyt.
 Několik měsíců už bydlí v nové vile.
 Chumáč přerostlého křoví se kupí před chalupou.
 Těsně u domu bylo něco jako přístavba.

Idę prez zamiecione podwórze.
 Minąłem dom z zapadniętym dachem.
 W jednym z domów zapaliło się światło.
 Nigdy nie zdołam zapomnieć tego podwórza.
 Fasada ginęła wśród ciemnozielonych bluszczu.
 Wytoczyłem się na podwórze.
 Na dworze był zamęt nie do opisania.
 Resztki trotuarów ciągnęły się obok obszarpanych domów.
 Dom jest w kolorze spłowiałego różu.
 Domy powykrzywiały się ze starości.
 Domy powoli zapadały w grząską ziemię.
 Widziałam dom z zewnątrz.
 Ociągając się zeszała z ganku.
 Kolor kamienic zaczynał przechodzić w siwospalony.
 Dachy wypiętrzały się.
 Domy są tej samej wielkości.
 Rynna okalająca dach.
 Światło wpadało przez szpary w dachu.
 Dach nad tą częścią chałupy zawalił się.
 Chatka tonęła po strzechę w malinowym chaszczu.
 Dach pokrywała z wierzchu czapa konarów.
 Zgasilem światło w piwnicy i przeszedłem przez sklep.
 Pokaż mi swoją piwnicę.
 Wreszcie ukazała się na progu.
 Standa szedł po schodach na pierwsze piętro.
 Mieszkał z matką w willi.
 Domy starzeją się zdradliwie.
 Posiadają na własność cały dom.
 Mieszkanie na dole uważali za pustostan.
 Od kilku miesięcy mieszkają w nowej willi.
 Kępy bujnych krzaków osłaniają chatę.
 Tuż przy domu było coś w rodzaju przybudówki.

MIESZKANIE - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Smutným pohledem tékala po bytě.
 Byt máme velký.
 Tady si lidi často opravují byty.
 V sedmém patře ošklivého šedivého paneláku.
 Oceňuji rozlehlé a samostatné byty.
 V malém klenutém pokoji.
 Chcete si prohlédnout byt?
 Byt je v přízemí špinavého paneláku.
 Otevřela mříž uzavírající balkon.
 Vydal jsem se k dvoupatrovému paneláku.
 Vyjždím teď rozvíklým výtahem do čtvrtého patra.
 Výtahem jsem sjela do přízemí.
 Bydlel v paneláku se šváby a rozvrzaným výtahem.
 V každém poschodí jsou dva nájemníci.
 Chtěli zcela uvolnit nájemné.
 Stanovili nové nájemné pro měšťany.
 Jsem ráda, že nebydlím na velkém sídlišti.
 Sídliště bylo tehdy řídce zastavěné.
 Pozvali sousedy k radě.
 Snad u ní nemusíš bydlit věčně?
 Sabina s Česlavem bydleli ve Zlaté ulici.
 Bydlí ve velkém sklepním bytě.
 Někdo vyslovil jméno ulice, ve které bydlím.
 Sehnala si někde vlastní garsonku.
 Nechtěl jsem už bydlit u bytných.
 Věci leží na hromádkách na koberci v pokoji.

Smutnym wzrokiem wodziła po mieszkaniu.
 Mieszkanie mamy duże.
 Tutaj ludzie często remontują mieszkania.
 Na siódmym piętrze obscurnego, szarego bloku.
 Cenię obszerne i samodzielne mieszkania.
 W małym sklepionym pokoju.
 Chce pan obejrzeć mieszkanie?
 Mieszkanie znajduje się na parterze obscurnego bloku.
 Otworzyła kratę zamykającą balkon.
 Poszedłem w stronę dwupiętrowego bloku.
 Na razie wjeżdżam rozklekotaną windą na czwarte piętro.
 Zjechałam windą na parter.
 Mieszkał w bloku z karaluchami i trzeszczącą windą.
 Na każdym piętrze mieszkają dwaj lokatorzy.
 Chcieli całkowitego uwolnienia czynszów.
 Ustanowili nowe czynsze dla mieszczan.
 Cieszę się, że nie mieszkam na wielkim osiedlu.
 Osiedle było wtedy luźno zabudowane.
 Zaprosili sąsiadów na naradę.
 Chyba nie musisz u niej mieszkać wiecznie?
 Sabina z Česlavem mieszkali na Złotej.
 Mieszkają w dużym mieszkaniu w suterenie.
 Ktoś wymienił nazwę ulicy, na której mieszkam.
 Znalazła sobie gdzieś własną kawalerkę.
 Nie chciałem już mieszkać jako sublokator.
 Rzeczy leżą w kupkach na dywanie w pokoju.

OPŁATY I ENERGIA:

dodavatel - dostawca
domácnost - gospodarstwo domowe
doplácet - dopłacać
elektrína - energia elektryczna
kanalizace - kanalizacja
klimatizace - klimatyzacja
kotel - kocioł
kotelna - kotłownia
metr krychlový plynu - metr sześcienny gazu
nájemné - czynsz
nejde proud - nie ma prądu
ovládat topení - regulować ogrzewanie
platit - płacić
plyn - gaz
plynárna - gazownia
plynový - gazowy
podlahové vytápění - ogrzewane podłogi
poplatek za svoz odpadu - opłata za wywóz śmieci
poplatky stouply - opłaty wzrosły
proud - prąd
přeplatek - nadpłata
přetopený - przegrzany
příspěvek do fondu oprav - składka na fundusz remontowy

přítopit - podkręcić ogrzewanie
radiátor - kaloryfer; grzejnik
roční vyúčtování za plyn - rozliczenie roczne za gaz
rozsvítit - włączyć światło; zapalić światło
služby - usługi
stočné - opłata za odprowadzanie ścieków
šetřit vodou - oszczędzać wodę
teplo - ciepło
topení - ogrzewanie
topit - ogrzewać
topná sezona - sezon grzewczy
topné těleso - kaloryfer; grzejnik
účet - rachunek
úsporné žárovky - żarówki energooszczędne
ušetřit na topení - zaoszczędzić na ogrzewaniu
vodárny - przedsiębiorstwo wodociągów i kanalizacji
vodné - opłata za wodę
vypínač - wyłącznik
vypnout topení - wyłączyć ogrzewanie
výše poplatku - wysokość opłaty
zapnout topení - włączyć ogrzewanie
zatopit w kamnech - napalić w piecu
zhasnout světlo - zgasić światło
zkrat - zwarcie

OPŁATY I ENERGIA - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Mám pustit topení?
 Sebrali jsme několik prken na topení.
 Zapnul jsem topení.
 Pod stropem vedly trubky ústředního topení.
 Radiátor příjemně hřál.
 Oliver otočí knoflíkem topení na doraz.
 Nájemné je velmi nízké.
 Chtěli zcela uvolnit nájemné.
 V jednu chvíli vypadla elektřina.

Mam włączyć ogrzewanie?
 Zebraliśmy kilka desek na opał.
 Włączyłem ogrzewanie.
 Pod sufitem prowadziły rury centralnego ogrzewania.
 Kaloryfer przyjemnie grzał.
 Oliver przekręca pokrętło ogrzewania na ful.
 Czynsz jest bardzo niski.
 Chcieli całkowitego uwolnienia czynszów.
 W którymś momencie wysiadł prąd.

WNĘTRZE DOMU I MIESZKANIA:

balkon - balkon	prosklený - przeszklony
brána - brama	provizorní řešení - prowizoryczne rozwiązanie
čidlo - czujnik	předsiň - przedpokój
dětský pokoj - pokój dziecięcy	přízemí - parter
domácí telefon - domofon	půda - strych
garáž (f.) - garaż (m.)	radiátor - grzejnik, kaloryfer
chodba - korytarz	rohož na čištění bot - wycieraczka do butów
interiér - wnętrze	rohožka - wycieraczka
izolace - izolacja	řetízek - łańcuszek (<i>na drzwi</i>)
jídelna - jadalnia	sauna - sauna
kachlová kamna - piec kaflowy	schodiště - klatka schodowa, schody
keramika - ceramika	schody - schody, stopnie
koberec - dywan	sklep - piwnica
kobereček - dywanik	slunný - słoneczny
koupelna - łazienka	spíž - spiżarnia
krb - kominek	stěna - ściana
kuchyně - kuchnia	strop - sufit
kuchyňský kout - aneks kuchenny	střecha - dach
květináč - doniczka	stylový - stylowy
lampa - lampa	sušárna - suszarnia
lampička - lampka	suterén - suterena
lišta - listwa	terakota - terakota
ložnice - sypialnia	terasa - taras
lustr - żyrandol	úniková cesta - droga ewakuacyjna
markýza - markiza	útulný - przytulny
místnost - pomieszczenie	užitková plocha - powierzchnia użytkowa
mramor - marmur	vjezdní brána - brama wjazdowa
obložení dřevem - boazeria	vkusně zařízený - gustownie urządzony
obraz - obraz	vpustit dovnitř - wpuścić do środka
obývací pokoj - pokój dzienny, salon	vrátka (<i>n.pl.</i>) - furtka, bramka
odpadky - śmieci	vykachličkovaná podlaha - wykafelkowana podłoga
okap - rynna	výlevka - zlew
patro - piętro; kondygnacja	výtah - winda
pitná voda - woda pitna	vytápetovaný - wytapetowany
po rekonstrukci - po remoncie	zábradlí - balustrada, poręcz
podkroví - poddasze	záchod - toaleta
podlaha - podłoga	zařízení - wyposażenie
podlahová krytina - wykładzina	zastavěná plocha - powierzchnia zabudowana
pohovka - sofa	zástrčka - wtyczka
pojistka - bezpiecznik	zastřešený - zadaszony
pokoj - pokój	zásuvka - gniazdko, kontakt
poplašné zařízení - alarm	zateplit budovu - ocieplić budynek
poschodí - piętro; kondygnacja	zed' - mur, ściana
pracovna - pracownia, gabinet	zvonek - dzwonek
práh - próg	

WNĘTRZE DOMU I MIESZKANIA - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Měl na oknech něžné bílé záclonky.
 Modrý koberec pokrýval celou podlahu.
 Po stěnách byly modré čalouny.
 Rozestavila všude různé titěrnosti a vázičky.
 V okně visely záclonky obšité krajkami.
 Slyšel jen z kuchyně cinkot talířů.
 Hluk v kuchyni ustal.
 Nechala mi lampu se slabě vytaženým knotem.
 Seděl za psacím stolem, na němž byla lampa.
 Hugo vyšel z pracovny do předsíně.
 Z předsíně vedly schody do patra.
 V předsíni je zarážející ticho.
 Mušelinové záclonky na oknech.
 Mrkla se do svého pokoje.
 Všimne si i toho nejmenšího záhybu na koberci.
 Koberec se odvinul.
 Seděl s nohama nataženými na vypelichaném koberci.
 Svezl se z křesla na koberec.
 Krev se vpijela do třásní koberce.
 Porcelánové střepty se rozsypaly po koberci.
 Jen koberec Saluzzi nerozbalil.
 Ozvěnu jeho kroků tlumily koberce.
 Podlaha byla pokryta kobercem.
 Odnegli jsme židle do předsíně.
 Seděl jsem v otevřeném okně v podkroví.
 Pokoj zařízený s nejvyšší elegancí.
 Vstoupili jsme do malé světnice.
 Obrazy visely na stěnách.
 U stropu na zdi se bělal hezký ventilátor.
 Křišťálové lustry s broušenými ověsy.

Na oknách měl bílé, delikatne záclonky.
 Niebieski dywan zaścielał całą podłogę.
 Ściany miały niebieskie obicie.
 Porozstawiała wszędzie różne caczuszka i wazoniki.
 W oknie wisiały zasłonki obszyte koronką.
 Słyszałem dobiegający z kuchni brzęk talerzy.
 Hałas w kuchni ucichł.
 Zostawiła mi lampę z lekko przykręconym knotem.
 Siedział za biurkiem, na którym stała lampa.
 Hugo wyszedł ze swego gabinetu do przedpokoju.
 Z przedpokoju schody prowadziły na piętro.
 W przedpokoju panuje złowroga cisza.
 Firanki muślinowe w oknach.
 Zajrzała do swojego pokoju.
 Zauważyła nawet najdrobniejsze pomarszczenia dywanu.
 Dywan zwinął się.
 Siedział z nogami wyciągniętymi na wyleniały dywan.
 Osunął się z fotela na dywan.
 Krew wsiąkała we frędzle dywanu.
 Porcelanowe skorupki posypały się na dywan.
 Saluzzi zrezygnował tylko z rozłożenia dywanu.
 Odgłos jego kroków tłumiły dywany.
 Podłogę przykryto dywanem.
 Przenieśliśmy krzesła do przedpokoju.
 Siedziałem w otwartym oknie na poddaszu.
 Pokój umeblowany z najwyszukiwanym wykwintem.
 Weszliśmy do małej izby.
 Obrazy wisiały na ścianach.
 U sufitu na ścianie bielił się ładny wentylator.
 Kryształowe żyrandole z oszlifowanymi wisiorami.

MEBLE:

dřevo - drewno
houpací křeslo - fotel bujany
kancelářský stůl - biurko
kov - metal
křesílko - fotelik
křeslo - fotel
nábytek - meble
nábytková stěna - meblościanka
noční stolek - szafka nocna
opěradlo - oparcie (*krzesła*), poręcz (*fotela*)
police - półka
postel - łóżko
příborník - kredens
psací stůl - biurko
ramínko - wieszak
regál - regał
skládačka - mebel składany
skříň - szafa
skříňka - szafka

spojení kvality a elegancie - połączenie jakości i elegancji
stoleček - stoliczek
stolek - stolik
stolička - ławeczka; stołeczek
stůl - stół
stylový nábytek - stylowe meble
šatník - szafa na ubranie
šuplík - szuflada; szufladka
taburet - taboret
truhla - skrzynia
válenda - kanapa
věšák - wieszak
vybavit nábytkem - umeblować
vyřezávané truhly - rzeźbione skrzynie
zahradní nábytek - meble ogrodowe
židle (f.) - krzesło (n.)
židlička - krzeselko

MEBLE - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Hodil peřinu na vylešćený gauč.
 Na lenošce poblíž krbu seděla dáma.
 Kožená křesla s ohmatanými opěradly.
 Malé kusy nábytku stály ve velkém neladu.
 Ukázal jí na své křeslo.
 Gauč přikrytý červenou vzorovanou dekou.
 V rohu stál široký a pohodlný gauč.
 Noha křesla shrnula cíp koberce.
 V rohu pokoje zel otevřený šatník.
 Přes jedno křeslo ležely přehozené letní šaty.
 Orientální stůl vykládaný perletí.
 Přistavil jsem stůl k posteli.
 Seděli kolem velkého kulatého stolu.
 Stály tam přiřazené proti sobě dva psací stoly.
 Naklonila se přes stůl.
 Stůl pokrytý igelitem.
 Knihy v hrubých dřevěných policích.
 Dal jsem si židli k mému křeslu u kamen.
 Lezl po židlích a práskal novinami do zdí.
 Několikrát žuchla na židli.
 Dlouhý stůl, šest polstrovaných židlí.
 Vynořil se v mezeře mezi skříněmi.
 Po straně byla malá skříň.
 Vysoký zvuk mahagonových skříní.
 Břichaté svazky zaplňovaly police na zdech.
 Díval se na poškrábaný nábytek.
 Uklízela do kredence talířky a sklenice.
 Vzpomněl si na hračky v zásuvce.
 Helena vytáhla horní zásuvku.
 Podívala se pod stůl.
 Sypali na podlahu obsah skříní a zásuvek.

DRZWI:

bezpečnostní dveře - drzwi antywłamaniowe
dveře na zahradu - drzwi do ogrodu
dveře - drzwi
garážová vrata - drzwi od garażu
klíčová dírka - dziurka od klucza
klika - klamka
kukátko - wziernik

DRZWI - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Zasklené dveře na ulici.
 U dveří visely na kořkách hliněné hrnky.
 Dveře se najednou rozlétly.
 Kluci otevřeli dveře a vypadli ven.
 Obrátil jsem se ke dveřím na dvůr.
 Bouchání dveří, rychlé kroky, křik.
 Třásla se, když procházela dveřmi.
 Dveře od sklepa byly zavřeny jen na háček.
 Přema šel ke dveřím.
 Udělal jsem několik kroků ke dveřím.
 Rotný vzal za kliku a otevřel dveře.
 Stačilo stisknout nalomenou kliku u vrátek.
 Bezděčně zmáčkli kliku, která zaskřípěla.
 Pořádně jsem zalomcovala klikou.
 Dvakrát otočil klíčem.

Rzucił pierzynę na wymuskany tapczan.
 Na fotelu w pobliżu kominka siedziała dama.
 Skórzane fotele o wyszizganych poręczach.
 Małe mebelki stały w wielkim nieładzie.
 Wskazał jej swój fotel.
 Tapczan przykryty wzorzystą narzutą.
 W rogu stał szeroki wygodny tapczan.
 Noga fotela zagarnęła naroże dywanu.
 W rogu pokoju zionęła otwarta bieliźniarka.
 Z jednego fotela zwieszała się letnia suknia.
 Orientalny stolik wykładany masą perłową.
 Przysunąłem stół do łóżka.
 Siedzieli dookoła wielkiego, okrągłego stołu.
 Stały tam naprzeciw siebie dwa zsunięte biurka.
 Nakloniła się nad stołem.
 Stół pokryty ceratą.
 Książki na grubych, drewnianych półkach.
 Postawiłem krzesło przy moim fotelu przy piecu.
 Właził na krzesła i walił gazetą po ścianach.
 Parokrotnie z rozmachem zasiadała na krzesle.
 Długi stół, sześć wyściełanych krzeseł.
 Wylonił się z przerwy pomiędzy szafami.
 Z boku stała mała szafka.
 Wysokie brzmienie mahagonowych szaf.
 Opaste tomiska wypełniały regały na ścianach.
 Patrzył na porysowane meble.
 Ustawiała w kredensie talerzyki i szklanki.
 Przypomniał sobie o zabawkach w szufladzie.
 Helena otworzyła górną szufladę.
 Zajrzała pod stół.
 Wysypywali na podłogę zawartość szaf i szuflad.

odemknout dveře - otworzyć drzwi
roletové dveře - drzwi roletowe
vchodové dveře - drzwi wejściowe
vstupní dveře - drzwi wejściowe
vyměnit zámky - wymienić zamki
zabušit/zaklepat na dveře - zapukać do drzwi
zavřít na klíč - zamknąć na klucz

Oszklone drzwi na ulicę.
 U drzwi wisały na kołkach gliniane garnki.
 Drzwi rozwarły się nagle.
 Chłopcy otworzyli drzwi i wyszli.
 Skierowałem się ku drzwiom na podwórze.
 Trzaskanie drzwi, szybkie kroki, nawoływanie.
 Drżąc przestępowała próg.
 Drzwi do piwnicy były zamknięte tylko na haczyk.
 Przemek podszedł do drzwi.
 Postąpiłem kilka kroków ku drzwiom.
 Sierżant nacisnął klamkę i otworzył drzwi.
 Wystarczyło tylko nacisnąć nadłamaną klamkę w furtce.
 Niechcący nacisnął klamkę, która zgrzytnęła.
 Porządnie szarpnęłam za klamkę.
 Dwukrotnie przekreślił klucz.

OKNO:

dřevěná okna - drewniane okna
dům bez oken - dom bez okien
nová okna - nowa okna
okenní tabule - szyba
okno - okno
parapet - parapet
plastová okna - okna plastikowe
roleta - roleta

sklo - szyba
ubednit - zabić deskami
umytí oken - umycie okien
utěsnit okna - uszczelnić okna
výměna oken - wymiana okien
zasklít - wprawić szybę
zavěs - zasłona
žaluzie - żaluzja; żaluzje

OKNO - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Otevřeným oknem proudil studený vzduch.
 Na okenní skla se kladla lehká růžová mlha.
 Okna jsou dokořán otevřená.
 Slunce se prodralo okny protějščího domu.
 Hra barevných sklíček v kulatém okně.
 Anička seděla zahleděna do okna.
 Nakonec zvedl pohled k blankytnému oknu.
 Začínal se zdvíhat vítr, zmítal pootevřeným oknem.
 Okna jsou zatlučená prkny.
 Venku před okny se nic nedělo.
 Obrátil jsem se od okna.
 Rozhrnul závěsy a otevřel okno dokořán.
 Slunce svítilo přímo do oken.
 Žluté čtverce oken byly ve tmě sotva znatelné.
 Muž se opřel o rám okna.
 Osvětlená okna zářila.
 Budovy zářily stovkami oken.
 Řadou oken sem dopadalo světlo.
 Po okenních sklech se přesouvaly jakési stíny.
 Červený východ hořel v okenních tabulích.
 Růženka hleděla na okenní rám.
 Odlesk okenní tabulky se mi vedral pod víčka.

Przez otwarte okno płynęło chłodne powietrze.
 Na szybach kładła się lekka różowa mgła.
 Okna są szeroko otwarte.
 Słońce przedarło się wskroś oknami domu naprzeciwko.
 Gra kolorowych szkiełek w okrągłym oknie.
 Anka siedziała wpatrzona w okno.
 W końcu podniósł wzrok na błękitne okno.
 Podnosił się wiatr, szarpał uchylonym oknem.
 Okna są zabite deskami.
 Na zewnątrz za oknami nic się nie działo.
 Odwróciłem się od okna.
 Rozsunął zasłony i otworzył okno na oścież.
 Słońce świeciło prosto w okna.
 Żółte prostokąciki oken ledwo odcinały się od mroku.
 Mężczyzna oparł się o framugę okna.
 Oświetlone okna rzucały blask.
 Budynek połyskiwały setkami oken.
 Przez szereg oken wpadało tu światło.
 Czyjeś cienie przesuwwały się po szybach.
 Czerwony wschód gorzał w szybach.
 Różenka wpatrywała się w ramę okienną.
 Odblask szyby okiennej wdarł mi się pod powieki.

PRZEPROWADZKA:

balit - pakować
krabice - pudło
nepotřebné věci - niepotrzebne rzeczy
odstěhovat se - wyprowadzić się
stěhování - przeprowadzka
příprava na stěhování - przygotowanie do przeprowadzki
rozloučit se - pożegnać się
staré věci - stare rzeczy

stěhovák - pracownik firmy pomagającej w przeprowadzkach
stěhovat se - przeprowadzać się
třídít - segregować
vybalit - wypakować
vyhodit harampádí - wyrzucić rupiecie
vystěhovat někoho - eksmitować kogoś
vystěhovat se - wyprowadzić się
zabalit - zapakować

PRZEPROWADZKA - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Právě se stěhujou.
 Teď se můžeme stěhovat dál.
 Konečně se začal stěhovat nábytek.
 Myslel na svou ženu, od níž se nedávno odstěhoval.
 A tak se Stefa musela odstěhovat.
 Všichni snili o tom odstěhovat se do města.

Właśnie się przeprowadzają.
 Teraz możemy kontynuować przeprowadzkę.
 W końcu zaczęto znosić meble.
 Myślał o żonie, od której niedawno wyprowadził się.
 Więc Stefa musiała się wyprowadzić.
 Wszyscy marzyli o przeniesieniu się do miasta.

KUCHNIA:

banketový ubrus - obrus bankietowy
cedník - durszlak
cukřenka - cukiernica; cukierniczka
dezertní lžíce - łyżeczka deserowa
digestoř - dygestorium
dortová forma - tortownica
džbán - dzban; dzbanek
fritéza - frytkownica
hrnec - garnek
chňapka - rękawica kuchenna
kastrol - garnek; rondel
konvice - czajnik
kredenc (f.) - kredens (*m.*)
kuchyňská váha - waga kuchenna
kuchyňské hodiny - minutnik
kuchyňské minuty - minutnik
kuchyňský kout - aneks kuchenny
kuchyňský robot - robot kuchenny
lednice - lodówka
lžíce - łyżka
lžička - łyżeczka
mačkadlo na brambory - tłuczek do ziemniaków
metlička - trzepaczka
mikrovlonná trouba - kuchenka mikrofalowa
mrazák - zamrażarka
myčka - zmywarka
naběračka - chochla
nádobí - naczynie (*sing.*); naczynia (*pl.*)
nůž - nóż
nůž na ryby - nóż do ryb
odměrka - miarka
odpěňovačka - łyżka cedzakowa
odsavač - okap
omáček - sosjerka
otvirák na konzervy - otwieracz do konserw
pánev - patelnia

pekáč - brytfanna
pekáč - piekarnik
pepřenka - pieprzniczka
podnos - taca
podšálek - podstawka
pohár - pucharek
přibor - sztucce
rendlík - rondel
rošt - ruszt
salátový přibor - sztucce do sałatek
servis - serwis
sklenice - szklanka
sklenička - szklanka; szklaneczka
sklenička na víno - kieliszek do wina
slánka - solniczka
solnička - solniczka
sporák - kuchenka
struhadlo - tarka
stůl - stół
škrabka - skrobaczka
šlehač - ubijaczka do jajek
tác - taca
tácek - tacka
talíř - talerz
tłakový hrnec - szybkowar
topinkovač - toster
toustovač - tostownica
trouba - piekarnik
trychtýř - lejek
ubrousek - serwetka
ubrus - obrus
utěrka - ścierka
válek - wałek
válek - wałek
vidlička - widelec
vývrťka - korkociąg

KUCHNIA - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Odložil talíř do výlevky.
 Přišli opravit kuchyňskou výlevku.
 Vylil kávu do výlevky.
 Házela hlučně nádobí do dřezu.
 Hned otočila mosazným kohoutkem nad dřezem.
 Na sporáku bublají dokonale vycíděný hrnce.
 Plamen vyskakuje zpod litinové plotny.
 Představoval jsem si rozpálená kuchyňská kamna.
 Sporák s hladkými keramickými plotýnkami.
 Zvedla celou hromadu talířů.
 Vybral jsem si z haldy talířů ten nejméně zaprášený.
 Hleděla do prázdného talíře.
 Dočista vytřel talíř.
 Většinou ty zbytky sesypeme na jeden talíř.
 Kladla talíře před starou šedivou ženu.
 Talíře léta odstrkované do kouta kuchyně.
 Z pokoje se ozývalo klepání lžic a zvonění talířů.
 Sádlo škvířilo na pánvi.
 Vidličky se s cinkotem tiskly k nožům.
 Heňa si začala pohrávat s vidličkou.
 Nože leží vedle talířů.
 Odnášela podnos s nádobím.

Włożył talerz do zlewu.
 Przyszli naprawić w kuchni zlew.
 Wylał kawę do zlewu.
 Wrzucała z hałasem naczynia do zlewu.
 Od razu odkręciła mosiężny kran nad zlewem.
 Na kuchence bulgoczą doskonale wypolerowane garnki.
 Płomień wymyka się spod żeliwnych krążków.
 Wyobrażał em sobie rozgrzane kuchenne płyty.
 Kuchenka z gładkimi, ceramicznymi palnikami.
 Podniosła cały stos talerzy.
 Wybrałem ze stosu talerzy najmniej zakurzony.
 Patrzyła w pusty talerz.
 Wytarł talerz do czysta.
 Zazwyczaj te resztki zsypujemy na jeden talerz.
 Rozstawiała talerze przed starą siwą kobietą.
 Talerze przez lata spychane w kąt kuchni.
 Z pokoju słyhać było szcęknięcie łyżek i brzęk talerzy.
 Smalec skwierczał na patelni.
 Widelce z brzękiem tuliły się do noży.
 Henia zaczęła bawić się widelcem.
 Noże leżą obok talerzy.
 Zabierała tacę z naczyniami.

KUCHNIA - PRZYKŁADOWE ZDANIA - CIĄG DALSZY:

Nýtované hrnce se stopami rzi.
 Zpod nekalé zástěry vytáhla hrnec.
 Z hrnce vylovil dřevěnou vařečku.
 Sundal ubrus ze stolu.
 Její oči neopouštěly vzorek ubrusu.
 Hodil přes stůl ubrus.
 Nalila mi plnou naběračku.

Nitowane garnki z rdzawymi śladami.
 Spod brudnego fartucha wyciągnęła garnek.
 Wydobył z garnka drewnianą warząchew.
 Ściągnął obrus ze stołu.
 Nie spuszczała wzroku z wzoru na obrusie.
 Narzucił na stół obrus.
 Nalała mi pełną chochlę.

ŁAZIENKA:

bidet - bidet
kapající kohoutek - kapiący kran
kohoutek - kran
kondicionér - odżywka
koupelnová předložka - dywanik łazienkowy; mata łazienkowa
mýdlo - mydło
osuška - ręcznik kąpielowy
pěna do koupele - płyn do kąpeli
potrubí - rura; rury
ručník - ręcznik
splachovací nádržka - spłuczka
splachovadlo - spłuczka
sprcha - prysznic
sprchový gel - żel pod prysznic

sprchový kout - kabina prysznicowa
sprchový závěs - zasłona prysznicowa
studená voda - zimna woda
šampon - szampon
toaletní papír - papier toaletowy
ucpaný záchod - zapchana toaleta
umyvadlo - umywalka
vana - wanna
vanička - wanienka
záchodová mísa - sedes
záchodové prkénko - deska klozetowa
zrcadlo - lustro
zubní kartáček - szczoteczka do zębów
zubní pasta - pasta do zębów

ŁAZIENKA - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Vyhýbám se pohledu do zrcadla.
 Trubky v koupelně zahučely.
 Ve dveřích koupelny je navrtaná dírka.
 Z koupelny jsem slyšel šplouchání a šumění sprchy.
 Ve výklenku za ní se zaleskly stěny koupelny.
 Dno vany ztratilo častým drhnutím původní lesk.
 Usedl jsem na okraj vany.
 Došel k vaně.
 Na okraji vany stála krabice s pracím práškem.
 Z vany už přetékala voda.
 Voda odkapávala pravidelně z kohoutku.
 Otočil jsem kohoutkem.
 Žena přitáhla tekoucí kohoutek.
 Musím otočit kohoutky se studenou vodou.
 Naplno roztočil oba vodovodní kohoutky.
 Natáhl se k umyvadlu.
 Naslouchal jsem melodickému výtoku umývadla.
 Stál jsem tedy před zrcadlem.
 Odcházela na záchod dívat se do zrcadla.
 Málem se nepoznala v zrcadle.
 Vedle zrcadla stála na trojnožce skleněná baňka.
 Z okna v koupelně zářilo světlo.

Unikam spojrzenia w lustro.
 Rury w łazience zahuczały.
 W drzwiach łazienki wywiercona jest dziurka.
 Z łazienki slyszalem pluskanie i szum prysznic.
 We wnęce za nią zalesniły ściany łazienki.
 Dno wanny było bardziej matowe od częstego szorowania.
 Usiadłem na krawędzi wanny.
 Podszedł do wanny.
 Na obrzeżu wanny stało pudełko z proszkiem do prania.
 W wannie przelewała się już woda.
 Woda kapala miarowo z kranu.
 Odkręciłem kran.
 Kobieta przykręciła ciekący kran.
 Muszę odkręcić kurek z zimną wodą.
 Odkręcił do końca wodę w obu kurkach.
 Pochylił się nad umywalką.
 Wsłuchiwałem się w melodyjny wypływ umywalek.
 Oto stałem przed lustrem.
 Szła do ubikacji, aby spojrzeć w lustro.
 Z trudem poznała się w lustrze.
 Obok lustra na trójnogu stała szklana bańka.
 Z okna w łazience biło światło.

SYPIALNIA:**budík** - budzik**deka** - 1. koc 2. kołdra**ložnice** - sypialnia**ložnicový** - dotyczący sypialni**lůžkoviny** - pościel**matrace** - materac**peřina** - pierzyna; kołdra**pokřývka** - kołdra**polštář** - poduszka**polštářek** - poduszcza**postel** - łóżko**postýlka** - łóżeczko**sdílet ložnici (s kým)** - dzielić z kimś sypialnię**SYPIALNIA - PRZYKŁADOWE ZDANIA:**

Z ložnice je vidět na kasárenský dvůr.

Ze všech koutů ložnice vyciřovala se ženská ruka.

Zašel do malé ložnice.

Ukázal mu ještě ložnici.

Pozoruje škvíru pode dveřmi ložnice.

Moderní kovové postele s mosaznými špruslemi.

Uprostřed stály dvě obrovské postele.

Postele povlečené do hedvábného ložního prádla.

Otcovy kroky se odšouraly do ložnice.

V patře jsou ložnice.

Na posteli s dubovým čelem.

Na posteli stěží proběhlává peřina.

Zhalena do prostěradla, seděla v nohách postele.

Poseděl čtvrt hodinku na kraji postele.

Postele vrzaly rovnoměrně, v rytmu spánku.

Polštář páchl vlhkostí a zvratky.

Položil jsem si hlavu na jeden z barevných polštářů.

Přeložil pokrývku přes pelest.

Polštář stavěl podélnou hranou napříč postele.

Peří z rozcupovaných polštářů.

Jiří urovnal polštář.

Z sypialni widać dziedziniec koszar.

W każdym kącie sypialni widać było ślady kobiecej ręki.

Wszedł do niewielkiej sypialni.

Pokazał mu jeszcze sypialnię.

Wpatruje się w szczelinę pod drzwiami sypialni.

Nowoczesne metalowe łóżka z mosiężnymi prętami.

Pośrodku stały dwa olbrzymie łoża.

Łóżka zasłane jedwabną pościelą.

Ojciec poczłapał do sypialni.

Na piętrze są sypialnie.

Na łóżku z dębowym zagłówkiem.

Na łóżku pierzyna ledwo bieleje.

Owinięta prześcieradłem, siedziała w nogach łóżka.

Posiedział kwadrans na brzegu łóżka.

Łóżka trzeszczały równomiernie, rytmem snu.

Poduszka śmierdziała wilgocią i rygowinami.

Polożyłem głowę na jednej z kolorowych poduszek.

Przerzucił kołdrę przez krawędź łóżka.

Poduszkę ustawiał pionowo w poprzek łóżka.

Pierze z rozdartych poduszek.

Jerzy poprawił poduszkę.

2.7 SZKOŁA

RODZAJE SZKÓŁ:

centrum odborné přípravy - centrum kształcenia praktycznego
gymnázium - liceum
jazyková škola - szkoła językowa
lyceum - liceum
průmyslová škola, průmyslovka - technikum

soukromá škola - szkoła prywatna
střední škola - szkoła średnia
učiliště, učňák - zasadnicza szkoła zawodowa
veřejná škola - szkoła publiczna
základní škola 1. stupeň - szkoła podstawowa
základní škola 2. stupeň - gimnazjum

OSOBY W SZKOLE:

pedagog - pedagog (*mężczyzna*)
pedagožka - pedagog (*kobieta*)
pedagogický sbor - grono pedagogiczne
ředitel - dyrektor
školník - woźny; konserwator; cieć

třídní učitel - wychowawca
učitel - nauczyciel
učitelka - nauczycielka
uklízečka - sprzątaczką
zástupce ředitele - zastępca dyrektora

BUDYNEK SZKOŁY:

areál školy - teren szkoły
budova - budynek
jazyková laboratoř - laboratorium językowe
knihovna - biblioteka
multimediální učebna - sala multimedialna
počítačová pracovna - pracownia komputerowa
ředitelna - gabinet dyrektora
sborovna - pokój nauczycielski

sekretariát - sekretariat
šatna - szatnia
školní bufet - bufet szkolny
školní družina - świetlica szkolna
školní hřiště - boisko szkolne
školní jídelna - stołówka
tělocvična - sala gimnastyczna
učebna - sala lekcyjna

PRZEDMIOTY W SZKOLE PODSTAWOWEJ I ŚREDNIEJ:

anglický jazyk - język angielski
biologie - biologia
cizí jazyk - język obcy
český jazyk - język czeski
dějepis - historia
francouzský jazyk - język francuski
fyzika - fizyka
hudební výchova - muzyka

chemie - chemia
matematika - matematyka
německý jazyk - język niemiecki
občanská výchova - wiedza o społeczeństwie
ruský jazyk - język rosyjski
tělesná výchova - wychowanie fizyczne
výtvarná výchova - plastyka
zeměpis - geografia

KÓŁKA ZAINTERESOWAŃ:

basketbalový kroužek - kółko koszykarskie
divadelní kroužek - kółko teatralne
keramický kroužek - kółko ceramiczne
kroužek informatiky - kółko informatyczne
kroužek němčiny - kółko języka niemieckiego

školní časopis - gazetka szkolna
taneční kroužek - kółko taneczne
výtvarný kroužek - kółko plastyczne
zájmové kroužky - kółka zainteresowań

WYDARZENIA SZKOLNE:

den otevřených dveří - dzień otwartych drzwi
harmonogram - harmonogram
organizace školního roku - organizacja roku szkolnego
ozdravný pobyt - zielona szkoła
pedagogická rada - konferencja
pololetí - półrocze
pololetní prázdniny - ferie zimowe

školní akademie - akademia
školní rok - rok szkolny
třídní schůzka - zebranie rodziców
ukončení školního roku - zakończenie roku szkolnego
velikonoční prázdniny - ferie wielkanocne
zahájení školního roku - rozpoczęcie roku szkolnego

ZAJĘCIA:

aktivita - aktywność	probírané učivo - przerabiany materiał
bavit se se sousedem - rozmawiać z sąsiadem	procvičit na příkladech - przećwiczyć na przykładach
být osvobozen z tělocviku - być zwolnionym z wuefu	předložit omluvenku - okazać usprawiedliwienie
čas strávený ve škole - czas spędzony w szkole	přednést referát - wygłosić referat
čitelné písmo - czytelne pismo	předseda třídy - przewodniczący klasy
dávat pozor - uważać (<i>na lekcji</i>)	přejít k nové látce - przejść do nowego materiału
definice - definicja	přestávka - przerwa
dělat kázání - robić kazanie; wygłaszać kazanie (<i>przen.</i>)	přihlásit se - zgłosić się
dělat si poznámky - robić notatki	přijít nepřipraven do vyučování - przyjść na lekcję nieprzygotowany
demonstrovat na příkladu - zademonstrować na przykładzie	přítomný - obecny
docházka - frekwencja	psát na tabuli - pisać na tablicy
dovědět se; dozvědět se - dowiedzieć się	psát úhledně - ładnie pisać
držet se učební osnovy - trzymać się programu nauczania	referát - referat
hadřík - szmatka	rušit - przeszkadzać
hlásit se dobrovolně - zgłaszać się na ochotnika	samostatná práce - samodzielna praca
hlásit se - zgłaszać się	sedět v lavici - siedzieć w ławce
houba - gąbka	shrnout - podsumować
hrát karty - grać w karty	shrnutí - podsumowanie
chodit za školu - chodzić na wagary; wagarować	skupinová práce - praca w grupach
jít za školu - iść na wagary	slohová práce - wypracowanie
kalkulačka - kalkulator	soustředit se na něco - skupić się na czymś
kniha - książka	spolužačka - koleżanka z klasy
konec vyučování - koniec lekcji	spolužák - kolega z klasy
kontrolovat docházku - sprawdzać obecność	školní výlet - wycieczka szkolna
malá přestávka - krótka przerwa	téma - temat
mít denně 7 hodin vyučování - mieć codziennie 7 lekcji	třídní kniha - dziennik
mít u sebe - mieć przy sobie	učební látka - materiał
nadiktovat - podyktować	uvést několik příkladů - podać kilka przykładów
napsat na tabuli - napisać na tablicy	uvolnit z vyučování - zwolnić z lekcji
neporozumět všemu - nie zrozumieć wszystkiego	velká přestávka - długa przerwa
nepřítomný - nieobecny	vrstevnice - rówiešniczka
nosit u sebe - nosić ze sobą	vrstevník - rówiešnik
nové téma - nowy temat	vstoupit do třídy - wejść do klasy
nuda - nuda	vygumovat - zmazać (<i>gumką</i>)
nudit se - nudzić się	vyhodit za dveře - wyrzucić za drzwi
o přestávce - na przerwie	vychovat - wychować
oblíbený mezi spolužáky - lubiany przez uczniów (z klasy)	vychovávat - wychowywać
očekávání učitele - oczekiwania nauczyciela	vymazat - zmazać; wymazać
omluvenka - usprawiedliwienie	vysvětlit - wyjaśnić
opakování - powtórka	vyučovací hodina - godzina lekcyjna
podtrhávat - podkreślać	vyučování pro slabé žáky - zajęcia wyrównawcze
podtrhnout - podkreślić	vyučování - lekcja
poznámenat si - zanotować	vyučovat - uczyć
požádat o pomoc - poprosić o pomoc	vyvolat k tabuli - wywołać do tablicy
prelekce - prelekcja	zadat domácí úkol - zadać zadanie domowe
prezenční listina - lista obecności	zápisky - notatki
	zapomenout doma sešit - zapomnieć zeszytu
	zopakovat - powtórzyć
	zvonění - dzwonek

POMOCE SZKOLNE:

barevná křída - kreda kolorowa
čtverečkový sešit - zeszyt w kratkę
glóbus - globus
guma - gumka
kostra - szkielet
kružítko - cyrkiel
křída - kreda
linkovaný sešit - zeszyt w linie
mapa - mapa
mikroskop - mikroskop
ořezávátko - temperówka
pečlivě vedený sešit - starannie prowadzony zeszyt
penál - piórnik

pravítko - linijka
přepisovat sešit - przepisywać zeszyt
sešit - zeszyt
školní pomůcky - pomoce szkolne
tabule - tablica
trojúhelník - ekierka
učebnice - podręcznik
úhloměr - kątomierz
vědecká kalkulačka - kalkulator naukowy
vést sešit - prowadzić zeszyt
vycpaná zvířata - wypchane zwierzęta
zkumavka - probówka
žakovská knížka - dzienniczek ucznia

UCZEŃ I JEGO OBOWIĄZKI:

být na učitelově černé listině - być na czarnej liście nauczyciela
čas strávený učením - czas spędzony na nauce
dělat domácí úkol - odrabiać zadanie domowe
dělat pokroky - robić postępy
dohánět - nadrabiać
dohnat zameškané učivo - odrobić zaległości
dopsat domácí úkol - dokończyć zadanie domowe
dostat dobrou známku - dostać dobrą ocenę
doučování - korepetycje
hodně se učit - dużo się uczyć
hulvát - łobuz
knihomol - mól książkowy
lenoch - leń
mít dobré známky - mieć dobre oceny
mít mezery - mieć luki; mieć braki
nadaný - uzdolniony
nadějný - obiecujący
námaha - wysiłek
naučit se z paměti - nauczyć się na pamięć
opsat domácí úkol - odpisać zadanie domowe
osvěžit znalosti - odświeżyć wiadomości
osvojovat učivo - przyswajać materiał
pilný - pilny
podlézat učiteli - podlizywać się nauczycielowi
poznámky z vyučování - notatki z lekcji
pracovat na sobě - pracować nad sobą
premiant - prymus
projit si poznámky - przejrzeć notatki

průměrný - przeciętny
připravit se - przygotować się
připravovat se - przygotowywać się
samotář - samotnik
sečtělý - odczytany
schopný - zdolny
spravedlivá známka - sprawiedliwa ocena
špatné známky - słabe oceny
šprt - kujon
šprtka - kujonka
talent - talent
talentovaný - utalentowany
učenlivý - pojętny
učit se - uczyć się
umět přiznat chybu - potrafić przyznać się do błędu
vtlouci do hlavy - wbić do głowy
výsledky - wyniki
vysvědčení - świadectwo
vzorné chování - wzorowe zachowanie
základní znalosti - podstawowe wiadomości
zameškané učivo - zaległy materiał
zanedbávat školu - zaniedbywać szkołę
záškolák - wagarowicz
zdokonalovat se - doskonalić się
známka na vysvědčení - ocena na świadectwie
známka - ocena
zopakovat si - powtórzyć się
žák s vyznamenáním - wzorowy uczeń

SPRAWDZIAN WIADOMOŚCI (SZKOŁA I STUDIA):

bod - punkt
bodové hodnocení - punktacja
bojovat o lepší známku - walczyć o lepszą ocenę
dát zkoušku - zdać egzamin
diktát - dyktando
druhý opravný termín - trzeci termin
hrát o čas - grać na czas
klasifikovaný zápočet - zaliczenie z oceną
klást otázky - zadawać pytania
komise - komisja
komisionální zkouška - egzamin komisyjny
kontrolovat domácí úkol - sprawdzać zadanie domowe
lehký - łatwy
namátková kontrola - wrywkowa kontrola
napovědět - podpowiedzieć
napovídat - podpowiadać
obtížný - trudny
odpovídat na otázky - odpowiadać na pytania
opravná zkouška - egzamin poprawkowy
opravný termín - termin poprawkowy
opravovat chyby - poprawiać błędy
opravovat písemné práce - poprawiać prace pisemne
opsat - odpisać
oznámkovat - ocenić; wystawić ocenę
písemná práce - praca pisemna
písemná zkouška - egzamin pisemny

MATURA:

maturant - abiturient
maturantka - abiturientka
maturita nanečisto - próbna matura
maturita - matura
maturitní vysvědčení - świadectwo maturalne
maturovat z matematiky - zdawać maturę z matematyki
nová maturita - nowa matura
odmaturovat - zdać maturę

SZKOŁA - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Škola pro něj znamená všechno.
 Učitel si na něho zasedl.
 Čtyři zkoušky za mnou.
 Dvě zkoušky přede mnou.
 Jeho práce se hemží chybami.
 Nerozhoduje, jestli člověk hodně ví.
 Největší problémy působila matematika.
 Unikly testy z češtiny.
 Na výběr měl z deseti témat.
 Přišlo mi to prostě nejjednodušší.
 Pracovali na své maturitní slohové práci.
 Vzdělání ukončil, aby se neřeklo.
 Ve škole jsme vyváděli.
 Když skončila škola a vyšli jsme na ulici.
 Ve škole totiž byla všechna zábradlí zaplivaná.
 Studoval na jiné škole než my.
 Škola nám začínala prvního září.

písemný test - test pisemny
podvádět - oszukiwać; ściągać
položit otázku - zadać pytanie
potopit studenta - oblać studenta
přezkoušet - przepytac
přijímací zkouška - egzamin wstępny
přistihnout při opisování - złapać na ściąganiu
rozdílová zkouška - egzamin wyrównawczy
řádný termín - pierwszy termin
stres - stres
studijní průměr - średnia ocen
tahák - ściąga
test - test
tréma - trema
ústní zkouška - egzamin ustny
uvést obě řešení - podać oba rozwiązania
výběrový test - test wyboru
zabavit tahák - skonfiskować ściągę
zakoktat se - zająknąć się
záłodná otázka - podchwytliwe pytanie
zápočet - zaliczenie
zaseknout se - zaciąć się; zająknąć się
závěrečná zkouška - egzamin końcowy
zkoušet - egzaminować
zkouška - egzamin
zkouškové období - sesja egzaminacyjna
zkušební termín - termin egzaminu; termin egzaminacyjny

písemná část - część pisemna
povinná maturita z matematiky - obowiązkowa matura z matematyki
připustit k maturitě - dopuścić do matury
učit se k maturitě - uczyć się do matury/na maturę
ústní část - część ustna
vyšší úroveň obtížnosti - poziom rozszerzony
základní úroveň - poziom podstawowy
zkouška dospělosti - egzamin dojrzałości

Szkola jest dla niego wszystkim.
 Nauczyciel uwziął się na niego.
 Cztery egzaminy za mną.
 Przede mną dwa egzaminy.
 W jego pracy roi się od błędów.
 Wiedza nie decydują o ocenie.
 Największe problemy sprawiała matematika.
 Wyciekły testy z języka czeskiego.
 Mógł wybierać z dziesięciu tematów.
 Po prostu wydawało mi się to najłatwiejsze.
 Pracowali nad swoim wypracowaniem maturalnym.
 Szkoły pokończył od niechcenia.
 W szkole dowożyliśmy.
 Kiedy lekcje się skończyły i wyszliśmy na ulicę.
 W szkole wszystkie poręcze były zawsze zaplute.
 Uczył się w innej szkole niż my.
 Dla nas szkoła zaczęła się pierwszego września.

2.8 STUDIA

WYDZIAŁY:

Fakulta architektury - Wydział Architektury
Fakulta dopravní - Wydział Transportu
Fakulta humanitních studií - Wydział Nauk Humanistycznych
Fakulta informatiky - Wydział Informatyki
Fakulta sociálních studií - Wydział Nauk Społecznych
Fakulta stavební - Wydział Budownictwa
Fakulta strojího inženýrství - Wydział Inżynierii Mechanicznej
Fakulta zdravotnických věd - Wydział Nauk o Zdrowiu
Farmaceutická fakulta - Wydział Farmacji
Filozofická fakulta - Wydział Filologii
Lékařská fakulta - Wydział Lekarski
Pedagogická fakulta - Wydział Pedagogiki
Právnická fakulta - Wydział Prawa
Přírodovědecká fakulta - Wydział Nauk Przyrodniczych
Teologická fakulta - Wydział Teologii
Zemědělská fakulta - Wydział Rolnictwa

OSOBY NA UNIWERSYTECIE:

děkan - dziekan	prorektor - prorektor
jmenovat rektora - mianować rektora	referent - referent
kancléř - kanclerz	referentka - referentka
kvestor - kwesor	rektor - rektor
odvolat rektora - odwołać rektora	tajemník - sekretarz
proděkan - prodziekan	účetní - księgowy; księgowia

ORGANIZACJA WYDZIAŁU:

akademický senát - senat akademicki	řádný profesor - profesor zwyczajny
asistent - asystent	sekretariát - sekretariat
děkanát - dziekanat (<i>gabinety władz wydziału</i>)	seminář - zakład
disciplinární komise - komisja dyscyplinarna	správa budov - zarząd budynków
docent - docent	studijní oddělení - dziekanat (<i>dla studentůw</i>)
katedra - katedra	knihovna - biblioteka
lektor - lektor	ústav - instytut
mimořádný profesor - profesor nadzwyczajny	vědecká rada - rada naukowa
odborný asistent - adiunkt	

TYPY STUDIÓW:

bakalář - licencjat	druhy studia - rodzaje studiów
bakalářská práce - praca licencjacka	kombinované studium - studia wieczorowe/zaoczne
bakalářské studium - studia licencjackie	magistr - magister
dálkové studium - studia eksternistyczne/zaoczne	navazující magisterské studium - studia magisterskie uzupełniające
denní studium - studia dzienne	prezenční studium - studia dzienne/stacjonarne
distanční studium - studia eksternistyczne	studium - studia
doktor - doktor	titul - tytuł
doktorské studium - studia doktoranckie	

STUDIA - POJĘCIA OGÓLNE:

absolvent - absolwent	přednáška - wykład
akademická čtvrt hodinka - kwadrans akademicki	předtermín - termin zerowy
akademický rok - rok akademicki	přerušit studium - przerwać studia
akademie - akademika	přijetí ke studiu - przyjęcie na studia
akreditace - akredytacja	přípravný kurz - kurs przygotowawczy
akreditační komise - komisja akredytacyjna	registrace předmětů - rejestracja przedmiotów
aula - aula	rozšířit/rozhojnit vědomosti - poszerzyć wiadomości
být osvobozen od školného - być zwolnionym z czesnego	samostatný vědecký pracovník - samodzielny pracownik naukowy
být přijat do studia - zostać przyjęty na studia	semestr - semestr
být v prvním ročníku - być na pierwszym roku	seminář - seminarium
cyklus přednášek - cykl wykładów	souběžné studium - studia równoległe
dbát dobrého jména univerzity - dbać o dobre imię uniwersytetu	specializace - specjalizacja
diplom - dyplom	specializovat se (na co?) - specjalizować się (w czym?)
disertační práce - praca doktorska; rozprawa doktorska	státní zkouška - egzamin państwowy
docházka - obecność, frekwencja	student - student
doktorand - doktorant	studentka - studentka
fakultní - wydziałowy	studijní obor - kierunek
habilitace - habilitacja	studijní program - program
habilitační řízení - postępowanie habilitacyjne	studovat práva - studiować prawo
habilitovat se - habilitować się	syllabus - sylabus
imatrikulace - imatrykulacja	školitel - promotor
index - indeks	školné - czesne
individuální studijní plán - indywidualny tok studiów	udělit čestný doktorát - przyznać doktorat honoris causa
kolokvium - kolokwium	univerzita (f.) - uniwersytet (m.)
konzultace - konsultacje	univerzita třetího věku - uniwersytet trzeciego wieku
menza - stołówka	univerzitní - uniwersytecki
navštěvovat přednášky - chodzić na wykłady	uznat předmět - uznać przedmiot
nepřítomnost ve výuce - nieobecność na zajęciach	v minulém semestru - w poprzednim semestrze
nostrifikace - nostryfikacja	v rámci přednášky - w ramach wykładu
obdržet diplom - otrzymać dyplom	vážený průměr - średnia ważona
obhájit diplomku - obronić pracę dyplomową	vědecká konference - konferencja naukowa
obhájit před komisí - obronić przed komisją	vědecká práce - praca naukowa
obhajoba práce - obrona pracy	vedoucí práce - promotor
odmítnout diplomku - odrzucić pracę dyplomową	volitelný předmět - przedmiot fakultatywny
opakovat předmět - powtarzać przedmiot	vypracovat konspekt - opracować konspekt
oponent - recenzent	vysoká škola - szkoła wyższa
plagiát - plagiat	vysoké učení technické - politechnika
podat odvolání - wnieść odwołanie	vysokoškolák - student
poplatky za studium - opłaty za studia	vystudovat (co?) - ukończyć (co?) (jaki kierunek)
posudek - recenzja pracy	výzkumný program - program badawczy
povinně volitelný předmět - przedmiot obieralny	zahraniční stáž - staż zagraniczny
povinnosti - obowiązki	zanechat studia - rzucić studia
praxe - praktyka	zápis do semestru - wpis na semestr' wpis w semestr
průkaz studenta - legitymacja studencka	závěrečná práce - praca końcowa
přednášející - wykładowca	zkouškové období - sesja egzaminacyjna
přednášet - wykladać	

STYPENDIUM:

částka - kwota

doktorandské stipendium - stypendium doktoranckie

finanční podpora - wsparcie finansowe

prospěchové stipendium - stypendium naukowe

rozdělování stipendií - rozdzielanie/podział stypendiów

sociální stipendium - stypendium socjalne

stipendijní řád - regulamin przyznawania stypendiów

stipendista - stypendysta

ubytovací stipendium - stypendium mieszkaniowe

udělit stipendium - przyznać stypendium

vyplácet stipendium - wypłacać stypendium

AKADEMIK:

bydlet na koleji - mieszkać w akademiku

dvoulůžkový pokoj - pokój dwuosobowy

jednolůžkový pokoj - pokój jednoosobowy

kolej - akademik

kolejka - karta mieszkańca

kolejné - opłata za akademik; czynsz

kuchyňka - kuchenka

prádelna - pralnia

privát - stancja

recepce - recepcja

společné sprchy na každém patře - wspólne

prysznic na każdym piętrze

ubytování - zakwaterowanie

STUDIA - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Účast na přednáškách není povinná.

Vyměňovat si zápisky z přednášek..

Hezkou řádku let přednášel v zahraničí.

Obecność na wykładach nie jest obowiązkowa.

Wymieniać się notatkami z wykładów.

Przez szereg lat wykladał zagranicą.

2.9 ŽYCIE TOWARZYSKIE

WYDARZENIA RODZINNE:

křest - chrzest
křtiny - chrzciny
narození - narodziny
narozeniny - urodziny
pohřeb - pogrzeb

první přijímání - pierwsza komunia święta
svátek; jmeniny - imieniny
svatba - ślub
výročí svatby - rocznica ślubu

URODZINY:

dort - tort
kamarádi - koledzy/przyjaciele
narozeninová párty - przyjęcie urodzinowe
narozeninový - urodzinowy
narozeniny - urodziny
oslava - 1. uczczenie 2. uroczystość; święto, jubileusz
oslavenec - jubilat, solenizant

oslatvit narozeniny - uczcić urodziny
sfouknout svíčky - zdmuchnąć świeczki
sladkosti - słodycze
slavit narozeniny - obchodzić urodziny
sté narozeniny - setne urodziny

PREZENT:

dárce - dawca
dárek - prezent; podarunek; upominek
dárek k narozeninám - prezent urodzinowy
dárkový - upominkowy
darovat - darować, podarować
dát darem - dać w prezencie/podarunku
dostat darem - dostać w prezencie/podarunku
malá pozornost - drobny upominek
nejhloupější dárek - najgłupszy prezent
nepovedený dárek - nieudany prezent
nespokojenost - niezadowolenie
netrefit se s dárkem - nie trafić z prezentem
obdarovat - obdarować

obdarovávat - obdarowywać
originální dárky - oryginalne prezenty
radost - radość
radovat se - cieszyć się
rozbalit - rozpakować
rozplakat se - rozpłakać się
šťěstí - szczęście
výběr dárku - wybór prezentu
vybírat - wybierać
vybrat dárek - wybrać prezent
zabalit - zapakować
zklamání - zawód

WYDARZENIA RODZINNE - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Křest se odbyl ve vši tichosti.
 Nesla mě v peřince, za účelem křtu.
 V den mých jedenasedmdesátých narozenin.
 Dnes slaví narozeniny na malém statku.
 Napadlo ho, že to budou strašlivé narozeniny.
 Popřála jsem mu všechno nejlepší.
 Přání k třicátým narozeninám.
 Přednosta našeho oddělení slavil jmeniny.
 Kytice narozenin a jmenin, které už byly.
 Tomáš nikdy nedostal žádný dárek.
 Chci ti udělat dárek k svátku.
 Je takový obyčej dávat si k narozeninám dárky.
 Dárek k pětapadesátým narozeninám.
 Pavel mlčky posbíral dárky.
 Otočil jsem se ke ctihodným oslavencům.

Chrzest odbył się po cichu.
 Niosła mnie w beciku w celu ochrzzczenia.
 W dniu mych siedemdziesiątych pierwszych urodzin.
 Dział obchodzi urodziny w niedużym folwarczku.
 Naszła go myśl, że będą to okropne urodziny.
 Złożyłam mu życzenia wszystkiego najlepszego.
 Życzenia z okazji trzydziestych urodzin.
 Naczelnik naszego wydziału obchodził imieniny.
 Bukiety z minionych już urodzin i imienin.
 Tomasz nigdy nie dostał żadnego prezentu.
 Chcę ci zrobić prezent na imieniny.
 Panuje zwyczaj dawania sobie prezentów z okazji urodzin.
 Prezent z okazji pięćdziesiątych piątych urodzin.
 Paweł zebrał w milczeniu prezenty.
 Obróciłem się ku czcigodnym jubilatam.

WIZYTA:

babské řeči - babskie gadanie
být na návštěvě - być w odwiedzinach
dělat návštěvu - składać wizytę
doprovodit ke dveřím - odprowadzić do drzwi
hostit - gościć, przyjmować w gościnie
hovor - rozmowa
jít na návštěvu - iść w odwiedzinę/z wizytą
návštěva - wizyta; odwiedziny
navštěvovat - odwiedzać; składać wizytę
navštívit - odwiedzić, złożyć wizytę
odvádět konverzaci na jiné téma - zmieniać temat rozmowy
pobesedovat - pogawędzić
pohoštění - poczęstunek

pohovořit si v klidu - porozmawiać w spokoju
prolomit led - przełamać lody
příjemný večer - miły wieczór
sejít se - spotkać się
příjet na návštěvu - przyjechać z wizytą
přivítat - przywitać
rozhovor - rozmowa
setkání - spotkanie
schůzka - umówione spotkanie
vítejte - witam/witamy
vlídné přijetí - ciepłe przyjęcie
vyptávat se - wypytywać się
vytáčka - wymówka
zdvořilostní rozhovor - rozmowa grzecznościowa

WIZYTA - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Zastavím se u tebe kolem šesté.
 Pozvali nás na návštěvu.
 Anitina návštěva jí tentokrát přišla náramně vhod.
 Takže jsme byli na návštěvě.
 Nemohl jí prozradit důvod své návštěvy.
 Můj bratr přijel na návštěvu.
 Byla u mě týden na návštěvě.
 Nečekaně přišla návštěva.
 Babička měla návštěvu.
 Ani jedenkrát jsem ho nenavštívila.
 Prosil, ať ho navštívím.
 Přislíbil, že ho brzy zase navštíví.
 Ani jsi mne nepřivítala.
 Přivítal mě velice zdvořile.
 Byl jsem přivítán s přehnanou srdečností.
 Rozloučili se a pokračovali v cestě.
 Rozloučil se s ní zdvořile.
 Doprovodil ji ke dveřím.
 Rozluč se s nima, protože už je neuvidíš.

Wpadnę do ciebie około szóstej.
 Zaprosili nas do siebie.
 Wizytę Anity powitała tym razem z niezwykle radością.
 A zatem byliśmy w gościach.
 Nie mógł jej wyjawić powodu swojej wizyty.
 Mój brat przyjechał w odwiedzinę.
 Przebywała u mnie przez tydzień.
 Nieoczekiwanie przyszli goście.
 Babcia miała gości.
 Nie odwiedziłam go ani razu.
 Prosił, abym go odwiedziła.
 Obiecał odwiedzić go wkrótce.
 Nawet nie przywitałaś się ze mną.
 Najuprzejmiej się ze mną przywitał.
 Przywitano mnie z przesadną serdecznością.
 Pożegnali się i poszli dalej.
 Pożegnał się z nią uprzejmie.
 Odprowadził ją do drzwi.
 Pożegnaj się z nimi, bo już ich nigdy więcej nie zobaczysz.

IMPREZA:

akce - impreza
bavit celou společnost - zabawiać całe towarzystwo
dobře se bavit - dobrze się bawić
hluk - hałas
host - gość
hudba - muzyka
jídlo - jedzenie
mejdan - impreza; popijawa
nuda - nuda
nudit se - nudzić się
obveselit - rozweselić, rozbawić
obveselovat - zabawiać
odmítnout pozvání - odrzucić zaproszenie
pařba - impreza; popijawa
pítí - picie

poděkovat za pozvání - podziękować za zaproszenie
podpírat zeď - podpierać ściany
pozvání - zaproszenie
pozvánka - zaproszenie
pozvat - zaprosić
pronést přípitek - wznieść toast
protančit celou noc - przetańczyć całą noc
přijmout pozvání - przyjąć zaproszenie
přípitek - toast
rozeslat pozvánky - rozesłać zaproszenia
seznam hostů - lista gości
zábava - zabawa
zrušit - odwołać
zvat - zapraszać

IMPREZA - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Bylo pozváno více než sto hostů.
 Zábava se rozproudila.
 Oliver diskotéky nesnáší.
 Náruživě se oddával clubbingu.
 To stačí, děkuju, konec zábavy.
 Všichni jdou k sobě domů.
 Nebudu překážet v zábavě.
 Máme na celý večer o zábavu postaráno.
 Chceme se s mámou trochu rozptýlit.
 Vyrazila do sobotní noci na zábavu.
 Určitě pijí a zpívají.
 Dobré zábavy není nikdy dost.
 Pronášeli přípitky na Karlovo zdraví.
 Byl jsem nadšený proslovy a přípitky.
 Všichni se bavili výborně.
 Pronášely se četné přípitky.
 Pronášeli jsme přípitky na úspěchy a zdraví.
 Chce jít z týchle párty pryč.
 To byla asi dost divoká párty.
 Dnes už nás nezvou skoro nikam.
 Ochoťně přijali pozvání.

Zaproszono ponad stu gości.
 Zabawa się rozkręciła.
 Oliver nie znosi dyskotek.
 Z zapałem uprawiał clubbing.
 Już dosyć, już dziękuję, koniec zabawy.
 Wszyscy idą do siebie do domu.
 Nie przeszkadzam w zabawie.
 Mamy zabawę na cały wieczór.
 Chcemy się z mamą trochę rozerwać.
 Wyszła w noc na sobotnią zabawę.
 Na pewno piją i śpiewają.
 Nigdy dość dobrej zabawy.
 Wznosili toasty za zdrowie Karola.
 Byłem zachwycony mowami i toastami.
 Wszyscy bawili się wyśmienicie.
 Wznoszono liczne toasty.
 Wznosiliśmy toasty za pomyślność i zdrowie.
 Chce już iść z tej imprezy.
 Była to chyba dosyć szalona impreza.
 Dziś nas już prawie nigdzie nie zapraszają.
 Chętnie skorzystali z zaproszenia.

TOWARZYSTWO:

absence přátel - brak przyjaciół
blízky přítel - bliski przyjaciel
dýchánek - spotkanie towarzyskie; pogawędka
kamarád - kolega; przyjaciel
kamarádit se - kolegować się; przyjaźnić się
kamarádka - koleżanka; przyjaciółka
kamarádský - koleżeński
kamarádsky - po koleżeńsku
kamarádství - przyjaźń
kolega - kolega
kolegyně - koleżanka
na důkaz přátelství - w dowód przyjaźni
nemít žádné přátele - nie mieć żadnych przyjaciół
obklopit se přáteli - otoczyć się przyjaciółmi
obrousit se - wyrobić się; nabrać ogłady
otkrávat se - wyrabiać się; nabierać ogłady
parta - paczka (*grupa osób*)
přátelé - przyjaciele
přátelit se - przyjaźnić się
přátelský - przyjacielski
přátelství - przyjaźń

přítel - przyjaciel
přítelkyně - przyjaciółka
společenský - towarzyski
společenský bojkot - bojkot towarzyski
společenský život - życie towarzyskie
společnost - towarzystwo
spřátelený - zaprzyjaźniony
spřátelit se - zaprzyjaźnić się
starý známý - stary znajomy
udržovat styky - utrzymywać kontakty
ucházet se o něčí přízeň - zabiegać o czyjeś względy
umět chodit po parketách - umieć zachować się w towarzystwie
vidat se - widywać się
vrstevnice - rówieśniczka
vrstevník - rówieśnik
známost - znajomość
známý - znajomy
znát od vidění - znać z widzenia
žít osaměle - żyć samotnie; żyć w samotności

TOWARZYSTWO - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Přerušili veškeré styky s dosavadními známými.
 Je dobré mít takové známosti.
 Naše známost nebyla příliš důvěrná.
 Kdo nevyhledává známosti, nemůže získat přátele.
 Jsem hrdý na to přátelství.
 Tak začalo naše krátké přátelství.
 Obdarovává nás přátelstvím a láskou.
 Každé přátelství má cenu zlata.
 Vzpomněl si na svého nejlepšího přítele.
 Stal se jeho přítelem.
 Většina někdejších přátel nepřišla.
 Šli oslavit její povýšení s přáteli do baru.
 Takže Cindy je moje přítelkyně.

Zerwali wszelkie kontakty z dotychczasowymi znajomymi.
 Dobrze mieć takie znajomości.
 Nasza znajomość nie była zbyt zażyła.
 Kto nie szuka znajomości, nie może zdobyć przyjaciół.
 Jestem dumny z tej przyjaźni.
 Tak zaczęła się nasza krótka przyjaźń.
 Obdarza nas przyjaźnią i miłością.
 Każda przyjaźń ma wagę złota.
 Przypomniał mu się jego najlepszy przyjaciel.
 Stał się jego przyjacielem.
 Większość dawnych przyjaciół nie przyszła.
 Poszli z przyjaciółmi do baru, aby uczcić jej awans.
 No więc Cindy to moja przyjaciółka.

TOWARZYSTWO - PRZYKŁADOWE ZDANIA - CIĄG DALSZY:

Potkal přítelkyni svých někdejších her.
 Chodila se utěšovat k svojí nejlepší přítelkyni.
 Ze všech přítelkyň mu nejlépe rozuměla Sabina.
 Prodal jsem tě, kamaráde.
 Jdu s kamarádem ven.
 Určitě už sleduješ s kamarády nějaké nemravnosti.
 Zvala si kamarádky na narozeninový večírky.
 Nepoznáváš kamarádku?
 Dcera odběhla za kamarádkou.

Spotkał przyjaciótkę swoich dawnych zabaw.
 Szukała pociechy u swojej najlepszej przyjaciółki.
 Ze wszystkich przyjaciółek najlepiej rozumiała go Sabina.
 Sprzedałem cię, kolego.
 Wychodzę z kolegą.
 Na pewno oglądasz już jakieś plugastwa z kolegami.
 Zapraszała koleżanki na urodzinowe prywatki.
 Nie poznajesz koleżanki?
 Córka (wy)skoczyła do koleżanki.

PLOTKOWANIE:

dávat na klepy - wierzyć plotkom

drb - plotka

drbna - plotkara

klepna - plotkara

nevědět o ničem - nie wiedzieć o niczym

pomlouvát - obgadywać

povídat klepy - opowiadać plotki

roznášet klepy - roznosić plotki

rozšiřovat klepy - szerzyć plotki

roztrubovat něco - trąbić o czymś

urban legends - miejskie legendy

PLOTKOWANIE - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Okamžitě letěla na drby.
 Opakuješ cizí klepy.
 Od té doby, co jsem zaslechl ty klepy.
 V hodině ruštiny psávala dopisy plné klepů.
 Věřil jsem trochu klepům.
 Park se stává místem schůzek a burzou klepů.
 Ženy jsou drbny.

Natychmiast poleciała na plotki.
 Powtarzasz cudze plotki.
 Od czasu, kiedy usłyszałem te plotki.
 Na rosyjskim pisała liściki pełne plotek.
 Wierzyłem trochę plotkom.
 Park staje się miejscem spotkań i giełdą plotek.
 Kobiety to plotkary.

2.10 WZLOTY I UPADKI

PROBLEM:

bagatelizovat - bagatelizować
bezvýchodná situace - sytuacja bez wyjścia
být v krizi - przeżywać/przechodzić kryzys
finanční problémy - problemy finansowe
komplikovat si život - komplikować sobie życie
krize (f.) - kryzys (m.)
linka důvěry - telefon zaufania
nejistota - niepewność
nelehký - niełatwy
obtíže - trudności
osobní problémy - problemy osobiste
past - pułapka
patová situace - patowa sytuacja
peklo - piekło
potíže v zaměstnání - kłopoty w pracy
problém - problem
prožívat obtížné období - przeżywać trudny okres

překážka - przeszkoda
přijít o všechno - stracić wszystko
rezignace - rezygnacja
sehnat peníze - zdobyć pieniądze
skandál - skandal
smutný příběh - smutna historia
spadnout do pasti - wpaść w pułapkę
spáchat sebevraždu - popełnić samobójstwo
stěžovat si - skarżyć się
vyhodit na ulici - wyrzucić na ulicę
závažný problém - poważny problem
zdravotní problémy - problemy zdrowotne
zkržít někomu plány - pokrzyżować czyjeś plany
zoufalec - desperat
zoufalost - desperacja
zoufalý - zdesperowany
žít pod tlakem - żyć pod presją

PROBLEMY - POPULARNE ZWIĄZKI FRAZEOLOGICZNE:

Kázet klacky pod nohy.
 Každá mince má dvě strany.
 Dostat se z bláta do louže.
 Dostat se z deště pod okap.
 Ocitnout se na dlažbě.
 Ocitnout se ve slepé uličce.
 Spadl mu kámen ze srdce.
 Šlápnout někomu na kuří oko.
 Tonoucí se stébla chytá.
 Uplést si na sebe bič.

Rzucąc kłody pod nogi.
 Każdy medal ma dwie strony.
 Wpaść z deszczu pod rynnę.
 Wpaść z deszczu pod rynnę.
 Znaleźć się na bruku.
 Znaleźć się w ślepych zaułku.
 Spadł mu kamień z serca.
 Nadepnąć komuś na odcisk.
 Tonący brzytwy się chwyta.
 Ukręcić bicz na siebie.

PROBLEMY - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Modlí se, aby přežil.
 Stydět se mluvit o svých problémech.
 Už není návratu.
 Všechno se zkomplikovalo.
 Těžce to nese.
 Nevěděl si rady.
 Neviděl jiné východisko.
 Nedělalo mi to žádný problém.
 Nejčastěji je problém chápán takto:
 Myslí na problémy.
 Potíže se rodily jako houby po dešti.
 Po návratu z prázdnin začaly potíže.
 Nikdy jsem sebemenší potíže.
 Nepůsobilo mi to žádné potíže.
 Agnes se znovu zmocnil pocit zoufalé bezmoci.
 Jego situace byla opravdu zoufalá.
 Zoufalí muži dělají zoufalé věci.
 Lidé měli jiné starosti.

Modli się, aby tylko przeżył.
 Wstydzić się mówić o swoich problemach.
 Nie ma już odwrotu.
 Wszystko się skomplikowało.
 Ciężko to znosi.
 Nie potrafił dać sobie rady.
 Nie widział innego wyjścia.
 Nie stanowiło to dla mnie żadnego problemu.
 Najczęściej problem ujmuje się tak:
 Myśli o problemach.
 Trudności mnożyły się niczym grzyby po deszczu.
 Po powrocie z wakacji zaczęły się kłopoty.
 Nigdy nie miałam najmniejszych kłopotów.
 Nie sprawiało mi to żadnych trudności.
 Agnes poczuła znowu bezsilną rozpacz.
 Jego sytuacja była naprawdę rozpaczliwa.
 Zdesperowani mężczyźni dokonują desperackich czynów.
 Ludzie mieli inne zmartwienia.

NADZIEJA:

bez jakékoli naděje - bez jakiegokolwiek nadziei
dodat naději - dodać otuchy
hlas naděje - głos nadziei
klamná naděje - złudna nadzieja
kojit se blahou nadějí - żywić błogą nadzieję
mít naději - mieć nadzieję
naděje hasne - nadzieja gaśnie
naděje na vítězství - nadzieja na zwycięstwo
naděje v lepší život - nadzieja na lepsze życie
neúspěch - niepowodzenie
paprsek naděje - promyk nadziei

poslední naděje - ostatnia nadzieja
skládat naději v někoho - pokładać w kimś nadzieję
stín naděje - cień nadziei
svítila mu naděje - zaświtała mu nadzieja
vzbuzovat naději - budzić nadzieję
vzít někomu naději - odebrać komuś nadzieję
zanechat veškeré naděje - porzucić wszelką nadzieję
zhasla poslední naděje - zgasła ostatnia nadzieja
ztráct naději - tracić nadzieję
ztratil zbytek naděje - stracił resztki nadziei

NADZIEJA - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Naděje v lepší budoucnost.
 Zbývala mi pouze naděje.
 Tehdy jsem pochopil, že není naděje.
 Ze společného utrpení vzkličí společná naděje.
 Naděje ho vzpružila.
 Doutnala v něm jiskřička naděje.
 Slunce naděje zašlo.
 Vkládal do mě velké naděje.
 Nechtěla se zbavovat svých nadějí.
 Pocítil v sobě novou naději.

Nadzieja na lepszą przyszłość.
 Pozostawała mi tylko nadzieja.
 Pojąłem wtedy, że nie ma nadziei.
 Ze wspólnego cierpienia powstaje wspólna nadzieja.
 Nadzieja dodała mu otuchy.
 Tliła się w nim iskierka nadziei.
 Słońce nadziei zgasło.
 Pokładał we mnie duże nadzieje.
 Nie chciała wyzbywać się swych nadziei.
 Poczł nowy przyływ nadziei.

POMOC:

anděl strážný - anioł stróż
podat pomocnou ruku - wyciągnąć pomocną dłoń
pomoci - pomocy
potřebovat pomoc - potrzebować pomocy

požádat o pomoc - poprosić o pomoc
spása - zbawienie
spasitel - zbawiciel
záchrana - ratunek

POMOC - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Už opravdu nevím, na koho bych se obrátila.
 Jsme jí zavázáni za neocenitelnou pomoc.
 Potřebuji tvou pomoc.
 Boty mi budete lízat a škemrat o pomoc.
 Prosim všechny o přátelskou pomoc.
 Přál si přijít jí na pomoc.
 Barbora volala o pomoc.
 Byl jsi velmi laskav, že jsi mi pomohl.
 Já ti samozřejmě rád pomohu.
 Já bych ti ráda nějak pomohla.
 Nepomohlo vysvětlování, prosby, zapřísahání.
 Nakonec se někdo najde, kdo mu tam pomůže.
 Chtěla mu pomoci, ale bezvýsledně.
 Někdo jí přece musí pomoci!
 Tak mi aspoň pomozte vstát.
 Pomáhali jsme jeden druhému.
 Nikdo mi s tím nepomáhal.
 Snažili se o ni pečovat a pomáhat jí.

Już naprawdę nie wiem, do kogo się zwrócić.
 Jesteśmy jej wdzięczni za nieocenioną pomoc.
 Potrzebuję twojej pomocy.
 Będziecie mi buty lizać i skamleć o pomoc.
 Proszę wszystkich o koleżeńską pomoc.
 Pragnął jej przyjść z pomocą.
 Barbara wzywała pomocy.
 Byłeś bardzo uprzejmy, żeś mi pomógł.
 Oczywiście chętnie ci pomogę.
 Chciałabym ci jakoś pomóc.
 Nie pomogły tłumaczenia, błagania, zaklęcia.
 Znajdzie się w końcu ktoś, kto mu pomoże.
 Chciała mu pomóc, ale bez skutku.
 Ktoś przecież musi jej pomóc.
 Niech mi pan chociaż pomoże wstać.
 Pomagaliśmy sobie nawzajem.
 Nikt mi w tym nie pomagał.
 Starali się okazywać jej opiekę i pomoc.

ROZWIĄZANIE:

najít řešení - znaleźć rozwiązanie
oběsit se - powiesić się
oběšenec - wisielec
sebevražda - samobójstwo

východisko - wyjście
vyřešit problémy - rozwiązać problemy
vzdát se - poddać się
vzít si život - odebrać sobie życie

KŁÓTNIA:

emoce - emocje
hádat se - kłócić się
hádká - kłótnia
křičet - krzyczeć
manželská hádká - kłótnia małżeńska
násilí - przemoc
naštvat - zdenerwować
nevyržet - nie wytrzymać

pohádat se - pokłócić się
prásknout dveřmi - trzasnąć drzwiami
řvát - krzyczeć
urážet - obrażać
výměna názorů - wymiana zdań
vztek - wściekłość
záminka - pretekst

KONFLIKT:

argument - argument
dialog - dialog
dohoda - porozumienie
dohodnout se - dogadać się; porozumieć się
dospět k dohodě - dojść do porozumienia
házet po někom blátem - obrzucać kogoś błotem
intrika - intryga
jablko sváru - jabłko niezgody
kámen úrazu - kość niezgody
kompromis - kompromis
kompromisní řešení - kompromisowe rozwiązanie
konflikt se zákonem - konflikt z prawem
mediace - mediacja
mediátor - mediator
mít poslední slovo - mieć ostatnie słowo
nepřítel - wróg
odpustit - wybaczyć

omluva - przeprosiny
omluvit se - przeprosić
Paridovo jablko - jabłko niezgody
podmínka - warunek
požadavek - żądanie; wymaganie
přilévat oleje do ohně - dolewać oliwy do ognia
přít se - spierać się
rebelie - bunt
rebelovat - buntować się
smířit se - pogodzić się
souhlas - zgoda
spiknutí - spisek
spojenec - sojusznik, sprzymierzeniec
střet zájmů - konflikt interesów
vynutit - wymusić
vyřešit jednou navždy - rozwiązać raz na zawsze

KONFLIKT - PRYKŁADOWE ZDANIA:

Chyběla dobrá vůle.
 Když se dva perou, třetí se směje.
 Po letech hádek a tahanic se rozvedli.
 Vyhýbá se sporům a hádkám.
 Vypukla prudká hádká.
 Měla výstup s mladíkem.
 Hluk se vzdaloval, tichl smích i hádky.
 K hádce mohlo dojít z jakékoli příčiny.
 Hádká doléhala ke mně jen málo přitlumena.
 V zápalu hádky se otočila.
 Hádká o všechno možné a o nic.
 Agnes se zastává otce.
 Hádáš se ještě líp než zpíváš.
 Přestaňte se konečně hádat kvůli pitomostem.
 Měl jsem rozřešit spor.
 Jejich spor přece na ničem nic nezmění.
 Obě sestry se pohádaly jako nikdy předtím.

Brakowało dobrej woli.
 Gdzie dwóch się bije, tam trzeci korzysta.
 Rozwiedli się po latach kłótni i utarczek.
 Unika konfliktów i kłótni.
 Wybuchła gwałtowna kłótnia.
 Miała scysję z młodym człowiekiem.
 Gwar oddalał się, cichły śmiechy i kłótnie.
 Kłótnia mogła zacząć się z byle jakiego powodu.
 Kłótnia dochodziła mnie z lekka stłumiona.
 W ferworze kłótni odwróciła się.
 Kłótnia o wszystko i o nic.
 Agnes broni ojca.
 Kłóć się jeszcze lepiej niż śpiewasz.
 Przestańcie się wreszcie kłócić o głupoty.
 Miałem rozstrzygnąć spór.
 Ich kłótnia niczego przecież nie zmieni.
 Obie siostry pokłóciły się jak nigdy dotąd.

SUKCES:

cena - nagroda
cesta za úspěchem - droga do sukcesu
dosáhnout úspěchu - osiągnąć sukces
hrdost (na co?) - duma (z czego?)
chlubit se - chwalić się
porařit se - udać się
radost - radość

radovat se - cieszyć się
seznam úspěchů - lista sukcesów
tajemství úspěchu - tajemnica sukcesu
úspěšný - udany
výhra - wygrana
žit okamžikem - żyć chwilą

NIEPOWODZENIE:

co by bylo, kdyby... - co by było, gdyby...
chyba - błąd
jít ke dnu - iść na dno
lítost - żal
lítovat svých rozhodnutí - żałować swoich decyzji
lítovat - żałować
napravit chybu - naprawić błąd
nevdařený - nieudany

odrazit se ode dna - odbić się od dna
ostuda - hańba, wstyd
promarnit život - zmarnować życie
propadat se na dno - staczać się na dno
udělat chybu je snadné - łatwo popełnić błąd
všeho lituje - wszystkiego żałuje
vzlety a pády - wzloty i upadki

SUKCES I NIEPOWODZENIE PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Žárlil na můj úspěch.
 Úspěch a sláva jsou dvě různé věci.
 Měl jsem dojem, že měl úspěch.
 Nezajímají je naše úspěchy ani naše viny.
 Haba byl člověk poznamenaný slávou a úspěchy.
 Pozdější úspěchy byly ještě daleko.
 Chybami se člověk učí.
 Jednou jsi dole, jednou nahoře.
 Nic se nám nepovedlo.
 Život není jen zábava.

Zazdročil mi sukcesu.
 Sukces i slawa to dwie różne rzeczy.
 Odniosłem wrażenie, że mu się powiodło.
 Nie interesują ich nasze osiągnięcia ani winy.
 Haba był człowiekiem obarczonym sławą i sukcesami.
 Daleko nam było do późniejszych sukcesów.
 Człowiek uczy się na błędach.
 Raz na górze, raz na dole.
 Nic się nam nie udało.
 Życie to nie tylko zabawa.

ZMIANA:

klíčové změny - kluczowe zmiany
navrhovaná změna - proponowana zmiana
nový život - nowe życie
otevřenost ke změnám - otwartość na zmiany
pracovat na sobě - pracować nad sobą

provést změnu - dokonać zmiany
uspořádat si život - ułożyć sobie życie
změny k lepšímu - zmiany na lepsze
zvyknout si na něco - przyzwyczaić się do czegoś

ZMIANA - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Dostat od života druhou šanci.
 Měnit svůj život od základu.
 Změny probíhaly příliš rychle.
 Život pokračuje dál.
 Prodělal značnou změnu.
 Počítali jsme, že ho to s věkem přejde.
 Už nechci žádné změny.
 Začneme nový život.

Dostać od życia drugą szansę.
 Zmieniać swoje życie od podstaw.
 Zmiany następowały zbyt szybko.
 Życie toczy się dalej.
 Zaszły w nim znaczne zmiany.
 Liczyliśmy, że z wiekiem mu przejdzie.
 Nie chcę już żadnych zmian.
 Zaczniemy nowe życie.

3. CZŁOWIEK

3.1 CZĘŚCI CIAŁA

CIAŁO - POJĘCIA PODSTAWOWE:

Achillova šlacha - ścięgno Achillesa
buňka - komórka
čelo - czoło
čéška - rzepka
čočka - soczewka
dáseň - dziąsło
děloha - macica
duhovka - tęczówka
hlasové vazy - wiązadła głosowe
hlava - głowa
hrbolek - guzek
hrudník - klatka piersiowa
hyždě - pośladek
chámovod - nasieniowód
chodidlo - stopa
jařmový oblouk - łuk jarzmowy
jazyk - język
jazyłka - gnyk
kloub - staw
koleno - kolano
končetina - kończyna
kůže - skóra
lebka - czaszka
loket - łokieć
lopatka - łopatka
lýtko - łydka
malík - mały palec
meniskus - tękotka
mléčná žláza - gruczoł mleczny
nehet - paznokiec
noha - noga
ohryzek - jabłko Adama
oko - oko
podbradek - podbródek
podkrčí - podgardle
podpaždí - pacha
pochva - pochwa
prs - pierś
prst - palec
rameno - ramię
rohovka - rogówka
ruka - ręka
sítnice - siatkówka
slezina - śledziona
sliznice - błona śluzowa
slzovod - kanalik łzowy
spojivka - spojówka
srostlý - zrosnięty
stehno - udo

sval deltový - mięsień naramienny
šlacha - ścięgno
trojhlavý sval - triceps
třísló - pachwina
ucho - ucho
ústní dutina - jama ustna
ušní boltec - małżowina uszna
vagina - pochwa
vaječník - jajnik
vejcovod - jajowód
víčko - powieka
vlas - włos
vlasová cibulka - cebulka
vřeténko svalové - wrzeciono mięśniowe
zápěstí - nadgarstek
zornice - źrenica
zrakový nerv - nerw wzrokowy
zub - ząb
žebro - żebro
žebro nepravé - żebro rzekome
žláza - gruczoł
dutina čelní - zatoka nosowa
hrtan - krtań
nos - nos
nosní dutina - jama nosowa
nosní přepážka - przegroda nosowa
plíce - płuco (sg.) płuca (pl.)
průduška - oskrzele
průdušnice - tchawica
lalok - płat
mezimozek - międzymózgowie
mícha - rdzeń kręgowy
mozek - mózg
mozková kůra - kora mózgowa
mozková meninga - opona mózgowa
nerv - nerw
nervová soustava - układ nerwowy
podvěsek mozkový - przysadka mózgowa
močová soustava - układ moczowy
močová trubice - cewka moczowa
močovod - moczowód
močový měchýř - pęcherz moczowy
prostata - prostata
předkožka - napletek
přirození - przyrodzenie
šourek - moszna
varle - jądro
žláza předstojná - gruczoł krokowy; prostata

UKŁAD KRAŻENIA:

aorta - aorta
artérie - tętnica; arteria
bílá krvinka - biała krwinka
červená krvinka - czerwona krwinka
hrdelnice - żyła szyjna
chlopeň - zastawka sercowa
kapilára - naczynie włoskowate
krev - krew
myokard - mięsień sercowy

oběhová soustava - układ krążenia
srdce - serce
srdeční komora - komora serca
srdečnice - aorta
stehenní žíla - żyła udowa
těpna - tętnica
věnitě tepny - tętnice wieńcowe
žíla - żyła

UKŁAD KOSTNY:

bedro - biodro
chrupavka - chrząstka
klíčnı́ kost - obojczyk; kość obojczykowa
kost - kość
kost loketní - kość łokciowa
kostní dřeň - szpik kostny
kostra - szkielet
kostrč - kość ogonowa
kotník - kostka
krčnı́ obratel - krąg szyjny

nadloktı́ - kość ramieniowa
nadočnicovı́ oblouk - łuk brwiowy
obratel - kręę
páteř - kręęgosłup
ploténka - dysk
předloktı́ - przedramię
stehennı́ kost - kość udowa
stydka kost - kość łonowa
vřetennı́ kost - kość promieniowa
vı́čnělek lopatky - wyrostek łokciowy

UKŁAD POKARMOWY:

břicho - brzuch
břišnı́ dutina - jama brzuszna
břišnı́ slinivka - trzustka
dutina pobřišnı́cnı́ - jama otrzewnowa
dvanáctník - dwunastnica
játra - wątroba
jı́cen - przełyk; gardziel
konečnı́k - odbył
podbřišek - podbrzusze

pobřišnice - otrzewna
slepé střevo - wyrostek robaczkowy, ślepa kiszka
svěrač - zwieracz
tenké střevo - jelito cienkie
tlusté střevo - jelito grube
trávicı́ soustava - układ trawienny
trávicı́ šťáva - sok trawienny
žaludek - żołądek
žlučnı́k - woreczek żółciowy

OKO - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Z očí mu zářıl radost.
 Před očima se jí vlnily barvy.
 Neřılval se mi do očí.
 Skleněné oči se orosily.
 Oči mi vzlétly na chrám.
 Rozněžnělýmı́ očima hleděl na řeku a údolí.
 Oči se jí pojednou rozšířily.
 Pot jí slepoval víčka a štípал do očí.
 Oči se jim chtivostí zaleskly.
 Sabininy oči se na něho stále upı́raly.
 Museli to vyčı́st z mých očí.
 Pohlédł na mne přımhouřenýmı́ očima.
 Upřela oči na hlavnı́ oltář.
 Mnul si oči.
 Snažil se vyčı́st něco z jeho očí.
 Měl takovı́ jakoby vykulenı́ oči.
 Měl na levém oku černou pásku.
 Oči měl zarudlé od vodky.
 Vidíte ta radostná světélka v jejich očích?
 Rekreatanti utichli, hltali jí očima.
 Bledý kavalır s ohnivě lesklýmı́ očima.

Z oczu bije mu radość.
 Przed oczyma falowały jej kolory.
 Nie patrzył mi w oczy.
 Szklane oczy zaszyły mgłą.
 Uniosłem oczy na kościół.
 Rozkliwionymi oczyma patrzył na rzekę i dolinę.
 Nagle oczy jej rozszerzyły się.
 Pot zlepiał jej powieki szczypał w oczy.
 Oczy im rozbłyły pożądlı́wie.
 Oczy Sabiny wciąż na niego patrzyły.
 Musieli to wyczytać w moich oczach.
 Popatrzył na mnie przez zmrużone oczy.
 Utkwiła oczy w głównym ołtarzu.
 Tarł sobie oczy.
 Usiłował wyczytać coś z jego oczu.
 Miał takie jakby wylupiałe oczy.
 Na lewym oku miał czarną przepaskę.
 Oczy miał przekrwione od wódki.
 Widzicie te radosne ogniki w ich oczach?
 Wczasowicze ucichli, pożerali ją oczyma.
 Bledy młodzieniec z płomiennym wzrokiem.

UCHO - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Uchopil mě lehce za ucho.
 Bručel jsem jí do ucha.
 Děti si zacpávaly uši.
 Popadl mě za ucho.
 Křičeli, až v uších zaléhalo.
 V uších mi zněl příšerný řev motorů a lidí.
 Zmuchlal ji do kuličky a strčil do ucha.
 Lehce jí cvrnkal do ucha.
 Oči byly dobrácky zlé a uši se ztrácely.
 Zabalil se až po uši dekou.
 Položil mi ucho na záda.
 Sklonil k němu ucho.
 Zastavil jsem se a napjal jsem uši.
 Francin zastrčil pero za ucho.

Złapał mnie z lekka za ucho.
 Mruczałem jej do ucha.
 Dzieci zatykały sobie uszy.
 Chwycił mnie za ucho.
 Krzyczeli, aż uszy puchły.
 W uszach huczał mi potworny ryk motorów i ludzi.
 Zgniółt ją w kulkę i wetknął do ucha.
 Lekko pstrykał ją w ucho.
 Oczy były dobrodusznie złe, uszy ledwie widoczne.
 Okręcił się koldrą aż po uszy.
 Przyłożył mi ucho do pleców.
 Nachylił ku niemu ucho.
 Przystanąłem i natężyłem słuch.
 Francin włożył pióro za ucho.

GŁOWA - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Muž zakýval záporně hlavou.
 Sklonil hlavu a chvíli dumal.
 V hlavě se mi rozjasnilo.
 Hlava klesala na loket opřený o stůl.
 Oba zavrtěli hlavou.
 Stál se zdviženou hlavou.
 Zatočila se mu hlava.
 Pak ho číslí po hlavě.
 Stařena shovívavě pokývala hlavou.
 Musí sklonit hlavu, aby mohl vejít.
 Nezvedl hlavu od klávesnice.
 Do druhého ručníku si zabalila hlavu.
 Nahá postava se zakloněnou hlavou.
 Nad hlavou měl roztažený deštník.
 Chytil její hlavu do dlaní.

Mężczyzna pokiwał przecząco głową.
 Zwiesił głowę i zadumał się na chwilę.
 Pojaśniało mi w głowie.
 Głowa opadała na łokieć oparty o stół.
 Obaj pokręcili przecząco głowami.
 Stał z zadartą głową.
 Zakręciło mu się w głowie.
 Potem rąbnęli go w głowę.
 Staruszka pokiwała głową pobłażliwie.
 Musi skłonić głowę, aby wejść.
 Nie podniósł głowy znad klawiatury.
 Drugim ręcznikiem owinęła głowę.
 Naga postać z odchyloną głową.
 Nad głową trzymał otwarty parasol.
 Ujął jej głowę w dłoń.

NOS - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Vykukovaly jim jen špičky nosů.
 Mluvila nosem.
 Málem do ní vrazil nosem.
 Pod nosem má pořád nudli.
 Jejich nosy a rty se stahovaly rozpustile.
 Krev tekla z nosu.
 Tiskl mě k oknu s pěstí u nosu.
 Děvče se začalo klidně šťourat v nose.
 Byl obdařen nosem dosti nápadným.
 Trochu si zmáčkl skleničkou nos.
 Zas se přilepil nosem ke sklu okna.
 Utřel jí starostlivě velkým kapesníkem nos.
 Můj nos se v jeho prstech placatí.

Wystawały im tylko czubki nosów.
 Mówiła przez nos.
 Omal nie zderzył się z nią nosem.
 Pod nosem wciąż ma kożę.
 Ich nosy i wargi ścigał żartobliwy grymas.
 Krew ciekła z nosa.
 Przyciskał mnie do okna z pięścią u nosa.
 Dziewczę spokojnie zaczęło dłużyć w nosie.
 Był obdarzony nosem dość wydatnym.
 Przycisnął lekko kieliszkiem nos.
 Znow przykleił nos do szyby.
 Wytał jej troskliwie nos wielką chustką.
 Mój nos spłaszczą się w jego paluchach.

REKA - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Mladý muž s rozhozenýma rukama.
 Ovál zrcadla držela v natažených rukách.
 Ovinula mi zezadu jednu ruku kolem krku.
 Ponořil jsem ruku do studené vody.
 Potřásl mi rukou a rychle zmizel.
 Prostrčil ruku mezi dráty klece.
 Vzal figurku a vtiskl mi ji do ruky.
 Sepjal ruce v němém modlitbě díků.
 Svíral ruce mezi koleny.
 Opět sklouzl a padl na obě ruce.
 ajednou mi někdo rukama zakryl oči.
 Nehty měla zaseknutý do rukou.
 Secký chodil po rukou.

Młody mężczyzna z rozpostartymi rękami.
 Ował lustra trzymała w wyciągniętych rękach.
 Oplotła mi z tyłu ręką szyję.
 Zanurzyłem rękę w zimnej wodzie.
 Uściskał mi dłoń i szybko zniknął.
 Wsunął rękę między pręty klatki.
 Wziął figurkę i wcisnął mi ją w rękę.
 Złożył ręce w niemej dziękczynnej modlitwie.
 Zaciskał ręce między kolanami.
 Znow się poślizgnął i upadł na ręce.
 Nagle ktoś mi zasłonił oczy rękami.
 Paznokcie miała wbite w ręce.
 Secki chodził na rękach.

NOGA - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Přešlápl z nohy na nohu.
 Zabořil jsem se nohama do neporušeného sněhu.
 Zkřížil jsem nohy jako Turek.
 Pod nohama byla spousta sutin.
 Odstrkoval se nohama od vzduchu.
 Krok za krokem nohy klesaly.
 Nohy se jí zachvěly.
 Chceš si zlomit nohy?
 Rychle stáhla nohy pod sebe.
 Nohy jeho byly zabaleny do přikrývky.
 Přehodil nohu přes nohu.
 Přerazil nohy bývalého generála.
 Z borovice visela noha.
 Oba jsme pak skákali po jedné noze.
 Přepadal ho pocit, že mu noha zdřevěněla.

Przestąpił z nogi na nogę.
 Nogami zaryłem w dziewiczym śniegu.
 Skrzyżowałem po turecku nogi.
 Pod nogami było pełno gruzów.
 Odpychał się nogami od powietrza.
 Nogi załamywały się krok za krokiem.
 Nogi jej zadrżały.
 Chcesz sobie nogi połamać?
 Szybko wciągnęła nogi pod siebie.
 Nogi jego były okryte kocem.
 Zarzucił nogę na nogę.
 Przetrącił nogi byłego generała.
 Z sosny zwisała noga.
 Obaj skakaliśmy na jednej nodze.
 Miewał wrażenie, że noga mu ścierpła.

SERCE - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Mně se zase rozbušilo srdce.
 Srdce tiká, oči vidí každou podrobnost.
 Hořkost a nadšení se mísí ve Vilémově srdci.
 Slyšela bušení svého srdce.
 Srdce zaplavil egoistickými sofizmaty.
 Rotnému se roztlouklo srdce.
 Strachem jí usedá srdce.
 Bušící srdce se uklidňovalo jen zvolna.
 Slyšel opět tlukot vlastního srdce.
 Měla v srdci úzkost.
 Srdce v něm odumřelo.
 Panna cítila, jak jí krev v srdci zaklokotala.
 A najednou se jí zastavilo srdce.
 Zahřálo mě to u srdce.

Mnie znów zaczęło łomotać serce.
 Serce tyka, wzrok ogarnia każdy szczegół.
 Gorycz i zachwyt mieszają się w sercu Wilhelma.
 Słyszała łomot swojego serca.
 Opancerzał serce egoistycznymi sofizmatami.
 Sierżantowi zaczęło bić szybciej serce.
 Strach ścisła jej serce.
 Łomocące serce uspokajało się powoli.
 Znów słyszał bicie własnego serca.
 Czuła w sercu lęk.
 Serce w nim zamarło.
 Panna czuła wrzenie krwi w sercu.
 I raptem serce jej stanęło.
 Zrobiło mi się ciepło na sercu.

RÓŻNE CZĘŚCI CIAŁA - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Tvář máš celou od krve.
 Dva proudy krve vystřikly z bezhlavého těla.
 Krev jim koluje žilami.
 Bonek stiskl rty, až mu zbělaly.
 Nehlasně pohybovala rty.
 O větvičku jsem si rozřizl ret.
 Abatyši uvázla slova na rtech.
 Úsměv přelétl po jejich obličích rtech.
 Jejich ramena se nepatrně otřásala.
 Pověsil jsem si automat na rameno.
 Pokrčil jsem rameny.
 Rameno už bylo v pohodě.
 Dotkl se její chladnoucí paže.
 Ruce položil na kolena.
 Oprášil jsem si kolena.
 Bezděčně padl na kolena.
 Svezl se ze židle na kolena.
 Mohla pouze pohybovat konečky prstů.
 V osadě na nás ukazovali prstem.
 Bubnoval prsty po kovové přepážce.
 Káravě jsem mu pohrozil prstem.
 Prsty se dotýkal chladného skla.
 Cítil mravenčení v prstech.
 Žebra mě přestala bolet.
 Rozkřikl se z plných plic.
 Nabral dech do plic.
 Mám poměrně silná stehna a boky.

Całą twarz masz we krwi.
 Dwa strumienie krwi buchnęły z bezgłowego ciała.
 Krew krąży im w żyłach.
 Boguś zacisnął wargi, że aż mu zbiełaly.
 Bezgłośnie poruszała wargami.
 Rozciąłem sobie wargę o gałązkę.
 Ksieni zamarły słowa na ustach.
 Uśmiech przebiegł po jej wypukłych ustach.
 Ich ramiona delikatnie się trzęsły.
 Przewiesiłem sobie automat przez ramię.
 Wzruszyłem ramionami.
 Ramię było już w porządku.
 Dotkną jej stygnącego ramienia.
 Ręce założył na kolanach.
 Otrzeпаłem sobie kolana.
 Mimo woli upadł na kolana.
 Zsunął się z krzesła na kolana.
 Mogła poruszać tylko koniuszami palców.
 W osadzie wskazywano nas palcami.
 Bębnił palcami po metalowym przepierzeniu.
 Pokiwałem na niego karcąco palcem.
 Palcami do tykał zimnej szyby.
 Czuł mrowienie palców.
 Żebra przestały mnie boleć.
 Ryknął pełną piersią.
 Nabrał powietrza w płuca.
 Mam dość krzepkie uda i biodra.

3.2 WYGLĄD ZEWNĘTRZNY

WYGLĄD ZEWNĘTRZNY - POJĘCIA OGÓLNE:

albín - albinos
běloch - Biały
bezzubý - szczerbaty
být někomu podobný - być podobnym do kogoś
být otrhaný jako fena - wyglądać jak obdartus
čistotný - schludny
dělat dobrý dojem - robić dobre wrażenie
draze oblečený - ubrany w markowe ciuchy
fotogenický - fotogeniczny
fyzionomie - fizjonomia
hezoun - przystojniak; piękniś
hubený - chudy
jednooký - jednooki
jizva - blizna
krása - uroda
krasavec - pięknis; przystojniak
krasavice - piękność
kráska - piękność
křivé zuby - krzywe zęby
křivozubý - mający krzywe zęby
libeznost - wdzięk, powab
maličký - malutki
mít barvu - zdrowo wyglądać
mít nohy jako čáp - mieć bocianie nogi
mít zadek jako kobyla - mieć duży tyłek
mít zlaté zuby - mieć złote zęby
mladistvý vzhled - młodzieńczy wygląd
nadměrné ochlupení - nadmierne owłosienie
nápadná podobnost - uderzające podobieństwo
napovrch - z wyglądu
navoněný - wyperfumowany
nemytý - nieumyty
nenalícená - bez makijażu, nieumalowana
nenamalovaná - bez makijażu
nevzhledný - brzydki
nosit rovnátka - nosić aparat ortodontyczny
ochlupení - owłosienie

okousané nehty - obgryzione paznokcie
omládnout - odmłodnieć
ošklivý - brzydki
platfus - platfus
posmrkaný - usmarkany
póza - poza
půvabný - atrakcyjny
sexbomba - seksbomba
spoře oděný - skąpo ubrany
srostlé prsty - zrosnięte palce
svalnaté ruce - umięśnione ręce
šedá myš - szara myszka
šikmooký - skośnooki
šilhavý - zezowaty
šlachovitý - żylasty
špinavý - brudny
tetování - tatuaż
trpaslík - karzeł
tuctová myš - szara myszka
udělat se na krásno - zrobić się na bóstwo
upocený - spocony
velký zadek - mieć duży tyłek
vyčínvat z davu - wyróżniać się z tłumu
vypadat - wyglądać
vypadat důvěryhodně - wyglądać na godnego zaufania
vypadat mladá - wyglądać młodo
vypadat staře - wyglądać staro
vypadat unaveně - wyglądać na zmęczonego
vystrčený jazyk - wywalony język
výška - wzrost
vzhled - wygląd
zblednout - zblednąć
zevnějšek - wygląd zewnętrzny
zkoumavý pohled - badawcze spojrzenie
žlut'och - żółtek

WYGLĄD - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Byl o hlavu menší než ona.
 Měla tlusté nohy a velký nos a bála se lidí.
 Vypadal jaksi okazaleji než ve všední den.
 Vypadal rozespale.
 Vypadal, že má nejvýš sedmáct let.
 Nahmatala jizvu na rameni a pod vlasy.
 Nejssem šilhavá Johanka a nejsem holohlavá.
 Obličejem i postavou se podobá otci.
 Zuby bílé jako perly.

Był od niej o głowę niższy.
 Miała grube nogi, duży nos i bała się ludzi.
 Wyglądał bardziej okazale niż na co dzień.
 Wyglądał na zaspanego.
 Nie wyglądał na więcej niż siedemnaście lat.
 Wymacała bliznę na ramieniu i pod włosami.
 Nie jestem zezowatą Joanną i nie jestem łysa.
 Z twarzy i budowy jest podobny do ojca.
 Zęby białe jak perły.

WŁOSY:**barvit si vlasy** - farbować włosy**blondák** - blondyn**blondýna** - blondynka**brunet** - brunet**brunetka** - brunetka**čupřina** - czupryna**francouzský cop** - warkocz francuski**kačírek** - fryzura kaczy kuper**kaštanové vlasy** - kasztanowe włosy**koňský ohon** - kucyk**kudrnaté vlasy** - kręcone włosy**masné vlasy** - tłuste włosy**mikádo** - fryzura na pazia**mít hlavu jako beránek** - *mieć kręcone włosy***mít hlavu jako vrabčí hnízdo** - *mieć rozczochrane włosy***mít vlasy jako když olízla kráva** - *mieć ulizane włosy***nechat si růst vlasy** - zapuścić włosy**nosit paruku** - nosić perukę**obarvené vlasy** - farbowane włosy**ostříhaný na ježka** - ostrzyżony na języka**pečlivě učesaný** - starannie uczesany**pejzy** - pejsy**piha** - pieg**pihovatý** - piegowaty**platinová blondýna** - platynowa blondynka**pleš** - łysina**plešatět** - łysieć**prošedivělý** - szpakowaty**příčešek** - treska**rovné vlasy** - proste włosy**řecký cop** - warkocz grecki**sepnuté vlasy** - spięte włosy**šedivět na spáncích** - siwieć na skroniach**šedivý** - siwy**ulízaný** - ulizany**vlasy po pás** - włosy do pasa**zešedivět** - osiwieć; posiwieć**WŁOSY - PRZYKŁADOWE ZDANIA:**

Má krátce ostříhané vlasy.

Zpod klobouku mu spłyvaly tmavé vlasy.

Na skráních notně zešedivěl.

Barmanka má tmavé vlasy stažené do ohonu.

Přihladila si vlasy před zrcadlem.

Čelo přikryté zcuchanými prameny vlasů.

Stahovala si vlasy.

Nevhodně zvolený krátký účes.

Vlasy stažené červenou stužkou.

Šedivějící vlasy posílil troškou gelu.

Měl světlé vlasy na ramena.

Nechávaly se ostříhat na krátko.

Barvily se na brunetky.

Pomalu mi vlasy začínají šedivět.

Vlasy s bílým pramínkem vepředu.

Má dlouhé vlasy, které mu spływají na záda.

Byla vskutku krásná, lehce prošedlá.

Každý den jí spleťala copánky.

Prohrábl si černé kudrnaté vlasy.

Ma krótko obcięte włosy.

Spod kapelusza spływały mu ciemne włosy.

Na skroniach porządnie posiwiał.

Barmanka ma ciemne włosy związane w koński ogon.

Przyglądziła włosy przed lustrem.

Czoło przykryte splątanymi kosmykami włosów.

Upinała włosy.

Źle dobrana krótka fryzura.

Włosy spięte czerwoną wstążką.

Siwiejące włosy wzmocnił odrobiną żelu.

Miał jasne włosy do ramion.

Obcinały się na krótko.

Farbowały włosy na ciemno.

Pomalu zaczynają siwieć mi włosy.

Włosy z białym pasemkiem z przodu.

Ma długie włosy, które spływają mu po plecach.

Była rzeczywiście piękna, lekko szpakowata.

Zaplatała jej codziennie warkocze.

Rozgarnął czarne, kędzierzawe włosy.

SYLWETKA:

atletická postava - atletyczna sylwetka
buvolí krk - szeroki kark
býčí šíje - szeroki kark
čahoun - drałgał
dlohán - dryblas
filigránský - filigranowy
hrb - garb
hrbatý - garbaty
hrbit se - garbić się
hromotluk - wyrwidąb
hubený jako chrt - chudy jak szkapa
chláp jako hora - chłop jak dąb
kluk jako buk - chłop jak dąb
kus chlapa - kawał chłopca
nadváha - nadwaga
obr - olbrzym
obtloustlejší - grubawy
pevně stavěný - dobrze zbudowany
přerostlý - przerośnięty

ramenatý - barczysty
robustní - krzepki, silny
rovná jako deska - płaska jak deska
svalovec - mięśniak
svěšená hlava - zwieszona głowa
široká ramena - szerokie ramiona
štíhlý - szczupły
tlust'och - grubas
tlust'oška - grubaska
tlustý - gruby
útlý pas - smukła talia
úzký hrudník - wąska klatka piersiowa
vosí pas - talia osy
vyhublý - wychudzony
vychrtlina - chudzielec
vychrtlý - wychudzony
vypadat jako kostlivec - wyglądać jak szkielet
vypasený jako bažant - spasiony jak świnia

SYLWETKA - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Hromotluk s tváří lupiče.
 Hrb mu poskakoval.
 Jeho hrb se mu teď zdál hrozný.
 Mluvil tam hrbatý mladík s krásnýma očima.
 Jsem tlustý a nemám holku.
 Dvě tlusté paní podávaly přes pult.
 Kdysi jsem měla štíhlé prsty a kotníky.
 Velice štíhlá, útlá silueta.
 V pase jsem štíhlá.
 Vysoký, štíhlý, přihrbený v ramenou.
 Štíhlý mládenec romantického vzezření.
 Štíhlý muž ve švestkovém kloboučku.
 Byl to silný, svalnatý člověk.
 Jakási drobná skrčená postava.
 Měla velice drobnou postavu.

Wielki drab z twarzą opryszka.
 Garb mu drgał.
 Jego garb wydał mu się teraz potwornym.
 Przemawiał tam garbaty młodzieniec o pięknych oczach.
 Jestem gruby i nie mam żadnej dziewczyny.
 Dwie grube panie obsługiwały zza lady.
 Miałam kiedyś szczupłe palce i cienkie kostki.
 Bardzo szczupła, smukła sylwetka.
 W pasie jestem szczupła.
 Wysoki, szczupły, pochylony w ramionach.
 Szczupły młodzieniec o romantycznym wyglądzie.
 Szczupły mężczyzna w śliwkowym kapelusiku.
 Był to silny, muskularny człowiek.
 Jakaś drobna, skurczona postać.
 Była bardzo drobnej budowy.

TWARZ:

baculatý - pызaty
bělovousý - siwobrody
boubelatý - pызaty
brázda - bruzda
hladce oholený - gładko ogolony
horní ret - górna warga
husté obočí - gęste brwi
knír - wąs
kotlety - baki; bokobrody
koutky očí - kąciki oczu
koutky úst - kąciki ust
kulatý obličej - okrągła twarz
licousy - baczki; bokobrody
namrzlé uši - odmrożone uszy
nasadit příjemnou tvář - zrobić przyjemny wyraz twarzy
nosit brýle - nosić okulary
nosit knír - nosić wąsy
nosit kontaktní čočky - nosić soczewki kontaktowe
nosit plnovous - nosić brodę
odzbrojující úsměv - rozbrajający uśmiech
ohrnutý nos - zadarty nos
okoralé rty - spierzchnięte wargi
plné rty - pełne wargi
plnovous - broda
pobledlý - blady
podlouhlý obličej - twarz podłużna

popraskané koutky úst - popękane kąciki ust; zajady
protáhlý obličej - twarz pociągła
přirozená blondýna - naturalna blondynka
rozšklebená tlama - wykrzywiona gęba
rty promodralé zimou - wargi zsiniałe z zimna
rubínové rty - rubinowe wargi
rysy tváře - rysy twarzy
s úsměvem ve tváři - z uśmiechem na twarzy
skleněné oko - szklane oko
skobovitý nos - haczykowany nos
spodní ret - dolna warga
stíny pod očima - cienie pod oczami
strniště - zarost
špičatý nos - spiczasty nos
tajemný výraz ve tváři - tajemniczy wyraz twarzy
tvář - 1. twarz 2. policzek
udělat dlouhý obličej - zrobić kwaśną minę
váčky pod očima - worki pod oczami
vlhké rty - wilgotne wargi
vpadlé oči - zapadnięte oczy
vráscitě čelo - pomarszczone czoło
vrásky kolem očí - ma zmarszczki wokół oczu
vrásky na čele - ma zmarszczki na czole
vyšpulit rty - wyduć wargi
zarudlé oči - zaczerwienione oczy
žabí oči - wylupiaste oczy

TWARZ - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Bledé obličej se černaly krví.
 Měl napuchlé oči.
 Jizvy na její tváři byly až příliš viditelné.
 Jeho do bronzova spálený, hubený obličej.
 Obličej jeho byl neproniknutelný.
 Všichni měli šedé, ohyzdné obličej.
 Má v obličejí něco ušlechtilého.
 Přes obličej měl černou pásku.
 Obočí vévodovo se snížilo záškubem.
 Víčky, pod nimiž hořely zarudlé oči.
 Hluboká vráska mu rozbrzdila čelo.
 Ve vráskách se leskla vláha stíraných slz.
 Kolem očí se shlukly unavené vrásky.
 Tváře má rozryté vráskami.
 Její půvabnou tvář hyzdila nepěkná vráska.
 Stažená tvář potemněla od neoholeného strniště.
 Bledé tváře jí zčervenaly.
 Její rysy neztratily nic ze své ušlechtilosti.
 Tváře červené jako růže.
 Oči modré jako chrpy.
 Tváře mu zarostly černými štětinami.
 Obličej měla rozoraný předčasnými vráskami.
 Měl pravidelné rysy.

Blade twarzy czerniały krwi.
 Miał zapuchnięte oczy.
 Blizny na jej twarzy były aż zanedbano widoczne.
 Jego brązowa od opalenizny chuda twarz.
 Twarz jego była nieprzenikniona.
 Wszyscy mieli szare, szpetne twarze.
 Ma coś szlachetnego w twarzy.
 Na twarzy miał czarną opaskę.
 Brwi wojewody opadły w gniewnym grymasie.
 Powieki, spod których tliły się zaropiałe oczy.
 Głęboka zmarszczka ryła mu się przez czoło.
 W fałdach zmarszczek błyszczała wilgoć ścieranych łez.
 Dookoła oczu zbiegały się zmarszczki zmęczenia.
 Policzki ma podrapane zmarszczkami.
 Jej ładną buzię szpeciła brzydka zmarszczka.
 Ściągnięta twarz była ciemna od zarostu.
 Jej blade policzki zarumieniły się.
 Zachowała szlachetność rysów.
 Twarze czerwone jak róże.
 Oczy niebieskie jak chabry.
 Twarz zarosła mu czarną szczecina.
 Twarz miała zoraną przedwczesnymi zmarszczkami.
 Miał regularne rysy.

3.3 CECHY CHARAKTERU I OSOBOWOŚCI

CECHY CHARAKTERU I OSOBOWOŚCI - POJĘCIA OGÓLNE:

alibismus - asekurantwo	ohleduplný - 1. taktowny 2. wyrozumiały 3. pobłażliwy
bádavý dociekliwy; wnikliwy	opovážlivec - śmiałek; zuchwalec
benevolentní - życzliwy	osobnost - osobowość
blahosklonný - łaskawy; przychylny; wyrozumiały	pamětlivý - pamiętliwy
bodrý - dobrotliwy; dobroduszny	pevnost povahy - stałość charakteru
bujná fantazie - bujna wyobraźnia; bujna fantazja	podezíravost - podejrzliwość
být pod vší kritikou - być poniżej krytyki	podivín - dziwak; ekscentryk
citovost uczuciowość	podlý - podły
čestný člověk - człowiek honoru	podpantoflák - pantoflarz
dískrétní - dyskretny	pohostinnost - gościnność
dískrétnost - dyskrecja	pochybovač - sceptyk
dobrácký - dobroduszny; dobrotliwy	potížista - <i>człowiek sprawiający kłopoty</i>
dobrosrdečný - dobroduszny; dobrotliwy	povahový rys - cecha charakteru
drbna - plotkara	pověst - opinia; reputacja
hazardér - hazardzista; ryzykant	povrchní - płytki
hloubavost - wnikliwość; dociekliwość	pracovat na sobě - pracować nad sobą
houževnatost - zawziętość	pracovitost - pracowitość
charakterní člověk - człowiek z charakterem	prozíravý - przezorny; dalekowzroczny
charakterové rozdíly - różnice charakterów	průměrný - przeciętny
chvalně známý - cieszący się dobrą opinią	racionalista - racjonalista
klad - zaleta	realista - realista
klepna - plotkarka	reputace - reputacja
klevetnice - plotkarka	rozervanec - <i>człowiek wewnątrznie skłócony</i>
kočičí povaha - fałszywy charakter	roztržitý - roztargniony; roztrzepany
kontroverzní - kontrowersyjny	sebekázeň - samodyscyplina
lehkomyšlnost - lekkomyślność	sejmout masku - zdjąć maskę
líný jako veš - bardzo leniwy	silná osobnost - silna osobowość
mírnost - umiarkowanie	slabá povaha - słaby charakter
mít bojovné srdce - mieć waleczne serce	snaživý - gorliwy
mít dobré srdce - mieć dobre serce	špatný charakter - zły charakter
mstivý - mściwy	štedrost - szczodrość
nalomený charakter - spaczony charakter	šťouravost - wścibskość
náročný sám k sobě - wymagający w stosunku do siebie	touha po originalitě - dążenie do oryginalności
nedbat na drby - nie przejmować się plotkami	ukázat pravou tvář - pokazać prawdziwą twarz
nedůvěra - nieufność	ušlechtilé srdce - szlachetne serce
nedůvěřivý - nieufny	věrný svým zásadám - wierny swoim zasadom
neoblomný - niezłomny	vlezlý - wścibski
neochvějný - niezłomny	zápor - wada
neúnavný - niezmordowany	získat sebedůvěru - nabrać wiary w siebie
odhodit masku - zrzucić maskę	zralý - dojrzały
odvrácená strana povahy - druga twarz	

ZACHOWANIE:

- agrese** - agresja
beráncí povaha - *łagodny charakter*
citově nevyzrálý - niedojrzały emocjonalnie
dělat barona - zgrywać hrabiego
domýšlivost - zarozumiałość; arogancja
domýšlivý zarozumiały
dotěrný - natrętny
dotěrný jako moucha - natrętny jak mucha
dravý - chciwy; zaborczy
drží jako opice - bezczelny jak małpa
falešný jako kočka - fałszywy jak kot
flegmatický - flegmatyczny
frigidní - chłodny; oziębły
frivolní - frywolny
gentleman - dżentelmen
hádavost - kłótność
hádavý - kłótny
hašteřivec - człowiek kłótny
hašteřivost - kłótność
holedbavý - chełpliwy
horká hlava - w gorącej wodzie kąpany
horkokrevný - porywczy; popędliwy
hovorný - rozmowny; gadatliwy
hrubec - gbur
hubatý - pyskaty
chlubil - samochwała
chlubivost - chełpliwość; pyszałkowatość
chvástavý - chełpliwy
impulsivní - impulsywny
jednat důsledně - działać konsekwentnie
jemný - łagodny
jízlivec - zgryźliwiec
jízlivý - zgryźliwy
kariérista - karierowicz
křikloun - krzykacz
lézt na nervy - działać na nerwy
lhostejný - obojętny
milý - miły
mít andělskou trpělivost - mieć anielską cierpliwość
nafoukanec - zarozumialec; bufon
náfuka - zarozumialec; bufon
nedočkavost - niecierpliwość
nedůtklivý - drażliwy; opryskliwy
nemístné chování - zachowanie nie na miejscu
neodbytný - natrętny
neohrabanost - brak ogłady
neomalený - nieokrzesany
neslušný - niegrzeczny
neukrotitelný - nieposkromiony
nezdvořilý - niegrzeczny
nezkrotný - nieokiełznany; niepohamowany
něžný - czuły
nonšalantní - nonszalancki
- nudný** - nudny
obhroublost - gburowatość, rubaszość
ochotný - uczynny
opovržlivost - pogarda; lekceważenie; wżgarda
ostrážitost - czujność
povídavý - rozmowny; gadatliwy
pozér - pozer
pozérka - pozerka
prudás - *impulsywny człowiek*
přátelský - przyjazny, przyjacielski
přímý - bezpośredni
přívětivý - uprzejmy; życzliwy
příživník - pasożyt; darmozjad
pyšný - dumny
pyšný jako páv - dumny jak paw
rozmarný - kapryśny; grymaśny
rozpustilec - psotnik; urwis; figlarz
řvoun - krzykacz
sebeovládání - panowanie nad sobą
shovívavý - wyrozumiały; pobłażliwy
skoupý na slovo - mało mówny
srdečný - serdeczny
středmost - wstrzemięźliwość
suchý - oschły
surovec - brutal
svárlivost - konfliktowość
svárlivý - kłótny
svědomitý - sumienny
svěhlavec - uparciuch
škorpivost - konfliktowość; kłótność
taktní - taktowny
tvrdohlavec - uparciuch
tvrdohlavý jako mezek - uparty jak osioł
tvrdšíjny - uparty; zawzięty; nieustępliwy
ukázněný - zdyscyplinowany
ukřičený - hałaśliwy; krzykliwy
upovídáný - gadatliwy; rozgadany
upřímny - szczery
vadivý - zrzędlivy, kłótny
vlidný - życzliwy; serdeczny
vzdorný - uparty; krnąbrny
zamlklý - mało mówny, milczący
zaprúzený - wiecznie niezadowolony
zarputilec - uparciuch
zaslepený nenávisť - zaślepiony nienawiścią
závistivec - zazdrośnik; zawistnik
závistivý - zazdrośny; zawistny
zdeťinštělý - dziecinniejały; infantylny
zlomyslný - złośliwy
zpupný - pyszny; butny; wyniosły
zvázněť - spowaźnieć
žárlivec - zazdrośnik
žárlivost - zazdrość

CECHY CZŁOWIEKA SUKCESU:

arogance - arogancja
bez skrupulí - bez skrupułów
bezcitný člověk - człowiek bez serca; człowiek bez uczuć
bezectnost - niegodziwość
bezectný - bezecny; niecny; podły
bezohlednost - bezwzględność
bezohledný - bezwzględny
bezostyšný - bezwstydy
bezpáteřník - człowiek bez charakteru
bezstarostnost - beztroska
bezzásadovost - brak zasad
bídácký podły; nikczemny
cynik - cynik
cynismus - cynizm
člověk jak korouhvička - człowiek jak chorągiewka
drzý - 1. bezczelny 2. zuchwały
dychtivost - chciwość; łapczywość; zachłanność
egoista - egoista
hamižnost - chciwość; zachłanność; pazerność
hrabivost - zachłanność
chamtivost - chciwość; zachłanność; łapczywość
intrikář - intrygant
korouhvička ve větru - chorągiewka na wietrze
lhář - kłamca
lidská hyena - hiena; ludzka hiena
lišáctví - chytrość; spryt; przebiegłość
lstivost - chytrość; podstępność
lstivý - podstępny
materialista - materialista
mít hroší kůži - być gruboskórnym
myslet jenom na sebe - myśleć tylko o sobie
nemrava - bezwstydy

nemravnost - niemoralność
nestoudnice - bezwstydnica
nestoudník - bezwstydy
nestydatý - bezwstydy
neúprosný - nieubłagany
neústupný - nieustępliwy
nevďěčník - niewdzięcznik
nevďěk - niewdzięczność
oportunista - oportunist
padouch - podlec; kanalia; łajdak; drań
paličák - uparciuch
paličatost - upór
paličatý - uparty
pedant - pedant
perfekcionista - perfekcjonista
pobuřovatel - podżegacz
prodejný člověk - sprzedawczyk
prospěchář - materialista
samolibec - samolub
samolibý - samolubny
sebejistý - pewny siebie
sebevědomý - pewny siebie
sebezapření - samozaparcie
sobec - egoista
typ přirozeného vůdce - urodzony przywódca
věrolomný - wiarołomny; zdradziecki
všemi mastmi mazaný kuty na cztery łapy
vykutálenost - przebiegłość
záłudný - podstępny; zdradliwy; zdradziecki
zaměřený sám na sebe - skupiony tylko na sobie
zaprodanec - sprzedawczyk
žálostivost - chciwość; łapczywość

CECHY NIEUDACZNIKA:

bačkora - tchórz
bázlivec - człowiek bojaźliwy; tchórz
báživý - bojaźliwy; lękliwy
bojácny - bojaźliwy
brouk - mruk; milczek
citlivka - przewrażliwiony człowiek; nietykalski
citlivý - wrażliwy
ctnostný - cnotliwy
egocentrik - egocentryk
hodnověrnost - wiarygodność
hysterik - histeryk
chabá vůle - słaba wola
cholerik - choleryk
idealista - idealista
kompromisnost - kompromisowość
málomluvný - mało mówny
malomyslnost - zwątpienie; brak wiary w siebie
melancholik - melancholik
mít zaječí srdce - mieć zajęcze serce
myslet na druhé - myśleć o innych
naivita - naiwność
nedůsledný - niekonsekwentny
nešika - oferra

neúplatný - nieprzekupny
ostýchavý - wstydlivy; nieśmiały
otrava - nudziarz
ovlivnitelný - podatny na wpływy
pasivní - bierny
plačka - beksa
pláčivec - płaczek
poctivost - uczciwość
přecitlivělý - przewrażliwiony
romantik - romantyk
snadno se dojímat - łatwo się wzruszać
snílek - marzyciel
trudnomyslný člověk - melancholik
ubohý zbabělec - nędzny tchórz
uplakánek - płaczek
úslužný - uczynny
ústupný - ustępliwy
uzavřený do sebe - zamknięty w sobie
váhavý - chwiejny; niezdecydowany
zakomplexovaný; zamindrákovaný - zakompleksiony
zženštilý - zniewieściały

3.4 INTELIGENCJA

amnésie - amnezja
blbec - głupek
blbnout - głupiec
blbý - głupi
dedukce - dedukcja
dělat něco po paměti - robić coś na pamięć
dlouhodobá paměť - pamięć długotrwała
duchaplný bystry, dowcipny
duchapřítomnost przytomność umysłu
důmyslný - pomysłowy; bystry
důvtipný sprytny, bystry, pomysłowy
emocionální inteligence - inteligencja emocjonalna
epizodická paměť - pamięć epizodyczna
fotografická paměť - pamięć fotograficzna
geniální - genialny
génius - geniusz
hloupnout - głupiec
hloupý Honza - głupi Jaś
hlupák - głupek
hudebně nadaný - uzdolniony muzycznie
chápvavý - pojętny
chodící encyklopedie - chodząca encyklopedia
idiot - idiota
ignorant - ignorant
intelekt - intelekt
intelektuál - intelektualista
intelligenční kvocient - iloraz inteligencji
intelligentní - inteligentny
intuice - intuicja
krátkodobá paměť - pamięć krótkotrwała
kritické myšlení - krytyczne myślenie
lidová moudrost - mądrość ludowa
lidská blbost - głupota ludzka
logické myšlení - logiczne myślenie
mít děravou paměť - mieć dziurawą pamięć
mít klapky na očích - mieć klapki na oczach
moudrost - mądrość
mudrc - mędrzec
myslet - myśleć
nadání - talent; uzdolnienie
nadaný - utalentowany; uzdolniony
nadprůměrná inteligence - ponadprzeciętna

inteligencja
naivní - naiwny
nápad - pomysł
nemá všech pět pohromadě - brakuje mu piątej klepki
nevědomost - nieświadomość
nevědomý - nieświadomy
odtržený od života - oderwany od życia (rzeczywistości)
omezenec - człowiek ograniczony
omezený - ograniczony
pamatovat (si) - pamiętać
paměť - pamięć
paměť pro čísla - pamięć do liczb
pitomec - głupek; idiota
porozumět (čemu?) - zrozumieć (co?)
používat hlavu - używać głowy
primitiv - prymityw
přicházet o rozum - tracić rozum
přitroublý - przygłupi
rozumbrada - mędrak
rozumět (čemu?) - rozumieć (co?)
rozumný - rozumny; rozsądny; rozważny
sečtělý - odczytany
schopnost - zdolność; umiejętność
schopný - zdolny
talent - talent
talentovanost - utalentowanie
tuctový - tuzinkowy; przeciętny
tupý - tępy
úsudek - sąd; zdanie; wniosek; rozumowanie
vloha - zdolność; talent
vzdělaný - wykształcony
zaostalost - zacofanie
zapamatovat si - zapamiętać (sobie)
zapomenout (na co?) - zapomnieć (o czym?)
zapomětlivost - zapominalstwo
zapomnětlivý - zapominalski
zmoudřet - zmądrzeć
zvědavost - ciekawość
zvědavý (na co?) - ciekawy (czego?)

INTELIGENCJA - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Vypsal si pár vět, které mu připadaly chytré.
 Taková chytrá holčička.
 Kačenka je chytrá a vůbec není zase tak špatná.
 Je tak chytrý a tolik toho ví.
 Byl proslaven svou dalekozrakostí a moudrostí.
 Celá životní moudrost spočívá právě v tom.
 Je hloupá z přehnané moudrosti.
 Stačí tu kapku inteligence mít.
 Stupeň ohlupování obyvatelstva propagandou.
 Každý má právo na svou hloupost.
 Ludská hloupost je neporazitelná.
 Pošli toho hlupáka pryč.
 To jsi ale pěkný hlupák.
 On je hroznej blbec.
 Za blbost se platí.

Wypisał kilka zdań, które wydawały mu się mądre.
 Taka mądra dziewczynka.
 Kasieńka jest mądra i wcale nie jest taka zła.
 Jest taki mądry i tyle wie.
 Był znany ze swojej dalekowzroczności i mądrości.
 Cała mądrość życia polega właśnie na tym.
 Jest głupia przez nadmiar mądrości.
 Wystarczy mieć odrobinę inteligencji.
 Stopień ogłupienia ludności przez propagandę.
 Każdy ma prawo do swej głupoty.
 Ludzka głupota jest nieprzezwyciężona.
 Odpraw tego głupka.
 Ale z ciebie głupek.
 On jest okropnym głupkiem.
 Za głupotę trzeba płacić.

3.5 NAŁOGI

PALENIE:

cigareta - papieros
cigareta s filtrem - papieros z filtrem
cigaretový kouř - dym z papierosów; dym papierosowy
cigarety smrdí - papierosy śmierdzą
cígo - papieros
doutník - cygaro
dýmka - fajka
kouřit - palić
kuřačka - palaczka
kuřák - palacz
kuřárna - palarnia
nedokáže přestat - nie potrafi przestać
nedopalek - niedopałek
nedopalek - niedopałek
nechat kouření - rzucić palenie
nechávat kouření - rzucać palenie
nikotin - nikotyna
nikotinová náplast - plaster nikotynowy

popelník - popielniczka
poslední cigarette - ostatni papieros
přestat kouřit - rzucić palenie
připálit (někomu) - dać ognia
škodlivost - szkodliwość
špaček - niedopałek; pet
tabák - tytoń
tabatěrka - papierošnica
ubalená cigarette - skręt
vajgl - niedopałek
vajglovat - zbierać niedopałki
vodní dýmka - fajka wodna
vykouřená cigarette - wypalony papieros
zapálit si cigaretu - zapalić papierosa
zápalky - zapalaki
zapařovač - zapalniczka
závislost na nikotinu - uzależnienie od nikotyny
zlovyk - nałóg
žvýkat tabák - żuć tytoń

PALENIE - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Nikdy nenatáhly kouř z cigarety.
 Knihovnice vyndala z kabelky cigarety.
 Zapálil si cigaretu, aniž se zeptal na souhlas.
 Zašlápli jsme špačky z cigaret do trávy.
 Svlékl si rukavice a ukroutil cigaretu.
 Stáčet si cigaretu.
 Popel z cigarety spadl na podlahu.
 Dokonce ani nemrštíł popelníkem o zeď.
 Přisunula Leně popelník.
 Na stole skutečně objevil plný popelník.
 Cigaretové pološero se nakonec trochu projasnilo.
 Zastydlý pach cigaretového kouře visel ve vzduchu.
 Denně vykouří zhruba 30 cigaret.
 Kouření škodí zdraví.
 Kouří dvě krabičky denně.
 V mé rodině nikdo nekouří.
 Nekouří ani nepije.

Nigdy nie zaciągnęły się dymem z papierosa.
 Bibliotekarka wyciągnęła papierosy z torebki.
 Zapalił papierosa nie pytając o zgodę.
 Wgnietliłmy niedopałki papierosów w trawę.
 Zdjął rękawice i skręcił papierosa.
 Skręcał papierosa.
 Popiół z papierosa upadł na podłogę.
 Nawet nie rzucił popielniczką o ścianę.
 Podsunęła Lenie popielniczkę.
 Na stole faktycznie zobaczył pełną popielniczkę.
 Papierosowy półmrok trochę się rozwiął.
 Ostygła woń papierosów wisiała w powietrzu.
 Dziennie pali około 30 papierosów.
 Palenie szkodzi.
 Wypala dwie paczki dziennie.
 W mojej rodzinie nikt nie pali.
 Nie pije i nie pali.

NARKOTYKI:

amfetamin - amfetamina
brát drogy - brać narkotyki
brát kokain - brać kokainę
crack - crack
dávka - dawka
droga - narkotyk
drogový - narkotykowy
drogový dealer - dealer narkotyków
extáze - ecstasy
feťák - ćpun
fetovat - ćpać
hašiš - haszysz
heroin - heroína
injekční stříkačka - strzykawka
jet v drogách - brać narkotyki
kokain - kokaina

konopí - konopie
legalizovat drogy - zalegalizować narkotyki
lehká droga - miękki narkotyk
narkoman - narkoman
omamné látky - środki odurzające
pašerák - przemytnik
pašovat - przemycać
pervitin - perwityna
pěstovat konopí - uprawiać konopie
pod vlivem drog - pod wpływem narkotyków
předávkovat - przedawkować
skončit na drogách - skończyć jako narkoman(ka)
tráva - trawka (marihuana)
utíkat k drogám - uciekać w narkotyki
zfetovaný - naćpany

ALKOHOL:

abstinent - abstynent
alkoholický - alkoholowy
alkoholička - alcoholiczka
alkoholik - alkoholik
білі myšky - białe myszki
dát se na pití - pogrążyć się w alkoholu
držet se na nohou - trzymać się na nogach
flaška - flaszką
chlstat - pić; chlać
jet futro - pić na krechę
kocovina - kac
lihovina - napój alkoholowy
mít dost - mieć dość
mít problémy s alkoholem - mieć problemy z alkoholem
mít prochlastaná játra - mieć wątrobę zniszczoną przez alkohol
nealkoholický - bezalkoholowy
notorický piják - notoryczny pijak
opice - kac
opijet se - upijać się
opilec - pijak
opilecké excesy - pijackie ekscesy
opilecký - pijacki
opilý - pijany
opilý jako prase - pijany jak świnia
opít se - upić się
ožrat se - upić się

pelech - melina
pijáctví - pijaństwo
pít na dluh - pić na krechę
pít přes míru - pić ponad miarę
pít příležitostně - pić okazjnie
pít s mírou - pić z umiarem
pitka - popijawa; pijatyka
podnapilý - wstawiony; podpity
porazit závislost - pokonać nałóg
potácet se - zataczać się
požívat alkohol - spożywać alkohol
pravidelně pít - pić regularnie
prochlastat - przepić
propadat se na dno - staczać się na dno
propil majetek - przepił majątek
runda - kolejka (w lokalu, kto stawia kolejkę)
s přísadou alkoholu - z domieszką alkoholu
střízlivý - trzeźwy
votrávit chrobáka - zalać robaka
vrávorat - zataczać się
vysedávání v barech - przesiadywanie w barach
vyspávat opici - odsypiać kaca
vystřízlivět - wytrzeźwieć
záchytká - izba wytrzeźwień; (pot.) żłobek
zapít - zapić
závislý na alkoholu - uzależniony od alkoholu
zchlastat se - upić się
zpít se do němoty - upić się w sztok

ALKOHOL - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Vypil velké množství alkoholu.
 Takoví opilci by se neměli zaměstnávat.
 Byl to bezvýznamný opilec.
 Někdy se o zdi otřel stín vrávorajícího opilce.
 Minul nepříjemný dojem po výjevu s opilcem.
 Vyzunkli čtvrtku přes míru.
 Moric dokonale vystřízlivěl.
 Celá léta jsem chlastal jako neskutečné prase.
 Vypil ještě jednu čtvrtičku.
 Gacek si přihýbal z lahve.
 Každým loknutím střízlivěl.
 Měla jsem děsnou kocovinu.
 Druhý den ráno bylo třeba přerazit kocovinu.
 Nejsem tak opilý, jak si myslíš.
 Snažil se dopoledne nepít.
 Opilý jsem procházel zasněženými zahradami.
 Začal hrozně chlastat.
 Hledal útěchu v alkoholu.
 Něco málo už vypil.
 Neobejde se bez alkoholu.
 Neví, jak s tím skončit.
 Nikdy nepije alkohol.
 Pil celou noc.
 Potřebuje se napít.
 Slíbil, že přestane.

Wypił dużą ilość alkoholu.
 Nie powinno się zatrudniać takich pijaczyn.
 To był jakiś zwykły pijaczek.
 Czasem o mury otarł się cień zataczającego się pijaka.
 Minęło przykre wrażenie po ulicznej scenie z pijakiem.
 Wypili o kwaterek za dużo.
 Moryc wytrzeźwiał zupełnie.
 Całymi latami chlałem niczym bydlę nieczyste.
 Wypił jeszcze jedną ćwiarteczkę.
 Gacek pił z butelki.
 Trzeźwiał z każdym łykiem.
 Miałam okropnego kaca.
 Następnego ranka trzeba było zabić kaca.
 Nie jestem tak pijana, jak ci się zdaje.
 Starał się nie pić do południa.
 Pijany szedłem przez zasnieżone ogrody.
 Strasznie się rozpił.
 Szukał pocieszenia w alkoholu.
 Trochę już wypił.
 Nie obejdzie się bez alkoholu.
 Nie wie jak przestać.
 Nigdy nie pije alkoholu.
 Pił całą noc.
 Potrzebuje się napić.
 Obiecał, że przestanie.

3.6 SEKS

antikoncepcje - antykoncepcja	drogą płciową
bod G - punkt G	pohlavní nemoc - choroba weneryczna
být špatný v posteli - być słabym w łóżku	pohlavní orgán - narząd płciowy
dosáhnout orgasmu - osiągnąć orgazm; przeżyć orgazm	pohlavní styk - stosunek płciowy
dráždit - drażnić	poloha - pozycja
ejakulace - wytrysk	poprvé - pierwszy raz
erekce - erekcja	poruchy erekce - zaburzenia erekcji
erotické fantazie - fantazje erotyczne	postavil se mu - stanął mu
erotické pomůcky - akcesoria erotyczne	prasknutý kondom - pęknięty kondom
fetiš - fetysz	prezervativ - prezerwatywa
francouzský sex - seks francuski	první milování - pierwszy raz
chránit se - zabezpieczać się	první sex - pierwszy raz
chtít - chcieć	předčasná ejakulace - przedwczesny wytrysk
jemný - delikatny	předehra - gra wstępna
jít s někým do postele - iść z kimś do łóżka	předstírat orgasmus - udawać orgazm
kousat - gryźć	robertek - wibrator
líbat se - całować się	rozkoš - rozkosz
masturovat - masturbować się	sebeuspokojování - samozadowalanie
milenec - kochanek	sex bez ochrany - seks bez zabezpieczenia
milenska - kochanka	sex pro peníze - seks dla pieniędzy
milovat se - kochać się	sexbomba - seksbomba
mít malý penis - mieć małego penisa	sexsymbol - symbol seksu
mít zkušenosti - być doświadczonym	spát s někým - spać z kimś
nasadit si kondom - założyć kondom	spát spolu - spać ze sobą
nezkušený - niedoświadczony	sperma - sperma
něžnost - czułość	spermie - plemnik
něžný - czuły	sténat - jęczeć; stękać
obejmout - objąć; przytulić	úd - prącie
olizovat - oblizywać	uspokojit - zadowolić
onanovat - onanizować się	vagina - wagina; pochwa
orální sex - seks oralny	vamp - wamp
orgasmus - orgazm	vášeň - namiętność
orgie - orgia	vášnivý - namiętny
panenská blána - błona dziewicza	vibrátor - wibrator
panic - prawiczek	výron semene - wytrysk nasienia
panna - dziewica	vystříknutí - wytrysk
partner - partner	vyvrcholení - szczytowanie
penis - penis	vyzkoušet různé polohy - wypróbować różne pozycje
pilulka „po” - pigułka „po”	vzrušivá místa - czułe miejsca
pod peřinou - pod koldrą	ztopoření - wzwód
pohlavně přenosná nemoc - choroba przenoszona	žhavý - gorący

SEKS - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Tiskla si jeho hlavu k prsům.
 Dotýkala se jeho ochablého přirození.
 Lízala mu spánky.
 Smyslně se protahující žena.
 Vytáhla ruku zpod mé košile.
 Začala si tou horní nahotou svlékat punčochy.
 Její vlasy mě šimraly na nehybné ruce.
 Přitiskla tvář k Davidově líci.
 Celý se zachvíval při vzpomínce na její objetí.
 S rozkoší vdechoval vůni její voňavky.
 Rád vedle ní usínal.
 Vlákala ho do své ložnice.
 Prstem mi obtahovala nos a ústa.
 Ležela a naslouchala nepravidelnému rytmu svého srdce.

Tuliła jego głowę do piersi.
 Dotykała jego zwiotczalego członka.
 Oblizywała jego skronie.
 Zmysłowo przeciągająca się kobieta.
 Wyciągnęła rękę spod mojej koszuli.
 Tą górną nagością zaczęła zzuwać pończochy.
 Jej włosy łaskotały moje nieruchome ręce.
 Przytuliła policzek do twarzy Dawida.
 Wstrząsała się w dreszczu przypomnień jej uścisków.
 Oddychał z rozkoszą wonią jej perfum.
 Lubił obok niej zasypiać.
 Zwabiła go do swej sypialni.
 Wodziła palcem po moim nosie i ustach.
 Leżała, słuchając nierównego rytmu serca.

3.7 POTRZEBY FIZJOLOGICZNE

bidet - bidet
čuránky - siki
dámský záchod - toaleta damska
držet - trzymać
exkrement - ekstrement
hajzl - sracz; kibel
hajzlbába - babcia klozetowa
hajzlík - kibelek
hajzlpapír - sraj-taśma
hovínko - gówienko
hovno - gówno
chcanky - siki
jímka - szambo
jít na toaletu - iść do toalety
jít na velkou - iść zrobić kupę; iść się wysrać
jít na záchod - iść do ubikacji
kabinka - kabina
kadibudka - toi-toi
kadit - robić kupę
kakat - robić kupkę (o dziecku)
konečník - odbyt
lejno - łajno; kupa
mít sračku - mieć sraczkę
moč - vmocz
močit, čurat - sikać
nadýmání - wzdęcia
naléhavá potřeba - pilna potrzeba; pilna sprawa
nočníček - nocnik
nočník - nocnik
odskočit si - iść do toalety
pánský záchod - toaleta męska
pisuár - pisuar
počural se - posikał się
počurat se do postele - posikać się do łóżka
podělat se do kalhot - porobić się w portki
pochcat se - zlać się; posikać się
pomočit se - posikać się
posera - posraniec

posrat se - posrać się
pravidelná stolice - regularny stolec
prdel - dupa
prdět - pierdzieć
průjem - biegunka
pustit do kalhot - popuścić do spodni; popuścić w spodnie
rulička toaletního papíru - rolka papieru toaletowego
řidká stolice - rzadki stolec
ser! - sraj!
spláchnout - splukać
splachovat - splukiwać
sračka - sraczka
srát - srać
stolice - stolec; kał
střeva - jelita
šel se vyčurat - poszedł się wysikać; poszedł się odlać
šlápnout do hovna - wdepnąć w gówno
toaletářka - babcia klozetowa
toaletní papír - papier toaletowy
turecký záchod - toaleta turecka
uprdnout si - pierdnąć; puścić bąka
veřejné záchodky - szalety publiczne
větry - wiatry
vyčurat se - wysikać się
vykadit se - zrobić kupę
výkaly - odchody
vykonat potřebu - wykonać potrzebę
vymočit se - wysikać się
vyprázdnit se - wypróżnić się
vysrat se - wysrać się
záchod - toaleta
záchodová mísa - muszla
záchodové sedátko - sedes
zasraný - zasrany
žumpa - szambo

POTRZEBY FIZJOLOGICZNE - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Chce se mu na velkou.
 Místo, kam i císař pán chodil pěšky.
 Rychle letět na záchod.
 Musím si něco zařídit.
 Záchod je obsazený.

Chce mu się srać/ Ciśnie go kupsko.
 Miejsce, gdzie nawet król chodzi piechotą.
 Szybko gonić (lecieć) do ubikacji.
 Muszę coś załatwić.
 Ubikacja jest zajęta.

3.8 EMOCJE I UCZUCIA

WZAJEMNE RELACJE:

antipatie - antypatia	nezaujatý - bezstronny; obiektywny
autorita - autorytet	nezdvořilý - niegrzeczny
averze - awersja; niechęć	obdiv - podziw
bez zájmu - bez zainteresowania	objektivní - obiektywny
být nenáviděn - być znienawidzonym	oblíba - 1. sympatia 2. popularność
být v oblíbě - być popularnym; być lubianym	oblíbenec - ulubieniec
cítit k někomu odpor - czuć do kogoś wstręt	oblíbenost - popularność; wzięcie; sympatia
cizí - obcy	opovrhovat - gardzić
dobrá vůle - dobra wola	podlézat někomu - nadszkakiwać komuś
favorizovat - faworyzować	pohrdání - pogarda
ignorovat - ignorować	pochvala - pochwała
kritika - krytyka	popularita - popularność
kritizovat - krytykować	populární - popularny
lhostejnost - obojętność	projev úcty - wyraz szacunku
líbit se - podobać się	přátelský - przyjacielski
mít autoritu - mieć autorytet	přátelství - przyjaźń
mít dobrou pověst - mieć dobrą opinię	předsudek - uprzedzenie
mít raději - woleć	přítel - przyjaciel
náklonnost - przychylność; życzliwość	přítelkyně - przyjaciółka
nebýt někomu lhostejný - nie być komuś obojętnym	přízeň - względy; życzliwość; przychylność
nedát na sobě znát - nie dać po sobie poznać	sympatie - sympatia
nekritický - bezkrytyczny	sympatizovat - sympatyzować
nemilý - niemiły	těšit se oblíbě - cieszyć się popularnością
nenáviděný - znienawidzony	úcta - szacunek
nenávist až za hrob - dozogonna nienawiść	ucházet se o něčí přízeň - zabiegać o czyjeś względy
nenávist - nienawiść	vítaný - mile widziany
nepřítel - wróg; nieprzyjaciel	vřídlost - życzliwość; uprzejmość; serdeczność
nestranný - bezstronny; obiektywny	vlna kritiky - fala krytyki
netečný - obojętny	zvyknout si - przyzwyczać się
neutrální - neutralny	
neviditelná zeď - niewidzialny mur	

WZAJEMNE RELACJE - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Co znamená sympatie, kterou k někomu cítíš?
 Naše přízeň byla by mu málo platná.
 Vlídlost k lidem.
 Z druhých tří vyzářovala vlídlost.
 Nejde jí o nic než o kousek citu.
 Byl k ní otcovsky vlídný.
 Nebyl k nikomu zvlášť přívětivý ani srdečný.
 Šéf se mnou mluvil přátelsky.
 Eda patřil celkem vzato k hodně oblíbeným lidem.
 Otec mě naučil vážit si každého.
 Těch si ostatní museli vážit.
 Takového člověka si musíme vážit.
 Měl bezmeznou úctu ke kapitánovi.
 Nezbylo nic než úcta.
 Víím, že jsem u vás získala na vážnosti.
 Většinou si dovedou získat úctu.
 Získal si jejich plnou úctu.
 Jsi mu povinován bratrským respektem.
 Ze všech pocitů je úcta tím, který nejvíce omezuje.
 Tvářila se uctivě.
 S lepšími lidmi musí člověk mluvit uctivě.
 Byla jeho nenávist vskutku tak silná?
 Jejich vzájemná zášť je nakonec jednou oba zahubí.
 Nenávist vůči jeho otci zmizela.
 Jeho oči vyhožovaly pohrdáním a nenávistí.

Co znaczy sympatia, którą do kogoś czujesz?
 Nasza przychylność nie na wiele by mu się przydała.
 Życzliwość dla ludzi.
 Z pozostałych trzech promieniowała życzliwość.
 O nic jej nie chodzi, tylko o życzliwość.
 Okazywał jej ojcowską serdeczność.
 Nie był dla nikogo ani miły, ani zbyt serdeczny.
 Szef mówił do mnie w sposób serdeczny.
 Edek na ogół dawał się lubić.
 Ojciec nauczył mnie szanować każdego.
 Tych musiano szanować.
 Takiego człowieka trzeba szanować.
 Żył bezgranicznie szanując do kapitana.
 Pozostał tylko szacunek.
 Wiem, że twój szacunek do mnie wzrósł.
 Większość z nich potrafi zaskarbić sobie szacunek.
 Zaskarbił sobie całkowity ich szacunek.
 Winieś mu braterski szacunek.
 Ze wszystkich uczuć najbardziej krępuje szacunek.
 Na jej twarzy malował się szacunek.
 Ludziom wyższym trzeba okazywać szacunek.
 Czyżby jego nienawiść była aż tak głęboka?
 Ich wzajemna nienawiść w końcu zniszczy obu.
 Jego nienawiść do ojca znikła.
 Jego oczy ciskały pogardę i nienawiść.

MIŁOŚĆ:

balič - podrywacz
balit - podrywać
bezmezně milovat - bezgranicznie kochać
cucflek - malinka /*ślada po pocałunku*/
dát košem - dać kosza /odrzucić/
dát pusy - pocałować
dlouhodobý vztah - długotrwały związek
dostaveničko - schadzka, randka
dotek - dotyk
flirt - flirt
flirtovat - flirtować
francouzský polibek - francuski pocałunek
hodit se k sobě - pasować do siebie
chemie - chemia
chodit spolu - chodzić ze sobą
jemný polibek - delikatny pocałunek
jet po někom - lecieć na kogoś
jít na rande - iść na randkę
koketérie - kokieteria
koketovat - kokietować
kouzlo okamžiku - magia chwili
květiny - kwiaty
libání - całowanie się
libat se - całować się
miláček - ukochany, ukochana
milostná schůzka - randka
milostné hrátky - igraszki miłosne
milovat - kochać
mít na chlapy štěstí - mieć szczęście do mężczyzn
mít někoho v lásce - kochać kogoś
najít partnerku - znaleźć partnerkę
nápadník - zalotnik, adorator
nenechat se odbyť - nie dać się zbyć
neopětovaná láska - nieodwzajemniona miłość
nepovedené rande - nieudana randka
nosit na rukou - nosić na rękach
obejmout - objąć; przytulić
odvržený - odrzucony
pohládit po vlasech - pogłaskać po włosach

pohlédnout do očí - spojrzeć w oczy
pohledy do očí - spojrzenia w oczy
polibek - pocałunek
políbit - pocałować
políbit na tvář - pocałować w policzek
povahové rozdíly - różnice charakterów
pozvání na kafe - zaproszenie na kawę
pozvat na rande - zaprosić na randkę
první rande - pierwsza randka
přátelský polibek - przyjacielski pocałunek
přebírat dívku - odbić dziewczynę
předstírat nezájem - udawać brak zainteresowania
převzít iniciativu - przejąć inicjatywę
romantika - romantyka
ruměnc - rumieniec
sbalit - poderwać
scházíš mi - brakuje mi cię
současný partner - obecny partner
společné plány - wspólne plany
strach z odmítnutí - strach przed odrzuceniem
svádění - uwodzenie
svádět - uwodzić
svůdce - uwodziciel
svůdkyně - uwodzicielka
škola svádění - szkoła uwodzenia
šťastné chvíle - chwile szczęścia
učarovat (komu?) - oczarować (kogo?)
udělat první krok - zrobić pierwszy krok
vrátit polibek - odwzajemnić pocałunek
vyvolená - wybranka
zadaný - zajęty
zamilovat se do někoho - zakochać się w kimś
zbožňovat - ubóstwiać
zkazit si rande - zepsuć randkę
zlatičko - złotko (*o ukochanej osobie*)
známost na jednu noc - znajomość na jedną noc
zrudnout - zaczerwienić się
ztratit hlavu kvůli ženě - stracić głowę dla kobiety
žena mého života - kobieta mojego życia

MIŁOŚĆ - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Jsme určení jeden pro druhého.
 Líbí se mi holky.
 Narazil si svou přítelkyni v zahraničí.
 Šel na rande.
 Ženy milují romantiku, ale ne romantiky.
 Já jsem ráda, že mě někdo miluje.
 Jste tak mladá a milování hodná.
 Mohu vám dát jen svou lásku a srdce.
 Jeho rouhání bylo mocnější než láska.
 Svou láskou chtěl mě jenom zneuctít.
 Láska nesnáší druhá.
 Tvá láska je studená i v horečce smyslu.
 Její láska našla plamenná slova.
 Tato láska není jenom obyčejnou láskou.
 Čím větší je láska, tím méně je slov.
 Moje velká láska z dávných časů.
 Láska není nic než velké trápení.
 Otec byl unesený milostným úspěchem.
 Tlumený šepot vyznání lásky.

Jesteśmy dla siebie stworzeni.
 Podobają mi się dziewczyny.
 Poderwał dziewczynę za granicą.
 Poszedł na randkę.
 Kobiety kochają romantykę, nie romantyków.
 Ja się cieszę, że mnie ktoś kocha.
 Jest pani taka młoda i godna miłości.
 Mogę wam ofiarować tylko moją miłość i serce.
 Jego bluźnierstwo było silniejsze niż miłość.
 Swą miłością chciał mnie tylko pozbawić czci.
 Miłość nie znosi towarzysza.
 Twoja miłość jest zimna i w żarze zmysłów.
 Miłość jej znalazła płomienne słowa.
 Miłość ta nie jest bynajmniej zwyczajną miłością.
 Im większa miłość, tym mniej słów.
 Moja dawna wielka miłość.
 Miłość to jedna wielka zgryzota.
 Ojciec był upojony sukcesem miłosnym.
 Przyciszony szept wzniesienia miłosnego.

RADOŚĆ:

anekdota - anegdota	příjemné překvapení - miła niespodzianka
anekdotický - anegdotyczny	radost - radość
anglický humor - angielski humor	radostný - radosny
blažit - uszczęśliwiać	rozjařený - rozweselony; rozochocony; ożywiony
být v dobré náladě - być w dobrym nastroju/humorze	rozptýlení - rozrywka
být v sedmém nebi - być w siódmym niebie	rozradostnit - ucieszyć; rozweselić
dobrá nálada - dobry nastrój	salva smíchu - salwa śmiechu
dobrá zpráva - dobra wiadomość	satirik - satyryk
hloupý žert - głupi żart	satisfakce - satysfakcja
homéřský smích - homeryczny śmiech	smát se něčemu - śmiać się z czegoś
humor - humor	smavý - uśmiechnięty; śmiejący się
humorný - humorystyczny	směšný - śmieszny
hurónský smích - dziki śmiech; niekontrolowany śmiech	smysl pro humor - poczucie humoru
chechtat se - chichotać się	spokojenost se životem - zadowolenie z życia
jas - pogoda ducha	sranda - heca; zabawa; żarty, jaja
jásat - cieszyć się	srandovní - śmieszny
jásavý - wesoły; pogodny	šibeniční humor - wisielczy humor
legrace - heca; zabawa; żarty, jaja	šprým - żart; kawał
mírný optimismus - umiarkowany optymizm	šťastlivec - szczęściarz
mít dobrou náladu - mieć dobry nastrój	šťastný - szczęśliwy
mnout si ruce - zacierać ręce	šťěstí - szczęście
nadšení - 1. zapał 2. entuzjazm	těšit se - cieszyć się
náladička - wesoły nastrój	udělat někomu radost - sprawić komuś przyjemność
napolo žertem - pół żartem	uspokojivý - wzadowalający
neličená radost - nieklamana radość	užij si to - baw się dobrze
neskrývat radost - nie ukrywać radości	užit si - dobrze się bawić
nevčasný žert - żart nie na miejscu	veselí - radość, wesołość
nevinný žert - niewinny żart	veselý - wesoły, radosny
neztráčet optimismus - nie tracić optymizmu	vtip - dowcip
nutit se do smíchu - zmuszać się do śmiechu	vtipálek - żartowniś; dowcipniś
obveselit - rozweselić; zabawić; ucieszyć	vtipný - dowcipny
obveselovat - rozweselać; zabawiać	zábava - zabawa; rozrywka
parodie - parodia	zasmát se někomu - zaśmiać się z kogoś
parodovat - parodiować	zažertovat - zażartować
pobavenost - rozbawienie	žert - żart
pořád se smát - ciągle się śmiać	žertík - żarcik
potěšení - uciecha; radość; zadowolenie	žertovně - żartobliwie
	žertovný - żartobliwy

RADOŚĆ - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Když jej dívka poznala, vykřikla radostí.	Gdy dziewczyna go poznała, krzyknęła z radości.
Až jsme vyběhli z radostí na ulici.	Až wylecieliśmy na ulicę z radości.
Taková radost!	Co za radość!
Takové dunění může způsobit tolik radosti.	Takí huk může sprawit tyle radości.
Kapitán lehce vykřikl radostí.	Z piersi kapitana wydarł się cichy okrzyk radości.
To mi trochu kazilo radost.	To mi trochu psuło radość.
Radostí vyskakoval do vejšky.	Z radości skakał w górę.
Nezářil radostí z dobrého činu.	Nie promieniał radością z dobrego uczynku.
Vítal ji s velikou radostí.	Witał ją z wielką radością.
V návalu radosti.	W przystępie radości.
Byla obecná radost.	Panowała powszechna radość.
Oči mu zářily radostí.	Oczy promieniały mu radością.
Tato poklona byla jako mučednický pláč radosti.	Uklon ten był niby męczeński płacz radości.
Srdce mu vzlyklo radostí.	Serce zaszłochoło w nim z radości.
S tou radostnou novinou.	Z tą radosną wieścią.
Byla to chvíle radostná a slavná.	Była to chwila radosna i sławna.
Odcházel jsem s radostí.	Wychodziłem radosny.
Kolem bylo vidět radostný souhlas.	Wokół było widać radosne przytakiwanie.
Moc ráda tě vidím.	Cieszę się, że cię widzę.
Téměř jsem se zaradoval.	Prawie się ucieszyłem.

SMUTEK:

- apatie** - apatia
bezmocnost - bezsilność; bezradność; niemoc
bolest - ból
bolestivý - bolesny
bolestná ztráta - bolesna strata
brát si k srdci - brać sobie do serca
brečet dojetím - płakać z wrażenia
být na dně - być na dnie
cedit slzy - przelewać łzy
cítit prázdnotu - odczuwać pustkę
cítit se nespůj - czuć się nieswojo
cítit se odstrčený - czuć się odrzucony
citově někoho zranit - zranić czyjeś uczucia
černé myšlenky - czarne myśli
dát se do pláče - rozpłakać się
dělat někomu starosti - przysparzać komuś zmartwień
depresivní - depresyjny
dodat naději - dodać otuchy
frustrace - frustracja; frustracje
frustrovaný - sfrustrowany
hluboký žal - głęboki żal
hořekovat - narzekać; lamentować
hořké slzy - gorzkie łzy
hořkost života - gorycz życia
chandra - chandra
klamná naděje - złudna nadzieja
krokodýlí slzy - krokodyle łzy
melancholický - melancholijny
melancholie - melancholia
mít depresi - mieć depresję
mít mnoho starostí - mieć dużo zmartwień
mít výčitky svědomí - mieć wyrzuty sumienia
mravní kocovina - kac moralny
nářek - lament
nelibost - niezadowolenie
nemít k slzám daleko - być blisko płaczu
nemít náladu na žerty - nie mieć nastroju do żartów
nesdílet něčí nadšení - nie podzielać czyjegos entuzjazmu
nespokojenost - niezadowolenie
nostalgie - nostalgia
obrečet - opłakać
omrzelost životem - zniechęcenie do życia; znudzenie życiem
oplakávat - opłakiwać
pláč - płacz
plakat jako bobr - płakać jak bóbr
plakat - płakać
pocit viny - poczucie winy
pohřební nálada - pogrzebowy nastrój
pokleslý - przygnębiony; załamany
poklesnout na duchu - podupaść na duchu
ponurý - ponury
posmutnělý - smętny
postěžovat si - poskarżyć się
potoky slz - potoki łez
pro slzy nevidět - nie widzieć przez łzy
propuknout v pláč - rozpłakać się; wybuchnąć płaczem
radosti i strasti - radości i smutki
ronit slzy - ronić łzy
rozbrečet (někoho) - doprowadzić do łez (kogoś)
rozbrečet se - rozpłakać się
rozčarování - rozczarowanie
rozčarováný - rozczarowany
rozesmutnit - wprowadzić w smutny nastrój
rozplakat se - rozpłakać się
rozsmutnit se - zasmucić się
roztrpčení - rozgoryczenie; poczucie krzywdy
rozvlykat se - rozszołchać się
s těžkým srdcem - z ciężkim sercem
se slzami v očích - ze łzami w oczach
sentimentální - sentymentalny
schlíplý - strapiony
skličující nálada - przygnębiający nastrój
slzavé údolí - padół łez
slzet - łzawić
smířený s osudem - pogodzony z losem
smutek - 1. smutek 2. żałoba
soucit - współczucie
soucítit - współczuć
starost - 1. kłopot. 2. zmartwienie 3. troska
stesk po vlasti - tęsknota za ojczyzną
stesk - tęsknota
tesklivost - tęsknota
tklivý - tkliwy; rozczulający
trpět za jiné - cierpieć za innych
ubránit se slzám - powstrzymać łzy
úleva - ulga
unylý - tęskny; tkliwy; rzewny
uplakaný - zapłakany
usedavý pláč - szloch
uslzený - załzawiony; zapłakany
utrpení - cierpienie; męka; gehenna
vzít někomu naději - odebrać komuś nadzieję
vzlykat - szlochać
zadumčivost - melancholia; smutek
zasmušilost - smutek; zmartwienie; przygnębienie
zastesknout si - užalić się
zdrčený - zdruzgotany
zdrčený žalem - pogrążony w żalu
zdrtit - zdruzgotać
zemřít žalem - umrzeć z żalu
zesmutnělý - posmutniały
zoufalec - desperat
zoufalství - desperacja
zoufalý - zdesperowany
ztráta iluzí - strata iluzji

SMUTEK - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Bolest mu rozrývá srdce.
 Byl celý uplakaný.
 Chtěl ji utěšit.
 Má slzy na krajíčku.
 Nechtěl jsem tě zranit.
 Nemohla udržet slzy.
 Nikomu nebylo do smíchu.
 Po tvářích jí stékaly slzy.
 Prázdnota naplnila její duši.
 Stýská se mu po matce.
 Vypít kalich hořkosti až na dno.
 Vzpomínky se vracely.
 Bolest z prohry se neutišila.
 Tak mám radost a pořád jsem smutná.
 Císař se nadouval smutkem a zbožnými vzpomínkami.
 Prosebník cítil smutek bohatého mládence.
 K očím se tlačilo zdání zasmušilosti.
 Nekonečné zrcadlo nebe jako věčný smutek.
 Z očí jejích se lil hořící smutek.
 Její obličej byl teskný únavou.
 Spadl z ní všechn stesk včerejšího dne.
 Obloha se tlačila k zemi v těžkém stesku.
 Pil tesklivě.
 Tak mám radost a pořád jsem smutná.
 Jsem stará panna , smutná a mrzutá.
 Smutně ho pohládila po vlasech.
 Rozpačitost z nastalé svobody.
 Obličej matek byly zoufalé.
 Rány snažily se zahánět zoufalství vzpomínek.
 Žene tě zoufalství.
 Udělala to zřejmě ze zoufalství.
 Zoufalství ti není nic platné.
 Zoška se na nás dívala zoufalým pohledem.
 Povzdychla si zoufale.
 Šest let uplynulo infantě v zasloužené trpkosti.
 Hlesla jsem zoufale.
 Do hlasu mu pronikla hořkost.
 A cítil jsem nepříjemnost té přetvářky.
 Trpkost jí zaplavila tvář.
 Nemluví z něho hořkost.
 Jeho země křičela ozvěnou pláče.
 Její vzlyk se však stupňoval.
 Je mu do pláče.
 Pláč se ozýval při každé příležitosti.
 Dal se do pláče.
 Nebreč, stejně to nepřežijem.
 Hrabě plakal s velikou počestností.
 Pláčou nad lidskou bídou.
 Neplakala ani si nezoufala.
 Zhluboka dýchám, abych se nerozbrečela.
 Z oka mu vytryskla slza.
 Do očí mu vstoupily slzy.
 Oči se začaly jasnít, tu a tam tekla slza.
 V očích se jí skvěla uprtná slza.
 Z očí mu vyhrkly slzy.
 Do očí se mu vedraly slzy.
 Do očí se jí draly slzy.

Ból rozdziera mu serce.
 Był cały we łzach.
 Chciał ją pocieszyć.
 Zbiera mu się na płacz.
 Nie chciałem cię zranić.
 Nie mogła powstrzymać łez.
 Nikomu nie było do śmiechu.
 Łzy spływały jej po policzkach.
 Pustka wypełniła jej duszę.
 Tęskni za mamą.
 Wychylić kielich goryczy do dna.
 Wspomnienia powracały.
 Ból porażki nie ucichł.
 Więc się cieszę i wciąż jestem smutna.
 Cesarza przepęniał smutek i zbożne wspomnienia.
 Petent czuł smutek bogatego młodziana.
 W oczach czaił się wyraz smutku.
 Bezkrzesne zwierciadło nieba jak wieczny smutek.
 Z jej oczu wylewał się płonący smutek.
 Twarz była smutna smutkiem zmęczenia.
 Opadł z niej cały smutek wczorajszego dnia.
 Niebo zwisało nisko nad ziemią w ciężkim smutku.
 Pił pełen smutku.
 Więc się cieszę i wciąż jestem smutna.
 Jestem stara panna , smutna i zgrzyliwa.
 Ze smutkiem pogładziła go po włosach.
 Rozpacz z uzyskanej wolności.
 Twarze matek były pełne rozpacz.
 Uderzenia usiłowały odpędzać rozpacz wspomnień.
 Gna cię rozpacz.
 Zrobiła to najprawdopodobniej z rozpacz.
 Rozpacz nic ci nie pomoże.
 Zosia patrzyła na nas z rozpaczą w oczach.
 Westchnęła z rozpaczą.
 Sześć lat upłynęło infantce w zasłużonej goryczy.
 Stwierdziłam z goryczą.
 Gorycz zakradła się do (jego) głosu.
 I czułem całą gorycz tego udawania.
 Na jej twarzy rozlał się wyraz goryczy.
 Nie przemawia przez niego gorycz.
 Jego ziemia krzyczała echem płaczu.
 Wszakże płacz jej był coraz większy.
 Zbiera mu się na płacz.
 Płacz słyhać było przy każdej okazji.
 Wybuchnął płaczem.
 Nie płacz, i tak nie przeżyjemy.
 Hrabia płakał z wielką godnością.
 Płaczą nad ludzką niedolą.
 Nie płakała, ani nie rozpaczła.
 Oddycham głęboko, żebym się nie rozplakała.
 Z oczu trysnęły mu łzy.
 Do oczu nabiegły mu łzy.
 Oczy pojaśniały, tu i ówdzie pociekła łza.
 W jej oczach zalsniła uparta łza.
 Z oczu trysnęły mu łzy.
 Oczy jego napelniły się łzami.
 Do oczu cisnęły się jej łzy.

GNIIEW:

amok - amok
běs - furia; szał; pasja
běs žárlivosti - szał zazdrości
běsnit - wściekać się
bledá závist - ślepa zawiść
dopal (pot.) - wściekłość
dráždit - drażnić
durdit se - dąsać się; grymasić
fúrie - furia
hartusit - kłąć; psioczyć
hubovat (koho?) - wymyślać (komu?), wyzywać (kogo?)
hysterčit - histeryzować
hysterie - histeria
cholerek - choleryk
impulsivní - impulsywny
iritace - irytacja
iritovat - irytować; zirytować
jitřit staré rány - rozdrapywać stare rany
klid - spokój
lézt na nervy - działać na nerwy
mírnit hněv - powściągać gniew
mít na někoho dopal - być wściekłym na kogoś
nabručený - naburmuszony
nadávat (komu?) - wyzywać (kogo?), wymyślać (komu?)
nadávká - wyzwisko; przekleństwo; obelga
nahněvat se - rozgniewać się
nechat se vyprovokovat - dać się sprowokować
planout hněvem - pałać gniewem

pobouřený - oburzony; wzburzony; zirytowany
pomsta - zemsta
pomstychtivost - żądza zemsty
popudlivý - porywczy
provokovat - prowokować
rozběsnit - rozzłościć; rozwścieczyć
rozčepýřený - najeżony; nastroszony
rozčilení - rozdrażnienie; wzburzenie; irytacja
rozzlobit - rozgniewać; rozzłościć
slovní agrese - agresja słowna
soptit - wściekać się
supit se - chmurzyć się; zasępić się
šílenství - szaleństwo
uklidnit - uspokoić
ukrotit hněv - poskromić gniew
unášet se hněvem - unosić się gniewem
urazit se - obrazić się
uražený - obrażony
vařit se - gotować się (ze złości)
vynerovovat - zdenerwować
vyprovokovat - sprowokować
vysílat na někoho hromy - ciskać na kogoś gromy
vyvést z rovnováhy/míry - wyprowadzić z równowagi
vzteklý - wściekły
zachovat chladnou hlavu - zachować zimną krew
zachovat klid - zachować spokój
zazlívat - mieć komuś za złe
zloba - złość
zlobit se na celý svět - złościć się na cały świat
zlobný - rozgniewany, gniewny

GNIIEW - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Došla mu trpělivost.
 Duši zmítá hněv.
 Práskl za sebou dveřmi.
 Sedl na něj amok.
 Vše se v něm vařilo.
 Zachvátla ho zlost.
 Zloba v něm burácí.
 Zmocnila se ho zuřivost.
 Zajatce popadl hněv.
 Dva přátelé se snažili jitřit svůj hněv.
 Vzdor mu zatřásl srdcem.
 V hlase kněze Romana plál tichý hněv.
 V jejich tvářích byla skutečná zloba.
 Hněv v nich narůstal.
 Hněvivě a smutně hleděl na Karla.
 Sladké oči vzplanuly hněvem.
 Zrudl hněvem.
 Do jeho vzdoru se mísilo zoufalství.
 Zlost v něm zřejmě na chvíli vyhrála nad strachem.
 Seděl, aniž tušil mou zlobu.
 Hypolit se na nás zlostně podíval.
 Zlomyslná zlost.
 Z jeho celého vzezření číselá urputnost a zloba.
 Neříkal to zle.
 Jen stěží jsem přemáhal zlost.
 Mávl znovu nazlobeně rukou.
 Pohněvalo mě to.
 To byste mě naštvála.
 Šla jsem domů hrozně naštvaná.

Skończyła mu się cierpliwość.
 Gniew targa duszę.
 Trzasnął za sobą drzwiami.
 Wpadł w amok.
 Wszystko się w nim gotowało.
 Ogarnęła go złość.
 Wzbiera w nim złość.
 Dostał szewskiej pasji.
 Jeńca ogarnął gniew.
 Dwaj przyjaciele starali się jątrzyć swój gniew.
 Gniew wstrząsnął jego sercem.
 W głosie księdza Romana płonął ściszony gniew.
 Z ich twarzy bił prawdziwy gniew.
 Wzbierał w nich gniew.
 Patrzył z gniewem i żalem na Karola.
 Słodkie oczy zapaliły się gniewem.
 Spłosował od gniewu.
 Jego wściekłość mieszała się z rozpaczą.
 Złość w nim na chwilę wzięła górę nad strachem.
 Siedział nie domyślając się mojej złości.
 Hipolit spojrzął na nas ze złością.
 Złość złośliwa.
 Cała jego postać była wyrazem uporu i złości.
 Nie mówił tego ze złością.
 Jedyne z trudem przemagał em złość.
 Znowu ze złością machnął ręką.
 Rozgniewało mnie to.
 To by mnie pani wkurzyła.
 Poszłam do domu okropnie wkurzona.

STRACH I ODWAGA:

adrenalin - adrenalina	vystresovaný - zestresowany
bázeň - bojaźń	zastařit - zastraszyć
bravurní - brawurowy	zbabělec - tchórz
fobie - fobia	zbabělý - tchórzliwy
horor - horror	zneklidnit - zaniepokoić
hrozba - groźba	bát se jako čert kříže - bać się jak diabeł wody święconej
chrabrost - dzielność; odwaga; męstwo	bílý jako stěna - blady jak ściana; blady jak kreda
koktat - jąkać się	brát odvahu - odbierać odwagę
krkolomný - karkołomny	být silný v houfu - być silnym w grupie; być odważnym w grupie
kuráž - animusz	být v ráži - być w ferworze
lek - lęk	dělat hrdinu - udawać bohatera
napjatý - napięty	hrát si se smrtí - igrać ze śmiercią
nastrachovat se - najeść się strachu	hromádka nervů - kłębek nerwów
neklid - niepokój	husí kůže - gęsia skórka
nesmělý - nieśmiały	klepat se strachem - trząść się ze strachu
neustrašený - nieustraszony	mít neblahé tušení - mieć niedobre przeczucie
obava - obawa	mít strach z někoho - bać się kogoś
odhodlání - stanowczość; zdecydowanie; gotowość do działania	mít trému - mieć tremę
odvaha - odwaga	nedostatek odvahy - brak odwagi
odvážit se - odważyć się	nenechat se zastařit - nie dać się zastraszyć
ochromený - sparaliżowany (<i>strachem</i>)	nepostrádá odvahu - nie brakuje mu/jej odwagi
opatrnost - ostrożność	neznat strach - nie wiedzieć, co to strach
opatrný - ostrożny	odstrašující příklad - odstraszący przykład
ostýchavý - nieśmiały; wstydlivy	projevit odvahu - wykazać się odwagą
panika - panika	připravený na vše - przygotowany na wszystko
polekaný - przestraszony	risknout život - zaryzykować życie
poplach - alarm	riskovat život - ryzykować życie
poplařit - przestraszyć; wystraszyć	sebrat všechnu odvahu - zebrać się na odwagę; zebrać odwagę
příšera - potwór; straszycło	slaboch - słabeusz
příšernost - potworność	smrtná úzkost - śmiertelny strach
riskantní - ryzykowny	tetelit se strachem - trząść się ze strachu
roztřesený - roztrzęsiony	trnout strachem - truchleć ze strachu
slaboch - słabeusz	třást se jako ratlík - trząść się jak galareta
slabý - słaby	tuřit nebezpečí - przeczuwać niebezpieczeństwo
statečný - dzielny	umírat strachem - umierać ze strachu
strach - strach	uzlíček nervů - kłębek nerwów
stydlivý - wstydlivy	všeho se bát - bać się wszystkiego
tréma - trema	vydechnout si úlevou - odetchnąć z ulgą
troufnout si - odważyć się	zachovat se zbaběle - zachować się jak tchórz
ustoupit - ustąpić	záchvat paniky - atak paniki
ustrašenec - tchórz	zlá předtucha - złe przeczucie
úzkost - trwoga; strach	zlé tušení - złe przeczucie
varování - ostrzeżenie	ztratit odvahu - stracić odwagę
varovat - ostrzegać; ostrzec	ztratit sebejistotu - stracić pewność siebie
vycouvat - wycofać się	
vyjukat se - przestraszyć się	

STRACH - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Strach má velké oči.
 Strachy na lachy.
 Jednou se toho s velkým strachem odvážili.
 Zdržoval ho strach před něčím.
 V jejím hlase zaznívala úzkost.
 Zasmál jsem se své úzkosti.
 Přece však cítil nejistotu a strach.
 V jeho šepotu jsem slyšel neklid.
 Náhle ho přepadla tíseň.
 Byla to chvíle úzkosti a chvění duše.
 Ale nepokoj císařský přeskočil i do tváří sluhů.
 Zvolala to jméno s úzkostí a výčitkou.
 Zachvátila mě strašná tíseň.
 Panika rostla.
 Zachvátil mě strašlivý zmatek a hrůza.
 Nocí se zmítala panika.
 Baptistu obklopily panikou stažené obličej.
 Zachvátila ji panika.
 V panice ji napadlo, že už ho nikdy neuvidí.
 Bylo zbytečné vyvolávat paniku.
 Z hloubky se ozvalo zděšené zavřeštění.
 Náhle jí obličej stlačila úzkost.
 Tělo se zalklo hrůzou.
 Jiří se zachvěl hrůzou.
 Ze zeměpisu jsme však byli zoufalí.
 Asi vycítla mé zděšení.
 Medvěd vykřikl hrůzou.
 Naplňovalo mě to příšerným děsem.
 Vznikl zmatek.
 I my zmatkujeme.
 Všichni poplašení.
 Koně vyplašeně utíkali stranou.
 V pokoření se tajil strach.
 Kývli dost nejistě, ba ustrašeně.
 Trápila mě obava.
 Copak, snad se nebojíte?
 Nebojte se, pomůžu vám utéct.
 Báli jsme se, že přijdou Němci.
 Moc se bojí.
 Tak se do toho pusťte, jestli se ovšem nebojíte.
 Měl úzkost o jeho klid a o jeho zdraví.
 Buďte bez obav.
 Nikdy nejvil strach.
 Schází mu odvaha.
 Vlít někomu odvalu v srdce.

Strach ma wielkie oczy.
 Strachy na lachy.
 Kiedyś w wielkim strachu wzięli się na odwagę.
 Powstrzymywał go jakiś nieokreślony strach.
 W jej głosie dźwięczał lęk.
 Zaśmiałem się z własnego lęku.
 A jednak czuł lęk i niepewność.
 W jego szepcie usłyszałem niepokój.
 Nagle ogarnął go niepokój.
 Była to chwila niepokoju i drżenia serca.
 Ale niepokój cesarza przeniósł się i na twarze sług.
 Zawołała to imię z niepokojem i wyrzutem.
 Ogarnął mnie straszny niepokój.
 Panika narastała.
 Ogarnęło mnie uczucie straszliwej paniki i grozy.
 Panika miotła się w nocy.
 Otoczyły Baptistę twarze wykrzywione paniką.
 Wpadła w panikę.
 W panice pomyślała, że już go nigdy nie zobaczy.
 Nie trzeba było robić paniki.
 Z dołu odezwał się pełen przerażenia wrzask.
 Nagle twarz jej ciągnęło przerażeniem.
 Ciało zachłysnęło się przerażeniem.
 Jerzy zadrżał z przerażenia.
 Geografia jednak wzbudzała w nas przerażenie.
 Pewnie wyczuła moje przerażenie.
 Niedźwiedź krzyknął z przerażenia.
 Napelniało mnie to okropnym przerażeniem.
 Zrobił się popłoch.
 My sami w popłochu.
 Wszyscy w popłochu.
 Konie uciekały na bok w popłochu.
 Upokorzenie podszyte było bojaźnią.
 Przytaknęli dosyć niepewnie, nawet z obawą.
 Nękała mnie obawa.
 Cóż to, chyba się pan nie boi?
 Niech się pan nie boi, pomogę panu uciec.
 Baliśmy się wejścia Niemców.
 Bardzo się boi.
 Więc zaczynajcie, jeżeli tylko się nie boicie.
 Lękał się o jego spokój i zdrowie.
 Proszę się nie lękać.
 Nigdy nie okazywał strachu.
 Brakuje mu odwagi.
 Włać odwagę do czyjegoś serca.

3.9 ZMYŚLY

WZROK:

bazilišči pohled - bazyliškowe spojrzenie
bít do očí - rzucać się w oczy
bystřit zrak - wytyżać wzrok
čumět - gapić się
čumil - gap
dívat se dolů - patrzeć w dół
dohlédnout - dojrzeć
hled (poet.) - spojrzenie
hledět na někoho - przypatrywać się komuś
hltať očima - pochłaniać wzrokiem
kazit si zrak - psuć sobie oczy
klopit zrak - spuszczać wzrok
ledový pohled - lodowate spojrzenie
letecký pohled - widok z powietrza (*na zdjěciu*)
letmo pohlédnout - spojrzeć ukradkiem
měřit zrakem - mierzyć wzrokiem
mhouřit oči - mrużyć oczy
mít klapky na očích - mieć klapki na oczach
mít oči všude - mieć oczy szeroko otwarte
mrkat - mrugać
mrkat na drát - patrzeć z rozdziawioną gębą
mrknout - mrugnąć
mžítky před očima - mroczi przed oczami
na první pohled - na pierwszy rzut oka
nastražit oči - wytyżyć wzrok
nespouštět z očí - nie spuszczać z oczu
odezírat z pohybu rtů - czytać z ruchu warg
odpozorovat - podpatrzyć
odraz - odbicie
odrážet se - odbijać się
oko - oko
optický klam - złudzenie optyczne
oslepit - oślepić (*trvale*)
oslnit - oślnić; oślepić (*chwilowo*)
ostříží zrak - sokoli wzrok
pátravý pohled - badawcze spojrzenie
podívat se do očí - spojrzeć w oczy
pohled ze strany - widok z boku
pozorovat - obserwować
prohlédla se v zrcadle - przejrzała się w lustrze

před mými zraky - na moich oczach
přehlédnout - przeoczyć; nie zauważyć
přehlížet - przeglądać
přijít o zrak - stracić wzrok
přimhouřit nad něčím oko - przymknąć na coś oko
rozhlédnout se - rozejrzeć się
řít do očí - powiedzieć prosto w oczy
slabozraký - niedowidzący
slabý zrak - słaby wzrok
sledovat zrakem - śledzić wzrokiem
slepec - ślepiec
slepota - ślepotą
slepý - ślepy
šilhavý - zezowaty
unavené oči - zmęczone oczy
vidat - widywać
vidět na vlastní oči - widzieć na własne oczy
vidět něco jako v mlze - widzieć coś jak przez mgłę
vidět potmě - widzieć w ciemnościach
vidět pouhým okem - widzieć gołym okiem
vidět skrze mlhu - widzieć przez mgłę
vidět v noci - widzieć w nocy
viditelnost - widoczność
viditelný - widoczny; widzialny; dostrzegalny
viditelný pouhým okem - widoczny gołym okiem
vizuální - wizualny
vizuální typ - wzrokowiec
vrhat zamilované pohledy - rzucać zalotne spojrzenia
výhled - widok
vypozorovat - zaobserwować; spostrzec
zběžně pohlédnout - pobieżnie spojrzeć
zkoumavý pohled - badawcze spojrzenie
zor (poet.) - wzrok
zorné pole - pole widzenia
zpozorovat - zaobserwować; spostrzec
zrak - wzrok
zrakový typ - wzrokowiec
zrcadlo - lusterko
ztratit zrak - stracić wzrok

WZROK - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Pomalu se podíval na holčičku.
 Vzhlédl a hned se zvedal.
 Zvedl oči od knížky.
 Zafod upřeně hleděl na Arthura.
 Muž odvrátil oči.
 Robot na ně poslušně pohlédl.
 Dno a strany zmizely v dohledu.
 Šéf se rozhlédl kolem stolu.
 Řezník se na něj podíval podezíravě.
 Kapka zasáhla oko a rozmazala obraz na sítnici.
 Kam až dohlédl.
 Langdon se rozhlížel po místnosti.
 Dívala se na to, co leželo na podlaze.
 O vteřinu později uviděli Zafoda.
 Uviděl jsem nad sebou hlavu žraloka.

Z wolna przeniósł wzrok na dziewczynkę.
 Podniósł wzrok i zerwał się na równe nogi.
 Poderwał wzrok od książki.
 Zaphod utkwiał wzrok w Arturze.
 Mężczyzna odwrócił wzrok.
 Robot spojrział na nie posłusznie.
 Dół i boki umykały poza zasięg wzroku.
 Prezes powiódł wzrokiem dokoła stołu.
 Rzeźnik zmierzył go podejrliwym wzrokiem.
 Kropla trafiła go w oko i zamąciła wzrok.
 Jak daleko sięgnął wzrokiem.
 Langdon obiegał wzrokiem pokój.
 Jej wzrok padł na przedmiot leżący na podłodze.
 Sekundę później ujrzeli Zaphoda.
 Ujrzałem nad sobą głowę rekina.

WZROK - PRZYKŁADOWE ZDANIA - CIĄG DALSZY:

Jakmile je však viděla spolu, měla po starosti.
 Naskytl se jim otřesný pohled.
 Všichni v místnosti si vyměnili užaslé pohledy.
 Všichni se udiveně dívali jeden na druhého.
 Viděl lačnost i oči, které je nenápadně pozorovaly.
 Neměli jsme ani kdy vyměnit pohledy.
 Nerozhlédl se kolem.
 Zapomínáte vzhlížet k nebesům!
 Nedokázala se podívat přímo na svého dědečka.
 Nemůžu toho šaška vidět.
 Nemůžu se na to koukat.
 Nebyl to pěkný pohled.
 Nespatřil nic zvláštního.
 Potom to zahlédl znovu.
 Otevřel oči, aby se rozhlédl.
 Uviděl záblesk světla.
 Uviděla Richarda a zarazila se.
 Chci vidět tu loď.
 Musím vidět Zuzanu.
 Zavolal ostatní, aby se také šli podívat.
 Už nikdy nikdo neuvíděl.
 Mám divný pocit, jako by nás někdo pozoroval.
 Šmírování odpadá.
 Díval se klíčovou dírkou.
 Vtom si všiml něčeho zvláštního.
 Všiml si, že kufr není pořádně dovřený.

Jednakże ujrawszy ich razem, uspokoiła się.
 Scena, którą ujrzeli, była wstrząsająca.
 Wszyscy w pokoju wymienili osłupiałe spojrzenia.
 Wszyscy wymienili zdumione spojrzenia.
 Ujrzał zazdrość i ukradkowe spojrzenia.
 Nie mieliśmy czasu nawet zamienić spojrzeń.
 Nie rozglądał się dookoła.
 Zapominacie patrzeć ku niebu.
 Nie była w stanie patrzeć na dziadka.
 Nie mogę patrzeć na tego błazna.
 Nie mogę na to patrzeć.
 Aż żal było patrzeć.
 Nie dostrzegł nic ciekawego.
 Potem ponownie to dostrzegł.
 Otworzył oczy, próbując coś dostrzec.
 Dostrzegł rozbłysk światła.
 Kiedy zobaczyła Richarda, zatrzymała się.
 Chcę zobaczyć ten statek.
 Muszę zobaczyć się z Susan.
 Zawołał resztę, żeby przyszli zobaczyć.
 Nikt nigdy już nie zobaczył.
 Dziwnie się czuję, jakby ktoś nas podglądał.
 Podglądanie odpada.
 Podglądał przez dziurkę od klucza.
 Nagle zauważył pewną szczególną rzecz.
 Zauważył, że ma niedomknięty bagażnik.

ZAPACH:

aroma - aromat
citlivý čich - wrażliwy węch
čenicchat - węszyć
čidlo chuti - receptor smaku
čich - węch
čichat - wąchać
čichnout - powąchać
čichový podnět - bodziec węchowy
čichový smysl - zmysł powonienia
čmuchar - wąchać
čmuchar - wąchać
čpět - śmierdzieć; cuchnąć
jít po čichu - kierować się węchem
libá vůně - przyjemny zapach
mít dobrý čich - mieć dobry węch
nahluchlý - przygłuchy; niedosłyszający
natuchlý - zatęchły
nos - nos
očenichat - obwąchać
očichávat - obwąchiwać
osvěžovač vzduchu - odświeżacz powietrza
pach - smród, odór, fetor
poznat po čichu - poznać po zapachu

prosáklý kouřem - przesiąknięty dymem
příjemná vůně - przyjemny zapach
sluchový typ - słuchowiec
slyšet na jedno ucho - słyszeć na jedno ucho
smrad - smród; odór
smrádnout - śmierdzieć
smrad'och - śmierdziel
smrdět - śmierdzieć
smrdutý - śmierdzący; smrodliwy
sotva slyšet - ledwo słyszeć
stěny mají uši - ściany mają uszy
ucpávky do uší - stopery do uszu
větrat - wietrzyć
vonět novotou - pachnieć nowością
vůně - zapach
vydávat vůni - wydzielać zapach
zápach - smród; odór
zápach z úst - nieświeży oddech
zapáchat - śmierdzieć
zasmrdět - zasmrodzić
zatuchlina - stęchlizna
zatuchlý - stęchły; zatęchły
zavánět - zalaatywać

WĘCH - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Noc byla plná letních vůní.
 Sousedé ucítili divný pach.
 A dusivá vůně prádelny.
 Nechal proudit vůni nočního jasmínu.
 Cítila zemitou vůni.
 Cítila jsem pach propocených ponožek.
 Po celé předsíni se šířil zápach éteru.
 Vůně okamžitě naplnila místnost.
 Nesnesl určité pachy.
 Z pachu hořící kůže se jí udělalo špatně.
 Přičichl si k ní, ale nic necítil.
 Po celé místnosti to páchlo sírou a smolou.
 Po celém výklenku bylo cítit cosi protivně nasládlého.
 Vítr přinášel nasládlý pach krve.
 Vydával sladkou vůni domácího sýra.
 Těžké sladké aroma bukového dýmu.
 Ucítila jeho pach - nasládlý, nepříjemný.
 Z bazénu stoupala omamná vůně.
 Pokojík se zaplnil příjemnou vůní.
 Vítr přinášel smrad hníjícího ovoce.
 Z proutí dýchala olivová vůně.
 Zavanulo to rozpálenou zdí a pachem chcánek.
 Cítil ve spánku dehet a koudel ve spárách paluby.
 Idaho zavětril kyselý pachy.
 Jejich vůně se rozlila do vzduchu.
 Silná vůně melanzové kávy.
 Aroma z ateliéru ztrácelo intenzitu.
 Vůně růžové vody neúspěšně maskovala pach.
 Pronikavá vůně plnila roklí.
 Puch houstl a pomalu vymetal lidi z mola.
 Všechn puch táhne sem nahoru.
 V zatuchlém pachu.
 Z ničeho nic ucítili smrad po celém domě.
 Smrad je překvapil dvojnásob.
 Bylo to hlučné a hnusně páchnoucí místo.
 Lisabon páchne, páchne hnilobou.
 V létě byl zápach ještě nesnesitelnější.
 Nad krajinou visel pekelný smrad.
 S rozkoší jsem vdechoval ten smrad.
 Z kominů to páchlo sírou.
 Nahnilý pach šťávy.
 Ucítil jsem pach starého čalounění.
 Opět jsem cítil pach neznámého prostoru.
 Ve vzduchu visel odporný puch hniloby.
 Soumrakem táhl vychladlý puch hniloby.
 Máš citlivý čich.
 Spolehlivý čich šelmy se potvrdil.
 Mám odjakživa silně vyvinutý čich.
 Měl ve zvyku přičichnout si k talíři.
 Co bys čichal raději?
 Cestou čichala k nějakým bylinkám.
 Věděl, že nemá smysl čichat dále.
 Znovu mu přikazují očichat svetr.

Noc byla pełna zapachów lata.
 Sąsiedzi poczuli dziwny zapach.
 I zapach zaduszonej pralni.
 Wpuścił zapach rozkwitającego nocą jaśminu.
 Czuła zapach ziemi.
 Czułam zapach przepoconych skarpetek.
 Przedpokój wypełnił zapach eteru.
 Zapach natychmiast wypełnił wnętrze.
 Nie znosił pewnych zapachów.
 Młił ją zapach przypalanego ciała.
 Powąchał ją, ale nie miała zapachu.
 W pokoju trwał zapach siarki i smoły.
 W niszy unosił się odurzająco słodki aromat.
 Wiatr przynosił ze sobą słodkawy zapach krwi.
 Wydzielał słodkawą woń domowego sera.
 Ciężki, słodkawy aromat bukowego dymu.
 Poczula jego zapach - słodkawy, nieprzyjemny.
 Nad basenem unosiła się odurzająca woń.
 Rozkoszna woń wypełniła mały pokój.
 Wiatr przywiewał odór gnijących owoców.
 Z wikliny unosiła się oliwna woń.
 Powiało rozpaleniem muru i wonią szczyn.
 Śpiąc, czuł woń smoły i pakuł na pokładzie.
 Idaho wciągał nozdrzami cierpkie wonie.
 Ich aromat rozlał się w powietrzu.
 Bogaty aromat zaprawionej przyprawą kawy.
 Aromat z atelier tracił swoje natężenie.
 Różany aromat olejku do kąpieli nie tłumil zapachu.
 Ostro aromat wypełnił kotłnię.
 Smród gęstniał i zmiatał powoli ludzi z mola.
 Cały smród leci do góry.
 W smrodzie stęchlizny.
 Poczuli nagle smród w całym domu.
 Smród w nich uderzył ze zdwojoną siłą.
 Panował tam hałas i potworny smród.
 Lizbona cuchnie, cuchnie zgnilizną.
 Latem smród stał się jeszcze bardziej nieznośny.
 Smród piekieł unosił się nad okolicą.
 Wciągałem z rozkoszą ten smród.
 Z kominów buchał smród siarki.
 Zgniły odór soku.
 Poczulem odór starych obić.
 Znowu poczułem odór nieznanego przestrzeni.
 W powietrzu rozchodził się mdlący odór zgnilizny.
 W półmroku unosił się chłodny odór zgnilizny.
 Masz czuły węch.
 Nieomylny węch drapieżcy nie zawiódł go.
 Od dziecka mam silnie rozwinięty węch.
 Miał zwyczaj wąchać swój talerz.
 Co wolałbyś wąchać?
 Wąchała po drodze jakieś zioła.
 Wiedział, że dalsze wąchanie nie ma sensu.
 Znowu każą mu wąchać sweter.

SŁUCH:

absolutní sluch - słuch absolutny
auditivní typ - słuchowiec
být vyslyšen - zostać wysłuchanym
hlas - głos
hluchý - głuchy; niesłyszący
hluchý jako pařez - głuchy jak pień
hudební sluch - słuch muzyczny
mít vatu v uších - mieć watę w uszach (*fraz.*)
na vlastní uši - na własne uszy
napínat uši - nadstawiać uszu
naslouchátko - aparat słuchowy
nastražit uši - nastawić uszu
nedoslýchavý - niedosłyszący
neslyšitelný - niesłyszalny

odposlech - podsłuch
odposlouchávat - podsłuchiwać
ohluchnout - ogłuchnąć
otupělý sluch - przytępiony słuch
posluchač - słuchacz
přeslechnout se - 1. przesłyszeć się 2. nie usłyszeć
příhluchlý - przygłuchy
sluch - słuch
sluchátko - słuchawka
slyšet - słyszeć
ucho - ucho
zacpat si uši - zatkać sobie uszy
zvuk - dźwięk
zvukový - dźwiękowy

SŁUCH - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Už jsem povídal o citlivosti sluchu.
 Možná neměl zrovna absolutní sluch.
 Andělka proti své vůli zbystřila sluch.
 Má neobyčejně bystrý sluch.
 Myslil jsem, že jsem se přeslechl.
 Ztrácel zrak i sluch.
 Něco takového se slyší rádo.
 Zrak a sluch se mi nesmírně zostřily.
 Máš výborný sluch.
 Chvilí napínala sluch.
 Znenadání se mu vrátil sluch.
 Kvůli slabšímu zraku a sluchu.
 Jeho sluch byl rychlejší než jeho myšlenka.
 Harry se zaposlouchal.
 Neměl naštěstí hudební sluch.
 Děda měl poněkud otupělý sluch.
 Chtěl říci, že ztrácí sluch.
 Naslouchal pln úzkosti.
 Nikdo nic nezaslechl.
 Slyšel jsem jejich rozhovor.
 Ty už jsi slyšel příliš mnoho.
 Měl pocit, že slyší výstřel.
 Ona trochu nedoslýchá.
 Byla kapánek nachluchlá.
 Předstírá hluchotu.
 Byla napůl hluchá.
 Ty jsi snad slepá a hluchá.
 Ten, kdo je hluchý, neslyší hudbu.
 Není ona hluchá?
 Naslouchal větru.
 Tatínek naslouchal a všichni ostatní s ním.
 Chvilí poslouchal za dveřmi.
 Tak začala naslouchat.
 Chvilí počkal a poslouchal.
 Naslouchal jsem chláholivému zvuku.
 Naslouchal nočním zvukům.
 Začal jsem pozorněji naslouchat historkám.

Mówiłem już o wyczuleniu sluchu.
 Nie miał może absolutnego sluchu.
 Anielka mimo woli zaostrzyła sluch.
 Ma słuch szczególnie ostry.
 Myślałem, że mnie słuch myli.
 Tracił wzrok i sluch.
 Czegoś takiego słucha się chętnie.
 Mój wzrok i słuch stały się nadzwyczaj ostre.
 Masz świetny słuch.
 Przez chwilę wyteęzała słuch.
 Nagle wrócił mu słuch.
 Z powodu słabego sluchu i wzroku.
 Słuch miał szybszy od myśli.
 Harry wyteężył słuch.
 Na szczęście nie miał muzycznego sluchu.
 Dziadek miał słuch z lekka przytępiony.
 Chciał powiedzieć, że traci słuch.
 Z trwogą wyteęzał słuch.
 Nikt nic nie słyszał.
 Słyszałem ich rozmowę.
 Ty słyszałeś już zbyt wiele.
 Zdawało mu się, że słyszy strzał.
 Jest nieco przygłucha.
 Trochę była przygłucha.
 Udaje głuchą.
 Była na wpół głucha.
 Jesteś chyba ślepa i głucha.
 Kto głuchy, ten nie słyszy muzyki.
 Może jest głucha?
 Nasłuchiwał szumu wiatru.
 Ojciec nasłuchiwał; reszta rodziny również.
 Przez chwilę nasłuchiwał pod drzwiami.
 Więc zaczęła nasłuchiwać.
 Przeczekał chwilę nasłuchując.
 Nasłuchiwałem kojącego dźwięku.
 Nasłuchiwał odgłosów nocy.
 Zacząłem uważniej przysłuchiwać się historyjkom.

DOTYK:

citlivé místo - czułe miejsce
dotek; dotyk - dotyk
dotknout se - dotknąć
dotýkat se - dotykać
dotykový - dotykowy

drsný - szorstki
hladký - gładki
hrubý - szorstki
letmý dotek - delikatny dotyk
příjemný na dotek - przyjemny w dotyku

DOTYK - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Kvůli nim nikdy nepocítil dotek ženy.
 Cítila , jak z toho doteku vyzařuje upřímnost.
 Přes hedvábí cítil dotek její nohy.
 Malachias si uvědomil dotek a něčí přítomnost.
 Natáhl ruku a dotkl se jich.
 Dotkl se jich ještě jednou.
 Marťan se dotkl nosu a rtů.
 Kněz se dotkl svého krvavého rtu.
 Dotkla se jeho tváře.
 Sáhla mu prstíkem na nos.
 Ničeho se nedotýkej.
 Ohmatával čtyři rozpůlené mince.
 Kdo jí dovolil sahat na cizí věci!
 Sotva cítil, že se ho kdosi dotkl.
 Na dotek se tedy neumírá.
 Jemné dotyky vonné pleti.
 Byly ty dotyky velmi užitečné.
 Lovení dotyků ztracených v paměti.
 Doplňit slova doteky.
 Dotyky neviditelných tvorů.
 Kdosi z davu jí začal šátrat pod pláštěm.
 Hmatal si po kapse.
 Tápavě hledal brýle.
 Ohmatával půdu holí jako slepec.
 Ohmatávala mé oblečení.
 Lehce se dotýkal konečky prstů stěn.
 Jeho prsty se jí zlehka zarývaly do boků.
 Zavrtěla hlavou, dotkla se mě svými vlasy.
 Ani jsem se ho nedotkl.

SMAK:

hořký - gorzki
chuť - 1. smak 2. apetyt
chutnat - smakować
chuťový pohárek - kubek smakowy
jemná chuť - łagodny smak; delikatny smak
kyselý - kwaśny
nahořklý - gorzkawy
natrpklý - cierpkawy
nechat si zajít chuť - obejść się smakiem

SMAK - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Vodka chutnala strašně.
 Došlo mu, co znamenala ta slaná chuť koňaku.
 Po kávě měl nepříjemnou pachut' v ústech.
 Ucítila na rtech slanou chuť.
 V ústech cítil nepříjemnou pachut'.
 Je snadno rozpoznatelný svou chutí.
 Dám ti cukrovou kuličku, aby sis spravil chuť.
 Najedli jsme se a napili s velkou chuti.
 Nápoj byl hustý, lepkavý a přeslazený.
 Brambory mají sladkou a nahnitou chuť.
 Říkáme , že něco je sladké nebo kyselé.
 Dokázal připravit nasládlý likér.
 Pokradmu usrkávali bílou nasládlou tekutinu.
 Cítí v ústech tu ostře nasládlou chuť.
 Nasládlý nápoj v něm vyvolal nevolnost.
 Jak hořce to všechno dnes chutnalo!
 Na patře přítom ucítil kyselou pachut' polévky.

Kiedy poczuł dotyk czyjejś ręki na ramieniu.
 Czuła szczerłość w jego dotyku.
 Czuł dotyk jej nogi przez jedwab.
 Malachiasz poczuł dotyk, czyjąś obecność.
 Wyciągnął rękę i dotknął ich.
 Dotknął ich ponownie.
 Marsjanin dotknął swego nosa i warg.
 Ksiądz dotknął swoich zakrwawionych warg.
 Dotknęła jego policzka.
 Dotknęła małym palcem jego nosa.
 Niczego nie dotykaj.
 Palcami dotykał połówek czterech monet.
 Kto jej pozwolił dotykać cudzych rzeczy?
 Nie czuł prawie, że ktoś go dotyka.
 A więc nie umiera się od dotykania.
 Delikatne dotknięcia pachnącej skóry.
 Były to dotknięcia nadzwyczaj pożyteczne.
 Łowienie dotknięć zagubionych przez pamięć.
 Dopełnić słowa dotknięciami.
 Dotknięcia niewidzialnych stworzeń.
 Ktoś z tłumu macał ją pod marynarką.
 Macał się po kieszeni.
 Macał dookoła w poszukiwaniu okularów.
 Jak ślepiec macał przed sobą drogę różdżką.
 Macała moje ubranie.
 Delikatnie muskając opuszkami palców ściany.
 Jego włosy miękko muskały podbrzusze.
 Potrząsnęła głową, muskając mnie włosami.
 Nawet go nie tknąłem.

nevýrazná chuť - niewyraźny smak
ochutnat - spróbować; skosztować
pachut' - posmak
pikantní - pikantny
sladký - słodki
slaný - słony
trpký - cierpki
zahořklý - gorzkawy

Wódka miała okropny smak.
 Uzmysłowił sobie, co oznaczał słony smak koniaku.
 Po kawie czuł w ustach kwaśny smak.
 Poczuela słonawy smak na wargach.
 W ustach czuł przykry smak.
 Łatwo go można rozpoznać po smaku.
 Dostaniesz cukru na poprawienie smaku.
 Jedliśmy i piliśmy z wielkim smakiem.
 Płyn był gęsty, lepki i nazbyt słodki.
 Ziemniaki mają słodki i zgnity smak.
 Mówimy, że coś jest słodkie albo kwaśne.
 Zdołał przyrządzić słodkawy likier.
 Popijali ukradkiem biały, słodkawy płyn.
 Czuje w ustach ten ostro - słodkawy smak.
 Mdło mu się robiło od słodkawego napoju.
 Jakże gorzki to wszystko miało dzisiaj smak.
 Uczuł na podniebieniu kwaśny smak zupy.

4. ZDROWIE

4.1 ZDROWIE - POJĘCIA OGÓLNE

být naočkován - być zaszczepionym
cvičit - ćwiczyć
dbát na zdraví - dbać o zdrowie
detoxikační kúra - kuracja oczyszczająca
dieta - dieta
hypochondr - hipochondryk
hypochondrie - hipochondria
churavec - cherlak
churavět - chorować
churavý - chorowity
kondice - kondycja
kouření škodí - palenie szkodzi
krevní destičky - płytki krwi
krevní skupina - grupa krwi
medicína - medycyna
metabolismus - metabolizm
mírnost - umiar
nalomit zdraví - nadwerężyć zdrowie
nedostatek pohybu - brak ruchu
očkovací kalendář - kalendarz szczepień

očkování - szczepienie
očkovat - szczepić
odpočinek - odpoczynek
otůžovat se - hartować się
pohybovat se - ruszać się
prevence - profilaktyka
předcházet - zapobiegać
sedavý způsob života - siedzący tryb życia
sportovat - uprawiać sport
stres - stres
vakcína - szczepionka
vitamín - witamina
zdraví - zdrowie
zdraví prospěšný - korzystny dla zdrowia
zdravotní potíže - kłopoty zdrowotne
zdravotní stav - stan zdrowia
zdravý životní styl - zdrowy styl życia
zvýšený cholesterol - podniesiony poziom cholesterolu
životospráva - tryb życia

ZDROWIE - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Nechal sem na ní zdraví.
 Vykupujeme cizí viny vlastním zdravím.
 To odnesu na zdraví.
 Její zdraví závisí na mé lásce.
 Verheyenovi se pozvolna navracelo zdraví.
 Vaše podlomené zdraví pivo upevní a spraví.
 Co Tvoje zdraví?
 Měl jsem velké starosti o vaše zdraví.
 Mela je vtělené zdraví.
 Zdraví je důležitější než peníze.
 V posledním roce nenavštívila lékaře.
 Přemýšlel ještě o návštěvě u lékaře.
 Jel na smluvenou návštěvu k lékaři.
 Cítil se naprosto dobře.
 Každé ráno si беру vitamíny na posílení.
 Abysme byli všicky zdraví.

Ona mi dużo zdrowia zabrała.
 Okupujemy cudze winy własnym zdrowiem.
 To odbije się na moim zdrowiu.
 Jej zdrowie zależy od mojej miłości.
 Verheyen wracał do zdrowia powoli.
 Jeśli zdrowie masz nietęgę, pijże piwo na potęgę.
 Jak tam Twoje zdrowie?
 Ja byłem tak niespokojny o pańskie zdrowie.
 Mela jest samo zdrowie.
 Zdrowie jest ważniejsze od pieniędzy.
 W ostatnim roku nie odwiedziła lekarza.
 Myślał jeszcze o wizycie u lekarza.
 Pojechał na umówioną wizytę do lekarza.
 Czuł się zupełnie dobrze.
 Każdego ranka zażywam wzmacniające witaminy.
 Żebyśmy wszyscy byli zdrowi.

4.2 CHOROBA

CHOROBA - POJĘCIA OGÓLNE:

aerobní bakterie - bakterie tlenowe
akutní fáze - faza ostra
anaerobní bakterie - bakterie beztlenowe
autoimunitní onemocnění - choroba autoimmunologiczna
bacil - bakteria; bakcyl
bagatelizovat nemoc - bagatelizować chorobę
baktericidní - bakteriobójczy
bojovat s nemocí - walczyć z chorobą
bojovat se smrtí - walczyć ze śmiercią
civilizační nemoc - choroba cywilizacyjna
dědičná nemoc - choroba dziedziczna
dehydratace - odwodnienie
dialýza - dializa
dialyzovat - dializować
epidemie - epidemia
genetické dispozice - predyspozycje genetyczne
genetické vlohý - predyspozycje genetyczne
genová mutace - mutacja genetyczna
hnisavý - ropiejący; ropny
indispozice - niedyspozycja
injekce do svalu - zastrzyk domięśniowy
lehnout si - położyć się
ležet na smrtelné posteli - leżeć na łożu śmierci
marod (rzad.) - chory
mít namále (pot.) - mieć problemy zdrowotne
nakazit se - zarazić się
nakažený - zarażony
návrat nemoci - nawrót choroby
nemoc z povolání - choroba zawodowa
nemocenská - chorobowe
neschopenka - zwolnienie lekarskie

nositel - nosiciel
onemocnění - choroba; dolegliwość
onemocnět - zachorować
opakované infekce - powtarzające się infekcje
pandemie - pandemia
parazit - pasożyt
pohlavní nemoc - choroba weneryczna
pokročilé stadium - zaawansowane stadium
porucha - zaburzenie
potřebovat okamžitou pomoc - potrzebować natychmiastowej pomocy
progresivní nemoc - choroba postępująca
proleženina - odleżyna
průběh nemoci - przebieg choroby
předstírat nemoc - udawać chorobę
přechodit nemoc - przechodzić chorobę
přenášet nemoc na potomky - przekazywać chorobę potomstwu
rané stadium - wczesne stadium
recidiva - nawrót choroby
rizikový faktor - czynnik ryzyka
rutinní případ - rutynowy przypadek
simulovat nemoc - symulować chorobę
tělesná teplota - temperatura ciała
tropická nemoc - choroba tropikalna
venerická nemoc - choroba weneryczna
vyležet nemoc - wyleczyć chorobę
vzácná nemoc - rzadka choroba
záchvat nemoci - atak choroby
zápasit s nemocí - walczyć z chorobą
zdědit nemoc - odziedziczyć chorobę

CHOROBA - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

S nemocí Pat se vyskytly nové možnosti.
 Duševní nemoci, záplava sebevražd a deprese.
 Všechny nemoci jsou jenom zanedbané pití.
 Osud týral je nemocemi.
 Zahřival teploměr až na teplotu 41 stupňů.
 Předstírala, že nevidí, jak simuluje nějakou nemoc.
 Nemoc živila bída.
 Manžel mi vyprávěl o vaší nemoci.
 Lidé s sebou už od věků vlekli miliony bakterií.
 Nemoc člověka oduševňuje.
 Zmiňoval se o potížích, jež se znovu objevily.
 Považuje jeho nemoc za následek vyčerpání.
 Z nedostatku spánku vznikají nemoci.
 Několik měsíců ležela v horečkách.
 Jednou v zimě Staša náhle onemocněla.
 Ještě se nachladíš a onemocníš.
 Mně se zdá, že jste simulant.
 Lékař mě varoval, že to jsou její poslední hodiny.
 Už několik měsíců stonala.
 Tancovala a tancovala, až jí prasklo slepé střevo.
 Nemocný je infekční týden po odeznění příznaků.
 Nákaza se šíří kapénkami.
 Úplně zdravá není, často stůně.

Choroba Pat stworzyła nową szansę.
 Choroby psychiczne, plaga samobójstw i depresja.
 Wszystkie choroby biorą się tylko z zaniedbania picia.
 Los trapił ich chorobami.
 Zagrzewał termometr do temperatury 41 stopni.
 Udawała, że nie widzi, kiedy symulował jakąś chorobę.
 Chorobie dopomagała nędza.
 Mąż opowiadał o pańskiej chorobie.
 Ludzie zawsze wlekli za sobą miliony bakterii.
 Choroba uszlachetnia człowieka.
 Wspomniął też o dolegliwościach, które się odnowiły.
 Uważa jego chorobę za wynik wyczerpania.
 Z braku snu biorą się choroby.
 Kilka miesięcy leżała w gorączce.
 Którejś zimy Stasia nagle zachorowała.
 Jeszcze się przeziębisz i rozchorujesz.
 Mnie się zdaje, że jesteście simulant.
 Lekarz uprzedził mnie, że to jej ostatnie godziny.
 Chorowała od kilku miesięcy.
 Tańczyła, tańczyła, aż pękł jej wyrostek.
 Chory może zarażać tydzień po ustąpieniu objawów.
 Infekcja szerzy się drogą kropelkową.
 Zupełnie zdrowa nie jest, często choruje.

OBJAWY CHORÓB:

blouznění - majaczenie
blouznit - majaczyć
bludy - przywidzenia
bolest krku - ból gardła
bolest břicha - ból brzucha
bolest hlavy - ból głowy
bolesti ve svalech - bóle mięśni
dostat horečku - dostać gorączki
dostat křeče - dostać skurczów
dostat vyrážku - dostać wysypki
hnisat - ropieć
hnisavý výtok - ropotok
horečka klesá - gorączka spada
horečka stoupá - gorączka rośnie
horečný - gorączkowy
kašel s příměsí krve - kaszel z domieszką krwi
kašlat - kaszleć
klinický příznak - objaw kliniczny
konvulse - konwulsje
krev v moči - krew w moczu
krvácení - krwotok
krvácení z nosu - krwotok z nosa
křeč svalstva - skurcz mięśni
kýchání - kichanie
kýchat - kichać
mdloba - mdłości
mravenčení - mrowienie
naběhlina - opuchlizna
napuchlina - opuchlizna
nechutenství - brak apetytu
nepravidelný tep - nieregularne tętno
nepříjemný dech - nieświeży oddech
omdlávat - omdlewać
omdlít - omdleć; zemdleć
omráčenost - mdłości
osypat se - dostać wysypki
oteklina - obrzęk; opuchlizna
otok - obrzęk

píchání v boku - kłucie w boku
plynatost - wzdęcia
pocení - pocenie się
popraskané rty - popękane wargi
potíže s polykáním - trudności z polykaniem
rozpraskaná kůže - popękana skóra
rozšířené zorničky - rozszerzone źrenice
řidká stolice - rzadki stolec
septický šok - szok septyczny
slabost - słabość
slabý puls - słabe tętno
slzení - łzawienie
sotva stát na nohou - ledwo stać na nogach
svědění - swędzenie
svědivý - swędzący
světloplachost - światłowstręt
svrbění - świerzbień
svrbící - świerzbiący
šelest na plicích - szmer w płucach
šelest na srdci - szmer w sercu
špatně spát - źle sypiać
šum v uších - szum w uszach
těžce dýchat - ciężko oddychać
úbytek na váze - strata/utrata wagi
ucpaný nos - zapchany nos
vypadávání vlasů - wypadanie włosów
vyrazit se - dostać wysypki
vyrážka - wysypka
výtok z nosu - wyciek z nosa
výtok z ucha - wyciek z ucha
zácpa - zatwardzenie
záchvat kašle - atak kaszlu
zimnice - dreszcze
zrychlené dýchání - przyspieszony oddech
zúžené zorničky - zwężone źrenice
zvracení - wymioty; nudności
zvracet - wymiotować
zvýšená teplota - stan podgorączkowy

OBJAWY CHORÓB - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Potom se začala zalykat kašlem.
 Záchvat kašle pominul.
 Obličej mu od toho kašle napuchl.
 Kašel se mu dral z prsou.
 Horečka a bolestný kašel bránily usnout unaveným.
 Horečnatá červeň zmizela s jeho tváří.
 Někdo se dusil příšerným kašlem.
 Několik dní ho mořila horečka.
 Zvracel a třásl se v zimnici.
 Třásla mnou zimnice.
 Střídavě ho zavalovaly vlny horka a zimnice.
 Zavřel jsem dveře a roztrřásla mě zimnice.
 Vítr mnou cloumal, zimnice mě roztrřásala.
 Měl zimnici a byl celý rozpálený.
 Motá se mi hlava.
 Co když budu opravdu zvracet?
 Neustále zvracím.
 Rýma sužovala Ciri stále více.
 Naskákaly mi opary kolem úst.
 Začal chrlít krev.

Potem zaniósła się duszącym kaszlem.
 Atak kaszlu minął.
 Twarz mu napuchła od tego kaszlu.
 Kaszel wydzierał mu się z płuc.
 Gorączka i bolesny kaszel nie dawały zasnąć znużonym.
 Gorączkowa czerwień zniknęła z jego twarzy.
 Ktoś dusił się w strasznym kaszlu.
 Przez kilka dni męczyła go gorączka.
 Wymiotował i trzął się jak w febrze.
 Wstrząsały mną dreszcze.
 Fale gorąca i zimna przenikały go na przemian.
 Zamknąłem drzwi i chwyciły mnie dreszcze.
 Wiatr mną szamotał, ciałem wstrząsały dreszcze.
 Miał dreszcze, był cały rozpalony.
 Kręci mi się w głowie.
 A jeśli będę naprawdę wymiotować?
 Cały czas wymiotuję.
 Katar gnębił Ciri coraz bardziej.
 Wskoczyła mi opryszczka koło ust.
 Zaczął pluć krwią.

PODSTAWOWE CHOROBY I DOLEGLIWOŚCI:

absták - syndrom abstynenta	plané neštovice - ospa wietrzna
alergie - alergia	pneumonie - zapalenie płuc
anémie - anemia	poruchy spánku - zaburzenia snu
angína - angina	příušnice - świnka
antrax - wąglik	revmatismus - reumatyzm
borelióza - borelioza	rýma - katar
cukrovka; diabetes - cukrzyca	senná rýma - katar sienny
černé neštovice - czarna ospa	sepsy; otrava krve - sepsa
dna - podagra; dna moczanowa	skvrnitý tyfus - tyfus plamisty
dostat úpal - dostać udaru słonecznego	sluneční úžeh - udar słoneczny
dyslexie - dysleksja	souchotiny (arch.) - suchoty
fenyloketonurie - fenylketonuria	spála - szkarlatyna
hemoroidy - hemoroidy	spalničky - odra
hepatitida - wirusowe zapalenie wątroby	svrab - świerzb
hnisavá angína - angina ropna	škytavka - czkawka
hostec - gościec	tasemnice - tasiemiec
hypertenze - nadciśnienie	tetanus - tężec
hypertyreóza - nadczynność tarczycy	trombóza - zakrzepica
cholera - cholera	tuberkulóza - gruźlica
chronické obstrukční plicní onemocnění – przewlekła obturacyjna choroba płuc	úplavice - dyzenteria
chřipka - grypa	viróza - infekcja wirusowa
chudokrevnost - anemia	výšková nemoc - lęk wysokości
impotence - impotencja	vzteklina - wścieklizna
kapavka - rzeżączka	zánět dásní; gingivitida - zapalenie dziąseł
kesonová nemoc - choroba kesonowa	zánět hltanu; faryngitida - zapalenie gardła
klišťová encefalitida - kleszczowe zapalenie opon mózgowych	zánět ledvin; nefritida - zapalenie nerek
kolikový záchvat - atak kolki	zánět mandlí - zapalenie migdałów
kopřivka - pokrzywka	zánět močového měchýře - zapalenie pęcherza moczowego
křivice - krzywica	zánět mozgových blan - zapalenie opon mózgowych
legionářská nemoc - choroba legionistów	zánět mozku; encefalitida - zapalenie mózgu
lepra - trąd	zánět okostice - zapalenie okostnej
migréna - migrena	zánět plic; pneumonie - zapalenie płuc
mořská nemoc - choroba morska	zánět průdušek; bronchitida - zapalenie oskrzeli
nachlazení - przeziębienie	zánět slepého střeva; apendicitida - zapalenie wyrostka robaczkowego
náměsícnictví - lunatykowanie; lunatyzm	zánět spojivek - zapalenie spojówek
nespavost - bezsenność	zánět středního ucha - zapalenie ucha środkowego
neuróza - nerwica	zánět žlučníku - zapalenie woreczka żółciowego
osteoporóza - osteoporoza	zarděnky - różyczka
pásový opar - półpasiec	

PODSTAWOWE CHOROBY - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Dostal celkem solidní chřipku.
Bude z toho chřipka.
To byla vždycky předzvěst chřipky.
Ze zanedbaného nachlazení může být zápal plic.
Překonal v zimě několik zápalů plic.
Také já dostal zápal plic.
Symptomy jako u začínajícího astmatu.
Tuberkulóza je v současnosti zcela léčitelná nemoc.
Revma je velice bolestná a těžká nemoc.
Poslední stadium cholery.
Ležel jsem v posteli s planými neštovicemi.
Klišťová encefalitida je virové onemocnění.
První příznaky boreliózy připomínají chřipku.
Očkování proti borelióze neexistuje.
Příušnice člověk prodělá jen jednou.
Příušnice se vyskytly také u vakcinovaných osob.

Złapał solidną grypę.
Skończy się to grypą.
To była zawsze zapowiedź grypy.
Z zaniechanego przeziębienia może być zapalenie płuc.
W zimie przeszedł kilka zapaleń płuc.
Ja także dostałem zapalenia płuc.
Objawy jak przy początkach astmy.
Gruźlica jest obecnie chorobą w pełni uleczalną.
Reumatyzm to bardzo bolesna i ciężka choroba.
Ostatnie stadium cholery.
Leżałem w łóżku na ospę wietrzną.
Zapalenie opon mózgowych to choroba wirusowa.
Pierwsze objawy boreliozy przypominają grypę.
Na boreliozę nie ma szczepionki.
Na świnkę choruje się tylko raz.
Na świnkę zachorowały również szczepione osoby.

DIAGNOZA:

diagnostika - diagnostyka
diagnóza - diagnoza
elektroencefalografie - elektroencefalografia
elektrokardiografie - elektrokardiografia
encefalograf - encefalograf
endoskopie - endoskopia
endoskopie - endoskopia
komplexní vyšetření - kompleksowe badania
krevní obraz - morfologia krwi
laboratoř - laboratorium
magnetická rezonance - rezonans magnetyczny
nahmatat tep - wyczuć tętno
odběr krve - pobranie krwi
odborná laboratoř - laboratorium specjalistyczne
perkuse - opukiwanie
podrobit se vyšetření - poddać się badaniu/badaniom
podrobná anamnéza - szczegółowy wywiad

podstoupit vyšetření - poddać się badaniu
pozitronemisní tomografie - pozytronowa tomografia emisyjna
rentgenový snímek - zdjęcie rentgenowskie
rozběr krve a moči - analiza krwi i moczu
scintigrafie - scyntygrafia
správná diagnóza - właściwa diagnoza
stanovit diagnózu - postawić diagnozę
svléct se - rozebrać się
udělat diagnózu - postawić diagnozę
ultrasonografie - ultrasonografia
určit diagnózu - postawić diagnozę
vyloučit nemoc - wykluczyć chorobę
výsledky vyšetření - wyniki badań
vyšetřit pacienta - zbadać pacjenta
základní vyšetření krve - podstawowe badanie krwi
změřit tep - zmierzyć tętno; zmierzyć puls
zpřesnění diagnózy - sprecyzowanie diagnozy

DIAGNOZA - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Když lékař určí diagnózu, musí mít jistotu.
 Lékař si zřejmě domýšlel, co ho trápí.
 Lékař konstatoval, že je to úžeh sluneční.
 Lékař ho prohlédl a předepsal léky.
 Ze všeho nejlepší lék je dobrá diagnóza.
 Mohlo by to napomoci včasné diagnóze.
 Lékař ho podrobil bezpočtu vyšetření.
 Konečná diagnóza by vyžadovala delší pozorování.

Stawiając diagnozę, lekarz musi mieć pewność.
 Lekarz wydawał się domyślać, co go gnębi.
 Lekarz stwierdził, że to porażenie słoneczne.
 Lekarz zbadał go i przepisał lekarstwa.
 Nie ma lepszego lekarstwa niż dobra diagnoza.
 Stworzyłoby to możliwości wczesnej diagnostyki.
 Lekarz poddał go kompleksowym badaniom.
 Ostateczna diagnoza wymagałaby dłuższej obserwacji.

SŁUŻBA ZDROWIA:

ambulance - zakład lecznictwa ambulatoryjnego;
 ambulatorium
bezplatná konzultace - bezpłatna konsultacja
čekací doba - czas oczekiwania
čekací listina - lista oczekujących (*na zabieg*)
diabetická poradna - poradnia cukrzycowa
diplomovaná sestra - pielęgniarka dyplomowana
domácí návštěva - wizyta domowa
chorobopis - kartoteka
injekční stříkačka - strzykawka
jednodenní chirurgie - chirurgia jednego dnia
klinika - klinika
léčebna - lecznica; zakład leczniczy
lékařská návštěva - wizyta u lekarza; wizyta lekarska
lékařská prohlídka - badanie lekarskie
lékařské potvrzení - zaświadczenie lekarskie
noční služba - dyżur nocny
nosítka - nosze
ošetřovatel - pielęgniarz

patolog - patolog
poliklinika - przychodnia
porodní asistentka - położna
propustit z nemocnice - wypisać ze szpitala
přístup k pacientům - podejście do pacjentów
sanitář - sanitariusz
sanitka - karetka
soukromá praxe - praktyka prywatna
teploměr - termometr
termín - termin
tkáňová banka - bank tkanek
záchranář - ratownik
záchranná služba - pogotowie ratunkowe
zdravotní sestra - pielęgniarka
zdravotní středisko - ośrodek zdrowia
zdravotnictví - służba zdrowia
zdravotník - pracownik służby zdrowia
zkušený personál - doświadczony personel

SZPITAL:

dětská nemocnice - szpital dziecięcy
fakultní nemocnice - szpital uniwersytecki
hospitalizace - hospitalizacja
hospitalizovat - hospitalizować
chirurgické oddělení - oddział chirurgii
infuze - kroplówka
interní oddělení - oddział chorób wewnętrznych
jednotka intenzivní péče - oddział intensywnej opieki medycznej
kapačka - kroplówka
kardiologické oddělení - oddział kardiologii
návštěva - wizyta
nemocnice - szpital
nemocniční lůžko - łóżko szpitalne
nemocniční strava - jedzenie szpitalne
neurologické oddělení - oddział neurologii
oblastní nemocnice - szpital rejonowy
oddělení cévní chirurgie - oddział chirurgii naczyniowej
oddělení neurochirurgie - oddział neurochirurgii
oddělení všeobecné chirurgie - oddział chirurgii ogólnej
ošetřující lékař - lekarz prowadzący
podfinancovaná nemocnice - niedofinansowany szpital
polní nemocnice - szpital polowy
pozorování - obserwacja
primář - ordynator
propouštěcí zpráva - wypis
příjem - izba przyjęć
respirátor - respirator
sesterna - dyżurka
vizita - obchód
vojenská nemocnice - szpital wojskowy
vrchní sestra - pielęgniarka oddziałowa

LEKARZ:

alergolog - alergolog
bílý plášť - biały fartuch; kitel
dětský lékař - pediatra
doktůrek - doktorek
hematolog - hematolog
Hippokratova přísaha - przysięga Hipokratesa
chirurg - chirurg
kardiochirurg - kardiochirurg
konzilium - konsylium
lékař - lekarz
lékařka - lekarka
lékařská komora - izba lekarska
lékařský - lekarski
mít službu - mieć dyżur
obvodčák - lekarz rejonowy
oční lékař - okulista
odborný lékař - lekarz specjalista
ordinační hodiny - godziny przyjęć
ortoped - ortopeda
poradit se s lékařem - skonsultować się z lekarzem
praktický lékař - lekarz pierwszego kontaktu; internista
prokonzultovat s lékařem - skonsultować z lekarzem
příjít na kontrolu - przyjść na kontrolę; zgłosić się do kontroli
psychoterapeut - psychoterapeuta
stetoskop - stetoskop
ušní lékař - laryngolog
zajít k doktorovi - przyjść do lekarza
závodní lékař - lekarz zakładowy
zavolat lékaře - wezwać lekarza
zrušit návštěvu - odwołać wizytę
ženský lékař - ginekolog

LEKARZ - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Pobrukují písně opěvující jeho lékařský kumšt.
 Matka mě dovedla k lékaři.
 Odvezli jsme ho za nejlepšími lékaři.
 Lékaři vrhli ještě jednou zdrcující pohled.
 Vyměnil tiše pár slov s lékařem.
 Lékaři nemají ani špetku loajálnosti.
 Lékař okřikoval sestru a popoháněl ji.
 Lékař je takový anděl mezi lidmi.
 Doktor Urbino v ambulanci neordinoval.

Śpiewają pieśni sławiące jego kunszt lekarski.
 Matka zawlokła mnie do lekarza.
 Zawieźliśmy go do najlepszych lekarzy.
 Lekarze rzucili jeszcze jedno miażdżące spojrzenie.
 Zamienił po cichu kilka słów z doktorem.
 Lekarze nie mają za grosz lojalności.
 Lekarz krzyczał na siostrę, pospieszał ją.
 Lekarz to taki anioł wśród ludzi.
 Doktor Urbino nie przyjmował w przychodni.

4.3 LECZENIE

LEK:

antibiotikum - antybiotyk
antidepressivum - antydepresant
aspirin - aspiryna
dávka - dawka
dávkovat - dawkować
drtit lék - kruszyć lek
jen na lékařský předpis - tylko na receptę
kloktadlo - środek do płukania gardła
léčebné účinky - działanie lecznicze
léčivá látka - substancja lecznicza
léčivo - lek
lék - lek
lék na ředění krve - lek rozrzedzający krew
lék proti bolesti - lek przeciwbólowy
lék proti nachlazení - lek na przeziębienie

mast - maść
medikament - lek
nežádoucí účinky - działania niepożądane
penicilin - penicylina
placebo - placebo
potahovaná tableta – tabletka powlekana
projímadlo - lek przeczyszczający
předávkovat - przedawkować
příbalový leták - ulotka dołączona do opakowania
smrtná dávka - dawka śmiertelna
tetracyklin - tetracyklina
účinek léků - działanie leków
vedlejší účinky - skutki uboczne
vyzvednout si lék v lékárně - odebrać lek w aptece

LEK - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Ty léky byly popsány latinskými jmenovkami.
 Léky podporující fungování mozku.
 Tady je láhev s lékem.
 Harey se točila kolem skříňky s léky.
 Hrsti léků jsem míval ke snídani a obědu.
 Vymohl jim léky a obvazy.
 Ukázal na léky na stole.
 Musí si pospíšet, aby stačil koupit lék.
 Na nočním stolku stálo několik lahviček léků.
 Působení předepsaných prostředků je jen krátkodobé.
 Šel jsem ke skříňce s léky.
 Nesměla žádat o léky.
 Celý dům byl prosycen vůní léků.
 Jindra mívá u sebe všelijaké léky.
 Tablety uvnitř měly bleděmodrou barvu.
 Snaží se od ní dostat tubu tablet.
 Vytáhl celou zásobu luminalu.
 Ležela tam kabelka s tubou tablet.
 Otevřela jsem kabelku, jestli tam nemám prášky.
 Žlutá plata s tabletkami na bolest hlavy.

Te lekarstwa miały nalepki z łacińskimi nazwami.
 Leki wspomagające pracę mózgu.
 Tutaj jest flaszka z lekarstwem.
 Harey krzątała się przy szafce z lekarstwami.
 Garście leków miewał na śniadanie i obiad.
 Wyjednał dla nich leki i środki opatrunkowe.
 Wskazał na leżące na stoliku lekarstwa.
 Musi się pospieszyć, aby zdążyć z wykupieniem leku.
 Na nocnej szafce stało kilka flaszeczek z lekarstwami.
 Działanie przepisanych środków jest krótkotrwałe.
 Podszedłem do szafki z lekarstwami.
 Nie wolno jej było prosić o leki.
 Cały dom przesiąknięty był zapachem lekarstw.
 Heniek ma zawsze przy sobie rozmaite lekarstwa.
 Tabletki w środku miały kolor bladoniebieski.
 Stara się wyciągnąć od niej fiołkę tabletek.
 Wyjął cały zapas luminalu.
 Leżała tam torebka z fiołką tabletek.
 Otworzyłam torebkę, czy nie mam tam proskzków.
 Żółte listki tabletek od bólu głowy

LECZENIE:

brát léky - brać leki
hormonální léčba - leczenie hormonalne
hormonální substituční terapie - hormonalna terapia zastępcza
imunoterapie - immunoterapia
inhalace - inhalacja
injekce - zastrzyk
intravenózní podání – podanie dożylnie
kloktat - płukać gardło
kmenové buňky - komórki macierzyste
léčebné výlohy - koszty leczenia
místo vpichu – miejsce wkłucia
naordinovat antibiotika - zapisać antybiotyki
nárazová dávka léku - uderzeniowa dawka leku
odolný vůči lékům - lekoodporny
paliativní léčba - leczenie paliatywne
předepisovat léky - przepisywać leki

recept - recepta
rekonvalescence - rekonwalescencja
samoléčba - samodzielne leczenie
spolknout kapsli - połknąć kapsułkę
symptomatická léčba - leczenie objawowe
účinný lék - skuteczny lek
užívat lék obden - brać lek co drugi dzień
užívat léky - brać leki
vyléčený pacient - wyleczony pacjent
vyléčit - wyleczyć
výplach žaludku - płukanie żołądka
vyvolání zvracení - sprowokowanie wymiotów
zázračné uzdravení - cudowne uzdrowienie
zlepšení - poprawa
zmírnění příznaků - złagodzenie objawów
zotavit se - dojść do siebie; wyzdobrzeć

LECZENIE - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Lékař nařídil dávat obklady.
 Lékaři mu doporučili, aby chodil brzy spát.
 Přeji vám, abyste se brzy uzdravil.
 Dodržíš, co ti lékař nařizuje?
 Radši odpočívajte.
 Bral léky, které mu předepsal doktor.
 Já už nemám právo předpisovat léky.
 V skrytu duše jsem pochyboval, že lék zabere.
 Můžu předpisovat léky, nejrůznější léky.
 Dcera jí podala lék.
 Napadlo mě, že bych mohl užít nějaký lék.
 Půlroční léčba bude účinná.
 Když posílal pacienta do nemocnice, bylo to nezbytné.
 Když doporučoval antibiotika, léky zabraly.
 Vezměte si dnes dvojnásobnou dávku léku.
 Léč však, zdálo se, nikterak nezabíral.
 Každý večer bylo nutno vymývat rány.
 Musíme zahájit léčbu okamžitě.

Lekarz zalecił dawać okłady.
 Lekarze zalecili mu, aby kładł się wcześniej spać.
 Życzę szybkiego powrotu do zdrowia.
 Wypełniasz zalecenia lekarza?
 Niech pan lepiej odpoczywa.
 Brał leki przepisane przez doktora.
 Ja nie mam już prawa wypisywać recept.
 W głębi duszy wątpiłem, czy lekarstwo poskutkuje.
 Mogę wypisywać rozmaite lekarstwa.
 Córka podała jej lekarstwo.
 Pomyślałem, że mógłbym zażyć jakieś lekarstwo.
 Półroczna kuracja poskutkuje.
 Kiedy kierował do szpitala - szpital był nieuchronny.
 Kiedy zalecał antybiotyk - antybiotyk działał.
 Niech pan weźmie dzisiaj podwójną dawkę lekarstw.
 Wydawało się, że lekarstwo wcale nie działa.
 Co wieczór trzeba było przemywać rany.
 Musimy natychmiast rozpocząć leczenie.

UZDROWISKO:

aromasauna - aromasauna
bahenní koupel - kąpiel błotna
balneoterapie - balneoterapia
finská sauna - sauna fińska
horké prameny - gorące źródła
hydromasáž - hydromasaż
hydromasážní vana - wanna do hydromasażu
individuální léčebná gymnastika - gimnastyka
 lecznicza indywidualna
inhalace - inhalacje
jód - jod
kolektivní léčebná gymnastika - gimnastyka
 lecznicza zbiorowa
kolonáda - kolumnada
lázeňské město - miasto uzdrowiskowe
lázeňský dům - dom zdrojowy
lázeňský host - kuracjusz
lázeňský park - park zdrojowy
léčebné procedury - zabiegi lecznicze
léčebný pobyt - pobyt leczniczy
minerální voda - woda mineralna
oxygenoterapie - tlenoterapia

ozdravný pobyt - pobyt zdrowotny
parafinová léčba - kuracja parafinowa
parní sauna - sauna parowa
perličkové koupele - kąpiele perełkowe
pitná kúra - kuracja pitna
podvodní masáž - masaż podwodny
přikoupit si procedury - dokupić zabiegi
radon - radon
rašelinné lázně - łaźnie torfowe
rašelinová koupel - kąpiel borowinowa
sanatorium - sanatorium
síra - siarka
sírné koupele - kąpiele siarkowe
sirovodík - siarkowodów
skotský střík - bicz szkocki
slatina - solanka
solná jeskyně - grotta solna
uhličitá koupel - kąpiel kwasowęglowa
vířivé koupele - kąpiele wirowe
vodoléčebný - wodolecznicy
vřidelní voda - woda źródłana
vyvěrat - tryskać

UZDROWISKO - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Prameny mají mimořádné léčebné účinky.
 Uprostřed lesů nechal založit lázně.
 Nejvýznamnější lázeňská destinace České republiky.
 K léčení se využívá dvanáct pramenů.
 Blahodárný vliv zdejší vody.
 Živá a radostná atmosféra lázeňského života.
 Karlův pramen najdete na Tržní kolonádě.
 Druhý nejteplejší pramen lázní.
 Kolem pramenů nechali vystavět lázně.
 Lázně se probudily k čilému životu.
 Tak proběhl náš pobyt v lázních.
 Středem lázní se táhl dlouhý park.
 Cestičky posypané pískem.
 Odjel do lázní se sestrou.
 Teď jsou v módě německé lázně.

Źródła mają wyjątkowe właściwości lecznicze.
 W głębokich lasach kazał założyć uzdrowisko.
 Najstłynniejszy ośrodek uzdrowiskowy w Czechach.
 Do celów leczniczych używa się dwanaście źródeł.
 Zbawienne właściwości tutejszych wód.
 Żywa i radosna atmosfera życia uzdrowiskowego.
 Źródło Karola znajduje się na Kolumnadzie Targowej.
 Drugie najcieplejsze źródło w uzdrowisku.
 Wokół źródeł kazali wybudować uzdrowisko.
 Uzdrowisko przebudziło się do gwarne go życia.
 Tak upłynął nam czas w uzdrowisku.
 Przez środek kurortu ciągnął się długi park.
 Dróżki wysypane piaskiem.
 Pojechał z siostrą do uzdrowiska.
 Modne są teraz kurorty niemieckie.

4.4 URAZ

bandáž - bandaż
být při vědomí - być przytomnym
dlaħa - szyna
dýchání z úst do úst - oddychanie usta-usta
gangréna - gangrena
kóma - śpiączka
komplikovaná zlomenina - złamanie skomplikowane
kuří oko - odcisk
ležet bez známek života - leżeć bez oznak życia
natažený sval - naciągnięty mięsień
natlouct si koleno - rozbić sobie kolano
natrhnout si sval - nadwerżyć mięsień
nehmatný puls - niewyczuwalne tętno
odřenina - obdarcie
ortéza - orteza
otevřená zlomenina - otwarte złamanie
otlak - odgniecenie
otok mozku - obrzęk mózgu
otřes mozku - wstrząs mózgu
oživovací pokusy - reanimacja
oživování - reanimacja
podvrtnutí - zwichnięcie
pohmožděnina - rana tłuczona
poskytnout první pomoc - udzielić pierwszej pomocy
poúrazový - pourazowy

pozdní následky úrazů - późne następstwa urazów
probudit z umělého spánku - wybudzić ze sztucznej śpiączki
přijít k úrazu - zranić się
ranka - ranka; mała rana
resuscitace - resuscytacja
sádra - gips
sebepoškození - samookaleczenie
smrt následkem úrazu - śmierć na skutek urazu
sněť - gangrena; zgorzel
strup - strup
tržná rána - rana szarpana
udělat si bouli - nabić sobie guza
umělý spánek - śpiączka farmakologiczna
upadnout do bezvědomí - stracić przytomność
úraz - uraz
úrazový - urazowy
utrpět úraz - doznać urazu
vnitřní krvácení - krwotok wewnętrzny
vykloubit si rameno - zwichnąć sobie ramię
zahojit se - zagoić się
zasádrovat - zagipsować
zastavit krvácení - zatamować krwotok
zlomenina klíční kosti - złamanie kości obojczykowej
zlomit si ruku - złamać rękę

URAZ - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Krev poznovu se mu začala řinout z rány.
 Boule na hlavě se ozývala tupou bolestí.
 Cítila bolest v levém zvrtnutém kotníku.
 Hrdlo jsem měl probodené.
 Po tom úrazu lebky se mi líp myslelo.
 Vytahovala třísky uvízlé v ranách.
 Vychrstl proud krve.
 Rány pálily pod roztrhaným šatem.
 Zdálo se mu, že jeho rána přestává krváčet.
 Ležel v kałuži krve s hlubokou ránou v prsou.
 Tato rána určila její osud.
 Rána se už zcela zahojila.
 V ráně se objevil hnis.
 Musí se to ale ošetřit, aby rána nezhnisala.
 Rána se zanítila.
 Stáhl jsem hadrem nohu nad ránou.
 Začal jsem ránu vymývat kyslíčnickem.
 Žádná další zranění na něm nejsou patrná.
 Má pohmožděné rameno a klíční kost.
 Zřejmě si srazil vaz.
 Noha špatně srostla.
 Někteří lidé měli drobná poranění.
 Někteří utrpěli zranění, která jim změní život.
 Ze svých zranění se nějaký čas léčil.

Krew znowu buchnęła z rany.
 Guz na głowie rwał tępym bólem.
 Czuła ból w skróconej lewej kostce.
 Gardło miałem przebite nożem.
 Po tym urazie czaszki lepiej mi się myślało.
 Wyciągała drzazgi uwięzłe w ranach.
 Wytrysnęła struga krwi.
 Rany piekły pod porwaną odzieżą.
 Wydawało mu się, że rana przestaje krwawić.
 Leżał w kałuży krwi z głęboką raną w piersi.
 Ta rana naznaczyła jej los.
 Rana już zupełnie się zagoiła.
 W ranie pojawiła się ropa.
 Trzeba to opatrzyć, aby nie wdało się zakażenie.
 Wdało się zakażenie.
 Związałem szmatą nogę powyżej rany.
 Wziąłem się do przemywania rany wodą utlenioną.
 Żadnych innych obrażeń nie widać.
 Ma zgruchotane ramię i obojczyk.
 Chyba skręcił kark.
 Noga źle się zrosła.
 Niektóre osoby miały drobne obrażenia.
 Niektórzy doznali obrażeń, które zmienią ich życie.
 Jakiś czas leczył się z ran.

BÓL:

bodavá bolest - ból kłujący
bolestivý - bolesny
cukavá bolest - rwący ból
mít silné bolesti - odczuwać silny ból
morfium - morfina
nepředstavitelná bolest - niewyobrażalny ból
ostrá bolest - ostry ból

palčivá bolest - ból piekący
příšerná bolest - potworny ból
slyšet anděličky zpívat - *zwijać się z bólu*
stálá bolest - ból stały
svíjet se bolestí - *zwijać się z bólu*
tupá bolest - tępy ból

BÓL - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Bolesti se v jistých intervalech vracely.
 Bolest v krku ustupovala po podání léků.
 Cestou spolkl lék proti bolesti - ortodrin.
 Teď zas ona pištěla bolestí.
 Najednou jím projela bolest.
 Chvilí mu bylo do smíchu, chvíli se šklebil bolestí.
 Probudila ji rána a strašlivá bolest.
 Bolest byla taková, že jsem se nedokázal postavit.
 Po několika dnech kolikovitě bolesti v břiše.
 Bolest přicházela prudce.
 Zkus si představit nepřetržitou bolest.
 Přestože to bolí, bolest to tedy být nemůže.
 Probudila ho ostrá bolest.
 Bolest se zvětšila.
 Tvář měla staženou bolestí.
 Při bolesti se mu špatně dýchalo.
 Jakási nepopsatelná bolest pronikala celým jeho tělem.
 Byl jsem vůči bolesti odolný.
 Nevýslovnou bolestí v ní odumřelo všecko.
 Vobličej má naplněný bolestí.
 A tu náhle ucítil prudký příval bolesti.
 Bolest projela až do konečků prstů.
 Bolest se zase zvyšovala.
 Stopa rdousivé bolesti.
 Bolest zvolna odcházela.
 Bolí mě noha v boku.
 Chýlil hlavu bolestí.

Bóle co pewien czas powracały.
 Ból gardła mijał po podaniu leków.
 Po drodze wziął przeciwbólową ortodrynę.
 Teraz ona jójczała z bólu.
 Nagle przeszył go ból.
 To chciał się śmiać, to się krzywił z bólu.
 Obudziło ją uderzenie i straszny ból.
 Ból nie pozwalał mi wstać.
 Po kilku dniach kłujące bóle w brzuchu.
 Bóle przychodziły nagle.
 Spróbuje sobie wyobrazić nieustanny ból.
 Pomimo tego, że boli, to nie może być ból.
 Zbudził go ostry ból.
 Ból wzmógł się.
 Twarz miała ściągniętą bólem.
 Ból utrudniał mu oddychanie.
 Jakiś nieokreślony ból przenikał go całego.
 Byłem odporny na ból.
 Wszystko w niej z wielkiego bólu zamarło.
 Ból ma wypisany na twarzy.
 I wtedy nagle uczył gwałtowny przyptyw bólu.
 Ból zapromieniował aż do czubków palców.
 Ból znowu narastał.
 Ślad dławiącego bólu.
 Ból z wolna odchodził.
 Boli mnie noga w biodrze.
 Ból pochylał mu głowę.

KALECTWO:

hemiplegie - porażenie połowicze
hluchý - głuchy
chodit o berlich - chodzić o kulach
invalida - inwalida; niepełnosprawny
invalidita - kalectwo
invalidní důchodce - rencista
invalidní důchodkyně - rencistka
invalidní vozík - wózek inwalidzki
kripl - kaleka
kulhavý - kulawy
kvadruplegie - tetraplegia
mrzák - kaleka
nemoct se hnout - nie móc się ruszyć
nevidomý - niewidomy
obrna lícního nervu - porażenie nerwu twarzewego
obrna; paréza - niedowład
ochrnout - zostać sparaliżowanym; ulec porażeniu

ochrnutí - paraliż
ochrnutý - sparaliżowany
paralýza - paraliż
paralyzován - sparaliżowany
paraplegie - paraplegia
parkovací místa pro invalidy - miejsca parkingowe dla niepełnosprawnych
plegie - porażenie
připoután na invalidní vozík - przykuty do wózka inwalidzkiego
rehabilitace - rehabilitacja
slepý - ślepy
tělesně postižený - niepełnosprawny
upoutaný k vozíku - przykuty do wózka
válečný invalida - inwalida wojenny
zcela nezpůsobilý k práci - całkowicie niezdolny do pracy

4.5 ZABIEG

alogenní transplantace - przeszczep allogeniczny	operacją
amputace - amputacja	operace - operacja
amputovat - amputować	operace na otevřeném srdci - operacja na otwartym sercu
anesteziolog - anesteziolog	operační pole - pole operacyjne
autologní transplantace - przeszczep autologiczny	operační sál - sala operacyjna
běžná operace - rutynowa operacja	operační stůl - stół operacyjny
biopsie - biopsja	operační tým - zespół operacyjny
být pod narkózou - być pod narkozą	operovat - operować
celková anestézie - znieczulenie ogólne	operovat okamžitě - operować natychmiast
císařský řez - cesarskie cięcie	pooperační - pooperacyjny
čekat na transplantaci - czekać na transplantację	probíhá operace - trwa operacja
desinfikovat - dezynfekować; zdezynfekować	předoperační - przedoperacyjny
drén - dren	punkce - punkcja
endoprotéza - endoproteza	resekce - resekcja; wycięcie
explorativní laparotomie - laparotomia zwiadowcza	řez - cięcie
gumové rukavice - rękawice gumowe	sešítí ruky - szycie ręki
chirurgická ocel - stal chirurgiczna	souhlasit s operací - zgodzić się na operację
chirurgický zákrok - zabieg chirurgiczny	steh - szew
cholecystektomie - cholecystektomia	sundat obvaz - zdjąć bandaż; zdjąć opatrunek
implantát - implant	syngenní transplantace - przeszczep syngeniczny
instrumentář - instrumentariusz	těžká operace - trudna operacja; skomplikowana operacja
instrumentářka - instrumentariuszka	transfúze krve - transfuzja krwi
interrupce - aborcja	transplantace kostní dřevě - przeszczep szpiku kostnego
jít pod nůž - iść pod skalpel	transplantační oddělení - oddział transplantologii
kraniektomie - kraniektomia	transplantovat - przeszczepiać ; przeszczepić
krvotvorné buňky - komórki krwiotwórcze	trepanace lebky - trepanacja czaszki
laparoskopie - laparoscopia	trojnásobná transplantace - potrójny przeszczep
lehká operace - łatwa operacja	umrtvení - znieczulenie
místní umrtvení - znieczulenie miejscowe	umrtvit - znieczulić
mnohahodinová operace - wielogodzinna operacja	uspat pacienta - uspić pacjenta
naléhavá operace - pilna operacja	úspěšná operace - udana operacja
narkóza - narkoza	vhodný dárce - odpowiedni dawca
neinvazivní - nieinwazyjny	voperovat implantát - wszczepić implant
objednat se na operaci - zapisać się na operację	vyměnit obvaz - wymienić bandaż; wymienić opatrunek
obvázat - założyć opatrunek; zabandażować	vytáhnout stehy - wyjąć szwy
oddálit zákrok - odłożyć zabieg	zákrok - zabieg
odoperovat - 1. przeprowadzić operację 2. wyciąć operacyjnie	zašít ránu - zaszyć ranę
odřezat - amputować	znectilivit - znieczulić
odstranit apendix - wyciąć wyrostek robaczkowy	
odstranit dělohu - wyciąć macicę	
oholit hlavu před operací - ogolić głowę przed	

ZABIEG - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Chtělo by to ještě jednou naříznout a sešít.
 Stehy se nechťely hojit.
 Operace trvá přibližně šest hodin.
 Prostě se operace nezdařila.
 Ženu viděl den po operaci.
 Dítě právě prodělává komplikovanou operaci.
 Jednou ji rozbolel slepák a musela na operaci.
 Budeme musít provést maličký zákrok.
 Radek je po operaci bederní páteře.
 Po operaci nastaly komplikace.
 Na každý zákrok se důkladně připravoval.
 Nebýt operace, by do několika měsíců zemřel.
 Operace byla pro nemocného velká zátěž.

Trzeba to jeszcze raz rozciąć i zaszyć.
 Szwy nie chciały się goić.
 Operacja trwa około sześciu godzin.
 Po prostu operacja się nie udała.
 Żonę zobaczył dzień po operacji.
 Dziecko właśnie przechodzi skomplikowaną operację.
 Raz rozboleł ją wyrostek i musiała iść na operację.
 Będziemy musieli wykonać niewielki zabieg.
 Radek przeszedł operację kręgosłupa lędźwiowego.
 Po operacji wystąpiły komplikacje.
 Starannie się przygotowywał do każdego zabiegu.
 Gdyby nie operacja, umarłby w ciągu kilku miesięcy.
 Operacja była dla chorego dużym obciążeniem.

4.6 WYBRANE POJĘCIA SPECJALISTYCZNE

GASTROLOGIA:

břišní kýla - przepuklina brzuszna
célie - celiakia
Crohnova choroba - choroba Crohna
dietní chyba - błąd dietetyczny
dvanáctníkový vřed - wrzód dwunastnicy
dysfagie - dysfagia
fekální inkontinence - nietrzymanie kału
gastroenteritida - niezbyt żołądka
gastrointestinální poruchy – zaburzenia żołądkowo-jelitowe
intolerance laktózy - nietolerancja laktozy
krev ve stolici - krew w stolcu
krvácení z konečníku - krwawienie z odbytu
nadýmání - wzdęcia
nepravidelná stolice - nieregularny stolec
neprůchodnost střeva - niedrożność jelita
nesnášenlivost lepku - nietolerancja glutenu
otrava jídlem - zatrucie pokarmowe
pálení žáhy - zgaga
plynatost - wzdęcia
polyp - polip

poruchy střevní činnosti - zaburzenia pracy jelit
potravinová alergie - alergia pokarmowa
průjem - biegunka
řihání - odbijanie (się)
sklesnutí žaludku - opuszczenie żołądka
stolice - stolec
stolice s příměsí hlenu - stolec z domieszką śluzu
střevní chřipka - grypa jelitowa; grypa żołądkowa
syndrom dráždivého tračnicku - zespół drażliwego jelita
ulcerózní kolitida - wrzodziejące zapalenie jelita grubego
wodnatá stolice - wodnisty stolec
vředový zánět tlustého střeva - wrzodziejące zapalenie jelita grubego
zácpa - zatwardzenie
zánět jater; hepatitida - zapalenie wątroby
zánět pobříšnice - zapalenie otrzewnej
zvracení - wymioty
žaludeční vřed - wrzód żołądka

UROLOGIA:

absces varlete - ropień jądra
adenom - gruczolak
akutní prostatitida - ostre zapalenie prostaty
benigní hyperplazie prostaty - łagodny przerost prostaty
cévkovač; močový katetr - cewnik
cévkování - cewnikowanie
časté močení - częste oddawanie moczu; częstomocz
diuréza - diureza
hematurie - hematuria
chlamydie - chlamydia
chronický zánět ledvinné klubičky - przewlekłe kłębowe zapalenie nerek
chronický zánět prostaty - przewlekłe zapalenie gruczołu krokowego
Kegelovy cviky - ćwiczenia Kegla
krev v moči - krew w moczu
ledvinová kolika - kolka nerkowa
ledvinové kaménky - kamienie nerkowe

mikce - mikcja
močová inkontinence - nietrzymanie moczu
noční pomočování - moczenie nocne
nykturie - nykturia
obřízka - obrzezanie
oligurie - skąpomocz
orchitida - zapalenie jądra
pálení při močení - pieczenie przy oddawaniu moczu
potíže při močení - trudności w oddawaniu moczu
prostatektomie - prostatektomia
proud moči - strumień moczu
retence moči; ischurie - zatrzymanie moczu
selhání ledvin - niewydolność nerek
wodní kýla - wodniak jądra
zánět ledvinné pánvičky - odmieniczkowe zapalenie nerek
zánět močové trubice - zapalenie cewki moczowej
zánět močového měchýře; cysticida - zapalenie pęcherza moczowego
zánět nadvarlete - zapalenie najądrza

KARDIOLOGIA:

akutní infarkt myokardu – ostry zawał mięśnia sercowego
akutní trombóza – ostra zakrzepica
angiografie – angiografia
angioplastika - angioplastyka
antikoagulační terapie – leczenie przeciwzakrzepowe
arterioskleróza - miażdżycza tętnic; arterioskleroza
arytmie - arytmia
ateroskleróza - miażdżycza
balónek – balon
balónkový katétr – cewnik balonowy
bércový vřed - owrzodzenie żyłakowe
bolest na hrudníku - ból w klatce piersiowej
dušnost - duszność
embolie - zator
endokarditida - zapalenie wsierdzia
hemangiom - naczyniak
hladina cholesterolu - poziom cholesterolu
hypertenze - nadciśnienie
hypotenze - hipotensja

NEUROLOGIA:

Alzheimerova choroba - choroba Alzheimera
amyotrofická laterální skleróza - stwardnienie zanikowe boczne
anterográdní amnézie - amnezja następcza
Creutzfeld-Jacobova choroba - choroba Creutzfelda-Jacoba
demence - demencja
dětská mozková obrna - porażenie mózgowe dziecięce
Downův syndrom - zespół Downa
Duchenneova muskulární dystrofie - dystrofia mięśni Duchenne'a
epilepsie - epilepsja; padaczka
mozkomíšní mok; likvor - płyn mózgowo-rdzeniowy
mozková mrtvice - wylew krwi do mózgu
mozková příhoda - udar mózgu
napětí svalů - napięcie mięśni
nerv - nerw
neurologické kladívko - młotek neurologiczny

ischemie - niedokrwienie
kardiomyopatie - kardiomiopatia
krevní sraženina - skrzep krwi
křečové žíly - żyłaki
nedokrvenost - niedokrwienie
nedomýkavost srdečních chlopní - niedomykalność zastawek sercowych
onemocnění koronárních tepen – choroba wieńcowa
snížený krevní tlak - obniżone ciśnienie krwi
sraženina - skrzep
srażliivost krve - krzepliwość krwi
srdce bouchá - serce wali
srdeční selhání - niewydolność serca
subakutní trombóza – podostra zakrzepica
tep - tętno
výduť na aortě - tętniak aorty
zánět srdeční svaloviny; myokarditida - zapalenie mięśnia sercowego
zkornatění tepen - stwardnienie tętnic
zvýšený krevní tlak; hypertenze - nadciśnienie

neurologie - neurologia
neuropatie - neuropatia
nitrolebeční tlak - ciśnienie wewnątrzczaszkowe
odumírat - obumierać (*o komórkach*)
posunčina - taniec świętego Wita; płasawica
retrográdní amnézie - amnezja wsteczna
roztroušená skleróza - stwardnienie rozsiane
stimul - bodziec
svalová dystrofie - zanik mięśni
svalové křeče - skurcze mięśni
tanec svatého Víta - taniec świętego Wita; płasawica
tik - tik
tlačit na nerv - uciskać na nerw
vodnatelnost mozku; hydrocephalus - wodogłowie
výpadky paměti - zaniki pamięci
Wilsonova choroba - choroba Wilsona
záškuby svalů - fasykulacje
ztráta paměti - utrata pamięci

PSYCHIATRIA:

anorexie - anoreksja
Aspergerův syndrom - zespół Aspergera
autismus - autyzm
depersonalizace - depersonalizacja
deprese - depresja
depressivní - depresyjny
duševní choroba - choroba psychiczna
duševní nemoc - choroba psychiczna
duševní zdraví - zdrowie psychiczne
fobie - fobia
hlasy v hlavě - głosy w głowie
hypochondrie - hipochondria
kleptomanie - kleptomania
manický - maniakalny
mánie - mania
maniodepresivní porucha - choroba dwubiegunowa
mentální retardace - niepełnosprawność intelektualna
Münchhausenův syndrom - zespół Münchhausena
narcismus - narcyzm
obsedantně kompulzivní porucha - zaburzenie obsesyjno-kompulsyjne
obsese - obsesja

paranoia - paranoja
paranoidní schizofrenie - schizofrenia paranoidalna
podivínské chování - dziwaczne zachowanie
porucha osobnosti - zaburzenie osobowości
poruchy nálady - zaburzenia nastroju
pouřazový stres - stres pourazowy
psychiatrický ústav - zakład psychiatryczny
psychopat - psychopata
psychopatická osobnost - osobowość psychopatyczna
psychopatie - psychopatia
psychóza - psychoza
pyromanie - piromania
rozštěpená osobnost - rozszczepiona osobowość; rozdwojenie jaźni
sebepoškozování - samookaleczenie
schizofrenní; schizofrenický - dotyczący schizofrenii, schizofreniczny
sociopatie - socjopatia
svěrací kazajka - kaftan bezpieczeństwa
šilenství - szaleństwo
trpět schizofrenií - cierpieć na schizofrenię

GINEKOLOGIA:

aminový test - test aminowy
amniocentéza - amniopunkcja
antikoncepce - antykoncepcja
bičenka poševní - rzęsistek pochwy
děložní krvácení - krwawienie maciczne
endometrióza - endometrioza
fertilita - płodność
gynekolog - ginekolog (*mężczyzna*)
gynekologický - ginekologiczny
gynekologie - ginekologia
gynekoložka - ginekolog (*kobieta*)
klimakterium - klimakterium
kvasinky - drożdżaki
mastitida - zapalenie sutka
mastitis - zapalenie gruczołów sutkowych
menstruace - menstruacja; okres
Nabothova cysta - torbiel Nabotha
neplodnost - bezpłodność

oplach pohlavního ústrojí - oplukiwanie narządów płciowych
ovariální cysta - torbiel jajnika
ovulace - owulacja
pálení intimních míst - pieczenie miejsc intymnych
premenstruační dysforická porucha - przedmiesiączkowe zaburzenie dysforyczne
premenstruační syndrom - zespół napięcia przedmiesiączkowego
svědění - świąd
těhotenský test - test ciążyowy
trichomoniáza - rzęsistkowica
vaginóza - zapalenie pochwy
výplach pohlavního ústrojí - wyplukiwanie narządów płciowych
výtok - upławy
zásnět' hroznová - zaśniad groniasty
ženské záležitosti - sprawy kobiece

ONKOLOGIA:

astrocytom - gwiaździatek
brachyterapia - brachiterapia
Burkittův lymfom - chłoniak Burkitta
cis-platina - cisplatina
cytostatikum - cytostatyk
dobrovolník v hospici - wolontariusz w hospicjum
embryonální karcinom - rak embrionalny
ependymom - wyściółczak
gama nůž - nóż gamma
glioblastom - glejak wielopostaciowy
gliom - glejak
Hodgkinův lymfom - ziarnica złośliwa
hospic - hospicjum
hospicová péče - opieka w hospicjum
chemoterapie adjuvantní - chemioterapia uzupełniająca
jaterní metastázy - przerzuty w wątrobie
karboplatina - karboplatyna
karcinogen - czynnik rakotwórczy
kobaltová bomba - bomba kobaltowa
kostní metastázy - przerzuty w kościach
leukémie - białaczka
lymfom - chłoniak
meningeom - oponiak
mestastazovat - dawać przerzuty
metastáze - przerzut
mikrometastáza - mikroprzerzut
mízní uzlina - węzeł chłonny
mnohočetný myelom - szpiczak mnogi

nádorová buňka - komórka nowotworowa
nádorové onemocnění - choroba nowotworowa
neuroblastom - nerwiak zarodkowy
oligodendrogliom - skąpodrzewiak
paclitaxel - paklitaksel
paliativní chemoterapie - chemioterapia paliatywna
plicní metastázy - przerzuty w płucach
plicní rakovina - rak płuc
prekancerózní - przedrakowy
prognóza - rokowania
rakovina ledvin - rak nerki
rakovina prsu - rak piersi
rakovina slinivky - rak trzustki
rakovina tlustého střeva - rak jelita grubego
rakovina vaječníků - rak jajników
rakovinu varle - rak jądra
remise - remisja
retinoblastom - siatkówczak
sarkom - mięsak
screeningový program - program przesiewowy
seminom - nasieniak
teratom - potworniak
vinblastin - winblastyna
vinkristin - winkrystyna
vysokodávkovaná chemoterapie - chemioterapia wysokodawkowa
vzdálené metastázy - przerzuty odległe
zhoubný nádor - nowotwór złośliwy

DERMATOLOGIA:

akné - trądzik
albinismus - albinizm; bielactwo
atopická dermatitida - atopowe zapalenie skóry
bradavice - brodawka
celulitida - cellulit; cellulitis
červenka - różyczka
dermatoskop - dermatoskop
dermatóza - zapalenie skóry
Duhringova nemoc - choroba Duhringa
ekzém - wyprysk
erysipel - róża
foliculitida - zapalenie mieszków włosowych
fotosenzitivita - światłoczułość
impetigo - liszajec zakaźny
intertrigo - odparzenie
jednoduchý opar; herpes - opryszczka
kopřivka; urtikárie - pokrzywka
kožní lékař; dermatolog - dermatolog
kožní maz - łój skórny
krusta; strup - strup
lichen planus - liszaj płaski
lupy - łupież
mateřské znaménko - znamię; pieprzyk
mazová žláza - gruczoł łojowy
melanom - czerniak

milia - prosaki
myiáze - muszyca
mykóza - grzybica
nehtová rovnátka - klamry na wrastające paznokcie
onychomykóza - grzybica paznokci
pásový opar - półpasiec
pellagra - pelagra
plet' - cera
podolog - podolog
podologie - podologia
psoriáza; lupenka - łuszczyca
puchýř - pęcherz
růžová pityriáza - łupież różowy
růžovka; rosacea - trądzik różowaty
skvrna - plama
svědění - świąd
svrab - świerzb
toxická epidermální nekrolýza - zespół Lyella
vitiligo - vitiligo; bielactwo nabyte
vřidek - wrzodzik
vymáčknot - wycisnąć
začervenání - zaczerwienienie
zarostlé nehty - wrastające paznokcie
zarudnutí - zaczerwienienie
zarůstání nehtů - wrastanie paznokci

OKULISTYKA:

anizokorie - anizokoria
astigmatyzmus - astygmatyzm
barvoslepost - daltonizm
binokulární vidění - widzenie stereoskopowe
brýle - okulary
cizí tělísko - ciało obce
cviky na zlepšení zraku - ćwiczenia na poprawę wzroku
dalekozrakost - dalekowzroczność; nadwzroczność
dvojité vidění - podwójne widzenie
glaukom; zelený zákal - jaskra
ječné zrno - jęczmień
krátkozrakost - krótkowzroczność
mírný glaukom - jaskra podostra
nevhodné osvětlení - nieodpowiednie oświetlenie
nitrooční tlak - ciśnienie śródgałkowe
nystagmus - oczopląs
oční kapky - krople do oczu
oční vada - wada wzroku
oděrka rohovky - otarcie rogówki
odchlípení sítnice - odwarstwienie siatkówki
oftalmolog - oftalmolog
poranění oka - uraz oka
porucha ostrosti vidění - zaburzenia ostrości widzenia
poškození očního nervu - uszkodzenie nerwu wzrokowego
pozáněťové změny rohovky - pozapalne zmiany

rogówki
prudký glaukom - jaskra ostra
retinoblastom - siatkówczak
rozmazané vidění - rozmyte widzenie
slabý zrak - słaby wzrok
slepost - ślepotą
slzení - łzawienie
světlocit - światłoczułość
syndrom počítačového vidění - zespół widzenia komputerowego
syndrom suchého oka - zespół suchego oka
syndrom unaveného oka - zespół zmęczonego oka
šedý zákal - zaćma; katarakta
šeroslepost - ślepotą zmierzchowa
šilhavost; šilhání - zez
špatný zrak - słaby wzrok
trachom - jaglica
tupozrakost - amblyopia; leniwe oko
zamlžené vidění - zamglone widzenie
zánět cévnatky - zapalenie błony naczyniowej
zánět spojivek; konjunktivitida - zapalenie spojówek
zorné pole - pole widzenia
zraková ostrost - ostrość wzroku
zrudnutí oka - zaczerwienienie oka
zúžení zorného pole - zawężenie pola widzenia
zvlhčovat oči - nawilżać oczy

FIZJOTERAPIA:

aromatická masáž - masaż aromatyczny
baňkování - stawianie baniek
cvičení - ćwiczenia
elektroterapie - elektroterapia
fyzioterapeut - fizjoterapeuta
fyzioterapie - fizjoterapia
chiropraktický - chiropraktyczny
chiropraxe - chiropraktyka
interferenční proudy - prądy interferencyjne
ischias - rwa kulszowa
klasická masáž - masaż klasyczny
kryoterapie - krioterapia
lymfodrenáž - drenaż limfatyczny
magnetoterapie - pole magnetyczne; magnetoterapia

manuální terapie - terapia manualna
masáž celková - masaż całego ciała
masáž lávovými kameny - masaż kamieniami lawowymi
masírovat - masować
McKenzie metoda - metoda McKenziego
reflexní masáž plosky nohy - refleksyjny masaż stóp
tenisový loket - łokieć tenisisty
thajská masáž - masaż tajski
ultrazvuk - ultradźwięki
ústřel - postrzał; lumbago
uvolnit svalstvo - rozluźnić mięśnie
vyhřezlá ploténka - dyskopatia

4.7 STOMATOLOGIA

amalgám - amalgamat	řezák - siekacz
bělení zubu - wybielanie zębów	sklovina - szkliwo
bezbolestný - bezbolesny	skousnout si - zagryźć
bolavý zub - bolący ząb	snímací rovnátka - aparat ruchomy
citlivé zuby - zęby wrażliwe	stolička - ząb trzonowy
čep - sztyft	strach ze zubaře - strach przed dentystą
čistit zuby - myć zęby	špičák - kiel
dentální chirurgie - chirurgia dentystyczna	třenový zub - ząb przedtrzonowy
druhé zuby - drugie zęby	umělý chrup - sztuczna szczęka
dřeň zubů - miazga zębowa	umrtvit; znecitlivět - znieczulić
endodoncie - 1. leczenie kanałowe 2. endodoncja	upevňovat korunku - mocować koronę
endodontické ošetření zubů - leczenie kanałowe	ústní hygiena - hygiena jamy ustnej
estetická stomatologie - stomatologia kosmetyczna	ústní voda - płyn do płukania jamy ustnej
extrakce - ekstrakcja; wyrwanie	ustupující dásně - cofające się dziąsła
faseta - licówka	vada chrupu - wada zgryzu
fisura - bruzda	vrtat - borować
fixní rovnátka - aparat ortodontyczny stały	vypláchnout - wypłukać
chodit k zubaři - chodzić do dentysty	vyplivnout - wypluć
chrup - zgryz	výplň - wypełnienie
implantát - implant	výplňové materiály - materiały wypełnieniowe
jít k zubaři - iść do dentysty	vyrazit si zub - wybić sobie ząb
kofferdam - ślinochron	vytrhnout zub - wyrwać ząb
korunka - korona	vyžraný zub - dziurawy ząb
křivé zuby - krzywe zęby	zákrok - zabieg
leptání skloviny - wytrawianie szkliwa	zánět dásní - zapalenie dziąseł
leštící pasta - pasta do polerowania	zánět dásní - zapalenie dziąseł
lokální umrtvení - znieczulenie miejscowe	zánět okostice - zapalenie okostnej
mezizubní kartáček - szczoteczka międzyzębowa	zánět ozubice - paradontoza; zapalenie przyzębia
míchací kanyla - końcówka mieszająca	zaplombovat - zaplombować
mléčné zuby - zęby mleczne	zdravý - zdrowy
mrtvý zub - martwy ząb	zkažený - zepsuty
můstek - mostek	zkažený zub - zepsuty ząb
nasadit můstek - założyć mostek	zlomený zub - złamany ząb
nerv - nerw	zub moudrosti - ząb mądrości
osmička - ósemka	zub se viklá - ząb się rusza
otéct - opuchnąć	zubař, zubní lékař - dentysta
panoramatický rentgen - rentgen panoramiczny	zubařka, zubní lékařka - dentystka
párátka - wykalaczka	zubní kámen - kamień nazębny
pískování zubů - piaskowanie zębów	zubní kartáček - szczoteczka do zębów
plomba - plomba	zubní kaz - próchnica
plombovat - plombować	zubní nit - nić dentystyczna
podložkový materiál - materiał podkładowy	zubní ordinace - gabinet dentystyczny
prohlídka - przegląd	zubní pasta - pasta do zębów
předcházet zubnímu kazu - zapobiegać próchnicy	zubní plak - płytka nazębna
reendodoncie - powtórne leczenie kanałowe	zubní protéza - proteza
retence - retencja	zubní technik - technik dentystyczny
rovnátka; rovnátka - aparat ortodontyczny	zubovina - zębina
rovné zuby - proste zęby	

STOMATOLOGIA - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Dentista se mu povrtá v zubu.
 Tuhle někde poblíž je nějaký nový zubař.
 Musela jsem k zubaři.
 Musím se přeobjednat u zubaře.
 Sabriho připravily bolesti zubů o spánek.
 Zubař si zhotoví nejprve odlitek.
 V deset jdu k zubaři.
 Zubní kaz vzniká v důsledku působení bakterií.

Dentysta powierci mu w zębie.
 Tu niedaleko jest jakiś nowy dentysta.
 Musiałam pójść do dentysty.
 Muszę przełożyć wizytę u dentysty.
 Sabri spędził bezseną noc z powodu bólu zęba.
 Dentysta najpierw wykona odcisk.
 O dziesiątej idę do dentysty.
 Próchnica powstaje w wyniku działania bakterii.

4.8 MEDYCYNA ALTERNATYWNA

MEDYCYNA ALTERNATYWNA:

acidobazická rovnováha - równowaga kwasowo-zasadowa

acidóza - zakwaszenie organizmu

ajurvéda - ajurweda

akupresura - akupresura

akupunktura - akupunktura

alternativní léčba - leczenie alternatywne

aromaterapie - aromaterapia

aura - aura

Bachova květová terapie - terapia kwiatowa Bacha

balzám - balsam

bioenergoterapie - bioenergoterapia

bylinář; bylinkář - zielarz

bylinářka; bylinkářka - zielarka

bylinářství - sklep zielarski

bylinkový čaj - herbata ziołowa

bylinný čaj - herbata ziołowa

certifikát - certyfikat

čínská medicína - chińska medycyna

doplňková léčba - leczenie uzupełniające

energie - energia

extrakt - ekstrakt

fytoterapie - fitoterapia

Gersonova terapie - terapia Gersona

homeopat - homeopata

homeopatie - homeopatia

jóga - joga

léčitel - uzdrowiciel

lidový léčitel - uzdrowiciel

meditace - medytacja

nekonvenční medicína - medycyna

niekonwencjonalna

překyselení organismu - zakwaszenie organizmu

ranhojič - felczer

reiki - reiki

šaman - szaman

šarlatán - szarlatan

vpichovat jehličky - wbijać igiełki

vyčíst z vlasů - wyczytać z włosów

výtažek - wyciąg

záračné uzdravení - cudowne wyleczenie

POPULARNE ROŚLINY LECZNICZE:

bazalka - bazylija

dobromysl - lebiodka

fenykl - fenkuł; koper włoski

heřmáněk - rumianek

hloh - głóg

jitrocel - babka

jitrocel kopinatý - babka lancetowata

kalisie voňavá - złoty wąż

karbinec evropský - karbieniec pospolity

kokoška pastuší tobolka - tasznik pospolity

kopřiva - pokrzywa

koriandr - kolendra

kostival lékařský - żywokost lekarski

kýchavice - ciemiężycza

libeček lékařský - lubczyk ogrodowy

ličořeřišnice - nasturcja

máta peprná - mięta pieprzowa

mateřídouška - macierzanka

meduňka - melisa

měsíček lékařský - nagietek lekarski

náprstník - naparstnica

ostropestřec mariánský - ostropest plamisty

ožanka lesní - ožanka nierównoząbkowa

pampeliška - mniszek

pohanka obecná - gryka zwyczajna

přeslička rolní - skrzyb polny

ruřík - pokrzyk

saturejka - cząber

smetánka lékařská - mniszek pospolity

šalvěj - szalwia

třapatka - jeżówka

třezalka - dziurawiec

tymián - tymianek

zlatobýl - nawłóć

5. CZAS WOLNY

5.1 OGRÓD

branka - bramka; furtka	rozsadit - rozsadzić
gril - grill	rybník - staw
grilovat - grillować	sazenice - sadzonka
hnojivo - nawóz	sekačka - kosiarka
hnůj - gnój	semeno - ziarno
hrábě - grabie	shnilé listí - zgniłe liście
jezírko - jezioro	skleník - szklarnia
kolečko - taczki	srp - sierp
kompost - kompost	strašák - strach na wróble
konev - konewka	strom - drzewo
kosa - kosa	stromek; stromeček - drzewko
krumpáč - kilof	škůdce - szkodnik
kůlna - altanka; szopa	štěrk - żwir
kvést - kwitnąć	tráva - trawa
květináč - wazon	trhat květiny - zrywać kwiaty
kypřit - spulchniać	umělé hnojivo - nawóz sztuczny
lopata - łopata	vodní zahrada - oczko wodne
motyka - motyka	vodotrysk - fontanna
okrasná rostlina - roślina ozdobna	vonět - pachnieć
ovocný sad - sad owocowy	vytrhávat plevel - wrywać chwasty
pěstovat rostliny - uprawiać rośliny	vytrhnout - wyrwać
piknik - piknik	záhon - grządka
pila - piła	zahrada - ogród
plevel - chwast	zahrádka - ogródek, działka
plít - pleć	zahrádkář - działkowiec, ogrodnik
plot - płot	zalévat - podlewać
postřikovat stromy - spryskiwać drzewa; opryskiwać drzewa	zasadit strom - zasadzić drzewo
pracovat na zahradě - pracować w ogrodzie	zasázet sazenice - zasadzać sadzonki; zasadzić sadzonki
překopávat - przekopywać	zasít semena - zasiać ziarna
přesadit - przesadzić	zelenina - warzywa; jarzyny
přírodní hnojivo - nawóz naturalny	zrýt - zryć
přistřihnout - przyciąć	živý plot - żywopłot
půda - gleba	

OGRÓD - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Tereza šla na zahradu.
 Zahrada byla pouští oslazenou ametystovými růžemi.
 Tady na zahradě byl chládek.
 Za dvorkem byla zahrada.
 V zahradě šuměl vodotrysk.
 Objevil zahradu s pečlivě posečeným trávnikem.
 Za rozpadlým plotem začínala další zahrada.
 Vyhlížel oknem do zahrady.
 Zahrada připomínala povadlou kytici.
 Zmizeli za zahradní bránou.

Teresa poszła do ogrodu.
 Ogród był puszczą osłodzoną ametystowymi różami.
 Tutaj w ogrodzie był miły chłodek.
 Za podwórzem ciągnął się ogród.
 W ogrodzie szumiała fontanna.
 Odkrył ogród ze starannie wykoszonym trawnikiem.
 Za rozpadającym się płotem zaczynał się kolejny ogród.
 Wyglądał przez okno na ogród.
 Ogród przypominał wędnący bukiet.
 Zniknęły w furtce ogrodu.

5.2 CYRK

akrobat - akrobata	mastek - talk
aréna - arena	medvěd - niedźwiedź
bič - bicz; bat	nový program - nowy program
cirkus - cyrk	obruč - obręcz
cirkusačka - cyrkówka	obytný vůz - wóz cyrkowy; barakowóz
cirkusák - cyrkowiec	opice - małpa
cirkusový stan - namiot cyrkowy	perš - persza
číslo - numer, sztuczka	pokladna - kasa
drežér - treser	polykač ohně - połykacz ognia
drežírovat - tresować	poník - kucyk
fakír - fakir	práskat bičem - trzaskać batem
forbau - fronton	proskočit obruči - przeskoczyć przez obręcz
hrazda - drażek	slon - słoń
chytat v letu partnery - łapać partnerów w powietrzu	stavět stan - rozbijać namiot
kasa - kasa	stožár - maszt
kejklíř - kuglarz	šapitó - szapito
klec - klatka	šašek - błazen; pajac; klaun
klouzek - talk	tančící taliře - pokaz kręcenia talerzy
kouzelník - magik	udržet rovnováhu - utrzymać równowagę
kouzelný proutek - czarodziejska różdżka	velbloud - wielbłąd
kouzlo - sztuczka	vyskočit na koně - wyskoczyć na konia
krasojezdec - wołyżer	vzdušná akrobacie - akrobacja napowietrzna
krotitel - treser	zlatý hřeb programu - gwóźdź programu
krotitelka - treserka	ztratit rovnováhu - stracić równowagę
krotitelství - tresura	žonglér - żongler
lano - lina	žonglování - żonglerka
maringotka - wóz cyrkowy; barakowóz	žonglovat s míčky - żonglować piłeczkami

5.3 OGRÓD ZOOLOGICZNY

adopce zvířete - adopcja zwierzęcia	ošetřovat - opiekować się
akvárium - akwarium	ošetřovatel - opiekun
dětská zoo - zoo dla dzieci	páchnout - śmierdzieć
exotické druhy - egzotyczne gatunki	pavilon - pawilon
expoze - ekspozycja	příkop - rów
chov - hodowla	safari - safari
klec - klatka	sloninec - słońiarnia
krmení - karmienie	sponzor - sponsor
krmit zvířata - karmić zwierzęta	terárium - terrarium
nakrmít - nakarmić	venkovní výběh - wybieg zewnętrzny
naučná stezka - ścieżka edukacyjna	vodní příkop - fosa
obora - zwierzyniec	voliéra - woliera
oceanárium - oceanarium	výběh - wybieg
ohrožené druhy - gatunki zagrożone wyginięciem	vzácný druh - rzadki gatunek
opičárna - małpiarnia	zápach - smród
opičinec - małpiarnia	zoo - zoo
ostrov - wyspa	zoologická zahrada - ogród zoologiczny

5.4 ZWIERZĘTA DOMOWE

NAJPOPULARNIEJSZE ZWIERZĘTA DOMOWE:

andulka - papużka falista
čínčila - szynszyla
fretka - fretka
kanár - kanarek
krajta - pyton
králík - królik

křeček - chomik
morče - świnka morska
myš - mysz
papoušek - papuga
potkan - szczur
želva - żółw

PIES:

blecha - pchła
bouda - buda
cenit zuby - szczyrzyć zęby
cvičit psa - tresować psa
čistokrevný - rasowy
fena - suka
fenka - suczka
hárání - ciecзка
hračky - zabawki
hrát si se psem - bawić się z psem
kňučet - skomleć
kousat - gryźć
kousnout - ugryźć
kříženec - mieszaniec
majitel - właściciel
mít blechy - mieć pchły
mít psa na vodítku - prowadzić psa na smycz
náhubek - kaganiec
nalezenec - znajda
nasadit náhubek - założyć kaganiec
obojek - obroża
odepnout vodítko - odpiąć smycz
páníček - pan (*właściciel psa*)
panička - pani (*właścicielka psa*)
pejsek - piesek
pelech - legowisko
pes chcípl - pies zdechtł
pes pošel - pies zdechtł
pes se utrhł ze řetěze - pies urwał się z łańcucha

pes slyší na jméno... - pies się wabi...
pohládit - pogłaskać
poslušný - posłuszny
pouliční směs - kundel, mieszaniec
pozor, zlý pes - uwaga, zły pies
řetěz - łańcuch
skákat na lidi - skakać do ludzi; obskakiwać ludzi
skučet - skomleć
slepecký pes - pies przewodnik
smečka - wataha
společenský - towarzyski
stáhnout náhubek - zdjąć kaganiec
štěkat - szczekać
štěňátko - szczeniátko
štěně - szczeniak; szczenię
štvát psa proti někomu - szczuć psa na kogoś
tlama - pysk
tlapa - łapa
toulavý pes - bezpański pies
útulek pro zvířata - schronisko dla zwierząt
venčit psa - wyprowadzać psa na spacer
věrný jako pes - wierny jak pies
vodítko - smycz
vrčet - warczeć
vtřít ocasem - merdać ogonem
výcvik - tresura
vypustit psa na zahradu - wypuścić psa do ogrodu
zákaz vstupu se psy - zakaz wstępu z psami

KOMENDY:

aport! - aport!
dej pac! - podaj łapę!
hledej! - szukaj!
k noze! - do nogi!
ke mně! - do nogi!
lehni! - leżeć!
naučit psa povel - nauczyć psa komendy
ne! - nie wolno!
neber to! - nie rusz!

nesmíš! - nie wolno!
pes umí povel - pies zna komendę
povel - komenda
překul se! - przewrót!
pust! - zostaw!
sedni! - siad!
štěkej! - daj głos!
vem si ho! - bierz go!
zůstaň! - zostań!

RASY I RODZAJE PSÓW:

afgánský chrt - chart afgański
australská kelpie - owczarek australijski kelpie
barzoj - chart rosyjski barzoj
bavorský barvář - posokowiec bawarski
bernardýn - bernardyn
bernský honec - gończy berneński
bernský salašnický pes - berneński pies pasterski
bojový pes - pies bojowy
buldok - buldog
bulteriér - bulterier
čau čau - chow chow
čivava - chihuahua
dog - doga
fila - fila
foxteriér - foksterier
havanský psík - hawańczyk
hlídací pes - pies stróżujący
honič - pies gończy
husky - husky
irský vlkodav - wilczarz irlandzki
jezevčik - jamnik
knírač - sznaucer
kokršpaněl - cocker spaniel

kuvasz - kuvasz
lovecký pes - pies myśliwski
maltézský psík - maltańczyk
mastif - mastif
mops - mops
mudi - mudi
německý ohař - wyżeł niemiecki
německý špic - szpic niemiecki
ovčák - owczarek
pastevecký pes - pies pasterski
plemeno - rasa
pudl - pudel
puli - puli
retrívř - retriever
rotvajler - rottweiler
saluki - chart perski
samojed - samojed
saňový pes - pies zaprzęgowy
setř - seter
slovenský kopov - gończy słowacki
šarpej - shar pei
teriér - terier
vlčák - wilczur

KOT:

černá kočka - czarny kot
česat - czesać
drápky - pazurki
falešný jako kočka - fałszywy jak kot
chytat myši - łapać myszy
kartáčovat - szczotkować
klec - klatka
kocour - kocur
kocourek - kotek
kočičí toaleta - kuweta
kočička - kotka
kočka - kot (*gatunek*), kocica (*samica kota*)
koťátko - kociątko
kotě - kociak; kotek
koupat - kąpać
lísat se - łasić się

lovit myši - polować na myszy
miska - miska
mňoukání - miauczenie
mňoukat - miauczeć
odpočívadlo - legowisko
pelíšek - legowisko
podřbat kočku na bříše - podrapać kota po brzuchu
předení - mruczenie
přepřavka - transporter
příst - mruczeć
škrabadlo - drapak
toulavá kočka - dachowiec
trpět alergií na kočičí srst - mieć alergię na kocią sierść
vrh - miot

U WETERYNARZA:

karanténa - kwarantanna
kastrace - kastracja
očipovat - wszczepić chip
očkovací průkaz - świadectwo szczepienia
očkování proti vzteklině - szczepienie przeciw wściekliźnie
odblešení - odpchlenie
odčervení - odrobaczenie
odčervit - odrobaczyć
sterilizace - sterylizacja

utratiť psa - uśpić psa
vakcína - szczepionka
vakcinace - szczepienie
veterinární klinika - klinika weterynaryjna
veterinář - weterynarz
vykastřovaný - wykastrowany
vykastřovat - wykastrować
vyšetřeni - badanie
zvěrolékař - weterynarz

PODSTAWOWE SŁOWA POTOCZNE:**antoušek** - hycel, rakarz**bafat** - szczekać**čokl** - pies**čuba** - suka**hafan** - pies**hafat** - szczekać**košík** - kaganiec**pacička** - łapka**packa** - łapa**pejskař** - właściciel psa**PIES - PRZYKŁADOWE ZDANIA:**

Psi padali bezvládně do sněhu.
 Na verandě před vchodem zakňučel třesoucí se pes.
 Pes vyběhl po schodech nahoru.
 Pes se vztyčil na zadní tlapy.
 Pes olízl mu tvář.
 Chvílemi se ozývalo psí štěkání.
 Z tiché vesnice se ozvalo zavrčení psa.
 Ten pes to dítě neroztrhá.
 Celý okolí bylo vzhůru a psi nám za zády.
 I pes měl nohy zborčené krví.
 Hvízdal na psa a rychlým krokem zamířil pryč.
 Pes vrtěl ocasem, ale nehnul se z místa.
 Ubohý pes jako by tušil svůj osud.
 Kočky se vyhřívaly na podnožích.
 Vrátila se a snažila se najít ženu s psíkem.
 Ve vrátnici se třásl psík.
 Hezkej pejsek , moc pěkne.
 Štěně se zas rozehnal za proutkem.
 Štěně toužící po pohlazení.
 Doposud jsme byli slepými štěňaty.
 Pohládl štěně svou buclatou rukou.
 Štěně mu lízalo obličej a pak usnulo.
 Zalezl do boudy a usnul.
 Za psí boudou stála stará hruška.
 Rexi , jdi do boudy.
 Psi šileli radostí, vzali je na vodítko.
 Připnul vodítko psovi na obojek a škulbl.
 Rozvázala smyčku na šňůře a psa pustila.

Psy bezvládně padały w śnieg.
 Na frontowym ganku zaskomlał drżący pies.
 Pies pobiegł po schodach na górę.
 Pies stanął na dwóch łapach.
 Pies polizał go po policzku.
 Co jakiś czas odzywały się ujadające psy.
 W ciszy wioski zawarczał pies.
 Nie dam psu rozszarpać dziecka.
 Cała okolica się zbudziła i psy nas gonily.
 Nawet łapy psa były zakrwawione.
 Gwizdnął na psa i szybko odszedł.
 Pies zamerdał ogonem, ale się nie ruszył.
 Biedny pies zdawał się rozumieć, co go czeka.
 Koty wygrzewały się u podnóży.
 Wróciła, by odnaleźć kobiety z pieskiem.
 W portierni trząśł się piesek.
 Ładny piesek, bardzo ładny.
 Szczeniak znów rzucił się na patyk.
 Spragniony uczucia szczeniak.
 Byliśmy dotąd ślepymi szczeniakami.
 Poglaskał szczeniaka pulchną ręką.
 Szczeniak zaś lizał go po twarzy, a potem zasnął.
 Wszedł do budy i usnął.
 Za psią budą rośła stara grusza.
 Reks, do budy.
 Psy szalały z radości, wzięły je na smycze.
 Przywiązał smycz do obroży i zaczął ciągnąć.
 Odwiązała smycz i puściła psa wolno.

KOT - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Přikrčil jsem se jako kočka.
 Potom se odkradla jako kočka.
 Co se to tu potuluje za kocoura?
 Černý kocour naježil srst a hrozivě zamňoukal.
 Kocour v botách se vyskytuje jenom v pohádkách.
 Černý kocour jen trpitelsky koulel očima.
 V koutě předl její zbloudilý kocour.
 Je to skladištní a kancelářská kočka.
 Kočka žere vrabce.
 Kocour se převálil na bok.
 Kocour nastavil břicho k polaskání.
 Po zahradě pořád běhá malá černá kočička.
 Z kotěte vyrostl starý kocour.
 Ta moje malinká kočenka umřela.
 Kočky seděly v síňce na vysoké červené almárce.
 Kocour si vykračoval na zadních.
 Kocour šoupal zadní tlapou.
 Kocour hupl ze židličky na zem a učinil totéž.
 Pěkný kocour, když je v jiném stavu.

Splaszczylem się jak kot.
 Chwilę później umknęła jak kot.
 Co to za kot pęta się u nas?
 Czarny kot zjeżył się i miauknął rozdzierająco.
 Koty w butach występują jedynie w bajkach.
 Czarny kot tylko toczył umęczonymi ślepiami.
 W kącie mruczał jej zabłąkany kot.
 Jest kotem magazynowym i biurowym.
 Kot jada wróble.
 Kot przekręcił się na bok.
 Kot nadstawił brzuch do głaskania.
 Po ogrodzie chodzi teraz taki mały, czarny kotek.
 Kotek wyrósł na starego kota.
 Ten mój malutki kotek umarł.
 Kotki siedziały w sieni na wysokiej czerwonej szafie.
 Kocur szedł na tylnych łapach.
 Kocur szurnał z tylną łapą.
 Kocur zeskoczył z taboretu i uczynił to samo.
 Ładny mi kocur, który jest przy nadziei.

5.5 KONKURSY

cena - nagroda

ceny věnovala společnost... - nagrody ufundowała firma ...

do losování jsou zařazeny... - w losowaniu biorą udział...

dobročinná loterie - loteria charytatywna

finalistky soutěže Miss - finalistki konkursu Miss

hlavní cena - nagroda główna

hlavní výhra - główna wygrana

hlavolam - łamigłówka

hodnotná cena - wartościowa nagroda

kolo soutěže - etap konkursu

královna krásy - królowa piękności

křížovka - krzyżówka

kvíz - quiz

losovací buben - bęben maszyny losującej

losování - losowanie

losovat - losować

luštit křížovku - rozwiązywać krzyżówkę

mít šanci vyhrát - mieć szansę na wygraną

nominace na cenu - nominacja do nagrody

odpověď - odpowiedzieć

pravidla soutěže - regulamin konkursu

přihlásit se do soutěže - zgłosić się do konkursu

rébus - rebus

řešení - rozwiązanie

sázenka - kupon

sloování - losowanie

sloovat - wylosować

sms soutěž - konkurs sms-owy

soutěž - konkurs

soutěž krásy - konkurs piękności

soutěž o ceny - konkurs z nagrodami

soutěž pro každého - konkurs dla każdego

soutěžící - uczestnik konkursu

soutěžní - konkursowy

soutěžní kategorie - kategorie konkursowe

soutěžní otázka - pytanie konkursowe

soutěžní otázka - pytanie konkursowe

soutěžní podmínky - warunki udziału w konkursie

správná odpověď - poprawna odpowiedź

stírací los - zdraпка

sudoku - sudoku

tajenka - hasło (*krzyżówki*)

televizní soutěž - teleturniej

tiket - kupon

trefit sedm čísel - trafić siedem liczb

úctenková loterie - loteria paragonowa

věcná loterie - loteria fantowa

vítěz - zwycięzca

vítězka - zwyciężczyni

výherce - laureat; zwycięzca

výherní čísla - zwycięskie liczby

výherní listina - lista zwycięzców

vyhrát - wygrać

vylosováný - wylosowany

vyloovat - wylosować

vyplatit výhru - wypłacić wygraną

vyplněný kupón - wypełniony kupon

vyzvednout si výhru - odebrać wygraną

zúčastnit se soutěže - wziąć udział w konkursie

5.6 HAZARD

bakarat - bakarat

bingo - bingo

blackjack - blackjack

částka - stawka

hazard - hazard

hazardér - hazardzista

hazardérka - hazardzistka

herna - salon gier

hop nebo trop - wóz albo przewóz

hrací automat - automat

hrací žeton - żeton do gry

hrát hazardní hry - grać w gry hazardowe

kasino - kasyno

kostky - kości

krupier - krupier

mít svůj šťastný den - mieć swój szczęśliwy dzień

pinbal - pinball

risk - ryzyko

riziko - ryzyko

ruleta - ruletka

ruská ruleta - rosyjska ruletka

skořápky - gra w trzy kubki

šance na výhru - szansa na wygraną; szanse na wygraną

vabank - va banque

vsadit na své oblíbené číslo - postawić na swoją ulubioną liczbę

vsadit všechno na jednu kartu - postawić wszystko na jedną kartę

výherní automat - automat wypłacający

vyzkoušet si své štěstí - spróbować szczęścia

zahrát si ruletu - zagrać w ruletkę

závislost na hazardu - uzależnienie od hazardu

žeton - żeton

ZAKŁADY BUKMACHERSKIE:

akumulovaná sázka - „akumulator”
americký kurz - kurs amerykański
back - back
bookie - bookie
bookmaker - bukmacher
britský kurz - kurs brytyjski
částka - stawka
čtyřkombinace - zakład poczwórny
dlouhodobá sázka - zakład długotrwały
dohnat prohru - odegrać się
dvojkombinace - zakład podwójny
dvojtip - podwójna szansa
evropský kurz - kurs europejski
hráč - gracz
jednoduchá sázka - zakład pojedynczy
konečný stav - pełny czas
lay - lay
livescore - wyniki „na żywo”
maximální částka - maksymalna stawka
nabídka - oferta
nad - powyżej
nizký kurz - niski kurs

pod - poniżej
podat tiket - puścić kupon
poločas - połowa
prohraná sázka - przegrany zakład
přijímat sázky - przyjmować zakłady
sázet - obstawiać
sázka - zakład
sázkař - gracz
sázková kancelář - zakład bukmacherski
sázkový bonus - bonus
system 5/7 - system pięć z siedmiu
tiket - kupon
tipovat - typować
trixie - trixie
trojkombinace - zakład potrójny
určit kurz - ustalić kurs; wypisać kurs
uzavírat sázky - zawierać zakłady
uzavřít sázku - zawrzeć zakład; założyć się
vsadit si sto korun - postawić sto koron
výherní tiket - zwycięski kupon
vypisovat sázky - wypisywać zakłady
výplata výhry - wypłata wygranej

KARTY:

balíček karet - talia kart
barva - kolor
bridž - brydż
čistá postupka - poker (*kombinacja*)
čtveřice stejné hodnoty - kareta
dáma - dama
dudák - dureń
eso - as
hodnota karty - wartość karty
jednadvacet - oczko
kanasta - kanasta
karetní hra - gra karciana
karta - karta
hrát karty - grać w karty
káry - karo
kluk - walet
král - król
královská postupka - poker królewski (*kombinacja*)
kříže - trefl
mariáš - mariasz

mastit karty - rżnąć w karty
míchat karty - tasować karty
mít štěstí v kartách - mieć szczęście w kartach
pár - para
partie - partia
pasiáns - pasjans
piky - pik
poker - poker
postupka - strit
prohrát v kartách - przegrać w karty
promíchat karty - przetasować karty
rozdat karty - rozdać karty
spodek - niżnik
společná karta - karta wspólna
srdce - kier
svršek - wyżnik
uno - uno
vysoká karta - wysoka karta
whist - wist
žolík - joker

5.7 WĘDKARSTWO

děrované broky - śrucina nacinana
gumičky - gumki
háček - haczyk
háček s návazcem - haczyk z przyponem
chytit rybu - złowić rybę
jehla na červy - igła do robaków
jigová hlavička - główka jigowa
krmítko - koszyczek zanętowy
lov - połów
měkká nástraha - przynęta miękka
muškaření - wędkarstwo muchowe
nadhazovat udici - zarzucać wędkę
nahodit udici - zarzucić wędkę
nástraha - przynęta
naviják - kołowrotek
návna - przynęta
obratlík - krętlik

olůvko - ciężarek
podběrak - podbierak
prut - wędzisko
rotační třpytka - błystka obrotowa
rybář - rybak; wędkarz
rybářský - rybacki; wędkarski
rybářský lístek - karta wędkarska
sít' - sieć
skládací stolička - składane krzesło
splávek - splotek
šestihenné olůvko - ciężarek sześciokątny
udice - wędka
vlasec - żyłka
vrš - węgiel
wobler - wobler
zarážka na splávek - agrałka
zátěž - ciężarek

WĘDKARSTWO - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Jak se váže háček?
 Zavítejte na výlov rybníku.
 Tradice rybaření jen dokresluje kouzelnou atmosféru.
 Ruka s udicí se poněkud zachvěla.
 Brkový splávek zakýval hlavičkou.
 Pavel škulb udici.
 Tomáš si brzy udělal udici.
 Udice a pivo - to jsou dva koničky opravdových chlapů.
 Rybář odhodil udici a vstal.
 Mám pro rybaření ten pravý fortel.
 Obsadili břeh s udicemi.
 Okamžitě si sbal udici.
 Očistil háčky od rzi.
 Raději chytal na chléb.
 Ostří háčku míří do růžového puntíku.
 Honem nasadil další vnaďidlo.

Jak zawiązać haczyk?
 Weźcie udział w odławianiu stawu.
 Tradycja wędkarstwa uzupełnia magiczną atmosferę.
 Ręka z wędką leciutko drgnęła.
 Gęsi pławik kiwnął czubkiem.
 Paweł szarpnął wędką.
 Tomasz wcześniej zmajstrował sobie wędkę.
 Wędka i piwo to dwa koniki prawdziwych mężczyzn.
 Rybak odrzucił wędkę i wstał.
 Mam duży dryg do wędkarstwa.
 Obsiedli brzeg z wędkami.
 Zwijaj wędkę natychmiast.
 Oczyszczył haki z rdzy.
 Wolał łoświec na chleb.
 Ostrze haczyka celuje w różowy punktik.
 Szybko umocował nową przynętę.

5.8 W BIBLIOTECE

abecední seznam - spis alfabetyczny
archív - archiwum
bibliofil - bibliofil
čítárna - czytelnia
čtenář - czytelnik
čtenářský průkaz - legitymacja czytelnika
fakultní knihovna - biblioteka wydziałowa
hledat knihu - szukać książkę
katalog - katalog
katalogizovat - katalogować
kniha - książka
knihomol - mól książkowy
knihovna - biblioteka
knihovní řád - regulamin biblioteki
knihovnice - bibliotekarka
knihovnik - bibliotekarz
odborná knihovna - biblioteka specjalistyczna
okopírovat - skserować
pobočka - filia
podívat se do knihy - zajrzeć do książki

prohlížet seznam knih - przeglądać spis książek
prečíst knihu - przeczytać książkę
půjčovat si knihu - wypożyczać książkę
registrace - rejestracja
sklad - magazyn
studovna - czytelnia
studovna vázaných novin - czytelnia prasowa
univerzitní knihovna - biblioteka uniwersytecka
upomínka - upomnienie
upomné - opłata za wysłanie upomnienia
veřejná knihovna - biblioteka publiczna
vrátit knihu - oddać książkę
vrátit knihu do poličky - odłożyć książkę na półkę
vyhledat v katalogu - wyszukać w katalogu
výpůjčka - wypożyczenie
výpůjční lístek - potwierdzenie wypożyczenia
zarezerovat si knihu - zarezerwować książkę
zásoby - zbiory
zpozdne - opłata za spóźniony zwrot książki
žádanka - rewers

5.9 MAGIA

abrakadabra - abrakadabra
alchymie - alchemia
alchymista - alchemik
amulet - amulet
astrologie - astrologia
bílá magie - biała magia
čára života - linia życia
čaroděj - czarodziej
čarodějnice - czarodziejka; czarownica
čarodějny - czarodziejski
čarovat - czarować
černá magie - czarna magia
černokněžník - czarnoksiężnik
číst myšlenky - czytać w myślach
dračisko - smoczysko
drak - smok
eskamotér - sztukmistrz
hádat - wróżyć; przepowiadać
hon na čarodějnice - polowanie na czarownice
iluzie - iluzja
iluzionista - iluzjonista
kletba - klątwa
kouzelnice - 1. czarodziejka; wiedźma 2. magik (kobieta)
kouzelnická hůlka - magiczna różdżka
kouzelnictví - magia
kouzelník - magik (*mężczyzna*)
kouzelný proutek - magiczna różdżka
kouzla - czary
kouzlo - 1. czar 2. zaklęcie
létat na koštěti - latać na miotle
magie - magia

ZJAWISKA PARANORMALNE:

bílá paní - biała dama
činit zázraky - czynić cuda
dělat zázraky - czynić cuda
démon - demon
duch - duch
esoterismus - ezoteryka
exorcismus - egzorcyzm
exorcista - egzorcysta
jasnovidec - jasnowidz (*mężczyzna*)
jasnovidka - jasnowidz (*kobieta*)
jasnovidnost - jasnowidzenie
létající talíř - latający talerz
lovci duchů - łowcy duchów
mimozemská civilizace - cywilizacja pozaziemska
mimozemšťan - kosmita
nadpřirozený - nadprzyrodzony
neidentifikovatelný létající objekt - niezidentyfikowany obiekt latający
opuštěný hrad - opuszczony zamek
paranormální jevy - zjawiska paranormalne

nosit štěstí - przynosić szczęście
numerologie - numerologia
okultismus - okultyzm
pátek třináctého - piątek trzynastego
poklad - skarb
pověra - przesąd; zabobon
pověra - zabobon
prokletí - klątwa; przekleństwo
předpovědět budoucnost - przepowiedzieć przyszłość
sabat čarodějnic - sabat czarownic
shořet na hranici - spłonąć na stosie
slet čarodějnic - złot czarownic
svatojanská noc - noc świętojańska; noc kupały
uvalit kletbu - rzucić klątwe
uvrhnout kletbu - rzucić klątwe
vědma - wiedźma
věstit - wróżyć
věšebné kosti - kości wróżebne
věštec - wróżbita
věštecká koule - kula do wrózenia
věštírna - wyrocznia
věstit z ruky - wróżyć z ręki
věštyně - wróżka
vlkodlak - wilkołak
vyčarovat - wyczarować
vykouzlit - wyczarować
vystoupení kouzelníka - występ magika
zaklínač - zaklinacz
zaklínadlo - zaklęcie
zaříkávač - zaklinacz
zlomit kletbu - przełamać klątwe

poltergeist - poltergeist
posedlost - opętanie
posedlý ďáblem - opętany przez diabła
proutkařství - różdżkarstwo
přízrak - zjawa
rituál - rytuał
slyšet tajemné hlasy - słyszeć tajemnicze głosy
strašidelný dům - nawiedzony dom; dom grozy
telekineze - telekineza
telepatie - telepatia
ufolog - ufolog
ufologie - ufologia
ufon - ufoludek
věřit na duchy - wierzyć w duchy
vykládat karty - wróżyć z kart
vymítat ďábla - wypędzać diabła
vyvolávat duchy - wywoływać duchy
zázračný - cudowny
zázrak - cud
zvláštní atmosféra - szczególna atmosfera

5.10 JEŹDZIECTWO

bělouš - siwek; siwosz
cval - galop
cválat - galopować
čelenka - naczótek
černouš - kary koń
grošovaný kůň - koń jabłkowy
hřebec - ogier
hřibátko - źrebiátko
hřibě - źrebak
jezdec - jeździec
jezdecké kalhoty - bryczesy
jezdectví - jeździectwo
jízdárna - ujeżdźalnia
klisna - klacz
klus - kłus; trucht
krok - stęp
kůň - koń
nánosník - nachrapnik
nátylník - nagłówek

ostruha - ostroga
otěž - lejce
podbřišník - popręg
podkova - podkowa
popohánět koně bičem - popędzać konia biczem
přední rozsocha - łąk przedni
přezka podbřišníku - klamra popręgu
přitažení uzdy - ściągnięcie uzdy
rajtky - bryczesy
sedlo - siodło
sedlová podložka - derka
sedlová poduška - poduszka u siodła
stup - podnózek
trysk - cwał
třmen - strzemień
udidlo - wędźidło
uzdečka - uzda
vraník - kary koń
zadní rozsocha - łąk tylny

JEŹDZIECTWO - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Kůň běžel svižně.
 Rolničky na chomoutu cinkaly v pustině.
 Ustrašený podkoní mu držel koně.
 Spěchal pro svůj kyrys a dal sedlat koně.
 Popelem jsem čistil kováni na postroji.
 Armáda zapřáhala nejdražší ušlechtilé koně.
 Vezli se na vozech tažených koňmi.
 Pohladila koni uši a potřepala ho na šiji.
 Koně trhli vozem.
 Přivedl koně a pomohl jí do třmenů.
 Pustil koně do klusu.
 Jezdcům se za chvíli podařilo koně uklidnit.
 Nový jezdec několikrát natáhl nohu ve třmeni.

Koň biegł raźno.
 Brzękadła na chomacie chrzęściły w pustce.
 Wystraszony masztalerz trzymał mu konia.
 Pobiegł po swoją zbroję i kazał siodłać konia.
 Popiołem czyściłem blaszki na upręży.
 Armia zaprzęgała najdroższe rasowe konie.
 Jechali na wozach ciągniętych przez konie.
 Poglaskała konia po uszach i poklepała po szyi.
 Konie szarpnęły vozem.
 Przyprowadził konia i pomógł jej wsiąść.
 Puścił konia w kłus.
 Jeźdźcom udało się po chwili uspokoić konie.
 Nowy jeździec kilkakrotnie wyciągnął nogę w strzemieniu.

5.11 MYŚLISTWO

barva - farba; barwa (o krwi)
brok - kulka śrutu
broky - śrut
čelist'ové pasti - wnyki
honba - polowanie
kořist - łup
krmelec - karmnik
lov - polowanie
lovec - 1. myśliwy 2. łowca 3. łowczy
lovecký - myśliwski
lovecký roh - róg myśliwski
lovecký zámeček - zameczek myśliwski
lovectví - myślistwo; łowiectwo
lovit - polować
lovkyně - myśliwa
Lovu zdar! - Darzbór!; Darz bór!
maskovací deštník - parasol maskujący
maskovací plachta - brezent maskujący
mincíř - waga myśliwska
naháňka - naganka

nastražit past - zastawić pułapkę
odstřel - odstrzał
oko - pętla (*rodzaj pułapki*)
parohy - poroże
past - pułapka
plížít se - skradać się
posed - ambona
pouzdro na zbraň - pokrowiec na broń
pytláctví - kłusownictwo
pytlák - kłusownik
sít' maskovací - siatka maskująca
smyčka - pętla
sokol - sokół
sokolník - sokolnik
trofej - trofeum
ulovit - upolować
vábit - wabić
vábnička - wabik
zákon o myslivosti - prawo łowieckie
železa - wnyki

5.12 SZACHY

bleskovka - szachy błyskawiczne	protigambit - kontrgambit
bleskový šach - szachy błyskawiczne	rošáda - rozszada
braní mimochodem - bicie w przelocie	rozvinutá fáze - gra środkowa
dáma - królowa; hetman	sehrát šachovou partii - rozegrać partię szachów
dát soupeři šach - zaszachować przeciwnika	simultánka - simultana
dohrát partii - dokończyć partię	střední hra - gra środkowa
gambit - gambit	střelec - goniec
hra dvou jezdců v obraně - obrona dwóch skoczków	šach - 1. szachy (<i>hra</i>) 2. szach (<i>ohrožení krále</i>)
hrát šach; hrát šachy - grać w szachy	šach mat; šachmat - szach; mat
jezdec - skoczek	šachista - szachista
koncovka - gra końcowa	šachové figurky - figurki szachowe
korrespondenční šach - szachy korespondencyjne	šachové zahájení - otwarcie szachowe
král - król	šachovnice - szachownica
mat - mat	šachový - szachowy
partie - partia	šachový kámen - bierka szachowa
partie naslepo - gra na ślepo	tah - ruch; posunięcie
pat - pat	turnaj - turniej
pěšec - pionek	velmistr - arcymistrz
proměna - promocja (<i>pionka</i>)	věž - wieża
promýšlet další tah - zastanawiać się nad dalszym ruchem	vidlička - podwójne uderzenie
	vzít pěšce - zbić pionka

5.13 ŽEGLARSTVO

bermudské oplachtění - ożaglowanie bermudzkie	plachtit - żeglować; uprawiać żeglarstwo
brigantina - brygantyna	pohyblivé lanoví - olinowanie ruchome
čelen - bukszpryt	ráhno - reja
čnělka - stenga	ráhnové oplachtění - ożaglowanie rejowe
jachta - jacht	spinakr - spinaker
kokpit - kokpit	stěh - forsztak
kosatka - fok	stěhovka - sztaksel
lano - lina	stěžeň - maszt
lanoví - olinowanie	svinout plachty - zwinąć żagle
lík - lik	šalupa - słup
napnout plachty - napiąć żagle	škuner - szkuner
plachetnice - 1. żaglówka 2. żaglowiec	takeláž - takielunek
plachta - żagiel	zdviž - fał

6. SPORT

6.1 DYSCYPLINY SPORTOWE

aikidó - aikido	lyžování - narciarstwo
americký fotbal - futbol amerykański	motocyklové závody - wyścigi motocykli
atletika - lekkoatletyka	odbíjená - siatkówka
badminton - badminton	orientační běh - bieg na orientację
balonové létání - loty balonem	parašutismus - spadochroniarstwo
bandy - bandy	plavání - pływanie
baseball - baseball	plážový volejbal - siatkówka plażowa
basketbal - koszykówka	plochá dráha - żużel
boby - bobsleje	pólo - polo
box - boks	potápění - nurkowanie
curling - curling	pozemní hokej - hokej na trawie
cyklistika - kolarstwo	pětiboj - pięciobój
desetiboj - dziesięciobój	ragby - rugby
dráhová cyklistika - kolarstwo torowe	sedmiboj - siedmiobój
formule 1 - formuła 1	silniční cyklistika - kolarstwo szosowe
fotbal - piłka nożna	skok do dálky - skok w dal
golf - golf	skok do výšky - skok wzwyż
gymnastika - gimnastyka	skok o tyči - skok o tyczce
házená - piłka ręczna	snowboarding - snowboarding
hod diskem - rzut dyskiem	sportovní střelba - strzelectwo sportowe
hod kladivem - rzut młotem	squash - squash
hod oštěpem - rzut oszczepem	stolní tenis - tenis stołowy
horolezectví - wspinaczka	sumó - sumo
chůze - chód	synchronizované plavání - pływanie synchroniczne
jachting - żeglarstwo	šerm - szermierka
jezdectví - jeździectwo	štafeta - sztafeta
judo - judo	tenis - tenis
kanoistika - kajakarstwo	triathlon - triathlon
karate - karate	trojskok - trójskok
kickbox - kickboxing	veslování - wioślarstwo
kopaná - piłka nożna	vodní pólo - piłka wodna
košíková - koszykówka	volejbal - siatkówka
krasobruslení - łyżwiarstwo figurowe	vrh koulí - miot kulą
kriket - krykiet	vzpírání - podnoszenie ciężarów
kulturistika - kulturystyka	windsurfing - windsurfing
lední hokej - hokej na lodzie	zápas - zapasy
letecká akrobacie - akrobacje lotnicze	závody psích spřežení - wyścigi psich zaprzęgów
lukostřelba - łucznictwo	

6.2 RYWALIZACJA

amatérský - amatorski	hosté - goście
ambice - ambicja; ambicje	hrát bez diváků - grać przy pustych trybunach
ambiciózní - ambitny	hrát kvalifikaci - grać w kwalifikacjach
arbitr - arbiter; sędzia	hrát útočně - grać ofensywnie
baráž (f.) - baraż (m.)	hrát v deseti - grać w dziesiątkę
bezbrankový - bezbramkowy	chvost tabulky - ogon tabeli
bilance - bilans	chytit - złapać
blamáž (f.) - blamaż (m.)	inkasovat - stracić gola
bodovat - zdobywać punkty; zdobyć punkty	jednobrankové manko - jednobramkowa strata
boj o titul - walka o tytuł	jistota postupu - pewność awansu
bojovat do poslední chvíle - walczyć do ostatniego gwizdka	jít do vedení - objąć prowadzenie
bojovnost - waleczność	kanonáda - kanonada
být na sebe hrdý - być z siebie dumnym	klasifikace - klasyfikacja
být v krizi - przeżywać kryzys	kondičně připravený - przygotowany kondycyjnie
být v šanci - mieć szansę	kontaktní branka - bramka kontaktowa
celková klasifikace - klasyfikacja łączna	krok kupředu - krok do przodu
cena - 1. cena 2. nagroda	kvalifikovat se - zakwalifikować się
ctižádostivý - ambitny	kvalitní zápas - dobry mecz
čtvrtfinále (n.) - ćwierćfinał (m.)	lámat rekord - bić rekord
čtvrtfinalista - ćwierćfinalista	lavička náhradníků - ławka rezerwowych
čtvrtfinalistka - ćwierćfinalistka	lídr - lider
debakl - kompromitacja; blamaż	měření sil - konfrontacja
deklasovat - zdeklasować	mistr - mistrz
dělat pokroky - robić postępy	mít navrch - mieć przewagę
dělba bodů - podział punktów	mít plno šancí - mieć dużo szans
diskutabilní - dyskusyjny	mít špatný den - mieć zły dzień
distancovaný - wykluczony	mít vysoké ambice - mieć duże ambicje
divák - widz	mít zápas pod kontrolou - mieć mecz pod kontrolą
dohnat ztrátu - odrobić stratę	mizerný - słaby
domáci - gospodarze	motivace - motywacja
domáci utkání - mecz u siebie	nádherná podívaná - wspaniałe widowisko
dominovat - dominować	náhoda - przypadek
dosáhnout svého - dopiąć swego	napínavý - trzymający w napięciu; emocjonujący
dosáhnout vítězství - odnieść zwycięstwo	napomenutí - upomnienie
dostat výprask - dostać lanie	nasazení - zaangażowanie
dotahovat - wyrównywać (<i>wynik</i>), doganiać (<i>przeciwnika</i>)	nastoupit - zagrać
dramatická koncovka - dramatyczna końcówka	nedohrát zápas - nie dokończyć meczu
držet s někým krok - dotrzymywać komuś kroku	nejlepší desítka - pierwsza dziesiątka
duel - mecz	nemít se za co stydět - nie mieć czego się wstydić
dvě porážky v řadě - dwie porażki z rzędu	nenaplněné ambice - niespełnione ambicje
dvojnásobný mistr - dwukrotny mistrz	neobjevit se na startu - nie pojawić się na starcie
exhibiční - pokazowy	neohrožené postavení - niezagrożona pozycja
fair play - fair play; czysta gra	nepokořen - niepokonany
fandit - kibicować	nepřekonatelná překážka - przeszkoda nie do przejścia
fanoušek - kibic; fan	nepřesnost - niedokładność
fanyňka - fanka	nepřesný - niedokładny
férový - czysty; zgodny z zasadami fair-play	nerozhodný výsledek - remis
finále (n.) - finał (m.)	nesportovní chování - niesportowe zachowanie
finalista - finalista	neumět prohrávat - nie umieć przegrywać
finalistka - finalistka	neuspokojivé výsledky - niezadowolające wyniki
forma jde nahoru - forma rośnie	nevdařený vstup do sezony - nieudany początek sezonu
hladce přehrát (koho?) - łatwo wygrać (z kim?)	nevyužitě šance - niewykorzystane szanse
hladké vítězství - gładkie zwycięstwo	nic není ztraceno - nic straconego
hlasatel - spiker	nikdy se nevzdávat - nigdy się nie poddawać

RYWALIZACJA - CIĄG DALSZY:

- odstaven ze své funkce** - odsunięty ze swojej funkcji
odveta - rewanż
odvolat se - odwołać się
okupovat poslední místo - okupować ostatnie miejsce
optimální forma - optymalna forma
oslabení - osłabienie
ostudná porážka - sromotna klęska
otevřená hra - otwarta gra
otevřít skóre - otworzyć konto bramkowe
otočit skóre - zmienić wynik na swoją korzyść
outsider - outsider
papírově slabší soupeř - rywal słabszy na papierze
patřit k nejlepším na hřišti - należeć do najlepszych na boisku
play-off - play-off
plný bodový zisk - komplet punktów
po sportovní stránce - ze strony sportowej
pocit křivdy - poczucie krzywdy
podat protest - wnieść protest
podívaná - widowisko
podlehnout v nerovném zápase - ulec po nierównej walce
pogratulovat - pogratulować
pohár - puchar
pohledný - widowiskowy; atrakcyjny; ładny
pohledný zápas - ładny mecz
pokus - próba
pomoc rozhodčích - pomoc sędziów
porazit - pokonać
porážka - porażka
pořadatel - organizator
posadit hráče na lavičku - posadzić gracza na ławce
poslední - ostatni
postoupit do baráže - awansować do baraży
postoupit ze skupiny - awansować z grupy
postupová jistota - pewność awansu
postupové šance - szanse na awans
pozdvihnout úroveň - podnieść poziom
pozice favorita - pozycja faworyta; rola faworyta
pozorovatel - obserwator
problematický - problematyczny
prohra - przegrana; porażka
prohrát doma - przegrać u siebie
prohrát na celé čáře - przegrać na całej linii
prohrát nula jedna - przegrać zero do jednego
prohrát o bod - przegrać jednym punktem
prohrát o osm bodů - przegrać ośmioma punktami
prohrávat jeden zápas za druhým - przegrywać mecz za meczem
prohrávat - przegrywać
procházet krizí - przechodzić kryzys
průběh utkání - przebieg spotkania
předčasná radost - przedwczesna radość
předhoniť v tabulce - wyprzedzić w tabeli
předposlední - przedostatni
předvést dobrý výkon - pokazać się z dobrej strony
přehrát někoho - pokonać kogoś
překonat vlastní rekord - pobić własny rekord
přemožitel - pogromca
přenechat iniciativu - oddać inicjatywę
přesvědčivá výhra - przekonująca wygrana
přetrhnutí série - przerwanie passy
přetrpět porážku - przeboleć porażkę
převálcovat soupeře - zmiażdżyć rywala
příjemné překvapení - miła niespodzianka
přilákat diváky - przyciągnąć widzów
příprava - przygotowanie
přípsat si tři body - dopisać sobie trzy punkty
putovní pohár - puchar przechodni
radovat se z gólu - cieszyć się z gola
reflex - refleks
rehabilitace - rehabilitacja
remíza - remis
remizovat - remisować (*ndk.*), zremisować (*dok.*)
rozdrtit - roznieść; zmiażdżyć; rozgromić
rozhodčí - sędzia
rozhodující gól - decydująca bramka
rozlosovát - rozlosować
rozložit síly - rozłożyć siły
rychle se vzpamatovat z něčeho - szybko dojść do siebie po czymś
ryzí formalita - czysta formalność
řvát na hráče - krzyczeć na graczy
semifinále (n.) - półfinał (*m.*)
semifinalista - półfinalista
semifinalistka - półfinalistka
sesazený - zdetronizowany
snadný protivník - łatwy przeciwnik
spasitel - zbawca
sporný - sporny
sport - sport
sportovat - uprawiać sport
spravedlivá remíza - sprawiedliwy remis
srovnat - wyrównać
stačit k postupu - wystarczyć do awansu
stáhnout ztrátu - odrobić stratę
start - start
startovní číslo - numer startowy
stát se mistrem světa - zostać mistrzem świata
stav bez branek - wynik bezbramkowy
strhující - porywający
střed tabulky - środek tabeli
střelecká impotence - niemoc strzelecka
střílet góly s lehkostí - z łatwością strzelać gole
studená sprcha - zimny prysznic
styl - styl
suverén - samodzielnie prowadzący
světový rekord - rekord świata
šampionát - mistrzostwa
šlágr - szlagier
špička - czołówka
teoretická šance - teoretyczna szansa
trefa do černého - strzał w dziesiątkę
trestat chyby - wykorzystywać błędy

RYWALIZACJA - CIĄG DALSZY:

tuctový zápas - przeciętny mecz
udržet neporazitelnost - pozostać niepokonanym
uhajit výsledek - obronić wynik
uhrát bod - zdobyć punkt
upevnit si vedení - umocnić się na prowadzeniu
úřadující mistr - urzędujący mistrz
úspěšnost - skuteczność
útok na druhou příčku - atak na drugą pozycję
válcovat soupeře - miażdżyć rywala
věřit ve výhru - wierzyć w wygraną
vést o tři góly - prowadzić trzema bramkami
vést skupinu - prowadzić w grupie
vybojovat - wywalczyć
vyčerpánost - wyczerpanie
vyhrát pět nula - wygrać pięć do zera
vyhrát po prodloužení - wygrać po dogrywce
vyhrávat - wygrywać
vypustit souboj - odpuścić pojedynek

vypustit utkání - odpuścić mecz
výrok rozhodčího - decyzja sędziego
výsledek - wynik
výsledková tabule - tabela wyników
vysoké vítězství - wysokie zwycięstwo
využít příležitosti - wykorzystać okazję
vzájemný zápas - bezpośrednia konfrontacja
zahazovat šance - marnować szanse
zahrát - zagrać
zaplatit daň z nezkušenosti - zapłacić frycowe
zastavit útok - zatrzymać atak
zdat - pokonać
zeshňit soupeře - ośmieszyć rywala
zlomit odpor - złamać opór
zmanipulovaný výsledek - ustawiony wynik
ztracené body - stracone punkty
zvítězit - zwyciężyć
zvýšit na 2:0 - podwyższyć na 2:0

DRUŽYNA:

bodově nejhorší tým - drużyna z najmniejszą liczbą punktów
brankář - bramkarz
dorost - trampkarze
dorostenec - trampkarz
druhá sestava - drugi skład
fyzioterapeut - fizjoterapeuta
gólman - bramkarz
hlavní trenér - pierwszy trener
hráč - gracz; zawodnik
hvězdné jméno - gwiazda
instruktor - instruktor
junior - junior
kádr - kadra
kapitán - kapitan
kázeň - dyscyplina
klíčový hráč - kluczowy zawodnik
klub - klub
kouč - trener
koučovat tým - trenować drużynę
lavička náhradníků - ławka rezerwowych
levý obránce - lewy obrońca
masér - masażysta
mužstvo - drużyna; ekipa
nabídka k přestupu - propozycja przejścia
náhradní gólman - bramkarz rezerwowy
náhradník - rezerwowy
nominace - powołanie
obrana - obrona
obránce - obrońca
odchod - odejście
odchovanec - wychowanek
odvolání trenéra - odwołanie trenera
omlázovat tým - odmładzać drużynę
pod novým koučem - pod wodzą nowego trenera
posila - wzmocnienie
pověst tým - poprowadzić drużynę
prodloužit kontrakt - przedłużyć kontrakt

prošpikovaný hvězdami - naszpikowany gwiazdami
přestup - transfer
přesunout do obrany - przesunąć na obronę
příjit o místo v sestavě - stracić miejsce w składzie
přímý postup - bezpośredni awans
reprezentace - reprezentacja
reprezentační trenér - trener reprezentacji
reprezentant - reprezentant
rezerva - rezerwy; drużyna rezerw
rozpočet - budżet
sehraný tým - zgrana drużyna
sehrát se - zgrać się
sestava - skład
spolupracovat - współpracować
sportovní ředitel - dyrektor sportowy
stoper - stoper
střední záložník - środkowy pomocnik
svěřenci - podopieczni
svěřenkyňe - podopieczna
široký kádr - szeroka kadra
špilmachr - pomocnik
trenér - trener
trénink - trening
tréninkový - treningowy
trénovat - trenować
tým - drużyna
útočník - napastnik
útok - atak
vedení klubu - kierownictwo klubu
vyhodit trenéra - wyrzucić trenera
vyměnit trenéra - zmienić trenera
vyrovnaný kádr - wyrównana kadra
základní sestava - podstawowy skład
záloha - pomoc
záložník - pomocnik
zranění - kontuzja
zraněný - kontuzjowany
žák - żak

IGRZYSKA OLIMPIJSKIE:

bronz - brąz; brązowy medal
ceremoniál předávání medailí - ceremonia wręczenia medali
dobrovolnice - wolontariuszka
dobrovolník - wolontariusz
hry - igrzyska
kov (pot.) - medal
letní olympijské hry - letnie igrzyska olimpijskie
maskot - maskotka
medaile (f.) - medal (m.)
medailista - medalista
medailistka - medalistka
medailové pořadí - klasyfikacja medalowa
Mezinárodní olympijský výbor - Międzynarodowy Komitet Olimpijski
mise - misja
největší sportovní událost - największe wydarzenie sportowe
něst vlajku - nieść flagę
olympiáda - olimpiada
olympijská myšlenka - idea olimpijska
olympijská pochodeň - pochodnia olimpijska
olympijská přísaha - przysięga olimpijska
olympijská štafeta - sztafeta olimpijska
olympijská vesnice - wioska olimpijska
olympijská vlajka - flaga olimpijska
olympijské hry - igrzyska olimpijskie
olympijský oheň - znicz olimpijski

olympijský rekord - rekord olimpijski
olympijský slib - ślubowanie olimpijskie
olympijský symbol - symbol olimpijski
olympionik - olimpijczyk
paralympiáda - paraolimpiada
paralympijské hry - igrzyska paraolimpijskie
předávat medaile - wręczać medale
sada medailí - komplet medali
skládat přísahu - składać przysięgę
slavnostní zahájení her - uroczyste rozpoczęcie igrzysk
sportoviště - arena; obiekt sportowy
stříbro - srebro; srebrny medal
stupně vítězů - podium
ukončení her - zakończenie igrzysk
vlajkonoš - chorąży
vyhlásit bojkot - ogłosić bojkot
výprava - ekipa
vzdát se startu na olympiádě - zrezygnować ze startu na olimpiadzie
zahájit hry - rozpocząć igrzyska
zahajovací ceremoniál - ceremonia otwarcia igrzysk
zakoňovací ceremoniál - ceremonia zamknięcia igrzysk
zapálit olympijský oheň - zapalić znicz olimpijski
zimní olympijské hry - zimowe igrzyska olimpijskie
zlatá medaile - złoty medal
zlato - złoto; złoty medal

RYWALIZACJA - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Był to jeho večer.
 Byl vyhlášen nejlepším hráčem zápasu.
 Favorité nezklamali.
 Forma jde nahoru.
 Hra se vyrovnala.
 Hráče chytaly křeče.
 Hrajeme dobře.
 Hrozí jim sestup.
 Je to jenom sport.
 Mohlo to dopadnout hůř.
 Nádherná podívaná.
 Nic není ztraceno.
 Pomohla mu náhoda.
 Porážku nemohli skousnout.
 Prokázal svoje kvality.
 Přešel přes tři soupeře.
 Roste mu konkurence.
 Scházel jim kousek štěstí.
 Soupeř ukázal drápy.
 Všechny góly padly po přestávce.
 Zasloužili jsme si vyhrát.
 Vsadili na její výhru.
 Zázrak se nekonal.

Był to jego wieczór.
 Został uznany za najlepszego zawodnika meczu.
 Faworyci nie zawiedli.
 Forma rośnie.
 Gra się wyrównała.
 Zawodników łapały skurcze.
 Gramy dobrze.
 Grozi im spadek.
 To tylko sport.
 Mogło skończyć się gorzej.
 Wspaniałe widowisko.
 Nic straconego.
 Pomógł mu przypadek.
 Nie mogli przeboleć porażki.
 Pokazał, na co go stać.
 Przeszedł trzech rywali.
 Rośnie mu konkurencja.
 Zabrakło im odrobiny szczęścia.
 Rywal pokazał pazurki.
 Wszystkie gole padły po przerwie.
 Zasluzyliśmy na wygraną.
 Postawili na jej wygraną.
 Cudu nie było.

6.3 PIŁKA NOŻNA

antifotbal - antyfutbol	levonohý - lewonożny
aut - aut	Liga mistrů - Liga Mistrzów
balon - piłka	ligová soutěž - rozgrywki ligowe
boční síť - boczna siatka	lob - lob
boj o míč - walka o piłkę	lovit míč ze sítě - wyciągać piłkę z bramki
brankář - bramkarz	mezistátní zápas - mecz międzypaństwowy
branková čára - linia bramkowa	míč - piłka
branková příležitost - okazja do zdobycia bramki	napálit břevno - strzelić w poprzeczkę
brankový poměr - stosunek bramek	nařídít penaltu - podyktować rzut karny
břevno - poprzeczka	nastavený čas - doliczony czas
být u míče - być przy piłce	nastřelit tyč - trafić w słupek
být v ofsajdovém postavení - być na pozycji spalonej	nedovolený zákrok - faul
centrovat - centrować; zacentrować	nechytatelná střela - strzał nie do obrony
červená karta - czerwona kartka	normální hrací doba - regulaminowy czas gry
defenziva - defensywa; obrona	nůžky - nożyce
delegát - delegat	obdržení gól - stracony gol
dočkat se branky - doczekać się bramki	obebrát obránce - ograć obrońcę
dorážka - dobitka	obejít - minąć
dostat míč do sítě - posłać piłkę do siatki	obhodit vzduchem brankáře - przelobować bramkarza
driblér - drybler	odcentrovat - zacentrować
držení za dres - trzymanie za koszulkę	odebrání míče - odebranie piłki
falšovaná střela - podkręcony strzał	odebrat míč - odebrać piłkę
faul zezadu - faul z tyłu; faul od tyłu	odkop - wykop
fotbal lahodný oku - piłka miła dla oka	odkrytá branka - pusta bramka
fotbal - piłka nożna	odpískat - odgwizdać
fotbalový stánek - świątynia futbolu	odpískat ofsajd - odgwizdać spalonego
gól do šatny - gol do szatni	ofsajdová past - pułapka ofsajdowa
gól - gol	opustit hřiště - opuścić boisko
halfvolej - półwolej	orazitkovat tyč - trafić w słupek
hattrick - hattrick	paráda - parada
hlavičkovat - główkować	pasivní hra - bierna gra; pasywna gra
hlavičkovat nad břevno - główkować nad poprzeczką	penalta - rzut karny
hlavičkový souboj - pojedynek główkowy	po přestávce - po przerwie
hod rozhodčího - rzut sędziowski	počet neprůstřelných minut - liczba minut bez straty bramki
hra hlavou - gra głową	podtržení - podcięcie
hra vysokou nohou - gra wysoką nogą	Pohár UEFA - Puchar UEFA
hráč v poli - gracz w polu	poločas - połowa (<i>meczu</i>)
hradba - mur	polovina - połowa (<i>boiska</i>)
hřiště - boisko	postranní čára - linia boczna
chyba v obraně - błąd obrony	pravonohý - prawonożny
chytit penaltu - obronić rzut karny	presing; presink - pressing
chytit střelu - obronić strzał	probojovat se na mistrovství Evropy - wywalczyć awans na mistrzostwa Europy
kapitulovat - kapitulować (<i>ndk.</i>), skapitulować (<i>dok.</i>)	proměnit penaltu - zamienić rzut karny na gola
kiks - kiks	prověřit reflex gólmána - sprawdzić refleks bramkarza
klamavý pohyb - zwód	přehodit - przerzucić
konečný hvizd - końcowy gwizdek	přestávka - przerwa
kontaktní branka - bramka kontaktowa	přestřelit - przestrzelić
kopačky - korki	příchod na trávník - wejście na boisko
kopat - kopać	přistrčení - wyłożenie (<i>piłki</i>), asysta
kosa - kosa (<i>bardzo brutalny faul</i>)	půle - połowa (<i>boiska</i>)
král střelců - król strzelców	robinzonáda - robinsonada
kvalifikace (o co?) - kwalifikacje (do czego?)	
kvalifikační skupina - grupa kwalifikacyjna	
kvalifikační utkání - mecz kwalifikacji	

PIŁKA NOŻNA - CIĄG DALSZY:

roh - róg; kórner
rozcvičování - rozgrzewka
rozestavení - ustawienie
roztáhnout hru do křídel - rozciągnąć grę na skrzydła
simulace - symulacja
sít' - siatka
situace jeden na jednoho - sytuacja jeden na jednego
skákající míč - kozłująca piłka
skluz - wślizg
skočit - rzucić się (o bramkarzu)
skórovat - wpisać się na listę strzelców
stadión se zatahovací střechou - stadion z zasuwany dachem
stát v ofsajdu - stać na spalonym
stroj na góly - maszyna do strzelania bramek (o piłkarzu)
střela mezi tyče - strzał w światło bramki
střela - strzał
střela z voleje - strzał z woleja
střelec - strzelec
střelit po zemi - strzelić po ziemi
stříbrný gól - srebrna bramka
střídačka - ławka rezerwowych
střídající - zmiennik
světový výběr - reszta świata (družyna)
trestný kop - rzut wolny
tvrdá střela - mocny strzał
tyč - słupek
ukázat kartu - pokazać kartkę
ukopnout míč do autu - wykopać piłkę na aut
útočná síla - siła ataku
uvidět červenou kartu - zobaczyć czerwoną kartkę

vedoucí branka - bramka dająca prowadzenie
volej - wolej
vrah gólových šancí - piłkarz seryjnie marnujący okazje
vstřelit gól - strzelić gola
vyběhnutí - wybieg
výběr světa - reszta świata (družyna)
vybojovat penaltu - wywalczyć rzut karny
vyrazit nad břevno - wybić nad poprzeczkę
vyrazit střelu - wybić strzał
vyrazit - wybić (np. na aut)
vyrazit z brankové čáry - wybić z linii bramkowej
vyrobít hrubku - popełnić błąd (powažny)
vyrovnávací branka - wyrównująca bramka
vytáhnout žlutou kartu - wyciągnąć żółtą kartkę
vytlačit střelu na tyč - wybić strzał na słupek
vzájemná bilance - bilans bezpośrednich spotkań
zablokovat střelu - zablokować strzał
začarovaná branka - zaczarowana bramka; zaklęta bramka
zahajovací zápas - mecz inauguracyjny
zahuštěný střed pole - zagęszczony środek pola
zakončení - wykończenie (akcji)
zakončit akci - wykończyć akcję
zakopnout míč do autu - wykopać piłkę na aut
zásah - interwencja
závar před brankou - kocioł; młyn; zamieszanie
závěrečný hvizd - końcowy gwizdek
zed' - mur (przy rzucie wolnym)
zfaulovat - sfaulować
zhuštěná obrana - zagęszczona obrona
zimní pauza - przerwa zimowa
zlatý gól - złota bramka

PIŁKA NOŻNA - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Bramkář byl bezmocný.
Gól pro ofsajd nebyl uznán.
V zápase nepotkal míč.
Utkání právě začalo.
U míče jsou hráči ve žlutých dresech.
Hráč byl v ofsajdové pozici.
Hráč nacentroval míč do pokutového území.
Stále vedou o jednu branku.
Budou zahrávat volný přímý kop.
Bramkář provede odkop od své brány.
Hosté jdou do dvoubrankového vedení.
Zahrál míč na malou domů.
První poločas skončil.
Ztrácejí dva góly na svého soupeře.
Ze hřiště odchází Sven Bender.
Na hřiště přichází Robert Lewandowski.
Domáci budou zahrávat rohový kop.
Bramkář dostal žlutou kartu za zdržování hry.
Hráči se vrací zpět na trávník.
Real vstoupil do druhého poločasu velmi dobře.
Schmeichela zachránila pravá tyč.
Domáci budou dohrávat v deseti.
Domáci drží míč.
Ronaldo se probral ze střelecké trýzně.

Bramkarz był bezradny.
Gol nie został uznany ze względu na pozycję spaloną.
W czasie meczu nawet nie dotknął piłki.
Spotkanie właśnie się rozpoczęło.
Przy piłce są zawodnicy w żółtych strojach
Zawodnik był na pozycji spalonej.
Zawodnik dośrodkował piłkę w pole karne.
Wciąż prowadzą jedną bramką.
Będą wykonywać bezpośredni rzut wolny.
Bramkarz rozpocznie grę od bramki.
Goście obejmują dwubramkowe prowadzenie.
Zagrał piłkę do bramkarza.
Zakończyła się pierwsza połowa.
Tracą dwie bramki do swojego rywala.
Z boiska schodzi Sven Bender.
Na boisko wchodzi Robert Lewandowski.
Gospodarze będą wykonywać rzut różny.
Bramkarz dostał żółtą kartkę za opóźnianie gry.
Zawodnicy wracają na murawę.
Real bardzo dobrze zaczął drugą połowę.
Schmeichela uratował prawy słupek.
Gospodarze będą kończyć mecz w dziesiątkę.
Gospodarze są w posiadaniu piłki.
Ronaldo otrząsnął się z niemocy strzeleckiej.

6.4 HOKEJ NA LODZIE

asistence - asysta
beehend - bechhend
betony - parkany
brankoviště - pole bramkowe
brusle - łyżwy
čárový rozhodčí - sędzia liniowy
červená - linia czerwona
desetiminutový trest - dziesięciominutowa kara
dodatečný trest - dodatkowa kara
dvířka střídačky - drzwi ławki rezerwowych
dvouminutový trest - dwuminutowa kara
faul loktem - faul łokciem
forhend - forhend
formace - formacja
hákovat - zahaczać
hokej - hokej
hokejista - hokeista
hokejka - hokejka
hokejová hůl - kij hokejowy; hokejka
hra pět na pět - gra pięciu na pięciu
hra v oslavení - gra w osłabieniu
hra vysokou hokejkou - gra wysokim kijem
hrát čtvrtou lajnu - grać w czwartej formacji
hrát pět proti třem - grać w pięciu przeciwko trzem
hrát v šesti - grać w sześciu
hrození - banda
jet penaltu - wykonywać rzut karny
lapačka - rak; rękawica do chwytania krążka
lední hokej - hokej na lodzie
ledová plocha - tafla
manévrovat s pukem - manewrować krążkiem
mantinel - banda
modrá - linia niebieska
náhlá smrt - nagła śmierć
nahrávka - asysta; podanie
nájezdy - rzuty karne
oddechový čas - czas (*brany przez trenera*)

odkrytá branka - pusta bramka
odvolat brankáře - wycofać bramkarza
oslabení - 1. osłabienie 2. gra w osłabieniu
pěstní bitka - bójka na pięści
plexisklo - szybka w kasku
početní převaha - przewaga liczebna
početní výhoda - przewaga liczebna
posílat na led - wysyłać na lód
postavení mimo hru - spalony
posunutá branka - przesunięta bramka
potrestaný hráč - ukarany gracz
příhrávka na útočníka - podanie do napastnika
přikrytý puk - przykryty krążek
přilba - kask
příšpendlit na mantinel - rzucić na bandę (*kogoś*)
puk - krążek
rolba - rolba
rozbruslení - rozgrzewka
samostatné nájezdy - rzuty karne
sedět na trestné lavici - siedzieć na ławce kar
spojnice branky - spojenie
střela mezi betony - strzał między parkany
střela z otočky - strzał z obrotu
trestná lavice - ławka kar
trestné střílení - rzuty karne
třetina - tercja
útočné pásmo - strefa ataku
úvodní třetina - pierwsza tercja
vrátit se z trestné lavice - wrócić z ławki kar
vyločení - kara; kary
vyrážka - odbijaczka; rękawica do odbijania krążka
vysoko nesená hůl - zagranie wysoko uniesionym kijem
zakázané uvolnění - uwolnienie
zlomená hokejka - złamany kij hokejowy; złamana hokejka

HOKEJ - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Přišel o kotouč za brankou soupeře.
 Snažil se zasunout puk k levé tyči.
 Poslední minuta první třetiny.
 Dostal skvělou přihrávkou zpoza branky.
 Domáci vyhráli úvodní buľ.
 Ztratil kotouč ve středním pásmu.
 Vhazovat se bude ve středním pásmu.
 Brankář přikryl kotouč svou lapačkou.
 Neměl problém trefit odkrytou klec.
 Hosté v plném počtu.
 Puk letí přímo do branky.
 Trefil jen boční síť.
 Brankář vyrazil puk levým betonem.
 Vybojoval si místo ve třetí lajně.
 Pardubice rozehrávají puk za svojí klecí.
 Situace dvou proti jednomu.

Stracił krążek za bramką rywala.
 Próbował zmieścić krążek przy lewym słupku.
 Ostatnia minuta pierwszej tercji.
 Otrzymał świetne podanie zza bramki.
 Gospodarze wygrali wznowienie. (pierwsze w tercji)
 Stracił krążek w strefie neutralnej.
 Wznowienie nastąpi w strefie neutralnej.
 Bramkarz nakrył krążek łapaczką.
 Nie miał problemów z trafieniem do pustej bramki.
 Goście w pełnym zestawieniu.
 Krążek leci wprost do bramki.
 Trafił tylko w boczną siatkę.
 Bramkarz wybił krążek lewym parkanem.
 Wywalczył sobie miejsce w trzeciej piątce.
 Pardubice rozgrywają krążek za swoją bramką.
 Sytuacja dwóch na jednego.

6.5 BOKS

amatérský - amatorski	profesionální - zawodowy; profesjonalny
anulovat výsledek - anulować wynik	profesionální boxer - bokser zawodowy
avizovaný úder - sygnalizowany cios	profiring - ring zawodowy
bandáž - bandaż	prohrát na body - przegrać na punkty
bantamová váha - waga kogucia	promotér - promotor
blokovat - blokować	protiúder - kontruderzenie; kontra
bolest - ból	provaz - lina
boxer - bokser	představit se v ringu - zaprezentować się w ringu
boxer těžké váhy - bokser wagi ciężkiej	přejít do útoku - przejść do ataku
boxerka - bokserka	přestát kolo - przetrwać rundę
boxerské boty - buty bokserskie	přestoupit k profesionálům - przejść na zawodowstwo
boxerské klání - pojedynek bokserski	přisoudit vítězství (komu?) - wskazać na zwycięstwo (kogo?)
boxerské trenýrky - spodnie bokserskie	pytlové rukavice - piąstkówki
boxmač - pojedynek bokserski	ring - ring
boxovací hruška - gruszka do boksowania; kukurydziak	ringový lékař - lekarz ringowy
boxovací pytel - worek bokserski	ringový rozhodčí - sędzia ringowy
boxovat - boksować	roh - róg
být odpočítáván - być liczonym	rohová stolička - taboret
být počítán - być liczonym	rohový kůl - słupek narożny
dosah paží - zasięg ramion	rozbité obočí - rozbity łuk brwiowy
federace - federacja	roztrhnout - rozdzielić
gard - garda	rukavice - rękawice
gong - gong	sekundant - sekundant
hák - sierp	série ran - seria uderzeń; seria ciosów
hmotnostní kategorie - kategoria wagowa	série tvrdých úderů - seria mocnych ciosów
chránič zubů - ochraniacz na zęby	silný úder - silny cios
inkasovat úder - zainkasować cios	souboj - pojedynek
klinč - klincz	souboj těžkých vah - pojedynek wagi ciężkiej
knokaut - nokaut	spadnout na podlahu - znaleźć się na deskach
knokautovaný - znokautowany	sparingpartner - sparingpartner
knokautový úder - nokautujący cios; nokautujące uderzenie	střední váha - waga średnia
kolo - runda	supertěžká váha - waga superciężka
lapa - łapa	švihadlo - skakanka
lehká váha - waga lekka	technický knokaut - nokaut techniczny
ležet v bezvědomí - leżeć nieprzytomny	těžká váha - waga ciężka
licence - licencja	tvrdý knokaut - ciężki nokaut
mistrovský pás - pas mistrzowski	tvrdý úder - mocny cios
muší váha - waga musza	úder - cios
na povел rozhodčího - na komendę sędziego	úder do ledvin - cios w nerki
návrat do ringu - powrót do ringu	úder loktem - cios łokciem
nedovolený úder - niedozwolony cios	úder pod pás - cios poniżej pasa
nespravedlivý výrok rozhodčích - niesprawiedliwa decyzja sędziów	úder za úder - cios za cios
neutrální roh - róg neutralny	úder zezadu - cios z tyłu
nezpůsobilý boje - niezdolny do walki	úderová série - seria ciosów
odpočítání - odliczanie	udeřit pěstí - uderzyć pięścią
papírová váha - waga papierowa	úhyb - unik
perová váha - waga piórkowa	uhýbat - unikać (<i>ciosu</i>)
po zaznění gongu - po gongu	ústní napomenutí - ustne upomnienie
počítání - liczenie	utekl po třech kolech - uciekł po trzech rundach
podání si ruky - podanie sobie ręki	váhová kategorie - kategoria wagowa
podlaha - deski	vážení - ważenie
pokračovat v boji - kontynuować walkę	velterová váha - waga półśrednia
poslat k zemi - posłać na deski	vést úder - wyprowadzać cios
poslat soupeře k zemi - posłać rywala na deski	vhodit ručník do ringu - rzucić ręcznik na ring
práce nohou - praca nóg	vrátit se do ringu - wrócić na ring
	vstát před napočítáním do deseti - wstać przed

doliczeniem do dziesięciu
vyhlásit vítězem - ogłosić zwycięzcą
vyhrát k.o. - wygrać przez nokaut
vyhrát ve čtvrtém kole - wygrać w czwartej rundzie
výměna úderů - wymiana ciosów
vyzvat - wyzwąć
vyzvatel - pretendent
vzdát se titulu - zrezygnować z tytułu; zrzec się tytułu
zápas - pojedynek

zápas večera - pojedynek wieczoru
zasadit úder - wyprowadzić cios
zásah - trafienie
zasypat údery - zasypać ciosami
zotavit se - dojść do siebie
zvítězit před limitem - zwyciężyć przed czasem
ženský box - boks kobiet
župan - szlafrok

6.6 KOLARSTVO

blatník - błotnik
brzdová páčka - manetka hamulca
brzdové lanko - linka hamulca
cílová čára - linia mety
cyklista - 1.rowerzysta 2. kolarz
cyklistika - kolarstwo
cyklistka - 1. rowerzystka 2. kolarka
časovka - jazda na czas
časovka jednotlivců - jazda indywidualna na czas
doprovodné vozidlo - pojazd techniczny
dráhová cyklistika - kolarstwo torowe
duše - dętka
etapa (f.) - etap (m.)
etapové vítězství - zwycięstwo etapowe
hlavní pole - peleton główny
horská časovka - klasyfikacja góraska
horská etapa - etap górski
horské kolo - rower górski
hustilka - pompka
jet na kole - jechać na rowerze
klesání - zjazd
kolo - rower
královská etapa - królewski etap
kritérium - kryterium
náboj - piasta
nahustit - napompować
napumpovat - napompować
náročná trasa - trudna trasa
nasednout na kolo - wsiąść na rower
nést kolo na ramenou - nieść rower na ramionach
pedál - pedał
peloton - peleton
prasklá pneumatika - przebita opona
prémie - premia
prolog - prolog
prudký sjezd - stromy zjazd
průjezd městem - przejazd przez miasto
přední svítilna - lampa przednia

převod - przerzutka
přilba - kask
puntikátý dres - biała koszulka w czerwone grochy
ráfek - obręcz
rám - rama
rozumné tempo - rozsądne tempo
růžový trikot - różowa koszulka
řetěz - łańcuch
sedlo - siodełko
servisní vozidlo - pojazd techniczny
sesednout z kola - zsiąść z roweru
silniční cyklistika - kolarstwo szosowe
sjezd - zjazd
slézt z kola - zejść z roweru
spadnul mu řetěz - spadł mu łańcuch
sprint - sprint
stáj - grupa (*nazwa družiny*)
stájový kolega - kolega z drużyny
stíhací jízda - pościg (*za uciezką*)
stoupání - podjazd
šlapání - pedałowanie
šlapátko - pedał
špice - szprycha
těžké stoupání - trudny podjazd
únik - uciezka
ventilek - wentyl
vrchař - góral
vrchařka - góralka
vrchařská prémie - premia góraska
vyhrát dvě etapy - wygrać dwa etapy
zadní koncové světlo - lampka tylna
Závod míru - Wyścig Pokoju
závodník v úniku - uciekinier
zelený trikot - zielona koszulka
zhroutit se vysílením - paść z wyczerpania
zpětná odrazka - odblask
zvonek - dzwonek
žlutý trikot - żółta koszulka

KOLARSTVO - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Dnešní etapa začne dlouhým stoupáním.
 Jako první se do úniku vydal...
 Náskok vedoucí skupiny se zvyšuje.
 Peloton ztrácí již přes tři minuty.
 Platí za výborného vrchaře.
 Nakonec jej peloton pohltil.
 V pelotonu došlo k hromadné kolizi.
 Armstrong nasadil strhující tempo.

Dzisiejszy etap rozpocznie się długim podjazdem.
 Jako pierwszy rozpoczął uciezkę...
 Przewaga grupy prowadzącej rośnie.
 Peloton traci już ponad trzy minuty.
 Uważany jest za świetnego górala.
 Ostatecznie peloton go wchłonał.
 W pelotonie doszło do zbiorowej kraksy.
 Armstrong narzucił zawrotne tempo.

6.7 SKOKI NARCIARSKIE

- bezvětří** - bezwietrzna pogoda
bodované kolo - seria punktowana
bodovat - zdobyć punkt (*punkty*)
brzy se odrazit - odbić się za wcześnie
celkové pořadí - klasyfikacja generalna
délka skoku - długość skoku
dojezd můstku - dojazd
dopad - lądowanie
doplachtit - dolecieć
doskakat - dokończyć serię
doskočiště - zeskok; zeskokcznia (*rzad.*)
finálové kolo - seria finałowa
ideální skokanské počasí - idealna pogoda na skokanie
jednokolový závod - zawody z jedną serią skoków
jury bod - punkt sędziowski
kombinéza - kombinezon
konečné pořadí - klasyfikacja końcowa
konstrukční bod - punkt konstrukcyjny
Kontinentální pohár - Puchar Kontynentalny
kritický bod - punkt krytyczny
krkolomný pád - karkołomny upadek
kvalifikace - kwalifikacje
lety na lyžích - loty narciarskie
mamutí můstek - skocznia mamucia
můstek - skocznia
na jeho skocích bylo znát... - po jego skokach było widać...
nájezd - najazd
nájezdová stopa - tor rozbiegowy
nájezdové okno - belka startowa
nastoupit ke kvalifikaci - przystąpić do kwalifikacji
nekvalifikovat se - nie zakwalifikować się
nenastoupit do kvalifikace - nie przystąpić do kwalifikacji
nepovolená délka lyží - niedozwolona długość nart
nevyzpytatelný vítr - nieprzewidywalny wiatr
normový bod - punkt kalkulacyjny
objevit se na můstku - pojawić się na skoczni
odložit start - przełożyć start
odraz - odbicie; wybicie
odrazová hrana - próg skoczni
odskakat - przeprowadzić serię skoków
okno - belka startowa
pád - upadek
poryv větru - poryw wiatru
postup do finálové 30 - awans do finałowej 30
první desítka - pierwsza dziesiątka
předskokan - przedskoczek
přerušit závod - przerwać zawody
rekord můstku - rekord skoczni
rozjetý závod - rozpoczęte zawody
skakat - skakać
skok - skok
skokan na lyžích - skoczek narciarski
skokanská reprezentace - reprezentacja skoczków
soutěž družstev - konkurs drużynowy
startovní listina - lista startowa
startovní pole - lista startowa
stornovat druhé kolo - anulować drugą serię
Světový pohár - Puchar Świata
špatně se odrazit - źle się odbić
telemark - telemark
tělesná hmotnost - waga ciała
tréninkové kolo - seria treningowa
Turné čtyř můstků - Turniej Czterech Skoczni
ustát - ustać
velký můstek - duża skocznia; wielka skocznia
věž - wieża
věž rozhodčích - wieża sędziowska
vydařený skok - udany skok
závod byl zrušen - zawody zostały odwołane
závod družstev - zawody drużynowe
zkušební kolo - seria treningowa

6.8 FORMUŁA 1

blokovat - blokować	trzeciej pozycji
box - boks	dokončit závod - ukończyć wyścig (o kierowcy)
depo - boks	jezdít za BMW - jeździć w BMW
jezdec - kierowca	modrá vlajka - niebieska flaga
kolo - okrążenie	na mokru - na mokrej nawierzchni
kvalifikace - eliminacje	nedokončit závod - nie ukończyć wyścigu
mechanik - mechanik	nekvalifikovat se do závodu - nie zakwalifikować się do wyścigu
monopost - bolid	noční závod - nocny wyścig
obutí - ogumienie	ohnivzdorná kombinéza - kombinezon ognioodporny
okruh - tor	parc fermé - park zamknięty; park fermé
overal - kombinezon	pole position - pole position
padok - padok	předjet o kolo - zdublować
penalizovat - karać	předjížděcí manévr - manewr wyprzedzania
pilot - pilot	safety car - samochód bezpieczeństwa
předjet - wyprzedzić	startovní číslo - numer startowy
předjíždět - wyprzedzać	stop & go - kara dziesięciu sekund
přilba - kask	šachovnicová vlajka - flaga w szachownicę
rovinka - prosta	tréninkový čas - czas na treningu
stáj - zespół; stajnia	v zatáčce - na zakręcie
startér - starter	výměna pneumatik - zmiana opon
telemetrie - telemetria	zajet do boxu - zjechać do boksu
testovat - testować	zastávka v boxech - pit stop
trénink - trening	závod za umělého osvětlení - wyścig przy sztucznym świetle
zatăčka - zakręt	závod začal - wyścig się rozpoczął
závod - wyścig	zelená vlajka - zielona flaga
bílá vlajka - biała flaga	žlutá vlajka - żółta flaga
černá vlajka - czarna flaga	
červená vlajka - czerwona flaga	
dojet do cíle na třetím místě - dojechać do mety na	

6.9 SIATKÓWKA

anténka - antenka	podat - zaserwować
blokař - zawodnik blokujący	podávající hráč - gracz serwujący
blokování - blokowanie	podávat - serwować
díra v obraně - dziura w obronie	probít blok - przebić blok
dvojblok - blok podwójny	prorazit blok - przebić blok
eso - as	přelobovat blok - przelobować blok
jednoblok - blok pojedynczy	přestávka mezi sety - przerwa między setami
koncovka setu - końcówka seta	přijímat podání - przyjmować serw; odbierać serw
libero - libero	servis - serw; zagrywka
mečbol - meczbol	set - set
mrtvý míč - net	sít' - siatka
nahrávač - rozgrywający	tažený míč - piłka niesiona
nesený míč - niesiona piłka	tie-break - tie-break
obranný blok - blok obronny	trojblok - blok potrójny
odbijená - siatkówka	u sítě - przy siatce
oddechový čas - czas	útok - atak
odražení míče - odbicie piłki	volejbal - siatkówka
odražený od sítě - odbity od siatki	vyhnout se bloku - ominąć blok
odražený od bloku - odbity od bloku	výskok - wyskok
páska - taśma	vytlučení do autu - wybicie na aut
plážový volejbal - siatkówka plażowa	zkazit podání - zepsuć serw; zepsuć zagrywkę
podání - serw; zagrywka	ztráta podání - strata zagrywki
podání z výskoku - serw z wyskoku	

6.10 KOSZYKÓWKA

asistence - asysta
basketbal - koszykówka
basketbalista - koszykarz
basketbalistka - koszykarka
běžet s míčem - biec z piłką
blok - blok
blokovat - blokować
centr - center
čtvrtina - kwarta
dát koš - trafić do kosza; zdobyć punkty
dát koš za dva body - trafić za dwa punkty
deska - tablica
doskok - zbiórka
driblink - drybling
driblink mezi nohama - drybling między nogami
driblovat - kozłować
házet na koš - rzucać do kosza
hráč v zámezí - zawodnik poza boiskiem
klakson - syrena
koncová čára - linia końcowa
koš - kosz
koš soupeře - kosz rywala
koš ze hry - kosz z gry
košíková - koszykówka
kroky - błąd kroków
krytí - krycie
míč je ve hře - piłka w grze
míč v zámezí - piłka poza boiskiem
nedovolený - niedozwolony
obroučka - obręcz (kosza)
oddechový čas - czas
odebrání míče soupeři - odebranie piłki rywalowi

odrážet míč o zem - odbijać piłkę o ziemię
palubovka - parkiet
pětice - piątka
pivot - środkowy
práce nohou - praca nóg
pravidlo třiceti sekund - reguła trzydziestu sekund
přejít přes obránce - minąć obrońcę
přihrát někomu míč - podać komuś piłkę
připsat si blok - zaliczyć blok
rozehrávač - rozgrywający
rozkok - rzut sędziowski (*na początku meczu*)
sítka - siatka (*kosza*)
spadnout do koše - wpaść do kosza
střela - rzut
technická chyba - błąd techniczny
time-out - czas
trestný hod - rzut osobisty
trojka - rzut za 3 punkty
udělat si 3 fauly - popełnić 3 faule
uchopit míč - złapać piłkę; chwycić piłkę
útočný doskok - zbiórka w ataku
útočný faul - faul w ataku
vedení míče - prowadzenie piłki
vhodit míč do koše - wrzucić piłkę do kosza
výšková převaha - przewaga wzrostu
zablokovat - zablokować
zasunutí - wsad
zisk míče - zyskanie piłki; odbiór piłki
zóna - strefa
ztráta - strata
žádost o střídání - prośba o zmianę

6.11 TENIS

backhend - bekhend
bez ztráty setu - bez straty seta
čára podání - linia serwisowa
čtyřhra - debel
dělové podání - atomowy serw
dvojhra - gra pojedyncza
dvorec - kort
eso - as serwisowy
gem - gem
grandslamový turnaj - turniej wielkoszlemowy
hlava rakety - główka rakiety
hrát tenis - grać w tenisa
kazit podání - psuć zagrywkę; psuć serw
kontinentální držení - chwyt kontynentalny
kurt - kort
mečbol - meczbol
míč se dotknul sítě - piłka dotknęła siatki
minout míč - nie trafić w piłkę
nápřah - zamach
nevynucená chyba - niewymuszony błąd
patnáct - piętnaście

pětisetový - pięciosetowy
prohrát první set - przegrać pierwszego seta
raketa - rakieta
rozpínání - rozgrzewka
setbol - setbol
skreč - krecz
skrečovat - skreczować
tenis - tenis
tenista - tenisista
tenistka - tenisistka
točený míč - podkręcona piłka
topspin - topspin
třicet - trzydzieści
třisetový zápas - trzysetowy mecz
u sítě - przy siatce
úder - uderzenie
ve čtyřech setech - w czterech setach
vrácení podání - return
východní držení - chwyt wschodni
západní držení - chwyt zachodni
změna stran - zmiana stron

6.12 LEKKOATLETYKA

atleta - lekkoatleta	přeskočit - przeskoczyć
atletka - lekkoatletka	půlmaraton - półmaraton
běh - bieg	rozběh - rozbieg
běžec - biegacz	rozmístění překážek - rozmieszczenie przeszkód
běžkyně - biegaczka	shodit laťku - zrzucić poprzeczkę
cíl - meta	skákat do dálky - skakać w dal
desetiboj - dziesięciobój	skákat do výšky - skakać wzwyż
desetibojař - dziesięcioboista	skákat o tyči - skakać o tyczce
diktovat tempo - dyktować tempo	skok do výšky - skok wzwyż
doběhnout do cíle - dobiec do mety	skok vysoký - skok wzwyż
dotahovat se na někoho - doganiać kogoś	sprint na sto metrů - sprint na 100 metrów
druhý skok - drugi skok	spurt - finisz
hod - rzut	spurtovat - finiszować
chůze - chód	startér - starter
kolo - runda	startovací pistole - pistolet startowy
koulař - miotacz kulą	startovní čára - linia startu
koulařka - miotaczka kulą	startovní výstřel - strzał startowy
laťka - poprzeczka	štafetový kolík - pałeczka
maratonec - maratończyk (<i>mężczyzna</i>)	tartan - tartan
maratonkyně - maratończyk (<i>kobieta</i>)	trojskok - trójskok
místo na startu - miejsce na starcie	udělat si osobák - ustanowić rekord życiowy
napominání - upominanie (<i>w chodzie</i>)	ulít start - spalić
nést štafetový kolík - nieść pałeczkę	vrh - miot
nevdařený pokus - nieudana próba	vystartovat - wystartować
nezdařený pokus - nieudana próba	výška - 1. wysokość 2. skok wzwyż
odstrkávání - odpychanie; popychanie	vytrvalec - maratończyk
okruh - okrążenie	vytvořit si náskok - wypracować sobie przewagę
osobní maximum - rekord życiowy	zatáčka - łuk; zakręt
postoupit do finále - awansować do finału	závěr závodu - końcówka wyścigu
předat štafetový kolík - przekazać pałeczkę	zmírnit rychlost - zmniejszyć prędkość
předávka - przekazanie	zpomalit - zwolnić
předčasně odstartovat - przedwcześnie wystartować	zrychlení - przyspieszenie
překážka - 1. przeszkoda 2. płotek	ztratit štafetový kolík - zgubić pałeczkę
překonat laťku - przeskoczyć poprzeczkę	zvolnit - zwolnić
překonat překážku - pokonać przeszkodę	zvonec gong - (<i>oznajmující ostatnie okrążenie</i>)

6.13 GOLF

bag - torba golfowa	krátká hra - gra krótka
bunker - bunkier	líc hole - lico kija
čipovací úder - chip	mávnout se - machnąć się
číst jamkoviště - czytać green	míček se kutálí - piłeczka się turla
dlouhá hra - gra długa	nápřah - zamach
draw; dro - draw	netrefit míček - nie trafić w piłeczkę
fervej - fairway	obal - pokrowiec
golfista - golfista	odpaliště - miejsce rozpoczęcia gry
golfistka - golfistka	pitch - pitch
golfový vozík - wózek golfowy	podložka - podstawka
grýn; green - green	postoj - pozycja
hledat míček - szukać piłeczki	praporek - chorągiewka
hra na rány - gra na uderzenia	raf; rough - rough
hrát golf - grać w golfa	rána - uderzenie
huk - hook	silné držení - chwyt silny
hůl - kij	slabé držení - chwyt słaby
jamka - dołek	šlajs - slice
jamková hra - gra na dołki	vnější okraj jamkoviště - fringe
jamkoviště - green	vodní překážka - przeszkoda wodna

6.14 GIMNASTYKA

akrobacie - akrobacja, akrobacje	salto vpřed se sedmi obraty - salto w przód z siedmioma obrotami
bradlo - poręcz	salto vzad - salto do tyłu
cvičební úbor - strój do ćwiczeń	sed - siad
cvičit na hrazdě - ćwiczyć na drążku	skok - skok
dřep - przysiad	skrčka - przeskok kuczny
elegance - elegancja	skrčmo - w pozycji kucznej
gymnasta - gimnastyk	souruč - oburącz
gymnastka - gimnastyczka	stoj - postawa
hmat - chwyt	stoj na jedné ruce - postawa na jednej ręce
hmit - wymach	stoj na rukou - stanie na rękach
hrazda - drążek	stoj rozkročmo - pozycja rozkroczna
chůze po rukou - chodzenie na rękach	svis - zwis
kotoul - fikołek	švédská bedna - skrzynia gimnastyczna
kůň - koń	švihadlo - skakanka
madlo - łęk (na koniu)	úklon - skłon
nápravná gymnastika - gimnastyka korekcyjna	úkrok - krok w bok
odraz - odbicie	unožit - postawić nogę w bok
odrazový můstek - trampolina	upažit - wyciągnąć ręce w bok
přednožit - wyciągnąć nogę do przodu	vis - zwis
předpažit - wyciągnąć ramiona do przodu	vismo - w zwisie; wisząc
přehmat - błąd	visutá hrazda - trapez
přemet - przewrót	výšvih - przedmach
přeskok - przeskok	vzepření - podparcie
připažit - opuścić ramiona w dół	vzpažit - podnieść ramiona w górę
připažit! - ramiona w dół!	vzpřim - wyprost
pustit se - puścić się	záklon - skłon do tyłu
rovnováha - równowaga	zánožka - przeskok z podgiętymi nogami
rozcvička - rozgrzewka	zapažit - wyrzucić ramiona do tyłu
roznožit - stanąć w rozkroku	ztratit rovnováhu - stracić równowagę
roznožka - skok w rozkroku	

6.15 ŁYŻWIARSTWO FIGUROWE

arabeska - arabeska	pirueta - piruet
axel - axel; aksel	rittberger - rittberger
brusle - łyżwy	skok - skok
bruslit - jeździć na łyżwach	spirála - spirala
čtverný skok - poczwórny skok	sportovní dvojice - para sportowa
flip - flip	sportovní páry - zawody par sportowych
holubička - jaskółka	synchronizované krasobruslení - łyżwiarstwo synchroniczne
krasobruslař - łyżwiarz figurowy	šestkový systém - system szóstkowy
krasobruslařka - łyżwiarka figurowa	tance na ledě - zawody par tanecznych
krasobruslení - łyżwiarstwo figurowe	toeloop - toeloop
krok - krok	trojitý axel - potrójny axel; potrójny aksel
lední revue - rewia lodowa	volná jízda - program dowolny
lutz - lutz	zvedaná figura - podnoszenie
otáčka - obrót	

7. PODRÓŽ

7.1 PODRÓŽ - POJĘCIA OGÓLNE

atlas - atlas	podělit se o své zážitky z cest - podzielić się wrażeniami z podróży
balit kufry - pakować walizki	podrobná mapa - szczegółowa mapa
baterka - latarka	pokračovat v cestě - kontynuować podróż
batoh - plecak	poznat kus světa - poznać kawał świata
busola - busola	poznávací zájezd - wycieczka objazdowa
být na cestách - być w podróży	poznávat cizí kultury - poznawać inne kultury
celodenní pestrý program - urozmaicony program dnia	prohlídka - zwiedzanie
cesta kolem světa - podróż dookoła świata	proviant - prowiant
cesta - podróż	přerušit dovolenou - przerwać urlop
cestování - podróżowanie	přilákat turisty - przyciągnąć turystów
cestovat po světě - podróżować po świecie	půjčovna kol - wypożyczalnia rowerów
cestovat prstem po mapě - podróżować palcem po mapie	rekreační středisko - ośrodek wypoczynkowy
cestovatel - podróżnik	rozhledna - wieża widokowa
cestovatelka - podróżniczka	rozšířit si obzory - poszerzyć horyzonty
cestovatelský - podróżniczy; dotyczący podróżnika	safari - safari
cestovní kancelář - biuro podróży	sedět na slunci - siedzieć na słońcu
cestovní ruch - turystyka	smažit se na sluníčku - smażyć się na słonku
cestovní vak - torba podróżna	startovací místo - baza wypadowa
cyklostezka - ścieżka rowerowa	stát za návštěvu - być wartym wizyty
dalekohled - lornetka	stát za pozornost - być godnym uwagi
dobrodružství - przygoda	stopař - autostopowicz
dojet na místo - dojechać na miejsce	stopnout auto - złapać stopa
dojmy z cest - wrażenia z podróży	stopovat - łapać stopa
dovolená - 1. urlop 2. wczasy	svatební cesta - podróż poślubna
dovolená snů - urlop marzeń	termoska - termos
fakultativní výlet - wycieczka fakultatywna	tramp - tramp
hamak - hamak	turismus - turystyka
hustilka - pompka	turista - turysta
chystat se na cestu - przygotowywać się do podróży	turistická sezona - sezon turystyczny
chytit stopa - złapać stopa	turistické středisko - kurort
individuální turistika - turystyka indywidualna	turistka - turystka
jet na kole - jechać na rowerze	usilovný pochod - wyczerpujący marsz
jít po svých - iść na nogach	víkendový výlet - wycieczka weekendowa
kompas - kompas	vstupné - opłata za wstęp
kufr - 1. walizka 2. kufer	vydat se pěšky - wyruszyć pieszo
kufřík - walizeczka	vyhlídkový bod - punkt widokowy
last minute - last minute	vyhlídkový let - lot widokowy
letovisko - letnisko	vyhlídkový okruh - trasa zwiedzania (<i>okružna</i>)
ležet v hamaku - leżeć w hamaku	výlet do zahraničí - wycieczka zagraniczna
mapa - mapa	výlet - wycieczka (<i>krótka</i>)
na zpáteční cestě - w drodze powrotnej	výletník - wycieczkowicz
náhradní pas - paszport zastępczy (<i>jednorazowy</i>)	vyrazit nazpátek - wyruszyć w drogę powrotną
naučná stezka - ścieżka edukacyjna	vysedávat ve stínu - przesiadywać w cieniu
navštívit - odwiedzić (<i>kogoś</i>), zwiedzić (<i>miasto</i>)	zájezd - wycieczka (<i>dłuższa</i>)
odpočinek - odpoczynek	zájezdový program - program wycieczki
odpočívát - odpoczywać	zákoutí - zakątek
plány na dovolenou - plany urlopowe	zážitek - przeżycie
pobytový zájezd - wycieczka pobykowa	zhlédnout - obejrzyć

PODRÓŻ - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Místo do Čech nastoupila cestu do Kastilie.
 Popřáli mi šťastnou cestu.
 Rozhlédl se po svých spolucestujících.
 Na cestách háčkuji.
 Vydával se za zástupce cestovní kanceláře.
 Vyprávěla různé příhody z cest.
 Na cestě nakonec pokaždé narazí na sebe.
 Film nám měl zpříjemnit cestu.
 Cesta do Kambodže mu připadala bezvýznamná.
 Prohlíželi si katalogy cestovních kanceláří.
 Cesta probudila Tomášův zájem o zeměpis.
 Cestovat znamená žít.
 Lepší bylo cestovat ve dvou.
 Vlastně proto tak rád cestoval.
 Na cestách jsou lidé donuceni být spolu.
 Chce si vydělat na výlet.
 Třetinu tribun zaplnili němečtí turisté.
 Vypráví turistům o historii stavby.
 Turisté si mohli prohlédnout zříceniny Poseidonova chrámu.
 Sezóna ještě nezačala.
 Na památku mi nechal svůj kompas.
 Moci jet všude znamená nejet nikam.
 Klub českých turistů slaví 130 let od založení.
 K výletům láká i nejbližší okolí.
 Byla jsem utahaná po cestě.
 Měla to být pro ně vysněná dovolená.
 Díky své práci hodně cestovali.
 Kypr sází na turistický sektor.
 Cestovní kancelář Tomi Tour vyhlásila krach.
 Nabrala dvě stopačky.

Zamiast do Czech wyruszyła do Kastylii.
 Życzili mi przyjemnej podróży.
 Rozejrzał się po swoich towarzyszach podróży.
 W podróży robię na drutach.
 Podawał się za przedstawiciela biura podróży.
 Opowiadała różne historie z podróży.
 W podróżach zawsze w końcu natyka się na siebie.
 Film miał nam umilić podróż.
 Podróż do Kambodży wydała mu się bez znaczenia.
 Przeglądali katalogi biur podróży.
 Podróż obudziła zainteresowanie Tomasza geografiją.
 Podróżować znaczy żyć.
 Lepiej było podróżować we dwójkę.
 Właśnie dlatego tak lubił podróżować.
 W podróży ludzie zmuszeni są być razem.
 Chce zarobić na wycieczkę.
 Jedną trzecią trybun zapełnili niemieccy turyści.
 Opowiada turystom o historii budowli.
 Turyści mogli obejrzeć ruiny świątyni Posejdona.
 Sezon się jeszcze nie zaczął.
 Zostawił mi na pamiątkę swój kompas.
 Móc jechać wszędzie znaczy nie pojechać nigdzie.
 Klub Czeskich Turystów obchodzi 130-lecie istnienia.
 Do wycieczek zachęca też najbliższa okolica.
 Byłam zmęczona po podróży.
 Miał to być dla nich wymarzony urlop.
 Dzięki (swojej) pracy dużo podróżowali.
 Cypr stawia na sektor turystyczny.
 Biuro podróży Tomi Tour ogłosiło bankructwo.
 Zabrała dwie autostopowiczki.

7.2 PODRÓŻ POCIĄGIEM**DWORZEC KOLEJOWY:**

čekárna - poczekalnia
hlavní nádraží - dworzec główny
informace - informacja
jízdní řád - rozkład jazdy
kolej - tor
kolejiště - torowisko
kusá kolej - ślepy tor
mezinárodní pokladna - kasa międzynarodowa
nádraží - dworzec
nádražní budova - budynek dworca
nádražní restaurace - restauracja dworcowa
nástupiště - peron
odjezdy - odjazdy

pokladny - kasy
přepážka - okienko
příjezdy - przyjazdy
skříňky na zavazadla - skrytki bagażowe
směnárna - kantor
stanice - stacja
úschovna zavazadel - przechowalnia bagażu
vchod - wejście
vedlejší kolej - boczny tor
vlečka - bocznicza
východ - wyjście
záchod - toaleta
železniční uzel - węzeł kolejowy

POCIĄG:

číslo vlaku - numer pociągu
čtvrtý vagón odpředu - czwarty wagon od przodu
čtvrtý vagón odzadu - czwarty wagon od tyłu
dálkový vlak - pociąg dalekobieżny
denní vlak - pociąg dzienny
dieselová lokomotiva - lokomotywa spalinowa
dolní lůžko - dolne łóżko
druhá třída - druga klasa
elektrická lokomotiva - lokomotywa elektryczna
expresní vlak - pociąg ekspresowy
chodba - korytarz
historický vlak - pociąg retro
horní lůžko - górne łóżko
hotelový vlak - pociąg hotelowy
klimatizovaný vůz - wagon klimatyzowany
kupé - przedział
jídelní vůz - wagon restauracyjny
lehátko - 1. leżanka 2. kuszetka
lehátkový vůz - wagon z miejscami do leżenia
lůžkový vůz - wagon sypialny
mimořádný vlak - pociąg specjalny
místo k sezení - miejsce siedzące
motorový vůz - wagon motorowy
kuřácký - dla palących
lokomotiva - lokomotywa
náhradní autobusová doprava - zastępcza komunikacja autobusowa
nákladní vlak - pociąg towarowy
nekuřácký - dla niepalących
nekuřácký vlak - pociąg objęty całkowitym zakazem palenia
noční vlak - pociąg nocny
oddělení - przedział
osobní vlak - pociąg osobowy

BILET:

cílová stanice - stacja docelowa
datum - data
doba platnosti jízdenky - okres ważności biletu
doplatek - dopłata
globální cena - cena globalna
jednoduchá jízdenka - bilet w jedną stronę
jízdenka - bilet
jízdné - opłata za przejazd
koupit jízdenku - kupić bilet
lehátkový příplatek - dopłata do miejsca leżącego; dopłata do kuszetki
lůžkový příplatek - dopłata do miejsca w wagonie sypialnym
pokladna - kasa
přepážka - okienko
mezinárodní jízdenka - bilet międzynarodowy
mám nárok na slevu - przysługuje mi zniżka
mít nárok na slevu - mieć prawo do zniżki
místenka - miejscówka
mnohostranná dohoda - porozumienie wielostronne (między przewoźnikami)
obyčejná jízdenka - bilet normalny

ozubnicová dráha - kolej zębata
poschodový vlak - pociąg piętrowy
povinně místenkový vlak - pociąg objęty całkowitą rezerwacją miejsc
první třída - pierwsza klasa
příměstský vlak - pociąg podmiejski
přímý vůz - wagon bezpośredni
restaurační vůz - wagon restauracyjny
rychlík - pociąg pospieszny
spěšný vlak - pociąg przyspieszony
sedadlo - siedzenie
služební oddíl - przedział służbowy
souprava - skład
sprcha - prysznic
ulička - alejka
úzkokolejná dráha - kolej wąskotorowa
vagón - wagon
vakuový záchod - toaleta z obiegiem zamkniętym
velkoprostorový vůz - wagon bezprzedziałowy
vlak - pociąg
vlak vyšší kvality - pociąg wyższej kategorii
vůz - wagon
vůz druhé třídy - wagon drugiej klasy
vůz pro matky s dětmi - wagon z przedziałami dla matek z dziećmi
vůz první třídy - wagon pierwszej klasy
vůz se službou úschovy během přepravy - wagon bagażowy
vůz s přípojkou 230 V - wagon z gniazdkiem 230 V
výletní vlak - pociąg wycieczkowy; pociąg kolonijny
vysokorychlostní vlak - superszybki pociąg
v zadní části vlaku - w tylnej części pociągu
zvláštní vlak - pociąg specjalny

platná jízdenka - ważny bilet
průkaz na slevu - dokument uprawniający do zniżki
povinná rezervace - obowiązkowa rezerwacja
pro jednu osobu - dla jednej osoby
předložit - okazać
přeprava jízdních kol - przewóz rowerów
příplatek - dopłata
rezervace - rezerwacja
rezervovat si místo - zarezerwować miejsce
sazba - taryfa
sazebník - taryfikator
síťová jízdenka - bilet sieciowy
skupinová sleva - zniżka grupowa
sleva - zniżka; ulga
tam a zpět - tam i z powrotem
vnitrostátní jízdenka - bilet krajowy
vrátit jízdenku - zwrócić bilet
vstupenka na nástupiště - peronówka
vyměnit jízdenku - wymienić bilet
vzdálenost - odległość
zpáteční jízdenka - bilet powrotny

PODRÓŽ POCIĄGIEM:

bez přestupů - bez przesiadek	pohodlný - wygodny
cestovat železnicí - podróżować koleją	poslední stanice před... - ostatnia stacja przed ...
cestující - podróżny; pasażer	pravidelný odjezd - planowy odjazd
hledat místo - szukać miejsca	přestoupit - przesiąść się
jet odklonem - jechać objazdem	přestup - przesiadka
konečná stanice - stacja końcowa	přestupní stanice - stacja przesiadkowa
kultura cestování - kultura podróżowania	přestupovat - przesiadać się
místo u dveří - miejsce przy drzwiach	přijet - przyjechać
místo u okna - miejsce przy oknie	přípoj - skomutowanie
místo ve směru jízdy - miejsce w kierunku jazdy	přípojný vlak - pociąg skomunikowany
místo v protisměru - miejsce w kierunku przeciwnym do kierunku jazdy	příští stanice - następna stacja
nahýbat se z okna - wychylać się przez okno	spojení - połączenie
narvaný - przepełniony	stihnout vlak - zdążyć na pociąg
obsadit celý oddíl - zająć cały oddział	vjždět do stanice - wjeżdżać na stację
obsadit místo - zająć miejsce	výluka - zamknięcie linii
odjet - odjechać	vyměnit si s někým místo - zamienić się z kimś miejscami
odřeknout vlak - odwołać pociąg	volná místa - wolne miejsca
opožděný - opóźniony; spóźniony	zmeškat vlak - spóźnić się na pociąg
podržet někomu místo - zająć komuś miejsce	zpoždění - opóźnienie; spóźnienie
pohlídat zavazadlo - przypilnować bagażu	

PODRÓŽ POCIĄGIEM - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Ujel mi vlak.	Uciekł mi pociąg.
Ve vlaku byl pěkný nával.	Pociąg był bardzo zatłoczony.
Vlak se courá.	Pociąg się wlecze.
Vlak jede přes Vídeň.	Pociąg jedzie przez Wiedeń.
Vlak staví v Brně.	Pociąg zatrzymuje się w Brnie.
Vlak zastavuje ve všech stanicích.	Pociąg zatrzymuje się na wszystkich stacjach.
Všechna místa jsou obsazena.	Brak wolnych miejsc.
Zpoždění se může změnit.	Opóźnienie może ulec zmianie.
Vlak se rozjel.	Pociąg ruszył.
Vlaky jezdí nepravidelně.	Pociągi kursują nieregularnie.
Musíme si pořídit jízdenky na vlak.	Musimy kupić bilety na pociąg.
Vlak dávno zmizel ve tmě.	Pociąg dawno zniknął w ciemnościach.
Dav házel kamením i na vlak.	Tłum rzucił kamieniami nawet w pociąg.
Vlak stál celé týdny na rampách zarostlých trávou.	Pociąg stał całe tygodnie na zarośniętych trawą rampach.
Vlak pořád uháněl jako blesk plný hřmotu.	Pociąg pędził wciąż jak błyskawica pełna grzmotów.
Vlaky do světa vyrážely z Tulcei.	Pociągi w świat ruszały z Tulczy.
Astrid se vydala směrem k vlaku.	Astrid ruszyła w kierunku pociągu.
Vlak stál pořád u nástupiště.	Pociąg wciąż stał na peronie.
Lokomotiva vjela do hlubokého úvozu.	Lokomotywa wjechała w głęboki jar.
Lokomotiva se protáhla pod obloukem kamenného mostu.	Lokomotywa przemknęła pod łukiem kamiennego mostu.
Bylo slyšet blížící se lokomotivu.	Słysząc było zbliżającą się lokomotywę.
Doprovázela ho na nádraží.	Odprowadziła go na dworzec.
Ozývalo se houkání lokomotiv.	Słysząc było trąbienie lokomotyw.
Ozýval se třeskot kovových nárazníků.	Słysząc było łoskot metalowych buforów.
Lucerny ukazovaly cestu k nádraží.	Latarnie wskazywały drogę na dworzec.
Šedá nádražní budova s jasně osvětlenými okny.	Szary budynek dworca z jaskrawo oświetlonymi oknami.
Přesedl do vlaku na Prahu.	Przesiadł się do pociągu do Pragi.
Na trase bylo proraženo 15 tunelů.	Na trase wybito 15 tuneli.
Vlak do Košic je přistaven na nástupišti číslo 3.	Pociąg do Koszyc jest postawiony przy peronie trzecim.

7.3 PODRÓŽ DROGĄ POWIETRZNĄ

aerotaxi - taksówka lotnicza
bezcelní obchod - sklep bezcłowy
bezpečnostní kontrola - kontrola bezpieczeństwa
business třída - klasa business
cílové letiště - lotnisko docelowe
civilní letiště - lotnisko cywilne
čekací listina - lista oczekujących
číslo sedadla - numer fotelu (*siedzenia*)
dostavit se na palubu - stawić się na pokład
druhý pilot - drugi pilot
ekonomická třída - klasa ekonomiczna
charterový let - lot czarterowy
chyba pilota - błąd pilota
imigrační přepážka - stanowisko Urzędu Imigracyjnego
kokpit - kokpit
kroužit nad letišťem - krążyć nad lotniskiem
kyslíková maska - maska tlenowa
let - lot
letadlo - samolot
letecká doprava - transport lotniczy
letecká společnost - linie lotnicze
letecké neštěstí - katastrofa lotnicza
letenka - bilet lotniczy
letiště - lotnisko
letištní personál - obsługa lotniska
letištní poplatek - opłata lotniskowa
letoun - samolot
letová trasa - trasa lotu
letový provoz - ruch lotniczy
letový řád - rozkład lotów
letuška - stewardessa
manipulační poplatek - opłata manipulacyjna
navést - naprowadzić
nouzové přistání - awaryjne lądowanie
mezipřistání - międzylądowanie
nadváha - nadwaga

nalétávat k přistání - podchodzić do lądowania
nastoupit na palubu - wejść na pokład
nástup do letadla - wejście na pokład samolotu
ocas letadla - ogon samolotu
odbavení - odprawa
odbavení zavazadel - odprawa bagażu
odepření nástupu na palubu - odmowa przyjęcia na pokład
odlet - wylot
odletová hala - hala odlotów
palubní personál - personel pokładowy
palubní vstupenka - karta pokładowa
pilot - pilot
poklidný let - spokojny lot
posádka - załoga
přeložit let - przelżyć lot
přilet - przylot
přímý let - lot bezpośredni
připoutat se - zapiąć pasy
přistání - lądowanie
přistávací dráha - pas lądowania
rezervační kancelář - biuro rezerwacji
rolovat - kołować
steward - steward
stewardka - stewardessa
terminál - terminal
tranzitní hala - hala tranzytowa
tranzitní prostor letiště - strefa tranzytowa lotniska
tryskáč - odrzutowiec
tryskový letoun - samolot odrzutowy
turbulence - turbulencja
výdej zavazadel - wydawanie bagażu
výdejní pás - pas transmisyjny
vyzvednout letenku - odebrać bilet
vzletová dráha - pas startowy
zrušit let - odwołać lot
žádáme cestující - prosimy pasażerów

PODRÓŽ DROGĄ POWIETRZNĄ - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Položili nohu na plochu letiště.
 Letiště v Tokiu ve tvaru obřího hieroglyfu.
 Před čtvrthodinou vyjeli z letiště.
 Na jistém letišti se nachází muzeum náboženství.
 Letiště ještě nebylo v dohledu.
 Letadlo zastavilo v prázdnotě bílého letiště.
 Za chvíli byli na letištní ploše.
 Taxíky je přivážely přímo z letiště.
 Když jsem odešel z letiště, byla jedna hodina.
 Slova se rozléhala nad prázdným letišťem.
 Letadlo se zvedlo do vzduchu.
 Letadlo se vzneslo.
 Letadlo letí na jih.
 Letadlo odlétá ráno.
 Všichni cestující se připoutávají.
 Seděl zatlačený do křesla.
 Konečně letadlo přistálo.
 Letadlo rychle nabralo výšku.

Postawili stopę na płycie lotniska.
 Lotnisko w Tokio w kształcie ogromnego hieroglify.
 Piętnaście minut temu wyjechali z lotniska.
 Na pewnym lotnisku znajduje się muzeum religii.
 Lotnisko nie było jeszcze w zasięgu wzroku.
 Samolot zatrzymał się w pustce białego lotniska.
 Po chwili byli już na płycie lotniska.
 Taksówki przywoziły ich prosto z lotniska.
 Była pierwsza, kiedy opuściłem lotnisko.
 Słowa rozbrzmiewały nad pustym lotniskiem.
 Samolot wzbił się w powietrze.
 Samolot wzniósł się w powietrze.
 Samolot leci na południe.
 Samolot odlatuje rano.
 Wszyscy pasażerowie zapinają pasy.
 Siedział wciśnięty w fotel.
 Samolot wreszcie wylądował.
 Samolot prędko nabierał wysokości.

7.4 PODRÓŻ DROGĄ MORSKĄ

bóje - boja	paluba - pokład
cestovní velkolod' - transatlantyk	parník - parowiec
dok - dok	pirát - pirat
horní paluba - górny pokład	plavba - rejs
hydroplán - wodolot	plavidlo - jednostka pływająca; statek; , prom
jít ke dnu - iść na dno	plout - płynąć
kajuta - kajuta	potopení lodi - zatonięcie statku
kapitán - kapitan	přístav - port
kormidlo - ster	přístavní - portowy
kotev - kotwica	rozbouřené vlny - wzburzone morze
kotvit - kotwiczyć	rychlost několika uzlů - prędkość kilku węzłów
křest lodi - chrzest statku	spouštění lodi na hladinu - spuszczenie łodzi na wodę
lod' - statek	stožár - maszt
loděnice - stocznia	strojovna - maszynownia
lod'ka - łódka	trajekt - prom
maják - latarnia	trup - kadłub
moře - morze	vlna - fala
najet na mělčinu - osiąść na mieliźnie	vplout - wpłynąć
nalodit se - wejść na pokład; zaokrętować się	vpustit na palubu - wpuścić na pokład
námořní mapa - mapa morska	výletní lod' - statek wycieczkowy
námořník - marynarz	vyplutí - wypłynięcie
navigační můstek - mostek (<i>dla oficera navigacyjnego</i>)	vzдалovat se od nábřeží - oddalać się od wybrzeża
nepotopitelný - niezatopialny	vznášedlo - poduszkowiec
obeplout - opłynąć	záchranný člun - szalupa ratunkowa
okružní plavba - rejs okrężny	změnit kurs - zmienić kurs

PODRÓŻ DROGĄ MORSKĄ - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Loď pomalu obeplula molo.
 Všechny ostatní lodi vypadaly, že jsou v pohybu.
 Loď připlouvala na Délos.
 Lodní siréna pronikavě zahvízdá.
 Z paluby vyletělo lano.
 V podpalubí hučely stroje.
 Pluli v mlze.
 Hází z paluby nějaké drobty.
 Od přístavu se neslo drkotání motorků.
 Budova řeckého přístavu je dlouhá a plochá.
 Zahlédl jsem na rejdě několik lodí.
 Plavba byla v poslední chvíli odvolána.
 Trasa plavby se za celých pět let nezměnila.
 Tíše se protáhla na palubu.

Statek powoli opłynął ostrogę mola.
 Wszystkie pozostałe statki wydawały się być w ruchu.
 Statek dopływał do Delos.
 Statek wydaje przenikliwy gwizd.
 Z pokładu rzucono linę.
 Spod pokładu dochodził łoskot maszyn.
 Płynęli we mgle.
 Rzuca z pokładu jakieś okruchy.
 Od strony portu dobiegało pyrkotanie silniczków..
 Budynek greckiego portu jest długi i płaski.
 Zauważyłem na redzie kilka statków.
 Rejs został w ostatniej chwili odwołany.
 Trasa rejsu nie zmieniła się od pięciu lat.
 Cicho wymknęła się na pokład.

7.5 PODRÓŻ SAMOCHODEM

DROGA:

asfalt - asfalt	obrubník - krawężnik
čtyřproudová silnice - droga dwupasmowa	odstavný pruh - pas awaryjny
dálnice - autostrada	okresní silnice - droga powiatowa
dálniční mytnice - bramka na autostradzie	podchod - przejście podziemne
dopravní tepna - arteria komunikacyjna	práce na silnici - roboty drogowe
dvojitá zatáčka - podwójny zakręt	pruh pro cyklisty - pas rowerowy
flikovat silnice - łątać dziury w drodze	přechod pro chodce - przejście dla pieszych
havarijní stav vozovky - katastrofalny stan jezdni	příkazové dopravní značky - znaki nakazu
hlavní silnice - główna droga	příkop - rów
hlídané parkoviště - parking strzeżony	rychlostní silnice - droga szybkiego ruchu
chodník - chodnik	silnice - droga; szosa
jednosměrka - droga jednokierunkowa; ulica jednokierunkowa	silničář - drogowiec
jízdní pruh - pas jezdni	silnička - dróżka
krajnice - pobocze	tunel - tunel
kruhový objezd - rondo	vedlejší silnice - boczna droga
křižovatka - skrzyżowanie	viadukt - wiadukt
lesní cesta - droga leśna	vozovka - jezdnia
mimoúrovňová křižovatka - wielopoziomowe skrzyżowanie	výstražné dopravní značky - znaki ostrzegawcze
mírná zatáčka - łagodny zakręt	výstražný kříž - krzyż św. Andrzeja
most - most	zákazové dopravní značky - znaki zakazu
nadjezd - wiadukt	zatáčka - zakręt
obchvat - obwodnica	zebra - zebra (<i>pas na przejściu</i>)
	železniční přejezd - przejazd kolejowy

POJAZDY:

auto - samochód	kombajn - kombajn
automobil - samochód	nákladňák - ciężarówka
cisterna - cysterna	limuzína - limuzyna
dodávka - samochód dostawczy; furgonetka	pick up - pick up
džíp - džip; jeep	sedan - sedan
kabriolet - kabriolet	sport'ák (pot.) - samochód sportowy
kamion - ciężarówka	traktor - traktor

PODRÓŻ SAMOCHODEM:

autoatlas - atlas samochodowy
automapa - mapa samochodowa
benzinka - stacja benzynowa
brzdít - hamować
dálniční nájezd - wjazd na autostradę
dálniční sjezd - zjazd z autostrady
dálniční známka - winieta
dát přednost - ustąpić pierwszeństwa przejazdu
dopravní špička - godziny szczytu
dopravní zácpa - korek
dovolená rychlost - dozwolona prędkość
druhá rychlost - drugi bieg
chodec - pieszy
jet - jechać
kolona - 1. konwój 2. korek
kolona aut - konwój samochodów
kyvadlová doprava - ruch wahadłowy
mít červenou - mieć czerwone światło
náledí - gołoledź
nebezpečný úsek - niebezpieczny odcinek
nesjízdný - nieprzejezdny
objížd'ka - objazd
odbočit - skręcić
parkoviště - parking
pirát silnic - pirat drogowy
pokuta - mandat
porucha - awaria
průjezd - przejazd
průjezdny - przejezdny
první rychlost - pierwszy bieg
předjet - wyprzedzić
předjíždět - wyprzedzać
přidat plyn - dodać gazu

rychlost - prędkość
rychlostní omezení - ograniczenie prędkości
rychlostní stupeň - bieg
řezat zatáčky - ścinać zakręty
řidič - kierowca (*mężczyzna*)
řidič z povolání - kierowca zawodowy
řidičák - prawko
řidička - kierowca (kobieta)
řidičský průkaz - prawo jazdy
řidít - prowadzić
silniční provoz - ruch drogowy
sjet z dálnice - zjechać z autostrady
směrovka - 1. migacz 2. drogowskaz
sváteční řidič - niedzielny kierowca
svězt - podwieźć
svězt se - przejechać się
uvíznout v zácpě - utknąć w korku
vjet na dálnici - wjechać na autostradę
vozidlo - pojazd
vybírat mýto na mytí - pobierać opłatę na autostradzie
výstražný trojúhelník - trójkąt ostrzegawczy
zahoukat - zatrąbić
zákaz předjíždění - zakaz wyprzedzania
zaparkovat - zaparkować
zapnout pás - zapiąć pas; zapiąć pasy
zařadit rychlost - wrzucić bieg
zastavit - zatrzymać się
zastavit u semaforu - zatrzymać się na światłach
zavézt - zawieźć
zpáteční rychlost - bieg wsteczny
zpomalit - zwolnić

SAMOCHÓD:

akumulátor - akumulator
automobil - samochód
automobilka - fabryka samochodów
autoopravna - warsztat samochodowy
autoprůmysl - przemysł samochodowy
autorizovaný servis - autoryzowany serwis
benzínová pumpa - stacja benzynowa
bezdušová pneumatika - opona bezdętkowa
bezpečnost - bezpieczeństwo
blatník - błotnik
blikač - migacz
blok chladiče - rdzeń chłodnicy
brzda - hamulec
brzdová kapalina - płyn hamulcowy
brzdová páka - drążek hamulca
brzdová světla - światła hamulcowe
brzdový válec - cylinder hamulca
bubnová brzda - hamulec bębnowy
čalounění - tapicerka
čelist'ová brzda - hamulec szczękowy
čerpací stanice - stacja benzynowa
čerpadlo - 1. pompa 2. dystrybutor paliwa

čtyřdveřový - czterodrzwiowy
dálková světla - światła drogowe
dětská sedačka - siedzenie dla dziecka
diesel - diesel
difuzér karburátoru - gardziel gaźnika
dostřik - dotrysk
duše - dętka
dýza - dysza
ergonomie - ergonomia
geometrie kol - geometria kół
geometrie sbíhavosti - geometria zbieżności
havarované vozidlo - pojazd po wypadku
hlavní páka řízení - dźwignia kierownicy
hustilka - pompka
chladič - chłodnica
chladio - ciecz chłodząca
jehla trysky - igła dyszy
jehlový karburátor - gaźnik iglicowy
kabriolet - kabriolet
kanystr - kanister
kapota - maska
karburátor - gaźnik

SAMOCHÓD - CIĄG DALSZY:

- karoserie, karosérie** - karoseria
klíček - kluczyk
klimatizace - klimatyzacja
komfort - komfort
komfortní - komfortowy
kryt světlometu - obudowa reflektora
kufr - bagażnik
lak - lakier
lékárnička - apteczka
luxusní - luksusowy
manometr na pneumatiky - manometr do opon
metalíza - metalic (*odcień*)
mlhovky - światła przeciwmgielne
motor - silnik
motor v záběhu - silnik nie dotarty
motorový olej - olej silnikowy
mřížka chladiče - kratownica chłodnicy
nafta - ropa; olej napędowy
náhradní díly - części zamienne
náhradní kolo - koło zapasowe
nájezdová brzda - hamulec bezwładnościowy
náprava - oś
nápravnice - belka osi przedniej
nárazník - zderzak
natankovat - zatankować
nemrznoucí směs - ciecz niezamarzająca
objímka žárovky - gniazdo żarówki
obutí - ogumienie
odrušovací filtr - filtr przeciwzakłóceńowy
ojeté pneumatiky - zużyte opony
ojetina - używany samochód
ojnice - drążek korbowy; korbowód; dyszel
ojnice se závěsným okem - korbowód zespolony
ojniční čep - czop wału
ojniční ložisko - łożysko korbowe
olej - olej
opěradlo - oparcie
páčka - dźwigienka
palivová nádrž - bak
parkovací světla - światła pozycyjne
pedál - pedał
pětimístný - pięcioosobowy
plyn - gaz
pneumatika - opona
podvozek - podwozie
pohánět - napędzać
pohodlí - wygoda
pohon - napęd
pohon všech kol - napęd na wszystkie koła
potkávací světla - światła mijania
promáčklý - wgnieciony
prostorový - przestrzenny
protektorovaná pneumatika - bieżnikowana opona
prototyp - prototyp
přidat plyn - dodać gazu
příruční lékárnička - apteczka
přítok paliva - dopływ paliwa
rám podvozku - ram podwozia
rozběhový karburátor - gaźnik rozruchowy
rozjezd - rozpęd
rozvod - rozrząd
rozvor náprav - rozstaw osi
ruční brzda - hamulec ręczny
rychloměr - prędkościomierz
rychlost - prędkość
řádicí páka převodovky - dźwignia skrzyni biegów
samočinná převodovka - automatyczna skrzynia biegów
sedadlo - siedzenie
sériová produkce - produkcja seryjna
sériový - seryjny
seřizovat zážeh - nastawiać moment zapłonu
sklo - szyba
směrovka - kierunkowskaz
sněhový řetěz - łańcuch śniegowy
spálená pojistka - przepalony bezpiecznik
spojka - sprzęgło
spotřeba paliva - zużycie paliwa
spouštěč - rozrusznik
standardní výbava - standardowe wyposażenie
startovací akumulátor - akumulator rozruchowy
stěrač - wycieraczka
střešní anténa - antena dachowa
světlomet - reflektor
šestiválec - silnik sześciocylinndrowy
táhlo - cięgło
tankování - tankowanie
tankovat plnou nádrž - tankować do pełna
technická prohlídka - przegląd techniczny
technické údaje - dane techniczne
teleskopický tlumič - amortyzator teleskopowy
těleso karburátoru - korpus gaźnika
testovací jízda - jazda testowa; jazda próbna
tlumič - amortyzator
tryska - dysza
třecí tlumič - amortyzator cierny
ukazatel - wskaźnik
úložná kapsa na dveřích - kieszeń na drzwiach
válec - cylinder
víko zavazadlového prostoru - kłapa bagażnika
vlečná tyč - drąg holowniczy
volant - kierownica
vstřikovací tlak - ciśnienie w wentylu
vstřikovací válec - cylinder wtryskowy
vstupní tlak - ciśnienie wlotowe
výfukový tlak - ciśnienie wylotowe
výkon - moc
zaběhávat motor - docierać silnik
zadní dveře - tylne drzwi
zapalovací cívka - cewka zapłonowa
zapalovací jiskra - iskra zapłonowa
zapalovací svíčka - świeca zapłonowa
zavazadlový prostor - bagażnik
zavěšení - zawieszenie
zkorodovaný - skorodowany
zkušební jízda - jazda próbna
zrychlení - przyspieszenie

INFRASTRUKTURA DROGOWA - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Silnice se táhla hořce jako cesta kajfcná.
 Odtud byl výhled na celou silnici.
 Vyrazili tedy po zledovatělé silnici.
 Silnice se táhla do nedohledna.
 Rozpálený asfalt ho páčil do chodidel.
 Silnice uhnula k Tiraně.
 Silnice za říčkou byla rozryta.
 Cesta se začala zvedat.
 Báł se silnic, kudy nikdy nejel.
 Silnice střídavě stoupá do vršku a klesá.
 Prašná silnice vedla přes les.
 Plechovka se skutálela z chodníku na silnici.
 Jeli po přízračné dálnici.
 Z dálnice odbočovala menší silnice.
 Cesta se vinula po návrších.

Gošciniec ciągnął się gorzko jak droga pokuty.
 Widać stąd było całą szosę.
 Wyruszyli więc po oblodzonej drodze.
 Szosa biegła w bezkresną dal.
 Rozpalony asfalt parzył go w stopy.
 Szosa skręciła w stronę Tirany.
 Szosa za rzeczką była poszarpana.
 Droga zaczynała się wznosić.
 Bał się dróg, którymi nigdy nie jechał.
 Szosa wspina się na kolejne grzbiety i opada.
 Szutrowa droga prowadziła przez las.
 Puszka stoczyła się z chodnika na drogę.
 Jechali dziwną autostradą.
 Od autostrady odbijała mniejsza droga.
 Droga wiała się po wzgórzach.

PODRÓŻ SAMOCHODEM - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Jeli po asfaltové silnici přes opuštěné vesnice.
 Po silnici se vlekly koňské potahy.
 Jeli jsme po úplně prázdné silnici.
 Stál na křižovatce a řídil dopravu.
 Zahnula na dálnici směř Brno.
 Autobus najel na dálnici.
 Autobus odbočil na parkoviště u motorestu.
 Zastavil vedle španělského kamionu.
 Nákladřák sjel pod železniční viadukt.
 Prudce přidal plyn.
 Šplhal po serpentýnách a zatáčkách.
 Sto sedmnáct u třetí zatáčky.
 Předjíždí nás ženoucí se auto.
 Pročpak jedete starou cestou?

Jechali asfaltową szosą przez opuszczone wsie.
 Szosą toczyły się konne wozy.
 Jechaliśmy zupełnie pustą szosą.
 Stał na skrzyżowaniu i kierował ruchem.
 Skręciła na autostradę w kierunku Brna.
 Autobus wjechał na autostradę.
 Autobus skręcił na parking koło motelu.
 Zatrzymał się obok hiszpańskiego tira.
 Ciężarówka zjechała pod wiadukt kolejowy.
 Gwałtownie dodał gazu.
 Piął się po serpentynach i zakrętach.
 Sto siedemnaście przy trzecim zakręcie.
 Wyprzedza nas pędzący samochód.
 Dlaczego jedzie pan starą drogą?

7.6 KOMUNIKACJA MIEJSKA

autobus - autobus	provozovatel dopravy - przewoźnik
autobusová linka - linia autobusowa	předplatní jízdenka - bilet okresowy
autobusový vlek - przyczepa autobusowa	předváděcí jízda - jazda demonstracyjna
autobusový záliv - zatoka autobusowa	přepavní podmínky - regulamin przewozów
automat pro výdej jízdenek - automat do sprzedaży biletów	přepavní špička - szczyt komunikacyjny
cestující - pasażer	přestup - przesiadka
černý pasažér - pasażer na gapę	přestupná jízdenka - bilet z możliwością przesiadki, bilet przesiadkowy
dopravce - przewoźnik	přestupní zastávka - przystanek przesiadkowy
dopravní společnost - przewoźnik; firma transportowa	přetrasování linky - zmiana trasy linii
držet se za jízdy - trzymać się w czasie jazdy	příměstská linka - linia podmiejska
hromadná doprava - komunikacja zbiorowa,	přístřešek - wiata
jednodenní jízdenka - bilet jednodniowy	revizor - kontroler; rewizor; kanar (<i>pot.</i>)
jednozónová jízdenka - bilet jednostrefowy	rychlo spoj - linia pospieszna
jezdít v intervalu 20 minut - jeździć co 20 minut	řidič - kierowca
jízdenka - bilet	sedačka - siedzenie
jízdné - opłata za bilet	sedadlo - siedzenie
jízdní doba - czas kursu (<i>przejazdu</i>)	sleva - zniżka; ulga
jízdní doklad - ważny bilet (<i>okazywany kontrolerowi</i>)	směr - kierunek
jízdní řád - rozkład jazdy	spoj - połączenie
kloubák (<i>pot.</i>) - przegubowiec (<i>pot.</i>)	stát na zastávce - stać na przystanku
kloubový autobus - autobus przegubowy	svězt cestující - przewieźć pasażerów
kyvadlová linka - linia wahadłowa	systém prodeje jízdenek - system sprzedaży biletów
lístek - bilet	tarif - taryfa
metro - metro	tarifní zóna - strefa taryfowa
midibus - midibus	tramvaj (f.) - tramwaj (m.)
náhradní doprava - komunikacja zastępcza	tramvajová linka - linia tramwajowa
nástup pouze předními dveřmi - wsiadanie tylko przednimi drzwiami	tramvajový provoz - komunikacja tramwajowa
nástupní ostrůvek - wysepka	trolejbus - trolejbus
nejvytíženější linka - linia z największym obłożeniem	trolejbusová linka - linia trolejbusowa
nízkopodlažní - niskopodłogowy	úseková jízdenka - bilet na określony odcinek trasy
noční linka - linia nocna	vedení linky - trasa linii
nově zřízená linka - nowo uruchomiona linia	veřejná linková doprava - komunikacja publiczna
občanské jízdné - cena biletu normalnego/zwykłego	vozový park - tabor
obsluhovat linku - obsługiwać linię	vykázat z přepravy - wyprosić z pojazdu
odklon - objazd	vyluka - wyłączenie z ruchu; zamknięcie dla ruchu
ojetý autobus - używany autobus	vynechat zastávku - pominąć przystanek
okružní linka - linia okrężna	vypravit autobus na linku - wysłać autobus na linię
označit jízdenku - skasować bilet	vysokopodlažní - wysokopodłogowy
označovač - kasownik	vystupovat - wysiadać
pevně se držet - mocno się trzymać	záložní autobus - autobus rezerwowý
platná jízdenka - ważny bilet	zastávka - przystanek
posilový spoj - wtyczka (<i>slang.</i>)(<i>dotatkový kurs</i>)	zavést novou linku - uruchomić nową linię
probíhající výluka - trwające zamknięcie linii	zkušební provoz - eksploatacja próbna
prodejní místo jízdenek - punkt sprzedaży biletów	zlevněná jízdenka - bilet ulgowý
provozovat linku - obsługiwać linię	zóna - strefa
	zrychlená linka - linia przyspieszona
	zvláštní linka - linia specjalna

KOMUNIKACJA MIEJSKA - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Děti musejí dojíždět tramvají nebo autobusem.
 Tramvaj jela vilovou čtvrtí na temeni kopce.
 Utíkal jsem za tramvají.
 Tramvaje měly modře pomalovaná okna.
 Tramvaj se dala do pohybu a za chvíli zmizela.
 Takže už zase sedím v autobuse a jedu domů.
 Dívka se vydala směrem k zastávce.

Dzieci muszą dojeżdżać tramwajem lub autobusem.
 Tramwaj jechał dzielnicą willową na wierzchołku pagórka.
 Biegłem za tramwajem.
 Tramwaje miały szyby pomalowane na niebiesko.
 Tramwaj ruszył i po chwili zniknął.
 A więc znowu siedzę w autobusie i jadę do domu.
 Dziewczyna ruszyła w stronę przystanku.

7.7 ZAKWATEROWANIE

apartmá; apartmán - apartament
balkon - balkon
dvoulůžkový pokoj - pokój dwuosobowy
gril - grill
jednolůžkový pokoj - pokój jednoosobowy
klimatizace - klimatyzacja
komfortní - komfortowy
konferenční sál - sala konferencyjna
koupelna - łazienka
kulturní místnost - świetlica
lehátko - leżak
luxusní - luksusowy
místnost - pomieszczenie
nekuřácký pokoj - pokój dla niepalących
nocleh - nocleg
obchod se suvenýry - sklep z pamiątkami
objednávat pokoj - rezerwować pokój
objednávka - rezerwacja
penzion - pensjonat
placená služba - usługa płatna
platit předem - zapłacić z góry
plná penze - pełne wyżywienie
pokoj pro invalidy - pokój dla niepełnosprawnych
pokojská - pokojówka
polopenze - śniadanie i obiadokolacja
poschodí - piętro

posilovna - siłownia
prostorný - przestrzenny
přenocovat - przenocować
přihlašovací lístek - karta meldunkowa
přistýlka - dostawka
recepce - recepcja
recepční - recepcjonista (muż); recepcjonistka (żena)
sauna - sauna
směnárna - kantor
sprcha - prysznic
stravování - wyżywienie
švédský stůl - szwedzki stół
telefon - telefon
televize se satelitním příjmem - telewizja satelitarna
terasa - taras
ubytování - zakwaterowanie
uvedené ceny jsou včetně DPH - podane ceny zawierają podatek VAT
uvolnit pokoj - zwolnić pokój
uzavřené parkoviště - zamykany parking
vana - wanna
výhled na moře - widok na morze
WC společné na každém podlaží - WC wspólne na każdym piętrze
zahrnout v ceně - wliczyć w cenę; zawrzeć w cenie
započítávat do ceny - wliczać w cenę

ZAKWATEROWANIE - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Zašel pro ni do hotelu.
 Na příjezdu k hotelu rostla vysoká tráva.
 Ubytovala se v hotelu.
 Bloumala po muzeích a přespávala v hotelu.
 Byla pokojskou v luxusním hotelu.
 Chtěl už být také v hotelu ve svém pokoji.
 Teprve v hotelu povečeřel.
 Večer ho zavolali do recepce.
 Klimatizovaný taxík je odvezl do hotelu.
 Najměte si pokoj v hotelu.
 Portýr flirtuje s recepční.
 Mnohokrát spala v hotelovém pokoji.
 Uražené prošly hotelovou halou.
 Bez problémů našli svůj penzion.
 V jedné písčité uličce jsme našli penzion.
 Zavedla všechny do recepce.
 Šel do recepce objednat dva pokoje.
 V recepci nás odbavili přednostně.
 Sešel dolů na recepci.
 Nenápadně zamířila směrem k recepci.
 Náš hotel se pokládal za nejlepší.
 Hotely se přizpůsobují turistům.

Wstąpił po nią do hotelu.
 Na podjeździe hotelu rosła wysoka trawa.
 Zatrzymała się w hotelu.
 Szwendała się po muzeach i nocowała w hotelu.
 Była pokojówką w luksusowym hotelu.
 Chciał też znaleźć się wreszcie w swoim pokoju w hotelu.
 Dopiero w hotelu zjadł kolację.
 Wieczorem poproszono go do recepcji.
 Klimatyzowana taksówka zawiozła ich do hotelu.
 Weźcie pokój w hotelu.
 Portier flirtuje z recepcjonistką.
 Wiele razy spała w hotelowym pokoju.
 Obrażone przeszły hotelowym holem.
 Bez trudu znaleźli swój pensjonat.
 Przy piaszczystej uliczce znaleźli śmy pensjonat.
 Poprowadziła wszystkich do recepcji.
 Poszedł do recepcji zamówić dwa pokoje.
 Na recepcji obsłużyli nas w pierwszej kolejności.
 Zszedł na dół do recepcji.
 Niepostrzeżenie skierowała się ku recepcji.
 Nasz hotel był uważany za najlepszy.
 Hotele dostosowują się do potrzeb turystów.

7.8 KEMPING

ešus - menażka	spací pytel - śpiwór
hygienická zařízení - sanitariaty	spát pod stanem - spać pod namiotem
karimatka - karimata	sprcha - prysznic
kemp - kemping; pole kempingowe	stan - namiot
kempovat - biwakować	stan typu iglú - namiot typu igloo
křesadlo - krzesiwo	stanovat - spać pod namiotem
matrace - materac	stanové město - miasteczko namiotowe
obytný automobil - samochód kempingowy; kamper	stanové tábořiště - pole namiotowe
obytný přívěs - przyczepa kempingowa	stanový kolík - śledź
ohniště - palenisko	táborák - ognisko
otvírák - otwieracz	tábořiště - obozowisko; biwak
pod širým nebem - pod gołym niebem	tropiko - tropik
ponorný vaříč - grzałka	umývárna - umywalnia
postavit stan - rozbić namiot	užitková voda - woda niezdatna do picia
rozdělat oheň - rozpalić ognisko	záchod - toaleta
složit stan - złożyć namiot	zlodějka (pot.) - latarka kieszonkowa
spacák - śpiwór	zpívat u táboráku - śpiewać przy ognisku

KEMPING - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

V kempech sice mohli používat elektřinu.
 Musel jsem zarážet kolíky do kamenité země.
 Šel jsem spát ve schlíplém stanu.
 Ve stanu páchlo maso.
 Hleděl tupě do kouta stanu.
 Tiše zašla za stan.
 Šero v stanu bylo příjemné.
 Plachta byla hustě přikolíkovaná k zemi.
 Stan klesl.
 Za řadou stanů.
 Stan se zdál prázdný.
 Hrála hudba, hořely táboráky.
 Ráno ležel schoulený u skomírajícího ohně.
 Skvělé místo k odpočinku.

Na kempingach mogli korzystać z elektryczności.
 Musiałem wbijać śledzie w kamienistą ziemię.
 Poszedłem spać w sflaczałym namiocie.
 W namiocie śmierdziało mięsem.
 Tęnym wzrokiem wpatrywał się w kąt namiotu.
 Przemknęła cicho za namiot.
 Półmrok w namiocie był przyjemny.
 Płachta była gęsto przykołkowana do ziemi.
 Namiot oklapł.
 Za ciągiem namiotów.
 Namiot wyglądał na pusty.
 Grała muzyka, płonęły ogniska.
 Rano leżał skulony przy tłącym się ognisku.
 Świetne miejsce na odpoczynek.

7.9 NAD WODĄ

akvapark - aquapark
bazének - basenik
bikiny - bikini
brod - bród
brouzdaliště - brodzik
brouzdat (se) - brodzić
cákat se - pluskać się
dámské plavky - kostium kąpielowy
doplatvat - dopłynąć
házet žabky - puszczać kaczki
chytat bronz - opalać się
jet k moři - jechać nad morze
jízda na voru - spływ tratwą
kajak - kajak
koupání - kąpiel
koupel - kąpiel
krytý bazén - basen kryty
lehátko - leżak
neplavec - osoba nieumiejąca pływać
nudista - nudysta
nudistická pláž - plaża nudystów
opálení - opalenizna
opálit si záda - opalić (sobie) plecy
opalovací krém - krem do opalania
opalovat se na pláži - opalać się na plaży
opalovat se nahoře bez - opalać się topless
otužilec - mors (pływak)
pádlo - wiosło
pádlovat - wiosłować
pánské plavky - kąpielówki
písčítá pláž - piaszczysta plaża
plavání - pływanie

NURKOWANIE:

akvalung - akwalung
batysféra - batysfera
bóje - boja
dekompresie - dekompresja
dekompresní komora - komora dekompresyjna
dekompresní zastávka - przystanek dekompresyjny
hloubka - głębokość
hloubkoměr - głębokościomierz
keson - keson
kompas - kompas
manometr - manometr
maska - maska
nádech - wdech
neopren - neopren
nitrox - nitroks
octopus - oktopus
plavat pod vodou - pływać pod wodą
ploutev - płetwa
podvodní hokej - hokej podwodny
ponořit se do malé hloubky - zanurzyć się na małą głębokość

plavat - pływać
plavat čubičku - pływać pieskiem
plavat kraul - pływać kraulem
plavat motýlka - pływać motylkiem/delfinem
plavat naznak - pływać grzbietem
plavat pejska - pływać pieskiem
plavat prsa - pływać żabką
plavčík - ratownik (*na basenie lub kąpielisku*)
plavec - pływak
pláž - plaża
pláž u rybníka - plaża nad stawem
plout - płynąć
plovárna - pływalnia
poležet si na pláži - poleżeć na plaży
průzračná voda - przezroczysta woda
přebrodit řeku - przebrodzić rzekę
přeplavat - przepłynąć
převlékací kabinka - przebieralnia
rozprostřít osušku - rozłożyć ręcznik
skákat po hlavě - skakać na główkę
strávit den u vody - spędzić dzień nad wodą
šlapadlo - rower wodny
tobogan - zjeżdźalnia
topit se - topić się
umělé koupaliště - sztuczne kąpielisko
venkovní bazén - basen otwarty
veslo - wiosło
veslovat - wiosłować
voda vhodná ke koupání - woda nadająca się do kąpieli
vodní skútr - skuter wodny

potápěč - nurek
potápěčský kurz - kurs nurkowania
potápěčský oblek - skafander
potápěčský zvon - dzwon nurkowy
psací tabulka - tabliczka nurkowa
skafandr - skafander
skútr - skuter nurkowy
stlačený vzduch - skompresowane powietrze
suchý oblek - skafander suchy
svítilna - latarka
šnorchl - fajka
teplota vody - temperatura wody
tlak - ciśnienie
útes - rafa
voda - woda
vodotěsné hodinky - zegarek wodoszczelny
výdech - wydech
vzduchová embolie - zator gazowy
zadržet dech - wstrzymać oddech
zátěžový opasek - pas balastowy

NAD WODĄ - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Astrid se opalovala nahoře bez.
 Proč se vlastně tyhle ženské opalují?
 V létě se opaloval u bazénu.
 Ponořil se do bazénu.
 Voda v bazénu byla hrozně špinavá.
 Veselá nestoudnost tlustých bab v bazénu.
 Pochodovala kolem bazénu nahá.
 Hladká hladina bazénu se zavlhčila.
 V odtokovém žlábků zachrochtalo.
 Plavání je nezbytné pro její zdraví.
 Seděla na okraji bazénu.
 Musí uplavat šedesát bazénů.
 Ingrid občas chodí do bazénu s ním.
 Je tlustý a leží celý den na pláži.
 Max se vydal na pláž.
 Pláž byla velká, ale těsná.
 Úzký proužek kamenité pláže.
 Několik chlapců šlo po pláži k můstku.
 A samozřejmě se koupala v řece až do listopadu.
 Několik rekreantů se koupalo v řece.
 S hlavou nad vodou Laura plavala kraul.
 Zamyšleně házel kameny do vody.
 Nechat se unášet proudem je labužnický velebné.
 V rybníku našli utonulého muže.
 Turisté korzovali po promenádě.

Astrid opalała się topless.
 Po co te kobiety właściwie się opalają?
 Latem opalał się na basenie.
 Zanurzył się w basenie.
 Woda w basenie była potwornie brudna.
 Wesoly bezwstyd grubych bab w basenie.
 Maszerowała wokół basenu naga.
 Gładka powierzchnia basenu zafalowała.
 W rynience odpływowej zachlupotało.
 Pływanie jest niezbędne dla jej zdrowia.
 Siedziała na skraju basenu.
 Musi przepłynąć sześćdziesiąt basenów.
 Ingrid chodzi czasami z nim na basen.
 Jest gruby i cały dzień wyleguje się na plaży.
 Maks wybrał się na plażę.
 Plaża była duża, ale wąska.
 Wąskie pasemko kamienistej plaży.
 Kilku chłopców szło plażą w stronę pomostu.
 I naturalnie kąpała się w rzece aż do listopada.
 Kilkoro wczasowiczów kąpało się w rzece.
 Laura płynęła kraulem z głową wynurzoną nad wodą.
 W zamyśleniu puszczał w wodę kamyki.
 Spływ z prądem rzeki to wspaniała idylla.
 W stawie znaleziono topielca.
 Turyści spacerowali po promenadzie.

7.10 W GÓRACH

běžka - biegówka
červeně značená trasa - szlak czerwony
horolezec - alpinista
horská cesta - szlak górski
horský vzduch - górskie powietrze
jezdít na lyžích - jeździć na nartach
lavina - lawina
lezec - wspinacz
lézt - wspiąć się
lyžař - narciarz
lyžařské středisko - ośrodek narciarski
lyžařský - narciarski
lyže - narty
lyžovat - jeździć na nartach
modře značená trasa - szlak niebieski
na horách - w górach
permanentka - karnet
příkrá stezka - stroma ścieżka

půjčovna lyží - wypożyczalnia nart
sjezdovka - trasa zjazdowa
skiservis - serwis narciarski
snowboard - snowboard
túra - wędrówka
turistická chata - schronisko
vlek - wyciąg
výlet do hor - wycieczka w góry
výstroj - ekwipunek
výstup - wejście (*na góře*)
výšlap piesza - wycieczka (*w góry*)
zájezd na hory - wycieczka w góry
zalyžovat si - pojeździć na nartach
zdolat horu - zdobyć góře
zeleně značená cesta - zielony szlak
značení cest - oznakowanie szlaków
ztratit cestu - zgubić drogę
žlutě značená cesta - żółty szlak

W GÓRACH - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Vyjeli na lyže.
 Lano se napjalo a trhlo sebou.
 Odepjali si lyže.
 Lyže se daly do pohybu.
 Všichni byli teple oblečeni.
 Připevnil jsem si lyže řemínky.
 Začali jsme scházet ze svahu dolů.
 V dubnu jedou lyžovat na ledovec v Savojských Alpách.
 Jeli jsme na hory.
 Bavil se i na výletě na horách.

Wyjechali na narty.
 Lina się napięła i szarpnęła.
 Odpięli narty.
 Narty ruszyły.
 Wszyscy byli ciepło ubrani.
 Przymocowałem narty paskami.
 Zaczęliśmy schodzić ze stoku.
 W kwietniu jadą na narty na lodowiec w Alpy Sabaudzkie.
 Pojechaliśmy w góry.
 Bawił się także na wycieczce w góry.

7.11 NA GRANICY

celní hodnota - wartość celna
celní odbavení - odprawa celna
celní prohlášení - deklaracja celna
celní sazba - stawka celna
celní území - obszar celny
celnice - celniczka
celník - celnik
cestovní pas - paszport
clít - clić
clo - cło
dovoz - wwóz; import
dovozní prohlášení - deklaracja przywozowa
formality - formalności
hraniční přechod - przejście graniczne
kontroly na hranicích - kontrole na granicach
neplatné vízum - nieważna wiza
občanský průkaz; občanka - dowód osobisty
odbavení - odprawa
odbavit - odprawić
ochranné clo - cło ochronne
pasová kontrola - kontrola paszportowa
pašerák - przemytnik
pašovat - przemycać

pašovat drogy - przemycać narkotyki
platný - ważny
pohraniční policie - straż graniczna
povolení - zezwolenie; pozwolenie
proclít - oclić
překročit hranici - przekroczyć granicę
přeshraniční - transgraniczny
přistěhovelec - imigrant
razítko - pieczęćka
roślinolékařská kontrola - kontrola fitosanitarna
státní hranice - granica państwa
uložit clo - nałożyć cło
veterinární kontrola - kontrola weterynaryjna
vízová povinnost - obowiązek wizowy
vízum (n.) - wiza (f.)
vnější hranice - granice zewnętrzne
vnitřní hranice - granice wewnętrzne
vyrovnávací clo - cło wyrównawcze
vývoz - wywóz, eksport
vývozní prohlášení - deklaracja wywozowa
zabavit - skonfiskować
zavazadlo - bagaż
závora - szlaban

GRANICA - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Blížkost hranice odháněla spánek z víček.
 Prospali hranici, když celníci řádili na voze.
 Ustanovení zemí a hranic mezi státy.
 Vzpomněl si na hranici v lese.
 Jel k hranicím.
 Podlešli jsme hraniční závoru.
 Zdátky viděl hraniční patníky.
 Maďaři nás zkontrolovali.
 Silnice vedoucí k hraničnímu přechodu.
 Německo obnovilo kontroly na hranicích.
 Kanada obnovila vízovou povinnost.

Bliskość granicy spędzała sen z powiek.
 Przespali granicę, kiedy celnicy buszowali w wozie.
 Ustanowienie państw i granic międzypaństwowych.
 Przypomniał sobie granicę w lesie.
 Jechał ku granicy.
 Przeleźliśmy pod szlabanem granicznym.
 Z daleka zobaczył słupki graniczne.
 Węgry nas sprawdzili.
 Droga prowadząca do przejścia granicznego.
 Niemcy przywróciły kontrole na granicach.
 Kanada przywróciła obowiązek wizowy.

8. SPOŁECZEŃSTWO

8.1 SPOŁECZEŃSTWO

SPOŁECZEŃSTWO - POJĘCIA OGÓLNE:

antisemitismus - antysemityzm	podřídít si - podporządkować sobie
apartheid - apartheid	populační exploze - eksplozja demograficzna
bezpráví - bezprawie	právo silnějšího - prawo silniejszego
beztržní společnost - społeczeństwo bezklasowe	prohlubovat nerovnosti - pogłębiać nierówności
bojovat proti diskriminaci - walczyć z dyskryminacją	přelidnění - przeludnienie
buržoazie - burżuazja	přelidněnost - przeludnienie
diaspora - diaspora	přesídlenec - przesiedleńca
duch národa - duch narodu	přirozený výběr - selekcja naturalna
duchovenstvo - duchowieństwo	sčítání lidu - spis powszechny
elita - elita	segregace - segregacja
emancipace - emancypacja	služebnictvo - służba
hierarchie - hierarchia	snobismus - snobizm
hrabě - hrabia	soběstačnost - samowystarczalność
chudina - biedota	sociální stát - państwo opiekuńcze
kasta - kasta	soupeřit o svou existenci - walczyć o byt
kmen - plemię	spodina společnosti - niziny społeczne
konexe - układy	společenské postavení - pozycja społeczna
konzumní společnost - społeczeństwo konsumpcyjne	společnost - społeczeństwo
kryší závod - wyścig szczurów	svět se mění - świat się zmienia
kulturně upadat - upadać kulturalnie	svoboda vyznání - wolność wyznania
kulturní vzorec - wzorzec kulturowy	šlechta - szlachta
lidská práva - prawa człowieka	týkat se - dotyczyć
lord - lord	úcta k starším - szacunek dla starszych
maharádža/maharádža - maharadża	uctít památku - uczcić pamięć
markýz - markiz	útlak - ucisk
mladá generace - młode pokolenie	veřejné tajemství - tajemnica poliszyneła
morální úpadek - upadek obyczajów	veřejný život - życie publiczne
mravní bahno - moralne bagno	většina - większość
nácek - nazista	vyšší kruhy - wyższe sfery
národ - naród	vyvrženec lidské společnosti - wyrzutek społeczeństwa
národní identita - tożsamość narodowa	zákon džungle - prawo dżungli
nepsaná úmluva - niepisana umowa	změny k lepšímu - zmiany na lepsze
norma - norma	zvykové právo - prawo zwyczajowe
ožehavé téma - drażliwy temat	žít na okraji společnosti - żyć na marginesie społeczeństwa
patologie - patologia	

WSPÓŁCZESNA NOWOMOWA:

Afroameričan - Afroamerykanin	nacismus - nazizm
antisemitismus - antysemityzm	nenávist - nienawiść
asexuální - aseksualny	nenávistná řeč - mowa nienawiści
boj proti homofobii - walka z homofobią	neonacista - neonazista
boj proti rasismu - walka z rasizmem	nesnášenlivost - nietolerancja
být queer - być queer	netolerance - nietolerancja
diskriminace - dyskryminacja	newspeak - nowomowa
drag queen - drag queen	ochrana menšin - ochrona mniejszości
fašismus - faszyzm	omezenost - ograniczenie
fašoun - faszysta	pokrok - postęp
gay - gej	pokrokový - postępowy
gay-friendly - gay-friendly	politická korektnost - poprawność polityczna
gender aktivista - pajac	postížený homofobií - dotknięty homofobią
gender schema - schemat myślenia o płci	pozitivní diskriminace - pozytywna dyskryminacja
gender studies - gender studies (<i>pseudonauka</i>)	práva žen - prawa kobiet
gender swapping - <i>podawanie się za drugą płęć na internecie</i>	pronásledování - prześladowanie; prześladowania
genderová jazykověda - językoznawstwo genderowe	queer - queer
genderově korektní - <i>poprawny pod względem postrzegania płci</i>	rasismus - rasizm
genderově neutrální - bezpłciowy; neutralny względem płci	rasistická hesla - rasistowskie hasła
genderové role - role płciowe	rasistický - rasistowski
genderové stereotypy - stereotypy płciowe	registrované partnerství - związek partnerski
homofob - homofob	rovné příležitosti - równe szanse
homofobický - homofobiczny	rovnost - równość
homofobie - homofobia	rovnost pohlaví - równość płci
homofobní - homofobiczny	středověk - średniowiecze
konspirační teorie - teoria spiskowa	swingers - swingers
lesbička - lesbijka	swingers party - swingers party (<i>rodzaj orgii seksualnej</i>)
LGBT - LGBT	tmář - ciemniak
lidská práva - prawa człowieka	tolerance - tolerancja
menšina - mniejszość	tolerantní - tolerancyjny
multikulturalismus - wielokulturowość	třetí pohlaví - trzecia płęć
multikulturní společnost - społeczeństwo wielokulturowe	vymýtí homofobii - wytępić homofobię
náček - nazista	xenofobický - ksenofobiczny
	xenofobie - ksenofobia
	zaostalost - zacofanie
	zpátečník - zacofaniec

SUBKULTURY:

alternativa - alternatywa
alternativní - alternatywny
být in - być trendy; być cool
deska - deskorolka
drogy - narkotyki
emář; emák - emo (o *człowieku*)
emo - emo (o *subkulturze*)
excentrické oblečení - ekscentryczne ubranie
fetovat - ćpać
hailovat - hajlować
hiphopář - hiphopowiec
hiphoper - hiphopowiec
hodnoty - wartości
hooligan - chuligan
idol - idol
ikona - ikona
kult - kult
kultovní - kultowy
kyberkultura - cyberkultura
lifestyle - styl życia
manga - manga
móda - moda
módní - modny
nosit dredy - nosić dredy
nosit volné kalhoty - chodzić w luźnych spodniach

odmítat konzumní styl života - odrzucać konsumpcyjny styl życia
pankáč - punk (*człowiek*)
podzemí - podziemie; underground
pozér - pozer
poznávací znamení - znak rozpoznawczy
provokace - prowokacja
provokovat - prowokować
sebepoškozování - samookaleczanie
skateboard - deskorolka
skatepark; skejtpark - skatepark
skejťák - skejt
skejťovat - jeździć na deskorolce
skin - skin
skupina - grupa
virtuální realita - wirtualna rzeczywistość
vypadat jinak než ostatní - wyglądać inaczej niż pozostali
vyrostou z toho - wyrosną z tego
vznešené ideály - szczytne ideały
vzor - wzór
vzpoura - bunt
zaskejťovat si - pojeździć na deskorolce
životní styl - styl życia

SPOŁECZEŃSTWO - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Střední třída mizí.
 V arabských zemích je jiná kultura.
 To je konec civilizace jak jsme ji znali.
 Děti musí rodiče a starší lidi respektovat.
 Žijeme v civilizované společnosti.
 Měli by být společností zavržováni.
 Zůstal věrný tradicím.
 Kapitán Uruguaye navázal na rodinnou tradici.
 Lidé na nás hledí spatra.
 Každý národ je jiný.
 Zapírají svou minulost.
 Takoví lidé v zemi nemají co dělat.
 Vzdát se občanství není lehké.
 Vdechoval vůni své svobody.

Średnia klasa zanika.
 W krajach arabskich jest inna kultura.
 To koniec cywilizacji, jaką znaliśmy.
 Dzieci muszą szanować starszych i rodziców.
 Żyjemy w cywilizowanym społeczeństwie.
 Powinni być odrzucani przez społeczeństwo.
 Pozostał wierny tradycjom.
 Kapitan Urugwaju nawiązał do rodzinnej tradycji.
 Ludzie traktują nas z góry.
 Każdy naród jest inny.
 Wyrzekają się swej przeszłości.
 Tacy ludzie nie mają czego szukać w kraju.
 Niełatwo zrezygnować z obywatelstwa.
 Wdychał zapach swojej wolności.

8.2 HISTORIA

- agrárník** - 1. ziemianin, obszarnik 2. członek partii agrarnej
arián - arianin
atomová zkouška - próba atomowa
Balkánské války - wojny bałkańskie
bartolomějská noc - Noc Św. Bartłomieja
beran - taran
berlínská zed' - mur berliński
biřic - pacholek kata
bostonské pití čaje - bostońskie picie herbaty
brod - bród
Byzanc - Bizancjum
car - car
carovražda - carobójstwo
carství - carstwo; carat
cech - cech
cechmistr - cechmistrz
cechovník - członek cechu
císařovna - cesarzowa
císařský - cesarski
císařství - cesarstwo
čakan - czekan
čeled' - czeladź; służba
čeledín - parobek
číšník - cześniak
dělení - rozbiór
demokratické změny - zmiany demokratyczne
desátek - dziesiącina
Dohoda - Ententa
dohoda - 1. porozumienie 2. Ententa
dualismus - dualizm
dvorní dáma - dama dworu
dynastie - dynastia
edikt - edykt
gestapo - gestapo
girondisté - żyrondyści
gubernie - gubernia
Habsburkové - Habsburgowie
hákový kříž - swastyka
halapartna - halabarda
hanza - Hanza
hanzovní - hanzeatycki
hereze - herezja
hladomor - klęska głodu
hnutí - ruch (*jako organizacja*)
hnutí za nezávislost - ruch niepodległościowy
Husité - Husyci
chán - chan
inkvizice - inkwizycja
inkviziční - inkwizycyjny
internacionála - międzynarodówka
internování - internowanie
jakobín - jakobin
Jaltská konference - konferencja jałtańska
janičár - janczar
kmenový svaz - związek plemienny
koloniální útisk - ucisk kolonialny
koncentrační tábor - obóz koncentracyjny
korejská válka - wojna koreańska
Kozáci - Kozacy
krize - kryzys
kronika - kronika
kult osobnosti - kult osobowości
Liberum veto - liberum veto
Lublinská unie - Unia Lubelska
Malá dohoda - Mała Ententa
Marshallův plán - Plan Marshalla
měnit běh událostí - zmieniać bieg wydarzeń
merkantilismus - merkantylizm
meziválečné období - dwudziestolecie międzywojenne
mírová konference - konferencja pokojowa
Mnichovská dohoda - Układ Monachijski
monopol - monopol
náboženské války - wojny religijne
nájezd Tatarů - najazd Tatarów
období - okres
obeplout svět - opłynąć świat
odbojové hnutí - ruch oporu
opiová válka - wojna opiumowa
Osa - Oś
osada - osada
osídlovat nová území - zasiedlać nowe terytoria
otroctví - niewolnictwo
otrok - niewolnik
panování - panowanie
panovník - panujący
Pařížská komuna - Komuna Paryska
páže - paż
pohan - poganin
pohanství - pogaństwo
pokus o puč - próba puczu
postavení církve - pozycja Kościoła
Postupimská dohoda - Układ Poczdamski
potlačit povstání - stłumić powstanie
pragmatická sankce - sankcja pragmatyczna
pražská defenestrace - defenestracja praska
Pražské jaro - Praska Wiosna
protektorát - protektorat
protireformace - kontrreformacja
průmyslová revoluce - rewolucja przemysłowa
první písemná zmínka - pierwsza pisemna wzmianka
před naším letopočtem - przed naszą erą
rebel - buntownik
reformace - reformacja
revoluce - rewolucja
royalisté - rojalisci
Rudá armáda - Armia Czerwona
Rudí Khmerové - Czerwoni Khmerzy
Říjnová revoluce - Rewolucja Październikowa

HISTORIA - CIAĞ DALSZY:

Sametová revoluce - Aksamitowa Rewolucja
selská bouře - powstanie chłopskie
severní válka - wojna północna
sjednocení Německa - zjednoczenie Niemiec
spiknutí - spisek
stalinismus - stalinizm
státní převrat - zamach stanu
sultán - sułtan
svobodné volby - wolne wybory
šlechta - szlachta
šlechtic - szlachcic
tržní osada - osada handlowa
tricetiletá válka - wojna trzydziestoletnia
úřední kníže - książę dzielnicowy
unie - unia
únorová revoluce - rewolucja lutowa
úpadek Říma - upadek Rzymu

upálit na hranici - spalić na stosie
válka dvou rúží - wojna dwóch róż
Varšavská smlouva - Układ Warszawski
Varšavské povstání - Powstanie Warszawskie
Velkovévodství varšavské - Księstwo Warszawskie
velmoc - mocarstwo
veřejný nepřítel - wróg publiczny
vestfálský mír - pokój westfalski
vezír - wezyr
Vídeňský kongres - kongres wiedeński
vietnamská válka - wojna wietnamska
volnomyšlenkářství - wolnomularstwo
vymezovat hranice - wytyczać granice
zábor - zabór
založit město - założyć miasto
zlatokop - poszukiwacz złota
zlatý věk - złoty wiek

STARE LUDY I PLEMIONA:

Alanové - Alanowie
Antové - Antowie (Słowianie Wschodni)
Arabové - Arabowie
Avaři - Awarowie
Aztékové - Aztekowie
Baltové - Bałtowie
Berberi - Berberowie
Dákové - Dakowie
Drevljané - Drewianie
Estové - Estowie
Etruskové - Etruskowie
Féničané - Fenicjanie
Frankové - Frankowie
Galové - Galowie
Gepidové - Gepidzi
Germáni - Germanie
Gótové - Goci
Chazaři - Chazarowie
Iberové - Iberowie
Ilyrové - Ilirowie
Keltové - Celtowie
Kumáni (Polovci) - Kumani; Połowcy
Longobardi - Longobardowie
Lužičtí Srbové - Serbowie Łużyccy
Markomani - Markomani

Mayové - Majowie
Mazovjané - Mazowszanie
Mongolové - Mongołowie
Nomádi - Nomadowie
Obodrité - Obodryci; Obodrzyce
Olmékové - Olmekowie
Ostrogóti - Ostrogoci
Pečeněhové - Pieczyngowie
Peršané - Persowie
Protobulhaři - Protobułgarzy
Prusové - Prusowie
Sarmaté - Sarmaci
Sasové - Sasi
Seldžukové - Seldżucy
Slované - Słowianie
Tataři - Tatarzy
Thrákové - Trakowie
Turkmeni - Turkmeni
Turkové - Turcy
Ujgurové - Ujgurowie
Vandalové - Wandalowie
Vikingové - Wikingowie
Visigóti - Wizygoci
Vlaši - Wołosi
Volyňané - Wołynianie

HISTORIA - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Období nebývalé prosperity skončilo v roce 1618.
 Slibný rozvoj přerušila druhá světová válka.
 Praha žila výstředními náladami svého panovníka.
 Za Rudolfovy vlády.
 Upálený pro své přesvědčení.
 První nejstarší písemná zpráva je z roku 1183.
 Existence hornické osady svědčí další písemné záznamy.
 Patřil k nejvýznamnějším českým panovníkům.
 Nesmazatelně se zapsal do dějin města.
 Období rozkvětu i útlumu.
 Na bývalém cisterciáckém panství.

Okres niebýwałego dobrobytu zakończył się w 1618 roku.
 Obiecujący rozwój miasta przerwała II wojna światowa.
 Praga żyła ekscentrycznymi nastrojami swego władcy.
 Pod rządami Rudolfa.
 Spalony na stosie za swoje przekonania.
 Pierwszy najstarszy zapis pochodzi z 1183 roku.
 Istnienie osady górniczej potwierdzają kolejne zapisy.
 Należał do najważniejszych czeskich władców.
 Na dobre wpisał się w historię miasta.
 Okresy rozkwitu i upadku.
 Na dawnym włościach cystersów.

8.3 POLITYKA

POLITYKA - POJĘCIA OGÓLNE:

dělat politiku - prowadzić politykę	populista - populist
demise - dymisja	poslanec - poseł
demokraté - demokraci	poslanecká imunita - immunitet poselski
demokraticky zvolený - demokratycznie wybrany	poslanecká sněmovna - izba poselska
doktrína - doktryna	poslanecký klub - klub poselski
dostat se ke slovu - dojść do słowa	postkomunistický - postkomunistyczny
důchodová reforma - reforma emerytalna	pravice - prawica
frakce - frakcja	pravičák - prawicowiec
grémium - gremium	projev - przemówienie
hájit zájmy - bronić interesów	pronášet řeč - przemawiać
hlasování o důvěře - głosowanie nad udzieleniem wotum zaufania	propaganda - propaganda
hlasovat o návrhu - głosować nad wnioskiem	provést konzultace - przeprowadzić konsultacje
hovořit v kuloárech - mówić w kuloarach	přehlasovat - przegłosować
hrát důležitou roli v politice - odgrywać ważną rolę w polityce	přijetí demisi - przyjęcie dymisji
interpelace - interpelacja	reformista - reformator
jednat - obradować; negocjować	republika - republika
jednomyslně - jednomyślnie	rezoluce - rezolucja
komunisté - komuniści	rezort, resort - resort
koryto - koryto	rozdílnost postojů - różnica stanowisk
krajní pravice - skrajna prawica	rozpad koalice - rozpad koalicji
krize (f.) - kryzys (m.)	řečnický pult - mównica
laciný populismus - tani populizm; tania demagogia	sdílet názory - podzielać poglądy
levice - lewica	senátor - senator
levičák - lewak	sesazení hlavy státu - impeachment
lídr - lider	Sněmovna lordů - Izba Lordów
lustrace - lustracja	sněmovní jednání - obrady sejmu
lustrační osvědčení - oświadczenie lustracyjne	státní zájem - interes państwa
menšina - mniejszość	strana - partia
mít většinu - mieć większość; posiadać większość	stranická příslušnost - przynależność partyjna
nacionalista - nacjonalista	strategický partner - partner strategiczny
návrh na odvolání - wniosek o odwołanie	svrhnout - obalić
nereformovatelný - niereformowalny	upadnout v nemilost - popaść w niełaskę
nestraník - bezpartyjny	usnesení - uchwała
novela - nowelizacja	ústava - konstytucja
odejít definitivně z politiky - definitywnie odejść z polityki	vazba na politiky - powiązania z politykami
odejít do opozice - przejść do opozycji	věrný člověk - wierny człowiek
odstoupit - ustąpić	veřejná postava - osoba publiczna
odvolání - odwołanie	vetovat - wetować
opozice - opozycja	většina - większość
parlament - parlament	vnitřní politika - polityka wewnętrzna
parlamentarismus - parlamentaryzm	vstoupit do strany - wstąpić do partii
parlamentář - parlamentarzysta	vylovení důvěry - udzielenie wotum zaufania
partnerství - partnerstwo	vyšetřovací komise - komisja śledcza
penzijní reforma - reforma emerytalna	vyzvat k demisi - wezwać do dymisji
podat demisi - podać się do dymisji	zahraniční politika - polityka zagraniczna
pokračovat v reformách - kontynuować reformy	zákon - 1. prawo 2. ustawa
politický partner - partner polityczny	zákonodárce - ustawodawca
politický tábor - obóz polityczny	zákonodárný - ustawodawczy
	změnit své stanovisko - zmienić swoje stanowisko
	zosnovat spiknutí - knuć spisek

WŁADZA:

absolutismus - absolutyzm
autokrat autokrata
bezvládí - anarchia
člen vlády - minister
demise vlády - dymisja rządu
diktátor - dyktator
diktatura - dyktatura
dostat se k moci - dojść do władzy
exilová vláda - rząd na wygnaniu
hlava státu - głowa państwa
hrůzovláda - rządy terroru; despotyczna dyktatura
jmenovat - mianować
kabinet - gabinet
kancléř - kanclerz
koalice - koalicja
koaliční vláda - rząd koalicyjny
loutková vláda - rząd marionetkowy
menšinová vláda - rząd mniejszościowy
ministerstvo - ministerstwo
ministr - minister
ministr bez portfeje - minister bez teki
ministr - minister
moc - władza
nadvláda - zwierzchnictwo

DYPLMACJA:

ambasáda - ambasada
ambasador - ambasador
diplomacie - dyplomacja
diplomat - dyplomata
diplomatická imunita - immunitet dyplomatyczny
diplomatické styky - stosunki dyplomatyczne
diplomatické vztahy - stosunki dyplomatyczne
diplomatický protokol - protokół dyplomatyczny
diplomatický sbor - korpus dyplomatyczny
diplomatický skandál - skandal dyplomatyczny
dospět k dohodě - dojść do porozumienia
generální konzul - konsul generalny
geopolitika - geopolityka
hegemonie - hegemonia
honorární konzul - konsul honorowy
kompromis - kompromis
kontaktovat ambasádu - skontaktować się z ambasadą
konzul - konsul (*mężczyzna*)
konzulární - konsularny
konzulát - konsulat
konzulka - konsul (*kobieta*)
kulatý stůl - okrągły stół
loutkový - marionetkowy
mezinárodní vztahy - stosunki międzynarodowe
mír - pokój
nalézt kompromis - znaleźć kompromis

posílení moci - wzmocnienie władzy
post - stanowisko
premiér - premier (*mężczyzna*)
premiérka - premier (*kobieta*)
prezident - prezydent
předseda - przewodniczący
předseda vlády - premier
režim - reżim
rozhodnout - zdecydować; zdecydować
rozhodovat - decydować
soudní moc - władza sądownicza
soustředit moc ve svých rukou - skupić władzę w swoich rękach
totalitarismus - totalitaryzm
ujmout se vlády - dojść do władzy
většinová vláda - rząd większościowy
vláda - rząd
vládní koalice - koalicja rządowa
vládní strana - partia rządząca
vládnout světu - rządzić światem
vlivná osobnost - wpływowa osoba; wpływowy człowiek
výkonná moc - władza wykonawcza
zákonodárná moc - władza ustawodawcza

neformální dohoda - nieformalne porozumienie
nekompromisní - bezkompromisowy
patová situace - patowa sytuacja
prohlášení - 1. oświadczenie 2. deklaracja
protestní nota - nota protestacyjna
předvolat velvyslance - wezwać ambasadora
přerušit diplomatické styky - zerwać stosunki dyplomatyczne
přijmout s poctami - przyjąć z honorami
sporná otázka - kwestia sporna
státní návštěva - oficjalna wizyta
summit - szczyt
supervermoc - supermocarstwo
unie - unia
velmoc - mocarstwo
velvyslanec - ambasador
velvyslanecký - ambasadorski
velvyslanectví - ambasada
velvyslankyně - ambasadorka
vládní delegace - delegacja rządowa
vměšování ze zahraničí - mieszanie się obcego państwa w sprawy wewnętrzne
vyjednávač - negocjator
vyložit znepokojení (s čím?) - wyrazić zaniepokojenie (z powodu czego?)
zastupitelský úřad - placówka dyplomatyczna
země třetího světa - kraje trzeciego świata

MONARCHIA:

abdikace - abdykacja
abdikační - abdykacyjny
abdikovat - abdykować
absolutistická monarchie - monarchia absolutystyczna
arcikněžna - arcyksiężna
arcikníže - arcyksiążę
At' žije král! - Niech żyje król!
císař - cesarz
císařský - cesarski
dědic trůnu - dziedzic tronu
dvořan - dworzanin
dvůr - dwór
dynastie - dynastia
kleknout před králem - uklęknąć przed królem
kníže - książę
knížecí - książęcy
konstituční monarchie - monarchia konstytucyjna
koruna - korona
korunovaný - koronowany

korunovat za krále/králem - koronować na króla
král - król
královna - królowa
královská rodina - rodzina królewska
královský - królewski
královský rod - ród królewski
monarcha - monarcha
monarchie - monarchia
následník trůnu - następcza tronu
palác - pałac
parlamentní monarchie - monarchia parlamentarna
princ - książę
princezna - księżniczka
provolat králem - obwołać królem
svrhnout krále - obalić króla
trůn - tron
trůnní řeč - mowa tronowa
trůnní sál - sala tronowa
uzurpátor - uzurpator

WYBORY:

boj o moc - walka o władzę
bojkotovat volby - bojkotować wybory; zbojkotować wybory
být v čele kandidátek - być na czele list wyborczych
celostátní - ogólnokrajowy
dávat hlas (komu?) - oddawać głos (na kogo?)
demagogie - demagogia
falšovat výsledky - fałszować wyniki
hlas - głos
hlasovací lístek - karta do głosowania
hlasování - głosowanie
chodit k volbám - chodzić na wybory
kandidát - kandydat
kandidátka - lista wyborcza
kandidovat - kandydować
kolo voleb - tura wyborów
koupit si voliče - kupić wyborców
neoficiální výsledky - nieoficjalne wyniki
občan s právem volit - obywatel z prawem głosu
odevzdat hlas - oddać głos
oprávněný volič - uprawniony do głosowania
populismus - populizm
postoupení do druhého kola - przejście do drugiej tury
považovat za úspěch - uważać za sukces
pozorovatel - obserwator
programové prohlášení - deklaracja programowa
protikandidát - kontrkandydat
předběžné výsledky - wstępne wyniki
předčasné volby - przedwczesne wybory
předvolební - przedwyborczy

příčka kandidátky - pozycja listy wyborczej
přijít k urnám - pójść do urn
rozhodné vítězství - zdecydowane zwycięstwo
rozhodovat o příštím prezidentovi - decydować o przyszłym prezydencie
sčítání hlasů - liczenie głosów
senátní volby - wybory do senatu
sestavovat kandidátku - układać listę wyborczą
sliby-chyby - obietniki-cacanki
svobodné volby - wolne wybory
účast - frekwencja
ústřední volební komise - Centralna Komisja Wyborcza
uvážené rozhodnutí - przemyślana decyzja
uznat porážku - uznać porażkę
v den voleb - w dzień wyborów
volby - wybory
volební kampaň - kampania wyborcza
volební komise - komisja wyborcza
volební místnost - lokal wyborczy
volební sliby - obietnice wyborcze
volební systém - ordynacja wyborcza
volební úspěch - sukces wyborczy
volební vítězství - zwycięstwo w wyborach
volební výsledky - wyniki wyborów
volební zákon - prawo wyborcze
volič - wyborca
vylepování plakátů - rozlepianie plakatów
vypsání voleb - wypisanie wyborów
vyrovnané šance - wyrównane szanse
zrušit volební výsledky - anulować wyniki wyborów

WŁADZA - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Je to způsob, jak vykonávat moc.
 Dosavadní vláda odstoupila.
 Uvažují o odchodu z ministerstva.
 Jaké je to mít moc a pak o ni přijít.
 Ministryně se ve čtvrtek s předsedou vlády sešla.
 Izrael vytvořil vládu národní jednoty.
 Podala demisi do rukou předsedy vlády.
 Vládní strana ztrácí podporu.
 Venezuelský prezident chce změnit ústavu.
 Důvěra v prezidenta vládu razantně poklesla.
 Ubezpečila jsem ho, že jsem demisi nestáhla.
 Armáda provedla státní převrat.
 Čadská vláda zmařila pokus o státní převrat.
 Konec libovůle úřadů.

To sposób, jak sprawować władzę.
 Obecny rząd ustąpił.
 Rozważam odejście z ministerstwa.
 Jak to jest mieć władzę i ją stracić.
 Pani minister spotkała się w czwartek z premierem.
 Izrael utworzył rząd jedności narodowej.
 Złożyła dymisję na ręce premiera.
 Partia rządząca traci poparcie.
 Prezydent Wenezueli chce zmienić konstytucję.
 Zaufanie do prezydenta gwałtownie spadło.
 Zapewniłam go, że nie wycofałam dymisji.
 Armia przeprowadziła zamach stanu.
 Armia Czadu udaremniła próbę zamachu stanu.
 Konec samowoli urzędów/władz.

MONARCHIA - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Nemá snad král v lásce umělce?
 Snažil se vládnout jako absolutní monarcha.
 Při korunovaci krále Matyáše v roce 1611.
 Český král a císař Svaté říše římské.
 Z jeho čela se skutálela koruna.
 Koruna posázená drahokamy.

Czyżby król nie lubił artystów?
 Próbował rządzić jako monarcha absolutny.
 Podczas koronacji króla Macieja w 1611 roku.
 Król czeski i cesarz Świętego Cesarstwa Rzymskiego.
 Z jego czoła stoczyła się korona.
 Korona wysadzana kamieniami szlachetnymi.

DYPLOMACJA - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Používají nás jako trumf při vyjednávání.
 Skončilo další kolo mírových jednání.
 Jednání mají pokračovat.
 Každý stát má právo na sebeurčení.
 Kanada uzavřela konzulární oddělení v Praze.
 Velvyslanec České republiky v Maďarsku.

Używają nas jako kartę przetargową w negocjacjach.
 Zakończyła się kolejna runda negocjacji pokojowych.
 Negocjacje mają być kontynuowane.
 Każde państwo ma prawo do samostanowienia.
 Kanada zamknęła wydział konsularny w Pradze.
 Ambasador Czech na Węgrzech.

WYBORY - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Začalo druhé kolo parlamentních voleb.
 Volby rozhodnou o rozvržení sil.
 Průběžné výsledky tureckého referenda.
 Po sečtení 98 procent hlasů.
 Opozice volá po přepočítání hlasů.
 Hlasovací místnosti se uzavřely v 16:00.
 K urnám přišlo téměř 50 miliónů voličů.
 Volby ukázaly, že záleží na každém hlasu.
 Volební účast činila 65,8 procenta.
 Hlasování se bude opakovat v celé zemi.
 Dlouhé fronty stojí voliči po celém světě.
 Nevolil jsem, protože mne politika nezajímá.
 Jsem lidová kandidátka.
 Bojovali o každý platný hlas.
 Zvítězil v prvním kole voleb.
 88 procent Slovinců vyslovilo pro nezávislost.
 Obdobné referendum se konalo v Chorvatsku.

Rozpoczęła się druga tura wyborów parlamentarnych.
 Wybory zadecydują o układzie sił.
 Wstępne wyniki tureckiego referendum.
 Po przeliczeniu 98 procent głosów.
 Opozycja apeluje o przeliczenie głosów.
 Lokale wyborcze zamknięto o 16:00.
 Do urn poszło prawie 50 milionów wyborców.
 Wybory pokazały, że liczy się każdy głos.
 Frekwencja wyniosła 65,8 procent.
 Głosowanie zostanie powtórzone w całym kraju.
 Wyborcy na całym świecie stoją w długich kolejkach.
 Nie głosowałem, bo polityka mnie nie interesuje.
 Jestem kandydatką ludu.
 Walczyli o każdy ważny głos.
 Zwyciężył w pierwszej turze wyborów.
 88 procent Słowenców zagłosowało za niepodległością.
 Podobne referendum odbyło się w Chorwacji.

8.4 MIGRACJA

asimilace - asymilacja
azylant - azylant
barva pleti - kolor skóry
běženec - 1. uchodźca 2. uciekinier
cizí - obcy
cizinec - cudzoziemiec
cizinka - cudzoziemka
černoch - Murzyn
deportovat - deportować
dostat vízum - dostać wizę
ghetto - getto
imigrant - imigrant
integrace - integracja
kurz češtiny - kurs języka czeskiego
legalizovat pobyt - zalegalizować pobyt
levná pracovní síla - tania siła robocza
majorita - większość
menšina - mniejszość
mentalita - mentalność
migrace - migracja
minorita - mniejszość
mít svá práva - mieć swoje prawa
mnohonárodnostní - wielonarodowościowy
napětí - napięcie
národ - naród
národnost - narodowość
naturalizace - naturalizacja
návrat - powrót
nelegál - nielegalny imigrant
občan - obywatel
občanství - obywatelstwo
otevřít pracovní trh - otworzyć rynek pracy
pobývat legálně - przebywać legalnie
posílat peníze rodině - wysłać rodzinie pieniądze
poskytnout azyl - udzielić azylu
pozastavit vydávání víz - wstrzymać wydawanie wiz

pracovat načerno - pracować na czarno
pracovní migrace - migracja zarobkowa
pracovní povolení - pozwolenie na pracę
předsudek - uprzedzenie
přestěhovalec - przesiedleniec
příchozí - przybysz
příliv imigrantů - napływ imigrantów
přistěhovalec - imigrant
přistěhovalecká rodina - rodzina imigrantów
přistěhovalectví - imigracja
přízpůsobit se - przystosować się; dostosować się
rasa - rasa
rozdíly - różnice
segregace - segregacja
smíšené manželství - mieszane małżeństwo
stereotyp - stereotyp
stereotypní - stereotypowy
strach z cizinců - strach przed cudzoziemcami
terorizovat většinu - terroryzować większość
trvalý pobyt - pobyt stały
účel pobytu - cel pobytu
uprchlík - 1. uchodźca 2. uciekinier
většina - większość
vítat s otevřenou náručí - witać z otwartymi ramionami
vízová povinnost - obowiązek wizowy
vlast - ojczyzna
vyhostit - wydalić
vypovědět - wydalić
xenofobie - ksenofobia
zelená karta - zielona karta
získat azyl - uzyskać azyl
zlegalizovat pobyt - zalegalizować pobyt
žádost o vízum - wniosek wizowy; wniosek o wydanie wizy

MIGRACJA - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Itálie nezvládá nápor migrantů.
 Uprchlíci ztrácejí trpělivost.
 Uprchlíkům pomáhají dobrovolníci.
 Uprchlíci zaplavují Itálii.
 Německé úřady mu zamítly žádost o azyl.
 Česko se zavázalo přijmout zhruba 2600 uprchlíků.
 Byl vyhnán z rodného města.
 V uprchlickém táboře žije na tisíc Syřanů.
 Pašerákům zaplatil přes osm tisíc dolarů.
 Makedonie uzavřela hranice pro migranty.
 Představoval jsem si krásný a bezpečný život.
 Řecko odmítlo žádost o azyl.
 Azylanti se nám vyhýbají obloukem.
 Francie přijala celkem 15 000 azylantů.

Włochy nie radzą sobie z napływem migrantów.
 Uchodźcy tracą cierpliwość.
 Uchodźcom pomagają wolontariusze.
 Uchodźcy zalewają Włochy.
 Niemieckie władze odrzuciły jego wniosek o azyl.
 Czechy zobowiązały się przyjąć około 2600 uchodźców.
 Wygnano go z rodzinnego miasta.
 W obozie dla uchodźców żyje około tysięcy Syryjczyków.
 Zapłacił przemytnikom ponad osiem tysięcy dolarów.
 Macedonia zamknęła granicę dla migrantów.
 Wyobrażałem sobie piękne i bezpieczne życie.
 Grecja odrzuciła wniosek o azyl.
 Azylanci omijają nas szerokim łukiem.
 Francja przyjęła łącznie 15 000 azylantów.

8.5 ŚRODKI MASOWEGO PRZEKAZU

INFORMACJA:

dementi - dementi; sprostowanie
dobře informovaný zdroj - dobrze poinformowane źródło
dozvědět se z první ruky - dowiedzieć się z pierwszej ręki
informovat - informować (ndk.); poinformować (dok.)
mylně uvést - błędnie podać
nepodstatný detail - nieistotny szczegół
nepravdivé informace - nieprawdziwe informacje
nepřesnost - nieściśłość
novinářská kachna - kaczka dziennikarska
podotknout - nadmienić
povrchní informace - zdawkowa informacja
protichůdné informace - sprzeczne informacje
předejít spekulacím - zapobiec spekulacjom
přehánět - przesadzać
překroutit zprávu - przekręcić wiadomość

překrucovat fakta - przekręcać fakty
příkrášlovat - upiększać; przejawskrawiać
přístup k pramenům - dostęp do źródeł
spolehlivá zpráva - sprawdzona informacja
stát za pozornost - być godnym uwagi
suchá fakta - suche fakty
telegraficky - w telegraficznym skrócie
únik informací - przeciek informacji
utnout spekulace - uciąć spekulacje
uvést v omyl - wprowadzić w błąd
volit slova - dobierać słowa
vyplout na povrch - wyjść na światło dzienne
zdroj informací - źródło informacji
zkreslovat skutečnost - naginać fakty
zpráva - wiadomość
zprávy o módě - wiadomości ze świata mody
zprávy z první ruky - wiadomości z pierwszej ręki

MEDIA - POJĘCIA OGÓLNE:

akreditace - akredytacja
autocenzura - autocenzura
bulvarizace - bulwaryzacja
cenzura - cenzura
cenzurovat - cenzurować (ndk.); ocenzurować (dk.)
dotěrnost - natrętność; nachalność
elév - elew
hlásná trouba - tuba propagandowa
investigativní žurnalistika - dziennikarstwo śledcze
konstruktivní kritika - konstruktywna krytyka
masové sdělovací prostředky - środki masowego przekazu
mediální obraz - obraz medialny; wizerunek medialny
mediální partner - partner medialny
mediální poradce - doradca do spraw kontaktów z mediami
mediální skupina - grupa medialna
mediální štvance - nagonka medialna
mediální událost - wydarzenie medialne
místní média - media lokalne
nenechat sebou manipulovat - nie dać sobą manipulować
novinář - dziennikarz
novinářka - dziennikarka
novinářská etika - etyka dziennikarska
ovlivňovat veřejné mínění - wpływać na opinie publiczną
parazitovat na lidském neštěstí - pasożytować na ludzkim nieszczęściu
plést se do politiky - mieszać się do polityki

polemika - polemika
polemizovat - polemizować
pořádat hon - organizować nagonkę
prát špinavé prádlo - wyciągać czyjeś brudy na światło dzienne
průzkum veřejného mínění - badanie opinii publicznej
publicistika - publicystyka
pustit se do polemiky - wejść w polemikę
reportáž (f.) - reportaż (m.)
reportér - reporter
reportérka - reporterka
senzacektivý - żądny sensacji
skandál nebyvalých rozměrů - skandal niebywałych rozmiarów
soudit lidi - osądzać ludzi; oceniać ludzi
svoboda slova - wolność słowa
svobodná média - wolne media
událost - wydarzenie
udělat senzaci - zrobić sensację
v očích médií - w oczach mediów
věcná kritika - rzeczowa krytyka
veřejné mínění - opinia publiczna
vytrhávat z kontextu - wyrzywać z kontekstu
zájem médií - zainteresowanie mediów
zakázat mluvit s novináři - zabronić rozmów z dziennikarzami
zdržet se komentářů - wstrzymać się od komentarzy
žurnalista - dziennikarz
žurnalistka - dziennikarka

PRASA:

- archív** - archiwum
autorizace - autoryzacja
autorizovat rozhovor - autoryzować wywiad
autorské právo - prawo autorskie
barevná příloha - kolorowy dodatek
bulletin - biuletyn
celostránkový - całostronicowy
ceník za inzerci - cennik ogłoszeń
časopis - czasopismo
časopisecký - czasopiśmienniczy
černá kronika - kronika kryminalna
čist článek - czytać artykuł
čmuchať - węszyć
čtenářstvo - czytelnicy
čtrnáctideník - dwutygodnik
dát do novin inzerát - opublikować ogłoszenie w gazecie
dělat rozhovor - przeprowadzać wywiad
denní tisk - prasa codzienna
depeše - depesza
distribuovat časopis - rozprowadzać czasopismo
domácí tisk - prasa krajowa
dopisovatel - korespondent
dopisy čtenářů - listy czytelników
drby - plotki
fejeton - felieton
fejetonista - felietonista
fotomontáž (f.) - fotomontaż (m.)
fotoreportáž (f.) - fotoreportaż (m.)
grafická úprava - szata graficzna
honorář - honorarium
informovat s předstihem - informować z wyprzedzeniem
inzertní oddělení - biuro ogłoszeń
inzertní poplatek - opłata za ogłoszenie
inzertní strana - strona z ogłoszeniami
korespondent - korespondent
list - pismo
lokální tisk - prasa lokalna
magazín pro ženy - magazyn dla kobiet
měsíčník - miesięcznik
místní noviny - lokalny dziennik
nekrolog - nekrolog
neprodejní výtisk - egzemplarz nie na sprzedaż
novinářský průkaz - legitymacja dziennikarska
novinový stánek - kiosk
odborný časopis - czasopismo specjalistyczne
odebírat noviny - prenumerować gazetę
odpovědný redaktor - redaktor odpowiedzialny
otevřený dopis - list otwarty
ožehavé téma - palący temat
pořádat tiskovou konferenci - organizować konferencję prasową
poskytnout interview - udzielić wywiadu
poznámka redakce - od redakcji
prolistovat - przekartkować
přední strana - pierwsza strona
předplatit si časopis - zaprenumerować czasopismo
předplatit si noviny - zaprenumerować gazetę
předplatitel - prenumerátor
předplatitelka - prenumeratorka
předplatné - prenumerata
přehled tisku - przegląd prasy
přeletět noviny - przejrzeć gazetę; przelecieć gazetę
příloha - dodatek
psát jen o pozitivních věcech - pisać tylko o pozytywnych rzeczach (*sprawach*)
recenzent - recenzent
redaktor - redaktor
redigovat - redagować
ročenka - rocznik
rozebrat článek - przeanalizować artykuł
roznášeč - roznosiciel
rubrika - rubryka
řádková inzerce - ogłoszenia drobne
řádkový honorář - wierszówka
seriózní - poważny
seriózní noviny - poważny dziennik
skoupit celý náklad - wykupić cały nakład
společenská rubrika - kronika towarzyska
stojí to v novinách - piszą o tym w gazecie
světový tisk - prasa światowa
tiráž - stopka
tisk - prasa
tiskařský šotek - chochlik drukarski
tisková kancelář - biuro prasowe
tisková zpráva - komunikat prasowy
tiskové středisko - centrum prasowe
tiskový magnát - magnat prasowy
tiskový mluvčí - rzecznik prasowy
tiskový zákon - prawo prasowe
tištěná média - media drukowane
titulní strana - strona tytułowa
úvodník - wstępniak; artykuł wstępny
uzávěrka - zamknięcie numeru
večerník - wieczorówka
vědecký časopis - czasopismo naukowe
vedoucí inzerce - kierownik biura ogłoszeń
velký formát - duży format
vydání - wydanie
výhody pro předplatitele - przywileje dla prenumeratorów
vycházet jako měsíčník - ukazywać się jako miesięcznik
vyptávat se - wypytywać się
vystříhnout si článek - wyciąć artykuł
zahraniční dopisovatel - zagraniczny korespondent
zahraniční tisk - prasa zagraniczna
zpravodajská agentura - agencja prasowa
zvláštní vydání - wydanie specjalne
zvláštní výtisk - egzemplarz specjalny
zvýšení nákladu - zwiększenie nakładu
žlutý tisk - żółta prasa

RADIO:

éter - eter
hitparáda - lista przebojów
hlasatel - spiker
hlasatelka - spikerka
krátké vlny - fale krótkie
na vlně - na falach
pauza ve vysílání - przerwa w nadawaniu
poslechovost - słuchalność
poslouchat rozhlas - słuchać radia
posluchač - słuchacz
posluchači - audytorium
posluchačka - słuchaczka

rádio - radio
radiopřijímač - radioodbiornik
rádiová stanice - radiostacja
rádiový, rozhlasový - radiowy
rozhlas - radio; rozgłośnia (instytucja)
rozhlasová hra - słuchowisko radiowe
rozhlasový pořad - audycja radiowa
slyšel jsem to v rozhlase - słyszałem to w radiu
stožár - maszt
školní rozhlas - radiowęzeł szkolny
v éteru - w eterze
vysílač - nadajnik

TELEWIZJA:

anténa (zařízení) - antena
dekodér - dekodery
divácký propad - spadek oglądalności
divák - widz
dokoukat - dooglądać
filmovat ze všech stran - filmować ze wszystkich stron
chovat se před kamerou - zachowywać się przed kamerą
interaktivní média - media interaktywne
internetové vysílání - nadawanie internetowe
kabelová televize - telewizja kablowa
kanál - kanał
licence k vysílání - licencja na nadawanie
měření sledovanosti - pomiar oglądalności
moderátor - prezenter; prowadzący
nafilmovat - sfilmować
natočit skrytou kamerou - nakręcić ukrytą kamerą
nové tváře - nowe twarze
odmlka - przerwa w nadawaniu
odvysílat - nadać
peoplemetrový výzkum - badanie oglądalności
placený kanál - płatny kanał
placený z veřejných zdrojů - opłacany ze środków publicznych
podle posledních zpráv - według ostatnich doniesień
popisované události - opisywane wydarzenia
pořad - audycja
pořad o sportu - magazyn sportowy
programový ředitel - dyrektor programowy
přenos - 1. transmisja 2. przekaz
přenos přes satelit - przekaz satelitarny
přenosová práva - prawa do transmisji; prawa transmisyjne
přenosový vůz - wóz transmisyjny
přepnout na jiný kanál - przełączyć na inny kanał
přeříct se - przejeździć się

přípevnit mikroport - przymocować mikroport
přítomnost kamer - obecność kamer
Rada pro rozhlasové a televizní vysílání - Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji
regulovat obraz - regulować obraz
rosnička - pogodynka
říct něco na kameru - powiedzieć coś do kamery
skrytá kamera - ukryta kamera
soukromá televize - telewizja prywatna
talkshow - talk show
teleshop - teleshopy
teletext - teletekst
televizní maniak - maniak telewizyjny; telemaniak
televizní poplatek - abonament telewizyjny
televizní studio - studio telewizyjne
televizní věž - wieża telewizyjna
v prvním programu - na pierwszym programie
veřejnoprávní televize - telewizja publiczna
vysílací čas - czas antenowy
vysílací společnost - nadawca
vysílací věž - wieża telewizyjna
vysílací zařízení - nadajnik
vysílat - nadawać
vysílat zprávy - nadawać wiadomości
výzkum sledovanosti - badanie oglądalności
záběr - 1. nagranie 2. ujęcie
zadavatel reklam - reklamodawca
zaměřit se na úzkou skupinu - być skierowanym do wąskiego grona odbiorców
zkušební vysílání - nadawanie testowe
zpravodajský kanál - kanał informacyjny
zpravodajský servis - serwis informacyjny
zpravodajství - informacje
zvláštní vydání zpráv - specjalne wydanie wiadomości
živě přenášet - transmitować na żywo

PROGRAM TELEWIZYJNY:

akční film - film akcji
animovaný seriál - serial animowany
černá komedie - czarna komedia
černobílý film - film czarno-biały
dobrodružný film - film przygodowy
dokument - dokument
dokumentární cyklus - cykl dokumentalny
dokumentární pořad - program dokumentalny
drama (n.) - dramat (m.)
erotický thriller - thriller erotyczny
film - film
filmový magazín - magazyn filmowy
fleš - flesz; skrót wiadomości
historický film - film historyczny
horor - horror
kamera - kamera
komediální seriál - serial komediowy
komedie - komedia
kriminální film - kryminał
krimiseriál - serial kryminalny
magazín - magazyn
milostné drama - dramat obyczajowy
moderovat - prowadzić
muzikál - muzikal
na motivy románu - na motywach powieści
nervák - dreszczowiec
pohádka - bajka
pořad - program
premiéra - premiera
předpověď počasí - prognoza pogody
přenos - transmisja

přímý přenos - transmisja bezpośrednia
psychologický film - film psychologiczny
publicistický magazín - magazyn publicystyczny
reality show - reality show
reportáž (f.) - reportaż (m.)
repríza - powtórka
režie - reżyseria
rodinná sága - saga rodzinna
rodinný film - film rodzinny
rok výroby - rok produkcji
romance (f.) - romans (m.)
romantický film - film obyczajowy
scénář - scenariusz
seriál - serial
skrytá kamera - ukryta kamera
sportovní magazín - magazyn sportowy
sportovní noviny - wiadomości sportowe
talkshow - talk show
telenovela - telenowela
televizní divadlo - teatr telewizji
thriller - thriller
účinkovat - grać
válečné drama - dramat wojenny
večerníček - dobranocka
vědomostní soutěž - konkurs
videoklip - wideoklip
western - western
zábava - rozrywka
zkrácený záznam utkání - skrót meczu
zprávy - wiadomości
životopisný film - film biograficzny

PODSTAWOWE SŁOWNICTWO POTOCZNE:

bulvár - bulwar, prasa brukowa
cancálek - gadzinówka, szmatławiec
cooking show - *program kulinarny*
časák - *czasopismo*
čtédvojka - ČT2
čtédjednička - ČT1
diváctvo - widownia
faktoid - *zmyślona informacja brzmiąca wiarygodnie*
filec - *kolumna; rubryka*
gangsterka - *film o gangsterach*
hnít u televize - gnić przy telewizorze
jedňák - *artykuł jednokolumnowy*
jítrnice - *długi artykuł*
kabel - kablówka
klopák - *mikroport*
komervize - *telewizja prywatna*
kvazinovinář - redaktorzyzna; pseudodziennikarz
mazal - gryziپیórek; pismak
novácký - *dotyczący TV Nova*
novák - *widz TV Nova*

novinařina - dziennikarzynia (*o fachu*)
perohryz - gryziپیórek
pikoška - *pikantna informacja*
pisálek - pismak
plátek - gadzinówka; szmatławiec
pornáč - porno
předtočený - *z taśmy (o programie)*
přebrept - przejęzyczenie
rádiówka - *często grana piosenka w radiu*
rychlopalka - *wypowiedź pod wpływem emocji*
sloupkař - felietonista
sólokapr - *bomba (sensacyjna wiadomość)*
soudnička - *reportaż z sali sądowej*
škrabal - pisarzyna; gryziپیórek
šmok - sprzedajny dziennikarz
telka - telewizja
tiskovka - konferencja prasowa
volňásek - *bezpłatny bilet*
znělka - jingiel
živáč - *wejście na żywo*

8.6 RELIGIA

CHRZEŚCIJAŃSTWO:

- anděl** - anioł
apoštol - apostoł
apoštolská posloupnost - sukcesja apostołska
apoštolská stolice - stolica apostołska
arcibiskup - arcybiskup
arcibiskupství - arcybiskupstwo
arcidiecéze - archidiecezja
archanděl - archanioł
beatifikace - beatyfikacja
benediktyn - benedyktyn
benediktynka - benedyktyнка
bernardyn - bernardyn
betlém - szopka
bezbožník - bezbożnik
bezděvec - niewierzący; ateista
Bible - Biblia
biblický - biblijny
biřmování - bierzmowanie
biskup - biskup
biskupství - biskupstwo
blahořečení - błogosławienie
blahoslavený - błogosławiony
bližní - bliźni
bloudivý - zabłąkany; błędzący
bohapustý - bezbożny
bohorodička - bogurodzica
bohosloví - teologia
bohoslužba - nabożeństwo
boží - boży
Boží království - Królestwo Boże
boží muka - kapliczka przydrożna
Božská liturgie - Boska liturgia
breviář - brewiarz
buddhismus - buddyzm
Bůh - Bóg
církev - kościół (*jako instituce*)
církevní klatba - klątwa kościelna
časný - doczesny
černá mše - czarna msza (satanistyczna)
činit pokání - pokutować
Ďábel - Diabeł
dát někoho do klatby - wykląć kogoś; rzucić na kogoś klątwę
děkan - dziekan
démon - demon
desátek - dziesiątina
desatero - dekalog
diecéze - diecezja
dogma - dogmat
dominikán - dominikanin
dominikánský - dominikański
dopustit se hříchu - popełnić grzech
Duch svatý - Duch Święty
duchovní - duchowny
ekumenický dialog - dialog ekumeniczny
ekumenismus - ekumenizm
encyklika - encyklika
eucharistie - eucharystia
evangeliář - ewangeliarz
evangelík - ewangelik
evangelium - ewangelia
evangelizace - ewangelizacja
exkomunikace - ekskomunika
exorcismus - egzorcyzm
exorcista - egzorcysta
fara - parafia
farář - proboszcz
františkán - franciszkanin
gregoriánský kalendář - kalendarz gregoriański
hábit - habit
hagiografie - hagiografia
hereze - herezja
hlásání - głoszenie
homiletika - homiletyka
homilie - homilia
hrubá mše - suma
hřích - grzech
hříšek - grzeszek
hříšnice - grzesznica
hříšník - grzesznik
chorál - chorał
chrám - świątynia
ikona - ikona
inkvizice - inkwizycja
Jehova - Jehowa
jeptiška - zakonnica
jezuité - jezuitci
Ježíš - Jezus
jít na hrubou - iść na sumę
kacíř - heretyk
kacířka - heretyczka
kacířství - herezja
kadidlo - kadzidło
kajicné roucho - szaty pokutne
kajicnice - pokutnica
kajicník - pokutnik
kantor - śpiewak (*w kościele*)
kardinál - kardynał
karmelitán - karmelitanin
kát se - pokutować
katecheta - katecheta
katecheze - katecheza
katechismus - katechizm
katechumen - katechumenat
kázání - kazanie
klášter - klasztor
klášterní - klasztorny
klatba - klątwa
klerika - sutanna
klérus - kler
kněz - ksiądz

CHRZEŚCIJAŃSTWO - CIĄG DALSZY:

konat bohoslužbu - odprawiać nabożeństwo	oáza - oaza
koncil - synod	oběť - ofiara
konfese - wyznanie	obětní - ofiarny
konfesní - wyznaniowy	obrazoborec - obrazoburca
konkláve - konklawe	obrazoborectví - obrazoburstwo
konkordát - konkordat	očistec - czyściec
konsekrace - konsekracja	odluka církve od státu - rozdział kościoła od państwa
kostel - kościół	odpadlík - odszczepieniec; renegat
Království Boží - Królestwo Boże	odpustit - wybaczyć
Kristus - Chrystus	odpuštění hříchů - odpuszczenie grzechów
křest - chrzest	oltář - ołtarz
křesťanský - chrześcijański	opat - opat
křesťanství - chrześcijaństwo	opatský - opacki
kříž - krzyż	opatství - opactwo
křtít - chrzcic	ortodoxní - ortodoksyjny
křtítel - chrzciciel	Otčenáš - Ojcze Nasz
kult - kult	Otec - Ojciec
kult svatých - kult świętych	páchat hřichy - grzeszyć
láska k bližnímu - miłowanie bliźniego	Pán - Pan
legát - legat	papež - papież
limbus - przedpiekle	papežská bula - bulla papieska
litanie - litania	papežská stolice - tron papieski
liturgický rok - rok liturgiczny	papežský legát - legat papieski
liturgie - liturgia	papežův vyslanec - delegat papieski; wysłannik papieża
madona - madonna	pastýř - pasterz
Mesiáš - Mesjasz	pašije - pasja
mešní - mszalny	patriarcha - patriarcha
mešní roucho - szaty liturgiczne	pavlán - paulin
metropolita - metropolita	pekelná muka - męki piekielne
milosrdenství - miłosierdzie	piarista - pijar
milostivé léto - rok jubileuszowy	Písmo svaté - Pismo Święte
ministrant - ministrant	pontifikát - pontyfikat
misál - mszał	poslední pomazání - ostatnie namaszczenie
misionářská činnost - działalność misyjna; działalność misjonarska	poslední soud - sąd ostateczny
mnich - mnich	posmrtný život - życie pośmiertne
mnišství - stan zakonny	posvátné místo - święte miejsce
modlicí knížka - modlitewnik	posvěcení - poświęcenie
modlit se ke komu - modlić się do kogo	pout' - pielgrzymka
modlit se růženec - odmawiać różaniec	poutník - pielgrzym
modlitba - modlitwa	poutník - pielgrzym; pątnik
modlitebna - dom modlitwy	požehnat - pobłogosławić
monoteismus - monoteizm	právo kanonické - prawo kanoniczne
mučednice - męczennica	prelát - prałat
mučedník - męczennik	presbyter - prezbiter
mystérium - misterium	procesí - procesja
náboženský - wyznaniowy; religijny	prorok - prorok
náboženský fanatismus - fanatyzm religijny	prorokyně - proroczka
náboženství - wyznanie; religia	protestantský - protestancki
nábožnost - pobożność	prvotní hřích - grzech pierworodny
nanebevstoupení - wniebowzięcie	předpeklí - przedpiekle
nebe - niebo	převor - przeor
nebesa - niebiosa	přijímat pod obojí - przyjmować komunię pod obiema postaciami
neposkrvněné početí - niepokalane poczęcie	příkázání - przykazanie
nešpory - nieszpory	přinášet jako oběť - składać w ofierze
novic - nowicjusz	přísaha - przysięga
noviciát - nowicjat	půlnoční mše - pasterka
Nový zákon - Nowy Testament	
nuncius - nuncjusz	

CHRZEŚCIJAŃSTWO - CIĄG DALSZY:

ráj - raj	tácek - taca
rozhrěšení - rozgrzeszenie	teologie - teologia
rozkol - schizma	trojice - trójca
řehole - zakon	uctívat kříž - czcić krzyż
řeholník - zakonnik	ukřížování - ukrzyżowanie
římskokatolická církev - kościół rzymskokatolicki	věčné zatracení - wieczne potępienie
Satan - Szatan	věčný život - życie wieczne
sedm hlavních hříchů - siedem grzechów głównych	velká mše - suma
sekta - sekta	věrnost - wierność
sesláání Ducha svatého - zesłanie Ducha Świętego	věrozvěst - apostoł
schizma (n.) - schizma (f.)	věřící - wierzący
sloužit mši - odprawiać mszę	vikář - wikary
slovanská bohoslužba - liturgia słowiańska	víra - wiara
složit řeholní sliby - złożyć śluby zakonne	vstoupit do řehole - wstąpić do zakonu
spása - zbawienie	vykoupení - wykupienie
spasitel - zbawiciel	vykoupit hříchy lidstva - wykupić grzechy ludzkości
Starý zákon - Stary Testament	vykropit - pokropić
státní náboženství - religia państwowa	vyznání víry - wyznanie wiary
stigma - stygmat	vzkříšení - wskrzeszenie
stvoření - stworzenie	z boží milosti - z bożej łaski
Stvořitel - Stwórca	záhrobí - zaświaty
svatá mše - msza święta	záhrobní život - życie pozagrobowe
svatá trojice - trójca święta	zatracení - potępienie
svátek - święto	zázrak - cud
svatokrádce - świętokradca	zbloudilé ovce - zabłąkane owieczki
svatokrádež - świętokradztwo	zbožný - pobożny
svatořečení - kanonizacja; beatyfikacja	zjevení - objawienie
svátost - sakrament	zmrtvýchvstání - zmartwychwstanie
svátost nemocných - namaszczenie chorych	zpověď - spowiedź
svátost smíření - sakrament pokuty i pojednania	zpovědní tajemství - tajemnica spowiedzi
svatý - święty	zpovídat se z hříchů - spowiadać się z grzechów
světové setkání mládeže - Światowe Dni Młodzieży	žalm - psalm
synod - synod	žít v celibátu - żyć w celibacie

BUDYNEK KOŚCIOŁA:

oltářní obraz - nastawa ołtarzowa	liturgická kniha - księga liturgiczna
apsida - apsyda	liturgická nádoba - naczynie liturgiczne
bazilika - bazylika	mensa - mensa
diptych - dyptyk	monstrance - monstrancja
chrámová loď - nawa	oltář - ołtarz
kadidlo - kadzidło	patena - patena
kalichová patena - patena kielichowa	patena k přijímání - patena komunijná
kaple - kaplica	presbytář - prezbiterium
kaplička - kapliczka	relikviář - relikwiarz
katedrála - katedra	relikvie - relikwie
kazatelna - ambona; kazalnica	stalla - stalle
klekátko - klęcznik	svěcená voda - woda święcona
kněžiště - prezbiterium	svíce - świeca
kostel - kościół	transept - transept
kostelík - kościółek	triptych - tryptyk
kostelní - kościelny	varhany - organy
kostelní lavice - ława kościelna	věčné světlo - wieczne światło
kostelní věž - wieża kościelna	vitráž - witraż
kropáč - kropidło	zákristie - zakrystia
křtitelnice - chrzcielnica	zpovědnice - konfesjonał
lekcionář - lekcjonarz	zvon - dzwon
lektorium - lektorium	zvonice - dzwonnica

JUDAIZM:

adar - adar	mišna - miszna
amoraim - amoramici	mohel - mohel
anatéma - anatema	nida - nida
av - aw	nisan - nisan
bejt din - bejt din; sąd rabinacki	obřízka - obrzezanie
bima - bima	parochet - parochet
cadik - cadyk	pesach - pesach
cicit - cycit; cyces	rabin - rabin
čtení z Tóry - czytanie Tory	sidur - sidur
drejdl - drejdel	svitky Tóry - zwoje Tory
elul - elul	synagoga - synagoga
gemara - gemara	šabat - szabat
halacha - halacha	ševat - szewat
hošana raba - hoszana raba	šchita - szechita
chanuka - chanuka	šmini aceret - szmini aceret
chasid - chasyd	šmita - szmita
chasydismus - chasydyzm	šofar - szofar
chazan - chazan	talit - talit; tałas
chešvan - cheszwan	talmud - talmud
jarmulka - jarmułka	tamuz - tamuz
ješiva - jeziwa	tanaité - tanaici
judajismus - judaizm	tašlich - taszych
kadiš - kadisz; kadysz	tevet - tewet
kantor - kantor	tfilin - tefilin
karaitský judajismus - karainizm	tišri - tiszri
ketuba - ketuba	tóra - tora
kipa - jarmułka	tosefta - tosefta
kislev - kislew	v synagoze - w synagodze
košer - kosher; koszerny	zed' nářků - Ściana Płaczu
maces - maca	zohar - zohar
magid - magid	židovská čtvrt' - dzielnica żydowska
menora - menora	židovská modlitebna - bożnica
mezuzá - mezuzá	židovská obec - gmina żydowska
micva - micwa	židovský hřbitov - cmentarz żydowski
mikve - mikwa	židovský kalendář - kalendarz żydowski
minjan - minjan	

ISLAM:

abluce - ablucja
ája - aja
alevité - alewici
Alláh - Allah
asasíni - asasyjni
azán - azan
drúz - druz
džihád - džihad
fatwa - fatwa
hadís - hadis
hadždž - hadždž
haram - haram
hidžra - hidžra
chalifát - chalifat
cháridža - charydżyzm
chatíb - chatib
chutba - chutba
imám - imam
imaret - imaret
islám - islam
islamizace - islamizacja
isnád - isnad
kalíf - kalif
kalifát - kalifat
kamenování Satana - kamieniowanie Szatana
konverze - konwersja
korán - koran
mant - mant

mešita - meczet
mihráb - mihrab
minaret - minaret
minbar - minbar
muezzin - muezzin; muezin
muslim - muzułmanin
muslimka - muzułmanka
mystik - mistyk
páteční modlitba - piątkowa modlitwa
pět piliřů islámu - pięć filarów islamu
pouť do Mekky - pielgrzymka do Mekki
půlměsíc - półksiężyc
qibla - kibla
ramadán - ramadan
salát - salat
saum - saum
súfi - sufi
sultán - sułtan
sunna - sunna
sunnité - sunnici
súra - sura
svatá válka - święta wojna
šaháda - szahada
šariá - szaria
šiité - szyici
umma - umma
umra - umra
zakát - zakat

RELIGIA - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Slova knězova úpěla do tmy nad oltářem.
 Mumlal si nějaké modlitby nebo zařikání.
 Uměl tak krásně vynadat z kazatelny i od oltáře.
 Požehnala se a šla tiše.
 Odřikal modlitbu za zemřelé rodiče.
 Sepjal ruce v němém modlitbě díky.
 Kropil zdi, stroje i přítomné svěcenou vodou.
 Kněz jejich ruce spojil štólou a požehnal jim.
 Zítra budou sloužit za jeho duši.
 V kostele svátého Egídia začínala odpolední mše.
 Ví, komu včera udělil milost rozhrěšení.
 Nespáchali žádný hřích.
 Osud mě potrestal za mé hříchy.
 Ve stupnici hříchů se mi tenhle hřích nejevil jako nejtěžší.
 Na několika místech se budou pořádat bohoslužby.
 Skrytá touha přiblížit se k bohům.
 Modlila se z tlusté modlitební knížky.
 Nezapomeňte na zpověď.
 Modlete se k svatému Filipu.
 Byla jsem u něho před osmi lety u zpovědi.
 Kněží a jimi štváný lid.
 Nad oltářem je dávno zašlý obraz.
 Jeden z nejvýznamnějších českých klášterů.
 Dočkal se dokonce blahorečení.
 Pomalu začali nový klášter rozvíjet.
 Klášter využívala jako kasárna armáda.
 Starý zaprášený oltář bez svícnu.
 Zcela ztrouchnivělé klekátko.
 Mlhavé a fragmentární obrysy nějakého svátého výjevu.
 Na skále stojí středověký kostelík.
 Kostelík obklopený zříceninami.

Słowa księdza wzbijały się w głębie nad ołtarzem.
 Mamrotał jakieś modlitwy czy zakłęcia.
 Umiał wspaniale perorować z kazalnicy czy ołtarza.
 Przeżegnała się i szła cicho.
 Odmówił modlitwę za swoich nieżyjących rodziców.
 Złożył ręce w niemej modlitwie dziękczynnej.
 Pokrapiał ściany, maszyny i ludzi wodą święconą.
 Ksiądz związał im ręce stułą i pobłogosławił ich.
 Jutro zostanie odprawiona msza za jego duszę.
 U świętego Idziego zaczynała się popołudniowa msza.
 Wie, komu udzielił wczoraj łaski rozgrzeszenia.
 Nie popełnili żadnego grzechu.
 Los pokarał mnie za moje grzechy.
 W skali grzechów ten nie wydawał mi się najcięższy.
 W kilku miejscach odbędą się nabożeństwa.
 Skryte pragnienie przybliżyć się do bogów.
 Modliła się z grubej książki do nabożeństwa.
 Nie zapomnijcie o spowiedzi.
 Módlcie się do świętego Filipa.
 Byłam u niego przed ośmiu laty na spowiedzi.
 Kapłani i podjudzony przez nich lud.
 Nad ołtarzem wisi zbutwiały obraz.
 Jeden z najważniejszych czeskich klasztorów.
 Doczekał się nawet beatyfikacji.
 Powoli zaczęli rozbudowywać nowy klasztor.
 Klasztor służył armii jako koszary.
 Stary zakurzony ołtarz bez świeczników.
 Zupełnie zbutwiały klęcznik.
 Mgliste i fragmentaryczne zarysy jakiejś świętej sceny.
 Na skale stoi średniowieczny kościółek.
 Kościółek otoczony ruinami.

8.7 MIASTO

autobusové nádraží - dworzec autobusowy	památká - zabytek
bezdomovec - bezdomny	panelák - blok
botanická zahrada - ogród botaniczny	panelový dům - blok mieszkalny
budova - budynek	parkoviště - parking
bulvár - bulwar; aleja	perifé(e)rie - peryferie
centrum města - centrum miasta	plán města - plan miasta
cyklotrasa - ścieżka rowerowa	podchod - przejście podziemne
čínžák - kamienica	podloubí - podcienie
činžovní dům - kamienica	policie - policja
dav - tłum	poliklinika - przychodnia
dělnická čtvrť - dzielnica robotnicza	pomník - pomnik
dlažba - bruk	postavit pomník - postawić pomnik
frekventovaná ulice - ruchliwa ulica	postranní ulička - boczna uliczka
hasiči - straż pożarna	pouliční osvětlení - oświetlenie uliczne
historická budova - zabytkowy budynek	provinční město - prowincjonalne miasto
hlavní město - stolica	průchod - przejście
hrad - zamek	průmyslová čtvrť - dzielnica przemysłowa
hřbitov - cmentarz	předměstí - przedmieścia
hvězdárna - planetarium	přehrada - zapora; tama
Informační centrum - Informacja Turystyczna	radnice (f.) - ratusz (m.)
jednosměrka - ulica jednokierunkowa	rozkopáný chodník - rozkopany chodnik
kapsář - kieszonkowiec	rušná ulice - ruchliwa ulica
katedrála - katedra	řadový domek - domek szeregowy
kino - kino	sídliště - osiedle
klášter - klasztor	skládka - wysypisko śmieci
kostel - kościół	stoka - ściek
krajské město - miasto wojewódzkie	střed města - centrum miasta
křižovatka - skrzyżowanie	supermarket - supermarket
lávka - kładka	synagoga - synagoga
letišťe - lotnisko	šalina (w Brnie) - tramwaj
městská brána - brama miejska	továrna (na co?) - fabryka (czego?)
městská doprava - komunikacja miejska	tramvaj (f.) - tramwaj (m.)
městská policie - straż miejska	tržnice - targowisko
městské hradby - mury miejskie	třída - aleja
mešita - meczet	univerzita (f.) - uniwersytet (m.)
metropole - metropolia	velkoměsto - miasto powyżej 150 000 mieszkańców
most - most	veřejná knihovna - biblioteka publiczna
mrakodrap - drapacz chmur	veřejné záchodky - szalety publiczne
muzeum - muzeum	vilová čtvrť - dzielnica willowa
nákupní středisko - centrum handlowe	vlečka - bocznicza
náměstí - rynek (<i>hlavní n.</i>); plac (<i>libovolné</i>)	vyhlídková věž - wieża widokowa
nemocnice - szpital	zahrádky - ogródki działkowe
neonová reklama - neonowa reklama	ZOO - ZOO
obelisk - obelisk	zoologická zahrada - ogród zoologiczny
obchodní dům - dom handlowy	žebrák - żebrak
okraj města - peryferie	železniční nádraží - dworzec kolejowy
palác - pałac	židovský hřbitov - cmentarz żydowski

MIASTO - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Řeka dává městu neopakovatelný půvab.
 Řeka otéká přímo historickým centrem.
 Město, jemuž vévodí hrad a zámek.
 Dali tak základ novému městu.
 Rekonstrukce se dočkalo historické jádro.
 Město marně vzpomíná na svou zašlou slávu.
 Své návštěvníky město láká nejen na pověstné pivo.
 Praha si zachovala jedinečný architektonický ráz.
 Atmosféra Prahy vždy uchvacovala své návštěvníky.
 V čem je ale skryt onen půvab a krása Prahy?
 Třeba ji spatřit, projít se jejími ulicemi.
 Jedna z nejvýznamnějších pamětihodností.
 Unikátní soubor barokních kašen.
 Městu vládne spíše poklidná atmosféra.
 V okolí najdete mnoho hospůdek, restaurací a barů.
 Orloj může pocházet z 15. století.
 Archivní prameny ze 17. století.
 Mimořádná energie prostupující celé město.
 Ulice bez historie nemá žádný význam.
 Hospůdky se derou na chodníky.
 Město podivínů a vizionářů.
 Staré slavné časy královského města jsou pryč.
 Město upadá na hospodářském významu.
 Město se dlouhou dobu těšilo přízni panovníků.
 Střechy starého města vypadaly krásně.
 Červené střechy vytvářely složitou mozaiku.
 Nechat se unést švitořením kaváren.

Rzeka nadaje miastu niepowtarzalny urok.
 Rzeka przepływa przez samo zabytkowe centrum.
 Miasto, którego dominantą jest zamek z pałacem.
 Założyli w ten sposób nowe miasto.
 Zabytkowa część miasta doczekała się rewitalizacji.
 Miasto marnie wspomina swoją dawną sławę.
 Zwiedzających przyciąga do miasta nie tylko słynne piwo.
 Praga zachowała wyjątkowy charakter.
 Atmosfera Pragi zawsze fascynowała zwiedzających.
 Na czym jednak polega ten czar i piękno Pragi?
 Trzeba się jej przyjrzeć, przespacerować się po jej ulicach.
 Jeden z najważniejszych zabytków.
 Unikatowy zespół barokowych fontann.
 W mieście panuje raczej spokojna atmosfera.
 W okolicy jest wiele knajpek, restauracji i barów.
 Orloj może pochodzić z XV wieku.
 Źródła archiwalne z XVII wieku.
 Wyjątkowa energia pulsująca w całym mieście.
 Ulica bez historii nie ma żadnego znaczenia.
 Knajpki wdzierają się na chodniki.
 Miasto ekscentryków i wizjonerów.
 Stare sławne czasy królewskiego miasta już przeminęły.
 Znaczenie gospodarcze miasta upada.
 Miasto przez długi czas cieszyło się życzliwością władców.
 Pięknie wyglądały dachy Starówki.
 Czerwone dachy układały się w skomplikowaną mozaikę.
 Dać się unieść atmosferze zgiełku w kawiarniach.

8.8 WIEŚ

brambořiště - kartoflisko
dobytek - bydło
dojit krávy - doić krowy
hnojení - nawożenie
hnojit - nawozić
hnojivo - nawóz
kombajn - kombajn
kombajnér - kombajnista
kravín - obora
kurník - kurnik
kypření půdy - spulchnianie gleby
lidová architektura - architektura ludowa
močůvka - gnojówka
nasypat koním ovsa - nasypać koniom owsa
naštípat dříví - narąbać drewna
natrhat trávu - nazrywać trawy
náves - plac wiejski
nést vejce - znosić jajka (*o kurach*)
neúroda - nieurodzaj
obdělávat půdu - uprawiać ziemię
očesat ovoce - strząsnąć owoce
orat - orać
orba - orka
ovčín - owczarnia
ovocný sad - sad owocowy
pastvina - pastwisko
pěstovat obilí - uprawiać zboże
řad - pokos (*obilí*)
samovaz - snopowiązałka
sedlák - chłop
sekačka - kosa

sekat trávu - kosić trawę
sena - sianokosy
seno - siano
setí - siew
shrábnout slámu - zgrabić słomę
silážní věž - silos
skleník - szklarnia
sklidit úrodu - zebrać plony
sklízecí mlátička - kombajn
stodola - stodoła
strašák - strach na wróble
sýpka - spichlerz
traktor - traktor
traktorista - traktorzysta
umělá hnojiva - nawozy sztuczne
úroda - urodzaj
vazač snopů - snopowiązałka
včelín - pasieka
venkov - wieś
venkovské obyvatelstvo - mieszkańcy wsi
vepřín - chlew
vesnice - wieś
větrný mlýn - wiatrak
výběh - wybieg
vykydat hnůj z chléva - wynieść gnój z chlewa
výsev - wysiew
zalévat - podlewać
zasadit - zasadzić
zemědělec - rolnik
žně - żniwa
žnec - kosiarz; żniwiarz

WIEŚ I ROLNICTWO - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

V celém okolí začínalo draní peří.
 Nechal kosu stát u příkopu.
 Dokosil v poledne jetel.
 Farmáři, kam se podíváš.
 Region odpradávná spjatý se selskými rody.
 Hospodářské usedlosti ve stylu selského baroka.
 Vedle stály koliby pastýřů se střechami z rákosí.
 Určitě se každou chvíli objeví rychtář.
 Zvoní zvonce na ovčích krcích.
 Lidé hnali krávy.
 Vesnice sevřené v hlubokých údolích.
 Chmelnice patří neodmyslitelně ke krajině.
 Pole jsou pustá.
 Žně skončily.
 Voní rozpálená pšeničná strniště.

W całej okolicy zaczynały się wyskubki.
 Zatknął kosę przy rowie.
 Skończył w południe kosić koniczynę.
 Rolnicy wszędzie, gdzie nie spojrzysz.
 Region od wieków związany z chłopskimi rodami.
 Gospodarstwa w stylu wiejskiego baroku.
 Obok stały szałasy dla pastuchów z dachami z sitowia.
 Na pewno łađa moment pojawi się sołtys.
 Dzwonią dzwonki na szyjach owiec.
 Ludzie poganiiali krowy.
 Wioski ściśnięte w głębokich dolinach.
 Plantacje chmielu są nieodłączną częścią krajobrazu.
 Pola są puste.
 Żniwa już się skończyły.
 Pachnie zgrzana ścierr̄ pszeniczna.

ZWIERZĘTA GOSPODARSKIE - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Prase chrochtalo v louži.
 Na podzim slehly čtyři prasnice.
 Chrochtání a kvikot prasat.
 Prasečí hlava klímala na rozpáraném krku.
 Prase utíkalo a dělalo strašný rámus.
 Našel jsem prasečí stezku.
 Slepice snáší vajíčka.
 Slepice bez hřebínků a laloků.
 Od jednoho sedláka vyběhla kvočna s kuřátky.
 Byl konec srpna a slepice nesly.
 V plevelu a bramborové nati procházely slepice.
 Slepice zalezly na hřady.
 Kohout zakokrhal podruhé.
 Ve dvorech se pořádaly kohoutí zápasy.
 Kohouti cvičení k zápasům.
 V čele táhla stáda skotu.
 Jedna koza přivedla na svět trojčata.
 Ohromný měchýř jejího břicha lemovala řada selátek.
 Našli sele, které se zamotalo do sítě šlahounů.
 Prasátka křičela nadšením.
 Byl to býk žlutý jako mýdlo.
 Těsně před začátkem býčího zápasu.
 Žeň býky na levO.
 Byk běhal po louce sem a tam.
 Býk se točil dokola.
 Dvě krávy pásaly na slaných lukách.
 Běhali po lese a hledali svoje ovce.
 S krávou bylo mnoho práce.
 Chtěl jsem koupit vedle ve vesnici jalovici.
 Jalovice postupně spásaly trávu.
 Prohlíželi jsme si hubené rezavé tele.
 Kozy mečely a louže se leskly.
 Našeho kozla Vasku by nezařfzli ani zanic.
 Za nimi šly ovce v hustém zástupu.
 Má vynikající stádo ovcí.
 Poručil mu, aby ostříhal čtyři ovce.
 Musím jít po ovce a vydat se na cestu.
 Pastýř nakonec ke svým ovcím přilne.
 Velký beran s dlouhými zatočenými rohy.
 Osiřelá husa, která nějakým divem zůstala na živu.
 Chtěl, aby husy chodily v řadě.
 Ze slepičího vejce se nemůže vyklubat husa.
 House hlídá stará husa.
 Ten králík je samá špína.
 Králíků byl dostatek.
 Potom vyběhl na dvorek ke králíkárně.

Prosię chrochtalo w kałuży.
 Jesienią cztery maciory oprosiły się.
 Chrząkanie i kwik świń.
 Łeb świni z rozplataną szyją zwiisał przy ziemi.
 Świnia uciekła i narobiła strasznego wrzasku.
 Znalazłem ścieżkę, którą wydeptały świnię .
 Kury znoszą jajka.
 Kury bez grzebienia i podgardla.
 Z jednego podwórka wybiegła kura z kurczątami.
 Był koniec sierpnia i kury się niosły.
 W zielsku i kartoflanej naci grzebały kury.
 Kury wróciły na grzędy.
 Kogut zapał po raz wtóry.
 Na podwórkach toczyły się walki kogutów.
 Koguty trenowane do walki.
 Na przedzie szły stada bydła.
 Jedna z kóz powiła trojaczki.
 Wielką banię jej brzucha otaczał rząd prosiąt.
 Znaleźli prosię zaplątane w gąszczu pnączy.
 Prosięta kwiczały z zachwytu.
 Ten byk był takiej mydlanej maści.
 Przed samym rozpoczęciem walki byków.
 Odpędź byki na lewo.
 Byk gnał tam i z powrotem po łące.
 Byk biegał w kółko i w kółko.
 Dwie krowy pasły się na słonych łąkach.
 Biegali po lasach w poszukiwaniu swoich owiec.
 Z krową było dużo roboty.
 We wsi sąsiedniej chciał em kupić jałówkę.
 Jałówki stopniowo spasały trawę.
 Oglądaliśmy chude rude cielę.
 Kozy beczały, a kałuże połyskiwały.
 Naszego kozła Waški za nic by nie zarżnięto.
 Za nimi postępowały tłocząc się owce.
 Ma piękne stado owiec.
 Poleciał mu ostrzyc cztery owce.
 Muszę iść po owce i ruszać w drogę.
 Pasterze przywiązują się do swoich owiec.
 Wielki baran z długimi, kręconymi rogami.
 Osierocona gęś, która jakimś cudem ocalała.
 Chciał, żeby gęsi chodziły gęsiego.
 Z kurzego jajka nigdy nie wykluje się gęś.
 Gąsiątka strzeże stara gęś.
 Ten królik jest zwyczajnie brudny.
 Królików było dosyć.
 Potem wybiegł na podwórko, do klatek z królikami.

9. KULTURA

9.1 FILM

- adaptace románů** - adaptacja powieści
celovečerní film - film fabularny
dabing - dubbing
dabovat - dubbingować
dlouhometrážní film - film długometrażowy
dokumentární film - film dokumentalny
držet se scénáře - trzymać się scenariusza
dvojnice - 1. dublerka 2. sobowtór (*kobieta*)
dvojník - 1. dubler 2. sobowtór (*mężczyzna*)
erotická scéna - scena erotyczna
film napěchovaný násilím - film naszpikowany przemocą
filmař - filmowiec
filmografie - filmografia
filmotéka - filмотeka
filmová přehlídka - przegląd filmów
filmová tvorba - twórczość filmowa
filmovat - filmować
filmový archiv - archiwum filmowe
filmový kritik - krytyk filmowy
filmový pásek - taśma filmowa
filmový průmysl - przemysł filmowy
herec - aktor
herecké nadání - talent aktorski
herecký výkon - rola
herečka - aktorka
hrát hlavní roli - grać główną rolę
hvězdně obsazený film - film z gwiazdorską obsadą
choreografie - choreografia
jedna z rolí - jedna z ról
jeřáb - dźwig z kamerą
kamera - kamera
kameraman - kamerzysta; operator kamery
kaskadér - kaskader
kinematografie - kinematografia
klapka - klaps
koprodukce - koprodukcja
krátkometrážní film - film krótkometrażowy
krvelačné scény - krwawe sceny
kultovní - kultowy
mluvit do mikrofonu - mówić do mikrofonu
nafilmovaný v Polsku - nakręcony w Polsce
naivní - naiwny
najímat statisty - zatrudniać statystów
napsat scénář - napisać scenariusz
nasazovat do distribuce - wprowadzać do dystrybucji
natáčecí den - dzień zdjęciowy
natáčet - kręcić
natočit film - nakręcić film
natočit - nakręcić
nechat se komandovat od režiséra - wykonywać polecenia reżysera
němý film - niemy film
nepříliš zdařilý - niezbyt udany
nízká umělecká úroveň - niski poziom artystyczny
nízkorozpočtový film - film niskobudżetowy
nominován na Oscara - nominowany do Oscara
obsadit do role - obsadzić w roli
odvážné scény - odważne sceny; śmiałe sceny
opatřený titulky - z napisami
parodie - parodia
pornofilm - film pornograficzny
postelová scéna - scena łóżkowa
premiéra - premiera
propůjčit někomu svůj hlas - użyczyć komuś swojego głosu
příbblý film - głupi film
přijmout s nadšením - przyjąć z entuzjazmem
přinést věhlas - przynieść sławę
režisér - reżyser
rolička - rólka
scénář - scenariusz
scénografie - scenografia
sestřih - montaż
sestřihat - zmontować
smrt hrdiny - śmierć bohatera
stát za zhlédnutí - być wartym obejrzenia
statista - statysta
statovat - statystować
střižna - montażownia
svlékat se před kamerou - rozbierać się przed kamerą
synchronizovat zvuk a obraz - zsynchronizować dźwięk i obraz
štáb - sztab; ekipa
titulky - napisy
titulní postava - tytułowy bohater
tragický konec - tragiczny koniec
účinkovat - występować; grać
uvést v distribuci - wprowadzić do dystrybucji
úvodní titulky - czołówka
věc vkusu - sprawa gustu
vedlejší role - rola drugoplanowa
videopůjčovna - wypożyczalnia wideo
vyhrávat festivaly - wygrywać festiwale
vystřihnout scénu - wyciąć scenę
vytoužená role - wymarzona rola
vzniknout na motivy románu - powstać na motywach powieści
zahrát si ve filmu - zagrać w filmie
zaměřit kameru na herečku - skierować kamerę na aktorkę
závěrečné titulky - napisy końcowe
zfilmovat - sfilmować
zvukový film - film udźwiękowiony

KINO:

běží film - leci film
co hrají v kině? - co grają w kinie?
co promítají v kině? - co leci w kinie?
divačka - widz (*kobieta*)
divák - widz (*mężczyzna*)
filmové představení - seans filmowy
jaký film dávají v kině - jaki film leci w kinie?
kasový úspěch - sukces kasowy
kinoman - kinoman
kinosál - sala kinowa
křeslo - fotel
multiplex - multikino
nouzové osvětlení - oświetlenie awaryjne
nouzový východ - wyjście awaryjne

opona před plátnem - kurtyna przed ekranem
premiéra - premiera
promítání - projekcja
předpremiéra - przedpremiiera
repríza - powtórka
řada - rząd
sedadlo - siedzenie
sednout si na místo - usiąść na miejscu
uvaděč - bileter
uvaděčka - bileterka
vstupenka do kina - bilet do kina
vyměnit si místa - zamienić się miejscami
vyprodáno - brak biletów; bilety wykupione

FILM - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Vžil se do své role.
 Alois Nebel animovaný políčko po políčku.
 Roli filmové Vídne hrála Praha.
 Amadeus je ověnčený osmi Oscary.
 Skvělá inspirace pro filmovou procházku.
 Mnoho scén se natáčelo na různých místech v Praze.
 Herečka obsazená do role Mozartovy manželky.
 Větší část děje filmu odehrává v Anglii.
 Scénář spojuje fakta a hypotézy.
 Dějištěm celého filmu je město Praha.
 Předlohou pro film byl proslulý humoristický román.
 Můžete ve filmu zahlédnout záběry z Karlových Varů.
 Scénář na plátno převedla legendární filmařka.
 Při psaní scénáře konzultoval s historikem.
 Autorům se podařilo zachytit nadčasový příběh.
 Film přináší vyvážený poměr humoru a nadsázky.
 Film stojí na běžných lidských vlastnostech.
 Natočit příběh se závažnými tématy.
 Do role komparzistů byli obsazeni obyvatelé Josefova.
 Byl nominovaný na Oscara.
 Podle filmové předlohy vzniklo divadelní představení.
 Film natočený podle stejnojmenné knihy.
 Ve zbylých záběrech ho zastoupili kaskadéři.
 Film o proměně chlapce v muže.
 Roli matky zahráje Jarčina přítelkyně.

Wczuł się w swoją rolę.
 Alois Nebel jest animowany klatka po klatce.
 Filmową rolę Wiednia grała Praga.
 Amadeus został nagrodzony ośmioma Oskarami.
 Świetna inspiracja na spacer śladami filmu.
 Wiele scen nakręcono w różnych miejscach Pragi.
 Aktorka obsadzona w roli żony Mozarta.
 Większa część akcji filmu rozgrywa się w Anglii.
 Scenariusz łączy fakty i hipotezy.
 Historia całego filmu rozgrywa się w Pradze.
 Wzorem dla filmu była słynna powieść humorystyczna.
 Możecie w filmie zobaczyć ujęcia z Karlowych Varów.
 Scenariusz przełała na ekran legendarna reżyserka.
 Pisząc scenariusz konsultował się z historykiem.
 Autorom udało się uchwycić ponadczasową historię.
 W filmie humor i przesada są doskonale zrównoważone.
 Film jest oparty na zwykłych ludzkich cechach.
 Nakręcił film o poważnej tematyce.
 W rolach statystów obsadzono mieszkańców Josefova.
 Został nominowany do Oscara.
 Na podstawie filmu powstało przedstawienie teatralne.
 Film nakręcony według książki o tej samej nazwie.
 W pozostałych ujęciach zastąpili go kaskaderzy.
 Film o przemianie chłopca w mężczyznę.
 Rolę matki zagra przyjaciółka Jaroslavy.

9.2 TEATR

- absurdita** - absurd
akt - akt
aktovka - sztuka w jednym akcie
balkón - balkon
být na repertoáru - być w repertuarze
černá komedie - czarna komedia
činohra - teatr dramatyczny
dějství; - akt
dekorace - dekoracja
dialóg - dialog
dikce - dykcja
diváci - widzowie; publiczność
divadelní hra - przedstawienie teatralne
divadelní kukátko - lornetka teatralna
divadelní pracovník - pracownik teatru
divadelní věda - teatrologia
divadlo - teatr
divák - widz
drama - dramat
fabule - fabuła
foyer - foyer
gag - gag
gestikulace - gestykulacja
gesto - gest
herec - aktor
herečka - aktorka
hlas - głos
hlediště - widownia
hrdina - bohater
hučet - buczeć
charakterní veselohra - komedia charakterów
improvizace - improwizacja
inscenace - inscenizacja
inspicient - inspicjent
interpretace - interpretacja
jaké je obsazení? - kto występuje?
jednání - akt
jeviště; scéna - scena
jevištní dění - akcja na scenie
jít k divadlu - iść do teatru
komedie - komedia
komedie od Moliéra - komedia Moliera
komik - komik
kostým - kostium
kritika - krytyka
kulisa - kulisa
lidové divadlo - teatr ludowy
lístek do divadla - bilet do teatru
loutka - marionetka
loutkové divadlo - przedstawienie kukielkowe
lóže - loża
mezihra - intermezzo; interludium
mim - mim
mimika - mimika
monolog - monolog
muzikál - muzikal
naličit herce - ucharakteryzować aktora
napětí - napięcie
nápověda - sufler
nápovědní budka - budka suflera
nasadit si paruku - założyć perukę
obsadit - obsadzić
obtížná role - trudna rola
ochotnice - amatorka
ochotník - amator
opona padá - kurtyna opada
opona se rozhrnuje - kurtyna rozsuwa się
opona; záclona - kurtyna
opustit jeviště - zejść ze sceny; opuścić scenę
osvětlit jeviště - oświetlić scenę
otáčecí jeviště - scena obrotowa
ouverture - uwertura
postava - postać
potlesk - aplauz; owacje
pouliční divadlo - teatr uliczny
povstat a tleskat - wstać i bić brawa
propadliště - zapadnia
proscénium - proscenium
představení pro děti - przedstawienie dla dzieci
prestrojit se - przebrać się
publikum - publiczność
rekvizita - rekwizyt
repertoár - repertuar
revue - rewia
režie - reżyseria
role - rola
scénický - sceniczny
scénografie - scenografia
skeč - skecz
stínohra - teatr cieni
studovat divadelní vědu - studiować teatrologię
světla zhasínají - światła gasną
šasek - pajac; klaun
šatna - szatnia
šatnář - szatniarz
šatnářka - szatniarka
teatrolog - teatrolog (*mężczyzna*)
teatroložka - teatrolog (*kobieta*)
tleskat - bić brawa; klaskać
tragikomedie - tragikomedie
tréma - trema
truchlohra - tragedia
uklonit se obecnstvu - uklonić się widowni
umělé vousy - sztuczne wąsy
uvést - wystawić
uzavřené představení - przedstawienie zamknięte
varieté - rewia
vypískat - wygwizdać
výprava - scenografia
vyprávění - 1. narracja 2. opowiadanie
vyšla na jeviště - wyszła na scenę
zkouška - próba
zparodovat - sparodiować

9.3 MUZYKA

- absolutní sluch** - słuch absolutny
akord - akord
akustický sál - sala akustyczna
alt - alt
altista - alzysta
altistka - alzystka
andante - andante
árie - aria
baryton - baryton
bas - bas
basový klíč - klucz basowy
brát hodiny zpěvu - brać godziny śpiewu
bubeník - perkusista
canzona - kancona; kanzona
cikánská kapela - kapela cygańska
číst v notách - czytać nuty
čtvrt'ová nota - ćwierćnuta
čtvrťtón - ćwierćton
decima - decyma
dirigent - dyrygent
dirigovat orchestr - dyrygować orkiestrą
disonance - dysonans
divertimento - diwertimento
duo - duet
durová stupnice - gama durowa
dusítko - tłumik
elektronická hudba - muzyka elektroniczna
etuda - etiuda
figurální - figuralny
filharmonie - filharmonia
fis - fis
flétnista - flecista
fuga - fuga
hmatník - gryf
houslový klíč - klucz wiolinowy
hráč na buben - perkusista
hudba - muzyka
hudebně nadaný - uzdolniony muzycznie
hudební - muzyczny
hudebnice - muzyczka
hudebník - muzyk
hymna - hymn
chromatika - chromatyka
interval - interwał
intonace - intonacja
jódlovat - jodłować
kabaretní zpěvák - śpiewak kabaretowy
kakofonie - kakofonia
kancionál - kancjonał
klarinetista - klarncista
klasická hudba - muzyka klasyczna
klavírista - pianista
klavíristka - pianistka
koda - koda
koloratura - koloratura
komorní hudba - muzyka kameralna
komponovat - komponować
kompozice - kompozycja
koncertní sál - sala koncertowa
kontraalt - kontralt
konzervatoř (f.) - konserwatorium (n.)
kvarta - kwarta
kvarteto - kwartet
kvinta - kwinta
ladič - stroiciel
ladička - kamerton
ladit - stroić
leitmotiv - motyw przewodni; leitmotyw
lento - lento
libozvučnost - eufonia
libretista - librecista
melodická linka - linia melodyczna
meloman - meloman
menuet - menuet
metronom - metronom
meziaktí - antrakt
mezzosoprán - mezzosopran
mollová stupnice - gama molowa
muzikant - muzyk
muzikantka - muzykantka
nelibozvuk - dysharmonia
neumět zpívat - nie umieć śpiewać
nona - nona
notace - notacja
notovat si - nucić
notové písmo - pismo nutowe
óda - oda
odrážka - kasownik
oktáva - oktawa
opera - opera
oratorium - oratorium
orchestr - orkiestra
orchestrální - orkiestrowy
osminka - ósemka
partitura - partytura
pentatonika - pentatonika
písničkář - piosenkarz
pod taktovkou... - pod batutą...
podladěný - nastrojony
polyfonie - polifonia
poslouchat hudbu - słuchać muzyki
pozounista - puzonista
preludium - preludium
prima - pryma
prstoklad - aplikatura
předehra - uwertura
předznamenání - znak chromatyczny
půltón - półton

MUZYKA - CIĄG DALSZY:

refrén - refren
rulada - rulada
řídít orchestr - dyrygować orkiestrą
sbor - chór
sekunda - sekunda
septima - septyma
serenáda - serenada
sexta - seksta
sexteto - sekstet
skládat - komponować
skladatel - kompozytor
skladba pro klavír - utwór na fortepian
smíšený sbor - chór mieszany
smyčec - smyczek
sólista - solista
sonáta - sonata
soprán - sopran
sopranistka - sopranistka
souzvuk - współbrzmienie
stupnice - gama
symfonický orchestr - orkiestra symfoniczna
symfonie - symfonia
šmidlat na housle - rzępolić na skrzypcach
tabulatura - tabulatura
tambor - dobosz

temperované ladění - system temperowy
tenor - tenor
tónika - tonika
trio - trio
trojzpěv - tercet
troubit na trubku - trąbić do trąbki
trsat - szarpać struny
učitel zpěvu - nauczyciel śpiewu
ukolébavka - kołysanka
úprava - aranżacja
varhaník - organista
vážná hudba - muzyka poważna
vyslechnout - wysłuchać
vyt'ukávat takt - wybijać takt
vyučovat zpěv - uczyć śpiewu
zábavná hudba - muzyka rozrywkowa
zapamatovat si melodii - zapamiętać melodię
zatroubit - zatrafić
zaznít - zabrzmieć
zpěv - śpiew
zpěvák - śpiewak
zpěvník - śpiewnik
zpívat falešně - fałszować
zpívat - śpiewać
zpívat ve sboru - śpiewać w chórze

MUZYKA - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Potulný harmonikář spustí ty staropražské.
 Hraje se tady a zpívá.
 Beethoven vystoupil společně s italským houslistou.
 Skladatelův odkaz ve městě stále žije.
 Slavný trumpetista účinkoval v lázních.
 Hudba je smysl mého života.
 Spolupracovala se zpěvákem na jeho poslední desce.
 Na tu hudbu už nikdy nezapomene.
 Citliví lidé hudbu zpravidla milují.
 Rozumíte trochu hudbě?
 Laura měla velké nadání pro hudbu.
 Hudba plná nelíčené radosti.
 Celá nota se dělí na dvě půle.
 Hlavou pohyboval v rytmu hudby.
 Zpěv za mnou burácel na celé schodiště.
 Ozýval se odkudsi z dálky tenký zpěv ženského hlasu.
 Pak zazněl krátký zpěv.
 Kdesi za parkem zněl dvojhlasý zpěv.
 Stařeny a děti začaly zpívat píseň pokorné čeládky.
 Vytvářeli skupiny a zpívali.

Wędrowni akordeonista śpiewa pieśni starej Pragi.
 Miejsce rozbrzmiewa muzyką i śpiewem.
 Beethoven wystąpił wspólnie z włoskim skrzypkiem.
 Przekaz kompozytora stale jest obecny w mieście.
 Sławny trębacz występował w uzdrowisku.
 Muzyka jest sensem mojego życia.
 Współpracowała ze śpiewakiem nad jego ostatnią płytą.
 Nigdy już nie zapomni tej muzyki.
 Wrażliwi ludzie z reguły kochają muzykę.
 Zna się pan trochę na muzyce?
 Laura miała wielki talent do muzyki.
 Muzyka przepelniona nieudawaną radością.
 Cała nuta dzieli się na dwie półnuty.
 Poruszał głową w rytm muzyki.
 Śpiew ryczał za mną na całe schody.
 Dobiegał gdzieś z daleka kobiecey śpiew.
 Rozległ się potem krótki śpiew.
 Gdzieś za parkiem śpiewano na dwa głosy.
 Staruszki i dzieci zaczęły śpiewać pieśń pokornej czeladki.
 Zbierali się w grupy i śpiewali.

INSTRUMENTY MUZYCZNE:

- akordeon** - akordeon
altsaxofon - saksofon altowy
anglický roh - róg angielski
balalajka - bałalajka
bandoneon - bandoneon
barokní kytara - gitara barokowa
basetový klarinet - klarnet basetowy
basklarinet - klarnet basowy
bendžo - banjo; bandžo
bicí nástroje - instrumenty perkusyjne
bodhrán - bodhran
brumle - drumla
buben - bęben
buzuki - buzuki
cajón - kachon
cembalo - klawesyn
cimbál - cymbały
citera - cytra
čelesta - czelesta
dechové nástroje - instrumenty dęte
didgeridoo - didgeridoo
drnkací nástroj - instrument szarpany
dulcian - sztort
er hu - erhu
fagot - fagot
foukací harmonika - harmonijka ustna
Galtonova píšťala - piszczałka Galtona
gong - gong
gužena - guzheng
harfa - harfa
heligón - helikon
hoboj - obój
hudební nástroj - instrument muzyczny
kantele - kantele
kastaněty - kastaniety
klavír - fortepian
koncertina - concertina
kontrabas - kontrabas
kontrafagot - kontrafagot
kornet - kornet
křídlovka - skrzydlówka
lesní roh - róg; waltornia
loutna - lutnia
lyra - lira
mandola - mandola
mandolína - mandolina
marimba - marimba
moodswinger - moodswinger
mridanga - mridanga
niněra - lira korbowa
Panova flétna - fletnia Pana; syringia
pikola - flet piccolo
pipa - pipa
pozoun - puzon
příčná flétna - flet poprzeczny
rumba koule - marakasy
saxofon - saksofon
saz - saz
sitár - sitar
smyčcový nástroj - instrument smyczkowy
strunný nástroj - instrument strunowy
šalmaj - szałamaja
šamisen - shamisen
tabla - tabla
tahací harmonika - harmonia ręczna
theremin - theremin
trubka - trąbka
tuba - tuba
tympán - kocioł
úd - oud
udu - udu
varhany - organy
violoncello - wiolonczela
vířivý buben - werbel
xylofon - ksylofon
zobcová flétna - flet prosty
žest'ový nástroj - instrument dęty blaszany

9.4 SZTUKI PLASTYCZNE

abstraktní umění - sztuka abstrakcyjna	malba - malowidło
akt - akt	malíř - malarz
akvarel - akwarela	malířka - malarka
ansambláž - ansamblaż	malířské plátno - płótno malarskie
autoportrét - autoportret	malířství - malarstwo
barva - farba	malovat akty - malować akty
barva - kolor	malovat - malować
bienále - biennale	mecenáš - mecenas
čmáranice - gryzmoły	mědiryt - miedzioryt
dadaismus - dadaizm	mědiryctví - miedziorytnictwo
dějiny umění - historia sztuki	míchat barvy - mieszać farby
deskové malířství - malarstwo tablicowe	milovník umění - miłośnik sztuki
detail - detal	mít potřebu tvořit - mieć potrzebę tworzyć
dřevoryt - drzeworyt	mozaika - mozaika
enkaustika - enkaustyka	náčrt - szkic
expresionismus - ekspresjonizm	náčrtník - szkicownik
expresionista - ekspresjonista	nákres - szkic
falzifikát - falsyfikat	nakreslit - narysować
freska - fresk	namalovat obraz - namalować obraz
futurismus - futuryzm	nanášet barvu - nakładać farbę
grafik - grafik	napínací rám - blejtram
grafika - grafika	nástěnná malba - malowidło ścienne
grafit - grafit	naucit se kreslit - nauczyć się rysować
ikona - ikona	nepodařený obraz - nieudany obraz
ilustrace - ilustracja	nesmýtečná barva - farba niezmywalna
impresionismus - impresjonizm	obrázek - obrazek
impresionista - impresjonista	obrys - kontur
impresionistický - impresjonistyczny	odstíny barev - odcienie kolorów
koláž - kolaż	olejomalba - obraz olejny
kompozice - kompozycja	olejová barva - farba olejna
kontura - kontur	originál - oryginał
kopie - kopia	paleta barev - paleta kolorów
kovoryt - metaloryt	papír - papier
krajina - pejzaż	pastelka - kredka
krajinář - pejzażysta	pastózní malba - impast
krajinomalba - pejzaż	podmalovat - podmalować
kresba - rysunek	podobizna - podobizna
kreslič - rysownik	pointilismus - puentylizm
kreslíř - rysownik	portrét - portret
křída - kreda	postavec - sztaluga
kubismus - kubizm	pozadí - tło
kulturní smetánka - śmietanka kulturalna	pracovat na díle - pracować nad dziełem
kvaš - kwasz	prohlédnout si obraz - obejrzeć obraz
kýč - kicz	proporce - proporcja; proporcje
kýčovitý - kiczowaty	rám - rama
lidová tvořivost - twórczość ludowa	rozvíjet umělecké nadání - rozwijać talent
lineární perspektiva - perspektywa linearna	artystyczny
litografie - litografia	

SZTUKI PLASTYCZNE - CIĄG DALSZY:

sbírka obrazů - kolekcja obrazów
sedmero svobodných umění - siedem sztuk wyzwolonych
sgrafito - sgraffito
skica - szkic
skicovat - szkicować
stát aktem - pozować nago
stojan - stojak
surrealismus - surrealizm
šerosvit - półmrok
štětec - pędzel
tah štětcem - pociągnięcie pędzla
umělec - artysta
umělecká tvorba - twórczość artystyczna
umělecké dílo - dzieło sztuki
umělecké jméno - pseudonim artystyczny
umělecký cit - zmysł artystyczny
umělecký směr - kierunek w sztuce; kierunek artystyczny
umělecký spolek - stowarzyszenie artystów
umělecký styl - styl artystyczny
umělkyně - artystka
umění pro umění - sztuka dla sztuki
umění - sztuka

uměnověda - nauka o sztuce
uspořádání - kompozycja
uspořádat výstavu - zorganizować wystawę
veduta - veduta
vele dílo - arcydzieło
věrná kopie - wierna kopia
vernisaž (f.) - wernisaż (m.)
veřejná dražba - licytacja publiczna
vitráž; vitraj - witraż
vkus - gust
vodové barvy - farby akwarelowe
vydražit - wylicytować
výstava - wystawa
vystavené obrazy - wystawione obrazy
vystavený předmět - wystawiony przedmiot
vystavit - wystawić
výstavní katalog - katalog wystawy
vystavovat - wystawiać
výtvarné umění - sztuki plastyczne
zachytit něco - uchwycić coś
zátiší - martwa natura
zdařilý obraz - udany obraz
znalec umění - znawca sztuki
žánrový obraz - obraz rodzajowy

MALARSTWO - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Náměty hledal v ulicích starého města.
 Maloval z neobvyklých pohledů z okolních kopců.
 Svou barevností krajina učarovala mnoha malířům.
 Tento malíř zátiší nedělal.
 Malíř pracující na autoportrétu.
 Tváře, které malují, jsou mimo ošklivost a krásu.
 Pořádá se tu výstava obrazů mladých malířů.
 Malíř chtěl postihnout zlo.
 Zachytil v portrétu něco víc než podobu.
 Malíři se zdařilo něco zdánlivě nemožného.
 Skupiny pózují malíři ztuhle.
 Malíř se na mě uznale díval.
 Malíř se díval na obrazy s nechutí.
 Malíř ustavičného zápasu světla se stínem.
 Malíři se podařilo zachytit zvláštní výraz ve tváři.
 Obrazy ze sebe vypudily skutečnost.
 Přendal si štětec do druhé ruky.
 Pozoroval každý tah jejího štětce.

Inspiracji szukał w ulicach starego miasta.
 Malował z niecodziennej perspektywy okolicznych wzgórz.
 Swą kolorystyką kraina oczarowała wielu malarzy.
 Malarz ten nie malował martwych natur.
 Malarz pracujący nad autoportretem.
 Malowane przez nich twarze są poza pięknem i brzydotą.
 Odbywa się tu wystawa obrazów młodych malarzy.
 Malarz chciał uchwycić zło.
 Zawarł w portrecie coś więcej niż podobieństwo.
 Malarzowi udało się rzecz na pozór niemożliwa.
 Grupy pozują malarzowi sztywno.
 Malarz przyglądał mi się z uznaniem.
 Malarz patrzył na obrazy z niechęcią.
 Malarz nieustannego zmagania się światła z cieniem.
 Malarzowi udało się uchwycić szczególny wyraz twarzy.
 Obrazy wyгнаły rzeczywistość.
 Przełożył pędzel do drugiej ręki.
 Obserwował każde pociągnięcie jej pędzla.

9.5 RZEŻBA

<p>busta - popiersie cizelovat - cyzelować dláto - dłuto instalace - instalacja maskaron - maskaron metopa - metopa model sochy - model rzeźby mramorová socha - rzeźba w marmurze mramorový - marmurowy; z marmuru odhalit sochu - odsłonić rzeźbę odlitek - odlew odlitý z bronzu - odlany z brązu památník - pomnik podstavec - cokół pomník - pomnik postavit někomu pomník - postawić komuś pomnik rytec - grawer</p>	<p>řezba - (<i>rzad.</i>) rzeźba řezbář - rzeźbiarz řezbářství - rzeźbiarstwo sádra - gips sádrový model - model gipsowy socha - 1. rzeźba 2. posąg; statua sochařská technika - technika rzeźbiarska soška - posązek sousoší - grupa rzeźb tvarovat - formować ulít z bronzu - odlać z brązu v životní velikosti - naturalnej wielkości vyrýt - wygrawerować vytesat ve skále - wykuć w skale vytesat z kamene - wyciosać z kamienia ztvárnit sochu - wyrzeźbić</p>
---	---

RZEŻBIARSTWO - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Sousoší zobrazovalo hrdinu.
 Soubor šesti barokních kašen.
 Figurální výzdoba na antické motivy.
 Starší sestra sochařství brzy nechala.
 Zdálo se mi o nádherné soše ze slonové kosti.
 Socha znázorňovala dvě zvířata.
 Tam se tyčila veliká socha anděla.
 Stojí tam na schodišti socha z mramoru.
 Našla jsem tam nedbale pohozené kamenné sochy.
 Načrtla vlastní návrh sochy.
 Za první sochou se hned sunula další.
 Mají zřejmě zvláštní zálibu v sochách.
 Otesával dřevěnou sochu.
 Jméno sochaře jsem určitě neznal.
 Většina sochařů se dopustí téže chyby.

Rzeźba przedstawiała bohatera.
 Zespół sześciu barokowych fontann.
 Figuralna dekoracja o motywach antycznych.
 Starsza siostra wkrótce rzuciła rzeźbiarstwo.
 Śniła mi się rzeźba z kości słoniowej.
 Rzeźba przedstawiała dwa zwierzęta.
 Tam wznosił się wielki posąg anioła.
 Stoi tam na schodach posąg z marmuru.
 Znalazła m tam ustawione niedbale kamienne rzeźby.
 Naszkicowała własny projekt pomnika.
 Zaraz za pierwszą rzeźbą sunęła następna.
 Mają najwyraźniej osobliwe upodobanie w rzeźbach.
 Ociosywał drewnianą rzeźbę.
 Na pewno nie znałem nazwiska rzeźbiarza.
 Większość rzeźbiarzy popełnia ten sam błąd.

9.6 SHOWBIZNES

album (n.) - album (m.)	pouštět v rádiu - puszczać w radiu
aplauz - aplauz	požovat fotografům - pozować fotografom
být středem pozornosti - być w centrum uwagi	předstírat - udawać
celebrita - celebryta	převzít cenu - odebrać nagrodę
cena - nagroda	přitáhnout pozornost médií - przyciągnąć uwagę mediów
debutové album - debiutancki album	pseudohvězda - pseudogwiazda
deska - płyta	recitál - recital
divčí skupina - girls band	rozdávat autogramy - rozdawać autografy
dlouhohrající deska - płyta długogrająca	rozezpívat publikum - rozśpiewać publiczność; rozgrzać publiczność
dosáhnout popularity - stać się popularnym	rozjet koncert - rozkręcić koncert; rozgrzać publiczność
dýdžej - didżej	rozmary hvězd - kaprysy gwiazd
fanklub - fan klub	sehnat autogram - zdobyć autograf
fanoušek - fan	sklidit zasloužený potlesk - zebrać zasłużone brawa
fanyňka - fanka	sklízet potlesk - zbierać brawa; zbierać owacje
festival - festiwal	sláva - sława
galavečer - wieczór galowy	slavný - sławny
happening - happening	slibovat si něco od setkání s někým - obiecywać sobie coś po spotkaniu z kimś
honorář (m.) - honorarium (n.)	sňobský - snobistyczny
hromový potlesk - gromkie oklaski	sólová dráha - kariera solowa
hvězda - gwiazda	svlékat se do naha - rozbierać się do naga
hvězdná kariéra - gwiazdorska kariera	šlágr - szlagier
charitativní koncert - koncert charytatywny	šou - show
chlapecká skupina - boysband	šoubyznys - showbiznes
idol - idol	technoparty - technoparty
kazit mládež - psuć młodzież	tleskat ve stoje - bić brawa na stojąco
koncert - koncert	topmodelka - topmodelka
koncertovat - koncertować	udělat show - zrobić show
kouzlo vyprchalo - czar prysł	věhlas - sława
kritik - krytyk	vydat desku - wydać płytę
lhát - kłamać	vystoupit v televizi - wystąpić w telewizji
lovec autogramů - łowca autografów	vzdát se honoráře - zrzec się honorarium
mimo kameru - poza kamerą	za každou cenu - za wszelką cenę
mít na repertoáru - mieć w repertuarze	zákulisí - kulisy
modelingová agentura - agencja modelek	zasloužený potlesk - zasłużone brawa; zasłużone owacje
na výsluní slávy - u szczytu sławy	zmizet ze scény - zniknąć ze sceny
nahrávací společnost - koncert muzyczny	známá postava - znana postać
nájemný tleskač - klakier	známá tvář - znana twarz; znajoma twarz
nic není zadarmo - nie ma nic za darmo	zpěvačka - śpiewaczka
oblbovat - oglupiać	zpívat na playback - śpiewać z playbacku
oblíbenost - popularność	zpívat - śpiewać
ocenit - docenić; nagrodzić	zůstat ve stínu - pozostawać w cieniu
okoukaný - spowszedniały	žádost o autogram - prośba o autograf
pěvecká kariéra - kariera muzyczna	
playback - playback	
ples - bal	
pod záštitou - pod patronatem	
pořadat - organizować	
pořadatel - organizator	

SHOWBIZNES - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Tradice festivalu sahá do roku 1947.
Nepřiliš známí, ale nadějní tvůrci.
Během několika let získají světovou slávu.
Festival byl zrušen.
Kapely hrály téměř do svítání.
Vznešené koncerty pro vybranou společnost.
Život na výsluní si užívala naplno.

Tradycja festiwalu sięga 1947 roku.
Niezbyt znani, ale utalentowani twórcy.
W ciągu kilku lat zdobędą światową sławę.
Festiwal został odwołany.
Kapele grały prawie do świtu.
Wzniosłe koncerty dla dostojnego towarzystwa.
Cieszyła się w pełni życiem w świetle reflektorów.

9.7 LITERATURA

antika - antyk	poutavý - wciągający
apoteóza - apoteoza	povídka - opowiadanie; nowela; powiastka
autor - autor	pozitivizmus - pozytywizm
balada - ballada	pozoruhodný - warty uwagi
básník - poeta	próza - proza
beletrie - beletrystyka	předobraz postavy - pierwowzór postaci
děj - akcja	psavec - grafoman
díl - 1. tom 2. część	racionalismus - racjonalizm
dílo - dzieło	renesance - renesans
drama - dramat	román - powieść
expresionismus - ekspresjonizm	román milostný - powieść obyczajowa
fantazie - fantazja	román psychologický - powieść psychologiczna
fikce - fikcja	romanopisec - powieściopisarz
futurismus - futuryzm	rým - rym
groteskní - groteskowy	řikanka - rymowanka
historický román - powieść historyczna	satira - satyra
hrdina - bohater	sdužený rým - rym parzysty
humanismus - humanizm	smyšlený - zmyślony
humanista - humanista	spisovatel - pisarz
ironie - ironia	spisovatelka - pisarka
komičnost - komiczność	tendence - tendencja
krásná literatura - literatura piękna	trilogie - trylogia
kronika - kronika	tvorba - twórczość
kubismus - kubizm	universalismus - uniwersalizm
kýč - kicz	veledílo - arcydzieło
literární - literacki	verš - wiersz
metonymie - metonimia	vitalismus - witalizm
monografie - monografia	vlastenecký - patriotyczny
nadsázka - hiperbola	vydat - wydać
pamflet - pamflet	vypravěč - narrator
parodie - parodia	zábavná literatura - literatura rozrywkowa
parodovat - parodiować	zakázaná kniha - zakazana książka
poezie - poezja	zesměšňovat - ośmieszać
polemika - polemika	zpěvník - śpiewnik
postava - postać	životopis - biografia

LITERATURA - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Popsala válku lépe než mnozí historici.
 Deník byl přeložen do více než 60 jazyků.
 Báseň podnětně nanáší problém lásky.
 Román o přátelství a zradě.
 Tlustá kniha vázaná v kůži.
 Pohlédl ještě jednou na titul knížky.
 Nejprve jsem objevil Schulze jako spisovatele.
 Autorita stylu je zcela volné pouto řeči.
 Celá naše literatura zkrásněla a zvažněla.
 Což básníci netvoří pro básníky?
 Napsal jsem v tajnosti několik básní.
 Lidé naslouchali básni tiše.
 Hledala v básních zapomnění a útěchu.
 Základní tón té básně je jakýsi smutek.
 Vydal v Paříži svůj první svazek básní.
 Román vyprávěný nebo zestručněný ztrácí všechnu chuť.
 Pracoval jsem na svém prvním románu.
 Dopisuje ten román ten o detektivovi.
 Obsahem románu je asi toto:
 Kundera je statečným obhájcem románu jako žánru.
 Nakladatelství nemělo odvahu román vydat.
 A ještě jednu poznámku k technice vyprávění.

Opisała wojnę lepiej niż wielu historyków.
 Dziennik został przetłumaczony na ponad 60 języków.
 Wiersz znakomicie porusza problem miłości.
 Powieść o przyjaźni i zdradzie.
 Gruba księga oprawiona w skórę.
 Jeszcze raz spojrział na tytuł książki.
 Schulz zaistniał dla mnie na początku jako pisarz.
 Autorytet stylu to całkowicie swobodne pęta mowy.
 Cała nasza literatura wypiękniała i spoważniała.
 Czyż poeci nie tworzą dla poetów?
 Napisałem w tajemnicy kilka wierszy.
 Ludzie słuchali wiersza w ciszy.
 W wierszach szukała zapomnienia i pociechy.
 Zasadniczym tonem tego wiersza jest jakiś smutek.
 Wydał w Paryżu swój pierwszy tom wierszy.
 Powieść opowiedziana lub streszczona traci cały smak.
 Pracowałem nad swoją pierwszą powieścią.
 Kończy tę powieść o detektywie.
 Powieść można streścić tak:
 Kundera jest dzielnym obrońcą powieści jako gatunku.
 Wydawnictwo nie miało odwagi wydać powieści.
 I jeszcze jedna uwaga do techniki narracyjnej.

9.8 TANIEC

balerína - balerina
balet - balet
baletka - baletnica
břišní tanec - taniec brzucha
čača - cza-cza
čardáš - czardasz
diskotéka - dyskoteka
flamenco - flamenco
foxtrot - fokstrot
hrát k tanci - grać do tańca
chodit do tanečních - chodzić na lekcje tańca
kurz tance - kurs tańca
lidový tanec - taniec ludowy
mazurka - mazurek
otočka - obrót
parket - parkiet
partner - partner
ples - bal
ploužák - wolny taniec

polka - polka
polonéza - polonez
poskakovat - podskakiwać
primabalerína - primabalerina
rumba - rumba
salsa - salsa
samba - samba
společenský tanec - taniec towarzyski
tancovat - tańczyć
tanec - taniec
taneční hodiny - lekcja tańca
taneční krok - krok taneczny
tanečnice - tancerka
tanečník - tancerz
tango - tango
valčík - walc
vyzvat k tanci - poprosić do tańca
waltz - walc angielski

TANIEC - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Tyhle tance jsem nikdy netančila.
 Tehdy byl v oblíbení tanec.
 Vedl mě v tanci se zrcadlem v náručí.
 Nakonec si založila taneční družinu.
 Tanec nejlépe vyhovoval její překypující životnosti.
 Měla jako partnery dva osvědčené tanečníky.
 Tanec si násilím vydobýval melodii.
 Dělal taneční kroky, tři dopředu, tři dozadu.
 Jejich parket pamatuje všechny možné taneční kroky.
 Uděláme si taneční večírek.
 Pak se ozvalo tango a páry se k sobě přitiskly.
 Tančili v kruhu chorovody.

Nigdy jeszcze nie tańczyłam tych tańców.
 Wtedy popularny był taniec.
 Prowadził mnie w tańcu trzymając lustro w ramionach.
 Wreszcie stworzyła zespół taneczny.
 Taniec najbardziej odpowiadał jej kipiącej werwą naturze.
 Jej partnerami byli dwaj wytrawni tancerze.
 Taniec gwałtem zdobywał melodię.
 Wykonywał taneczne kroki - trzy do przodu, trzy w tył.
 Ich parkiet pamięta wszystkie możliwe taneczne kroki.
 Zorganizujemy wieczorek taneczny.
 Potem zagrano tango i ciała się splotły.
 Tańczyli w kole tańce zbiorowe.

9.9 FOTOGRAFIA

album (n.) - album (m.)
autofokus - autofokus
blesk - lampa błyskowa
centrální závěrka - migawka centralna
citlivost filmu - czułość filmu
clona - przysłona
digitální fotoaparát - aparat cyfrowy
doxa expozice - czas naświetlania
družicový snímek - zdjęcie satelitarne
expozice - ekspozycja
expoziční čas - czas naświetlania
filtr - filtr
fotit - fotografować
fotoaparát - aparat fotograficzny
fotografie - fotografia
fotografovat - fotografować
fotolaboratoř (f.) - laboratorium fotograficzne
fotomontáž (f.) - fotomontaż (m.)
kontrast - kontrast
lesklý papír - papier błyszczący
matný papír - papier matowy
momentka - migawka (*zdjęcie*)
nasadit objektiv - założyć obiektyw
odlesk - odbłask
ohnisková vzdálenost - ogniskowa
ostrost - ostrość
paměťová karta - karta pamięci

polarizační filtr - filtr polaryzacyjny
popředí - pierwszy plan
pozadí - tło
pózořit - pozować
prohlížet si snímky - przeglądać zdjęcia
retuš - retusz
rybí oko - rybie oko
samospoušť - samowyzwalacz
sejmout objektiv - zdjąć obiektyw
selfie - selfie
snímek - zdjęcie
spoušť - spust; wyzwalacz (*migawki*)
stativ - statyw
širokoúhlý objektiv - obiektyw szerokokątny
štěrbínová závěrka - migawka szczelinowa
tělo - obudowa
trojnožka - statyw
umělecká fotografie - fotografia artystyczna
vodotěsný - wodoodporny
vyfotit - sfotografować
vyfotografovat - sfotografować
záběr - ujęcie
zachytit - uchwycić
závěrka - migawka (*w aparacie*)
zoom - zom; powiększenie
zrcadlovka - lustrzanka

FOTOGRAFIA - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Ten snímek je podvrh.
 Tyhle snímky jsme dostali nevyvolané.
 Zažloutlý snímek vystřižený z novin.
 Wick přešel pohledem snímky.
 Spatřil za výlohou u fotografa portrét krásné dívky.
 Nejraději by vyrazil fotografovi jeho aparát.
 Fotograf schovaný za křovím.
 Kolem Goetha nikdy žádný houf fotografů nepobíhal.
 Díval se přímo do objektivu.
 Zapomněla jste sejmout kryt objektivu.
 Objektiv byl obrácen směrem k lesu.

To zdjęcie to falsyfikat.
 Te zdjęcia dostarczono nam niewywołane.
 Pożółkłe zdjęcie wycięte z gazety.
 Wick zerknął na fotografię.
 Zauważył w witrynie fotografa portret pięknej dziewczyny.
 Najchętniej wytrąciłby fotografowi jego aparat.
 Fotograf ukryty za krzakiem.
 Wokół Goethego nigdy nie pobiegało stado fotografów.
 Patrzył prosto w obiektyw.
 Zapomniała pani zdjąć osłonę obiektywu.
 Obiektyw wymierzony był w stronę lasu.

10. BEZPIECZEŃSTWO

10.1 POLICJA

RODZAJE POLICJI:

cizinecká policie - policja imigracyjna; Urząd ds. cudzoziemców
dopravka - pot. drogówka
dopravní policie - policja drogowa; drogówka
finanční policie - policja skarbowa
kriminálka - kryminalna; policja kryminalna
kriminální policie - policja kryminalna
městská policie - straż miejska

obecní policie - straż gminna
pohraniční policie - straż graniczna
pořádková policie - prewencja
pořádkové síly - siły porządkowe
pracovat u policie - pracować w policji
republiková policie - policja
vojenská policie - żandarmeria wojskowa
železniční policie - Straż Ochrony Kolei

LUDZIE W POLICJI:

být od policie - być z policji
detektiv - detektyw
dvojhlička - dwuosobowy patrol
hlídka - patrol
kolegialita - solidarność zawodowa
kriminalista - kryminalny; pracownik policji kryminalnej
kukláč - antyterrorysta
operační důstojník - oficer operacyjny
operativce - 1. funkcjonariusz operacyjny 2. oficer operacyjny
pochůzkář - pot. krawężnik (*policjant z patrolu pieszego*)
polda - pot. glina; gliniarz
policista v civilu - policjant w cywilu

policista ve službě - policjant na służbie
policista; policajt - policjant
policistka - policjantka
postavit mimo službu - zawiesić w czynnościach służbowych
psovod - przewodnik psa; policjant z psem
sloužit u policie - służyć w policji
tajný - tajniak
technik - technik
uniformovaný policajt - umundurowany policjant
územář; obvodák - slang. dzielnicowy
veřejný činitel - funkcjonariusz publiczny
vysoký důstojník - wyższy oficer
vyšetřovatel - komisarz

STRUKTURA:

být převelen k jiné jednotce - zostać przeniesiony do innej jednostki
krajské ředitelství policie - komenda wojewódzka policji
městské ředitelství policie - komenda miejska policji
obvodní oddělení - komisariat
oddělení hospodářské kriminality - wydział przestępczości gospodarczej
oddělení krizového řízení - wydział zarządzania kryzysowego
oddělení obecné kriminality - wydział przestępczości pospolitej
oddělení vnitřní kontroly - wydział spraw wewnętrznych
oddělení vražd - wydział zabójstw
okresní ředitelství - komenda powiatowa policji
operační středisko - centrum operacyjne
policijní prezident - komendant główny policji

policijní prezidium - komenda główna policji
policijní služebna - posterunek policji
policijní stanice - posterunek policji
protiteroristická jednotka - brygada/jednostka antyterrorystyczna
přepadová jednotka - jednostka uderzeniowa
přepadový tým - grupa uderzeniowa
ředitel krajského ředitelství - komendant wojewódzki policji
speciální jednotka - jednostka specjalna
útvár rychlého nasazení - jednostka szybkiego reagowania
vyšetřovací tým - grupa śledcza
zásahová jednotka - brygada/jednostka antyterrorystyczna
zásahovka - brygada antyterrorystyczna; antyterrorysty
zvláštní útvár - jednostka specjalna

WYPOSAŻENIE:**kasr** - rodzaj gazu łzawiącego**kukla** - kominiarka**neoznačené vozidlo** - nieoznakowany radiowóz**neprůstřelná vesta** - kamizelka kuloodporna**neprůstřelný štít** - tarcza kuloodporna**obušek** - pałka**odznak** - odznaka**paralyzér** - paralizator**pendrek** - pałka**pepřový plyn/sprej** - gaz pieprzowy**pistole** - pistolet**plácačka** - pot. lizak (*policijny*)**policejní auto/vozidlo** - radiowóz**policejní průkaz** - legitymacja policyjna**pouta** - kajdanki**pouzdro** - futerał**radar** - radar**reflexní vesta** - kamizelka odblaskowa**slzný plyn** - gaz łzawiący**stejnokroj** - mundur**svítilna/baterka** - latarka**štít** - tarcza**tonfa** - tonfa**uniforma** - mundur**vysílačka** - krótkofalówka**želízka** - kajdanki**KRYMINALISTYKA:****balistický** - balistyczny**balistika** - balistyka**daktyloskopická stopa** - ślad daktyloskopijny**daktyloskopie** - daktyloskopia**identifikace** - identyfikacja**kriminalistika** - kryminalistyka**kriminologie** - kryminologia**laboratoř** (f.) - laboratorium (n.)**otisk obuvi** - odcisk buta**otisk prstu** - odcisk palca**pachová stopa** - ślad zapachowy**papilární linie** - linie papilarne**písmoznaectví** - grafologia**pošlapané stopy** - zdeptane ślady**smyková stopa** - ślad poślizgu**srovnávat stopy** - porównywać ślady**stopa** - 1. ślad 2. trop**traseologie; trasologie** - traseologia**zajistit stopy** - zabezpieczyć ślady

10.2 PRZESTĘPCZOŚĆ POSPOLITA

PRZESTĘPCZOŚĆ - POJĘCIA OGÓLNE:

<p>anonymní dopis - anonim, anonimowy list anonymní udání - anonimowy donos atrapa - atrapa bagatelizovat - bagatelizować bestiální čin - bestialski czyn bezdůvodně - 1. bez powodu 2. bezpodstawnie bezdůvodný - 1. niemający powodu 2. bezpodstawny bezpečí - bezpieczeństwo bezpečnostní - dotyczący bezpieczeństwa bezpráví - bezprawie bezprecedentní - bezprecedensowy bezvýhodná situace - sytuacja bez wyjścia blbý vtip - głupi żart; głupi dowcip boj se zločinem - walka z przestępczością bonzák - pot. kapuś, konfident bonzovat - donosić buzerant - wulg. pedał být v nebezpečí - być/znajdować się w niebezpieczeństwie černá kronika - kronika kryminalna černá skládka - nielegalne wysypisko śmieci černý pasažér - pasażer na gapę černý výlep - nielegalne rozlepianie plakatów dbát zvýšené opatrnosti - zachować szczególną ostrożność demoralizace - demoralizacja donašeč - donosiciel, konfident donutit k sexu - zmusić do seksu doupě - pot. nora, melina fanatický - fanatyczny fanatik - fanatyk galérka - półświatek gambler - hazardzista hajlovat - hajlować házet (něco po někom) - rzucać (czymś w kogoś) házet dlažební kostky - rzucać kostką brukową hlouček zvědavců - gromada gapiów hodit (po někom) - rzucić (w kogoś) hochštapler - hochsztapler hrát si na detektiva - bawić się w detektywa hromadné znásilnění - zbiorowy gwałt kriminalita klesá - przestępczość spada kriminalita stoupá - przestępczość rośnie lhostejnost - obojętność lhostejný - obojętny mimořádná bezpečnostní opatření - nadzwyczajne środki bezpieczeństwa mít na rukou pouta - mieć na rękach kajdanki mravnostní kriminalita - przestępczość obyczajowa mstitel - mściciel náhodný kolemjdoucí - przypadkowy przechodzień nahromaděná frustrace - nagromadzona frustracja nálezce - znalazca nedotknutelný - nietykalny nešťastná náhoda - nieszczęśliwy wypadek nezvaný host - nieproszony gość</p>	<p>nulová tolerance - zero tolerancji objasněnost - wykrywalność odveta - rewanż; odwet; zemsta poctivý nálezce - uczciwy znalazca počítat s následky - liczyć się z konsekwencjami pod cizím jménem - pod fałszywym nazwiskiem podezřivost - podejrzliwość podílnictví - współudział podivné chování - dziwne zachowanie podsvětí - półświatek pohnutka - bodziec; impuls pohodit novorozence - porzucić noworodka pohrůžka - pogróżka pokles kriminality - spadek przestępczości pokus o znásilnění - usiłowanie gwałtu pomsta - zemsta právo a spravedlnost - prawo i sprawiedliwość prevence - 1. prewencja 2. profilaktyka přisahať pomstu - przysięgać zemstę psychologie davu - psychologia tłumu rizikové chování - ryzykowne zachowanie rozvášněný dav - rozwścieczony tłum rušit noční klid - zakłócać ciszę nocną sexuální zneužití - wykorzystywanie seksualne shoda okolností - zbieg okoliczności skandál - skandal sklad - magazyn sklep - piwnica skryš - skrytka skryt - ukryć skrytá kamera - ukryta kamera spoluodpovědnost - współodpowiedzialność spolupachatel - współsprawca squat - squat stalking - stalking stěžovat si - skarżyć się šmírák - podglądacz veřejný pořádek - porządek publiczny vlna násilí - fala przemocy volat po odvetě - nawoływać do odwetu vtip - żart; dowcip vtipálek - żartowniś; dowcipniś vydávat se za policisty - podawać się za policjantów vyhazovač - bramkarz vyostření situace - zaostrenie sytuacji vysoká společenská nebezpečnost - wysoka szkodliwość społeczna výstřelek - wybryk vyvádět v poutech - wyprowadzać w kajdankach za bílého dne - w biały dzień za nejasných okolností - w niejasnych okolicznościach zanedbání povinné výživy - niepłacenie alimentów znásilnění - gwałt znásilnit - zgwałcić</p>
--	---

INTERWENCJA POLICJI:

brutální zásah - brutalna interwencja
eskorta - eskorta
kordon - kordon
legitimovat - legitymować
nasadit pouta - założyć kajdanki
nečinně čekat - beczynnie czekać
obnovit pořádek - przywrócić porządek
oprávněný zásah - uzasadniona interwencja
posily - wsparcie
poučení - pouczenie
poučit - pouczyć

BÓJKA:

agresor - agresor; napastnik
amok - amok; szal
bitka - bójka
boule - guz
domluvená rvačka - ustawka
dostat nakládačku - dostać wpierdol; dostać łomot
férovka - solówka
hlavička - pot. główka, bania (*rodzaj ciosu*)
hospodská rvačka - bójka barowa
kopanec - kopniak
kopnout do břicha - kopnąć w brzuch
krvává rvačka - krwawa bójka
mávat nožem - machać nożem
mela - bójka
mlátit - bić
modřina - siniak
nadávat - wyzywać; przeklinać
nadávká - wyzwisko; przekleństwo
pěstní souboj - pojedynek na pięści
plivat krev - pluć krwią
porvat se - 1. wziąć udział w bójce; pobić się 2. powalczyć
pošťuchovat se - poszturchiwać się
potyčka - potyczka
pouliční rvačka - bójka uliczna
praštit pěstí do obličej - uderzyć pięścią w twarz
prát se - bić się

OBRONA:

aktivní odpor - aktywny opór
bodnout nožem - ugodzić nożem
bránit se - bronić się
jednat v nutné obraně - działać w obronie koniecznej
kurz sebeobraný - kurs samoobrony
nakopnout do rozkroku - kopnąć w krocze
nutná obrana - obrona konieczna
pasivní odpor - bierny opór
postavit se na odpor - stawić opór
přehnat - przesadzić
sebeobrana - samoobrona

požádat policii o pomoc - poprosić policję o pomoc
předejít - zapobiec
přivolat policii - wezwać policję
riskovat život - ryzykować życiem
rychlý zásah - szybka interwencja
zjednat pořádek - zaprowadzić porządek
sundat pouta - zdjąć kajdanki
zákrok; zásah - interwencja
zavolat policii - zadzwonić na policję
zbytečně riskovat - niepotrzebnie ryzykować
žádat o posily - prosić o wsparcie

přerazit ruce - połamać ręce
přeražený nos - rozbity nos; złamany nos
přijít o zuby - stracić zęby
rána do spánku - cios w skroń
rváč - 1. uczestnik bójki 2. zawadiaka; zadymiarz
rvačka fanoušků - bójka kibiców
rvačka - bójka
řešit konflikty násilím - rozwiązywać konflikty przemocą
souboj - pojedynek
srazit na zem - powalić na ziemię
strkanice - przepychanka
surově zmlátit - brutalnie pobić
těžké ublížení na zdraví - spowodowanie ciężkiego uszczerbku na zdrowiu
úder - cios
udeřit pěstí - uderzyć pięścią
vrhnout se na někoho - rzucić się na kogoś
vyhledávat rvačku - szukać guza
vyrazit zub - wybić ząb
zaútočit (na koho?) - zaatakować kogoś
zbit - zbić; pobić
zkopat - skopać
zlomená ruka - złamana ręka
zmlátit do bezvědomí - pobić do nieprzytomności
zpacifikovat - obezwładnić

ubránit se (komu? čemu?) - obronić się (przed kim? przed czym?)
ubránit se dvěma protivníkům - obronić się przed dwoma przeciwnikami
v mezích nutné obrany - w granicach obrony koniecznej
v obavách o život - z obawy o życie
zabit někoho v sebeobraně - zabić kogoś w samoobronie
zadělat si na nepříjemnosti - narobić sobie kłopotów

PRZEMOC W RODZINIE:

agresivita - agresja
agresivní - agresywny
alkohol - alkohol
alkoholik - alkoholik
azylový dům - dom samotnej matki
bít - bić
bití - bicie
domácí násilí - przemoc domowa; przemoc w rodzinie
fyzické násilí - przemoc fizyczna
hádat se - kłócić się
hádká - kłótnia
násilí na dětech - przemoc wobec dzieci
násilí na ženách - przemoc wobec kobiet
pohádat se - pokłócić się

ponižovat - poniżać
psychické násilí - przemoc psychiczna
psychický týrat - znęcać się psychicznie
skončit na záchytce - skończyć na izbie wytrzeźwień
stydět se - wstydzić się
surovec - brutal
tyran - tyran
týrat rodinu - znęcać się nad rodziną
urážet - obrażać
vybít si vztek - wyładować wściekłość
výhrůžky - pogrożki
vykázat - wydać (z domu lub mieszkania)
zbabělec - tchórz
zbabělost - tchórzostwo
zničit psychický - zniszczyć psychicznie

WANDALIZM:

demolovat - demolować
devastovat - dewastować
hanobení hrobů - bezczeszczenie grobów
chuligán - chuligan
ničit - niszczyć
opravit - naprawić
pomalované stěny/zdi - pomalowane ściany/mury
poškození cizí věci - uszkodzenie mienia;
 zniszczenie mienia
poškrábat lak - porysować lakier
proříznout pneumatiky - przebić opony
rozbitá skla - rozbite szyby

rýha - rysa
sprejer - graficiarz
utrhnout - urwać
vandal - wandal
vandalismus - wandalizm
vytrhávat - wrywać
výtržnictví - czyn chuligański
zalepit zámky - zakleić zamki
zhanobit - zbezczeszczyć
zničené sedačky - zniszczone siedzenia
zničit - zniszczyć

NAPAD:

drze přepadení - zuchwały napad
fingerované přepadení - sfingowany napad
klást odpor - stawiać opór
kukla - kominiarka
loupež - rozbój
loupežné přepadení - napad rabunkowy
lupič - rabuś; rozbójnik
moment překvapení - moment zaskoczenia
nemít žádné slitování - nie mieć (żadnej) litości
ozbrojené přepadení - napad z bronią w rękę

pod hrozbou použití zbraně - grożąc bronią
první ze série přepadení - pierwszy z serii napadów
přepadávat (koho? co?) - napadać (na kogo? na co?)
přepadení banky - napad na bank
přepadení pošty - napad na pocztę
přepadení směnárny - napad na kantor
přinutit - zmusić
vyndat všechny věci z kapes - wyjąć wszystkie rzeczy z portfela

SZYKANY:

drby - plotki
ignorace - ignorowanie
intričky - intrygi
kyberšikana - cyberszykana
mobbing - mobbing
naschvály - złośliwości
neustále kritizovat - nieustannie/ciągle krytykować
pomlouvání - obgadywanie; oczernianie; pomawianie
pronásledování - prześladowanie
schovávání věcí - chowanie rzeczy
šikana - szykany; szykanowanie
šikanovat - szykanować
šikany na pracovišti - szykany w miejscu pracy
teror - terror
vysmívání se - wyśmiewanie
zастраšovovat - zastraszać
zesměšňovat - ośmieszać
zhroutit se psychický - załamać się psychicznie

SZANTAŻ:

držet někoho v hrsti - trzymać/mieć kogoś w garści
hrozit - grozić
kompromitující nahrávka - kompromitujące nagranie
nereálné požavky - nierealne żądania
ultimátum - ultimatum

vyděrač - szantażysta
vyděračka - szantażystka
vydírání - szantaż
vydírat - szantażować
vyhrožovat - grozić

KRADZIEŻ:

drobná krádež - drobna kradzież
kapesní krádež - kradzież kieszonkowa
kapesní zloděj - kieszonkowiec
kapsář - kieszonkowiec
kleptomán - kleptoman
kleptomanie - kleptomania
kleptomanka - kleptomanka
koupě kradeného auta - kupno skradzionego samochodu
krádež - kradzież
krádež auta - kradzież samochodu
krádež elektřiny - kradzież energii elektrycznej
krádež k obohacení - kradzież z chęci zysku
krást jako straka - kraść jak sroka
měděné kabely - miedziane kable
nenechává žena - złodziejka
nenechavec - złodziej
nenechavý muž - złodziej

odcizit - ukraść
okradený - okradziony
přijít o peněženku i doklady - stracić portfel i dokumenty
rabování za povodní - szabrowanie
rabování - rabowanie; plądrowanie; szabrowanie
rozkrádat - rozkradać
svačínová loupež - slang. *drobna kradzież w szkole*
šrot - złom
šroták - złomiarz
ukradené peníze - skradzione pieniądze
větší obnos peněz - większa suma pieniędzy
vytrhnout kabelku - wyrwać torebkę
zloděj koní - koniokrad
zloděj kovů - złomiarz
zlodějíček - złodziejaszek
zlodějka - złodziejka
zpeněžit kořist - spieniężyć łup

WŁAMANIE:

alarm - alarm
bezpečnostní dveře - drzwi antywłamaniowe
bytař - złodziej mieszkaniowy; mieszkaniowiec
dřancovat - plądrować
dveře jsou základ - drzwi to podstawa
hlášení o vloupání - zgłoszenie o włamaniu
chatař - *złodziej wykradający dacze*
chmaták - pot. złodziej
krádež vloupáním - kradzież z włamaniem
lup; kořist - łup
páčidlo - łom
paklíč - wytrych
plenit - rabować; plądrować
pokus o vloupání - próba włamania

pozorní sousedé - czujni sąsiedzi
série vloupání do škol - seria włamań do szkół
trezor - sejf
vloupačka - włamanie; włam
vloupat se - włamać się
vybítit byt - splądrować mieszkanie
vykradený - okradziony; splądrowany
vykrást - okraść; obrobić; splądrować
vyłomené dveře - wylamane drzwi
vypáčit dveře - wylamać drzwi
vyplašit zloděje - spłoszyć złodzieja
vyrazit dveře - wyważyć drzwi
vyrušit - spłoszyć (*złodzieja*)
zabezpečení bytu - zabezpieczenie mieszkania

STRZELANINA:

bezhlavě střílet - strzelać na oślep
bouchačka - spluwa
dorazit - dobić
krveprolití - rozlew krwi
masakr ve škole - masakra w szkole
odjistit - odbezpieczyć
postřelený - postrzelony
postřelit - 1. postrzelić 2. zastrzelić
přestřelka - strzelanina
střelba - strzelanina

střelec - strzelec
střílet do vzduchu - strzelać w powietrze
střílet - strzelać
varovný výstřel - strzał ostrzegawczy
vpálit si kulku do hlavy - strzelić sobie (kulę) w głowę
vyměnit si zásobníky - wymienić/zmienić magazynek
vystřelit - wystrzelać
zabíjet jako stroj - zabijać jak maszyna
zmáčknout spoušť - pociągnąć za spust

SAMOBÓJSTWO:

bezvhládné tělo - bezwładne ciało
dobrovolný odchod - (*fraz.*) dobrowolne odejście
dohnat k sebevraždě - doprowadzić do samobójstwa
dopis na rozloučenou - list pożegnalny
důvod sebevraždy - powód samobójstwa
lehnout si do kolejště - położyć się na torach
myšlenky na sebevraždu - myśli samobójcze
nafukovací záchranná matrace - skokochron
neúspěšný pokus - nieudana próba
oběsit se - powiesić się
oběšenec - wisielec
oběšený člověk - wisielec
otrava léky - zatrucie lekami
otrava z výfukových plynů - zatrucie spalinami
podřezat si žíly - podciąć sobie żyły
pokus o sebevraždu - próba samobójcza
provaz - sznur
přemýšlet o sebevraždě - zastanawiać się nad samobójstwem
psycholog - psycholog
rozhodnout se pro sebevraždu - zdecydować się na samobójstwo
rozmluvit sebevraždu - wyperswadować samobójstwo
sáhnout si na život - targnąć się na życie
sebevrah - samobójca
sebevražda - samobójstwo
sebevražda oběšením - samobójstwo przez powieszenie (się)
sebevražedkyně - samobójczyni
sebevražedný pokus - próba samobójcza
skočit - skoczyć
skočit pod vlak - rzucić się pod pociąg
skočit z komínu - skoczyć z komina
skočit z mostu - skoczyć z mostu
skok - skok
skok pod projíždějící vlak - skok pod przejeżdżający pociąg
skokan - skoczek /*mężczyzna*/
skokanka - skoczek /*kobieta*/
skoncovat se životem - skończyć z życiem
spáchat sebevraždu - popełnić samobójstwo
viselec - wisielec
vyhrožovat skokem - grozić skokiem
vyločit cizí zavinění - wykluczyć udział osób trzecich
vyskočit z balkónu - (wy)skoczyć z balkonu
vzít si život - odebrać sobie życie
záchranná seskoková matrace - skokochron
zanechat dopis na rozloučenou - zostawić list pożegnalny
zastřelit se - zastrzelić się
zoufalec - desperat
zoufalství - desperacja
zoufalý - zdesperowany

ZABÓJSTWO:

brutální vražda - brutalne zabójstwo
byl zavražděn - został zamordowany
dvojnásobná vražda - podwójne zabójstwo
chladnokrevná vražda - zabójstwo z zimną krwią
jed - trucizna
likvidace - likwidacja
loupežný motiv - motyw rabunkowy
louže krve - kałuża krwi
motiv - motyw
nájemná vražda - zabójstwo na zlecenie
objednavatel - zleceniodawca
odprásknout - sprzątnąć
pátrat po vrazích - poszukiwać zabójców
podezřelý z vraždy - podejrzany o zabójstwo
podíl na vraždě - udział w zabójstwie
podříznout hrdlo - podciąć gardło
pokus o vraždu - usiłowanie zabójstwa
poprava - egzekucja
rasová vražda - zabójstwo na tle rasowym
rozčtvrtit - poćwiartować
rozřezat tělo - pociąć ciało
sexuální motiv - motyw seksualny
škrčení - duszenie
škrtit - dusić
ubit - zabić, pobić na śmierć
ubodat - zadźgać
udusit - udusić; zadusić
uškrtit - udusić; zadusić
vícenásobná vražda - wielokrotne zabójstwo
vrah - zabójca; morderca
vražda na objednávku - zabójstwo na zlecenie
vražda pro pobavení - zabójstwo dla zabawy
vražda pro zábavu - zabójstwo dla zabawy
vražda prvního stupně - zabójstwo pierwszego stopnia
vražda ze cti - zabójstwo honorowe
vražda - zabójstwo, morderstwo
vraždit - mordować
vražedkyně - morderczyni
vražedná zbraň - narzędzie zbrodni
vražedný nástroj - narzędzie zbrodni
vražedný - zabójczy
vyvraždit - wymordować
vyvražďovat - wymordowywać
zabiják - zabójca; morderca
zabijení - zabijanie
zadavatel vraždy - zleceniodawca zabójstwa
záhadná smrt - zagadkowa śmierć
zakopat tělo - zakopać ciało
zakrvácený - zakrwawiony
zavražděný - zamordowany
zavraždit - zamordować
zbytečná vražda - bezsensowne/niepotrzebne zabójstwo

SPRAWCA:

amatér - amator
bestie - bestia
bestie v lidské podobě - bestia w ludzkiej skórze
bezohledný - bezwzględny
bezostyšný - bezwstydy
bezskrupulózní - niemający skrupułów; bez skrupułów
blázen - wariat
být postrachem města - być postrachem miasta
cvok - świr
deviant - dewiant
krutý - okrutny
magor - wariat
maniak - maniak
mít nad obětí moc - mieć władzę nad ofiarą
násilník - 1. bandyta 2. gwałciciel
nechat se vyprovokovat - dać się sprowokować

nelitostný - bezlitosny
nemít žádné zábrany - nie mieć żadnych zahamowań
nepřičetnost - niepoczytalność
nepřičetný - niepoczytalny
pachatel - sprawca
primitiv - prymityw
profil pachatele - profil sprawcy
recidivista - recydywista
sadista - sadysta
silnější - silniejszy
svalovec - osiłek
vyhlížet si obět' - wypatrywać ofiarę
zasloužil by trest smrti - zasłużył na karę śmierci
zrůda - potwór
zvrhlík - zwyrodnialec
zvrhlý - zwyrodniały

OFIARA:

bezmoc - bezradność, bezsilność, niemoc
bezmocný - bezradny, bezsilny, niemocny
být snadnou kořistí - być łatwym łupem
izolace - izolacja
koledoval si o to - sam się o to prosił
mít strach z lidí - bać się ludzi
naivita - naiwność
nezodpovědnost - nieodpowiedzialność

poruchy spánku - zaburzenia snu
provokace - prowokacja
provokovat - prowokować
slabší - słabszy
útočiště - schronienie
utrpení - cierpienie
začít něco dělat - zacząć coś robić

PRZESTĘPCZOŚĆ POSPOLITA - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Začaly se ztrácet peníze.
Příležitost dělá zloděje.
Uloupené peníze utratila za alkohol.
Zloději kradou fotoaparáty.
Zloději vytrhli ze zdi bankomat.
V noci se nikdo neodvážil vyjít na ulici.
Cestující v Plzni zmlátil řidiče tramvaje.
Čepel nože těsně minula srdce.
Dívky se perou stále víc.
Neumím se rvát.
Pojď na férovku!
Policisté rvačku viděli, ale nezasáhli.
Přistoupil k němu zezadu.
Přestal se ovládat.
Rozšlápl mu brýle.
Skupina útočníků byla velmi agresivní.
Jenom jsem se bránil.
Děti týrají své prarodiče.
Chce, aby to zůstalo v rodině.
Chci od něj odejít.
Nepřestal, ani když byla těhotná.
Vandalové zničili hroby.
Při přepadení ho těžce zranil.
Nikdo se ho nezalekl.
Nikomu se nic nestane.
Vytáhl z kapsy nůž a zaútočil.
Měli spoutané ruce.
Napadená dívka ovládala karate.
Policie hledá svědky události.
Zločincům se podařilo prchnout přes hranice.
Nechtěla jsem nikomu ublížit.

Zaczęły ginąć pieniądze.
Okazja czyni złodzieja.
Skradzione pieniądze wydała na alkohol.
Złodzieje kradną aparaty fotograficzne.
Złodzieje wyrwali ze ściany bankomat.
W nocy nikt się nie odważy wyjść na ulicę.
W Pilźnie pasażer pobił motorniczego.
Ostrze noża minimalnie minęło serce.
Dziewczyny biją się coraz częściej.
Nie umiem się bić.
Chodź na solo!
Policjanci widzieli bójkę, ale nie interweniowali.
Podszedł do niego od tyłu.
Przestał panować nad sobą.
Rozdeptał mu okulary.
Grupa napastników była bardzo agresywna.
Tylko się broniłem.
Dzieci znęcają się nad swoimi dziadkami.
Chce, żeby zostało to w rodzinie.
Chcę od niego odejść.
Nie przestał nawet wtedy, kiedy była w ciąży.
Wandale zniszczyli groby.
Podczas napadu ciężko go zranil.
Nikt się go nie przestraszył.
Nikomu się nic nie stanie.
Wyciągnął z kieszeni nóż i zaatakował.
Mieli skrępowane ręce.
Zaatakowana dziewczyna znała karate.
Policja poszukuje świadków zdarzenia.
Przestępcom udało się uciec przez granicę.
Nie chciałam nikogo skrzywdzić.

PRZESTĘPCZOŚĆ POSPOLITA - PRZYKŁADOWE ZDANIA - CIĄG DALSZY:

Nutná obrana znamená, že odvracím útok.

Ponižovali ji kvůli oblečení.

První přepadení se odehrálo v srpnu.

Nastříkal mi pepřový sprej do obličeje.

Namířil na pracovníci pošty pistoli.

Kradla i hračky z grobu holčičky.

Zloděj přepadl směnárnu.

Na místě činu panoval zmatek.

Muž zavolał na tísňovou linku.

Policisté byli přivoláni k rodinné hádce.

Manžel mi dal před dětmi facku.

Vyskakoval, tak dostal ránu.

Vykradl čtyři byty.

Odcizily osobní věci z kabelky.

Vylákali jej na schůzku.

Krást se nemá.

Před hotelem někdo ukradl bronzovou sochu.

Uřízla mu penis.

Strhala z něj oblečení.

Kamera nahrála bitku sedmi lidí.

Zasílali mu výhrušné textové zprávy.

Vyděrač hrozby nesplnil.

Zbraň je pravá a nabitá.

Měl už dávno sedět ve vězení.

Obrona konieczna oznacza, że odpieram atak.

Poniżali ją z powodu ubrania.

Do pierwszego napadu doszło w sierpniu.

Psiknął mi w twarz gazem pieprzowym.

Wycelował pistolet w pracownicę poczty.

Kradła nawet zabawki z grobu dziewczynki.

Złodziej napadł na kantor.

Na miejscu czynu panował chaos.

Mężczyzna zadzwonił na telefon alarmowy.

Policjanci zostali wezwani do rodzinnej kłótni.

Mąż uderzył mnie na oczach dzieci.

Podsakał, to dostał.

Okradł cztery mieszkania.

Ukradły rzeczy osobiste z torebki.

Wywabili go na spotkanie.

Kraść nie wolno.

Ktoś ukradł sprzed hotelu rzeźbę z brązu.

Ucięła mu penisa.

Zdarła z niego ubranie.

Kamera nagrała bójkę z udziałem siedmiu osób.

Wysyłali mu esemesy z pogróżkami.

Szantażysta nie spełnił gróźb.

Broń jest prawdziwa i naładowana.

Powinien już dawno siedzieć we więzieniu.

ZABÓJSTWO - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Był zavražděn.

Ležela v tratolišti krve.

Přiznal se k vraždě.

Tělo hodil do kanálu.

Tělo hodil sežrat psům.

Tělo nikdy nenašli.

Tělo rozpustil v kyselině.

Tělo se dosud nenašlo.

Vrah tam už nebyl.

Vražda je vražda.

Vraždil pro mobil a klíče.

Zabil svou bývalou milenku.

Tělo vyčnívající z tajícího ledovce.

Její ostatky předhodili psům.

Oběť před smrtí byla mučena.

Těla zavražděných se nenašla.

Obětem zasadil desítky ran do hlavy.

Čtyři lidé byli obžalováni z vraždy.

Został zamordowany.

Leżała w kałuży krwi.

Przyznał się do zabójstwa.

Ciało wrzucił do kanału.

Ciało rzucił psom na pożarcie.

Ciała nigdy nie znaleziono.

Ciało rozpuścił w kwasie.

Ciała do tej pory nie znaleziono.

Zabójcy już tam nie było.

Zabójstwo to zabójstwo.

Zabijał dla telefonu komórkowego i kluczy.

Zabił swoją byłą kochankę.

Ciało wystające z topniejącego lodowca.

Jej szczątki rzucili psom na pożarcie.

Ofiara była torturowana przed śmiercią.

Nie znaleziono ciał zamordowanych.

Zadał ofiarom dziesiątki ciosów w głowę.

Cztery osoby zostały oskarżone o zabójstwo.

10.3 PRZESTĘPCZOŚĆ ZORGANIZOWANA

PRZESTĘPCZOŚĆ ZORGANIZOWANA - POJĘCIA OGÓLNE:

boss - boss	otroctví - niewola
camorra - camorra	otrok - niewolnik
čečenská mafie - mafia czeczeńska	pašování alkoholu - przemyt alkoholu
členství v gangu - członkostwo w gangu	pašování cigaret - przemyt papierosów
dívčí gang - gang dziewczęcy	pašování lihu - przemyt spirytusu
etický kodex - kodeks etyczny	patřit ke gangu - należeć do gangu; być członkiem gangu
gang - gang	pěšák - pionek
gangster - gangster	prát špinavé peníze - prać brudne pieniądze
gangsterský - gangsterski	ruská mafie - mafia rosyjska
chapaďla chobotnice - macki ośmiornicy	soupeřit o vliv - rywalizować o wpływy
chobotnice - ośmiornica (<i>mafia</i>)	tlupa - banda, szajka
italská mafie - mafia włoska	triáďa - triada
jakuza/yakuza - yakuza	válka gangů - wojna gangów
kartel - kartel	velká ryba - gruba ryba
kmoťr - ojciec chrzestny	velké zvíře - gruba ryba
konkurenční gang - konkurencyjny gang	vietnamská mafie - mafia wietnamska
mafiań - członek mafii	vlna násilí - fala przemocy
mafiańský - mafijny	voják - żołnierz (<i>w gangu</i>)
mafie - mafia	vor v zákoně - vor w zakonie
malá ryba - płotka	vymáhání dluhů - windykacja długów
obchod s bílým masem - handel żywym towarem	vymáhání výpalného - wymuszanie haraczy
obchod s orgány - handel organami; handel narządami	výpalné - haracz
obchod se zbraněmi - handel bronią	vyprat špinavé peníze - wyprać brudne pieniądze
obchodování s lidmi - handel ludźmi	vyřizování účtů - porachunki
organizovaná zločinecká skupina - zorganizowana grupa przestępcza	zločinecká organizace - organizacja przestępcza

PROSTYTUCJA:

bordel - burdel	odevzdávat vydělané peníze - oddawać zarobione pieniądze
bordelmamá - burdelmama	pasák - alfons
červená lucerna - czerwona latarnia	pouliční prostitute - uliczna prostytutka
děvka - dziwka	práce jako každá jiná - praca jak każda inna
do bordelu rovnou ze školy - do burdelu prosto ze szkoły	prodávat své tělo - sprzedawać swoje ciało
erotické služby - usługi erotyczne	prostitute - prostytutka
hosteska - hostessa	prostitute není trestná - prostytutka nie jest karalna
katalog dívek - katalog dziewczyn	prostitutka - prostytutka
kuplíř - stręczyciel	prostitutky v ulicích - prostytutki na ulicach
kuplířka - stręczycielka	přivydělavat si jako prostitutka - dorabiać jako prostytutka
kuplířský gang - gang stręczycieli	rychlý sex - szybki seks
kuplířství - stręczycielstwo	snadný výdělek - łatwy zarobek
masážní salón - salon masażu	šlapat ulici - pracować na ulicy
nabízet sexuální služby - oferować usługi seksualne	šlapka - prostytutka
nejstarší řemeslo na světě - najstarsze rzemiosło/zawód świata	vrátit se k prostituci - powrócić do prostitucji
nevěstinec - burdel, dom publiczny	vybírat si klienty - wybierać klientów
nevěstka - prostytutka	zákazník - klient
noční klub - klub nocny	zaplatit za sex - zapłacić za seks
nutit k prostituci - zmuszać do prostitucji	

NARKOTYKI:

dealer - diler
droga - narkotyki
drogová mafie - mafia narkotykowa
drogový trh - rynek narkotyków; rynek narkotykowy
drogový - narkotykowy
držení drog - posiadanie narkotyków
držení malého množství drog - posiadanie małej ilości narkotyków
dvojité dno - podwójne dno
hašiš - haszysz
heroin - heroina
kokain - kokaina
kontraband - kontrabanda
kurýr - kurier
legalizace drog - legalizacja narkotyków
měkké drogy - narkotyki miękkie
morfium - morfina
narkobaron - baron narkotykowy

narkobyznys - narkobiznes
narkokurýr - kurier narkotykowy
narkoman - narkoman
obchod s drogami - handel narkotykami
obchodník s heroinem - handlarz heroiną
omamné látky - substancje odurzające
pašerácká stezka - szlak przemytniczy
pašování drog - przemyt narkotyków
pašovat - przemycać
pervitin - metamfetamina
propašovat - przemyścić
převážet drogy - przewozić narkotyki
pseudoefedrin - pseudoefedryna
psychotropní látka - substancja psychotropowa
tvrdé drogy - narkotyki twarde
varna - laboratorium (*do produkci narkotyków*)
vyrobit drogu - wyprodukować narkotyk
zakázaná látka - zakazana substancja

PORWANIE:

brutalita - brutalność
držet ve sklepě - przetrzymywać w piwnicy
namluvit vzkaz pro rodinu - nagrać wiadomość dla rodziny
odvést násilím - uprowadzić
organizátor únosu - organizator porwania
požadovat výkupné - żądać okupu
propustit - wypuścić
předání peněz - przekazanie pieniędzy
předat výkupné - przekazać okup
předávat instrukce - przekazywać instrukcje
předávka - slang. przekazanie okupu
přivázat ke stromu - przywiązać do drzewa
sputat - skrupować
stockholmský syndrom - syndrom sztokholmski
svázat - związać

unést - porwać
únos - porwanie; uprowadzenie
únos za účelem výkupného - porwanie dla okupu
únosce - porywacz, kidnaper
únoskyně - porywaczka, kidnaperka
únosy bohatých podnikatelů - porwania bogatych przedsiębiorców
vyhodit peníze z okna vlaku - wyrzucić pieniądze z okna pociągu
vyinkasovat rekordní výkupné - zainkasować rekordowy okup
vyjednávání o výkupném - negocjacje o wysokości okupu
výkupné - okup
vymyšlený únos - wymyślone porwanie
zaplacení výkupného - zapłacenie okupu

PEDOFILIA:**dětská pornografie** - pornografia dziecięca**deviant** - dewiant**kastrovat** - kastrować**pedofil** - pedofil**pedofilie** - pedofilie**pedofilové uniknou trestu** - pedofile unikną kary**rozbit síť pedofilů** - rozbić siatkę pedofilów**šíření pornografie** - rozpowszechnianie pornografii**úchyl** - dewiant, zboczeniec**úchylák** - dewiant, zboczeniec**vykastrovat** - wykastrować**zákaz práce s mládeží** - zakaz pracy z młodzieżą**PRZESTĘPCZOŚĆ ZORGANIZOWANA - PRZYKŁADOWE ZDANIA:**

Byl napojen na gang.

Gangy se neštítí ničeho.

Mafie působící na českém území.

Měl u sebe přes dvě kila heroinu.

Měl v žaludku 169 kapslí s heroinem.

Pro drogy nemá smysl umírat.

Zabily ho drogy.

Byl unesen dvěma muži.

Fingoval svůj únos.

Francie za novináře výkupné nezaplatila.

Když platili výkupné, jejich syn byl už mrtvý.

Nechce říci, kolik zaplatil.

Od té doby se ani neozvali.

Padli do rukou únosců.

Únosci původně požadovali pět milionů.

Ústa jí přelepil lepící páskou.

Policie zločiny přičítá gangu MS-13.

Ruský mafián s vazbami na Kreml.

Był powiązany z gangiem.

Gangi nie cofną się przed niczym.

Mafie działające na terytorium Czech.

Miał przy sobie ponad dwa kilogramy heroiny.

W żołądku miał 169 kapsulek z heroiną.

Nie ma sensu umierać za narkotyki.

Zabity go narkotyki.

Został uprowadzony przez dwóch mężczyzn.

Sfingował własne porwanie.

Francja nie zapłaciła okupu za dziennikarzy.

Kiedy płacili okup, ich syn był już martwy.

Nie chce powiedzieć, ile zapłacił.

Od tego czasu nawet się nie odezwali.

Wpadli w ręce porywaczy.

Porywacze początkowo żądali pięć milionów.

Zakleił jej usta taśmą klejącą.

Policja przypisuje zbrodnie gangowi MS-13.

Rosyjski mafioso powiązany z Kreml.

10.4 PRZESTĘPCZOŚĆ GOSPODARCZA

PRZESTĘPCZOŚĆ GOSPODARCZA - POJĘCIA OGÓLNE:

bankovní tajemství - tajemnica bankowa
bezcenný - bezwartościowy
bílý kůň - słupek
cinknuté bankovky - slang. oznaczone banknoty
černá skládka - nielegalne wysypisko śmieci
černý odběratel - nielegalny odbiorca
černý trh - czarny rynek
daňové tajemství - tajemnica podatkowa
fiktivní dluh - fikcyjny dług
fingovaný nákup - zakup kontrolowany
hochštapler - hochsztapler
hospodářská kriminalita - przestępczość gospodarcza
krácení daně - oszustwo podatkowe
lichva - lichwa
lichvář - lichwiarz
lichvářské úroky - lichwiarskie odsetki
lichvářský - lichwiarski
machinace - machinacja; machinacje; machlojki
majetek - majątek
majetkový prospěch - korzyść majątkowa
majetkový - majątkowy
mezinárodní aféra - międzynarodowa afera
nadace - fundacja
naivita - naiwność
naivní - naiwny
ochrana osobních údajů - ochrona danych

osobowych
osobní údaje - dane osobowe
označené bankovky - oznaczone banknoty
pochybný obchod - podejrzana transakcja
porušení autorských práv - naruszenie praw autorskich
poznámenaná bankovka - oznaczony banknot
prachy - forsa
překupník - 1. paser 2. konik
přivlastnit si - przywłaszczyć sobie
rozpoutat aféru - rozpętać aferę
skimming - skimming
skořápkář - *gracz lub oszust w grze trzy kubki*
skořápky - gra w trzy kubki
střet zájmů - konflikt interesów
šedá zóna - szara strefa
transparentní - przejrzysty
transparentnost - przejrzystość
tunelář - *osoba wyprowadzająca pieniądze z firmy*
tunelování - wyprowadzanie pieniędzy (*np. z firmy*)
tunelovat - wyprowadzać pieniądze (*np. z firmy*)
zapeřený do aféry - zamieszany w aferę
zastavárna - lombard
zdefraudovat - zdefraudować
zkreslování účetnictví - fałszowanie księgowości
zpronevěra - defraudacja, sprzeniewierzenie

OSZUSTWO:

celní únik - oszustwo celne
daňový podvod - oszustwo podatkowe
desítky podvedených - dziesiątki oszukanych
dostat své peníze zpět - odzyskać swoje pieniądze
dotáční podvod - wyłudzenie dotacji
fingovaná bouračka - sfingowana słuczka
fingovat - 1. fingować 2. sfingować
kolotočový podvod - przestępstwo karuzelowe
letadlo; pyramida - piramida (*rodzaj oszustwa*)
mnohamilionový podvod - wielomilionowe oszustwo
největší podvod v dějinách - największe oszustwo w historii
nenapálit se - nie nabrać się
nigerijský dopis - łańcuszek nigeryjski
ošálit - oszukać
ošidit - oszukać
pod záminkou - pod pretekstem
podvádět - oszukiwać
podvést - oszukać
podvod s daněmi - oszustwo podatkowe
podvod století - oszustwo stulecia
podvodnice - oszustka
podvodník - oszust
podvodný - oszukańczy, dotyczący oszustwa
pojistný podvod - wyłudzenie odszkodowania
Ponziho schéma - schemat Ponziego (*rodzaj oszustwa*)
přesvědčit - przekonać
přetáčení tachometru - cofanie przebiegu (*w samochodzie*)
přijít o peníze - stracić pieniądze
přijít o úspory - stracić oszczędności
příslib - obietnica; przyrzeczenie
pyramidové hry - piramida (*rodzaj oszustwa*)
slib - obietnica
slibovat - obiecywać; obiecać
sňatkový podvodník - oszust matrymonialny
úvěrový podvod - wyłudzenie kredytu
vylákat - wyłudzić
zázračné investice - cudowne inwestycje

FALSZERSTWO:**dokonalá kopie** - doskonała kopia**falešná směnka** - fałszywy weksel**falešné maturitní vysvědčení** - fałszywe świadectwo maturalne**falešný pas** - fałszywy paszport**falzifikát** - fałszyfikat**hologram** - hologram**odlišit** - odróżnić**ochranný proužek** - pasek ochronny**padělaný** - podrobiony; sfalszowany**padělat** - podrobić; sfalszować**padělatel** - fałszerz**padělek** - podróbka; fałszywka**peněžokazec** - fałszerz pieniędzy**platit s falešnými penězi** - płacić fałszywymi pieniędzmi**podvrh** - fałszyfikat; podróbka**pozměněný doklad** - przerobiony dokument**pravost díla** - autentyczność dzieła**pravost** - autentyczność**udat falešné peníze** - wprowadzić fałszywe pieniądze do obiegu**vodoznak; vodotisk** - znak wodny**vytisknout bankovku** - wydrukować banknot**zabavit padělký** - skonfiskować podróbki/fałszywki**zfařovat** - sfalszować, podrobić**KORUPCJA:****boj proti korupci** - walka z korupcją**brát úplatky** - brać łapówki**částka** - kwota**korumpovat** - korumpować**korupce ve fotbale** - korupcja w piłce nożnej**korupční aféra** - afera korupcyjna**korupční jednání** - korupcja**míra korupce** - poziom korupcji**obálka s penězi** - koperta z pieniędzmi**podpláčení** - korumpowanie**podplacený** - przekupiony, skorumpowany**protikorupční** - antykorupcyjny**úplatek** - łapówka**uplatit** - skorumpować**úplatkář** - łapówkarz (*mężczyzna*)**úplatkářka** - łapówkarz (*kobieta*)**úplatkářství** - łapówkarstwo**výdaje na úplatky** - wydatki na łapówki**vynucení úplatku** - wymuszenie łapówki**zkorumpovaný** - skorumpowany**zkorumpovat** - skorumpować**žádat úplatek** - żądać łapówki**PRZESTĘPCZOŚĆ TELEINFORMATYCZNA:****cracker** - cracker; craker**hacker** - haker**hacking** - haking**nabourat se do počítače** - włamać się do komputera**nuke** - nuke**nuker** - nuker**ochrana proti kopírování** - zabezpieczenie przed kopiowaniem**phreaker** - phreaker, pajęczarz**phreaking** - phreaking**pirát** - pirat**pirátský** - piracki**počítačová kriminalita** - przestępczość

informatyczna

počítačové pirátství - piractwo komputerowe**podezřelý soubor** - podejrzany plik**spammer** - spamer**trojský kůň** - koń trojański**ukradená data** - skradzione dane**únik dat tisíců klientů** - wyciek danych tysięcy klientów**vylákat heslo** - wyludzić hasło**vytvořit virus** - stworzyć/napisać wirusa**zabezpečení** - zabezpieczenie, zabezpieczenia**zaútočit na počítač** - zaatakować komputer**PRZESTĘPCZOŚĆ GOSPODARCZA - PRZYKŁADOWE ZDANIA:**

Z účtu zmizely peníze.

Můj syn mě podvedl.

Na začátku to vypadalo jako snadný výdělek.

Podnikatel podvedl tisíce lidí.

Podvod neprošel.

Podvodnice nabízely půjčky.

Podvodníci hrozí až 10 let vězení.

Prodávali smyšlené byty.

Scénář byl vždy stejný.

Stala se obětí podvodu.

Tisíce lidí jeho bajkám uvěřilo.

Padělek nebyl příliš vydařený.

Byl zatčen pro korupci.

Bývalý senátor přijal úplatek.

Z konta zniknęły pieniądze.

Mój syn mnie oszukał.

Na początku wyglądało to na łatwy zarobek.

Przedsiębiorca oszukał tysiące ludzi.

Oszustwo nie przeszło, oszustwo nie udało się.

Oszustki oferowały pożyczki.

Oszustce grozi nawet 10 lat więzienia.

Sprzedawali nieistniejące mieszkania.

Scenariusz był zawsze taki sam.

Padła ofiarą oszustwa.

Tysiące ludzi uwierzyło w jego bajki.

Fałszywka nie była zbyt udana.

Został aresztowany w związku z korupcją.

Były senator przyjął łapówkę.

10.5 ODPOWIEDZIALNOŚĆ KARNA

ŚLEDZTWO:**agent provokatér** - agent prowokator**alibi** - alibi**bonzák** - pot. kapuś; konfident**bonzovat** - donosić**brutální zacházení se zadrženými** - brutalne traktowanie zatrzymanych**byl vyslechnut** - został przesłuchany**být mimo podezření** - być poza podejrzeniem**být přítomen výslechu** - być obecnym przy przesłuchaniu**být zloději na stopě** - być na tropie złodzieja**cizí zavinění** - udział osób trzecich**detektor lži** - wykrywacz kłamstw; wariograf**dokonalý zločin** - zbrodnia doskonała**domněnka** - przesłanka; domniemanie; przypuszczenie**domovní prohlídka** - rewizja domowa**donašeč** - donosiciel; konfident**dopadnout** - złapać; dopaść**dostavit se k výslechu** - stawić się na przesłuchanie**důvěrná informace** - poufna informacja**eurozatykač** - europejski nakaz aresztowania**falešná stopa** - fałszywy trop**fotodokumentace** - dokumentacja fotograficzna**hledaná osoba** - poszukiwana osoba**hledat jehlu v kupce sena** - szukać igły w stogu siana**honička na vraha** - pościg za zabójcą; obława na zabójcę**hrát si na detektiva** - bawić się w detektywa**hypotéza** - hipoteza**chytit při činu** - złapać na gorącym uczynku**identifikace** - identyfikacja**identifikovat** - zidentyfikować**identikit** - portret pamięciowy**indicie** - 1. okoliczność 2. poszlaka**informátor** - informator**klihovat** - śledzić**konfrontace** - konfrontacja**maření vyšetřování** - utrudnianie śledztwa**mařit vyšetřování** - utrudniać śledztwo**mezinárodně hledaný** - poszukiwany**mezinárodním listem gończym****mezinárodní zatykač** - międzynarodowy list gończy**mnohahodinový výslech** - wielogodzinne przesłuchanie**nasadit klepeta** - założyć kajdanki**navést na stopu** - naprowadzić na trop**návnada** - przynęta; haczyk**nenechat se chytit** - nie dać się złapać**obviněný** - oskarżony**odhalit pachatele** - wykryć sprawcę**odložit vyšetřování** - umorzyć śledztwo**odvézt k výslechu** - odwieźć na przesłuchanie**okolnosti případu** - okoliczności sprawy**operační poznatky** - ustalenia operacyjne**operativní úkon** - czynność operacyjna**osobní prohlídka** - rewizja osobista**pátrat po pachateli** - poszukiwać sprawcy**pitva** - sekcja zwłok**podat hlášení** - złożyć raport**podat obvinění** - wniesć oskarżenie**podat trestní oznámení** - złożyć zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa**podat vysvětlení** - złożyć wyjaśnienia**podezřelý** (z čeho?) - podejrzany (o co?)**podezření** (z čeho?) - podejrzenie (o co?)**pomoc při vyšetřování** - pomoc w śledztwie**právní kvalifikace** - kwalifikacja prawna**prohledat celý dům** - przeszukać cały dom**prohledávat** - przeszukiwać**prohlídka** - przeszukanie, rewizja**prokazatelné alibi** - wiarygodne alibi**provést pitvu** - przeprowadzić sekcję zwłok**předvolat k výslechu** - wezwać na przesłuchanie**přesný popis** - dokładny opis**příkaz k prohlídce** - nakaz rewizji**příkaz k zatčení** - nakaz aresztowania**přípravné řízení** - postępowanie przygotowawcze**razie v tržnici** - nalot na targ/targowisko**rekognice** - rozpoznanie**sehnat informace** - zdobyć informacje**sejmout otisky prstů** - pobrać odciski palców**sepsat protokol** - sporządzić protokół**sít' informátorů** - siatka informatorów**sledovat** - 1. obserwować 2. śledzić**spolknout návnadu** - połknąć haczyk; połknąć przynętę**státní zástupce** - prokurator (*mężczyzna*)**státní zastupitelství** - prokuratura**státní zástupkyně** - prokurator (*kobieta*)**stíhat někoho zatykačem** - ściagać kogoś listem gończym**stopy vedou do...** - ślady prowadzą do ...**svést ze stopy** - zbić z tropu

ŚLEDZTWO - CIAĞ DALSZY:**tahat policii za nos** - wodzić policję za nos**tělesná prohlídka** - rewizja osobista**trestní řízení** - postępowanie karne**udání** - donos**udavač** - donosiciel; kapuś; konfident**udavačský** - dotyczący donosu**ukončit vyšetřování** - zakończyć śledztwo**vážné podezření** - poważne podejrzenie**věrohodné alibi** - wiarygodne alibi**vést výslech** - prowadzić przesłuchanie**volavka** - slang. przynęta**vydat na někoho zatykač** - wydać za kimś list gończy**vyměňovat si informace** - wymieniać się informacjami**vypovídat za přítomnosti právníka** - zeznawać w obecności prawnika**vyslechnout obvinění** - usłyszeć zarzut; usłyszeć zarzuty**vyslýchající** - przesłuchujący**vyslýchaný** - przesłuchiwany**vyslýchat** - przesłuchiwać**vyšetření na detektoru lži** - badanie na wykrywaczu kłamstw**vyšetřovací pokus** - eksperyment śledczy**vyšetřovací spis** - akta śledztwa**vyšetřovací tým** - grupa śledcza**vyšetřovací úkon** - czynność śledcza**vyšetřování bylo odloženo** - śledztwo zostało umorzone**vyšetřovatel** - śledczy, komisarz**vytřískat z někoho informace** - biciem wymusić od kogoś informacje**zahájit vyšetřování** - wszcząć śledztwo**záchytný bod** - punkt zaczepienia**zastavit vyšetřování** - umorzyć śledztwo**zmašť stopu** - zmylić trop**zpívat** - slang. śpiewać (*skládat obszerne zeznania*)**DOWODY:****dodat důkaz** - dostarczyć dowód**dokázat** - udowodnić**dokazování** - postępowanie dowodowe (*w sądzie*)**doplnit důkazy** - uzupełnić dowody**důkaz svědeckou výpovědí** - dowód ze świadków**důkaz** - dowód**důkazní břemeno** - ciężar dowodowy**důkazní materiál** - materiał dowodowy**důkazní návrh** - wniosek dowodowy**důkazní řízení** - postępowanie dowodowe**důkaznost** - moc dowodowa**klíčový důkaz** - kluczowy dowód**návrh na provedení důkazu** - wniosek dowodowy**nepřímý důkaz** - poszlaka**nezvratný důkaz** - niezbity dowód; niepodważalny dowód**pro nedostatek důkazů** - z braku dowodów**prokázat** - udowodnić**sehnat důkazy** - zdobyć dowody**shromáždit důkazy** - zebrać dowody; zgromadzić dowody**zajistit důkazy** - zabezpieczyć dowody**WINA:****doznání** - przyznanie się do winy**ke všemu se přiznal** - do wszystkiego się przyznał**mít něco na svědomí** - mieć coś na sumieniu**nepříčetnost** - niepoczytalność**nevinný** - niewinny**pocit viny** - poczucie winy**pochybnosti** - wątpliwości**popírat vinu** - nie przyznawać się do winy**přiznání** - przyznanie się do winy**přiznat se** - przyznać się**spoluviník** - współwinny**svalovat vinu na někoho** - zwałać winę na kogoś**trpět/mít výčitky svědomí** - mieć wyrzuty sumienia**učinit doznání** - przyznać się**viník** - winny, winowajca**výčitky svědomí** - wyrzuty sumienia**vynutit přiznání** - wymusić przyznanie się do winy**s čistým svědomím** - z czystym sumieniem**zmenšená přičetnost** - ograniczona pocztytalność**zprostit viny** - uniewinnić

ŚWIADEK:

beze svědků - bez świadków
hlavní svědek - główny świadek
hodnověrnost - wiarygodność
chránit svědky - chronić świadków
korunní svědek - świadek koronny
křivá výpověď - składanie fałszywych zeznań
moc vědět - za dużo wiedzieć
nabrat vodu do úst - nabrać wody w usta
náhodný svědek - przypadkowy świadek
nepohodlný svědek - niewygodny świadek
očitý svědek - naoczny świadek
ovlivňovat svědky - wpływać na świadków

podle svědků - według świadków
podplacený svědek - kupiony świadek; przekupiony świadek
program na ochranu svědků - program ochrony świadków
rozpory ve svědeckých výpovědích - rozbieżności w zeznaniach świadków
svědkyně - świadek (*kobieta*)
utajený svědek - świadek incognito
vědět příliš mnoho - wiedzieć za dużo
vyslechnout svědky - przesłuchać świadków
změnit totožnost - zmienić tożsamość

ROZPRAWA:

advokát ex offio - obrońca z urzędu
advokát - adwokat, obrońca
advokátka - adwokat (*kobieta*); adwokatką
advokátství - adwokatura
bod obžaloby - punkt oskarżenia
dobrozdání - ekspertyza
dostavit se - stawić się
dotázat se svědka - zapytać się świadka
hájit se - bronić się
hlavní líčení - rozprawa
hrát zkroušeného - udawać skruszonego
jednací síň - sala rozpraw
justice - wymiar sprawiedliwości
justiční stráž - straż sądowa
kauza - sprawa
klást otázky - zadawać pytania
lavice obžalovaných - ława oskarżonych
litovat svého činu - żałować swego czynu
mít právo na své straně - mieć prawo po swojej stronie
monstrproces - proces pokazowy
nahlédnout do spisu - zajrzeć do akt
neveřejné jednání - rozprawa za zamkniętymi drzwiami
obhájce - obrońca
obhajoba - obrona
obratně se hájit - zręcznie się bronić
obviněný - oskarżony
obžaloba - oskarżenie
obžalovací spis - akt oskarżenia
obžalovaný - oskarżony
odepřít výpověď - odmówić składania zeznań
odročit líčení - odroczyć rozprawę
odvolací právo - prawo do odwołania
porota - ława przysięgłych
porotce - ławnik
poslední slovo - ostatnie słowo
poučit - pouczyć
právník - prawnik
presumpce nevinny - domniemanie niewinności
proces s vyloučením veřejnosti - proces za zamkniętymi drzwiami
prohrát proces - przegrać proces

přečíst výpověď - przeczytać zeznania
přednést obžalobu - przeczytać akt oskarżenia
předseda senátu - przewodniczący składu sędziowskiego
předvolání - wezwanie
předvolat - wezwać
přisedící - ławnik
přísežná formule - formuła przysięgi
přísežně - pod przysięgą
rozhodovat - decydować
samosoudce - jednoosobowy skład sędziowski
seznámit se se spisem - zapoznać się z aktami
složení přísahy - złożenie przysięgi
soud (s kým?) - proces (kogo?)
soud - sąd
soudce - sędzia (*mężczyzna*)
soudkyně - sędzia (*kobieta*)
soudní senát - skład sędziowski
soudní tlumočník - tłumacz przysięgły
soudní zřízenec - woźny sądowy
spoluobviněný - współoskarżony
spravedlivý proces - sprawiedliwy proces
stáhnout žalobu - wycofać oskarżenie
státní zástupce - prokurator
strana - strona
sundat pouta - zdjęć kajdanki
svědčit v něčí neprospěch - zeznawać na czyjąś niekorzyść
svědek - świadek
talár - toga
tvrzení proti tvrzení - słowo przeciwko słowu
vypovědět - zeznać
vypovídat pod přísahou - zeznawać pod przysięgą
vypovídat - zeznawać
využít práva nevypovídat - skorzystać z prawa do odmowy składania zeznań
vyvádět v poutech - wyprowadzać w kajdankach
zapisovatelka - protokolantka
závěrečná řeč - mowa końcowa
znalec - biegły sądowy
znalecký posudek - opinia biegłego
žalobce - oskarżyciel (*mężczyzna*)
žalobkyně - oskarżycielka (*kobieta*), oskarżycielka

WYROK:

dovolání - kasacja
odpor proti trestnímu příkazu - sprzeciw od wyroku nakazowego
odsuzující rozsudek - wyrok skazujący
odůvodnění - uzasadnienie
odůvodnit - uzasadnić
odvolání - odwołanie
odvolat se proti rozhodnutí - odwołać się od decyzji
padl rozsudek - zapadł wyrok
podat odvolání - złożyć odwołanie
polehčující okolnost - okoliczność łagodząca

pravomocný rozsudek - prawomocny wyrok
přítěžující okolnost - okoliczność obciążająca
rozsudek - wyrok
trestní příkaz - wyrok nakazowy
uznat vinným - uznać winnym
vyhlásit rozsudek - ogłosić wyrok
vynesení rozsudku - ogłoszenie wyroku
vynešt rozsudek - orzec/ogłosić wyrok
zamítnout odvolání - odrzucić odwołanie
zkušební doba - okres próby
zprostit obžaloby - niewinnic

RODZAJE SĄDÓW:

krajský soud - sąd wojewódzki
městský soud - sąd miejski
Nejvyšší soud - Sąd Najwyższy
Nejvyšší správní soud - Najwyższy Sąd Administracyjny
odvolací soud - sąd apelacyjny (*ogólnie*)

okresní soud - sąd rejonowy
prestupková komise - kolegium do spraw wykroczeń
soud pro mladistvé - sąd dla nieletnich
soud prvního stupně - sąd pierwszej instancji
ústavní soud - trybunał konstytucyjny
vrchní soud - sąd apelacyjny

KARA:

alternativní trest - alternatywna kara
amnestie - amnestia
deportace - deportacja
deportovat - deportować
diplomatická imunita - immunitet dyplomatyczny
dostat osm let vězení - dostać osiem lat więzienia
doživotí - dożywocie
doživotní trest - kara dożywotniego więzienia; dożywocie
maximální možný trest - maksymalna możliwa kara
milost - łaska
mimořádné zmírňovací ustanovení - nadzwyczajne złagodzenie kary
navrhovat trest - proponować karę
odpustit - wybaczyć
odstrašující příklad - odstraszący przykład
omezení svobody - ograniczenie wolności
omilostněný - ulaskawiony
omilostnit - ulaskawić
peněžitý trest - kara grzywny
podmínečný trest - kara w zawieszeniu
podmínka - kara w zawieszeniu; (pot.) zawiasy
pokuta - mandat
pořádková pokuta - kara porządkowa

poslanecká imunita - immunitet poselski
potvrdit trest - potwierdzić karę
právo na obhajobu - prawo do obrony
prominutí trestu - darowanie kary
propustit na kauci - zwolnić za kaucją
prísny trest - surowa kara
soudcovská imunita - immunitet sędziowski
souhrnný trest - łączna kara
spodní hranice trestu - dolna granica kary
spravedlivý trest - sprawiedliwa kara
trest odnětí svobody - kara pozbawienia wolności
udělit milost - ulaskawić
uložit trest - wymierzyć karę
upustit od potrestání - odstąpić od wymierzenia kary
veřejně prospěšné práce - prace społeczne
vyhnout se trestu - uniknąć kary
vyhostit - wydalić
vyhoštění - wydalenie
výkon trestu - wykonanie kary
zasloužit si trest - zasłużyć na karę
zbavit imunity - pozbawić immunitetu
zmírnit trest - złagodzić karę
zrušit trest - uchylić karę

ARESZT:

domáci vězení - areszt domowy
důvod vazby - powód aresztu tymczasowego
opatření pro umožnění trestního stíhání - środek zapobiegawczy
propustit z vazby - zwolnić z aresztu
příkaz k zatčení - nakaz aresztowania
stížnost proti vazbě - zażalenie na aresztowanie

uvalit vazbu - zastosować areszt tymczasowy
vazební věznice - areszt śledczy
vyšetřovací vazba - areszt śledczy
zatčení - aresztowanie
zatknot - aresztować
zrušit vazbu - uchylić areszt
zůstat ve vazbě - pozostać w areszcie

WIEZIENIE:

bachař - strażnik, klawisz
basa - więzienie
budiček - pobudka
být ve výkonu trestu - odsiadywać karę
cela - cela
dozorce - strażnik
dozorkyně - strażniczka
dvojité mříže - podwójne kraty
eskorta - eskorta
jít do vězení - iść do więzienia
kantýna - kantyna
kázeň - dyscyplina
káznice - zakład karny
moták - gryps
na cele - w celi
nádvoří - dziedziniec
nápravné zařízení - zakład karny
nastoupit k odpykání trestu - stawić się w celu odbycia kary
návštěva - wizyta; widzenie
návštěvní místnost - sala widzeń; pokój widzeń
nedostatek soukromí - brak prywatności
nepokoje - zamieszki
oddělení - oddział
odpykávat si trest - odsiadywać karę
odsedět si rok - odsiedzieć rok
odsouzenec - skazaniec
odsouzený - skazany
opustit brány věznice - opuścić bramy więzienia
ostnatý drát - drut kolczasty
pobyt ve vězení - pobyt w więzieniu
početní prověrka - liczenie więźniów
podmínečné propuštění - zwolnienie warunkowe
podmínky ve vězení - warunki w więzieniu

UCIECZKA Z WIEZIENIA:

dostať se na svobodu - wydostać się na wolność
hromadný útěk - zbiorowa ucieczka
kopat tunel - kopać tunel
mistr útěku - mistrz ucieczek
naplánovat útěk - zaplanować ucieczkę
plánovaný útěk - zaplanowana ucieczka
pokusit se o útěk - próbować uciec
povést se - udać się
prchat - uciekać
přemýšlet o útěku - myśleć o ucieczce
přeřezat mříže - przeciąć kraty

politický vězeň - więzień polityczny
postavit věznici - wybudować więzienie
potlačit vzpouru - stłumić bunt
propašovat do cely mobil - przemycić do celi telefon komórkowy
přeplněné věznice - przepełnione więzienia
přehadit do jiné věznice - przenieść do innego więzienia
ředitel věznice - dyrektor więzienia
samotka - izolatka
skončit za mřížemi - skończyć za kratkami
spoluvězeňkyně - współosadzona
trestanec - skazaniec
trestankyně - skazana
vedlejší cela - sąsiednia cela
vězeň - więzień
vězeňkyně - więźniarka (*skazana*)
vězeňská nemocnice - szpital więzienny
vězeňská služba - służba więzienna
vězeňská stráž - straż więzienna
vězeňský oděv - drelích
vězeňský život - życie więzienne
vězeňství - więziennictwo
věznice - więzienie
vycházka - spacer
vzpoura - bunt
za mřížemi - za kratkami
zacházení s vězni - traktowanie więźniów
zpátky do cely - z powrotem do celi
zvlášť nebezpečný - szczególnie niebezpieczny
žádost o podmínečné propuštění - wniosek o zwolnienie warunkowe
žalář - więzienie
ženská věznice - więzienie dla kobiet

skrývat se - ukrywać się
únikový plán - plan ucieczki
uprchlík - zbieg; uciekinier
úprk - ucieczka
utéci - uciec
útěk z Alcatrazu - ucieczka z Alcatraz
útěk z vězení - ucieczka z więzienia
útěkář - (*pot.*) uciekinier, zbieg
vykopat tunel - wykopać tunel
zdařilý útěk - udana ucieczka
zdrhnout - uciec

KARA ŚMIERCI:

absolutní trest - kara absolutna
cela smrti - cela śmierci
čekatel na popravu - oczekujący na egzekucję
elektrické křeslo - krzesło elektryczne
gilotina - gilotyna
hrdelní trest - kara śmierci
kat - kat
moratorium na trest smrti - moratorium na karę śmierci
oběsit - powiesić
odpůrce trestu smrti - przeciwnik kary śmierci
odsoudit k trestu smrti - skazać na karę śmierci
plynová komora - komora gazowa
poprava - egzekucja

popravčí četa - pluton egzekucyjny
popravčí - egzekutor
popraviště - miejsce straceń; miejsce egzekucji
popravit - dokonać egzekucji
smrtící injekce - śmiertelny zastrzyk
stětí - ścięcie
šibenice - szubienica
uříznout hlavu (komu?) - ściąć głowę, ściąć (kogo?)
zákaz poprav v mírové době - zakaz egzekucji w czasach pokoju
zastánce trestu smrti - zwolennik kary śmierci
zastřelení - rozstrzelanie
znovuobnovení trestu smrti - przywrócenie kary śmierci

ŚLEDZTWO - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Spis má 52 tisíc stránek.
 Zanechala řadu stop.
 Padla dvě obvinění.
 Našli si obětního beránka.
 Vyšetřovatelé mají složitou práci.
 Propustili jej na základě záruky.
 Výpovědi svědků události se lišily.
 Obžaloba se opírá pouze o nepřímé důkazy.
 Policie nepředložila žádné důkazy.
 Vyšetřovací spis měl šestnáct svazků.
 Proti němu svědčí jen nepřímé důkazy.
 Nepodařilo se to prokázat.
 Muži vinu odmítají.
 Kalhoty, na kterých byly zjištěny stopy krve.
 Důležitý bude znalecký posudek z oboru balistiky.
 Policista se ve službě pokusil znásilnit ženu.
 Důkazy bude hodnotit státní zástupce a soud.
 Oběť poznala pachatele při rekognici.
 Policista svou vinu popíral.
 Nahrávka nic nedokazuje.
 Teď to háže jeden na druhého.
 Ty případy spolu mohou souviset.
 Neměli jsme dost důkazů.
 Policisté jsou jim na stopě.
 Začal velký policejní hon.
 Případ byl uzavřen.
 Nezáleží na věku, vzdělání a profesi.
 Bylo vzneseno obvinění.
 Hledat jehlu v kupce sena.
 Hra kočky s myší.
 Každý vypovídá něco jiného.
 Nedožvěděli se nic podstatného.
 Obě vraždy mají spojitost.
 Policie je na stopě pachatele.
 Psi ztratili stopu.
 Výpovědi se liší.
 Smyčka se utahuje.
 Výslech trval téměř dvě hodiny.
 Vyšetřování uvízlo na mrtvém bodě.
 Nikdo mu nic nedokáže.
 Objevily se nové důkazy.
 Záznam poslouží jako důkaz.

Akta mają 52 tysięcy stron.
 Pozostawiła wiele śladów.
 Postawiono zarzuty dwóm osobom.
 Znaleźli sobie kozła ofiarnego.
 Śledczy mają skomplikowaną pracę.
 Wypuścili go na podstawie poręczenia.
 Zeznania świadków zdarzenia różniły się.
 Oskarżenie opiera się jedynie na poszlakach.
 Policja nie przedstawiła żadnych dowodów.
 Akta śledztwa miały szesnaście tomów.
 Przeciwno niemu świadczą tylko poszlaki.
 Nie udało się tego udowodnić.
 Mężczyźni nie przyznają się do winy.
 Spodnie, na których znaleziono ślady krwi.
 Ważna będzie opinia biegłego z zakresu balistyki.
 Policjant na służbie usiłował zgwałcić kobietę.
 Dowody będzie oceniać prokurator i sąd.
 Ofiara rozpoznała sprawcę podczas okazania.
 Policjant nie przyznawał się do winy.
 Nagranie niczego nie dowodzi.
 Teraz (to) jeden zwała na drugiego.
 Te sprawy mogą być ze sobą powiązane.
 Nie mieliśmy wystarczających dowodów.
 Policjanci są na ich tropie.
 Rozpoczęła się wielka policyjna obława.
 Sprawa została zamknięta.
 Wiek, wykształcenie i zawód nie mają znaczenia.
 Zostały postawione zarzuty.
 Szukać igły w stogu siana.
 Zabawa w kotka i myszkę.
 Każdy zeznaje co innego.
 Nie dowiedzieli się niczego istotnego.
 Oba zabójstwa są ze sobą powiązane.
 Policja jest na tropie sprawcy.
 Psy zgubiły trop.
 Zeznania się różnią.
 Pętla się zaciska.
 Przesłuchanie trwało prawie dwie godziny.
 Śledztwo utknęło w martwym punkcie.
 Nikt mu nic nie udowodni.
 Pojawiły się nowe dowody.
 Nagranie posłuży jako dowód.

SĄD - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Soud vynesl rozsudek v devět let starém případě.
 Sestra vyhrála soud s nemocnicí.
 Soud zprostil obžaloby důchodce.
 Soud nařídil opětovné projednání případu.
 Odvolací soud mu dal za pravdu.
 Nejvyšší soud odmítl dovolání.
 Podal odvolání proti výroku o vině a trestu.
 Soud jednání opět odročil.
 Ve věci byl podán odpor.
 Začal soud s převaděčskou skupinou.
 Advokát začal svou závěrečnou řeč.
 Zatím není jasné, kdy padne rozsudek.
 Proti rozsudku není odvolání.
 Přijal rozsudek bez pohnutí.
 Nezáleží na zákoně, ale na rozsudku.
 Soud se rozešel bez vynesení rozsudku.
 Rozsudek by mohl být vyneset koncem roku.
 Soud se přiklonil k návrhu obhajoby.
 Rozsudek vnímám stále jako velmi nespravedlivý.
 Jeho advokát navrhoval zproštění obžaloby.
 Byl mu ustanoven nový obhájce.
 Po zvážení všech okolností případu.
 Soud sáhl k mimořádnému snížení trestu.
 Soud se dvěma Čechy v Turecku.
 Ze spisu plyne, že...
 Musel zaplatit polovinu soudních výloh.

KARA - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Hrozí mu vězení na tři až osm let.
 Trest byl příliš mírný.
 Trest je naprosto postačující.
 Trest byl příliš přísný.
 Neznalost zákona neomlouvá.
 Tresty jsou příliš mírné.

WIĘZIENIE - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Ocitla se ve vězení.
 Počet vězňů se stále zvyšuje.
 Trávil zbytek života ve vězení.
 Šel za mříže.
 Trestanci zapálili věznici.
 Vězni často páchají sebevraždy.
 Vězni se vzbouřili.
 Věznice praskají ve švech.
 Chtěli uprchnout do Austrálie.
 Podařilo se mu utéci.
 Pokusil se o útěk.
 Při útěku zavraždili pět policistů.
 Vězeň uprchl.
 Ve vazbě strávili dva roky.
 Je sám na cele.
 Vzpoury v přeplněných věznicích nejsou výjimečné.
 Ve vězení dostudoval.
 Šel do vězení svojí vinou.
 Některým obětem byla podříznuta hrdla.
 Povedlo se mu do vězení propašovat jed.
 Po budíčku následují sčítání.

Sąd wydał wyrok w sprawie sprzed dziewięciu lat.
 Pielęgniarka wygrała proces ze szpitalem.
 Sąd uniewinnił emeryta.
 Sąd zarządził ponowne rozpatrzenie sprawy.
 Sąd apelacyjny przyznał mu rację.
 Sąd Najwyższy odrzucił wniosek kasacyjny.
 Wniósł apelację od wyroku o winie i karze.
 Sąd znów odroczył rozprawę.
 W sprawie został złożony sprzeciw.
 Rozpoczął się proces grupy przemytników.
 Adwokat rozpoczął mowę końcową.
 Na razie nie wiadomo, kiedy zapadnie wyrok.
 Od wyroku nie ma odwołania.
 Przyjął wyrok bez drgnienia.
 Nie prawo się liczy, liczy się wyrok.
 Sędziowie się rozeszli nie wydając orzeczenia.
 Wyrok powinien zapaść pod koniec roku.
 Sąd przychylił się do wniosku obrony.
 Uważam wyrok za bardzo niesprawiedliwy.
 Jego adwokat wnioskował o uniewinnienie.
 Wyznaczono mu nowego obrońcę.
 Po rozważeniu wszystkich okoliczności sprawy.
 Sąd zastosował nadzwyczajne złagodzenie kary.
 Proces dwóch Czechów w Turcji.
 Z akt wynika, że...
 Musiał zapłacić połowę kosztów sądowych.

Grozi mu od trzech do ośmiu lat więzienia.
 Kara była zbyt łagodna.
 Kara jest w zupełności wystarczająca.
 Kara była zbyt surowa.
 Nieznajomość prawa nie usprawiedliwia.
 Kary są zbyt łagodne.

Znalazła się w więzieniu.
 Liczba więźniów ciągle rośnie.
 Spędził resztę życia w więzieniu.
 Trafił za kratki.
 Skazańcy podpalili więzienie.
 Więźniowie często popełniają samobójstwa.
 Więźniowie zbuntowali się.
 Więzienia pękają w szwach.
 Chcieli uciec do Australii.
 Udało mu się uciec.
 Próbować uciec.
 W czasie ucieczki zabili pięciu policjantów.
 Więzień uciekł.
 W areszcie spędzili dwa lata.
 Jest sam w celi.
 Bunt w przepelnionych więzieniach nie są rzadkością.
 W więzieniu ukończył studia.
 Trafił do więzienia z własnej winy.
 Niektórym więźniom podcięto gardła.
 Udało mu się przemyścić do więzienia truciznę.
 Po pobudce następuje liczenie.

10.6 WOJSKO

ARMIA - ORGANIZACJA:

bojová skupina - grupa bojowa
branec - poborowy
branná povinnost - obowiązek wojskowy
cizinecká legie - legia cudzoziemska
četa - pluton
dělostřelec - artylerzysta
dělostřelectvo - artyleria
dezertér - dezertler
dobře vycvičený - dobrze wyszkolony
dobře vyzbrojený - dobrze uzbrojony
dostávat žold - otrzymywać żołd; dostawać żołd
důstojnická kariéra - kariera oficerska
důstojník - oficer
elitní jednotka - elitarna jednostka
hlášení - raport
infanterie - piechota
instruktor - instruktor
jezdeckvo - kawaleria
jít na vojnu - iść do wojska
kasárna - koszary
kavalérie - kawaleria
konat cvičení - odbywać ćwiczenia
kurz přežití - szkoła przetrwania
námořní pěchota - piechota morska
odejít z armády - odejść z armii
odvedenec - poborowy
odvod - pobór
ozbrojené síly - siły zbrojne
pěchota - piechota
pěšák - żołnierz piechoty
pluk - pułk
podat hlášení - złożyć raport
poddůstojník - podoficer
polní kuchyně - kuchnia polowa
postavit se do dvojřadu - stanąć w dwus szeregu
povolat do zbraně - powołać pod broń
povolat zálohy - powołać rezerwistów
povolávací lístek - karta poborowa
povolávací rozkaz - rozkaz mobilizacyjny
povýšení - awans
povýšit - awansować

pozemní vojsko - wojska lądowe
prapor - batalion
profesionální armáda - armia zawodowa
přeložit do jiné čety - przenieść do innego plutonu
rekrut - rekrut
rezervista - rezerwista
rota - kompania
samostatná brigáda - samodzielna brygada
sloužit v armádě - służyć w armii
snajpr - snajper
stát v řadě - stać w szeregu
štáb - sztab
tankista - czołgista
velení - dowództwo
velitel - dowódca
veterán - weteran
voják v záloze - żołnierz rezerwy
voják z povolání - żołnierz zawodowy
voják - żołnierz
vojenská kariéra - kariera wojskowa
vojenská knížka - książeczka wojskowa
vojenská uniforma - mundur wojskowy
vojenský prostor - teren wojskowy
vojna - służba wojskowa
vrchní velitel - najwyższy dowódca
vstoupit do armády - wstąpić do armii
výdaje na zbrojení - wydatki na zbrojenia
výsadbář - spadochroniarz
vysoký důstojník - wyższy oficer
vystoupit z řady - wystąpić z szeregu
vytvořit profesionální armádu - stworzyć armię zawodową
základní vojenská služba - zasadnicza służba wojskowa
záložník - rezerwista
zvláštní jednotka - jednostka specjalna
ženijní vojsko - wojska saperskie
ženista - saper
žold - żołd
žoldák - żołdak
žoldněř - najemnik

WYBRANE STOPNIE WOJSKOWE:

armádní generál - generał armii
brigádní generál - generał brygady
četař - sierżant
degradace - degradacja
divizní generál - generał dywizji
generál - generał
kapitán - kapitan
major - major

nadporučík - porucznik
plukovník - pułkownik
poručík - podporucznik
povýšení - awans
sborový generál - generał broni
vojenská hodnost - stopień wojskowy
vojín - szeregowy; szeregowiec

LOTNICTWO:

bezpilotní letadlo - samolot bezzałogowy
bitevní vrtulník - śmigłowiec bojowy
bomba - bomba
bombardér - bombardowiec
bombardování - bombardowanie
cvičný let - lot treningowy; lot szkoleniowy
dolet - zasięg
dopravní letoun - samolot transportowy
doprovod - eskorta
grafitová bomba - bomba grafitowa
helikoptéra - helikopter
hlavní padák - spadochron główny
hlídkový let - lot patrolowy
hlubinová bomba - bomba głębinowa
kamikadze - kamikaze
katapult - katapulta
katapultovat se - katapultować się
klouzavý let - lot ślizgowy
kobercový nálet - nalot dywanowy
kráter po bombě - krater/lej po bombie
laserové navádění - naprowadzanie laserowe
let střemhlav - lot nurkujący
let - lot
letadlo - samolot
létající pevnost - latająca forteca
letec - lotnik
letecká základna - baza lotnicza
letecké síly - siły lotnicze
letecký koridor - korytarz lotniczy
letecký most - most lotniczy
letecký poplach - alarm lotniczy
letka - eskadra
letoun - samolot
nálet - nalot
napalm - napalm
navádět na cíl - naprowadzać na cel
nepřátelský letoun - samolot wroga
neutronová puma - bomba neutronowa
neviditelný - niewidzialny
noční nálet - nocny nalot
odpálit raketu - odpalić rakieta
operátor radaru - operator radaru
parašutista - spadochroniarz; skoczek
perut' - dywizja
pilot - pilot

poškodit letoun - uszkodzić samolot
poškozený - uszkodzony
protiletadlová palba - ogień przeciwlotniczy
protiletadlové dělostřelectvo - artyleria przeciwlotnicza
protiletecká obrana - obrona przeciwlotnicza
průzkumný let - lot zwiadowczy
puma - bomba
radar - radar
raketa - rakietka
seskok ze 4000 metrů - skok z 4000 metrów
sestřel - zestrzelenie
sestřelený - zestrzelony
sestřelit dvě letadla - zestrzelić dwa samoloty
shodit bombu - zrzucić bombę
shoz - zrzut
simulátor - symulator
stíhací letoun - myśliwiec
stíhačka - myśliwiec
střela vzduch-vzduch - rakietka powietrze-powietrze
střela země-vzduch - rakietka ziemia-powietrze
střela - pocisk
střemhlavý bombardér - bombardowiec nurkujący
svrhnout bombu - zrzucić bombę
špionážní letadlo - samolot szpiegowski
tankovací letoun - samolot-cysterna
víceúčelový letoun - samolot wielozadaniowy
vlna náletů - fala nalotów
vodíková puma - bomba wodorowa
vrtulník - śmigłowiec
vybombardovat - zbombardować
vyskočit z letadla - wyskoczyć z samolotu
vzdušné síly - siły powietrzne
vzdušný prostor - przestrzeń powietrzna
vzdušný souboj - pojedynek powietrzny
vzdušný útok - atak z powietrza; nalot
zachytit - przechwycić
záchytný stíhací letoun - myśliwiec przechwytyjący
záložní padák - spadochron zapasowy; spadochron awaryjny
zápalná puma - bomba zapalająca
zasáhnout cíl - trafić w cel
zastavit nálety - wstrzymać naloty
zatemnění - zaciemnienie

MARYNARKA:

abordáž (f.) - abordaż (m.)
admiralita - admiralicja
bitevní loď - pancernik
dělový člun - kanonierka
fregata - fregata
komandér - komandor
kontradmirál - kontradmirał
korweta - korweta
křižník - krążownik
letadlová loď - lotniskowiec
loď - statek; okręt
minolovka - trałowiec
minonoska - stawiacz min
námořní mina - mina morska
námořní válka - wojna na morzu
námořní základna - baza marynarki
námořnictvo - 1. marynarka wojenna 2. marynarce
námořník - marynarz
nosič vrtulníků - śmigłowcowiec
periskop - peryskop

pobřežní obrana - obrona wybrzeża
ponorka - łódź podwodna
ponořit se - zanurzyć się
posádka - załoga
potápěč - nurek
potopit se - zatonać
potopit - zatopić
přinutit k vypořehení - zmusić do wynurzenia
řadová loď - okręt liniowy
sloužit u námořnictva - służyć w marynarce
teritoriální vody - wody terytorialne
těžký křižník - krążownik ciężki
torpédo - torpeda
torpédoborec - niszczyciel
torpédový člun - torpedowiec
válečné námořnictvo - marynarka wojenna
vyloďení - desant
výsostní vody - wody terytorialne
vznášedlo - poduszkowiec

WOJSKO - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Był powýšen na generała.
 Už nikdo nebude rukovat.
 Za 1. světové války byl legionářem.
 Letadlová loď pluje k Severní Koreji.
 Prošli speciálním vojenským výcvikem.
 Já jsem voják, já jsem něco.
 Zvýšit výdaje na obranu je nutné.
 Čína spustila na vodu nový torpédoborec.
 Byl vynikající střelec.
 Dobrovolně se přihlásila do armády.

Został awansowany na generała.
 Już nikt nie pójdzie do wojska.
 Podczas I wojny światowej był legionistą.
 Lotniskowiec płynie w stronę Korei Północnej.
 Przeszli specjalny trening wojskowy.
 Jestem żołnierzem, jestem kimś.
 Konieczne jest zwiększenie wydatków na obronę.
 Chiny zwodowały nowy torpedowiec.
 Był świetnym strzelcem.
 Zgłosiła się do wojska na ochotnika.

10.7 WOJNA

PRZED WOJNĄ:

bojová pohotovost - gotowość bojowa
cvičit útok - ćwiczyć atak
dát ultimátum - postawić ultimatum
demonstrace síly - demonstracja/pokaz siły
eskalace napětí - eskalacja napięcia
mobilizační rozkaz - rozkaz mobilizacyjny
očekávat rozkaz - oczekiwać na rozkaz
oprávněné obavy - uzasadnione obawy
plánovat - planować
povolat do zbraně - powołać pod broń
povolávat záložníky - powoływać rezerwistów
průběh mobilizace - przebieg mobilizacji

OBIEKTY WOJSKOWE:

bunkr - bunkier
citadela - cytadela
diamantový příkop - rów diamentowy
hrad - zamek
kasárna - koszary
kryt - schron
muniční sklad - magazyn amunicji
opevnění - obwarowanie; umocnienie; fortyfikacja
pevnost - forteca

WOJNA:

asymetrická válka - wojna asymetryczna
bez vypovězení války - bez wypowiedzenia wojny
bezpečnostní pásmo - strefa bezpieczeństwa
blesková válka - wojna błyskawiczna
boj na život a na smrt - walka na śmierć i życie
boj - walka
bojiště - pole walki
bojová zkušenost - doświadczenie bojowe
bojovat do konce - walczyć do końca
bojovat do posledního muže - walczyć do ostatniej kropli krwi
bojové seskupení - formacja bojowa
bojovné srdce - duch walki
bojovnice - bojowniczką; wojowniczką
bojovník - bojownik, wojownik
bojový poplach - alarm bojowy
dějiště bojů - scena walk
džihád - dżihad
fronta - front
genocida - ludobójstwo
hrdinná smrt - bohaterska śmierć
hromadný hrob - zbiorowy grób; zbiorowa mogiła
kolona tanků - kolumna czołgów
konfrontace - konfrontacja
kontrolní stanoviště - punkt kontrolny
konvenční válka - wojna konwencjonalna
kouřová clona - zasłona dymna
krvavé boje - krwawe walki
masakr - masakra

připravovat se k útoku - przygotowywać się do ataku
rostoucí napětí - rosnące napięcie
stát obklopený nepřáteli - państwo otoczone przez wrogów
územní požadavky - żądania terytorialne
válečná hrozba - groźba wojny
válečný stav; stanné právo - stan wojenny
všeobecná mobilizace - mobilizacja powszechna
vyhlášení mobilizace - ogłoszenie mobilizacji
vyhlášení války - wypowiedzenie wojny
zaujmout pozice - zająć pozycje
zostření situace - zaostrenie sytuacji

překážka - przeszkoda
příkop - rów
reduta - reduta
rozsocháč - jeź
střílna - ambrazura
tvrz - twierdza
věž - wieża
základna - baza
zákop - okop

morálka vojáků - morale żołnierzy
náboženská válka - wojna religijna
nepřítel - wróg
neutralita - neutralność
nová fronta - nowy front
obchvatný manévr - manewr okrążający
odminovat - rozminować
odsoudit - potępić
odvetná akce - akcja odwetowa
opotřebovací válka - wojna na wyniszczenie
osvobodit - wyzwolić
ovládnout území - opanować terytorium
ozbrojený boj - walka zbrojna
palební podpora - osłona (ogniowa)
pátá kolona - piąta kolumna
použití síly - użycie siły
pozabíjet všechny obyvatele - pozabijać wszystkich mieszkańców
preventivní válka - wojna prewencyjna
propaganda - propaganda
propagandistická válka - wojna propagandowa
prudké boje - gwałtowne walki
průzkum - zwiad
průzkumník - zwiadowca
první fáze operace - pierwsza faza operacji
první výstřel - pierwszy strzał
předpolí - przedpole
přeskupovat se - przegrupowywać się
psychologický efekt - efekt psychologiczny

WOJNA - CIAĞ DALSZY:

rovnováha sil - równowaga sił
rozhodující bitva - decydująca bitwa
rozpoutat válku - rozpętać wojnę
rychlé a hladké vítězství - szybkie i gładkie zwycięstwo
spojenec - sojusznik
spojenecký - sojuszniczy
spojit síly - połączyć siły
stratég - strateg
střety - starcia
svatá válka - święta wojna
svést bitvu - stoczyć bitwę
světová válka - wojna światowa
taktika spálené země - taktyka spalonej ziemi
taktika - taktyka
tažení - wyprawa wojenna
totální válka - wojna totalna
udržet dobyté území - utrzymać zdobyte tereny
umění války - sztuka wojenna
válečná stezka - ścieżka wojenna
válečná zóna - strefa wojny
válečný invalida - inwalida wojenny
válečný požár - pożoga wojenna
válečný soud - sąd wojenny
válečný veterán - weteran wojenny

ATAK:

agrese - agresja
agresor - napastnik; agresor
anektovat - anektować
anexe - zajęcie, aneksja
blitzkrieg - wojna błyskawiczna
bubnová palba - ogień huraganowy
dělostřelecké ostřelování - ostrzał artyleryjski
dobýt - zdobyć
dobývat - zdobywać
dobytel - zdobywca
invaze - inwazja
moment překvapení - moment zaskoczenia
nájezd - najazd
nájezdník - najeżdźca
napadnout - napaść; zaatakować
obklíčit - otoczyć; okrążyć
oblehnout - oblec
obležení - oblężenie
obsazení - zajęcie; aneksja
odříznout ústupovou cestu - odciąć drogę ucieczki
ofenzíva - ofensywa
ostřelování - ostrzał
ostřelovat - ostrzeliwać
otevřený boj - otwarty bój; otwarta walka
ovládnutí terénu - opanowanie terenu
ozbrojená ofenzíva - ofensywa zbrojna
ozbrojená srážka - starcie zbrojne

válka nervů - wojna nerwów
vedení války - prowadzenie wojny
velet (komu? čemu?) - dowodzić (kim? czym?)
velká operace - wielka operacja
vetřelec - intruz
vojenský zásah - interwencja wojskowa
vstoupit do války - przystąpić do wojny
vykopat válečnou sekeru - wykopać topór wojenny
vyplnit rozkaz - wykonać rozkaz
zákopová válka - wojna pozycyjna
záložní okop - okop zapasowy
zaminovat - zaminować
zaminovávat - zaminowywać
zásobovací linie - linia zaopatrzenia
zastaralá výzbroj - przestarzałe uzbrojenie
zastavení palby - wstrzymanie ognia
zbrojařský průmysl - przemysł zbrojeniowy
země nikoho - ziemia niczyja
získat část území nazpět - odzyskać część utraconego terytorium
zločin proti lidskosti - zbrodnia przeciwko ludzkości
zrada spojenců - zdrada sojuszników
zuřivý boj - zacięta walka; zażarta walka
zůstat v boji - polec w walce

ozbrojený útok - atak zbrojny
podniknout invazi - dokonać inwazji
podniknout útok - przeprowadzić atak
poslední fáze útoku - ostatnia faza ataku
postup - pochód; natarcie
postupovat - nacierać; posuwać się naprzód
pouliční boje - walki uliczne
pozemní invaze - inwazja lądowa
prolomit frontu - przełamać front
protiofenzíva - kontrofensywa
provést útok - przeprowadzić atak
předsunuté jednotky - wysunięte jednostki
překročit hranici - przekroczyć granicę
rozkaz k útoku - rozkaz ataku
útočník - napastnik, agresor
útoky ze vzduchu - ataki z powietrza
vkročit na území - wkroczyć na terytorium
vysilující boje - wyczerpujące walki
zasáhnout cíl - trafić (w) cel
zdecimovat - zdziesiątkować
získat kontrolu - zyskać kontrolę
zlomit odpor - złamać/przełamać opór
zmocnit se města - zdobyć miasto
zneškodnit - unieszkodliwić
zнову získat kontrolu - odzyskać kontrolę
zpuštošit - spustoszyć

OBRONA:

bránit domov - bronić ojczyzny
bránit se - bronić się
dostat se do rukou nepřitele - wpaść w ręce wroga
hrstka vojáků - garstka żołnierzy
klást odpor - stawiać opór
kryt se v zákopech - kryć się w okopach
kryt ústup - ubezpieczać odwrót
lidský štít - żywa tarcza
narazit na odpor - napotkać opór
obléhání - oblężenie
obránce - obrońca
obranná postavení - pozycje obronne

odrazit útok - odeprzeć atak
omezit se na obranu - ograniczyć się do obrony
ostnatý drát - drut kolczasty
poslední bašta - ostatni bastion
protiraketový štít - tarcza antyrakietowa
vzdorovat - przeciwstawiać się; stawiać opór
zahnat - wypędzić, wygonić
zakopaný - okopany
zakopat se - okopać się
zásek - zasieki
zátaras - barykada

KAPITULACJA:

bezpodmínečná kapitulace - bezwarunkowa kapitulacja
definitivní konec - definitywny koniec
kapitulovat - skapitulować
neschopen boje - niezdolny do walki
po krátkém boji - po krótkiej walce
podepsat kapitulaci - podpisać kapitulację
podmínky kapitulace - warunki kapitulacji
porazit - pokonać
prohrát na celé čáře - przegrać na całej linii
raději zemřeme - prędeż umrzemy
rozpuštění armády - rozpuszczenie armii
složit zbraně - złożyć broń
stáhnout se - wycofać się

stažení vojsk - wycofanie wojsk
uniknout zajetí - uniknąć niewoli
utíkat - uciekać
válečná náhrada - reparacje wojenne
vyvěsit bílou vlajku - wywiesić białą flagę
vzdát se bez boje - poddać się bez walki
vzdát se - poddać się
vzdávat se - poddawać się
zahazovat zbraně - porzucać broń
zajatec - jeniec
zajetí - niewola
zajmout - wziąć do niewoli
zvednout ruce po prvním útoku - podnieść ręce po pierwszym ataku

OKUPACJA:

bratrská pomoc - bratnia pomoc
doba okupace - czas okupacji; czasy okupacji
hnutí odporu - ruch oporu
kolaborace - kolaboracja
kolaborant - kolaborant
koncentrační tábor - obóz koncentracyjny
okupant - okupant
okupantský - dotyczący okupanta lub okupacji
okupovaná území - okupowane terytoria
okupovat - okupować; dokonywać; okupacji

stopy okupace - ślady okupacji
symbol odporu - symbol oporu
vyhlazovací tábor - obóz zagłady
vyhnat z domovů - wypędzić z domów
výročí okupace - rocznica okupacji
zajatecký tábor - obóz jeniecki
znát okupaci z vyprávění rodičů - znać okupację z opowiadań rodziców
zotročit - zniewolić

POWSTANIE:

bašta rebelů - bastion rebeliantów
diverzní činnost - działalność dywersyjna
gerilová válka - wojna partyzancka
občanská válka - wojna domowa
partyzánský boj - walka partyzancka
polovojenský - paramilitarny
potlačit povstání - stłumić powstanie
povstalec - powstaniec
povstalecká vláda - rząd powstańczy
povstání - powstanie
povstat - powstać
požadavky - żądania

požadovat nezávislost - domagać się niepodległości
protivládní - antyrządowy
rebel - buntownik; rebeliant
sabotáž - sabotaż; dywersja
separatista - separatysta
vládní jednotky - jednostki rządowe
vůdce - przywódca
vzbouřenec - buntownik, powstaniec
záškodnický - dywersyjny
záškodnictví - dywersja
záškodník - dywersant

POKÓJ:

demilitarizace - demilitaryzacja
demilitarizované pásmo - strefa zdemilitaryzowana
diplomatické řešení konfliktu - dyplomatyczne rozwiązanie konfliktu
dodržovat příměří - przestrzegać przymierza
dohoda - porozumienie
holubice míru - gołąbek pokoju
jednání - negocjacje
jednostranné příměří - jednostronne przymierze
klid zbraní - zawieszenie ognia
kompromis - kompromis
křehký mír - kruchy pokój
mezinárodní pozorovatel - obserwator międzynarodowy
mír - pokój

mírová iniciativa - inicjatywa pokojowa
mírová konference - konferencja pokojowa
mírová smlouva - traktat pokojowy
mírové rozhovory - rozmowy pokojowe
mírový plán - plan pokojowy
nárazníková zóna - strefa buforowa
odzbrojení - rozbrojenie
pakt o neútočení - pakt o nieagresji
prostředník - pośrednik
přerušit rozhovory - przerwać rozmowy
příměří - przymierze
ukončení války - zakończenie wojny
vyjednávat - negocjować
vykouřit dýmku míru - wypalić fajkę pokoju
výměna zajatců - wymiana jeńców

WOJNA - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Na město dopadly bomby.
 Raketa minula cíl.
 Austrálie vyslala první vojáky.
 Dochází střelivo.
 Ostřelovači pálili na každého.
 Cíl byl zaměřen a zničen.
 Invaze do Iráku začala 20. března.
 Vojáci vtrhli do města.
 Útok byl odražen.
 Nikdy se nevzdáme.
 Okupaci jsme nečekali.
 Před dvaceti lety skončila okupace.
 Město je už několik dní v rukou povstalců.
 Povstalci útočí na vesnice a města.
 Povstalci zaznamenali úspěchy.
 Jednání není kapitulace.
 Boje na východě Ukrajiny neustávají.
 Na předměstí zuří boje.
 Vůz najel na minu.
 Irácké provládní síly osvobodily město.
 Navázali kontakt s odbojem.
 Filipínci svádějí krvavé boje s islamisty.
 Irácká armáda odrazila útok islamistů.
 Válka na východě Ukrajiny trvá už tři roky.
 Jeho kamaráda mu před očima roztrhal granát.
 Budou se k vám chovat jako k válečným zajatcům.
 Vzdejte se!
 Češi se nevzdávají.
 Parašutisté na ně začali pálit.
 Obráncům docházela munice.
 Němci narazili na tuhý odpor.
 Pokusili se beranidlem prorazit zeď.
 Poslední bašta islamistů.
 Irácká armáda zahájila útok na Mosul.
 Využívají civilisty jako živé štíty.
 Tady se neozval ani jediný výstřel.
 Američané sestřelili syrské letadlo.
 Konflikt si vyžádal nejméně 10 000 mrtvých.
 Rakety zasáhly obytnou budovu.
 Zničena byla řada památek.
 Rusko pokračuje v ofenzivě.
 Gruzínský prezident vyhlásil všeobecnou mobilizaci.
 Ruské letouny bombardovaly gruzínské území.
 Vojáci prchají z bojiště.
 Přišli o Krym bez boje.

Bomby spadly na město.
 Raketa minęła cel.
 Australia wysłała pierwszych żołnierzy.
 Kończy się amunicja.
 Snajperzy strzelali do każdego.
 Cel został namierzony i zniszczony.
 Inwazja na Irak rozpoczęła się 20. marca.
 Żołnierze wkroczyli do miasta.
 Atak został odparty.
 Nigdy się nie poddamy.
 Nie spodziewaliśmy się okupacji.
 Dwadzieścia lat temu zakończyła się okupacja.
 Od kilku dni miasto jest w rękach powstańców.
 Powstańcy atakują wsie i miasta.
 Powstańcy zanotowali sukcesy.
 Negocjacje to nie kapitulacja.
 Walki na wschodzie Ukrainy nie ustają.
 Na przedmieściach toczą się zacięte walki.
 Pojazd wjechał na minę.
 Irackie siły prorządowe wyzwoliły miasto.
 Nawiązali kontakt z ruchem oporu.
 Filipińczycy toczą ciężkie walki z islamistami.
 Iracka armia odparła atak islamistów.
 Wojna na wschodzie Ukrainy trwa już trzy lata.
 Na jego oczach granat rozerwał kolegę.
 Będą was traktować jak jeńców wojennych.
 Poddajcie się!
 Czesi się nie poddają.
 Spadochroniarze zaczęli do nich strzelać.
 Obrócom kończyła się amunicja.
 Niemcy napotkali zaciekły opór.
 Próbowali przebić mur taranem.
 Ostatni bastion islamistów.
 Iracka armia rozpoczęła atak na Mosul.
 Wykorzystują cywilów jako żywe tarcze.
 Tutaj nie rozległ się ani jeden strzał.
 Amerykanie zestrzelili syryjski samolot.
 Konflikt pochłonął co najmniej 10 000 ofiar.
 Rakiety trafiły (w) budynek mieszkalny.
 Zniszczono szereg zabytków.
 Rosja kontynuuje ofensywę.
 Prezydent Gruzji ogłosił powszechną mobilizację.
 Rosyjskie samoloty zbombardowały terytorium Gruzji.
 Żołnierze uciekają z pola bitwy.
 Stracili Krym bez walki.

10.8 BROŇ

BROŇ PALNA:

automatická puška - karabin automatyczny
bubínek - bęben (*w pistolecie*)
díra po kulce - dziura po kuli
dlouhá zbraň - broń długa
hlaveň - lufa
kadence - szybkostrzelność
krátká zbraň - broń krótka
kulka - kula
kulomet - karabin maszynowy
maximální dostřel - zasięg maksymalny
nabíjet - ładować
nabít - załadować
náboj - nabój
nábojnice - łuska
nábojová komora - komora nabojowa
odjistit zbraň - odbezpieczyć broń
opakovací puška - karabin powtarzalny

BROŇ - POZOSTAŁE POJĘCIA:

atomová bomba - bomba atomowa
bezpečnostní čepička - zawleczka
dynamit - dynamit
fosgen - fosgen
granátomet - granatnik
houfnice - haubica
jaderná bomba - bomba jądrowa
kanón - działo
kazetová bomba - bomba kasetowa
minomet - moździerz
minové pole - pole minowe
moždíř - moździerz
muniční sklad - magazyn amunicji
námořní mina - mina morska
plamenomet - miotacz ognia
pozemní mina - mina lądowa
projektil - pocisk
radar - radar
raketomet - wyrzutnia rakiet

ostrá munice - ostra amunicja
palná zbraň - broń palna
pažba - kolba
pif! paf! - pif! paf!
plynová pistole - pistolet gazowy
pojistka zásobníku - bezpiecznik magazynka
prach - proch
puška - karabin (*wojskowy*), strzelba (*myśliwska*)
puškohled - celownik optyczny
ráže - kaliber
revolver - rewolwer
tłumič - tłumik
úst'ová rychlost - prędkość wylotowa pocisku
útočná puška - karabinek szturmowy
víc'eranná zbraň - broń wielostrzałowa
zbraň připravená ke střelbě - broń przygotowana do strzału

ruční granát - granat ręczny
samohybný - samobieżny
sarin - sarin
semtex - semteks
skákející mina - mina wyskakująca
slzný plyn - gaz łzawiący
střela - 1. pocisk 2. rakietka
střelivo - amunicja
špinavá bomba - brudna bomba
útočné dělo - działo pancerne
vrhací zbraň - broń miotana
výzbroj - uzbrojenie
vzduchovka - wiatrówka
yperit - iperyt
zábleskový granát - granat ogłuszający
zásoby munice - zapasy amunicji
zbraně hromadného ničení - bronie masowego rażenia

BRONĚ BIALĀ:**bajonet** - bagniet**biĉ** - bicz; bat**boxer** - kastet**břitva** - brzytwa**bumerang** - bumerang**cep** - cep**dřevcová zbraň** - broń drzewcowa**halapartna** - halabarda**chládná zbraň** - broń biała**kopí** - włócznia**kosa** - kosa**kůsa** - glewia**maĉeta** - maczeta**meĉ** - miecz**nunĉaky** - nunchaku**nůž** - nóż**oštěp** - oszczep**píka** - dzida; pika**píla** - piła**prak** - proca**řemdih** - kiścień**řetěz** - łańcuch**sekera** - siekiera**šavle** - szabla**teleskopický obušek** - pałka teleskopowa**tonfa** - tonfa**CZOŁG:****lehký tank** - czołg lekki**pancéřování** - pancierz**pancíř** - pancierz**pásy** - gąsienice**reaktivní pancéřování** - pancierz reaktywny**střední tank** - czołg średni**tančík** - tankietka**tankista** - czołgista**těžký tank** - czołg ciężki**věž** - wieżyczka (*w czołgu*)

10.9 SŁUŻBY SPECJALNE

SŁUŻBY SPECJALNE - POJĘCIA OGÓLNE:

bez skrupulí - bez skrupułów
cenné informace - cenne informacje
dodat informace - dostarczyć informacje
falešný pas - fałszywy paszport
fanatik - fanatyk
infiltrovat - infiltrować
konspirace - konspiracja
kontakt - kontakt
krycí jméno - kryptonim
lustrace - lustracja
mít diplomatickou imunitu - mieć immunitet dyplomatyczny
mít přístup k vojenským tajemstvím - mieć dostęp do tajemnic wojskowych
nabídnout spolupráci - zaproponować współpracę
naverbovat - zwerbować
neodpustitelný omyl - niewybaczalna pomyłka
nežádoucí osoba - persona non grata
nic neprozradit - nie zdradzić niczego
nikomu neuškodit - nikomu nie zaszkodzić
odvetné kroky - kroki odwetowe
opatrnost - ostrożność
opatrný - ostrożny
operace - operacja
podezřelý ze špionáže - podejrzany o szpiegostwo
pokoušet se získat informace - próbować uzyskać informacje
pokyn - instrukcja
provádět špionáž - szpiegować

průmyslová špionáž - szpiegostwo przemysłowe
předávat dokumenty - przekazywać dokumenty
předávat informace - przekazywać informacje
přísně tajné materiály - ściśle tajne materiały
sbírat informace - zbierać informacje
splnit úkol - wykonać zadanie
státní tajemství - tajemnica państwowa
svazek - akta; teczka; kartoteka
špionáž ve prospěch Spojených států - szpiegostwo na rzecz Stanów Zjednoczonych
špionáž (f.) - szpiegostwo (m.)
špionážní aféra - afera szpiegowska
špionážní družice - satelita szpiegowski
tajemství - tajemnica
tajná mise - tajna misja
tajný seznam - tajna lista
údaje - dane
úkol - zadanie
utěct - uciec
vědomá spolupráce - świadoma współpraca
verbovat nové agenty - werbować nowych agentów
vyhostit - wydalić
výměna - wymiana
vypovědět - wydalić
výzvědná činnost - działalność wywiadowcza
zavázat se ke spolupráci - zobowiązać się do współpracy
zdroj informací - źródło informacji
zverbovat - zwerbować

ORGANIZACJA:

agenturní síť - siatka agentów
centrála - centrala (*komórka kierownicza*)
civilní rozvědka - wywiad cywilny
konspirační byt - lokal konspiracyjny; mieszkanie konspiracyjne
kontrarozvědka - kontrwywiad
kontrašpionáž - kontrwywiad
kontrašpionážní - kontrwywiadowczy

rezidentura - rezydentura
rozvědka - wywiad
špionážní síť - siatka szpiegowska
tajná policie - tajna policja
tajné služby - tajne służby
vojenská rozvědka - wywiad wojskowy
vojenské tajemství - tajemnica wojskowa
zpravodajské služby - służby specjalne

AGENCI:

agent dublér - podwójny agent
agent - agent
agentka - agentka
dvojitý agent - podwójny agent
informátor - informator
kurýr - kurier
operační důstojník - oficer operacyjny
operativní pracovník - pracownik operacyjny
provokatér - prowokator
rezident - rezydent
rozvěděčik - pracownik wywiadu
řídící důstojník - oficer prowadzący

spáč - śpioch (*agent*)
spící agent - śpioch
spojka - łącznik
styčný důstojník - oficer łącznikowy
špion - szpieg (*mężczyzna*)
špionka - szpieg (*kobieta*)
tajný spolupracovník - tajny współpracownik
verbíř - werbownik
vlivový agent - agent wpływu
vyzvědač - agent
vyzvědačka - agentka

TECHNIKI OPERACYJNE:

dezinformace - dezinformacja
diktafon - dyktafon
drastická metoda - drastyczna metoda
dvojí hra - podwójna gra
kompromitující fotky - kompromitujące zdjęcia
lámat žebra - łamać żebra
mlácení pěstí - bicie pięściami
mučení - tortura; tortury; torturowanie
mučit - torturować
napíchnout - założyć podsłuch
neviditelný inkoust - niewidzialny atrament
odposlech - podsłuch
odposlechnout - podsłuchać

pero s videokamerou - pióro z kamerą wideo
polévat špinavou vodou - polewać brudną wodą
přinutit ke spolupráci - zmusić do współpracy
sabotáž (f.) - sabotaż (m.); dywersja
sledování - obserwacja
šťěnice - pluskwa
vrážet špendlíky pod nehty - wbijać szpilki pod paznokcie
vymývání mozku - pranie mózgu
vypalovat oči - wypalać oczy
vytrhávat nehty - wrywać paznokcie
waterboarding - waterboarding

ZDRADA:

mít ve svých řadách zrádce - mieć zdrajcę w swoich szeregach
pracovat pro druhou stranu - pracować dla drugiej strony
prozradit tajemství - zdradzić tajemnicę
přiznat se ke zradě - przyznać się do zdrady
únik informací - przeciek/wyciek informacji
velezrada - zdrada ojczyzny
zrada - zdrada
zrádce zradil zrádce - zdrajca zdradził zdrajcę
zrádce - zdrajca
zrádkyně - zdrajczyni

KRYPTOLOGIA:

algoritmus - algorytm
bloková šifra - szyfr blokowy
Caesarova šifra - szyfr Cezara
elektronický podpis - podpis elektroniczny
hašovací funkce - funkcja skrótu
heslo - hasło
klíč - klucz
kód - kod
kryptografická sůl - sól kryptograficzna; ciąg zaburzający
kryptografie s veřejným klíčem - kryptografia klucza publicznego
kryptografie - kryptografia
kryptolog - kryptolog (*mężczyzna*)
kryptologie - kryptologia
moderní šifry - nowoczesne szyfry
nerozluštitelná šifra - szyfr nie do złamania
prolomit šifru - złamać szyfr
proudová šifra - szyfr strumieniowy
rozluštit - rozszyfrować
steganografie - steganografia
substituční šifra - szyfr podstawieniowy
šifra - szyfr
šifrant - szyfrant
šifrovací stroj - maszyna szyfrująca
šifrovat - szyfrować
zakódovat - zakodować
zašifrovaná zpráva - zaszyfrowana wiadomość
zašifrovaný text - zaszyfrowany tekst

SŁUŻBY SPECJALNE - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Ukrajina vyhostila české diplomaty.
 Sabotáž, kterou provedla skupina diverzantů.
 V případě odmítnutí hrozí jim smrt.
 CIA přišla o část informátorů v Číně.
 Zveřejněný dokument obsahoval tajný kód.
 Nástroj umožňuje dekódovat kódy.
 Polki kyanidovou pilulku.
 Dostali z nich další informace.
 Špionážní aféra připomíná studenou válku.
 Údajný špión je ve vazbě.
 Estonský špión prodával Rusům tajemství NATO.

Ukraina wydalila czeskich dyplomatów.
 Sabotaż przeprowadzony przez grupę dywersantów.
 W przypadku odmowy grozi im śmierć.
 CIA straciła część informatorów w Chinach.
 Opublikowany dokument zawierał tajny kod.
 Narzędzie umożliwia odkodowanie kodów.
 Połknął ampułkę z cyjankiem.
 Wydobyli z nich kolejne informacje.
 Afera szpiegowska przypomina zimną wojnę.
 Rzeczony szpieg przebywa w areszcie.
 Estoński szpieg sprzedawał Rosjanom tajemnice NATO.

10.10 TERRORYZM

TERRORYZM - POJĘCIA OGÓLNE:

11. září - 11 września

antrax - wąglik

atentát - zamach

atentát na prezidenta - zamach na prezydenta

atentát v moskevském metru - zamach w moskiewskim metrze

atentátnice - zamachowiec (*kobieta*)

atentátník - zamachowiec (*mężczyzna*)

bez varování - bez ostrzeżenia

bomba naplněná hřebíky - bomba wypełniona gwoździami

být mezi zabitými - być wśród zabitych

dopadnout organizátory - złapać organizatorów

držet rukojmí - trzymać/przetrzymywać zakładników

extremista - ekstremista

koordinace - koordynacja

koordinovaný útok - skoordynowany atak

krvává koupel - krwawa łaźnia

masakr - masakra

návod na výrobu bomby - instrukcja produkcji bomby

osvobodit rukojmí - odbić zakładników; uwolnić zakładników

propustit rukojmí - wypuścić/zwolnić zakładników

přejít k ozbrojenému boji - przejść do walki zbrojnej

přihlásit se k útokům - przyznać się do ataków

rukojmí - zakładnik; zakładniczka; zakładnicy

sarin - sarin

sebevražedný atentátník - zamachowiec samobójca

série útoků - seria ataków

situace je vážná - sytuacja jest poważna

spáchat atentát - dokonać zamachu

spiknutí - spisek

splnit požadavky - spełnić żądania

střílet po lidech - strzelać do ludzi

špinavá bomba - brudna bomba

teorie spiknutí; konspirační teorie - teoria spiskowa

teror - terror

terorista - terrorysta

teroristická hrozba - zagrożenie terrorystyczne

teroristická síť - siatka terrorystów

teroristická skupina - grupa terrorystyczna

teroristický útok - atak terrorystyczny

terorizovat - terroryzować

unést letadlo - porwać samolot

unést loď - porwać statek

únos letadla - porwanie samolotu

válka proti terorismu - wojna z terroryzmem

výcvikový tábor - obóz treningowy

vyjednávat s teroristy - negocjować z terrorystami

zadržovat rukojmí - przetrzymywać zakładników

zajmout rukojmí - wziąć zakładników

zmařit pokus o atentát - udaremnić próbę zamachu

zpřísnit bezpečnostní opatření - zaostrzyć środki bezpieczeństwa

WYBUCH:

bomba v dopise - bomba w liście

detonace - detonacja

explodovat - wybuchnąć, eksplodować

exploze - wybuch, eksplozja

nálož - ładunek wybuchowy

nastražit bombu - podłożyć bombę

odpálit na dálku - zdetonować zdalnie

odpálit nálož - odpalić/zdetonować ładunek wybuchowy

podezřelý balíček - podejrzany pakunek

uložit nálož - podłożyć ładunek wybuchowy

výbuch - wybuch

výbušnina - materiał wybuchowy

vyhodit do vzduchu - wysadzić w powietrze

TERRORYZM - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Teroristé chtěli odpálit plynovody.

Teroristé mohou udeřit.

Teroristé požadují čtyři miliony eur.

Útoky byly dobře naplánované.

Na toaletě letadla byla nalezena bomba.

Cílem atentátu byli cizinci.

Jeden z atentátníků přežil.

Televize informovala o šesti atentátnících.

Každou hodinu bude zabit jeden z rukojmí.

Mezi rukojmími jsou cizinci.

Policie zhatila dva teroristické útoky.

Atentát si vyžádal 14 obětí.

Řidič nákladáku najel do davu.

Netajil se svými sympatiemi s islamisty.

Dodávka najela do skupiny lidí.

Převedl statisíce dolarů na výrobu sarinu.

Bomba vypadala jako hračka.

Terrorysti chcieli wysadzić gazociągi.

Terrorysti mogą uderzyć.

Terrorysti żądają czterech milionów euro.

Ataki były/zostały dobrze zaplanowane.

W toalecie samolotu znaleziono bombę.

Celem zamachu byli cudzoziemcy.

Jeden z zamachowców przeżył.

Telewizja poinformowała o sześciu zamachowcach.

Co godzinę zostanie zabity jeden z zakładników.

Wśród zakładników są cudzoziemcy.

Policja udaremniła dwa ataki terrorystyczne.

W zamachu zginęło 14 osób.

Kierowca ciężarówki wjechał w tłum.

Nie krył się ze swoją sympatią dla islamistów.

Furgonetka wjechała w grupę ludzi.

Przełał setki tysięcy dolarów na produkcję sarinu.

Bomba wyglądała jak zabawka.

10.11 KATASTROFY

KATASTROFA – POJĘCIA OGÓLNE:

apokalypsa - apokalipsa
další varování - kolejne ostrzeżenie
davová psychóza - psychoza tłumu
dramatizovat - dramatyzować
falešný/planý poplach - fałszywy alarm
hromadná panika - zbiorowa panika
hysterie - histeria
kalamita - klęska
krizový štáb - sztab kryzysowy
materiální škody - szkody materialne
nářek - lament
nařídít evakuaci - zarządzić ewakuację
neposlechnout varování - nie posłuchać ostrzeżeń
nepředstavitelná panika - niewyobrażalna panika
nucená evakuace - przymusowa ewakuacja
odstraňování škod - usuwanie szkód
odvolat varování - odwołać ostrzeżenie
opustit budovu - opuścić budynek
podceňovat nebezpečí - lekceważyć niebezpieczeństwo
poslat varování - wysłać ostrzeżenie
propadnout panice - wpaść w panikę
přimět k evakuaci - zmusić do ewakuacji
rabování - szabrowanie
rozezněly se sirény - zawyły syreny
rozsah katastrofy - rozmiar katastrofy
sbalit věci - spakować rzeczy
síla živlu - siła żywiołu
smutná realita - smutna rzeczywistość
solidarita - solidarność
tlačení - tłok; ścisk

AKCJA RATUNKOWA:

boj s časem - walka z czasem
humanitární pomoc - pomoc humanitarna
naděje nalézt někoho živého - nadzieja na odnalezienie kogoś żywego
pátrat po svých blízkých - poszukiwać bliskich
pomáhat si navzájem - pomagać sobie
pomoc zvenčí - pomoc z zewnątrz
provizorní tábor - prowizoryczny obóz
rozdávat jídlo a léky - rozdawać jedzenie i leki
shazovat pomoc z letadel - zrzucać pomoc z

uklidňovat - uspokajać
ušlapat - strącić
utéci do bezpečí - uciec w bezpieczne miejsce
ututlat - zatuszować
varování před tsunami - ostrzeżenie przed tsunami
varovat - ostrzegać (ndk.); ostrzec (dk.)
varovná znamení - znaki ostrzegawcze
varovné sirény - syreny alarmowe
vlna soucitu - fala współczucia
vrátit se do svých domovů - wrócić do swoich domów
vydat varování - wydać ostrzeżenie
vyhlásit kalamitní stav - ogłosić stan klęski
vypuknutí paniky - wybuch paniki
výstraha - ostrzeżenie
vzít s sebou jen to nejnútnejší - wziąć ze sobą tylko najpotrzebniejsze rzeczy
zachovat klid - zachować spokój
zákaz vycházení - godzina policyjna
zamezit katastrofě - zapobiec katastrofie
zásobit se vodou - zgromadzić zapasy wody
zastavit evakuaci - wstrzymać ewakuację
zbytečná panika - niepotrzebna panika
zhodnocení situace - ocena sytuacji
zkáza - zniszczenie
zkouška sirén - próba syren
zpanikařit - spanikować
zpuštěnit - spustoszyć
zrušit poplach - odwołać alarm
živelná pohroma - klęska żywiołowa

samolotów
spálená těla - spalone ciała
stanové městečko - miasteczko namiotowe
vyhrabávat oběti z trosek - wygrzebywać ofiary spod gruzów
záchrana - ratunek
záchranné práce - akcja ratunkowa
závod s časem - wyścig z czasem
zázraky se dějí - cuda się zdarzają

KATASTROFA - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Byl jsem si jist, že umřu.
 Chybí téměř vše.
 Ještě není konec.
 Katastrofa je nevyhnutelná.
 Lidé jsou smířeni se svým osudem.
 Lidé jsou vděční za každou pomoc.
 Lidé neměli vycházet z domovů.
 Město je odříznuté od světa.
 Město je úplně zničené.
 Na ulicích leží mrtvá těla.
 Naplnily se katastrofické scénáře.
 Nebezpečí nám nehrozí.
 Nebezpečí pominulo.
 Něco takového jsem v životě neviděl.
 Nemáme elektřinu, vodu ani plyn.
 Není žádný důvod k obavám.
 Nezbývalo než čekat.
 Nic se nemůže stát.
 Nikde není vidět živáčka.
 Nikdo nebyl připraven.
 Nikdo neví, jak se bude situace vyvíjet.
 Nikdo o hrozícím nebezpečí nevěděl.
 Obchody jsou zavřené.
 Ocitnout se bez střechy nad hlavou.
 Přerušeny jsou dodávky vody i elektřiny.
 Připravujeme se na nejhorší.
 Schází jídlo, pití i rakve.
 Tisíce lidí sedí na ulicích a nemají kam jít.
 Tisíce zdevastovaných a opuštěných domů.
 Rozezněly se sirény.
 Varování, která předcházela katastrofu.
 Vyděšení obyvatelé vyběhli z domů.
 Byla zahájena evakuace.
 Bylo evakuováno na 700 tisíc lidí.
 Evakuace začala až druhý den.
 Lidé nestačili utéci.
 Nařízena byla evakuace tří ulic.
 Opuštěné domy hlídají policisté.
 Státisíce lidí musely být evakuovány.
 Tisíce lidí opouštějí město.
 Byla identifikována těla všech obětí.
 Do záchranné akce je nasazeno 80 000 vojáků.
 Každá minuta může být rozhodující.
 Mnohá místa jsou nepřístupná.
 Nejmladší oběti bylo osmnáct let.
 Oběti se sčítají.
 Poslední okamžiky před smrtí.
 První na místo dorazili hasiči.
 Skutečný počet obětí bude daleko vyšší.
 Tragédii přežilo pouhých osm lidí.
 Většinu obětí tvořily ženy a děti.
 Začaly se sjíždět hasičské vozy a sanitky.
 Záchranáři vynášejí zraněného.
 Zachránit se podařilo jen 20 osob.
 Záchranáři operace bude pokračovat v pátek.
 Přišli jsme o domov a nemáme kam jít.
 Mezi oběti nejsou žádní Češi.
 Počet obětí vzrostl na pět.
 Vojáci mají pomáhat při hledání přeživších.
 Zachraňte mé děti!
 Počet obětí vzrostl na nejméně 17.
 Zraněno bylo deset lidí.
 Musím se dostat ven.
 Teď je to jen hromada trosek.
 Stačili jsme si vzít jen to nejnnutnější.

Byłem pewny, że umrę.
 Brakuje niemal wszystkiego.
 To jeszcze nie koniec.
 Katastrofa jest nieunikniona.
 Ludzie są pogodzeni ze swoim losem.
 Ludzie są wdzięczni za każdą pomoc.
 Ludzie nie powinni wychodzić z domów.
 Miasto jest odcięte od świata.
 Miasto jest całkowicie zniszczone.
 Na ulicy leżą ciała martwych.
 Sprawdziły się katastroficzne scenariusze.
 Nie grozi nam niebezpieczeństwo.
 Niebezpieczeństwo minęło.
 Czegoś takiego w życiu nie widziałem.
 Nie mamy prądu, wody ani gazu.
 Nie ma żadnego powodu do obaw.
 Pozostało tylko czekać.
 Nic się nie może stać.
 Nigdzie nie widać żywej duszy.
 Nikt nie był przygotowany.
 Nikt nie wie, jak będzie rozwijała się sytuacja.
 Nikt nie wiedział o groźącym niebezpieczeństwie.
 Sklepy są zamknięte.
 Znaleźć się bez dachu nad głową.
 Dostawy wody i prądu zostały przerwane.
 Przygotowujemy się na najgorsze.
 Brakuje jedzenia, picia i trumien.
 Tysiące ludzi siedzą na ulicach i nie mają dokąd iść.
 Tysiące zdevastowanych i opuszczonych domów.
 Zawłyły syreny.
 Ostrzeżenia poprzedzające katastrofę.
 Przerażeni mieszkańcy wybiegli z domów.
 Rozpoczęto ewakuację.
 Ewakuowano około 700 tysięcy ludzi.
 Ewakuacja rozpoczęła się dopiero na drugi dzień.
 Ludzie nie zdążyli uciec.
 Zarządzono ewakuację trzech ulic.
 Policjanci pilnują opuszczonych domów.
 Setki tysięcy osób musiało zostać ewakuowanych.
 Tysiące ludzi opuszczają miasto.
 Ciała wszystkich ofiar zostały zidentyfikowane.
 W akcji ratunkowej bierze udział 80 000 żołnierzy.
 Każda minuta może być decydująca.
 Do wielu miejsc nie można się dostać.
 Najmłodsza ofiara miała osiemnaście lat.
 Trwa liczenie ofiar.
 Ostatnie chwile przed śmiercią.
 Jako pierwsi na miejsce przyjechali strażacy.
 Rzeczywista liczba ofiar będzie dużo wyższa.
 Tragedię przeżyło jedynie osiem osób.
 Większość ofiar stanowiły kobiety i dzieci.
 Zaczęły się zjeżdżać samochody straży pożarnej i karetki.
 Ratownicy wnoszą rannego.
 Udało się uratować tylko 20 osób.
 Akcja ratunkowa będzie kontynuowana w piątek.
 Straciliśmy dom i nie mamy dokąd pójść.
 Wśród ofiar nie ma Czechów.
 Liczba ofiar wzrosła do pięciu.
 Żołnierze mają pomagać w poszukiwaniach ocalałych.
 Ratujcie moje dzieci!
 Liczba ofiar wzrosła do co najmniej 17.
 Dziesięć osób zostało rannych.
 Muszę się wydostać.
 Teraz to tylko kupa gruzu.
 Zdążyliśmy zabrać tylko najpotrzebniejsze rzeczy.

WYPADEK SAMOCHODOWY:

autonehoda - wypadek drogowy
bouračka - kraksa
bourat - mieć wypadek
čelně se srazit - zderzyć się czołowo
dárce orgánů - (*przen.*) dawca organów
dechová zkouška na alkohol - badanie wydychanego powietrza na obecność alkoholu
dopravní nehoda - wypadek drogowy
dopravní zácpa - korek
dostat smyk - wpaść w poślizg
havárie - wypadek
havárka - wypadek; kolizja; kraksa
havarovat - mieć wypadek
hromadná nehoda - karambol
jet jako šílenec - jechać jak szalenię
jízda bez bezpečnostního pásu - jazda bez zapiętych pasów
jízda pod vlivem alkoholu - prowadzenie pod wpływem alkoholu
jízda pod vlivem drog - prowadzenie pod wpływem narkotyków
karambol - karambol
kličkovat - jechać zygzakiem
kolize - kolizja
myška - wyprzedzanie na trzeciego
nabouraný vůz - samochód uczestniczący w wypadku
náraz - uderzenie
narazit do stromu - uderzyć w drzewo
nedodržení bezpečné vzdálenosti - niezachowanie bezpiecznej odległości
nedovolená rychlost - nadmierna prędkość
nehodovost - wypadkowość
odtáhnout vozidlo - odholować pojazd
ochromit dopravu - sparaliżować komunikację
oslněn - oślepię

oslnit - oślepić
pirát silnic - pirat drogowy
pokuta - mandat
pokutovat - karać mandatem; ukarać mandatem
prohánět se městem - ścigać się po mieście
projet křižovatku na červenou - przejechać skrzyżowanie na czerwonym świetle
předjíždění - wyprzedzanie
přehlédnout (co?) - nie zauważyć (czego?)
přejet - przejechać
přejet do protisměru - zjechać na przeciwny pas
překročení rychlosti - przekroczenie prędkości
přestupek v dopravě - wykroczenie drogowe
převrátit se - przewrócić się
přibrzdit - przyhamować
příčina nehody - przyczyna wypadku
rozjetý - rozpędzony
řetězová nehoda - karambol
řidič - kierowca (*mężczyzna*)
řidička - kierowca (*kobieta*)
silnice smrti - droga śmierci
sjet ze silnice - zjechać z drogi
srazit chodce - potrącić pieszego
srážka - zderzenie
střet - zderzenie
trestný bod - punkt karny
ubrzdít - wyhamować
účastník nehody - uczestnik wypadku
udělit pokutu - nałożyć mandat
ujet od nehody - odjechać z miejsca wypadku
usnout za volantem - zasnąć za kierownicą
vběhnout pod autobus - wtargnąć pod autobus
vrak - wrak
vyletět ze silnice - wylecieć z drogi
zavinit nehodu - spowodować wypadek
zprůjezdnit - udroźnić

WYPADEK DROGOWY - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Auto vjelo přímo pod vlak.
 Dálnice byla obousměrně uzavřena.
 Kamiónák kličkoval po dálnici.
 Vůz vletěl do skupiny lidí čekajících na zastávce.
 Projel na křižovatce na červenou.
 Řidič přestal ovládat auto.
 Auto narazilo do stromu.
 V zatáčce jsem dostala smyk.
 Nehoda se stala v prosinci 2014.
 Šest lidí skončilo v péči záchranářů.
 Nelze stanovit objízdnu trasu.
 Zranění řidiče nebyla slučitelná se životem.
 Hasiči vyprostili tělo z vraku.
 Auta se srazila na rovném úseku silnici.
 Zemřel na následky zranění.
 Děti přebíhaly silnici.
 Žena jela velkou rychlostí.
 Kamion se nevešel pod most.
 Policie odkláníla dopravu.
 Vjelo jim do cesty auto.
 Kamion se po srážce vzjal.
 Cyklistka spadla z kola a zemřela.

Samochód wjechał prosto pod pociąg.
 Autostrada została zamknięta w obu kierunkach.
 Tirowiec jechał zygzakiem po autostradzie.
 Pojazd wjechał w grupę ludzi stojących na przystanku.
 Przejechał przez skrzyżowanie na czerwonym świetle.
 Kierowca stracił kontrolę nad pojazdem.
 Samochód uderzył w drzewo.
 Na zakręcie wpadłam w poślizg.
 Do wypadku doszło w grudniu 2014 roku.
 Sześciu osobom udzielono pomocy medycznej.
 Nie da się wyznaczyć objazdu.
 Kierowca zmarł w wyniku doznanych obrażeń.
 Strażacy wydobyli ciało z wraku.
 Samochody zderzyły się na prostym odcinku drogi.
 Zmarł w wyniku doznanych obrażeń.
 Dzieci przebiegały przez jezdnię.
 Kobieta jechała z dużą prędkością.
 Ciężarówka nie zmieściła się pod mostem.
 Policja wyznaczyła objazdy.
 Samochód zjechał im drogę.
 Ciężarówka po zderzeniu zapaliła się.
 Rowerzystka spadła z roweru i zmarła.

KATASTROFA MORSKA:

bouřka - sztorm; burza
chyba kapitána - błąd kapitana
jít ke dnu - iść na dno
klesnout ke dnu - pójść na dno
krátce po vyplutí - tuż po wypłynięciu
najet na měličnu - wpłynąć na mieliznę
naklonění - przechylenie
nepotopitelný - niezatapiaalny
plovací vesta - kamizelka ratunkowa
pobřežní stráž - straż wybrzeża
potopení - zatonięcie
potopit se - utopić się (*člověk*); zatonać (*stroj*)
požár ve strojovně - pożar w maszynowni
přetížení - przeciążenie; przeładowanie
přežít na ostrově - przeżyć na wyspie

rozbouřené moře - wzburzone morze
rozlomit se - przełamać się
skočit do vody - (w)skoczyć do wody
srazit se s ledovcem - zderzyć się z lodowcem
trosečník - rozbiłek
utonout - utopić się; utonać
utonulý - topielec
vrak - wrak
záchranná vesta - kamizelka ratunkowa
záchranný člun - szalupa ratunkowa
záchranný kruh - koło ratunkowe
ztroskotanec - rozbiłek
ztroskotání lodi - rozbitcie się statku
ztroskotat - rozbić się

KATASTROFA MORSKA - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Loď se potopila velmi rychle.
 Loď byla poškozená a unikalo z ní palivo.
 Loď byla v dobrém stavu.
 Loď se naklonila.
 Loď se potápěla.
 Loď se převrhla.
 Lodě se srazily.
 Na palubě bylo třicet lidí.
 Na Volze se potopil parník.
 V Kolumbii se potopila výletní loď.
 Záchranáři vytáhli z vody 133 lidí.
 Loď se začala potápět.
 Pasažéři neměli záchranné vesty.
 Moře vyplavilo mrtvá těla.
 Pokoušeli se doplavit ke břehu.
 Potápěči vylovili muže.
 Sežrali ho žraloci.
 Strávil ve vodě půldruhé hodiny.
 V silné bouři.
 Kapitán opustil potápějící se loď.
 Trajekt šel ke dnu.
 Trajekt se nebezpečně naklání.
 Ohořelý trajekt odtáhl do přístavu.
 Potápěčům se podařilo nalézt tři těla.
 Trajekt ztroskotal nedaleko Korejského poloostrova.
 Trajekt se srazil s nákladní lodí.
 Trajekt se začal potápět.
 Pasažéři skákali do moře.
 Posádka rozdávala záchranné vesty.

Statek zatonął bardzo szybko.
 Statek był uszkodzony i wyciekło z niego paliwo.
 Statek był w dobrym stanie.
 Statek się przechylił.
 Łódź tonęła.
 Statek się przewrócił.
 Statki się zderzyły.
 Na pokładzie było trzydzieści osób.
 Na Woldze zatonął parowiec.
 W Kolumbii zatonął statek wycieczkowy.
 Ratownicy wyciągnęli z wody 133 osoby.
 Statek zaczął tonąć.
 Pasażerowie nie mieli kamizelek ratunkowych.
 Morze wyrzuciło zwłoki.
 Próbowali dopłynąć do brzegu.
 Nurkowie wyłowili mężczyznę.
 Zjadły go rekiny.
 Spędził w wodzie półtorej godziny.
 W czasie silnego sztormu.
 Kapitan opuścił tonący statek.
 Prom poszedł na dno.
 Prom niebezpiecznie się przechyla.
 Spalony prom został odholowany do portu.
 Płetwonurkom udało się znaleźć trzy ciała.
 Prom rozbił się niedaleko Półwyspu Koreańskiego.
 Prom zderzył się ze statkiem towarowym.
 Prom zaczął tonąć.
 Pasażerowie skakali do morza.
 Załoga rozdawała kamizelki ratunkowe.

KATASTROFA LOTNICZA:

černá skříňka - czarna skrzynka
dostat se do turbulenci - wpaść w turbulencje
lidská chyba - błąd człowieka
lidské selhání - błąd człowieka
létající šrot - latający złom
letecké neštěstí - katastrofa lotnicza
nehoda letadla - wypadek samolotu
požár na palubě - pożar na pokładzie
prohledávat trosky letadla - przeszukiwać szczątki samolotu
při pokusu o přistání - podczas próby lądowania
přistát na silnici - wylądować na drodze
rozlomit se v půli - przelać się na pół
roztříštit se - rozbić się; roztrzaskać się

seznam cestujících - lista pasażerów
sjet z dráhy - zjechać z pasa
technické problémy - problemy techniczne
trosky stroje - szczątki maszyny
turbulence - turbulencje
tvrdé přistání - twarde lądowanie
utrhlo se křídlo - urwało się skrzydło
v husté mlze - w gęstej mgle
za velmi špatných povětrnostních podmínek - w bardzo złych warunkach atmosferycznych
zastaralý letoun - przestarzały samolot
zmizet z radarů - zniknąć z radarów
zřícený stroj - rozbita maszyna

KATASTROFA LOTNICZA - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Experti zkoumají černé skříňky.
 Jeden z motorů vypověděl službu.
 K tragédii došlo, když stroj přistával.
 Letadlo havarovalo.
 Letadlo padalo jako list papíru.
 Letadlo se začalo potápět.
 Letadlo se změnilo v ohnivou kouli.
 Letadlo se zřítilo deset minut před přistáním.
 Letadlo se zřítilo do moře.
 Letoun spadl do moře.
 Letoun zasáhl pravděpodobně blesk.
 Motor začal hořet při startu stroje.
 Našla se černá skříňka.
 Nepodařilo se mu nabrat výšku.
 Nevysunul se podvozek.
 Pilot ignoroval doporučení věže.
 Pilot se pokusil nouzově přistát.
 Posádka se domnívala, že se nemůže nic stát.
 Při leteckém neštěstí v Indii zahynulo 159 lidí.
 Stroj přistál na bříše.
 Utrhlo se křídlo.
 Vybuchla palivová nádrž.
 Letadlo po tvrdém přistání shořelo.

Eksperci badají czarne skrzynki.
 Jeden z silników odmówił posłuszeństwa.
 Do tragedii doszło w trakcie lądowania.
 Samolot się rozbił.
 Samolot spadał jak kartka papieru.
 Samolot zaczął tonąć.
 Samolot zamienił się w kulę ognia.
 Samolot rozbił się dziesięć minut przed lądowaniem.
 Samolot spadł do morza.
 Samolot spadł do morza.
 W samolot prawdopodobnie trafił piorun.
 Silnik zapalił się podczas startu maszyny.
 Znalaziono czarną skrzynkę.
 Nie udało mu się nabrać wysokości.
 Nie wysunęło się podwozie.
 Pilot zignorował polecenia wieży.
 Pilot próbował awaryjnie wylądować.
 Załoga myślała, że nic się nie może stać.
 W katastrofie lotniczej w Indiach zginęło 159 osób.
 Samolot wylądował na brzuchu.
 Urwało się skrzydło.
 Wybuchł zbiornik paliwa.
 Samolot spłonął po lądowaniu awaryjnym.

KATASTROFA EKOLOGICZNA:

červený kal - czerwony szlam
vlna toxického bahna - fala toksycznego błota
ekologická katastrofa - katastrofa ekologiczna
havárie tankeru - katastrofa tankowca
chemikálie - chemikalia
jed - trucizna
jedovatý - trujący
kontaminace - skażenie
kontaminovaný - skażony
kyselý deště - kwaśne deszcze
kyselina - kwas
louh - ług
mazlavý - lepki; kleisty; mazisty
mazut - mazut
mrtvá řeka - martwa rzeka
nádrž (f.) - zbiornik (m.)
nafta - ropa
obyvatelé zamořených vesnic - mieszkańcy

skażonych wsi
přečerpát - przepompować
připomínat povrch Marsu - przypominać powierzchnię Marsa
ropná skvrna - plama ropy
řeky plné leklých ryb - rzeki pełne śniętych ryb
toxický - toksyczny
únik - wyciek
vyčistit - wyczyścić
vytékat do moře - wyciekać do morza
zamezit šíření ropných skvrn - zapobiec rozprzestrzenianiu się plam ropy
zamoření - skażenie
zamořit - skazić
zastavit únik - zatamować wyciek
znečistit - zanieczyścić
znečištění - zanieczyszczenie
životní prostředí - środowisko

KATASTROFA EKOLOGICZNA - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Potopila se ropná plošina.
 Ropa uniká dál.
 Skvrna zabíjí zvířata.
 Těžbu ropy provázejí katastrofy.
 Unikající ropa zabíjí vše živé.
 Vytekló 257 000 barelů ropy.
 Z ropovodu uniká ropa.
 Kladno je na prahu ekologické katastrofy.

Zatonęła platforma wiertnicza.
 Ropa ciągle wycieka.
 Plama zabija zwierzęta.
 Wydobywaniu ropy towarzyszą katastrofy.
 Wyciekająca ropa zabija wszystko, co żywe.
 Wyciekło 257 000 baryłek ropy.
 Z ropociągu wycieka ropa.
 Kładno jest na skraju katastrofy ekologicznej.

KATASTROFA NUKLEARNA:

akutní radiační syndrom - choroba popromienna
cesium - cez
dávka záření - dawka promieniowania
dozimetr - dozymetr
Geigerův-Müllerův počítač - licznik Geigera
grafit - grafit
hořící reaktor - płonący reaktor
chladící kapalina - płyn chłodzący
jaderná elektrárna - elektrownia atomowa
jodové tablety - tabletki jodu
kryt reaktoru - osłona reaktora
leukemie - białaczka
měřit radioaktivitu - mierzyć promieniowanie
nemoc z ozáření - choroba popromienna
neviditelný nepřítel - niewidzialny wróg
ochladit - ochłodzić; schłodzić
ochranná zóna - strefa ochronna
ozáření - napromieniowanie
plutonium - pluton
přehřátý reaktor - przegrzany reaktor

radiace - promieniowanie
radioaktivita - radioaktywność
radioaktivní déšť - deszcz radioaktywny
radioaktivní jód - radioaktywny jod
radioaktivní mrak - chmura radioaktywna
radioaktivní pára - para radioaktywna
radioaktivní prach - pył radioaktywny
radioaktivní spad - opad radioaktywny
radioaktivní voda - woda radioaktywna
rakovina štítné žlázy - rak tarczycy
reaktor - reaktor
roztavené palivové tyče - roztopione pręty paliwowe
sarkofág - sarkofag
strach z ozáření - strach przed napromieniowaniem
stroncium - stront
uran - uran
úroveň radioaktivity - poziom promieniowania
zabetonovat elektrárnu - zabetonować elektrownię
záření - promieniowanie
zóna smrti - strefa śmierci

KATASTROFA NUKLEARNA - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Hrozí, že se palivo začne tavit.
 Jód chrání štítnou žlázu před radiací.
 Radiace dosahuje nebezpečných hodnot.
 Radiace nepřesáhla přípustnou normu.
 Z reaktoru začal stoupat dým.
 Zemětřesení poškodilo reaktory.
 Černobyl stále zabíjí.
 Z jaderné elektrárny unikla radioaktivní voda.
 Senzory zaznamenaly zvýšení radioaktivity.
 Vnitřek reaktoru se roztavil.
 Bloky byly vyřazeny z provozu.
 Dozimetr začíná pípat.
 Schovávám dozimetr zpět do kapsy.
 Pracují na výstavbě nového sarkofágu.
 Okolí bylo kontaminováno.
 Radioaktivní mrak může dorazit do Evropy.
 Radioaktivní spad zamořil velkou část Evropy.

Grozi, że paliwo zacznie się topić.
 Jod chroni tarczycę przed promieniowaniem.
 Promieniowanie osiąga niebezpieczne wartości.
 Promieniowanie nie przekroczyło dopuszczalnej normy.
 Z reaktora zaczął wydobywać się dym.
 Trzęsienie ziemi uszkodziło reaktory.
 Czarnobyl wciąż zabija.
 Z elektrowni atomowej wyciekła radioaktywna woda.
 Czujniki zanotowały wzrost promieniowania.
 Wnętrze reaktora roztopiło się.
 Bloki zostały wyłączone z eksploatacji.
 Dozymetr zaczyna pisać.
 Chowam dozymetr z powrotem do kieszeni.
 Pracują przy budowie nowego sarkofagu.
 Okolica została skażona.
 Chmura radioaktywna może dotrzeć do Europy.
 Opad radioaktywny skażył dużą część Europy.

10.12 KLĘSKI ŻYWIOŁOWE

POŻAR:

bojovat s požárem - walczyć z pożarem
černý dým - czarny dym
dělo - armatka (*w samochodzie strážackim*)
dobrovolní hasiči - ochotnicza straż pożarna
dobrovolník - ochotnik
dohašovat - dogaszać
dohořet - dopalić się
dohořívát - dopalać się
dostat požár pod kontrolu - opanować pożar
doutnat - tlić się
dovážet vodu - dowozić wodę
dřevěný - drewniany
dým - dym
hasič - strażak
hasiči - straż pożarna
hasičská zbrojnice - remiza strażacka
hasit - gasić
hasivo - środek gaśniczy
hoří! - pali się!
hořlavina - materiał łatwopalny
hořlavý - łatwopalny
hrát si se sirkami - bawić się zapalkami
hustý dým - gęsty dym
hydrant - hydrant
jiskra - iskra
kouř - dym
lehnout popelem - lec popiołem
lesní požár - pożar lasu
likvidovat požár - zlikwidować pożar
mohutný požár skladu - potężny pożar magazynu
nadýchat se kouře - zatruć się dymem
obranná bariéra - bariera obronna
obrovský požár - ogromny pożar
ohnisko požáru - ognisko pożaru
ohnivá záře - łuna ognia
ohnivé jazyky - języki ognia
ohnivzdorný - ognioodporny
ohořelý - nadpalony; osmolony
pálení trávy - wypalanie traw
pěnový hasicí přístroj - gaśnica pianowa
plamen - płomień - płomień
plamínek - płomyk; płomyczek
planý poplach - fałszywy alarm
podílet se na hašení - brać udział w gaszeniu
podpálit - podpalić
polít benzínem - polać benzyną
popáleniny prvního stupně - poparzenia pierwszego

stopnia
popálit se - poparzyć się
požár lesa - pożar lasu
požářiště - pogorzelisko; zgliszczca
práškový hasicí přístroj - gaśnica proszkowa
profesionální hasiči - zawodowa straż pożarna
pyroman - piroman
pyromanie - piromania
rozdělávat si oheň - rozniecać; rozpalać ogień
rozhořet se - rozgorzeć; rozpalić się; zapłonąć
samovolné vzplanutí - samozapłon
série žhářských útoků - seria ataków podpalacza
shořet - spalić się
sloup kouře - słup dymu
spáleníště - pogorzelisko; zgliszczca
stříkačka - sikawka
šedý dým - szary dym; siwy dym
teleskopický žebřík - drabina teleskopowa
těžká technika - ciężki sprzęt
továrna v ohni - fabryka w ogniu
udusit plameny - zdusić płomień
uhasit - ugasić
uhořet - 1. nadpalić się 2. spalić się, spłonąć
utrpět popáleniny - doznać poparzeń
velitel - dowódca
větrat - wietrzyć
vodní proud - strumień wody
vyhořet - wypalić się; spalić się
vyhořet do základů - spalić się do szczętu
vyjet k požáru - wyjechać do pożaru
výjezd - wyjazd
vypuknutí požáru - wybuch pożaru
výsuvný žebřík - drabina wysuwana
výšková technika - wysięgnik
vznítit se - zapalić się
vzplanout - zapalić się; rozgorzeć; zapłonąć
zakouření - zadymienie
založit požár - podpalić; podłożyć ogień
zapalovat - zapalać; podpalać
zář - łuna
zásah - interwencja
zkrat - zwarcie
žebřík - drabina
žhář - podpalacz
žhářka - podpalaczka
žhářství - podpalenie

POŻAR - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Hasiči spěchali k požáru.
 Božnice byla zcela strávena požárem.
 Moskva byla osvětlena září požárů.
 Požár jako bouře běsní nad pavilóny.
 Požár zazníval šelestem prudkého deště.
 Hořely vrcholky stromů a ty padaly na auta.
 Motorkář zemřel po nárazu do přívěsu.
 Z vyhořelého domu stoupá dým.
 Požár propukl ve čtvrtém poschodí budovy.
 Kouř se dral do bytů.
 Požár se rozšířil.
 Celá budova byla v jednom ohni.
 V Londýně hoří výšková budova.
 Děti si hrály s otevřeným ohněm.
 Chuchvalce dusivého kouře naplňovaly dvůr.
 Kouří se z kostelní zvonice v dáli.
 Na místo vyjelo sedm jednotek hasičů.
 Hasičům se se podařilo dostat požár pod kontrolu.
 V Olomouci hoří skládka pneumatik.
 Černý sloup kouře je vidět až z Prahy.
 Některé domy vzplály jako svíce.
 Na skládce shořelo pět popelářských aut.
 Oheň zcela zničil dřevěnou budovu.
 Hořela střecha a čtvrté podlaží.
 Hořela výrobní hala.
 Hrát si se sirkami.
 Požár se pohybuje velmi rychle.
 U požáru zasahovalo 8 jednotek.
 Usnul u zapálené svíčky.
 Vysypal horký popel a odešel.
 Hasiči zápolí s ohněm.
 Hasiči museli použít žebřík.
 Na místě probíhají dohašovací práce.
 Probíhají hasební práce.
 Plameny měří až dvacet metrů.
 Plameny ničí, co jim přijde do cesty.
 Plameny pohltily budovu.
 Plameny šlehalo vysoko.
 Hasič byl nejspíš pyroman.
 Z oken se valil hustý dým.

Stražáci pędzili do požaru.
 Požár doszczętnie strawił bożnicę.
 Moskwa była oświetlona luną pożarów.
 Požár jak burza sroży się nad pawilonami.
 Požár szeleścił jak szum gwałtownego deszczu.
 Płonęły wierzchołki drzew, a te spadały na auta.
 Motocyklista zmarł po zderzeniu z przyczepą.
 Ze spalonego domu unosi się dym.
 Požár wybuchł na czwartym piętrze budynku.
 Dym wdzierał się do mieszkań.
 Požár rozprzestrzenił się.
 Płonął cały budynek.
 W Londynie płonie wieżowiec.
 Dzieci bawiły się otwartym ogniem.
 Kłęby gryzącego dymu napełniały dziedziniec.
 Dymi z dali dzwonnica kościoła.
 Na miejsce wyjechało siedem zastępów straży pożarnej.
 Strażakom udało się opanować pożár.
 W Olomuńcu płonie składowisko opon.
 Słup czarnego dymu widać aż z Prahy.
 Niektóre domy zapłonęły jak świece.
 Na wysypisku śmieci spłonęło pięć śmieciarek.
 Ogień całkowicie strawił drewniany budynek.
 Palił się dach i czwarte piętro.
 Paliła się hala produkcyjna.
 Bawić się zapalkami.
 Požár przesuwa się bardzo szybko.
 W gaszeniu pożaru brało udział 8 zastępów.
 Zasnął przy zapalanej świeczce.
 Wysypał gorący popiół i poszedł.
 Stražacy zmagają się z ogniem.
 Stražacy musieli użyć drabiny.
 Trwa dogaszanie miejsca pożaru.
 Trwa akcja gaśnicza.
 Płomienie sięgają nawet dwudziestu metrów.
 Płomienie niszczą wszystko, co im stanie na drodze.
 Płomienie strawiły budynek.
 Płomienie strzelały wysoko.
 Strażak był najprawdopodobniej piromanem.
 Z oken wydobywał się gęsty dym.

TRZĘSIENIE ZIEMI:

dostať se ven z budovy - wydostać się z budynku
dotřes - wstrząs wtórny
epicentrum - epicentrum
hypocentrum - hipocentrum
následky zemětřesení - skutki trzęsienia ziemi
následné otřesy - wstrząsy wtórne
nepocititelné - nieodczuwalne
ničivé - niszczyielskie
odklizení troskek - usuwanie gruzów
otřes - wstrząs
pod sutinami - pod gruzami
pod troskami - pod gruzami
pohyby zemské kůry - ruchy skorupy ziemskiej

poškozené mosty - uszkodzone mosty
Richterova stupnice - skala Richtera
seismické vlny - fale sejsmiczne
seismometr - sejsmometr
seismická aktivita - aktywność sejsmiczna
seizmolog - sejsmolog
seizmologie - sejsmologia
strávit noc na ulici - spędzić noc na ulicy
tektonická deska - płyta tektoniczna
vlna tsunami - fala tsunami
zaregistrovat otřesy - zarejestrować wstrząsy
zasypaný - zasypany
zničená infrastruktura - zniszczona infrastruktura

TRZĘSIENIE ZIEMI - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Pod Egejským mořem se třásla země.
Zřítílo se několik domů.
Turecko leží v oblasti tektonického zlomu.
Zemětřesení jsou tam častá.
Západní pobřeží Grónska postihlo tsunami.
Otřesy nebyly zaznamenány.
Nevyloučila, že otřesy se budou opakovat.
Všechno se otřásá v základech.
Ve městě se zřítily stovky budov.
Oblasti, kde se stýkají tektonické desky.
Stovky lidí jsou uvězněny v troskách budov.
Aljašku zasáhlo silné zemětřesení
Další den ráno nás probudily nové otřesy
Stavby se kymácely.
V bytech padaly předměty.
Ve zdech se objevily trhliny.

Pod Morzem Egejskim zatrzęsła się ziemia.
Zawaliło się kilka domów.
Turcja leży na obszarze uskoku tektonicznego.
Często występują tam trzęsienia ziemi.
Na zachodnie wybrzeże Grenlandii uderzyło tsunami.
Nie zanotowano wstrząsów.
Nie wykluczyła, że wstrząsy się powtórzą.
Wszystko drży w posadach.
W mieście zawaliły się setki budynków.
Obszar, gdzie ścierają się płyty tektoniczne.
Setki osób są uwięzione pod gruzami budynków.
Silne trzęsienie ziemi nawiedziło Alaskę.
Następnego dnia rano obudziły nas nowe wstrząsy.
Budynki kołysały się.
W mieszkaniach spadały przedmioty.
Na ścianach pojawiły się pęknięcia.

POWÓDŹ:

bahno - błoto
blesková povodeň - powódź błyskawiczna
být pod vodou - znajdować się pod wodą; być pod wodą
hráz (f.) - 1. wał (m.) 2. tama (f.)
jarní tání - wiosenne roztopy
kanál - kanał
koryto - koryto
kulminace - kulminacja
kulminovat - osiągnąć kulminację
ledová zácpa - zator lodowy
lokální povodně - lokalne podtopienia
ocitnout se pod vodou - znaleźć się pod wodą
odčerpát vodu - wypompować wodę
odčerpávat vodu - wypompowywać wodę
ohrožovat přehradu - zagrażać zaporze
ochrana proti povodním - ochrona przeciwpowodziowa
opadávat - opadać
opravit poničenou hráz - naprawić zniszczony wał
podmáčená hráz - podmyty wał
potopa - potop
povodeň - powódź
povodňová pohotovost - pogotowie przeciwpowodziowe
povodňová situace - sytuacja powodziowa
povodňová vlna - fala powodziowa

povodňové škody - szkody wyrządzone przez powódź
protipovodňová hráz - wał przeciwpowodziowy
protrhnutí přehrady - przerwanie zapory
prudké tání sněhu - gwałtowne topnienie śniegu
prudký proud - wartki nurt
průřz mračen - oberwanie chmury
první oběť záplav - pierwsza ofiara powodzi
přetékat - przeciekać
pytle s pískem - worki z piaskiem
retenční nádrž - zbiornik retencyjny
rozbouřená řeka - wzburzona rzeka
rozvodněná řeka - wezbrana rzeka
rozvodnit se - wystąpić z brzegów; wylać
stoletá povodeň - powódź stulecia
tisíciletá voda - powódź tysiąclecia
velká voda - wielka woda
vodní živel - wodny żywioł
vydatné srážky - obfite opady
vyhlásit stav ohrožení - ogłosić stan alarmowy
vytlití řek z břehů - wystąpienie rzek z brzegów
záplava - 1. powódź 2. podtopienie
záplavová oblast - teren/obszar zalewowy
záplavová vlna - fala powodziowa
zatopené silnice - zalane drogi
zatopit - zalać; zatopić; podtopić
zvolna klesat - powoli opadać

POWÓDŹ - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Bobří ničí hráze.
Dlouhotrvající deště vyvolaly záplavy.
Do přelítí chybí už jen 60 centimetrů.
Hladina vody prudce stoupá.
Lidé stavějí hráze.
Neprůjezdné jsou všechny silnice.
Proud strhl automobil.
Přehrada začala přetékat.
Řeka strhla most.
Ulice se proměnily v řeky.
Ve vodě plavou uhynulá zvířata.
Visla se vylila z břehů.
Vlna strhávala automobily.

Bobry niszczą wały.
Długotrwałe deszcze wywołały powódzie.
Do przelania się brakuje już tylko 60 centymetrów.
Poziom wody gwałtownie rośnie.
Ludzie budują wały.
Wszystkie drogi są nieprzejezdne.
Prąd porwał samochód.
Zapora/tama zaczęła przeciekać.
Rzeka zerwała most.
Ulice zamieniły się w rzeki.
W wodzie pływają martwe zwierzęta.
Wisła wystąpiła z brzegów.
Fala porwała samochody.

POWÓDŹ - PRZYKŁADOWE ZDANIA - CIĄG DALSZY

Voda ohrožuje okolní domy.
 Voda opadla.
 Voda protrhla hráze.
 Voda s sebou bere vše, co jí stojí v cestě.
 Voda vnikla do sklepů.
 Voda zalila dům.
 Voda z polí zaplavila sklepy.
 Hladiny řek klesají.
 Průtrž mračen způsobila lokální povodeň.
 Hasiči vyjížděli k čerpání vody ze sklepů.
 Déšť podemlel železniční trať.
 Voda přetekla hráz rybníka.
 Smutný pohled na zatopený byt.
 Nábýtek plovoucí kolem domů.
 Spadl do rozvodněné řeky.
 Voda zaplavila sklepy, zahrádky a silnice.

Woda zagraża okolicznym domom.
 Woda opadła.
 Woda przerwała wały.
 Woda zabiera wszystko, co stoi na jej drodze.
 Woda wdarła się do piwnic.
 Woda zalała dom.
 Woda z pól zalała piwnice.
 Poziom rzek opada.
 Oberwanie chmury spowodowało lokalne podtopienia.
 Strażacy wyjeżdżali wypompowywać wodę z piwnic.
 Deszcz podmył linię kolejową.
 Woda przelatała się przez groblę stawu.
 Smutny widok zalanego mieszkania.
 Meble pływające wokół domów.
 Wpadł do wezbranej rzeki.
 Woda zalała piwnice, działki i drogi.

WYBUCH WULKANU:

činná sopka - czynny wulkan
erupce - erupcja
hrozit erupcí - grozić erupcją
je cítit síru - czuć siarkę
jedovaté plyny - trujące gazy
kaldera - kaldera
kráter - krater
láva - lawa
magma - magma
oblak popela - chmura popiołu
podívaná - widowisko
podmořská sopka - wulkan podwodny
popel - popiół
sopečná puma - bomba wulkaniczna

sopečný mrak - chmura wulkaniczna
sopečný prach - pył wulkaniczny
sopka - wulkan
spící sopka - drzemiący wulkan
úlomky kamení - odłamki kamieni
uzavření letišť - zamknięcie lotnisk
wulkanolog - wulkanolog (mężczyzna)
wulkanologie - wulkanologie
wulkanoložka - wulkanolog (kobieta)
výbuch sopky - wybuch wulkanu
vyhaslý vulkán - wygasły wulkan
vyhasnout - wygasnąć
výlev lávy - wyciek lawy
zасыpaný popelem - zasypany przez popiół

WYBUCH WULKANU - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Na Islandu je téměř 30 aktivních sopek.
 Sopka chrlí popel.
 Sopka se probudila.
 Z kráteru vytéká láva.
 Není vyloučena další erupce.
 Sopka chrlila lávu do výšky několika kilometrů.

Na Islandii jest prawie 30 aktywnych wulkanów.
 Wulkan wyrzuca popiół.
 Wulkan się obudził.
 Z krateru wycieka lawa.
 Niewykluczona jest kolejna erupcja.
 Wulkan wyrzucał lawę na wysokość kilku kilometrów.

WIATR:

cyklóna - cyklon
hurikán - huragan
kusy utržených střech - kawałki zerwanych dachów
polámané stromy - połamane drzewa
přečkat hurikán doma - przeczekać huragan w domu
tajfun - tajfun

tornádo - tornado
tromba - (rzad.) trąba powietrzna
tropická bouře - burza tropikalna
větrná smršť - trąba powietrzna
větrný vír - wir powietrza
vichřice - wichura

WICHURA - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Tornádo pokácelo stromy.
 Tornádo se prohnalo městem.
 Tornádo strhlo střechy.
 Vítr vyvracel stromy.
 Hasiči likvidovali popadané stromy.
 Silný poryv větru shodil lešení.
 Stromy se lámaly jako zápalky.

Tornado powaliło drzewa.
 Tornado przeszło przez miasto.
 Tornado zerwało dachy.
 Wiatr przewracał drzewa.
 Strażacy usuwali powalone drzewa.
 Silny podmuch wiatru zwalił rusztowanie.
 Drzewa łamały się jak zapalki.

11. NAUKA

11.1 NAUKA - POJĘCIA OGÓLNE

Akademie věd - Akademia Nauk	pozvánka na konferenci - zaproszenie na konferencję
amatér - amator	projekt - projekt
aplikovaná věda - nauka stosowana	provést pokus - przeprowadzić eksperyment
badatel - badacz	průkopnický - pionierski
kampus - kampus	průkopník - pionier
citace (f.) - cytata (m.)	příklad - przykład
dilema (n.) - dylemat (m.)	přírodní vědy - nauki przyrodnicze
diskutabilní - dyskusyjny	rozdílný - rozbieżny
dokázat - udowodnić	shrnout - podsumować
dokumentace - dokumentacja	společné vědy - nauki społeczne
experiment - eksperyment	spolupráce - współpraca
fenomén - fenomen	spolupracovat - współpracować
grant - grant	srovnat - porównać
hledat - szukać	srovnatelný - porównywalny
humanitní věda - nauka humanistyczna	statistický - statystyczny
hypotéza - hipoteza	statistika - statystyka
královna věd - królowa nauk	symposium - sympozjum
laboratorní - laboratoryjny	testovat na dobrovolnících - testować na ochotnikach
laik - laik	ukazatel - wskaźnik
měřicí stanice - stacja pomiarowa	vědec - naukowiec (<i>mężczyzna</i>)
metoda pokusu a omylu - metoda prób i błędów	vědecká diskuse - dyskusja naukowa
mit stoprocentní jistotu - mieć stuprocentową pewność	vědecká kariéra - kariera naukowa
navrhnout řešení - zaproponować rozwiązanie	vědecká konference - konferencja naukowa
neomylný - nieomylny	vědecký obor - dziedzina nauki
objev - odkrycie	vědkyně - naukowiec (<i>kobieta</i>)
objevit - odkryć	vykopávky - wykopaliska
odborník - specjalista; fachowiec	vyločit - wykluczyć
otestovat - przetestować	výměna zkušeností - wymiana doświadczeń
ověřit - sprawdzić; zweryfikować	vynález - wynalazek
patent - patent	vynálezce - wynalazca
patentovat - opatentować	výsledky - wyniki
pilotní - pilotażowy	vysvětlení - wyjaśnienie
podnět - bodziec	vyvodit závěr - wysunąć wniosek
podpora výzkumu a vývoje - wsparcie badań i rozwoju	vyvrátit teorii - obalić teorię
pokrok - postęp	výzkum (m.) - badanie; badania
pokus - 1. próba 2. eksperyment	výzkumná stanice - stacja badawcza
pokusný králik - królik doświadczalny	záhada - zagadka
popsat - opisać	závěr - wniosek
pozastavit testy - wstrzymać testy	zdání klame - pozory mylą
pozorování - obserwacja; obserwacje	zlehčovat něčí zásluhy - umniejszać czyjeś zasługi

11.2 ASTRONOMIA

Andromeda - Andromeda	nesymetrická galaxie - galaktyka nieregularna
astronom - astronom	nov - now
atmosféra - atmosfera	oběžná dráha - orbita
Beran - Baran	observatoř - obserwatorium
Bliženci - Bliźnięta	Orel - Orzeł
Býk - Byk	Orion - Orion
Callisto - Callisto	Panna - Panna
částečné zatmění - częściowe zaćmienie	pás asteroidů - pas asteroidów
čočkovitá galaxie - galaktyka S0	Pec - Piec
dalekohled - teleskop	Pegas - Pegaz
Delfin - Delfin	Perseus - Perseusz
děšť meteoritů - deszcz meteorytów	Phobos - Fobos
Drak - Smok	planeta - planeta
eliptická galaxie - galaktyka eliptyczna	planetarium - planetarium
Eridanus - Erydron	Pluto - Pluton
Europa - Europa	plynný ohon - warkocz plazmowy
fáze Měsíce - faza Księżyca	Pohár - Puchar
Fénix - Feniks	Polárka - Gwiazda Polarna
galaxie - galaktyka	prach - pył
Ganymedes - Ganimedes	prachový ohon - warkocz pyłowy
Hadonoš - Wężownik	prstencové zatmění - zaćmienie pierścieniowe
Herkules - Herkules	radiace - promieniowanie
hlava - głowa (komety)	Rak - Rak
Honící psi - Psy Gończe	Ryby - Ryby
Hubbleův teleskop - teleskop Hubble'a	Rys - Ryś
hvězda - gwiazda	Saturn - Saturn
Charon - Charon	Severní koruna - Korona Północna
Io - Io	Slunce - Słońce
Ještěrka - Jaszczurka	sluneční skvrna - plama słoneczna
Jupiter - Jowisz	Sluneční soustava - Układ Słoneczny
Kassiopeia - Kasjopeja	sonda - sonda
Kefeus - Cefeusz	spirálová galaxie - galaktyka spiralna
kometa - kometa	stratosféra - stratosfera
koróna - korona (Słońca)	Štřelec - Strzelec
Kozoroh - Koziorożec	Šíp - Strzała
Labuť - Łabędź	Titan - Tytan
létavice s- padająca gwiazda	Trojúhelník - Trójkąt
Lev - Lew	úplné zatmění - całkowite zaćmienie
Lyra - Lutnia	úplněk Měsíce - pełnia Księżyca
Malá medvědice - Niedźwiedzica Mała	Uran - Uran
Malý Lev - Lew Mały	Váhy - Waga
Mars - Mars	Velká medvědice - Niedźwiedzica Wielka
Merkur - Merkury	Velryba - Wieloryb
Měsíc - Księżyc	Venuše - Wenus
Mléčná dráha - Droga Mleczna	vesmír - kosmos; wszechświat
mlhovina - mgławica	Vodnář - Wodnik
nadhlavník - zenit	Vozka - Woźnica
nebeská mechanika - mechanika nieba	zatmění Měsíce - zaćmienie Księżyca
nebeské těleso - ciało niebieskie	zatmění Slunce - zaćmienie Słońca
Neptun - Neptun	Země - Ziemia

11.3 MATEMATYKA

- abstraktní číslo** - liczba abstrakcyjna
algebra - algebra
asymptota - asymptota
axiom - aksjomat
celé číslo - liczba całkowita
cykloida - cykloida
číselná osa - oś liczbowa
čtverec čísla - kwadrat liczby
dekadická soustava čísel - dziesiętkowy układ liczb
dekadické logaritmy - logarytmy dziesiętne
dělení - dzielenie
dělitel - dzielnik
determinant - wyznacznik
diferenciál - różniczka
diferenciální počet - rachunek różniczkowy
diofantovské rovnice - równania diofantowskie
divergence - rozbieżność
divergentní řada - szereg rozbieżny
dokonalé číslo - liczba doskonała
důkaz sporem - dowód przez doprowadzenie do sporu
dvojcísli - grupa dwucyfrowa
dvojčlen - dwumian
dvojmocnina - druga potęga
Eratosthenovo síto - sito Erastotenesa
Euklidův algoritmus - algorytm Euklidesa
imaginární číslo - liczba urojona
implikace - implikacja, wynikanie
jednočlen - jednomian
kartézský list - liść Kartezjusza
kartézský součin - iloczyn kartezjański
kladné číslo - liczba dodatnia
kombinatorika - kombinatoryka
komplexní číslo - liczba zespolona
konjunkce - koniunkcja
konstanta - stała
konvergentní řada - szereg zbieżny
kumulace - kumulacja
kvadratická rovnice - równanie kwadratowe
liché číslo - liczba nieparzysta
limita - granica; limes
lineární algebra - algebra liniowa
lineární rovnice - równanie liniowe
lineární rovnice se dvěma neznámými - równanie liniowe z dwiema niewiadomymi
logaritmus - logarytm
matematický důkaz - dowód matematyczny
menšenec - odjemna
menšitel - odjemnik
mezisoučet - suma cząstkowa
míra - miara
mnohočlen - wielomian
množina - zbiór
mocnina - potęga
mocnit - podnosić do potęgi
mocnitel - wykładnik potęgi
mohutnost množiny - liczebność zbioru
náhodné číslo - liczba losowa
násobení - mnożenie
násobilka - tabliczka mnożenia
násobit - mnożyć
nedělitelné číslo - liczba niepodzielna
negace - negacja
nepřímě úměrný - odwrotnie proporcjonalny
nerovnice - nierówność
neznámá - niewiadoma
nultý řád - szereg zerowy
odčítání - odejmowanie
odečítání - odejmowanie
odmocněnec - liczba pierwiastkowa
odmocnina - pierwiastek
odmocnitel - wykładnik pierwiastka
odmocnitko - znak pierwiastka
odmocňování - pierwiastkowanie
odvrácený - odwrotny
opačný - odwrotny
permutace - permutacja
plošná míra - miara powierzchni
Poissonovo číslo - liczba Poissona
polovina - jedna druga; połowa
pravděpodobnost - prawdopodobieństwo
průměr - średnia
průnik - iloczyn zbiorów
prvočinitel - czynnik pierwszy
prvočíslo - liczba pierwsza
převrácené číslo - odwrotność liczby
přímý důkaz - dowód wprost
racionální číslo - liczba wymierna
rovnice - równanie
sudé číslo - liczba parzysta
tangens - tangens
tautologie - tautologia
trojčlen - trójmian
trojčlenka - reguła trzech
třetí mocnina - trzecia potęga
třetí odmocnina - pierwiastek sześcienny
umocnit - podnieść do potęgi
úročitel - liczba procentowa
variace - variacja
vynásobit - pomnożyć
vzorec - wzór
zaokrouhlování výsledků - zaokrąglanie wyników
záporné číslo - liczba ujemna
zbytek - reszta

GEOMETRIA:

- bod** - punkt
čtverec - kwadrat
čtyřhran - czterościan
čtyřúhelník - czworokąt
deltoid - deltoid
délka - długość
doplňkové úhly - kąty dopełniające
dutý úhel - kąt wklęsły
dvanáctistěn - dwanaścian
dvourozměrný - dwuwymiarowy
geometrický útvar - figura geometryczna
hyperbola - hiperbola
kolmice - prostopadła
kolmo - prostopadłe
kolmý - prostopadły
komolý kužel - stożek ścięty
kosočtverec - romb
kosodélník - równoległobok
kosouhly - ostrokątny
kosouhly trojúhelník - trójkąt ostrokątny
koule - kula
kruh - koło
kruhový kužel - stożek kołowy
kružnice - okrąg
kružnice opsaná - okrąg opisany
kružnice vepsaná - okrąg wpisany
krychle - sześcián
křivka - krzywa
kužel - stożek
kvádr - prostopadłościan
lichoběžník - trapez
lineární prostor - przestrzeń liniowa
mimoběžky - proste skośne
mnohostěn - wielościan
mnohoúhelník - wielokąt
nulový úhel - kąt zerowy
obdélník - prostokąt
objem - objętość
obsah - pole powierzchni
obvod - obwód
osa - oś
osmistěn - ośmiościan
osmiúhelník - ośmiokąt
osová souměrnost - symetria osiowa
ostrouhly - ostrokątny
ostrý úhel - kąt ostry
plný úhel - kąt pełny
polokruh - półkoło
poloměr - promień
polopřímka - półprosta
pořadnice - rzędna
pravoúhly trojúhelník - trójkąt prostokątny
pravý úhel - kąt prosty
projekce - rzut
promítat - rzutować
prostorová geometrie - stereometria; geometria przestrzenna
průměr - średnica
průmět - rzut
průmětná - rzutnia
průmětná rovina - płaszczyzna rzutu
průsečík - punkt przecięcia
průsečnice - linia przecięcia
průvodič - ogniskowa
přepona - przeciwprostokątna
prímý úhel - kąt półpełny
Pythagorova věta - twierdzenie Pitagorasa
radián - radian
rameno úhlu - ramię kąta
rotační kužel - stożek obrotowy
rovina - płaszczyzna
rovinná geometrie - planimetria
rovnoběžník - równoległobok
rovnoběžnostěn - równoległościan
rovnoramenný trojúhelník - trójkąt równoramienny
rovnostanný - równoboczny
soustava souřadnic - układ współrzędnych
strana - bok
středová souměrnost - symetria środkowa
středový úhel - kąt środkowy
šroubovice - linia śrubowa
tečna - styczna
těleso - bryła
tětiva - cięciwa
trojhran - trójścian
trojúhelník - trójkąt
tupoúhly trojúhelník - trójkąt rozwartokątny
tupý úhel - kąt rozwarty
úhel - kąt
úhlopříčka - przekątna
úhlopříčky jsou na sebe kolmé - przekątne są prostopadłe do siebie
úsečka - odcinek
úsek - odcinek
válec - walec
vektor - wektor
vrchol - wierzchołek
vertikála - linia pionowa
výplňkové úhly - kąty spełniające
vypuklý úhel - kąt wypukły
výška - wysokość

11.4 FIZYKA

- aberrace světla** - aberracja światła
ampér - amper
ampérmetr - amperometr
antihmota - antymateria
Archimedův zákon - Prawo Archimedesesa
atom - atom
bod - punkt
cyklotron - cyklotron
čas - czas
částice - cząsteczka
čočka - soczewka
délka - długość
dosadit do vztahu - podstawić do wzoru
dostředivá síla - siła dośrodkowa
dráha - 1. droga 2. tor
druhý termodynamický zákon - druga zasada termodynamiki
dynamika - dynamika
dynamo - dynamo
elektrický náboj - ładunek elektryczny
elektrolyt - elektrolit
elektrolýza - elektroliza
elektromagnetické pole - pole elektromagnetyczne
elektron - elektron
elementární částice - cząsteczka elementarna
energie - energia
experiment - eksperyment
fáze - faza
foton - foton
frekvence - częstotliwość
fyzikální děj - proces
fyzikální zákon - prawo fizyki
gama záření - promieniowanie gamma
gravitační zrychlení - przyspieszenie ziemskie
gravitační pole - pole grawitacji
gravitační síla - siła grawitacji
gyroskop - żyroskop
hladina - poziom
hmotnost - masa
hmotný bod - punkt materialny
hnací síla - siła napędowa
hustota - gęstość
chyba měření - błąd pomiaru
infračervené záření - promieniowanie infraczerwone
iont - jon
jev - zjawisko
joule - dżul
kaleidoskop - kalejdoskop
kapalina - ciecz
kapalnění - skraplanie
kinematický - kinematyczny
Kirchoffův zákon - Prawo Kirchoffa
kmit - drganie
kmitavý pohyb - ruch drgający
koňská síla - koń mechaniczny
konstanta - stała
konstantní - stały
kosmické záření - promieniowanie kosmiczne
křivočarý pohyb - ruch krzywoliniowy
kyvadlo - wahadło
laser - laser
látka - substancja
lom světla - załamanie światła
magnet - magnes
magnetická indukce - indukcja magnetyczna
magnetické pole - pole magnetyczne
metr - metr
mikroskop - mikroskop
mol - mol; gramocząsteczka
molekula - molekuła
moment setrvačnosti - moment bezwładności
moment síly - moment siły
měření - pomiar
měřicí metoda - metoda pomiaru
měřicí přístroj - przyrząd pomiarowy
nabitý - naładowany
napětí - napięcie
neutron - neutron
objem - objętość
oblouk - łuk
odchylka - odchylenie
odpor - opór
odpor vzduchu - opór powietrza
odraz - odbicie
odražené světlo - światło odbite
odstředivá síla - siła odśrodkowa
ohm - om
Ohmův zákon - Prawo Ohma
okamžitá rychlost - prędkość chwilowa
otáčivý pohyb - ruch obrotowy
Pascalův zákon - prawo Pascala
plazma - plazma
počáteční rychlost - prędkość początkowa
pohyb po kružnici - ruch po okręgu
pochyb - ruch
pokus (o co?) - 1. eksperyment 2. próba (czego?)
pól - biegun
polarizace světla - polaryzacja światła
práce - praca
pravidlo pravé ruky - reguła prawej ręki
prostor - przestrzeń
proton - proton
proud - prąd
průměrná rychlost - średnia prędkość
pružina - sprężyna
přímočarý pohyb - ruch prostoliniowy
přitažlivá síla - siła przyciągania
působit - oddziaływać

FIZYKA - CIĄG DALSZY:

radián - radian	těleso - ciało; obiekt
radioaktivita - radioaktywność	trajektorie - trajektoria
rádiová vlna - fala radiowa	třecí síla - siła tarcia
rentgenové záření - promieniowanie rentgenowskie	tuhé těleso - ciało stałe
rezonance (f.) - rezonans (m.)	tuhnutí - gęstnienie; tężenie
rotovat kolem své osy - obracać się wokół własnej osi	ultrazvuk - ultradźwięk
rovnoměrný pohyb - ruch jednostajny	urazit - przebyć
rychlost světla - prędkość światła	urychlovač - akcelerator
rychlost zvuku - prędkość dźwięku	vakuový - próżniowy
seizmograf - sejsmograf	vakuum - próżnia
sekunda - sekunda	vektorová veličina - wielkość wektorowa
setrvačnost - bezwład	vlastnost - właściwość
síla - siła	vlastnosti plynů - właściwości gazów
skupenství - stan skupienia	vlna - fala
spektrum - spektrum	vlnová délka - długość fali
statika - statyka	vteřina - sekunda
stav beztlíže - stan nieważkości	výkon - moc
sublimace - sublimacja	výsledek měření - wynik pomiaru
světlo - światło	výslednice - wypadkowa
tání - topnienie	vzájemné působení - wzajemne oddziaływanie
teorie relativity - teoria względności	vztah - wzór
teplo - ciepło	vztlak - wypór
teploměr - termometr	vztlková síla - siła wypierania
teplota - temperatura	zákon setrvačnosti - prawo bezwładności
tíha - ciężar	záření - promieniowanie
tíhové zrychlení - przyspieszenie ziemskie	zkouška - próba
tlak - ciśnienie	změna - zmiana
tlakoměr - barometr	zrychlení - przyspieszenie
	zvážit - zważyć

11.5 CHEMIA

alkalické kovy - metale alkaliczne	metyl - metyl
alkohol - alkohol	minerál - minerał
atomová hmotnost - masa atomowa	mléčná kyselina - kwas mleczny
bombardovat - bombardować	močovina - mocznik
bromid - bromek	mol - mol; gramocząsteczka
částice - cząsteczka	molekula - molekuła
čpavek - amoniak	mosaz - mosiądz
diamant - diament	naftalen - naftalen
elektrolýza - elektroliza	natron - natryt; natron
elektromagnet - elektromagnes	nekov - niemetal
emulgátor - emulgator	netečný plyn - gaz obojętny
fermentace - fermentacja	nitroglycerin - nitrogliceryna
fluorid - fluorek	ocel - stal
fotosyntéza - fotosynteza	octan - oktan
galvanizace - galwanizacja	octová kyselina - kwas octowy
grafit - grafit	oktan - oktan
hašené vápno - wapno gaszone	oktanové číslo - liczba oktanowa
chemická rovnice - równanie chemiczne	okysličit - utlenić
chemický vzorec - wzór chemiczny	organický - organiczny
chemikálie - chemikalia	oxid - tlenek
chlorid sodný - chlorek sodu	oxid uhelnatý - tlenek węgla
iont - jon	ozón - ozon
isotop - izotop	pájka - lut
jed - trucizna	palivo - paliwo
jedlá soda - soda oczyszczona	periodická tabulka - układ okresowy pierwiastków
jedovatý - trujący	plynný - gazowy
kapalný - ciekły	pokožová teplota - temperatura pokojowa
katalýza - kataliza	polokov - półmetal
katalyzátor - katalizator	prach - kurz
kaučuk - kauczuk	prvek - pierwiastek
koloidní - koloidalny	radioaktivní - radioaktywny
kondenzace - kondensacja	rafinace - rafinacja
korozie - korozja	reagovat se vzduchem - reagować z powietrzem
kov - metal	reaktivita - reakcyjność
krystal - kryształ	rozpouštědlo - rozpuszczalnik
křemičitan - krzemian	rozpustit - rozpuścić
křivule - retorta	rozpustný - rozpuszczalny
kujný kov - metal kowalny	rozštěpit atomy - rozszczepić atomy
kyanid - cyjanek	roztok - roztwór
kyselina boritá - kwas borowy	ruda - ruda
kyselina fosforečná - kwas fosforowy	saze - sadza
kyselina mravenčí - kwas mrówkowy	skupenství - stan skupienia
kyselina octová - kwas octowy	slitina - stop
kyselina sírová - kwas siarkowy	sloučenina - związek
kysličník - tlenek	spalování - spalanie
lakmus - lakmus	stopové množství - ilość śladowa
laktóza - laktoza	struska - żužel
ledek - saletra	syntéza - synteza
leptavý - żrący; trawiący	tavit - topić; roztopiać
lesk - blask	tažný kov - metal rozciągliwy
louh - ług	tuha - grafit
lyzol - lizol	tvrdá voda - twarda woda
maltóza - maltoza	urychlovač - akcelerator
máslná kyselina - kwas masłowy	ušlechtilé kovy - metale szlachetne
matečný louh - ług macierzysty	vodič tepla - przewodnik ciepła
matný - matowy	vulkanizace - wulkanizacja
mazivo - smar	zásada - zasada
metan - metan	žiravý - żrący

PIERWIASTKI CHEMICZNE:

argon - argon
arsen - arsen
astat - astat
baryum - bar
beryllium - beryl
bismut - bizmut
bor - bor
brom - brom
cer - cer
cesium - cez
cín - cyna
draslík - potas
dusík - azot
erbium - erb
fluor - fluor
fosfor - fosfor
gallium - gal
helium - hel
hliník - glin; aluminium
hořčík - magnez
chlor - chlor
chrom - chrom
indium - ind
iridium - iryd
jod - jod
kadmium - kadm
kobalt - kobalt
krypton - krypton
křemík - krzemik
kyslík - tlen
lithium - lit
lutecium - lutet
mangan - mangan
měď - miedź
molybden - molibden
neon - neon
neptunium - neptun
nikl - nikiel

niob - niob
olovo - ołów
osmium - osm
palladium - pallad
platina - platyna
plutonium - pluton
polonium - polon
radium - rad
radon - radon
rhenium - ren
rhodium - rod
rtuť - rtęć
rubidium - rubid
ruthenium - ruten
samarium - samar
selen - selen
síra - siarka
skandium - skand
sodík - sól
stroncium - stront
stříbro - srebro
tantal - tantal
technecium - technet
thallium - tal
titan - tytan
uhlík - węgiel
uran - uran
vanad - wanad
vápník - wapn
vodík - wodór
wolfram - wodór
xenon - ksenon
ytterbium - iterb
yttrium - itr
zinek - cynk
zirkonium - cyrkon
zlato - złoto
železo - żelazo

11.6 GENETYKA

adenin - adenina	kinasa - kinaza
alela - allela	klonovat - klonować
Amesův test - test Amesa	kodon - kodon
buněčné dělení - podział komórki	kříženec - krzyżówka
cytosin - cytozyna	křížit - krzyżować
dědičnost - dziedziczność	makroevoluce - makroewolucja
deoxyribonukleová kyselina - kwas deoksyrybonukleinowy	Mendelovy zákony - Prawa Mendla
diploid - diploid	mikroevoluce - mikroewolucja
DNA - DNA	mimikry - mimikra
DNA vlákno - włókno DNA	mohou za to geny - winne są temu geny
efekt zakladatele - efekt założyciela	molekula - molekula
enzym - enzym	molekulární genetika - genetyka molekularna
eukaryotický organismus - organizm eukariotyczny; eukariot	mutace - mutacja
evoluční teorie - teoria ewolucji	mutagenní - mutagenny
exon - egzon	mutovaný - zmutowany
fenotyp - fenotyp	naklonovat - sklonować
gen - gen	nukleotid - nukleotyd
gen odpovědný za... - gen odpowiedzialny za...	ovce Dolly - owca Dolly
genetická informace - informacja genetyczna	peptidová vazba - wiązanie peptydowe
genetická zátěž - obciążenie genetyczne	plazmid - plazmid
genetický drift - dryft genetyczny	polymeráza - polimeraza
genetický kód - kod genetyczny	populační genetika - genetyka populacyjna
genetický marker - marker genetyczny	poškozený gen - uszkodzony gen
genetik - genetyk	promotor - promotor
genom - genom	přírodní výběr - selekcja naturalna
genotyp - genotyp	reverzní transkripce - transkrypcja odwrotna
genová exprese - ekspresja genu	ribonukleová kyselina - kwas rybonukleinowy
genové inženýrství - inżynieria genetyczna	ribozom - rybosom
guanin - guanina	ribozym - rybozym
haploid - haploid	sekvence DNA - sekwencjonowanie DNA
haploidní - haploidalny	telomera - telomer
haplotyp - haplotyp	terminátor - terminator
chromatin - chromatyna	thymin - tymina
chromozom - chromosom	transdukce - transdukcja
inbreeding - chów wsobny	transkripce - transkrypcja
intron - intron	uložená v DNA - zapisana w DNA
jednotka dědičné informace - jednostka dziedziczności	uracil - uracyl
	vrozený - wrodzony
	zdědit - odziedziczyć

11.7 JĘZYKOZNAWSTWO

- abeceda** - alfabet
afrikáta - afrykat
aglutinační jazyk - język aglutynacyjny
alternace - oboczność
antonymum - antonim
aorist - aoryst
argot - żargon
argotický - żargonowy
archaický - archaiczny
archaismus - archaizm
artikulace - artykulacja
atematický - atematyczny
bezpředložkový - bezprzyimkowy
bezrodý - bezrodzajowy
bohemistika - bohemistyka
citace - cytata
citoslovce - onomatopeja
citový význam - znaczenie ekspresywne
čárka - przecinek
dějové jméno - nazwa czynności
dějový význam - znaczenie czynności
délka - iloczas
derivace - słowotwórstwo
diakritické znaménko - znak diakrytyczny
dialektologie - dialektologia
diftong - dyftong
dvojhlaska - dyftong
dvojí zápor - podwójne zaprzeczenie
dvojtečka - dwukropek
etymologie - etymologia
eufemismus - eufemizm
foném - fonem
fonetika - fonetyka
fonologie - fonologia
frazeologismus - frazeologizm
grafém - grafem
grafologie - grafologia
hieroglyf - hieroglif
hlaholice - głągolica
hláska - głoska
hovorový - mówiony; potoczny
idiom - idiom
interpunkční znaménko - znak interpunkcyjny
intonace - intonacja
jazyk - język
jazyková chyba - błąd językowy
jazyková kultura - kultura językowa
jazykověda - językoznawstwo
jazykový cit - wyczucie językowe
jazykozpyt (arch.) - językoznawstwo
jer - jer
jméno osobní - nazwa osobowa
jméno zeměpisné - nazwa miejscowa
kodifikace - kodyfikacja
kolokace - kolokacja
koncovka - końcówka
konsonant - spółgłoska
kontext - kontekst
kvantita - iloczas
lexikografie - leksykografia
lexikologie - leksykologia
mateřský jazyk - język ojczysty
mluvený projev - słowo mówione
morfologie - morfologia
mrtvý jazyk - język martwy
nářečí - dialekt
negace - zaprzeczenie
neologismus - neologizm
neznělý - bezdźwięczny
norma - norma
obecná lingvistika - językoznawstwo ogólne
obojetná souhláska - spółgłoska neutralna
odporovací - przeciwstawny
okasionalismus - okazjonalizm
onomastika - onomastyka
ortografie (diedzina jazykoznavstva) - ortografia
otazník - pytajnik
palatalizace - palatalizacja
piktogram - piktogram
písmeno - litera
písmo - pismo
pojmenování - nazwa
pojmosloví - terminologia
pomlčka - myślnik
pomocný vzor - wzór pomocniczy
pranostika - pranostyka
pravopis (zbiór reguľ) - pisownia; ortografia
prefix - przedrostek
předpona - przedrostek
přípona - przyrostek
příslaví - przysłowie
přízvuk - akcent
psaný projev - słowo pisane
původ slova - pochodzenie słowa
původce děje - agens
rčení - powiedzenie
řeč - mowa
řečnický obrat - zwrot retoryczny

JĘZYKOZNAWSTWO - CIĄG DALSZY:

samohláska - samogłoska
slang - gwara, slang
slangový - gwarowy, slangowy
slavistika - slawistyka
sloh - styl
slova přejatá - słowa zapożyczone
slovní čeled' - rodzina wyrazów
slovní fond - zasób słów
slovní intonace - intonacja wyrazowa
slovní zásoba - słownictwo
slovo - słowo
slovo neohébné - słowo nieodmienne
slovo odvozené - słowo pochodne
slovo ohebné - słowo odmienne
slovotvorba - słowotwórstwo
složenina - wyraz złożony
souhláska - spółgłoska
spisovný - literacki
spona - łącznik
spřežka - zrost
srovnávací mluvnice - gramatyka kontrastywna
stálý přízvuk - akcent stały
staroslověština - język staro-cerkiewno-słowiański
středník - średnik
střídání hlásek - wymiana głosek
stylistika - stylistyka
suffix - przyrostek
synonymum - synonim; wyraz bliskoznaczný

tečka - kropka
tvar - forma
tvarosloví - morfologia
tvarotvorný formant - formant słowotwórczy
tvarotvorný základ - podstawa słowotwórcza
udělat tečku za větou - postawić kropkę na końcu zdania
určitý člen - rodzajnik określony
uvozovka - cudzysłów
úzus - uzus
valence - walencja
vedlejší přízvuk - akcent poboczny
větný ekvivalent - równoważnik zdania
větný přízvuk - akcent zdaniowy
vlastní jméno - nazwa własna
vokál - samogłoska
vykřičník - wykrzyknik
výslovnost - wymowa
vyslovovat - wymawiać
význam - znaczenie
vzor - wzór
začátek slova - początek słowa
zápor - zaprzeczenie
závorka - nawias
zkratka - skrót
zkratkové slovo - skrótowiec
znělý - dźwięczny

SKŁADNIA:

bezpodmětný - bezpodmiotowy
doplněk - orzecznik
jmenná věta - zdanie z orzeczeniem imiennym
kongruence - związek zgody
objekt - dopełnienie
podmět - podmiot
podmět nevyjádřený - podmiot domyślny
predikát - orzeczenie
předmět - dopełnienie
přimykání - związek przynależności
přísudek - orzeczenie
přívlastek - przydawka
rekce - związek rzędu
rozvíjející větný člen - określenie
rozvitá věta - zdanie rozwinięte
řízenost - związek rzędu
skladba - składnia
slovosled - szyk zdania
souvětí - zdanie złożone
souvětí souřadné - zdanie złożone współrzędnie

subjekt - podmiot
syntax - składnia
tázací věta - zdanie pytające
vedlejší věta - zdanie poboczne
věta časová - zdanie czasowe
věta jednoduchá - zdanie proste
věta oznamovací - zdanie oznajmujące
věta příčinná - zdanie przyczynowe
věta přípustková - zdanie przyzwalające
věta řídicí - zdanie nadrzędne
věta složená - zdanie złożone
věta závislá - zdanie podrzędne
věta zvolací - zdanie wykrzyknikowe
věta žádací - zdanie rozkazujące
větná struktura - struktura zdania
větný člen - część zdania
větný rozbor - rozbiór zdania
vložená věta - zdanie wtrącone
vsuvka - zdanie wtrącone

GRAMATYKA:

- adjektivní** - przymiotnikowy
adjektivní skloňování - odmiana przymiotnikowa
adjektivum - przymiotnik
adverbium - przysłówek
aktivum - strona czynna
akuzativ - biernik
budoucí čas - czas przyszły
částice - partykuła
číslovka - liczebnik
číslovka násobná - liczebnik wielokrotny
číslovka řadová - liczebnik porządkowy
číslovka základní - liczebnik główny
dativ - celownik
druhý stupeň - stopień wyższy
duál - liczba podwójna
flexe - fleksja
genitiv - dopełniacz
historická mluvnice - gramatyka historyczna
imperativ - tryb rozkazujący
indikativ - tryb oznajmujący
infinitiv - bezokolicznik
instrumentál - narzędnik
interjekce - wykrzyknik
jednotné číslo - liczba pojedyncza
komparativ - stopień wyższy
kondicionál - tryb przypuszczający
lokál - miejscownik
minulý čas - czas przeszły
množné číslo - liczba mnoga
mužský rod - rodzaj męski
neurčitý člen - rodzajnik nieokreślony
nominativ - mianownik
ohýbací koncovka - końcówka fleksyjna
ohýbat se - odmieniać się
oznamovací způsob - tryb oznajmujący
pád - przypadek
podmiňovací způsob - tryb przypuszczający
podstatná jména abstraktní - rzeczowniki umysłowe
podstatná jména konkrétní - rzeczowniki zmysłowe
podstatná jména obecná - nazwy pospolite
podstatná jména vlastní - nazwy własne
podstatné jméno - rzeczownik
pozitiv - stopień równy
présens - czas teraźniejszy
první stupeň - stopień równy
předložka - przyimek
předložkový výraz - wyrażenie przyimkowe
přechodník minulý - imiesłów przysłówkowy uprzedni
přechodník přítomný - imiesłów przysłówkowy współczesny
příčestí činné - imiesłów przymiotnikowy czynny
příčestí trpné - imiesłów przymiotnikowy bierny
přídavné jméno - przymiotnik
příslowečné určení - okolicznik
příslowečné určení času - okolicznik czasu
příslowečné určení míry - okolicznik stopnia
příslowečné určení místa - okolicznik miejsca
příslowečné určení podmínky - okolicznik warunku
příslowečné určení průvodních okolností - okolicznik okoliczności towarzyszącej
příslowečné určení příčiny - okolicznik przyczyny
příslowečné určení přípustky - okolicznik przyzwolenia
příslowečné určení účelu - okolicznik celu
příslowečné určení způsobu - okolicznik sposobu
přítomný čas - czas teraźniejszy
rod činný - strona czynna
rod trpný - strona bierna
rozkazovací způsob - tryb rozkazujący
skloňování - odmiana; odmiana przez przypadki
slovesný - czasownikowy
sloveso - czasownik
sloveso dokonavé - czasownik dokonany
sloveso nedokonavé - czasownik niedokonany
slovní druh - część mowy
spojka - spójnik
střední rod - rodzaj nijaki
superlativ - stopień najwyższy
třetí stupeň - stopień najwyższy
ukazovací zájmeno - zaimek wskazujący
vid - aspekt
vokativ - wołacz
zájmeno - zaimek
zájmeno neurčité - zaimek nieokreślony
zájmeno osobní - zaimek osobowy
zájmeno přivlastňovací - zaimek dzierżawczy
zájmeno tázací - zaimek pytający
zájmeno ukazovací - zaimek wskazujący
zájmeno vztažné - zaimek względny
zájmeno zvrátné - zaimek zwrotny
způsob - tryb
ženský rod - rodzaj żeński

JĘZYKI ŚWIATA:

- afrikánština** - język afrykanerski
albánština - język albański
amharština - język amharski
arabština - język arabski
aramejština - aramejski
ásámština - język asamski
ázerbájdžánština - język azerbejdżański
barmština - język birmański
baskičtina - język baskijski
béloruština - język białoruski
bengálština - język bengalski
bulharština - język bułgarski
čeština - język czeski
čínština - język chiński
dánština - język duński
eskymáctina - język eskimoski
estonština - język estoński
ewe - język ewe
faerština - język faerski
filipínština - język filipiński
finština - język finlandzki
grónština - język grenlandzki
gruzínština - język gruziński
hausa - język hausa
hebrejština - język hebrajski
hindština - język hinduski
chorvatština - język chorwacki
indonéština - język indonezyjski
irština - język irlandzki
islandština - język islandzki
italština - język włoski
japonština - język japoński
katalánština - język kataloński
kazaština - język kazaski
khmerština - język khmerski
korejština - język koreański
kreolština - język kreolski
kurdština - język kurdyjski
kyrgyzština - język kirgiski
laoština - język laotański
latina - język łaciński
litevština - język litewski
lotyština - język łotewski
lucemburština - język luksemburski
maďarština - język węgierski
makedonština - język macedoński
malajština - język malajski
moldavština - język moldawski
mongolština - język mongolski
němčina - język niemiecki
nepálština - język nepalski
nizozemština - język holenderski
norština - język norweski
perština - język perski
polština - język polski
portugalština - język portugalski
ruština - język rosyjski
řečtina - język grecki
slovenština - język słowacki
slovinština - język słoweński
sotho - język soto
srbochorvatština - język serbsko-chorwacki
srbština - język serbski
svazijština - język suazyjski
španělština - język hiszpański
švédština - język szwedzki
tádžičtina - język tadżycki
tamilština - język tamilski
thajština - język tajski
tswanština - język tswana
turečtina - język turecki
turkmenština - język turkmeński
ukrajínština - język ukraiński
urdština - język urdu
uzbečtina - język uzbecki
velština - język walijski
vietnamština - język wietnamski
vlámština - język flamandzki

11.8 FILOZOFIA

agnosticismus - agnostycyzm
bytí - byt
dobro - dobro
empirismus - empiryzm
epikureismus - epikureizm
etika - etyka
existence - istnienie; egzystencja
filozof - filozof
filozofický - filozoficzny
filozofie - filozofia
chápat - rozumieć
idea - idea
intencionalita - intencjonalność
jsoucno - jestestwo
kauzalita - przyczynowość
konfuze - konfuzja
kriticismus - krytycyzm
metafyzika - metafizyka
morálka - moralność
moudrost - mądrość
myslitel - myśliciel

LOGIKA:

absurdní - absurdalny
analogie - analogia
antinomie - antynomia
argument - argument
argumentace - argumentacja
asociace - asocjacja
axiom - aksjom
binární operace - działanie dwuargumentowe
bludný kruh - zaczarowany krąg
dedukce - dedukcja
definice - definicja
definovat - definiować (ndk.); zdefiniować (dk.)
denotace - denotacja
disjunkce - alternatywa
ekvivalence - relacja równości
falzifikace - falsyfikacja
heuristika - heurystyka
Hornova klauzule - klauzula Horna
implikace - implikacja
indukce - indukcja
konotace - konotacja
kvantifikátor - kwantyfikikator
logická formule - formuła logiczna
logický - logiczny
logický člen - bramka logiczna
logický klam - sofizmat
logika - logika
modální logika - logika modalna

myšlenka - myśl
nekonečno - nieskończoność
nic - niebyt
noumenon - rzecz sama w sobie
ontologie - ontologia
otázka - problem
podstata - substancja
poznání - poznanie
prázdnota - pustka
pro - za
problém - problem
proti - przeciw
reflexe - refleksja
rozumět - rozumieć
smysl - sens
stoicismus - stoicyzm
subjektivismus - subiektywizm
svobodná vůle - wolna wola
vůle - wola
základy filozofie - podstawy filozofii
zlo - zło

negace - negacja; zaprzeczenie
nepřavda - fałsz
nepřímý důkaz - dowód nie wprost
novopozitivismus - pozytywizm logiczny
nutná podmínka - warunek konieczny
Occamova břitva - brzytwa Occama
paradox lháře - paradoks kłamcy
postačující podmínka - warunek wystarczający
pravda - prawda
pravdivá věta - zdanie prawdziwe
pravdivostní hodnota - wartość logiczna
pravdivostní tabulka - tablica prawdy
predikát - predykat; funkcja zdaniowa
premisa - przesłanka
protiargument - kontrargument
protipříklad - kontrprzykład
přímý důkaz - dowód wprost
rovnost - równoważność
rozhodování - proces decyzyjny
rozpor - sprzeczność
Russelova anatomie - Paradoks Russela
sjednocení množin - suma zbiorów
soud - sąd
tautologie - tautologia
unární operace - operacja jednoargumentowa
vícetavová logika - logika wielowartościowa
výroková logika - rachunek zdań
výroková proměnná - zmienna zdaniowa

11.9 JEDNOSTKI MIAR I WAG

akr - akr	míle - mila
ampér - amper	milimetr - milimetr
ar - ar	minuta - minuta
čtvereční metr - metr kwadratowy	míra - miara
galon - galon	mol - mol
grain - gran	námořní míle - mila morska
hektar - hektar	odvozená jednotka - jednostka pochodna
hodina - godzina	palec - cal
hřivna - grzywna	píd' - piędź
jednotka - jednostka	rok - rok
jitro - morga	sáh - sążeń
kandela - kandela	sekunda - sekunda
karát - karat	soustava SI - układ SI
kilometr čtvereční - kilometr kwadratowy	talent - talent
kopa - kopa	tucet - tuzin
lán - łan	tuna - tona
libra - funt	unce - uncja
loket - łokieć	veletucet - gros
mandel - mendel	versta - wiorsta
měřit - mierzyć	yard - jard
metr krychlový - metr sześcienny	základní jednotka - jednostka podstawowa

11.10 GEOGRAFIA

atlas - atlas	obratník - zwrotnik
atmosféra - atmosfera	podnebí - klimat
autoatlas - atlas samochodowy	pohraničí - pogranicze
enkláva - enklawa	pól - biegun
exkláva - eksklawa	polární kruh - krąg polarny
geografie - geografia	politická geografie - geografia polityczna
glóbus - globus	poloha - położenie
hladina moře - poziom morza	polokoule - półkula
hydrosféra - hydrosfera	rovník - równik
kartografické zobrazení - odwzorowanie kartograficzne	rovnoběžka - równoleżnik
kartografie - kartografia	rozloha - powierzchnia
klima - klimat	toponymum - toponim
kontinent - kontynent	trojmezí - trójstyk
krajinná sféra - epigeosfera	vrstevnice - warstwica
litosféra - litosfera	základní poledník - południk zerowy
mapa - mapa	zemědíl - kontynent
měřitko mapy - skala mapy	zeměpis - geografia
nadmořská výška - wysokość bezwzględna	zeměpisná délka - długość geograficzna
námořní mapa - mapa morska	zeměpisná šířka - szerokość geograficzna
nepřesná mapa - niedokładna mapa	zeměpisné souřadnice - współrzędne geograficzne

11.11 ARCHEOLOGIA**antický** - antyczny**archeolog** - archeolog (*mężczyzna*)**archeologická metoda** - metoda archeologiczna**archeologický** - archeologiczny**archeologický pramen** - źródło archeologiczne**archeologie** - archeologia**archeoložka** - archeolog (*kobieta*)**artefakt** - artefakt**doba bronzová** - epoka brązu**doba kamenná** - epoka kamienia**doba měděná** - epoka miedzi**doba železná** - epoka żelazna**dokumentace** - dokumentacja**eneolit** - eneolit**halštatská kultura** - kultura halsztacka**hradiště** - grodzisko**keramika** - ceramika**laténská kultura** - kultura lateńska**lužická kultura** - kultura łużycka**megalit** - megalit**mezolit** - mezolit**nález** - znalezisko**nástroje** - narzędzia**neolit** - neolit**paleolit** - paleolit**pohřebiště** - cmentarzysko**pravěk** - prehistoria**pravěká archeologie** - archeologia pradziejowa**procesuální archeologie** - archeologia procesualna**rewolucja neolityczna** - rewolucja neolityczna**vykopávky** - wykopaliska**zarubinecká kultura** - kultura zarubiniecka

12. TECHNIKA

12.1 PRZEMYSŁ

automatizace - 1.automatyka 2. automatyzacja	píst - tłok
bagr - koparka; pogłębiarka	plynovod - gazociąg
beton - beton	pneumatické kladivo - młot pneumatyczny; kilof
brus - toczak	postavit továrnu - wybudować fabrykę
buldozer - buldożer; spychacz	potravinářský průmysl - przemysł spożywczy
cihelna - cegielnia	potrubí - rurociąg
cisterna - cysterna	prošťřikovací lis - prasa do cięcia
cukrovar - cukrownia	průmyslová odvětví - gałęzie przemysłu
dílna - warsztat	průmyslová výroba - produkcja przemysłowa
druhotná surovina - surowiec wtórny	průmyslová zóna - strefa przemysłowa
dřevozpracující průmysl - przemysł drzewny	ropa - ropa
formovací lis - prasa do formowania	ropovod - ropociąg
hala - hala	rypadlo - koparka
halda - hałda	sbíječka - młot pneumatyczny; kilof
hornictví - górnictwo	sklad - magazyn
hutnictví - hutnictwo	slévárnoství - odlewnictwo
inženýr - inżynier	slévárna - odlewnia
jeřáb - dźwig; żuraw	slévárna litiny - odlewnia żeliwa
kalit - hartować	soustruh - tokarka
keramický průmysl - przemysł ceramiczny	spřádací stroj - przędzarka
komín - komin	stoka - ściek
kožedělný průmysl - przemysł skórzany	stroj - maszyna
koželužství - garbarstwo	strojovna - maszynownia
letectví - lotnictwo	struska - żużel
linková výroba - produkcja taśmowa	svářečská přilba - przyłbica spawalnicza
lis - prasa	svářečské práce - prace spawalnicze
lisovací stroj - prasa	škvára - żużel
loděnice - stocznia	štěrk - żwir
malovýroba - drobna produkcja	štěrkovna - żwirownia
malovýrobce - drobny producent	tavba - topienie
mazivo - smar	tavit - topić
metalurgie - metalurgia	tavivo - topnik
montážní linka - taśma montażowa	technik - technik
nádrž - zbiornik	těžké stroje - ciężki sprzęt
nafta - nafta	těžní plošina - platforma wiertnicza
obrábění kovů - obróbka metali	továrna (na co?) - fabryka (czego?)
obuvnický průmysl - przemysł obuwniczy	trubní vedení - rurociąg
odval - hałda	turbína - turbina
odvětrávací šachta - szyb wentylacyjny	úpravna - wykończalnia
okružní potrubí - rurociąg pierścieniowy	válcování - walcowanie
ostřihovací lis - prasa do okrawania	vlečka - bocznica
padací beran - rozbijarka	vrtná věž - wieża wiertnicza
pánev - zagłębie	vyklápeč - wywrotka
papírenský průmysl - przemysł papierniczy	výtah - winda
pásová výroba - produkcja taśmowa	znečištěné ovzduší - zanieczyszczone powietrze
pásový dopravník - transporter taśmowy	zplodiny - spaliny
pec - piec	zpracování potravin - przetwórstwo spożywcze
pila - 1. pila (<i>nářadí</i>) 2. tartak	

11.2 GÓRNICTWO

baňský úřad - urząd górniczy
diamantový důl - kopalnia diamentów
dobývací prostor - obszar górniczy
dobývateľný - nadający się do wydobywania
důlní dílo - wyrobisko górnicze
důlní otřesy - wstrząsy kopalniane
důlní pole - pole górnicze
důlní vody - wody kopalniane
důlní závod - zakład górniczy
halda - hałda
hlubinná těžba - wydobywanie głębinowe
hlušina - skała płonna
hornictví - górnictwo
horník - górnik
jáma - szyb
koks - koks
koksárenství - koksownictwo
koksovateľnosť - koksowalność
koksovna - koksownia
ložisko - złożenie
měděná ruda - ruda miedzi

měděný důl - kopalnia miedzi
mocnost slojí - grubość pokładów
nadložní horniny - skały nadkładowe
odstřel - odstrzał
odval - hałda
petrografické složení - skład petrograficzny
povrchový důl - kopalnia odkrywkowa
průzkumný vrt - odwiert badawczy
sedlový sloj - pokład siodłowy
souvrství - warstwy
stupeň prouhelnění - stopień uwęglenia
šachta - szyb
štola - sztolnia
těžba - wydobywanie
těžní věž - wieża szybowa
uhelná pánev - zagłębienie węglowe
uhelné sloje - pokłady węglowe
uhlí koksovateľné - węgiel koksowy
uhlonosné vrstvy - warstwy węglonośne
vrt - odwiert

GÓRNICTWO - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Na místě původních dolů vznikla hornická muzea.
 První písemná zmínka o hornictví a těžbě rud.
 Hornická tradice je však mnohem starší.
 Těžily se zde stříbrné rudy, olovo, zinek i uran.
 Hornictví se stalo tradičním způsobem obživy.
 Historie těžby a zpracování zlata na Novoknínsku.
 Nejstarší doložená těžební oblast.
 Historie kutnohorského dolování se datuje od roku 985.
 Stříbrná horečka vypukla ke konci 13. století.
 Král Václav II. vydal horní zákon.
 Chodba původního středověkého dolu.
 V šachtách se začal hromadit plyn.
 Těžba byla obnovena.

Kopalnie przekształciły się w muzea górnictwa.
 Pierwsza pisemna wzmianka o górnictwie i wydobywaniu rud.
 Tradycja górnictwa jest jednak znacznie starsza.
 Wydobywano tu rudy srebra, ołowiu, cynku oraz uranu.
 Górnictwo stało się tradycyjnym źródłem utrzymania.
 Dzieje wydobywania i obróbki złota w regionie Novego Knína.
 Najstarszy udokumentowany obszar wydobywania.
 Historia kutnohorskich kopalni sięga 985 roku.
 Gorączka srebra wybuchła tu pod koniec XIII wieku.
 Król Wacław II. wydał ustawę o górnictwie.
 Korytarz oryginalnej średniowiecznej kopalni.
 W szybach zaczął się gromadzić gaz.
 Przywrócono wydobywanie.

12.3 BUDOWNICTWO

bednit - deskować	rámový nosník - belka bezprzekątnikowa
běhoun - cegła wozówka	rozložení zatížení - rozłożenie obciążenia
betonář - betoniarz	rýč - szpadel; łopata
bezpečnostní předpisy - przepisy bezpieczeństwa	rypadlo - koparka
bytová výstavba - budownictwo mieszkaniowe	sádra - gips
cement - cement	sesedání stavby - osiadanie budowy
cementovat - cementować	sestoupit z žebříku - zejść z drabiny
cihla - cegła	schodnice - belka policzkowa
cihlový - ceglany	skládací střecha - dach falisty
dehet - smoła	spárovat - fugować
dlaždice - płytką	spřažený nosník - belka zespolona
doba odležení malty - czas przechowywania zaprawy	stavební člen - człon konstrukcji
doba tuhnutí - czas wiązania	stavební objekt - budowla
drát - drut	staveniště - plac budowy
dřevěný obklad stěny - boazeria	stěnový blok - blok ścienny
dřevo - drewno	štěrkovat - szpachlować
dutá cihla - cegła drażona	stropní nosník - dźwigar stropowy
dvojitý nosník - dźwigar bliźniaczy	střešní taška - dachówka
elektrické šňůry - przewody elektryczne	suť - gruz
hladit - wygładzać	svod dešťové vody - odprowadzanie wody deszczowej
hlavní uzávěr plynu - główny zawór gazu	táflování stěny - boazeria
hromosvod - piorunochron	tepelná izolace - izolacja cieplna
komín - komin	tepelná izolační schopnost - ciepłochłonność
konstrukce - konstrukcja	těsný - 1. szczelny 2. wiążący
lepenka - papa	trám - belka
lešení - rusztowanie	trám pod příčkou - belka naścienna
lícovka - cegła okładzinowa	trhlina - rysa
lišta - listwa	trubka - rurka
litý beton - lany beton	tuhnout - sztywnieć
malta - zaprawa	uzemnění - uziemienie
míchačka - betoniarka	vnější omítka - tynk zewnętrzny
nanést vrstvu - nanieść warstwę	vylézt na žebřík - wyjść na drabinę
násada - dźwigar	vysunout žebřík - wysunąć drabinę
nosník - dźwigar	vzpěra - podpora
obednit - pokryć deskami	základ - fundament
ohnivzdorný - ogniotrwały	základní nátěr - powłoka gruntowa
okap - 1. rynna 2. obdasznica (<i>na střeše</i>)	zasklít okno - wstawić szybę
okenní překlad - belka nadokienna	zateplení - ocieplenie
omítání - tynkowanie	zátěž - obciążenie
omítat - tynkować	zatížení - obciążenie
omítka - tynk	zdivo - mur
opírat žebřík - opierać drabinę	zdvihač - podnošnik
pálená cihla - cegła palona	zed' - 1. mur 2. ściana
pěnobeton - pianobeton	zednická lžice - kielnia
podlahový trámec - belka podłogowa	zesílení - wzmocnienie
podloží - podłoże	ztvrdnout - stwardnieć
prasklina - pęknięcie	zvuková izolace - izolacja akustyczna
prefabrikovaný díl - prefabrykat	žebřík - drabina
překližka - sklejka; dykta	žlab - rynna

12.4 ARCHITEKTURA

akvadukt - akwedukt	most - most
ambit - krużganek	nádvoří - dziedziniec
anglický park - park angielski	násep - nasyp
apsida - apsyda	novogotika - neogotyka
architektonický prvek - element architektoniczny	oblouk - łuk
architráv - architrav; nadstupie	oranžerie - oranżeria
arkády - arkady	ornament - ornament
arkýř - wykusz	palisáda - palisada
baldachýn - baldachim	palmeta - palmeta
balustráda - balustrada	park - park
barbakán - barbakan	pilastr - pilaster
baroko - barok	piliř - filar
brána - brama	podloubí - podcienie
ciborium - cyboryum	podstávkový dům - chałupa/dom przystępowa/y
cimbuří - blanki	portál - portal
citadela - cytadela	pozdńi gotika - późny gotyk
dolmen - dolmen	propyleje - propyleje
dórský řád - porządek dorycki	pyramida - piramida
dórský sloup - kolumna dorycka	reliéf - relief; płaskorzeźba
estakáda - estakada	rizalit - ryzalit
estetický prvek - element dekoracyjny	rokoko - rokoko
funkcionalismus - funkcjonalizm	románský sloh - styl romański
gotický oblouk - ostrołuk	rotunda - rotunda
gotika - gotyk	rozeta - rozeta
herma - herma	řimsa - gzyms
hradba - mur obronny	secese - secesja
hrázděné zdivo - mur pruski	secesní - secesyjny
chrlič - rzygacz	sloup - 1. słup 2. kolumna
ióńský řád - porządek joński	sloupořadí - kolumnada
klasicismus - klasycyzm	stéla - stela
klenba - sklepienie	stylobat - stylobat
klenební žebro - żebro sklepienia	svorník - zwornik
kolonáda - kolumnada	štít - szczyt
kompozitní řád - porządek kompozytowy	štuk - stiuk
koncha - koncha	tholos - tolos
konzola - konsola	triglyf - tryglif
kopule - kopuła	triumfální oblouk - łuk triumfalny
korintský řád - porządek koryncki	tympanon - tympanon
kružba - maswerk	veranda - weranda
křížová klenba - sklepienie krzyżowe	věž - wieża
kvadratura - krużganek	viadukt - wiadukt
kyklopské zdivo - mur cyklopowy	vlys - fryz
lomený oblouk - ostrołuk	voluta - woluta
manýrismus - manieryzm	žlábkování - żłobkowanie
metopa - metopa	

ARCHITEKTURA - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Vytvořil zde ojedinělý soubor měšťanských interiérů. Byla postavena v novoromańském slohu. Jde o monumentální stavbu s trojrodní dispozicí. Nádrž kašny má půdorys šesticípé hvězdy. Voda vtéká do kašny ze tří kovových chrličů. Kašna je bohatě zdobena alegorickými postavami. Zdobená okna, dveře a štíty. Využívá výhod obou stavebních metod. Roubená obytná část držela teplo. Hrázděná část nebyla vytápěná. Převádí zatížení střechy přímo k základům.

Wytworzył tu wyjątkowy zespół architektury miejskiej. Została wybudowana w stylu neoromańskim. Jest to monumentalna budowla o trójnawowej dyspozycji. Basen fontanny ma kształt gwiazdy sześcioramiennej. Woda wpływa do fontanny z trzech metalowych rzygaczy. Fontanna jest bogato zdobiona alegorycznymi postaciami. Zdobione okna, drzwi i frontony. Korzysta z zalet obu metod budowlanych. Zrębowa część mieszkalna zatrzymywała ciepło. Część szachulcowa nie była ogrzewana. Przenosi obciążenie dachu bezpośrednio na fundamenty.

12.5 MAJSTERKOWANIE

domáci kutil - złota rączka; majsterkowicz	roura - rura
háček - haczyk	rozmístit nábytek - rozmieścić meble
hák - hak	řez - cięcie
klín - klin	řezat - ciąć
koleno - kolanko (<i>w instalacji wodnej</i>)	řezat dříví pilou - piłować drewno
kosmetická úprava - kosmetyczna zmiana	sejmout - zdjąć
kouřovod - przewód kominowy	seškrábat barvu ze skla - zeszkrobać farbę z szyby
krytina - wykładzina	snížit proudění vzduchu - zmniejszyć cyrkulację powietrza
kutil - majsterkowicz	spoj - połączenie; spojenie
linoleum - linoleum	strhávat tapety - zdzierać tapety
madlo - poręcz	tapetování - tapetowanie
mořit dřevo - bejcować drewno	tmel - kit
nános - osad	ucpaná záchodová mísa - zatkana muszla klozetowa
netěsný - nieszczelny	ucpat škvíru - zatkać szparę
odhrnout - odsunąć; rozsunąć (<i>np. zastłony</i>)	utěsnění - uszczelnienie
odkapávání vody - kapanie wody	voda uniká - woda wycieka
odřezek - obcinek; zrzynek	voskování - woskowanie
odstranění skvrn - usunięcie plam	vrťák - wiertło
odstranit problém - usunąć problem	vtání - wiercenie
odstranit vodní kámen - vusunąć kamień wodny	vyboulené prkno - wybrzuszona deska
odstranit vrzání schodů - usunąć skrzypienie schodów	vyčištění - wyczyszczenie
odšroubovat - odkręcić	vyčínívat - wystawać
odvzdušňovat radiátor - odpowietrzać kaloryfer	vyměnit zámky - wymienić zamki
ochranný nátěr - lakier ochronny	vyříznout - wyciąć
okenní rám - rama okienna	vyvrtat - wywiercić
oprava - naprawa	vyžadovat neodkladnou opravu - wymagać niezwłocznej naprawy
podložka - podkładka	záclony rozhrnované do stran - zasłony rozsuwane na boki
podomácku vyrobený - wyprodukowany domowym sposobem	zadržít si třísku do dlaně - wbić sobie drzazgę w dłoń
pokládat podlahovou krytinu - kłaść podłogę	záplata - łata
popálit si kůži - poparzyć (sobie) skórę	zářez - wcięcie; nacięcie
postříkat - popryskać	zátka - zatyczka
práce na střeše - roboty na dachu	zatlouct hřebík - wbić gwóźdź; przybić gwóźdź
pracovní oděv - ubranie robocze	zavěsit obrázek - powiesić obrazek; zawiesić obrazek
pravidelná údržba - regularna konserwacja	zavrtávat se - wwiercać się
pročištění - przeczyszczenie (<i>nie biegunka!</i>)	zemní kabel - kabel uziemiający
propláchnout čistou vodou - przepłukać czystą wodą	zhoblovat - zheblować
propláchnout sifon - przepłukać syfon	zjistit si, kudy probíhá potrubí - dowiedzieć się, którędy biegną rury
provést práce - wykonać prace	zvýšit přítok vody do sprchy - zwiększyć dopływ wody do prysznicza
přetékat - przeciekać	
přípevnit - przymocować	
přítlouct - przybić	
rachocení vody v potrubí - szum wody w rurach	

12.6 ENERGETYKA

bazén pro uložení ozářeného paliva - basen z wodą do składowania zużytego paliwa	plynárnoství - gazownictwo
biomasa - biomasa	plynárna - gazownia
biopalivo - biopaliwo	plynoměr - gazomierz
blok elektrárny - blok elektrowni	plynovod - gazociąg
černé uhlí - węgiel kamienny	pohonné hmoty - paliwa
čerpací stanice - stacja benzynowa	radioaktivní odpady - odpady radioaktywne
distribuční společnost - spółka dystrybucyjna	rafinerie - rafineria
elektrárna - elektrownia	reaktor - reaktor
elektroenergetika - elektroenergetyka	reaktor grafitový - reaktor grafitowy
elektrína - energia elektryczna	ropná společnost - koncern naftowy
energetická efektivita - efektywność energetyczna	rozštěpení uranu - rozszczepienie uranu
energetická nezávislost - niezależność energetyczna	řetězová reakce - reakcja łańcuchowa
energetický audit - audyt energetyczny	skleníkový plyn - gaz cieplarniany
energetika - energetyka	solární článek - ogniwo słoneczne
fosilní palivo - paliwo kopalne	spalování bioplynu - spalanie biogazu
fytomasa - fitomasa	spotřeba - zużycie
generátor - generator	spotřebič - odbiornik
hnědé uhlí - węgiel brunatny	spotřebitel - odbiorca
hydroenergetika - energetyka wodna	strojovna - maszynownia
chladivo - chłodziwo	teplárna - ciepłownia
jaderná elektrárna - elektrownia atomowa; elektrownia jądrowa	teplárnoství - ciepłownictwo
jaderná energie - energia jądrowa	těžkovodní reaktor - reaktor ciężkowodny
kapalné palivo - ciekłe paliwo	tłakový reaktor - reaktor ciśnieniowy
kontejnment - hermetyczna osłona bezpieczeństwa	topný olej - olej opałowy
konvenční elektrárna - elektrownia konwencjonalna	transformátor - transformator
maloodběratel - odbiorca detaliczny	trh s elektrínou - rynek energii elektrycznej
moderátor - moderator	turbína - turbina
obnovitelné zdroje energie - odnawialne źródła energii	uhelná elektrárna - elektrownia węglowa
obohacený uran - wzbogacony uran	varný reaktor - reaktor z wrzącą wodą
odlučovač - separator	vedení vysokého napětí - linie wysokiego napięcia
palivo - paliwo	velkoodběratel - odbiorca hurtowy
palivový bloček - pręt paliwowy	větrná elektrárna - elektrownia wiatrowa
pančování nafty - chrzczenie paliwa	větrník - wiatrak (<i>w elektrowni wiatrowej</i>)
parní generátor - wytwornica pary	větrný mlýn - wiatrak
pevné palivo - paliwo stałe	vodní elektrárna - elektrownia wodna
plyn - gaz	výkon - moc
	výpadek elektríny - przerwa w dostawie energii elektrycznej
	zemní plyn - gaz ziemny

12.7 ELEKTROTECHNIKA

absolutní ampér - amper bezwzględny	impulzní dioda - dioda impulsowa
admitance - admitancja	indukční ohřev - nagrzewanie indukcyjne
aktivní - aktywny	indukčnost - indukcyjność
ampér - amper	induktor - induktor
ampérhodina - amperogodzina	integrovaný obvod - układ scalony
ampérmetr - amperometr	izolační fólie - folia izolacyjna
ampéřzávit - amperozwój	izolátor - izolator
amplituda - amplituda	jednotka - jednostka
analyzátor zátěže - analizator obciążeń	jmenovité napětí - napięcie nominalne
anoda - anoda	kabel s obvodovou izolací - kabel o izolacji rdzeniowej
baterie - bateria	kabel s papírovou izolací - kabel o izolacji papierowej
báze - baza	kabel s vrstvenou izolací - kabel o izolacji stopniowanej
bipolární tranzistor - tranzystor bipolarny	kabeláž - okablowanie
bočník - bocznik	kablík - kabelek
cívka - cewka	kapacita - pojemność
čapka - kołpak	katoda - katoda
časová konstanta - stała czasowa	kenotron - kenotron
činný výkon - moc czynna	keramický kondenzátor - kondensator ceramiczny
článek - ogniwo	kladná hodnota - wartość dodatnia
destička - płytka	kladná elektroda - elektroda dodatnia
diak - diak	kladný pól - biegun dodatni
dielektrikum - dielektryk	kmitočtové pásmo - pasmo częstotliwości
digitron - digitron	kolektor - kolektor
dioda - dioda	kondenzátor elektrolytický - kondensator elektrolityczny
dipol - dwubiegun	kondenzátor keramický - kondensator ceramiczny
doba nabíjení - czas ładowania	kondenzátor vzduchový - kondensator powietrzny
dynoda - katoda wtórna	kryt elektronky - kołak lampy
elektrická energie - energia elektryczna	křemíková dioda - dioda krzemowa
elektroda - elektroda	lavinový průraz - przebiecie lawinowe
elektrolyt - elektrolit	magnetizace - namagnesowanie
elektronkový generátor - generator lampowy	malý stupeň integrace - integracja standardowa (SSI)
emitor - emiter	měřič - miernik
Esakiova dioda - dioda Esakiego	mezní výkon - moc graniczna
Faradayova klec - klatka Faradaya	Millerův integrátor - integrator Millera
fázoměr - fazomierz	měníč napětí - przetwornik napięciowy
feritové jádro - rdzeń ferrytowy	mnohodutinový magnetron - magnetron wielowńękowy
feritový magnet - magnes ferrytowy	měřicí generátor - generator pomiarowy
filtrační kondenzátor - kondensator filtrowy	můstek - mostek
fotodioda - fotodioda	náboj - ładunek
fotoelektrický článek - ogniwo fotoelektryczne	nadzemní kabel - kabel napowietrzny
fotorezistor - fotorezystor	náhradní obvod - obwód zastępczy
fototranzistor - fototranzystor	napětí - napięcie
frekvence - częstotliwość	naprázdno - w stanie jałowym
galvanometr - galwanometr	napěťová charakteristika - charakterystyka napięciowa
Geisslerova trubice - lampa Geisslera	nastavovací rezistor - rezystor nastawny
generátor - generator	
generátorové soustrojí - agregat prądotwórczy	
germaniová dioda - dioda germanowa	
grafické znázornění - wykres	
charakteristika - charakterystyka	
ignitor - ignitor	
impedance - impedancja	

ELEKTROTECHNIKA - CIĄG DALSZY:

- obloukovka** - lampa łukowa
obvod - obwód
odpojovací pojistka - bezpiecznik odłączeniowy
odpor - opór
odpor nakrátko - opór zwarciový
odpor šíření - rezystancja rozptylu
odpor uzemnění - opór uziemienia
odrušovací kondenzátor - kondensator przeciwwzakłóceniový
omezovač přepětí - bezpiecznik przepięciowy
opředení - obwój
opředený drát - drut oplecioný
oscilograf - oscylograf
otevřený obvod - obwód otwarty
ovíjení - obwój
paralelní zapojení - połączenie równoległe
pasivní - pasywný
plošný obvod - obwód drukowany
počáteční napětí - napięcie początkowe
polovodič - półprzewodnik
polovodivý - półprzewodnikowy
pólový nástavec - nabiegunník
potenciál - potencjał
potenciometr - potencjometr
pravidlo levé ruky - reguła lewej ręki
pravidlo o vývrtce - reguła korkociągu
primární cívka - cewka pierwotna
primární obvod - obwód pierwotny
propustný směr - kierunek przewodzenia
proud - prąd
proud proměnný - prąd zmienny
proudová cívka - cewka prądowa
proudová charakteristika - charakterystyka prądowa
proudová kompenzace - kompensacja prądu
proudová zatížitelnost - obciążalność prądowa
průchod proudu - przepływ prądu
průraz kanálu - przebicie kanałowe
přepětí - przepięcie
při zkratovém výstupu - przy zwartym wyjściu
příkon - moc
přivádět proud - doprowadzać prąd
reaktance - reaktancja
referenční napětí - napięcie odniesienia
regulace napětí - regulacja napięcia
rezistor - rezystor
samočinná pojistka - bezpiecznik automatyczny
sekundární cívka - cewka wtórna
sériové zapojení - połączenie szeregowé
signál - sygnał
skluzový kmitočet - częstotliwość poślizgowa
směr průchodu proudu - kierunek przepływu prądu
smyčka - pętla
smyčkový galvanometr - galwanometr pętlicowy
součástka - element
spínač - łącznik
spojovací kleště - cęgi łączeniowe
spotřebič - odbiorník
střední stupeň integrace - integracja średnioskalowa
střídavý proud - prąd przemienny
svorka - zacisk
špičkové napětí - napięcie szczytowe
šunt - bocznik
tavná pojistka - bezpiecznik topikowy
termistor - termistor
tlumivka - cewka dławikowa
tok strumień
transformátor - transformator
tranzistor - tranzystor
triak - triak
trioda - trioda
trojžilový kabel - kabel trójżyłowy
tyristor - tyrystor
usměrňovač - prostownik
uzavřený obvod - obwód zamknięty
uzel - węzeł
válcová cívka - cewka cylindryczna
varistor - warystor
velký stupeň integrace - integracja wieloskalowa (LSI)
velmi velká integrace - integracja bardzo dużej skali (VLI)
vinutí - uzwojenie
vnitřní odpor - opór wewnętrzny
vodivost - przewodność; zdolność do przewodzenia
voltampérová charakteristika - charakterystyka napięciowo-prądowa
voltmetr - woltometr
vstup - wejście
vstupní odpor - opór wejściowy
větev můstku - gałąź mostku
výkon - moc
výkonová dioda - dioda mocy
výstup - wyjście
výstupní charakteristika - charakterystyka wyjściowa
výstupní odpor - opór wyjściowy
vztažný bod - punkt odniesienia
watt - wat
watthodina - watogodzina
záporná elektroda - elektroda ujemna
záporný pól - biegun ujemny
záporová hodnota - wartość ujemna
zátěžová charakteristika - charakterystyka obciążenia
zatěžovací impedance - impedancja obciążenia
závit - zwój
závitová pojistka - bezpiecznik wkrętowy
zdánlivý výkon - moc pozorná
zdroj energie - źródło energii
Zenerova dioda - dioda Zenera
zesilovač - 1. wzmacniacz 2. amplifikator
zhášecí kondenzátor - kondensator gaszący
zkratná pojistka - bezpiecznik zwarciový
žhavená katoda - katoda żarzona
žhavicí obvod - obwód żarzenia

12.8 KOMPUTER

- 3D brýle** - okulary 3D
archivace dat - archiwizacja danych
bios - bios
bit - bit
buffer - bufor
cache - cache; pamięć podręczna,
CD mechanika - czytnik CD
cluster - klaster
čip - chip
čipová sada; čipset - chipset
čtecí hlava - głowica odczytu
čtečka paměťových karet - czytnik kart pamięci
čtení - odczyt
data uložená na disku - dane zapisane na dysku
defragmentace - defragmentacja
dvoujádrový - dwurdzeniowy
dvoustranný tisk - druk obustronny
ergonomická klávesnice - klawiatura ergonomiczna
externí - zewnętrzny
faxmodem - faksmodem
formátovat - formatować (ndk.); sformatować (dk.)
fotopapír - papier fotograficzny
fototiskárna - drukarka fotograficzna
frekvence - częstotliwość
grafická karta - zintegrowana karta graficzna
hlava - głowica
inkoust - atrament
inkoustová tiskárna - drukarka atramentowa
instrukce - instrukcja (*procesora*)
jádro - rdzeń
jednotka plovoucí čárky - jednostka
zmiennoprzecinkowa
jehličková tiskárna - drukarka igłowa
jižní můstek - mostek południowy
kapacita - pojemność
klávesa - klawisz
klávesnice - klawiatura
klávesová kombinace - kombinacja klawiszy
klávesová zkratka - skrót klawiszowy
komprese - kompresja
konektor - złącze
kopírovat - kopiować
laser - laser
laserová tiskárna - drukarka laserowa
médium - nośnik
mezerník - klawisz spacji; spacja
mezipaměť - pamięć podręczna
mikroprocesor - mikroprocesor
načítat z paměti - wczytywać z pamięci
nahrát data - nagrać dane
napětí - napięcie
naskenovat - zeskanować
nízké náklady - niskie koszty
numerická klávesnice - klawiatura numeryczna
oddíl - partycja (dysku)
optický disk - dysk optyczny
otáčky - obroty
paměť - pamięć
paměťový modul - moduł pamięci
paralelní port - port równoległy
patice - gniazdko
periferní zařízení - urządzenie peryferyjne
permanentní paměť - pamięć tylko do odczytu
pevný disk - dysk twardy
plošný skener - skaner płaski
podavač papíru - podajnik papieru
podržet klávesu - przytrzymać klawisz
pokrytí tonerem - zaczernienie strony
povel - rozkaz
primární cache - pamięć cache L1
procesor - procesor
projektor - projektor
přetaktovat - przetaktować
přístupová doba - czas dostępu
psát všemi deseti - pisać bezwzrokowo
rameno - ramię
rozdělit disk na oddíly - podzielić dysk na partycje
rozložení znaků - układ znaków
rychlost - prędkość
sběrnice - 1. szyna 2. magistrala
sektor - sektor
sériový port - port szeregowy
severní můstek - mostek północny
síťová karta - karta sieciowa
skener - skaner
skenovat - skanować
slot - slot
stisk kláves - naciśnięcie klawiszy
šipka - strzałka
tablet - tablet
tisknout - drukować
tisknout hodně a často - drukować dużo i często
toner - toner
touchpad - touchpad
trackball - trackball
ukládání dat - zapis danych; zapisywanie danych
ventilátor - wentylator
větrák - wiatrak
volant s pedály - kierownica z pedałami
vstup - wejście
vstupní zařízení - urządzenie wejścia
vypálit si CD - nagrać CD; wypalić CD
vypalovačka - nagrywarka
výstup - wyjście
výstupní zařízení - urządzenie wyjścia
výtisk - wydruk
vytisknout - wydrukować
webová kamera - kamera internetowa
základní deska - płyta główna
zápisová hlava - głowica zapisu
zapojit do portu - podłączyć do portu
zařízení - urządzenie
zásobník - bufor
zpracovávat instrukce - przetwarzać instrukcje
ztráta všech dat - utrata wszystkich danych
zvuková karta - zintegrowana karta dźwiękowa

12.9 GRY KOMPUTEROWE

bonus - bonus	linearita - linearność
časový limit - limit czasowy	logická hra - gra logiczna
datadisk - cover	mise - misja
dohrát hru - przejść grę	mód - tryb
dvourozměrný - dwuwymiarowy	multiplayer - multiplayer
editor - editor	nápaditost - pomysłowość
hektolitry krve - hektolitry krwi	násilí - przemoc
herní časopis - czasopismo o grach komputerowych	návod na hru - solucja
herní server - serwer gier	nuda - nuda
herní žánr - gatunek gry	obtížnost - trudność
hloubka textur - głębia tekstur	online hra - gra on-line
hráč - gracz	ošklivá grafika - brzydka grafika
hrami posedlý - maniak gier	ovládání - sterowanie
hrát novou hru - grać od nowa	pinball - pinball
hrát počítačové hry - grać w gry komputerowe	postava - postać
hratelné demo - grywalne demo	průměrná hra - przeciętna gra
hratelnost - grywalność	renderovat - renderować
hrbolaté textury - bump-mapping	rozhraní - interfejs
hrdina - bohater	RPG - RPG
hrdinka - bohaterka	strategie - strategia
hříčka - gierka	trainer - trener
hudební doprovod - ścieżka dźwiękowa	umělá inteligence - sztuczna inteligencja
cheat - cheat	úroveň - poziom; level
interaktivní - interaktywny	uspět u hráčů - cieszyć się popularnością wśród graczy
intro - intro	videohra - gra wideo
kariérový mód - tryb kariery	vlakový simulátor - symulator pociągu
klan - klan	zábava - rozrywka
konzole - konsola	zahrát si něco - zagrać sobie w coś
kosmetická vylepšení - kosmetyczne poprawki	zachraňovat planetu - ratować planetę
kultovní hra - kultowa gra	závody - wyścigi
letecký simulátor - symulator lotniczy	zvukové efekty - efekty dźwiękowe
level - poziom; level	

12.10 INTERNET

adresář - książka adresowa	protokol - protokół
aktivace účtu - aktywacja konta	proxy server - serwer proxy
bezpečnost - bezpieczeństwo	předmět - temat
bezpečnost dat - bezpieczeństwo danych	překonfigurovat - przekonfigurować
bezpečnostní úroveň - poziom bezpieczeństwa	přenosová rychlost - szybkość transmisji
blacklist - czarna lista	přenosový protokol - protokół transmisyjny
blog - blog	přeposlat - przesłać
blogovat - blogować	přihlásit - zaloguj
brána - bramka	přihlašovací jméno - login
cenzura - cenzura	příchozí pošta - poczta odebrana
data - dane	příloha - załącznik
data báze - baza danych	připojený k internetu - podłączony do internetu
diakritika - znaki diakrytyczne	připojit přílohu - dołączyć załącznik
diskusní fórum - forum dyskusyjne	přiradit trvalou adresu IP - przydzielić stały adres IP
diskusní skupina - grupa dyskusyjna	príspevek - wpis
doména druhého řádu - domena drugiego stopnia	přístup přes FTP - dostęp przez FTP
doména prvního řádu - domena pierwszego stopnia	router - router
doména třetího řádu - domena trzeciego stopnia	rozepsaná pošta - kopie robocze
domovská stránka - strona startowa	rozesílat spam - rozsyłać spam
elektronická pošta - poczta elektroniczna	server odchozí pošty - serwer poczty wychodzącej
elektronický podpis - podpis elektroniczny	server příchozí pošty - serwer poczty przychodzącej
formulář - formularz	server - serwer
fotogalerie - galeria fotograficzna	skriptovací jazyk - język skryptowy
heslo - hasło	sledovat diskusi - śledzić dyskusję
IP adresa - adres IP	slepá kopie - kopia ukryta
jednoduché vyhledávání - wyszukiwanie proste	smazaná pošta - kosz
kanál - kanał	sociální síť - portal społecznościowy
komentář - komentarz	soukromí - prywatność
komentovat - komentować	spam - spam
kopie - kopia	správce sítě - administrator sieci
kyberprostor - cyberprzestrzeń	spravovat síť - administrować siecią
místní síť - sieć lokalna	stáhnout soubor - ściągnąć plik
moderátor - moderator	statická adresa IP - stały adres IP
nabourat se do počítače - włamać się do komputera	stavový řádek - pasek stanu przeglądarki
napomenout - upomnieć	trotl - troll
napsat nový dopis - napisać nowy list	upravit příspěvek - edytować wpis
nejde stáhnout soubor - nie da się ściągnąć pliku	úroveň diskuse - poziom dyskusji
netiketa - netykieta	uživatel - użytkownik
nevyžádaná pošta - niechciana poczta	uživatelský účet - konto użytkownika
nick - nick	vést blog - prowadzić blog
obdržet zprávu - otrzymać wiadomość	virtuální realita - wirtualna rzeczywistość
odeslaná pošta - poczta wysłana	vlákno - wątek; temat
odeslat - wysłać	všudypřítomné reklamy - wszędobylskie reklamy
odhlásit - wyloguj	vyhledávač - wyszukiwarka
off-topic - nie na temat	vyměňovat si soubory - wymieniać się plikami
offline prohlížení - przeglądanie stron offline	výsledky hledání - wyniki wyszukiwania
podvlákno - podtemat	warez - warez
pokročilé vyhledávání - wyszukiwanie zaawansowane	webový prohlížeč - przeglądarka stron internetowych
portál - portal	zadat heslo - wprowadzić hasło
poskytovatel internetu - dostawca internetu; provider	zadat internetovou adresu - wpisać adres internetowy
poslat něco e-mailem - wysłać coś pocztą elektroniczną	zakázat přístup - zabronić dostępu
poštovní klient - klient pocztowy	založit si svůj blog - założyć blog
priorita - priorytet	zaregistrovat doménu - zarejestrować domenę
prolomit heslo - złamać hasło	zpráva - wiadomość
	zrušit účet - zlikwidować konto

12.11 OPROGRAMOWANIE

adresář - folder	posuvník - suwak
aktivace - aktywacja	pozadí - tło
aktualizace - aktualizacja	prezentace - prezentacje
antivirový program - program antywirusowy	programátor - programista
archiv/archív - archiwum	programěk - programik
balík - pakiet	programovací jazyk - język programowania
balit soubor - pakować plik	prohlížeč - przeglądarka
betaverze - wersja beta	průvodce instalací - kreator instalacji
bezpečnostní mezera - dziura	přejmenovat - zmienić nazwę
bezztrátová komprimace - kompresja bezstratowa	překladač - translator
bootovací disketa - dyskietka startowa	přesunout soubor - przenieść plik
číslo strany - numer strony	převod formátu - konwersja formatu
databáze - baza danych	příkaz - komenda
databázový soubor - plik bazy danych	příkazová řádka - wiersz polecenia
debugger - debugger	přípona souboru - rozszerzenie pliku
dialogové okno - okno dialogowe	registr - rejestr
disassembler - disassembler	registrovaná verze - wersja zarejestrowana
editace - edycja	rozbalit soubor - rozpakować plik
editor - edytor	rozeznávání textu - rozpoznawanie tekstu
emulátor - emulator	ropoznávání řeči - rozpoznawanie mowy
firewall - firewall	schránka - schowek
formátování textu - formatowanie tekstu	skrytý soubor - plik ukryty
formulář - formularz	sloupec - kolumna
freewarový program - program freeware	smazat - skasować
grafický editor - edytor graficzny	snímek obrazovky - zrzut ekranu
chyba - błąd	software - oprogramowanie
chybové hlášení - komunikat o błędzie	soubor - plik
instalační soubor - plik instalacyjny	spořič obrazovky - wygaszacz ekranu
instalátor - instalator	správce souborů - menedżer plików
keylogger - keylogger	spustit program - uruchomić program
kliknout na tlačítko - kliknąć w przycisk	spyware - spyware
kodek - kodek	syntéza řeči - synteza mowy
kompilace - kompilacja	systémová nastavení - ustawienia systemowe
kompilátor - kompilator	systémový soubor - plik systemowy
komponenta - komponent	šifrování souborů - szyfrowanie plików
konfigurační soubor - plik konfiguracyjny	tabulka - tabela
kontrola pravopisu - kontrola ortografii	tabulkový procesor - arkusz kalkulacyjny
kontrola překlepů - kontrola literówek	táhnout a pustit - przeciągnij i upuść
kurzíva - kursywa	tapeta na plochu - tapeta na pulpit
malware - malware	textový editor - edytor tekstowy
načítat - wczytywać	textový soubor - plik tekstowy
náhled - podgląd	trojský kůň - koń trojański
nakonfigurovat - skonfigurować	tučné písmo - pogrubiona czcionka
nápověda - pomoc	údaje - dane
nástroj - narzędzie	uložit dokument - zapisać dokument
odinstalovat - odinstalować	úprava obrázků - obróbka plików graficznych
odlehčená verze - wersja lite	utilita - użytek; program użytkowy
odstavec - akapit	uživatelská příručka - podręcznik użytkownika
odstranit - usunąć	virus - wirus
operační systém - system operacyjny	vyplnit formulář - wypełnić formularz
otestovat - przetestować	vytvářet zálohy - tworzyć kopie zapasowe
otevřít dokument - otworzyć dokument	výukový program - program edukacyjny
ovládací panel - panel sterowania	vývojář - programista
označit soubor - zaznaczyć plik	zaregistrovat se - zarejestrować się
písmo - czcionka	zástupce - skrót
plocha - pulpit	zdrojový kód - kod źródłowy
pokročilé funkce - zaawansowane	zkušební verze - wersja testowa; wersja próbna

13. BIZNES

13.1 PRACA

PRACA - POJĘCIA OGÓLNE:

- akord** - akord
brigáda - praca tymczasowa; praca dorywcza
brigádník - *osoba pracující dorywczó*
být dobrý ve své profesi - być dobrym w swoim zawodzie
být na telefonu - być pod telefonem
cestovní náhrady - dieta
dělat nedbale - robić niedbale; robić niestarannie; robić byle jak
délka trvání smlouvy - czas trwania umowy
disciplinární řízení - postępowanie dyscyplinarne
dohoda o provedení práce - umowa o dzieło
dřina - harówka
flek - miejsce; stanowisko
honit do práce - gonić do pracy (kogoś)
chleboďárce - chleboďawca
jít do předčasného důchodu - iść na wcześniejszą emeryturę
kádr - kadra
kancelářský zaměstnanec - pracownik biurowy
konat službu - pełnić służbę; pełnić dyżur
konzultant - konsultant
koryto - koryto
lidské zdroje - zasoby ludzkie
lopota - harówka
makačka - harówka
makat - pracować (ciężko); harować
melouch - fucha
mistr - mistrz
mít konexe - mieć układy
mít zaměstnání - mieć pracę; być zatrudnionym
motivace - motywacja
na příkaz zaměstnavatele - na polecenie pracodawcy
nadřizený - przełożony
nandávačka - ładowanie; pakowanie
nasazení - zaangażowanie
nástup do práce - rozpoczęcie pracy
nečekaná kontrola - niespodziewana kontrola
nemocenská - chorobowe
neschopenka - zwolnienie lekarskie; L-4
nimračka - guzdranie się
nimrat se - guzdrać się
nimravý - opieszawy
oceňovat dobré nápady - doceniać dobre pomysły
odborník - fachowiec; specjalista
odpracovaná léta - przepracowane lata
odpracovat - 1. odpracować 2. przepracować
odstupné - odprawa
odvádět daň - odprowadzać podatek
osobní odpovědnost - odpowiedzialność osobista
otrocká práce - niewolnicza praca
padla - fajrant
piplačka - dłubanina; babranina
pít ve službě - pić na służbie
podat výpověď - złożyć wypowiedzenie
podřízený - podwładny
postoupit - awansować
postup - awans
povaha práce - charakter pracy
práce - praca
práce doma - praca w domu
práce pod zemí - praca pod ziemią
praceneschopný - niezdolny do pracy
pracný - pracowity
pracovat - pracować
pracovat duševně - pracować umysłowo
pracovat fyzicky - pracować fizycznie
pracovat o prázdninách - pracować w wakacje
pracovní cesta - delegacja; podróż służbowa
pracovní poměr - stosunek pracy
pracovní povolení - pozwolenie na podjęcie pracy
pracovní prostředí - środowisko pracy
pracovní smlouva - umowa o pracę
pracovní trh - rynek pracy
pracovní týden - tydzień pracy
pracovní úvazek - etat
pracovní volno - dzień wolny od pracy
pravá ruka - prawa ręka
praxe - 1. praktyka 2. doświadczenie
profesionální etika - etyka zawodowa
profesní dráha - kariera zawodowa
profík každým coulem - profesjonalista w każdym calu
protecke - protekcja
provést personální změny - przeprowadzić zmiany personalne
představený - przełożony
přehánět s prací - przesadzać z pracą
přepracovaný - przepracowany
přeřazení k výkonu jiných prací - przeniesienie na inne stanowisko
přesčas - nadgodziny
příležitostná práce - praca dorywcza
přísná hierarchie - ścisła hierarchia
rachota - (pot.) ciężka robota
rozsah - zakres
rosvázat pracovní poměr dohodou - rozwiązać stosunek pracy za porozumieniem stron
rozvrhnout si práci - rozplanować pracę
řadový pracovník - szeregowy pracownik
ředitel - dyrektor

PRACA - POJĘCIA OGÓLNE - CIĄG DALSZY:

samovolné vzdálení - samowolne oddalenie się
sezónní práce - praca sezonowa
služební cesta - podróż służbowa
služební řád - regulamin pracowniczy
svobodné povolání - wolny zawód
šéf - szef
šéfka - szefowa
šetřit na lidech - oszczędzać na ludziach
školení - szkolenie
tělesná práce - praca fizyczna
teplé místo - ciepła posadka
těžká práce - ciężka praca
továrník - fabrykant
trh práce - rynek pracy
trvalý příjem - stały dochód
ukončení pracovního poměru - ukończenie stosunku pracy
unavený z práce - zmęczony pracą
úřednictvo - urzędniczy

vedoucí - kierownik
vrátit se ke své práci - wrócić do swojej pracy (*zajęcia*)
vyhazov - wyrzucenie z pracy
vykonávat - wykonywać
výpověď - wypowiedzenie; wymówienie
výpovědní doba - okres wypowiedzenia
vysazení z práce - lokaut
výsledky práce - rezultaty pracy
workholik - pracoholik
zacházet s pracovníky - traktować pracowników
zákoník práce - kodeks pracy
zaměstnanec - pracownik
zaměstnanectvo - zatrudnienie
zaměstnání - zatrudnienie
zaměstnavatel - pracodawca
zkušební doba - okres próbny
zvyšování odbornosti - podnoszenie kwalifikacji
živnost - 1. rzemiosło, fach 2. mały sklep

PRACA - PODSTAWOWA FRAZEOLOGIA:

Pracovat od nevidím do nevidím.
 Pracovat od slunka do slunka.
 Za málo peněz málo muziky.
 Bez práce nejsou koláče.
 Sisyfova práce.
 Házet klacky pod nohy.
 Pracovat za pár korun.

Pracować od rana do wieczora
 Pracować od rana do wieczora
 Jaka płaca, taka praca
 Bez pracy nie ma kołaczy
 Szyfowa praca
 Rzucać kłody pod nogi
 Pracować za parę groszy.

PRACA - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Mnoho lidí pracuje mimo obor, který vystudovali.
 Začala jsem chodit do běžné práce.
 Nemůže si dojít na záchod.
 V Česku pracuje stále více cizinců.
 Firmy jsou nucené zaměstnávat cizince.
 Má vynikající přístup k dětem a ke svojí práci.
 Práci z domova nabízí jen několik firem.
 Nebavila je práce v korporátu.
 Většina studentů si přivydělává na brigádách.
 Máme spoustu volných pracovních míst.
 Firmy zoufale hledají zaměstnance.
 Na nedostatek práce si nestěžujeme.
 Nastoupil jsem na plný úvazek.
 Práce a odpočinek mají být v rovnováze.
 Sekl s prací a stal se poustevníkem.
 Workoholiků je nejvíce v Hongkongu.
 Je třeba za něj najít náhradu.
 Dalo by se říct, že už má svou vysněnou práci.
 Odboráři chtějí pracovat čtyři dny v týdnu.
 Němci a Rakušané otevřou trh práce.
 V tuzemsku začíná chybět pracovní síla.
 Firmy nabírají, ale méně než loni.

Wiele osób nie pracuje w wyuczonym zawodzie.
 Zaczęłam chodzić do normalnej pracy.
 Nie może wyjść do toalety.
 W Czechach pracuje coraz więcej cudzoziemców.
 Firmy są zmuszone zatrudniać cudzoziemców.
 Ma świetne podejście do dzieci i swojej pracy.
 Pracę zdalną oferuje tylko kilka firm.
 Nie bawiła ich praca w korporacji.
 Większość studentów dorabia pracami dorywczymi.
 Mamy mnóstwo wolnych miejsc pracy.
 Firmy rozpaczliwie szukają pracowników.
 Nie narzekamy na brak pracy. (*zajęcia*)
 Zaczęłam pracę na cały etat.
 Powinna być równowaga między pracą a odpoczynkiem.
 Rzucił pracę i został pustelnikiem.
 Najwięcej pracoholików jest w Hongkongu.
 Trzeba znaleźć za niego zastępstwo.
 Można powiedzieć, że ma już swoją wymarzoną pracę.
 Związkowcy chcą pracować cztery dni w tygodniu.
 Niemcy i Austriacy otworzą rynek pracy.
 W kraju zaczyna brakować siły roboczej.
 Firmy przyjmują, ale mniej niż w ubiegłym roku.

ZAROBEK:

čistá mzda - płaca netto
čtrnáctý plat - czternasta pensja
dobře placená práce - dobrze płatna praca
hrubá mzda - płaca brutto
malý plat - niska płaca
minimální mzda - minimalna pensja
mzda - pensja
mzdové rozpětí - rozpiętość płac
odměna - zapłata
osoba výdělečně činná - osoba prowadząca działalność zarobkową
peněžité vyrovnání - wyrównanie pieniężne
placen za výsledky - opłacany za osiągnięte wyniki
plat - płaca
platební lhůta - termin płatności
platová skupina - grupa uposażeniowa

platové zařazení - zaszeregowanie płacowe
polepšit si finančně - polepszyć swoją sytuację finansową
pracovat za minimální mzdu - pracować za minimalną pensję
prémie - premia
propít celou výplatu - przepić całą wypłatę
přivydělávat si - dorabiać
srovnatelný plat - porównywalna płaca
trináctý plat - trzynasta pensja; trzynastka
výdělávat si na živobytí - zarabiać na życie
výdělečná činnost - działalność zarobkowa
výdělek - zarobek
výplata - wypłata
výplatní termín - termin wypłaty
zvýšení platů - podwyżka płac; podwyżka pensji

ZAROBEK - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Průměrný plat zaměstnanec státu.
 Nejvyšší platy měli státní zástupci.
 Vojáci dostanou přidáno.
 Platy zdravotních sester se od července zvýší o 2000 korun.
 Důkladně si spočítejte, kolik si za měsíc vyděláte.
 Výrazně více utráceli než vydělávali.
 Nepřipadá mi, že vydělávám málo.
 Dělník u linky vydělával šest dolarů denně.
 Manažeři vydělávají neslýchané peníze.
 Mohou vydělat slušné peníze.
 Kdyby zůstala, vydělávala by nyní výrazně více.
 Vydělávají desetitisíce dolarů.
 Příjmy zaměstnanců by měly být výrazně vyšší.

Średnia płaca pracownika budżetówki.
 Najwyższe pensje mieli prokuratorzy.
 Żołnierze dostaną podwyżkę.
 Płace pielęgniarek wzrosną od lipca o 2000 korun.
 Dokładnie policzcie, ile zarobicie za miesiąc.
 Wydawali znacznie więcej niż zarabiali.
 Nie wydaje mi się, żebym zarabiała mało.
 Robotnik na taśmie zarabiał sześć dolarów dziennie.
 Menadżerowie zarabiają niewyobrażalne pieniądze.
 Mogą zarobić dobre pieniądze.
 Gdyby została, zarabiałaby teraz znacznie więcej.
 Zarabiają dziesiątki tysięcy dolarów.
 Dochody pracowników powinny być znacznie wyższe.

STRAJK:

blokovat - blokować
demonstrace - demonstracja
divoká stávka - dziki strajk
dohoda - porozumienie
dohodnout se - porozumieć się
generální stávka - strajk generalny
hladovka - głodówka
jednání - negocjacje
nespokojenost - niezadowolenie
odbor - związek zawodowy
odborář - związkowiec
odborový svaz - związek zawodowy
odložit stávku - przełożyć strajk
okupační stávka - strajk okupacyjny
požadavky - żądania
právo na stávku - prawo do strajku
přerušit stávku - przerwać strajk

připojit se k stávce - przyłączyć się do strajku
rotující stávka - strajk rotacyjny
stávka - strajk
stávkokaz - łamistrajk
stávková pohotovost - pogotowie strajkowe
stávkovat - strajkować
stávkový výbor - komitet strajkowy
vlna protestů - fala protestów
vstoupit do stávky - rozpocząć strajk
všeobecná stávka - strajk powszechny
vyjednávač - negocjator
vyjednávat - negocjować
vyjít do ulic - wyjść na ulice
výstražná stávka - strajk ostrzegawczy
vyzvat ke stávce - wezwać do strajku
zahájit stávku - rozpocząć strajk

STRAJK - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Argentinu ochromila generální stávká.
 Stávká železničářů skončila.
 Odboráři vyjednali rekordní růst platů.
 Do práce nepřišli řidiči autobusů.
 Stávková pohotovost bude platit od středy.
 Stávky se zúčastnilo skoro 90 procent zaměstnanců.
 Připojili se k výstražné stávce.
 Slovenští učitelé zahájili stávkou.

Argentynę sparaliżował strajk generalny.
 Zakończył się strajk kolejarzy.
 Związkowcy wynegocjowali rekordową podwyżkę płac.
 Do pracy nie przyszedli kierowcy autobusów.
 Pogotowie strajkowe będzie obowiązywać od środy.
 W strajku wzięło udział 90 procent pracowników.
 Przyłączyli się do strajku ostrzegawczego.
 Słowaccy nauczyciele rozpoczęli strajk.

URLOP:

délka dovolené - okres trwania urlopu
dny dovolené - dni urlopu
dovolená na zotavenou - urlop wypoczynkowy
dovolená snů - urlop marzeń
dovolenka - karta urlopowa
mateřská dovolená - urlop macierzyński
náhradní dovolená - urlop wyrównawczy
neplacená dovolená - urlop bezpłatny
nevybraná dovolená propadá - niewykorzystany urlop przepada
otcovská dovolená - urlop ojcowski
placená dovolená - urlop płatny
požádat o dovolenou - poprosić o urlop
prodloužit dovolenou - przedłużyć urlop

rodičovská dovolená - urlop wychowawczy
řádná dovolená - normalny urlop
strávit dovolenou na horách - spędzić urlop w górach
strávit dovolenou u moře - spędzić urlop nad morzem
uplatnit nárok na dovolenou - wykorzystać prawo do urlopu
vědecká dovolená - urlop naukowy
vrátit se z dovolené - wrócić z urlopu
vzít si dovolenou - wziąć urlop
vzít si volno - wziąć wolne
zdravotní dovolená - urlop zdrowotny
zvláštní dovolená - urlop okolicznościowy

BEZROBOCIE:

aktivně si hledat práci - aktywnie szukać pracy
burza práce - giełda pracy
být vybrán - zostać wybranym
cyklická nezaměstnanost - bezrobocie cykliczne
dlouhodobá nezaměstnanost - bezrobocie długookresowe
dobrovolná nezaměstnanost - bezrobocie z wyboru
evidence nezaměstnaných - rejestr bezrobotnych
frikční nezaměstnanost - bezrobocie frykcyjne
hledat práci - szukać pracy
chodit na Pracovní úřad - chodzić do Urzędu Pracy
jít na pohovor - iść na rozmowę
míra nezaměstnanosti - stopa bezrobocia
nábor - nabór
nalezení zaměstnání - znalezienie pracy
nezaměstnaný - bezrobotny
peněžité dávky - świadczenia pieniężne
podpora v nezaměstnanosti - zasiłek dla bezrobotnych
poohlížet se po zaměstnání - rozglądać się za pracą
pracák - pośredniak
pracovní poradenství - doradztwo zawodowe
propustit na minutu - zwolnić w trybie

natychmiastowym
propustit všechny zaměstnance - zwolnić wszystkich pracowników
přijít o práci - stracić pracę
přijmout nové zaměstnance - przyjąć nowych pracowników
rekvalifikace - przekwalifikowanie
rekvalifikovat - przekwalifikować
růst nezaměstnanosti - wzrost bezrobocia
skončit na dlažbě - skończyć na bruku
skrytá nezaměstnanost - ukryte bezrobocie
sledovat inzeráty - śledzić ogłoszenia
strukturální nezaměstnanost - bezrobocie strukturalne
ucházet se o místo - ubiegać się o miejsce
věcné dávky - świadczenia niepieniężne
vlna propouštění - fala zwolnień
vlna výpovědí - fala wypowiedzeń
volné místo - wolne miejsce
vzít na zkoušku - wziąć na próbę
vzít práci - podjąć pracę
zaměstnat - zatrudnić
ztratit práci - stracić pracę

BEZROBOCIE - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Registrace na úřadu práce není povinná.
 Nezaměstnanost přesahovala 20 procent.
 Nezaměstnanost je nejnižší za 11 let.
 Každý druhý mladý Řek nemá práci.
 Podporu pobírá jen pětina nezaměstnaných.
 Běloruská vláda chce zdanit nezaměstnané.

Rejestracja w urzędzie pracy nie jest obowiązkowa.
 Bezrobocie przekraczało 20 procent.
 Bezrobocie jest najniższe od 11 lat.
 Co drugi młody Grek nie ma pracy.
 Zasiłek pobiera tylko 20 procent bezrobotnych.
 Białoruski rząd chce opodatkować bezrobotnych.

13.2 ZAWODY

analytik - analityk	plavčice - ratownicza (<i>nad wodą</i>)
detektiv - detektyw	plavčík - ratownik (<i>nad wodą</i>)
dřevorubec - drwal	plynař - gazownik
farmář - farmer	podnikatel - przedsiębiorca (<i>muž</i>)
floristka - florystka	podnikatelka - przedsiębiorca (<i>žena</i>)
fotograf - fotograf (<i>muž</i>)	podomní obchodník - komiwojażer
fotografka - fotograf (<i>žena</i>)	pojišťovací agent - agent ubezpieczeniowy
hlídač - stróż	pokladní - kasjer (m.); kasjerka (f.)
holič - fryzjer (<i>męski</i>)	pokojská - pokojówka
horník - górnik	policista - policjant
hosteska - hostessa	popelář - śmieciarz
hoteliér - hotelarz	povolání - zawód
hutník - hutnik	prodavač - sprzedawca; ekspedient
chovatel - hodowca	prodavačka - sprzedawczyni; ekspedientka
chůva - niania	programátor - programista
inkasista - inkasent	průvodce - przewodnik
kadeřník - fryzjer (<i>damski</i>)	psycholog - psycholog (<i>muž</i>)
knihář - introligator	psycholožka - psycholog (<i>žena</i>)
knihkupec - księgarz	recepční - recepcjonista (m.); recepcjonistka (f.)
knihkupkyně - księgarka	ředitel - dyrektor
konzultant - konsultant	řeznice - rzeźniczka
krimalista - pracownik policji kryminalnej	řezník - rzeźnik
krotitel - treser	slévarenský technik - technik odlewnictwa
kurýr - kurier	soustružník - tokarz
květinářka - kwiaciarka	speditér - spedytor
lékárnice - aptekarka	stevard - steward
lékárník - aptekarz	střihač - montażysta
lékař - lekarz	špion - szpieg
lesník - leśnik; leśniczy	tiskař - drukarz
listonoš - listonosz	trafikant - kioskarz
malíř - malarz	učitel - nauczyciel
malířka - malarka	uklízečka - sprzątaczką
manažer - manager	vedoucí - kierownik
manekýn - model	veterinář - weterynarz
manekýnka - modelka	vojačka (f.) - żołnierz (m.) (<i>žena</i>)
masér - masażysta	voják - żołnierz (<i>muž</i>)
masérka - masażystka	vrátný - portier
metař - zamiatacz ulic	vydavatel - wydawca
nakladatel - wydawca	zahradník - ogrodnik
novinář - dziennikarz	záchrannář - ratownik
novinářka - dziennikarka	záchrannářka - ratowniczką
obchodní zástupce - przedstawiciel handlowy	zemědělec - rolnik
obchodník - handlarz	zvěrolékař - weterynarz
ošetřovatel - pielęgniarsz	žena v domácnosti - gospodyni domowa

ZAWODY W BUDOWNICTWIE:

architekt - architekt (*muž*)
architektka - architekt (*žena*)
dělník - robotnik
dlaždič - brukarz
elektrikář - elektryk
elektromontér - elektromonter
energetik - energetyk
geodet - geodeta
instalatér - hydraulik
jeřábnič - operator dźwigu
kladeč - posadzkarz
kominík - kominiarz
krajinný architekt - architekt krajobrazu

omítkář - tynkarz
opravář - konserwator
památkář - konserwator zabytków
pokryvač - dekarz
sklenář - szklarz
stavbař - budowlaniec
svářeč - spawacz
tapetář - tapeciarsz
tesař - cieśla
truhlář - stolarz
urbanista - urbanista
zámečník - ślusarz
zedník - murarz

ZAWODY W GASTRONOMII:

barista - barysta
barman - barman
barmanka - barmanka
cukrář - cukiernik
číšnice - kelnerka
číšník - kelner
kuchař - kucharz
lihovarník - gorzelnik

mlynář - młynarz
pekař - piekarz
pivovarník - browarnik
pomocná síla do kuchyně - pomoc kuchenna
servírka - kelnerka
sladovník - słodownik
sommelier - sommelier
šéfkuchař - szef kuchni

ZAWODY W ADMINISTRACJI:

advokát - adwokat
archivář - archiwista
auditor - audytor
celnice - celniczka
celník - celnik
daňový poradce - doradca podatkowy
exekutor - komornik
kancelářský pracovník - pracownik biurowy
notář - notariusz
posel - posłaniec
poslanec - poseł
právní poradce - radca prawny
právníčka - prawniczka

právník - prawnik
prezident - prezydent
sekretář - sekretarz
sekretářka - sekretarka
sociální pracovník - pracownik socjalny
soudce - sędzia
soudkyně - sędzia (*žena*)
správce - administrator; zarządca
státní zástupce - prokurator
tajemník - sekretarz
účetní (f./m.) - księgowy (m.), księgowa (f.)
úřednice - urzędniczka
úředník - urzędnik

ZAWODY W TRANSPORCIE:

autočalouník - tapicer samochodowy
automechanik - mechanik samochodowy
dispečer - dyspozytor
karosář - specjalista do budowy karoserii
klempíř - blacharz
lakýrník - lakiernik
letuška - stewardessa
logistik - logistik
námořník - marynarz
palubní technik - technik pokładowy
pilot - pilot

posunovač - manewrowy
průvodčí - konduktor
řidič letového provozu - kontroler wieży
řidič - kierowca
řidič tramvají - motorniczny
silničář - drogowiec
strojvedoucí - maszynista
učitel v autoškole - instruktor nauki jazdy
výhybkář - zwrotniczny
výpravčí - zawiadowca
železničář - kolejarz

ZAWODY W KULTURZE:

baletní mistr - baletmistrz
dirigent - dyrygent
dramaturg - dramaturg
grafik - grafik
herec - aktor
herečka - aktorka
hudebnice - muzyczka
hudebník - muzyk
choreograf - choreograf
ilustrátor - ilustrator
kameraman - operator kamery
knihovnice - bibliotekarka
knihovník - bibliotekarz
kreslíř - rysownik

kurátor - kurator
producent - producent
režisér - reżyser
scénárista - scenarzysta
scénograf - scenograf
skladatel - kompozytor
skladatelka - kompozytorka
sochař - rzeźbiarz
sochařka - rzeźbiarka
tanečnice - tancerka
tanečník - tancerz
umělec - artysta
umělkyně - artystka

RZEMIEŚLNICY:

bednář - bednarz
cizelér - cyzelator
hodinář - zegarmistrz
kameník - kamieniarz
kamnář - zdun
klenotník - jubiler
kolář - kołodziej
košíkář - koszykarz
kovář - kowal

kovolijec - odlewnik; giser
koželuh - garbarz
kožešník - kuśnierz
krajkářka - krajczarka
krejčí - krawiec
pozlacovač - pozłotnik
švec - szewc
tkadlec - tkacz
zlatník - złotnik

ZAWODY - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Pokryvač je řemeslník pokrývající střechy.
 Na mostě klečel bělovlasý dlaždič.
 V kovárně kovář ukoval podkovu.
 Nastoupil do učení k rytci skla.
 Pracovali v autoservisu jako klempíři.
 Otec byl kotelníkem ve velké teplárně.
 Na přehlídce řemeslníků a hrnčírů v Berouně.
 Vyučil se klempířem.
 Martinovi je 33 let a pracoval jako skladník.
 Pracoval jako novinář na volné noze.
 Krátce pracoval v Německu jako zedník.
 Nastoupil na místo číšníka v pražském hotelu.
 Stal se obchodním ředitelem.
 Firmy vytvoří pracovní místa pro zedníky a inženýry.
 Otec pracoval jako tesař a zedník.
 Elektrikář si za hodinu vydělá minimálně deset eur.
 Ještě lepší vyhlídky jsou před elektrikáři.
 Instalatér má opravit těsnění.
 Mají nového kuchaře.
 Jako automechanik rozumí motorům.
 Aktivisté hovoří o rostoucí agresivitě dřevorubců.
 Loni jsem pracovala na Krétě jako servírka.
 Nápad knihovnic ocenili v Dánsku.
 Do projektu se hlásí další učitelé.
 V Řecku stávkují učitelé i lékaři.

Dekarz to rzemieślnik pokrywający dachy.
 Na moście klęczał brukarz o białych włosach.
 W kuźni kowal wykuł podkowę.
 Rozpoczął praktykę u grawera szkła.
 Pracowali w serwisie samochodowym jako blacharze.
 Ojciec był palaczem w wielkiej ciepłowni.
 Na pokazach rzemieślników i garncarzy w Berounie.
 Wyczył się zawodu blacharza.
 Martin ma 33 lata i pracował jako magazynier.
 Pracował jako dziennikarz na wolnej stopie.
 Krótko pracował w Niemczech jako murarz.
 Zaczął pracować jako kelner w praskim hotelu.
 Został dyrektorem handlowym.
 Firmy tworzą miejsca pracy dla murarzy i inżynierów.
 Ojciec pracował jako cieśla i murarz.
 Elektryk za godzinę zarobi przynajmniej dziesięć euro.
 Jeszcze lepsze perspektywy stoją przed elektrykami.
 Hydraulik ma naprawić uszczelkę.
 Mają nowego kucharza.
 Jako mechanik samochodowy zna się na silnikach.
 Działacze mówią o rosnącej agresji drwali.
 W ubiegłym roku pracowałam na Krécie jako kelnerka.
 Pomysł bibliotekarek docenili w Danii.
 Do projektu zgłaszają się kolejni nauczyciele.
 W Grecji strajkują nauczyciele i lekarze.

13.3 BANKOWOŚĆ

- akceptační úvěr** - kredyt akceptacyjno-rembursowy
akontace - płatność akonto
aktivování karty - aktywacja karty
banka (f.) - bank (m.)
bankéř - bankier
bankomat - bankomat
bankovní činnost - działalność bankowa
bankovní dohled - nadzór bankowy
bankovní převod - przelew bankowy
bankovní sdružení - konsorcjum bankowe
bankovní služby - usługi bankowe
bankovní směrnice - dyrektywa bankowa
bankovní tajemství - tajemnica bankowa
bankovní záruka - gwarancja bankowa
bankovnictví - bankowość
bezhotovostní transakce - transakcja bezgotówkowa
blanket - blankiet
blokace účtu - blokada konta
cestovní šek - czek podróżny
částka - kwota
datum splatnosti - data spłaty
debet - debet
debetní karta - karta debetowa
debetní zůstatek - saldo debetowe
devizové transakce - operacje walutowe; transakcje walutowe
držitel karty - właściciel karty
elektronické bankovní služby - usługi bankowości elektronicznej
fond - fundusz
hotovostní úvěr - kredyt gotówkowy
hypoteční banka - bank hipoteczny
hypotéka - hipoteka
inkaso - inkaso
internetové bankovnictví - bankowość internetowa
kladný zůstatek - saldo dodatnie
kreditní karta - karta kredytowa
mezibankovní - międzybankowy
minimální vklad - minimalny wkład
narostlé úroky - nagromadzone odsetki
neomezený úvěr - kredyt otwarty
opětovná aktivace - powtórna aktywacja
penále - odsetki karne
penalizace - nałożenie odsetek karnych
peněžní prostředky - środki pieniężne
PIN - PIN
platba - płatność
platební karta - karta płatnicza
pobočka - filia
počítat penále - naliczać odsetki karne
poplatek za vedení účtu - opłata za prowadzenie rachunku
poskytovat úvěry - udzielać kredytów
pověřit třetí osoby - upoważnić osoby trzecie
procentní bod - punkt procentowy
prodlení - zwłoka
proměnlivá sazba - zmienna stopa oprocentowania
provize - prowizja
převod - przelew
příkaz - zlecenie
půjčka - pożyczka
ručitel - żyrant
sazba mezibankovního swapu - międzybankowa stopa swapowa
sazebník poplatků - cennik opłat
směnečný úvěr - kredyt wekslowy
směnka - weksel
soukromá klientela - klienci indywidualni
sporožirový účet - rachunek oszczędnościowo-rozliczeniowy
spořit - oszczędzać
spořitelna - kasa oszczędnościowa
spotřebitelský úvěr - kredyt konsumpcyjny
správa úvěrového účtu - prowadzenie rachunku kredytowego
stanovit úrokovou sazbu - ustalić stopę procentową
stavební úvěr = kredyt budowlany
šek - czek
šeková knížka - książeczka czekowa
telefonní bankovnictví - bankowość telefoniczna
termínovaný vklad - lokata terminowa
trvalý příkaz - zlecenie stałe
účet - 1. konto 2. rachunek
účet v cizí měně - konto walutowe
účtovat - 1. žádać zapłaty 2. rozliczać
ukládání financí na účet - gromadzenie pieniędzy na koncie
ukládat do banky - deponować w banku
uložit - zdeponować
úročení - oprocentowanie
úročit - 1. oprocentować 2. nałożyć odsetki
úroková sazba - stopa procentowa
úroková sazba pevná - stała stopa oprocentowania
úroková sazba pohyblivá - zmienna stopa oprocentowania
úrokový výnos - przychód z narosłych odsetek
úroky - odsetki
úvěr v hotovosti - kredyt gotówkowy
úvěrový limit - limit kredytowy
vklad - 1. wkład 2. lokata 3. wpłata
všeobecné úvěrové podmínky - ogólne warunki kredytowe
výběr hotovosti - pobranie gotówki
výpis z účtu - wyciąg z konta
vyplatit - wypłacić
za každý den prodlení - za każdy dzień zwłoki
základní sazba - stopa podstawowa
zálohový účet - konto zaliczkowe
záporný zůstatek - saldo ujemne
zmocněnec - pełnomocnik
zprostředkovatelská banka - bank pośredniczący
zřízení účtu - utworzenie rachunku; założenie konta
zůstatek - saldo
žádost o úvěr - wniosek o udzielenie kredytu

13.4 PODATKI

berňák - skarbowka	placenia podatku
celková hodnota - łączna wartość	osvobození od daně - zwolnienie z podatku
daň - podatek	paušální částka - kwota zryczałtowana
daň na hlavu - podatek pogłówny	plátce - płatnik
daň z přidané hodnoty - podatek z wartości dodanej	podávat daňové přiznání - składać zeznanie
daň z příjmů - podatek dochodowy	podatkowe
daň z výnosu - podatek od zysku	poplatek ze psů - podatek od psa
daň ze mzdy - podatek od wynagrodzenia	poplatník - podatnik
daňová bilance - bilans podatkowy	pověřený - upoważniony
daňová evidence - ewidencja podatkowa	požadovat vysvětlení - żądać wyjaśnień
daňová kontrola - kontrola skarbowa	prodloužit lhůtu - przedłużyć termin
daňová úleva - ulga podatkowa	přesáhnout částku - przekroczyć kwotę
daňová způsobilost - zdolność podatkowa	příjem - przychód
daňová ztráta - strata podatkowa	rovná daň - podatek liniowy
daňové identifikační číslo - numer identyfikacji	sankce - sankcja
podatkovej	sazba daně - stopa podatkowa
daňové nedoplatky - zaległości podatkowe	silniční daň - podatek drogowy
daňové přiznání - zeznanie podatkowe	sleva na dani - ulga podatkowa
daňové řízení - postępowanie podatkowe	spotřební daň - podatek akcyzowy
daňové zákony - prawo podatkowe	stanovit novou lhůtu - ustanowić nowy termin
daňové zatížení - obciążenie podatkowe	úhrnná částka - łączna kwota
daňový podvod - oszustwo podatkowe	uložit daň - nałożyć podatek
daňový poradce - doradca podatkowy	uplynutí lhůty - upływ terminu
daňový únik - oszustwo podatkowe	vracení daně - zwrot podatku
daňový výměr - podatkowy nakaz płatniczy	vybírat daň - pobierać podatek
daňový zástupce - pełnomocnik podatnika	výdělečná činnost - działalność zarobkowa
darovací daň - podatek od darowizny	vyločení ze zastupování - wypowiedzenie
dědická daň - podatek od spadku	pełnomocnictwa
doručení rozhodnutí - doręczenie decyzji	výpočet daně - wyliczenie podatku
DPH - VAT	vývozní daň - podatek wywozowy
finanční úřad - urząd skarbowy	zahrnout do výdajů - wliczyć do wydatków
nabyvatel daru - obdarowany	základ daně - podstawa opodatkowania
nedodržení lhůty - niedotrzymanie terminu	základní příjem - dochód podstawowy
nevztahovat se na příjmy - nie obejmować	záloha na daň - zaliczka na podatek
przychodów	zamítavé rozhodnutí - decyzja odmowna
nezdanitelná částka - kwota wolna od podatku	zaokrouhlovat částku - zaokrąglać kwotę
odečíst od základů daně - odliczyć od podstawy	započítávat - wliczać
opodatkowania	zdanitelný - opodatkowany
odvádět daně - odprowadzać podatki	zdaňovací období - okres podatkowy
odvod - odprowadzenie	zdroj příjmů - źródło przychodów
osoba povinná k dani - osoba zobowiązana do	

PODATKI - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Dodavatel odvedl daň.
 Socialisté hodlají zvýšit daně a odvody.
 Stoupnou daňové slevy na děti.
 Využívají služeb daňových poradců.
 Spojené státy nejsou považovány za daňový ráj.
 Neodvedl daně a cla.
 Daně porostou, to je jisté.
 Výsledek byl, že mu zvýšili pozemkovou daň.
 Když se dělají obchody, musí se i platit daně.
 Platím řádně své daně.
 Dobré obchody, velké daně.
 Bydlím za peníze daňových poplatníků.
 Popřál mu zdatného daňového poradce.
 Strana slibuje zavedení bankovní daně.
 Strana chce zjednodušit daňové formuláře.

Dostawca odprowadził podatek.
 Socjaliści zamierzają podnieść podatki i składki.
 Wzrosną ulgi podatkowe na dzieci.
 Korzystają z usług doradców podatkowych.
 Stany Zjednoczone nie są uważane za raj podatkowy.
 Nie odprowadził podatków i cel.
 Podatki pójďą w górę, to pewne.
 W rezultacie podnieśli mu podatek gruntowy.
 Jeśli robi się interesy, trzeba płacić podatki.
 Płacę uczciwie wszystkie podatki.
 Dobre interesy, wysokie podatki.
 Mieszkam za pieniądze podatników.
 Życzył mu obrotnego doradcy podatkowego.
 Partia obiecuje wprowadzenie podatku bankowego.
 Partia chce uprościć formularze podatkowe.

13.5 GOSPODARKA

asijský tygr - azjatycki tygrys	plánované hospodářství - gospodarka planowana
barter - barter	pokles rozvoje - regresja
cenová politika - polityka cenowa	poptávka - popyt
centralizace - centralizacja	pravidla trhu - reguły rynku
decentralizace - decentralizacja	privatizace - prywatyzacja
deflace - deflacja	prodej - sprzedaż
dividenda - dywidenda	procházet obtížným obdobím - przechodzić trudny okres
domácí obchod - handel wewnętrzny	průmyslová výroba - produkcja przemysłowa
dovoz - import	překročit limit - przekroczyć limit
dovozce - importer	příliv zahraničních investic - napływ inwestycji zagranicznych
efektivnost - efektywność	rozkvět - rozkwit
ekonom - ekonomista	rozpočtová rezerva - rezerwa budżetowa
ekonomika - gospodarka	rozvojová země - kraj rozwijający się
embargo - embargo	saldo obchodní bilance - saldo bilansu handlowego
exportní přebytek - nadwyżka eksportu	schodek zahraničního obchodu - deficyt handlu zagranicznego
expozitura - filia	skromný rozpočet - skromny budżet
hospodářská blokáda - blokada gospodarcza	služba - usługa
hospodářské investice - inwestycje gospodarcze	spotřebitel - konsument
hospodářská krize - kryzys gospodarczy	státní zásah - interwencja państwa; ingerencja państwa
hospodářská spolupráce - współpraca gospodarcza	stoupat - rosnąć
hospodářský růst - wzrost gospodarczy	substitut - substytut
hospodářství - gospodarka	transakce - transakcja
hrubý domácí produkt - produkt narodowy brutto	trh - rynek
inflace - inflacja	trh služeb - rynek usług
investice - inwestycja	trh zboží a služeb - rynek towarów i usług
investor - inwestor	tržní hospodářství - gospodarka rynkowa
kartel - kartel	upadávat do dluhů - popadać w długi
klesat - spadać	vázané hospodářství - gospodarka reglamentowana
komisionální - komisyjny	ve srovnání - w porównaniu
koncern - koncern	velkoobchod - hurt
konkrétní čísla - konkretne liczby	veřejný dluh - dług publiczny
konkurenceschopnost - konkurencyjność	vypsat výběrové řízení - rozpisać przetarg
koupě - kupno	výroba - produkcja
krach - krach	vývoz - eksport
krátit výdaje - ciąć wydatki	vývozce - eksporter
makroekonomie - makroekonomia	zadlužení - zadłużenie
mikroekonomie - mikroekonomia	zahraniční dluhy - zadłużenie zagraniczne
míra inflace - stopa inflacji	zavést hospodářskou blokádu - wprowadzić blokadę gospodarczą
míra nezaměstnanosti - stopa bezrobocia	zemědělské přebytky - nadwyżki rolne
monopol - monopol	zemědělské subvence - subwencje rolnicze
nabídka - oferta	zemědělský trh - rynek rolny
nadprodukce - nadprodukcja	znárodnění - upaństwowienie; nacjonalizacja
národní hospodářství - gospodarka narodowa	znovunabytí - odzyskanie
nárůst nákladů - wzrost wydatków	zpětná investice - inwestycja w ramach offsetu
obchod - handel	zveřejnění dat - publikacja danych
odběratelská země - kraj importujący	
odliv kapitálu - odpływ kapitału	
ochrana trhu - ochrona rynku	
ochromit ekonomiku - sparaliżować gospodarkę	
omezení vývozu - ograniczenia eksportowe	
patent - patent	

GOSPODARKA - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Jsme chudý region s velkou nezaměstnaností.
 Zastupuje zájmy zámožných investorů.
 Zemi už dlouho sužuje vysoká inflace.
 Sliboval příliv zahraničních investic.
 Míra inflace přesahovala 40 procent.
 Ukrajinci zachraňují polské hospodářství.
 Vláda musí hledat úspory.
 Život byl podřízen válečnému hospodářství.
 Světový obchod byl ochromen.
 Výroba oceli a železa klesla na pětinu.
 Zlato je zárukou pevnosti měny.
 Bujel černý trh.
 V zemi zavládl chaos.
 Řecká ekonomika se vyhnula recesi.
 Mírné výkyvy kurzu české měny.
 Švýcarsko se ponořilo do recese.
 Světu hrozí vleklá hospodářská krize.
 Zemi už dlouho sužuje vysoká inflace.
 Míra inflace v Argentině přesahovala 40 procent.
 Cílem intervencí přitom bylo zabránit deflaci.
 Zaměstnavatelé chtějí vyrábět a vydělávat.
 Ekonomiky východního bloku vzkvétají.

Jesteśmy biednym regionem z dużym bezrobociem.
 Reprezentuje interesy zamożnych inwestorów.
 Kraj od długiego czasu boryka się z wysoką inflacją.
 Obiecywał napływ inwestycji zagranicznych.
 Stopa inflacji przekraczała 40 procent.
 Ukraińcy ratują polską gospodarkę.
 Rząd musi szukać oszczędności.
 Życie było podporządkowane gospodarce wojennej.
 Światowy handel został sparaliżowany.
 Produkcja stali i żelaza spadła o 80 procent.
 Złoto jest gwarancją stabilności waluty.
 Kwitł czarny rynek.
 W kraju zapanował chaos.
 Grecka gospodarka uniknęła recesji.
 Łagodne wahania kursu czeskiej waluty.
 Szwajcaria pogrążyła się w recesji.
 Światu grozi przewlekły kryzys gospodarczy.
 Kraj od dawna boryka się z wysoką inflacją.
 Stopa inflacji w Argentynie przekraczała 40 procent.
 Celem interwencji było zapobieżenie deflacji.
 Pracodawcy chcą produkować i zarabiać.
 Gospodarki bloku wschodniego kwitną.

13.6 HANDEL

barter - barter
byznys - biznes
byznysman - biznesmen
byznyswoman - bizneswoman
clo - cło
dodat - dostarczyć
dodávat - dostarczać
dodavatel - dostawca
doprava - transport
dovozní clo - cło importowe
dumping - dumping
konjunktura - koniunktura
konkurence - konkurencja
kupující - nabywca
maloobchod - detal; handel detaliczny
maloobchodník - sprzedawca detaliczny
nabyvatel - nabywca
náklad - ładunek
nakládat - ładować
návratka - potwierdzenie odbioru
obchodník - handlowiec; kupiec
objednavatel - zleceniodawca; zamawiający
objednávka - zamówienie; zlecenie
odbavení - odprawa
odběratel - odbiorca
odbyt - zbyć
odbýt - zbyć
odbytiště - rynek zbytu
podhodnocení - wycena poniżej wartości
předání - przekazanie
příjemce - odbiorca

přijetí - przyjęcie
příkaz - zlecenie
sleva - zniżka
smlouva - umowa
velkoobchod - hurt; handel hurtowy
velkoobchodník - hurtownik
vykládat - wyładowywać
vyzvednutí - odbiór
zakázka - zamówienie ; zlecenie
záloha - zaliczka
závazek - zobowiązanie
zboží - towar
celková dodávka - kompletna dostawa
celkové náklady - łączne koszty
celní odbavení - odprawa celna
celní prohlášení - deklaracja celna
celosvětový trh - rynek światowy
cenové podbízení - podcięcie cenowe
číslo zakázky - numer zamówienia; numer zlecenia
čistá cena - cena netto
další prodej - odsprzedaż
dílčí dodávka - częściowa dostawa
dodací list - kwit dostawy
dopravní náklady - koszty transportu
dovozní prohlášení - deklaracja przywozowa
honba za ziskem - pogoń za zyskiem
hospodářská soutěž - konkurencja
hrubá cena - cena brutto
konečný odběratel - odbiorca finalny
konečný spotřebitel - konsument ostateczny

HANDEL - CIĄG DALSZY:

maloobchodní cena - cena detaliczna	prostřední trh - rynek pośredni
mezera na trhu - nisza na rynku	předkupní právo - prawo pierwokupu
mezni užitek - korzyść krańcowa	přepavní dokumenty - dokumenty przewozowe
náhradní dodávka - dostawa zastępcza	přestat se vyplácet - przestać się opłacać
nákladní list - list przewozowy	přístavní poplatky - opłaty portowe
náklady nakládky - koszty załadunku	rabat z množství - rabat ilościowy
náklady za dopravu - koszty transportu	regulace trhu - regulacja rynku
obchodní dohoda - umowa handlowa; porozumienie handlowe	sazba zboží - taryfa towarowa
obchodní doložka - klauzula handlowa	situace na trhu - sytuacja na rynku
Obchodní komora - Izba Handlowa	skladovací list - kwit składowy
obchodní partner - kontrahent	toky zboží - przepływ towarów
obchodní rejstřík - Rejestr Handlowy	trojúhelníkový obchod - transakcja trójkątna
obchodní rozpětí - marża handlowa	tržní podmínky - warunki rynkowe
obchodní tajemství - tajemnica handlowa	tvrdá konkurence - silna konkurencja
obchodní úvěrový list - akredytywa towarowa	úroky z prodlení - odsetki za zwłokę
obchodní zastoupení - przedstawicielstwo handlowe	uvést zboží na trh - wprowadzić towar na rynek
obchodní zástupce - przedstawiciel handlowy	uzavřít obchod - dobić transakcji; dokonać transakcji
objednací formulář - formularz zamówienia	velkoobchodní cena - cena hurtowa
odbytová cesta - kanał dystrybucji	volný obchod - wolny handel
odebrané množství - odebrana ilość	vstoupit na trh - wejść na rynek
odklad platby - odroczenie terminu płatności	výkyvy cen - wahania cen
ochranná známka - znak towarowy	vyřízení zakázky - realizacja zlecenia
ochranné clo - cło ochronne	zahraniční obchod - handel zagraniczny
okamžitá dodávka - dostawa natychmiastowa	záleží na nabídce - zależy od oferty
omezení obchodu - ograniczenia w handlu	zásilka zboží - wysyłka towaru
podíl na trhu - udział w rynku	zkušební dodávka - dostawa próbna
potvrzení příjmu - potwierdzenie odbioru	zvýšené obchodní riziko - podwyższone ryzyko handlowe
prodejní cena - cena sprzedaży	zvýšit prodej - zwiększyć sprzedaż
prodlení v dodávce - opóźnienie w dostawie	

HANDEL - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Tržba spadla na polovinu.	Obrót spadł o połowę.
Většina firem dovází zboží z Číny.	Większość firm importuje towary z Chin.
Naši obchodní partneři vědí, že nám mohou důvěřovat.	Nasi kontrahenci wiedzą, że mogą nam ufać.
Mohou přijít o největšího odběratele.	Mogą stracić największego odbiorcę.
Dodavatelé potřebují pravidelné a jisté platby.	Dostawcy potrzebują regularnych i pewnych płatności.
Zboží bylo osvobozeno od cla.	Towary zwolniono z cła.
Vývoz se propadl o čtvrtinu.	Eksport spadł o jedną czwartą.
Rusko zakázalo dovoz drůbežího masa.	Rosja wprowadziła zakaz importu mięsa drobiowego.

TOWARY IMPORTOWANE I EKSPORTOWANE:**arabská guma** - guma arabska**asfalt** - asfalt**automobily** - samochody**banány** - banany**bauxit** - boksyt**bavlna** - bawełna**celulóza** - celuloza**cement** - cement**cín** - cyna**citrusové ovoce** - owoce cytrusowe**cukr** - cukier**cukrová třtina** - trzcina cukrowa**čaj** - herbata**diamanty** - diamenty**dobytěk** - bydło**drahokamy** - kamienie szlachetne**dřevo** - drewno**elektronické součástky** - elementy elektroniczne**elektronika** - artykuły elektroniczne**farmaceutické výrobky** - produkty farmaceutyczne**hedvábí** - jedwab**hnojiva** - nawozy**chemikálie** - chemikalia**juta** - juta**kakao** - kakao**kaučuk** - kauczuk**káva** - kawa**keramika** - ceramika**koberce** - dywany**kokosové ořechy** - orzechy kokosowe**kokosový olej** - olej kokosowy**koks** - koks**kopra** - kopra**kovy** - metale**kožešiny** - futra**maso** - mięso**melasa** - melasa**mléčné výrobky** - nabiał**mramor** - marmur**mýdlo** - mydło**nábytek** - meble**nafta** - ropa; nafta**neželezné kovy** - metale nieżelazne**obilí** - zboże**obuv** (f.) - obuwie (n.)**ocel** - stal**oděvy** - ubrania**olivový olej** - olej z oliwek**ovoce** - owoce**palivo** - paliwo**papír** - papier**perly** - perły**petrochemické produkty** - produkty petrochemiczne**pohonné látky** - paliwa**potraviny** - artykuły spożywcze**průmyslové stroje** - maszyny przemysłowe**rum** - rum**ryby** - ryby**ryže** (f.) - ryż (m.)**sorgo** - sorgo**spotřební zboží** - towary konsumpcyjne**stroje** - maszyny**tabák** - tytoń**taro** - taro**textil** - tekstylia**umělá hnojiva** - nawozy sztuczne**umělá vlákna** - tworzywa sztuczne**vanilka** - wanilia**víno** - wino**vlna** - wełna**vozidla** - pojazdy**zbraně** - broń**zelenina** - warzywa; jarzyny**zemědělské produkty** - produkty rolnicze**zemní plyn** - gaz ziemny**zpracované potraviny** - produkty przetwórstwa

spożywczego

železná ruda - ruda żelaza**železo** - żelazo

13.7 FIRMA

akcionář - akcjonariusz	postavit firmu na nohy - postawić firmę na nogi
autorizovaný distributor - autoryzowany dystrybutor	povědomí o značce - świadomość marki
dceřiná společnost - spółka córka	prodat firmu - sprzedać firmę
dělat inventuru - przeprowadzać remanent	propagační kampaň - kampania reklamowa
dobře vnímaná značka - dobrze kojarzona marka	provozní náklady - koszty eksploatacji
dohnat ztrátu - odrobić stratę	představenstvo - zarząd
dominantní postavení na trhu - dominująca pozycja na rynku	přetahovat si zákazníky - podbierać sobie klientów
dosáhnout obrátu - osiągnąć obrót	přinést úspory - przynieść oszczędności
finanční situace - sytuacja finansowa	reklamní předmět - gadżet reklamowy
firemní internetové stránky - strona internetowa firmy	rentabilita - rentowność
firemní razítko - pieczęć firmowa	restrukturalizace - restrukturalizacja
hlavní činnost - główna działalność	rozpočet na reklamu - fundusz reklamowy
hodnota kontraktu činí... - wartość kontraktu wynosi...	sazebník - taryfikator
inventura - remanent	spolumajitel - współwłaściciel
inventurní záznamy - zapis dotyczący remanentu	spoluvlastník - współwłaściciel
klientela - klientela	strategie podnikání - strategia przedsiębiorstwa
komerční úspěch - sukces kasowy	svolat zasedání - zwołać posiedzenie
konkurenční tlak - nacisk konkurencji	tajemství úspěchu - tajemnica sukcesu
likvidátor - likwidator	ukončit výrobu - zakończyć produkcję
mimořádné výdaje - nadzwyczajne wydatki	ušlý zisk - stracony zysk
mít silnou pozici na trhu - mieć silną pozycję na rynku	uvádět na trh - wprowadzać na rynek
mzdová křivka - krzywa płac	uvalit nucenou správu - wprowadzić zarząd komisaryczny
nabízené služby - oferowane usługi	vedlejší náklady - koszty uboczne
nákladová analýza - analiza kosztów	vedoucí oddělení - kierownik wydziału
náklady na reklamu - wydatki na reklamę	vložit peníze (do čeho?) - włożyć pieniądze (w co?)
návratnost nákladů - zwrotność poniesionych kosztów	vnímání potřeb klientů - dostrzeganie potrzeb klientów
navýšení prodeje - zwiększenie sprzedaży	vyhlásit úpadek - ogłosić upadek
neseriózně zacházet se zákazníky - nie traktować poważnie klientów	vzhled výrobků - wzornictwo produktów
obdržet objednávku - otrzymać zamówienie	zahraniční kapitál - kapitał zagraniczny
obchodní zástupce - przedstawiciel handlowy	založit společnost - założyć spółkę
odbytový segment - segment zbytu	zaměstnavatelský podíl - udział pracowników
odvolat ředitele - odwołać dyrektora	zaregistrovat si firmu - zarejestrować firmę
podniková schůze - spotkanie z załogą	zavřeno pro inventuru - zamknięte z powodu remanentu
podnikové klima - atmosfera w firmie	získat zákazníky - zyskać klientów
podnikové prázdniny - przerwa urlopowa	ziskovost - zyskowość; rentowność
	značka - marka
	ztrátový obchod - interes przynoszący straty

FIRMA - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Naše firma nesplácela faktury.
 Člověk s nesmírně podnikavým duchem.
 Postupně se mu byznys rozvíjel.
 Své úspory investoval do firmy.
 Peníze se nevrátí.
 Nové vedení zavádí změny.
 Peníze investoval do firm s výpočetní technikou.
 Po čtyřech letech své podíly prodal.
 Vystavovali fiktivní faktury.
 Investice se rychle vrátí.
 Investice se vrátila během tří let.

Nasza firma nie płaciła faktur.
 Człowiek niezmiernie przedsiębiorczego ducha.
 Interes stopniowo mu się rozkręcił.
 Swoje oszczędności zainwestował w firmę.
 Pieniądze się nie zwróca. (z inwestycji)
 Nowe kierownictwo wprowadza zmiany.
 Pieniądze zainwestował w firmy komputerowe.
 Po czterech latach sprzedał swoje udziały.
 Wystawiali fikcyjne faktury.
 Inwestycja szybko się zwróci.
 Inwestycja zwróciła się w ciągu trzech lat.

13.8 KSIĘGOWOŚĆ

akceptant - akceptant	przepływów pieniężnych
akruální účetnictví - księgowość memoriałowa	remitent - remitent
aktiva - aktywa	rozvaha - bilans
audit - audyt	rozvahový den - dzień bilansowy
auditor - audytor	sestavit účetní závěrku - sporządzić sprawozdanie finansowe
fiskální rok - rok obrachunkowy	směnka - weksel
kniha zakázek - księga zamówień	účetní - księgowy (<i>muž</i>), księgowo (<i>žena</i>)
manko - manko	účetní jednotka - jednostka księgowo
nesrovnalosti - nieprawidłowości	účetní závěrka - sprawozdanie finansowe
obchodní kniha - księga rachunkowa	účetnictví - księgowość
odhad nákladů - kosztorys	účtová kniha - księga rachunkowa
pasiva - pasywa	výkaz zisku a ztráty - rachunek zysków i strat
podvojně účetnictví - podwójna księgowość	výsledovka - rachunek zysków i strat
pokladní deník na drobná vydání - księga kasy podręcznej	zisk - zysk
pokladní kniha - księga kasowa	zúčtovací cena - cena rozliczeniowa
přehled o peněžních tocích - sprawozdanie z	

13.9 REKLAMA

billboard - billboard	propagace - promocja
blok reklam - blok reklamowy	průzkum trhu - badanie rynku
brožura - broszura	přerušit film reklamami - przerwać film reklamami
copywriter - copywriter	přesvědčit - przekonać
dát inzerát do novin - zamieścić ogłoszenie w gazecie	přesvědčivý - przekonujący
degustace - degustacja	reklamě chyběl nápad - reklamie brakowało pomysłu
dosáhnout zamýšleného cíle - osiągnąć zamierzony cel	reklamní agentura - agencja reklamowa
efektivita - efektywność	reklamní průmysl - przemysł reklamowy
inzerát - ogłoszenie	reklamní přestávka - przerwa reklamowa; przerwa na reklamy
inzerent - ogłoszeniodawca	reklamní zásilka - przesyłka reklamowa
jméno produktu - nazwa produktu	rozdávat letáky - rozdawać ulotki
klamavá reklama - reklama wprowadzająca w błąd	shlédnout reklamou - obejrzeć reklamę
konceptce - koncepcja	slogan - slogan
leták - ulotka	spam - spam
marketing - marketing	srovnávací reklama - reklama porównawcza
marketingový mix - marketing mix	strategie - strategia
marketingový výzkum - badanie marketingowe	světelná reklama - reklama świetlna
mediální agentura - agencja medialna	účinnost - skuteczność
neonová reklama - reklama neonowa	účinný - skuteczny
nevyžádaná pošta - spam	věková skupina - grupa wiekowa
ochutnávka - degustacja	velkoplošný - wielkoformatowy
outdoorová reklama - reklama zewnętrzna	venkovní reklama - reklama zewnętrzna
plakát - plakat	vysílací čas - czas antenowy
podprahová reklama - reklama podprogowa	vyvolávat asociace - wywoływać skojarzenia
povědomí o značce - świadomość marki	zadavatel reklamy - reklamodawca
prezentace - prezentacja	zaujmout - zainteresować
	značka - marka

13.10 UBEZPIECZENIA

bezeškodní průběh pojištění - bezszkodowość	pojišťovací činnost - działalność ubezpieczeniowa
dobu trvání pojištění - czas trwania ubezpieczenia	pojišťovna - zakład ubezpieczeń; towarzystwo ubezpieczeniowe
franšíza - franszyza	posouzení rizika - ocena ryzyka
franšíza integrální - franszyza integralna	poškozený - uszkodzony
franšíza odčelná - franszyza redukcyjna	provize - prowizja
kontaktovat likvidátora - skontaktować się z likwidatorem	přípojištění - doubezpieczenie
kryté riziko - ryzyko objęte ubezpieczeniem	retrocese - retrocesja
kupující pojistku - nabywca polisy	riziko pojištění - ryzyko ubezpieczenia
likvidace škody - likwidacja szkody	skupina soupojištění - grupa koasekurująca
likvidátor - likwidator	sleva na pojistném - ulgowa składka
mít nárok na dávky - być uprawnionym do świadczeń	sociální pojištění - ubezpieczenie społeczne
nahodilá událost - zdarzenie losowe	sociální zabezpečení - pomoc społeczna
náhrada škody - rekompensata za szkodę	škoda na zdraví - uszczerbek na zdrowiu
obmyšlený - uposažený	škodná událost - zdarzenie szkodowe
odpovědnost - odpowiedzialność	trvalé poškození zdraví - trwały uszczerbek na zdrowiu
odpovědnost za škodu - odpowiedzialność za szkodę	typ pojistky - rodzaj polisy
odškodné - odszkodowanie	úrazové pojištění - ubezpieczenie od następstw nieszczęśliwych wypadków
penzijní přípojištění - doubezpieczenie emerytalne	usmrcení - zgon
podpojištění - niedoubezpieczenie	uzavřít pojištění - wykupić ubezpieczenie; zawrzeć ubezpieczenie
pojistitel - ubezpieczyciel	volitelné pojištění - ubezpieczenie fakultatywne
pojistka - polisa	vyšší moc - siła wyższa
pojistná smlouva - umowa ubezpieczeniowa	zajistitel - reasekurator
pojistné - składka ubezpieczeniowa	zajistná cese - cesja reasekuracyjna
pojistník - ubezpieczający	zajištění - reasekuracja
pojistný produkt - produkt ubezpieczeniowy	zajišťovna - zakład reasekuracyjny
pojistný trh - rynek ubezpieczeń	zprostředkovatel pojištění - pośrednik ubezpieczeniowy
pojištění - ubezpieczenie	zproštění od placení pojistného - zwolnienia z płacenia składki ubezpieczeniowej
pojištění léčebných výloh v zahraničí - ubezpieczenie od kosztów leczenia zagranicą	životní pojištění - ubezpieczenie na życie
pojištění manželství - ubezpieczenie posagowe	
pojištění zahrnuje... - ubezpieczenie obejmuje...	
pojištění zavazadel - ubezpieczenie bagażu	
pojištěný - ubezpieczony	

13.11 UMOWA

článek - artykuł

darovací smlouva - umowa darowizny

definice - definicja; definicje

dlohodobá smlouva - kontrakt długoterminowy

dodací smlouva - kontrakt na dostawę; umowa na dostawę

dodatek ke smlouvě - aneks do umowy

dohoda - 1. porozumienie 2. umowa

jiná ustanovení - inne postanowienia

jít k notáři - iść do notariusza

kupní smlouva - umowa kupna; umowa sprzedaży

notář - notariusz (*muž*)

notářka - notariusz (*žena*), notariuszka (*pot.*)

notářský - notarialnie

notářský - notarialny

notářský řád - prawo o notariacie

notářský zápis - akt notarialny

obecná ustanovení - postanowienia ogólne

oblast působnosti - zakres stosowania

odstavec - ustęp; akapit

odstoupit od smlouvy - odstąpić od umowy

plná moc - pełnomocnictwo

podepsat - podpisać

podpis - podpis

pracovní smlouva - umowa o pracę

práva a povinnosti - prawa i obowiązki

protokol - protokół

prováděcí opatření - uzgodnienia wykonawcze

provádění smlouvy - wykonywanie umowy

předmět smlouvy - przedmiot umowy

příloha - załącznik

sepsat smlouvu - spisać umowę

sestavit smlouvu - sporządzić umowę

smlouva na dobu neurčitou - umowa na czas nieokreślony

smlouva na dobu určitou - umowa na czas określony

smlouva o pronájmu - umowa najmu

smlouva o převodu vlastnictví - umowa przeniesienia własności

smluvní - umowny

smluvní náklady - koszty umowy

smluvní odměna - wynagrodzenie umowne

smluvní strany - strony; strony umowy; umawiające się strony

smluvní typ - rodzaj umowy

smluvní závazky - zobowiązania wynikające z umowy

splnit smlouvu - wywiązać się z umowy

ukončit smlouvu - rozwiązać umowę

ústní smlouva - umowa ustna

uzavřená mezi... - zawarta pomiędzy...

uzavřít smlouvu - zawrzeć umowę

v písemné formě - w formie pisemnej

věcněprávní dohoda - umowa powzdana

vstoupit v platnost - wejść w życie

vyhotovení - egzemplarz

vyhotovit smlouvu - sporządzić umowę

vyplývat ze smlouvy - wynikać z umowy

vypršet - wygasnąć

vzory smluv - wzory umów

zástavní smlouva - umowa zastawu

zavázat se - zobowiązać się

závazek - zobowiązanie

závěrečná ustanovení - postanowienia końcowe

PRZYKŁADOWE SFORMUŁOWANIA Z UMÓW:

V důsledku jiných činností než bylo porušení této Smlouvy.

Na základě této smlouvy.

Smluvní strany se zavazují...

Smlouva nabývá platnosti dnem jejího podpisu.

Důležité smlouvy a závazky.

Účastníci Smlouvy se dohodli, že...

Rozumí se tím, že...

Smlouva vyjadřuje jejich svobodnou vůli.

Ve smyslu zásad této Smlouvy.

Účastníci smlouvy se dohodli, že...

Účastníci smlouvy shodně konstatují, že...

Nevyplývá - li z kontextu smlouvy jinak.

Dle bodu V. této smlouvy.

Záležitosti dohodnuté touto smlouvou.

Veškeré náklady spojené s uzavřením smlouvy.

Každý z účastníků Smlouvy má jeden hlas.

Smlouva se uzavírá na dobu neurčitou.

Záležitosti, které nejsou upraveny touto smlouvou.

Veškerá korespondence týkající se této smlouvy.

Ve smyslu tohoto článku.

Wskutek działań innych niż naruszenie tej Umowy.

Na podstawie niniejszej umowy.

Strony zobowiązują się...

Umowa wchodzi w życie z dniem podpisania.

Istotne umowy oraz zobowiązania.

Strony Umowy uzgodniły, że...

Rozumie się poprzez to, że...

Umowa jest wyrazem ich wolnej woli.

W myśl postanowień niniejszej Umowy.

Strony umowy ustaliły, że...

Strony umowy zgodnie stwierdzają, że...

Jeśli z kontekstu umowy nie wynika inaczej.

Zgodnie z punktem V niniejszej umowy

Sprawy ustalone w niniejszej umowie.

Wszelkie koszty związane z zawarciem umowy.

Każda ze stron Umowy ma jeden głos.

Umowa zostaje zawarta na czas nieokreślony.

Sprawy nieuregulowane w tej umowie.

Wszelka korespondencja dotycząca tej umowy.

W rozumieniu tego artykułu.

13.11 PIENIĄDZE

bankovka - banknot
bezcný - bezwartościowy
částka - kwota
drobné - drobne
drobné peníze - drobne
financovat - finansować
finanční potíže - kłopoty finansowe
hodnota - wartość
hospodařit - gospodarować
hotovost - gotówka
kapesné - kieszonkowe
kapitál - kapitał
kovové peníze - bilon
krátit výdaje - ciąć wydatki
líc mince - awers monety
mince - moneta
mincovna - mennica
miliony dolarů - miliony dolarów
našetřit peníze - nabierać pieniądze
nečekané výdaje - nieoczekiwane wydatki;
 niespodziewane wydatki
nemít u sebe peníze - nie mieć przy sobie pieniędzy
obnos - kwota
odkládat část výplaty - odkładać część wypłaty
orel - orzeł (*monety*)
panna - reszka
papírový peníz - banknot
peněženka - portfel
peníz - pieniądź
penízek - pieniążek
platební prostředek - środek płatniczy

platidlo - środek płatniczy
platit - płacić
platit hotově - płacić gotówką
platit ve splátkách - płacić w ratach
plývat penězi - trwonić pieniądze
počítat každou korunu - liczyć każdy grosz
pokladnička - skarbonka
prachy - forsa
prasátko - skarbonka
promrhat majetek - roztrwonić majątek
rozhazovačný - rozrzutny
rozměnit - rozmienić
rozpočet - budżet
rub mince - rewers monety
slíbené peníze - obiecane pieniądze
šetřit - oszczędzać
těžce vydělané peníze - ciężko zarobione pieniądze
úsporný plán - plan oszczędnościowy
úspory - oszczędności
úspory se tenčí - oszczędności topnieją
ušetřené peníze - zaoszczędzone pieniądze
utratit za prostitutky - wydać na prostytutkę
velká bankovka - gruby banknot
veřejné výdaje - wydatki publiczne
vydat - wydać
vysomrovat na rodičích peníze - wyżebrać
 pieniądze od rodziców
vzácný - cenny
zaplatit - zapłacić
zpeněžit - spieniężyć
ztráct hodnotu - tracić wartość; tracić na wartości

PIENIĄDZE - PODSTAWOWA FRAZEOLOGIA:

Čas jsou peníze.
 Mít peněz jako želez.
 Nemít ani vindru.
 Neví, co s penězi.
 Peníze nesmrdí.
 Peníze vládnu světu.
 Peníze vydělávají peníze.
 Peníze vyhozené oknem.
 Stroj na peníze.
 Ukládat korunu ke koruně.
 Vězet v dluzích po uši.

Czas to pieniądź.
 Mieć pieniądze jak lodu.
 Nie mieć grosza przy duszy.
 Nie wie, co zrobić z pieniędzmi
 Pieniądze nie śmierdzą.
 Pieniądź rządzi światem.
 Pieniądź robi pieniądź.
 Pieniądź wyrzucone w błoto.
 Maszynka do robienia pieniędzy.
 Składać grosz do grosza.
 Tkwić w długach po uszy.

PIENIĄDZE - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Došly mi peníze.
 Nestarej se o peníze.
 Natahovali dlaně pro peníze.
 Musím si nechat nějaké peníze.
 Kde tady schovávají peníze?
 Peníze zvtěžily nad hlubokými city.
 Nešlo jen o peníze.
 Peníze se budou hodit.
 Mince byla vyražena v královské mincovně.
 Zájemci si mohli prohlédnout historickou mincovnu.
 Mince z období vlády Matyáše II.
 Mince nebudou pouze kulatého tvaru.

Skończyły mi się pieniądze.
 Nie martw się o pieniądze.
 Wyciągali ręce po pieniądze.
 Muszę zachować jakieś pieniądze.
 Gdzie oni tu trzymają pieniądze?
 Wielkie uczucie przegrało z pieniędzmi.
 Chodziło nie tylko o pieniądze.
 Pieniądze przydadzą się.
 Moneta została wybita w mennicy królewskiej.
 Zainteresowani mogli zwiedzić zabytkową mennicę.
 Moneta z okresu panowania Macieja II.
 Monety nie będą tylko okrągłe.

PIENIĄDZE - PRZYKŁADOWE ZDANIA - CIĄG DALSZY:

Na stěnách visí kolekce starých mincí.
Bankovky jsou rozříděné podle nominálních hodnot.
Do oběhu byly uvedeny nové bankovky.
Bankovka v hodnotě 50 eur.
Mince by měla být hůře padělatelná.
Soustředil ražbu mincí v centrální mincovně.

Na ścianach wisi kolekcja starych monet.
Banknoty są posegregowane według nominalów.
Do obiegu wprowadzono nowe banknoty.
Banknot o nominalu 50 euro.
Monetę będzie trudniej podrobić.
Umieścił bicie monet w mennicy centralnej.

FINANSE OSOBISTE - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Celý život museli obracet každou korunu.
Omezili výdaje za alkohol a cigarety.
Lidé si víc váží peněz.
Úspory se tenčily.
Celoživotní úspory svěřil synovi.
Nemám žádné úspory.
Lidé přijdou o úspory.
Nemáme ani korunu.
Někdo nám vybilil účet.
Spletl se o 200 korun.
Posílají mi domů peníze.
Nikdo neutrácel, nikdo nevydělával.

Przez całe życie musieli liczyć każdy grosz.
Ograniczyli wydatki na alkoholo i papierosy.
Ludzie bardziej szanują pieniądze.
Oszczędności topniały.
Oszczędności życia powierzył synowi.
Nie mam żadnych oszczędności.
Ludzie tracą oszczędności.
Nie mamy ani grosza.
Ktoś nam wyczyścił konto.
Pomylił się o 200 koron.
Wysyłają mi do domu pieniądze.
Nikt nie wydawał, nikt nie zarabiał.

DŁUG:

bezúročná půjčka - nieoprocentowana pożyczka
částka půjčky - kwota pożyczki
dělat dluhy - zaciągać długi
dluhová past - pułapka zadłużenia
dluhová spirála - pułapka zadłużenia
dlužnice - dłużniczka
dlužník - dłużnik
exekuce - egzekucja
exekutor - komornik
insolvence - niewypłacalność
lichva - lichwa
lichvář - lichwiarz
lichvářský - lichwiarski
mikrouvěř - mikrokredyt
nedobytná pohledávka - nieściągalny dług
nezaplatené účty - niezapłacone rachunki
oddlužení - 1. oddłużenie 2. umorzenie długu

osobní bankrot - upadłość konsumencka
přiskřípnout dlužníka - przycisnąć dłużnika
registr dlužníků - rejestr dłużników
rychlá půjčka - chwilówka
seznam dlužníků - lista dłużników
sloučení půjček - konsolidacja pożyczek
splatit dluhy - spłacić długi
upadnout do dluhů - popaść w długi
úroky - oprocentowanie
věřitel - wierzyciel
vyhlásit bankrot - ogłosić bankructwo
vzít si půjčku - wziąć pożyczkę
zadlužit (se) - zadłużyć (się)
zastavárna - lombard
zastavit - zastawić
život na úvěř - życie na kredyt

DŁUG - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Rodina opustila byt kvůli dluhům.
Nestíhala splácet dluh.
Kdo nemá dluhy, nemusí platit úroky.
Vyhrabal se z dluhů.
Firma se zabývá vymáháním pohledávek.
Dluhy je lepší nemít.
Exekutor vymáhá dluh.
Exekutor zabavil naše věci.
Dluhy by se měly platit.
Peníze jdou na splácení půjčky.
Exekutor mu zablokoval účty.
Soud nařídil exekuci.
Oběsil se kvůli dluhům.
Exekutor vydražil byt.
Seznam věcí, které exekutor nesmí zabavit.
Z exekucí se stal výnosný byznys.

Rodzina opuściła mieszkanie z powodu długów.
Nie nadążała ze spłatą długu.
Kto nie ma długów, nie musi płacić odsetek.
Wyszedł z długów.
Firma zajmuje się windykacją należności.
Lepiej nie mieć długów.
Komornik windykuje dług.
Komornik zajął nasze rzeczy.
Długi powinno się spłacać.
Pieniądze idą na spłatę pożyczki.
Komornik zablokował mu konta.
Sąd zarządził egzekucję.
Powiesił się przez długi.
Komornik wylicytował mieszkanie.
Lista rzeczy, których komornik nie może zająć.
Egzekucje stały się dochodowym biznesem.

SYTUACJA MAJĄTKOWA:

blahobyt - dobrobyt
bohatství - bogactwo
bohatý - bogaty
dopracovat se majetku - dorobić się majątku
finanční problémy - problemy finansowe
chudoba - bieda; nędza; ubóstwo
chudý - biedny
jmění - mienie; majątek
krajní chudoba - skrajna nędza
majetek - majątek

majetný - majątny
miliardář - miliarder
milionář - milioner
mít nízké příjmy - mieć niskie dochody
nejbohatší Polák - najbogatszy Polak
nemít na živobytí - nie mieć na życie
zámožný - zamożny
zbohatlík - dorobkiewicz
zbohatnout - wzbogacić się
zlatá mládež - złota młodzież

BIEDA - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Propast mezi chudými a bohatými.
 Pocházel z chudých poměrů.
 Bohatým bral a chudým dával.
 Nevypadal jako nějaký chudý invalidní důchodce.
 Chudí chudnou rychleji než zbytek společnosti.
 Lidé jsou unavení z chudoby a korupce.
 Děti z méně zámožných rodin.
 Chtějí podpořit nemajetné rodiny.
 Hleděl na spoustu bídy.

Przepaść między biednymi a bogatymi.
 Pochodził z biednego domu.
 Zabierał bogatym, a dawał biednym.
 Nie wyglądał jak jakiś biedny rencista.
 Biedni biednieją szybciej niż reszta społeczeństwa.
 Ludzie są zmęczeni biedą i korupcją.
 Dzieci z mniej zamożnych rodzin.
 Chcą wesprzeć niezamożne rodziny.
 Przypatrywał się szeregom nędzy.

BOGACTWO - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Do té doby žila jako bohatá šlechtična.
 Každý běloch je tam vnímán jako boháč.
 Boháč, co neví kam s penězi.
 Boháči si rádi kupují drahé hračky.
 Z milionáře se stal miliardář.
 Všichni chtějí zbohatnout hned.
 Mnoho miliardářů začínalo od píky.
 Někdy se cítím, jako bych žil ve zlaté kleci.

Do tego czasu żyła jako bogata szlachcianka.
 Każdy biały jest tam postrzegany jako bogacz.
 Bogacz, który nie wie, co zrobić z pieniędzmi.
 Bogacze lubią kupować drogie zabawki.
 Z milionera stał się miliarderm.
 Wszyscy chcą się dorobić natychmiast.
 Wielu miliardermów zaczynało od zera.
 Czasami czuję się, jakbym żył w złotej klatce.

13.12 RYNEK WALUTOWY

aktuální kurz - aktualny kurs
apreciace - aprecjacja
cizí měna - waluta obca
dát do oběhu - wprowadzić do obiegu
depreciace - deprecjacja
devalvace - dewaluacja
devizový trh - rynek walutowy
koruna posiluje - korona idzie w górę
kurz dolaru - kurs dolara
kurz koruny k/vůči euru - kurs korony w stosunku do eura
kurzové riziko - ryzyko kursowe
kurzovní lístek - tabela kursów
měnit peníze - wymieniać pieniądze
měnová báze - baza monetarna
měnová doložka - klauzula walutowa
měnová politika - polityka monetarna
měnová statistika - statystyka monetarna

PODSTAWOWE WALUTY:

albánský lek - lek albański
argentinské peso - peso argentyńskie
americký dolar - dolar amerykański
australský dolar - dolar australijski
běloruský rubl - rubel białoruski
bulharský lev - lew bułgarski
česká koruna - korona czeska
čínský jüan - yuan chiński
dánská koruna - korona duńska
euro - euro
gruzínské lari - lari gruzińskie
chorvatská kuna - kuna chorwacka
indická rupie - rupia indyjska

měnový koš - koszyk walutowy
měnový kurz - kurs walutowy
měnový trh - rynek walutowy
mít vlastní měnu - mieć własną walutę
okamžitý kurz - kurs natychmiastowy
revalvace - rewaluacja
slabá měna - słaba waluta
směnárna - kantor
směnárník - właściciel kantoru; pracownik kantoru
směnný kurz - kurs wymiany
stáhnout z oběhu - wycofać z obiegu
tržní kurz - kurs rynkowy
v přepočtu na koruny - w przeliczeniu na korony
waluta - waluta
vekslák - cinkciarz
výhodný kurz - korzystny kurs
výkyvy kurzu - wahania kursu
změna kurzu - zmiana kursu

izraelský šekel - szekel izraelski
japonský jen - jen japoński
jihoafrický rand - rand południowoafrykański
libra šterlinků - funt szterling
švýcarský frank - frank szwajcarski
maďarský forint - forint węgierski
makedonský denár - denar macedoński
norská koruna - korona norweska
polský zlotý - złoty polski
rumunské leu - lej mołdawski
ruský rubl - rubel rosyjski
srbský dinár - dinar serbski
ukrajinská hřivna - hrywna ukraińska

13.14 GIEŁDA

akcie na doručitele - akcja na okaziciela
akcie na jméno - akcja imienna
akciová společnost - spółka akcyjna
bazický instrument - instrument bazowy
bez kuponový dluhopis - obligacja zerokuponowa
blue chips - blue chips
broker - broker
burza cenných papírů - giełda papierów wartościowych
burzovní obchod - transakcja giełdowa
býčí trh - hossa; rynek byka
cena jedné akcie - cena jednej akcji
člen burzy - członek giełdy
derivát - instrument pochodny
dlouhodobý dluhopis - obligacja długoterminowa
dluhopis - obligacja
dluhové cenné papíry - dłużne papiery wartościowe
doba splatnosti dluhopisu - termin spłaty obligacji
emisní hodnota - wartość emisyjna
emitent - emitent
hrát na burze - grać na giełdzie
investiční rozhodnutí - decyzja inwestycyjna
investiční společnost - spółka inwestycyjna
kolektivní investování - inwestowanie zbiorowe
krátkodobý dluhopis - obligacja krótkoterminowa

kuponový dluhopis - obligacja kuponowa
makléř - makler
medvědí trh - bessy; rynek niedźwiedzia
mimoburzovní trh - rynek pozagiełdowy
nepovedená investice - nieudana inwestycja
obchodník s cennými papíry - makler
podílová jednotka - jednostka uczestnictwa
podílový fond - fundusz powierniczy
primární trh - rynek pierwotny
přijetí ke kotování - dopuszczenie do publicznego obrotu giełdowego
rozložení rizika - podział ryzyka
sekundární trh - rynek wtórny
společnost kotovaná na burze - spółka notowana na giełdzie
střednědobý dluhopis - obligacja średnioterminowa
termínový kontrakt - kontrakt terminowy
vstup na burzu - wejście na giełdę
vydat cenné papíry - wyemitować papiery wartościowe
zahajovací kurz - kurs otwarcia
závěrečný kurz - kurs zamknięcia
zaznamenat pokles - zanotować spadek
zbavovat se akcií - pozbywać się akcji

GIEŁDA - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Je to chytrý a kreativní investor.
 Měsíc od vstupu na pražskou burzu.
 Pokles ceny cenných papírů.
 Indexy se barvily do červené barvy.
 Na finančních trzích převládali prodejci.
 Firma se po restrukturalizaci vrátila na burzu.
 Indexy se propadly o více než dvě procenta.
 Splaskla bublina na akciovém trhu.
 Výnosy fondů závisí na hodnotě dluhopisů a akcií.
 Výnosy z dluhopisů jsou nízké.
 Investice do dluhopisů byla bezrizikovým ziskem.
 ČEZ vyplatí dividendu 33 korun na akcii.
 Vydělal na burzovním krachu.
 Kofola se stahuje z varšavské burzy.
 Akcie začaly ztrácet svou hodnotu.
 Obchodování muselo být několikrát přerušeno.
 Index se propadl o více než polovinu.

To mądry i kreatywny inwestor.
 Miesiąc od wejścia na praską giełdę.
 Spadek ceny papierów wartościowych.
 Indeksy barwiły się na czerwono. (Spadały)
 Na rynkach finansowych dominowali sprzedawcy.
 Firma po restrukturalizacji wróciła na giełdę.
 Indeksy spadły o ponad dwa procent.
 Pękła bańka na rynku akcji.
 Zyski funduszy zależą od wartości obligacji i akcji.
 Zyski z obligacji są niskie.
 Inwestycja w obligacje oznaczała zysk bez ryzyka.
 ČEZ wypłaci dywidendę 33 korony za akcję.
 Zarobił na krachu giełdowym.
 Kofola wycofuje się z warszawskiej giełdy.
 Akcje zaczęły tracić na wartości.
 Sesja musiała być kilkakrotnie przerywana.
 Indeks spadł o ponad połowę.

14. HANDEL I USŁUGI

14.1 USŁUGI W MIEŚCIE

advokát - adwokat	hudební škola - szkoła muzyczna
advokátní kancelář - kancelaria adwokacka	hypermarket - hipermarket
akupunktura - akupunktura; gabinet akupunktury	chovatelské potřeby - sklep zoologiczny
akvaristika - akwarystyka	instalatér - hydraulik
antikvariát - antykwariat	jazyková škola - szkoła językowa
architektonická kancelář - biuro architektoniczne	kadeřnictví - fryzjer damski
autobazar - komis samochodowy	kamerové systémy - monitoring; telewizja przemysłowa
autodílna - warsztat samochodowy	kancelářské potřeby - artykuły biurowe
autodíly - części samochodowe	kavárna - kawiarnia
automobilová mycí linka - myjnia samochodowa	kino - kino
autoopravna - warsztat samochodowy	klempírna - blacharnia
autopark - salon samochodowy	klempířství - blacharstwo
autopůjčovna - wypożyczalnia samochodów	klenotnictví - zakład jubilerski
autosalon - salon samochodowy	knihupectví - księgarnia
autoservis - serwis samochodowy	koberce - dywany
banka - bank	kominictví - zakład kominiarski
bar - bar	kongresové centrum - centrum konferencyjne
barvy-laky - farby i lakiery	kopírovací služby - usługi ksero
bezpečnostní agentura - firma ochroniarska	kopírování - ksero
bezpečnostní služby - ochrona	kosmetický salón - salon kosmetyczny
billiard club - klub bilardowy	kosmetika - salon kosmetyczny
brusírna - szlifiernia	koupelny - łazienki
cestovní kancelář - biuro podróży	kožená galanterie - galanteria skórzana
cukrárna - cukiernia	kožešiny - futra
čajovna - herbaciarnia	kožešnictví - zakład kuśnierski
čalounictví - zakład tapicerski	krby - kominki
čerpací stanice - stacja benzynowa	krejčovství dámské - krawiectwo damskie
čistírna - pralnia	krejčovství - zakład krawiecki
dámská konfekce - konfekcja damska	kuchyňské studio - salon kuchenny
daňové poradenství - doradztwo podatkowe	květiny - kwiaty
deratizace - deratyzacja	lékárna - apteka
dětská móda - odzież dziecięca	levná móda - tania odzież
dětská prodejna - sklep s artykułami dziecięcymi	márnice - kostnica
dezinfekce - dezynfekcja	nábytek - meble
divadlo - teatr	náhradní díly - części zamienne
drogerie - drogeria	nákupní centrum - centrum handlowe
filatelie - filatelistyka; sklep filatelistyczny	obchodní dům - dom handlowy
filharmonie - filharmonia	obuv - obuwie
fotolaboratoř - laboratorium fotograficzne	oděvy - sklep odzieżowy
geodezie - geodezja	odtahová služba - pomoc drogowa
herna - salon gier	ofsetový tisk - druk offsetowy
holičství - fryzjer męski	okna-dveře - okna i drzwi
hospoda - knajpa	olejové kotle - kotły olejowe
hotel - hotel	optika - optyk; salon optyczny
hračky - zabawki	ovoce-zelenina - owoce i warzywa
hromosvody - piorunochrony	

USŁUGI W MIEŚCIE - CIĄG DALSZY:

papírnictví - sklep papierniczy	studio krásy a zdraví - studio zdrowia i urody
parfumérie - perfumeria	supermarket - supermarket
pekárna - piekarnia	suvenýry - pamiątki
penzijní fond - fundusz emerytalny	školní potřeby - artykuły szkolne
perníkářství - sklep z piernikami	tabák - kiosk; trafika
pivnice - piwiarnia	taneční škola - szkoła tańca
plynové kotle - kotły gazowe	tetování - salon tatuaży
pneuservis - wulkanizacja opon	tiskárna - drukarnia
pohřební služba - zakład pogrzebowy	trafika - trafika
pojišťovna - zakład ubezpieczeniowy	tržnice - targowisko
posilovna - siłownia	ubytovna - dom noclegowy
pošta - poczta	účetnictví - księgowość
potraviny - sklep spożywczy	úklidové služby - sprząatanie
použité zboží - używany towar	uzenářství - wędliny
projekční kancelář - biuro projektowe	velkoobchod - hurtownia
protipožární systémy - systemy przeciwpożarowe	věštby - wróżka
půjčovna přívěsů - wypożyczalnia przyczep	veterinární ordinace - gabinet weterynaryjny
razítkárna - wyrób pieczętek	videopůjčovna - wypożyczalnia kaset video
reality - nieruchomości	vinárna - winiarnia
reklamní agentura - agencja reklamy	vlasové studio - salon fryzjerski
restaurace - restauracja	Vodárny a kanalizace - Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji
řeznictví - zakład rzeźniczy	výroba nábytku - produkcja mebli
samoobsluha - sklep samoobsługowy	výstavba telekomunikace - budowa sieci telekomunikacyjnych
sázková kancelář - zakład bukmacherski	výtahy - windy
sklad - magazyn	zabezpečovací systémy - systemy alarmowe
sklenářství - zakład szklarski; szklarz	zámečnictví - zakład ślusarski
slévárna - odlewnia	zastavárna - lombard
specializovaná prodejna - sklep specjalistyczny	zelný trh - targ warzywny
spedice - spedycja	zlatnictví - złotnik
stavební firma - firma budowlana	žaluzie - żaluzje
stavební nářadí - narzędzia budowlane	
střelnice - strzelnica	

14.2 ZAKUPY

akce - promocja; akcja	prodejní síť - sieć sklepów
akční cena - cena promocyjna	předprodej - przedsprzedaż
akční nabídka - oferta promocyjna	přemrštěná cena - wygórowana cena
bazar - komis	přihazovat do ceny - podnosić cenę (<i>w licytacji</i>)
bezpředmětná reklamace - nieuzasadniona reklamacja	přistoupit k pultu - podejść do lady
boj o zákazníka - walka o klienta	pult - lada
brát na úvěr - brać na kredyt	rabat - rabat
být na štíru s kvalitou - być na bakier z jakością	registrační pokladna - kasa fiskalna
cenová válka - wojna cenowa	reklamní leták - ulotka reklamowa
cenové rozdíly - różnice w cenach	rozumná cena - rozsądna cena
daňové šilenství - masowe szaleństwo	rychle prodejné zboží - chodliwy towar (<i>szybko schodzący z pótek</i>)
diferencovat ceny - różnicować ceny	samoobslužný - samoobsługowy
diskontní prodejna - dyskont; sklep dyskontowy	skrytá vada - ukryta wada
dobře zásobený - dobrze zaopatrzoney	slevový balíček - pakiet zniżek
dokupovat - dokupować	směšná částka - śmieszna kwota
dražba - aukcja; licytacja	smíšené zboží - sklep wielobranżowy
drobný nákup - drobne zakupy	smlouvat o cenu - targować się
fronta - kolejka	sortiment - asortyment
hledět na cenu - zwracać uwagę na cenę	splátkový prodej - sprzedaż ratalna
horní hranice ceny - górny pułap cen	spotřební daň - akcyza
chyba - wada; defekt	spotřební zboží - dobra konsumpcyjne
jarmark - jarmark	srazit cenu - zbić cenę
kaz - wada; defekt	srovnávat ceny - porównywać ceny
kazové zboží - wadliwy towar	stát dlouhé fronty - stać w długich kolejkach
koupit na zkoušku - kupić na próbę	stvrzenka - paragon
koupit něco za babku - kupić coś za grosze	supermarket - supermarket
koupit s předstihem - kupić z wyprzedzeniem	triky prodejců - sztuczki sprzedawców
koupit v předprodeji - kupić w przedsprzedaży	tržiště - targowisko
maloobchodní cena - cena detaliczna	tržnice - targowisko
marže - marża	účtenka - paragon
mít na skladě - mieć na magazynie	utržit - utargować (<i>zebrać utarg</i>)
na přání zákazníka - na życzenie klienta	vada - wada
na účet podniku - na koszt firmy	vadné zboží - wadliwy towar
nákup - zakupy	vadný - wadliwy
nákupní výprava - wyprawa na zakupy	věrnostní program - program lojalnościowy
nakupovat - kupować	vrátit zboží - zwrócić towar
nemít na vrácení - nie mieć wydać	vydat paragon - wydać paragon
nemít nazpět - nie mieć na wydanie reszty	výhoda - korzyść
neprodejné zboží - niechodliwy towar	vyhovět zákazníkovi - spełnić prośbę klienta
nepřiměřená cena - nieadekwatna cena	výloha - wystawa
obchod - sklep	vyměnit zboží - wymienić towar
obchodní galerie - galeria handlowa	výprodej (m.) - wyprzedaż (f.)
obchodní nabídka - oferta handlowa	vyřídít stížnost - rozpatrzyć skargę
objednávkový prodej - sprzedaż na zamówienie	vystát frontu - odstać w kolejce
orientační cena - cena orientacyjna	vystavit účet - wystawić rachunek
originální balení - oryginalne opakowanie	vyvolávací cena - cena wywoławcza
otálet se zaplacením - zwlekać z zapłatą	vyzvednout zboží - odebrać towar
otevřený dlouho do noci - otwarty do późna w nocy	vzorek - próbka
paragon - paragon	zabalit nákup - zapakować zakupy
písemná reklamace - pisemna reklamacja	zákaznice - klientka
platit u pokladny - płacić w kasie	zakoupit v předprodeji - zakupić w przedsprzedaży
podlehnout pokušení - ulec pokusie	záloha na láhev - kaucja za butelkę
podřadná kvalita - niska jakość	záruční list - karta gwarancyjna
pokladní doklad - paragon	zařadit se do fronty - stanąć w kolejce
potravinářská prodejna - sklep spożywczy	závislost na nákupech - uzależnienie od zakupów
prodavač - sprzedawca	zboží - towar
prodavačka - sprzedawczyni; ekspedientka	zlevňovat - obniżać cenę

14.3 ARTYKUŁY SPOŻYWCZE

arašidy - orzeszki arachidowe	obložený chlebiček - kanapka
bochnik chleba - bochenek chleba	ocet - ocet
bonbon - cukierek	párky - parówki
cukr - cukier	parmezán - parmezan
čerstvá vejce - świeże jajka	paštika - pasztet
čerstvý - świeży	perník - piernik
čokoládová poleva - polewa czekoladowa	piškoty - biszkopty
dort - tort	polotučný - półtłusty
droždí - drożdże	protlak - przecier
drůbeží paštika - pasztet drobiowy	pšeničný chléb - chleb pszeniczny
džem - dżem	puding - budyń
gouda - gouda	rajčatový protlak - przecier pomidorowy
grilovací omáčka - sos grillowy	rostlinný olej - olej roślinny
hořčice - musztarda	rybí prsty - paluszki rybne
hrubozrnný - gruboziarnisty	rybí salát - sałatka rybna
instantní polévka - zupka z torebki; zupka chińska	ryže - ryż
jedlá soda - soda oczyszczona	s příchutí - o smaku; o posmaku
jemnozrnný - drobnoziarnisty	salám - salami
jogurt - jogurt	sladidlo - słodzik
kakao - kakao	slunečnicový olej - olej słonecznikowy
kaše - 1. kasza 2. puree	smetana - śmietana
kefir - kefir	strouhaný kokos - wiórki kokosowe
klobása - kiełbasa	sušenka - herbatnik
konzerva - konserwa	sýr - ser
koření - przyprawa	sýrový chlebiček - kanapka z serem
krmivo pro kočky - pokarm dla kotów	šunka - szynka
krovka polská - krówka	tabulka čokolády - tabliczka czekolady
kyselina citrónová - kwas cytrynowy	tatarská omáčka - sos tatarski
limonáda - lemoniada	tavený sýr - ser topiony
majonéza - majonez	těstoviny - makaron
margarín - margaryna	tvaroh - twaróg
marinovaný - marynowany	tyčinka - baton
marmeláda - marmolada	tyčinky solené - paluszki słone
máslo - masło	uzeniny - wędliny
maso - mięso	v čokoládové polevě - w polewie czekoladowej
masová konzerva - konserwa mięsna	vajíčko s překvapením - jajko niespodzianka
med - miód	vanilkový cukr - cukier waniliowy
mléčná čokoláda - czekolada mleczna	veka - weka
mléko - mleko	zmrzlina - lody
mouka - mąka	želírovací cukr - cukier żelujący
müsli - musli	žitný chléb - chleb żytni
obilní - zbożowy	žvýkačka - guma do żucia

14.4 NAPOJE

alkohol - alkohol
alkoholický - alkoholowy
bílé víno - wino białe
bylinkový čaj - herbata ziołowa
čaj - herbata
červené víno - wino czerwone
destilát - destylat
drink - drink
džus - sok
instantní káva - kawa rozpuszczalna
kakao - kakao
karamelový - karmelowy
káva - kawa
koktejl - koktajl
láhev - butelka
ležák - leżak (*rodzaj piwa*)
lihovina - spirytus
likér - likier
limonáda - napój orzeźwiający
medovina - miód pitny
mok - napój
nápoj - napój
nealkoholické pivo - piwo bezalkoholowe
nealkoholický - bezalkoholowy
nektar - nektar

neperlivá voda - woda niegazowana
ovocný - owocowy
pasterizovaný nápoj - napój pasteryzowany
perlivá voda - woda gazowana
pivo - piwo
plast - 1. plastik 2. plastikowa butelka
plech - 1. puszka 2. w puszcze
polosladké víno - wino półsłodkie
pramenitá voda - woda źródłana
přírodní - naturalny
rum - rum
sekt - szampan
slivovice - śliwowica
stolní voda - woda stołowa
suché víno - wino wytrawne
světlé pivo - piwo jasne
šampaňské - szampan
šťáva - sok
šumivý - musujący
víno - wino
vínovice - winiak
vodka - wódka
whisky - whisky
zelený čaj - zielona herbata

KAWA - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Vzpamatovala se teprve u kávy.
 Alice si zadumaně míchala kávu.
 Pak jsem šel ke stolku a nalil jsem kávu.
 Švejk hostil ho kávu.
 Podal jsem mu džbánek se žitnou kávu.
 Postav vodu na kávu.
 Školník spařil kávu.
 Pavel se zakuckal kávu.
 Káva se vaří spirálkou přímo v šálku.

Oprzytomniała dopiero przy kawie.
 Alicja zamyśliła się mieszając kawę.
 Potem podszedłem do stołu i nalałem kawy.
 Szwejk podejmował go kawą.
 Podałem mu dzbanek z kawą zbożową.
 Nastaw wody na kawę.
 Woźny zaparzył kawę.
 Paweł zakrztusił się kawą.
 Kawę zaparza się grzałką wprost w filiżance.

HERBATA - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Vedle ležel pytlík s jasmínovým čajem.
Začal pomalu pít už dávno vystydý čaj.
Číšník donesl konvici s horkým čajem.
Vilém odběhl do kuchyně pro čaj.
Věnovala se nalévání čaje.
Malými doušky pila čaj.
Čaj úplně vystydl.
Vrátila se do kuchyně a uvařila si čaj.
Hlasitě srkal čaj ze sklenice.

Obok leżała torebka z herbatą jaśminową.
Zaczął pomalu pić dawno wystygłą herbatę.
Kelner przyniósł nam imbryk z gorącą herbatą.
Wilhelm pobiegł do kuchni po herbatę.
Zajęła się rozlewaniem herbaty.
Małymi łyżkami sączyła herbatę.
Herbata całkiem wystygła.
Wróciła do kuchni i zrobiła sobie herbatę.
Głośno siorbał herbatę ze szklanki.

WINO - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Při třetí sklenici vína svůj monolog přerušil.
Vino mě zpočátku uvolní.
Zdvojený přiděl výborného stolního vína.
Na stole stálo víno, koňak a domácí vínovice.
Odstrčila svou sklenku trnkového vína.
Vino znenáhla začíná působit.
Vino se mu rozperlilo do tváře.
Nepřenášej svou odpovědnost na vypité víno.
Poprskala se vínem.
Vidím víno rozlité uvnitř skla.
Vino vyžrává v dubových sudech.

Przy trzeciej szklaneczce wina przerwał swój monolog.
Wino na początku mnie rozluźnia.
Podwójny przydział doskonałego wina stołowego.
Na stole stało wino, koniak i winogronowy samogon.
Odsunęła swój kieliszek wina z tarniny.
Wino raptownie zaczyna działać.
Wino zaperliło mu się na twarzy.
Nie zrzucaj swojej odpowiedzialności na wypite wino.
Oblała się winem.
Widzę wino rozlane po wewnętrznej stronie szkła.
Wino dojrzewa w dębowych beczkach.

PIWO - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Světoznámé pilsenské pivo.
Na náměstí před radnicí bylo vylito šest sudů piva.
Nový ležák měl skvělou chuť.
Měšťané s tradičním právem várečným.
Vaří pivo v zastaralých malých pivovarech.
Pivo je tak špatné, že se nedá pít.
Začali vařit pivo po novém způsobu.
Sládek vaří první várku piva.
Spodně kvašený světlý ležák.
Pivo teklo proudem.

Słynne w świecie pilszeńskie piwo.
Na placu przed ratuszem wylano sześć beczek piwa.
Nowy leżak miał wspaniały smak.
Mieszczanie z tradycyjnym prawem warzenia piwa.
Warzą piwo już w przestarzałych małych browarach.
Piwo jest tak niedobre, że nie da się go pić.
Zaczęli warzyć piwo nową metodą.
Słodownik warzy pierwszą partię piwa.
Dolnie kwaszone piwo leżakowe.
Piwo lało się strumieniami.

14.5 ODZIEŻ

barva - kolor	manžetový knoflíček - spinka do mankietu
bezešvý - bezszwowy	mikina - bluza
bikinky - bikini	mikrovlákno - mikrowłókno
blůza - bluza	minisukně - spódniczka „mini”
blůzička - bluzeczka	móda - moda
blůzka - bluzka	nátělník - podkoszulek (<i>męski bez rękawów</i>)
body - body	návrhář - projektant
být samá díra - chodzić w łachmanach	noční košile - koszula nocna
dámský - damski	nohavice - nogawka
dětský - dziecięcy	obléct se - ubrać się
díra v punčoše - dziura w pończosze	obléct si tričko naruby - założyć podkoszulek odwrotną stroną
dopnout - dopiąć	oblečení - ubranie
dupačky - śpioszki	oblek - garnitur
dvoudílné šaty - dwuczęściowa sukienka	oblékat se - ubierać się; zakładać ubrania
dvoudílný - dwuczęściowy	obnošené šaty - zniszczone ubrania
džiny - dżinsy	obnošený - zniszczony
elastáky - legginsy (z lycry)	oděv (m.) - odzież (f.)
elastický - elastyczny	opasek - pasek
elegantní - elegancki	pánský - męski
frak - frak	pásek - pasek
garderoba - garderoba	pérový - puchowy
halenka - bluza (<i>damska</i>)	pláštěnka - peleryna
hodit se - pasować	plavky - kąpielówki
chlapecký - chłopięcy	podprsenka - biustonosz; stanik
kabát - płaszcz	podvazek - podwiązka
kabátek - płaszczyk	ponožky - skarpety
kalhotky - majtki	potisk - nadruk
kalhoty - spodnie	pracovní oděv - ubranie robocze
kamaše - kamasze	proužkovaný - w paski
kapsa - kieszeń	průhledný - przezroczysty
károvaný - w kratkę	průsvitný - przezroczysty
kimono - kimono	přírodní vlákno - włókno naturalne
knoflík - guzik	přišít knoflík - przyszyć guzik
kojenecký - niemowlęcy	pulovr - pulower; golf
korzet - gorset	punčocháče - rajstopy
kostkovaný - w kratkę	pyžamo - piżama
košile - koszula	ramínko - ramiączko
košilka - koszulka	rozepínaný - rozpinany
kožený - skórzany	rozšířené nohavice - „dzwony”
kožešina - futro	rukáv - rękaw
kožich - kozuch	rukavice - rękawice; rękawiczki
kožíšek - kożuszek	sako - marynarka
krajkové prádlo - bielizna koronkowa	sametový - aksamitny
kratásy - krótkie spodnie	second hand - sklep z używaną odzieżą
krátké kalhoty - krótkie spodnie	sekáč - lumpeks
kravata - krawat	sezónní - sezonowy
kšiltovka - czapka z daszkiem	slipy - slipki
legíny - legginsy	smokink - smoking
ležatý límeček - kołnierzyk wykładany	smyslný - zmysłowy
límeč - kołnierz	souprava - komplet
lyžařská bunda - kurtka narciarska	spodky - kalesony
manšestráky - sztruksy	spodní prádlo - bielizna
manšestrový - sztruksowy	
manžeta - mankiet	

ODZIEŻ - CIĄG DALSZY:

společenský oblek - ubranie wyjściowe
spoře oděný - skąpo ubrany
stojatý límeček - kołnierzyk stojący
střih - krój
sukně - spódnica
svatební šaty - suknia ślubna
svetr - sweter
svetřík - sweterek
šála - szal; szalik
šáteček - chusteczka
šátek - chusta
šaty - sukienka
šperk - ozdoba
tanga - stringi
tepláková souprava - dres sportowy
trend - trend
tričko - podkoszulek

NAKRYCIA GŁOWY:

bambule - pompon
baret - beret
beranice - uszanka
burka - burka
buřinka - melonik
cylinder - cylinder
čepice - czapka
čepice s kšiltem - czapka z daszkiem
čepička - czapeczka
hidžáb - hidżab
klobouček - kapelusik

ODZIEŻ - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Nohavice u kalhot se vyhrnula.
 Norbert jí nehtem přejel po švu kalhot.
 Kalhoty s opasky uvězněnými v přihrádkách.
 Nadzdvihovala si nohavice kalhot.
 Začal jsem si z kalhot sdrápávat přischlou zem.
 Jako kluk jsem měl kalhoty na jednu kšandu.
 Kalhoty se jim na kolenou blýskaly tukem.
 Rozervou se mi kalhoty.
 Hodil jsem kalhoty přes šňůru.
 Snažil jsem se na mokrých kalhotách vymačkat puky.
 Nohavice byly dole úplně sežvaněné.
 Na kalhoty se mi nalepila žvýkačka.
 Začal prohledávat kapsy své kožené bundy.
 Spal s rukama zachumlanýma v bundě.
 Košile s naškrobenými límečky.
 Ztloustl a nenosí už pruhovanou košili.
 Otřel si ústa rukávem košile.
 Tatínek si odhodlaně vyhrnul rukávy košile.
 Bílé manžety od košile vyčnívaly z rukávů pláště.
 Odložil si v předsíni kabát.
 Vzala mě za klopy kabátu.
 Límeček šatů byl úplně rozedraný a třepil se.
 Pod těma růžovými šatama se jí rýsoval korzet.
 Měla na sobě volné žluté šaty.
 Měla dvě skříně oblečení.

umělá kožešina - sztuczne futro
úprava - przeróbka
večerní róba - suknia wieczorowa
večerní šaty - suknia wieczorowa
velikost - rozmiar
vesta - kamizelka
výstřih - dekolt
vyzývavý - wyzywający
zakázkové šaty - ubrania szyte na zamówienie
zástěra - fartuch
zeštíhlující - wyszczuplający
zimní bunda - kurtka zimowa
zkoušet si - przymierzać
zkusit - przymierzyć
zkušební kabina - przymierzalnia
župan - szlafrok

klobouk - kapelusz
kšiltovka - czapka z daszkiem
nikáb - nikab
panama - panama
plstěný klobouk - kapelusz filcowy
pokryvka hlavy - nakrycie głowy
slaměný klobouk - kapelusz słomkowy
smeknout klobouk - uchylić kapelusza
turban - turban
ušanka - uszanka

Nogawka u spodni podwinęła się.
 Norbert paznokciem przejechał wzdłuż szwu jej spodni.
 Spodnie z uwięzionymi w szlufkach paskami.
 Podciągała nogawki spodni.
 Zaczęłam zdrapywać ze spodni przyschniętą ziemię.
 Jako mały chłopiec nosiłem spodnie na jednej szelce.
 Spodnie na kolanach lśniły tłuszczem.
 Podrą mi się spodnie.
 Przerzuciłem spodnie przez sznur.
 Staralem się w mokrych spodniach namacać kanty.
 Nogawki na dole były całkiem wymięte.
 Guma do żucia przylepiła mi się do spodni.
 Zaczął grzebać w kieszeniach swej skórzanej kurtki.
 Spał z dłońmi wtulonymi pod kurtkę.
 Koszule o sztywnych kołnierzykach.
 Przytył i nie nosi już pasiastej koszuli.
 Otarł usta rękawem koszuli.
 Tatuś energicznie podwinął rękawy koszuli.
 Białe mankiety koszuli wystawały spod rękawów płaszcza.
 Zdjął płaszcz w przedpokoju.
 Chwyciła mnie za klapy marynarki.
 Kołnierz sukienki był całkiem wytarty i strzępił się.
 Pod tą jej różową sukienką rysował się gorset.
 Miała na sobie zwiewną żółtą sukienkę.
 Miała dwie szafy ubrań.

14.6 OBUWIE

bačkora - kapeć
boťa - but
botičky - buciki
botník - szafka na buty
boty bez podpatků - buty na płaskim obcasie
boty s vysokým podpatkem - buty na wysokim obcasie
číslo - numer
čistič bot - pucybut
čtvery boty - cztery pary butów
dát si spravit boty - oddać buty do naprawy
dřevák - drewniak; chodak
gumák - gumiak; gumowiec
jehličky - szpilki
kopačky - korki
kozačky - kozaczki
krém na obuv - pasta do butów
lodička - czólenko
obout boty - założyć buty
obouvák - łyżka do butów
obuv - obuwie
obuv sportovní - obuwie sportowe
obuvní - obuwniczy
ortopedická vložka - wkładka ortopedyczna

pantofel - pantofel
papuče - kapcie
pár bot - para butów
plátěny - buty płócienne
podešev - podeszwa
podpatek - obcas
podrážka - zelówka
pohorky - buty trekingowe
polobotka - półbut
rozvázat tkaničky - rozwiązać sznurówki
sněhule - śniegowce
stěvíc - trzewik
stěvičky - szpilki
šněrovadlo - sznurówka
šňůrka - sznurówka
tenisky - tenisówki
tkanička - sznurówka
tlačit - cisnąć (o *bucie*)
vyzkoušet si boty - przymierzyć buty
zavázat šněrovadlo - zawiązać sznurówkę
zavázat tkaničky - zawiązać sznurówki
zout boty - zdjąć buty
žabky - japonki

OBUWIE - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Rozvázal si onuce a vyzul boty.
 V tichu se po mostě rozdupaly okované boty.
 Oblékl se, nazul si boty a podíval se na hodinky.
 Muzikant má na nohou sešlapané boty.
 Měl na nohou lovecké šněrovací boty.
 Zul jsem si levou botu a ponožku.
 Boty mi budete lízat a škemrat o pomoc.
 Boty jsme skládali na zvláštní hromadu.
 Ponožky jsem ti strčila do bot.
 V kapsách a botách nám čvachtalo.
 Otevřel jsem skříňku na boty.
 Vklouzl jsem do bot.
 Maminka má na každé noze jinou botu.
 Snaut se začal lehce kolébat na podpatcích.
 Klepla podpatkem o podlahu.
 Sevřel jsem pevněji botu.
 a chvíli se ozvalo klapání vysokých podpatků.
 Klapot korkových podpatků na dlažbě chodníku.
 Podpatky jí brání v přirozeném pohybu.
 Vysoké podpatky žen zapadaly do písku.
 Vzájemně si oznamovali svou přítomnost klapotem dřeváků.
 Celý jeden roh v pokoji vyplňovala hora pantoflů.
 Bezděčně si hraje s pantoflem.
 Dopotácel se ke skříni plné všelijakých bot.
 Obul si vyšívané pantofle.
 Přetrhla se mu tkanička.

Odwinął onuce i zdjął buty.
 Wśród ciszy zadudniły na moście podkute buty.
 Ubrał się, włożył buty i spojrział na zegarek.
 Muzyk ma na nogach rozdeptane buty.
 Miał na nogach sznurowane buty myśliwskie.
 Zdjąłem lewy buty i skarpetkę.
 Będziecie mi buty lizać i skamleć o pomoc.
 Buty układaliśmy w osobną stertę.
 Skarpetki wsadziłam ci w buty.
 W kieszeniach i butach chlapała nam woda.
 Otworzyłem szafkę na obuwie.
 Wsunąłem stopy w buty.
 Matka ma na każdej nodze inny but.
 Snaut zaczął się lekko kołysać na obcasach.
 Stuknęła obcasem o podłogę.
 Ścisnąłem mocniej but.
 Po chwili odezwało się stukanie wysokich obcasów.
 Stukotanie korkowych obcasów na płytach chodnika.
 Obcasy nie pozwalają jej ruszać się swobodnie.
 Wysokie obcasy kobiet grzęzły w piasku.
 Oznajmiali sobie swoją obecność stukaniem chodaków.
 Cały kąt pokoju wypełniała góra pantofli.
 Bawi się bezwiednie pantoflem.
 Dopełził do szafy wypełnionej wszelkim obuwiem.
 Włożył haftowane pantofle.
 Pękło mu sznurowadło.

14.7 ARTYKUŁY RTV

- 6-hlavý videorekordér** - magnetowid sześciogłowiec
anténa - antena
audiokazeta - kaset magnetofonowa
automatické vyhledávání stanic - automatyczne wyszukiwanie stacji radiowych
autoradio - radioodtwarzacz samochodowy
autoreverz - automatyczne przewijanie
barevná televize - telewizja kolorowa
basy - basy
čelní panel - panel frontowy
české menu - czeskie menu
dálkové ovládání - sterowanie pilotem
dálkový ovladač - pilot
dekodér - dekodery
dětský zámek - blokada przed dziećmi
digitální - cyfrowy
digitální tuner - tuner cyfrowy
diktafon - dyktafon
discman - discman
displej - wyświetlacz
domácí kino - zestaw kina domowego
DVD přehrávač - odtwarzacz DVD
frekvenční rozsah - zakres częstotliwości
hifi sestava - zestaw hi-fi
hlasitost - głośność
hlavní vypínač - główny wyłącznik
hmotnost - waga
jas - jasność
kabel - kabel
kabelový - kablowy
kabelový tuner - tuner telewizji kablowej
kazetový magnetofon - magnetofon
kazetový přehrávač - odtwarzacz kaset
ladění stanic - wyszukiwanie stacji
ladit - stroić
membrána - membrana
mikrofon - mikrofon
mono - mono
MP3 přehrávač - odtwarzacz MP3
nahrávání - nagrywanie
nahrávka - nagranie
napájení - zasilanie
nosný držák - uchwyt
obrazovka - ekran
odnímatelný panel - zdejmowalny panel
okulár - okular
omezení obrazového šumu - redukcja szumów (*na filmie*)
optický zoom - zoom optyczny
paměť posledního nastavení - pamięć ostatniej pozycji
pauza - przerwa
plastové tělo - plastikowa obudowa
plazmová televize - telewizor plazmowy
plochá obrazovka - płaski ekran
potlačení šumu - redukcja szumu
prostorový zvuk - dźwięk przestrzenny
přehrávač - odtwarzacz
přehrávání - odtwarzanie
přepínač - przełącznik
přepínání - przełączanie
převíjení - przewijanie
převíjení vpřed - przewijanie do przodu
převíjení vzad - przewijanie do tyłu
přípojná zdička pro sluchátka - wejście na słuchawki
rádio - radio
radiomagnetofon - radiomagnetofon
radiopřijímač - radioodbiornik
regulace hlasitosti - regulacja głośności
repro - głośnik
reproduktor - głośnik
rozměry - rozmiary
rychlé převíjení - szybkie przewijanie
satelitní přijímač - odbiornik satelitarny
sluchátka - słuchawki
stabilizátor - stabilizator
stereo - stereo
stisknout tlačítko - nacisnąć przycisk
subwoofer - subwoofer
systém domácího kina - zestaw kina domowego
šestihlavý - sześciogłowiec
širokoúhlý - szerokokątny
technologie - technologia
teletext - teletekst
televize - 1. telewizja (*televizní stanice*) 2. telewizor (*přístroj*)
televizní obrazovka - kineskop
televizor - telewizor
tlačítko - przycisk
tlačítko vyhledávání kanálů - przycisk wyszukiwania kanałów
tuner - tuner
úhlopříčka - przekątna
vestavěný dekodér - wbudowany dekodery
věž - wieża
videokamera - kamera wideo
videopřehrávač - odtwarzacz wideo
vstup - wejście
výkon - moc
vypínač - wyłącznik
výstup - wyjście
výstup pro sluchátka - wyjście słuchawkowe
vyvažování bílé - balans bieli
walkman - walkman
zabudovaný mikrofon - wbudowany mikrofon
zapnuto/vypnuto - wyłącznik
zcela plochá obrazovka - całkowicie płaski ekran
zesilovač - wzmacniacz
zmáčknout tlačítko - wcisnąć przycisk
zpomalení obrazu - spowolnienie odtwarzania
zvýraznění basů - podbicie basów

14.8 ARTYKUŁY AGD

bezšáckový vysavač - odkurzacz bezworkowy

bojler - bojler

epilátor - depilator

fén - suszarka do włosów

filtr - filtr

fritéza - frytkownica

gril - grill

holící strojek - maszynka do golenia; golarka

chladnička - chłodziarka

jogurtovač - jogurtownica

kávomlýnek - młynek do kawy

kávovar - kawowar

konvektor - grzejnik

krájec - krajalnica

kuchyňský robot - robot kuchenny

kulma - lokówka

masořezka - maszynka do mielenia mięsa

mikrovlnná trouba - kuchenka mikrofalowa

mixér - mikser

mobilní klimatizační jednotka - przenośna klimatyzacja

mrazák - zamrażarka

myčka - zmywarka

myčka stolní - zmywarka kompaktowa

napařovací žehlička - żelazko parowe

nástěnná klimatizace - klimatyzacja ścienna

odsavač komínový - okap kominowy

odsavač ostrůvkový - okap wyspowy

odsavač par - okap

odsavač vestavný - okap podszałkowy

odšťavňovač - sokowirówka

odvlhčovač vzduchu - odsuszacz powietrza

ohřivač vody - podgrzewacz wody; piecyk

olejový radiátor - grzejnik olejowy

plynové topidlo - grzejnik gazowy

ponorný vařič - grzałka

popkornovač - urządzenie do robienia popcornu

pračka - pralka

pračka plněná předem - pralka ładowana od frontu

pračka plněná horem - pralka ładowana od góry

pračka se sušičkou - pralko-suszarka

průtokový ohřivač vody - przepływowy podgrzewacz wody

přístroj k masáži nohou - urządzenie do masażu nóg

ruční vysavač - odkurzacz ręczny

rychlovarná konvice - czajnik bezprzewodowy

sendvičovač - toster

sporák elektrický - piekarnik elektryczny

sporák plynový - piekarnik gazowy

sušič rukou - suszarka do rąk

sušička - suszarka

sušička kondenzační - suszarka kondensacyjna

sušička odvětrávací - suszarka wywiewowa

svářečka folie - zgrzewarka do folii

šicí stroj - maszyna do szycia

topinkovač - opiekacz; toster

váha - waga

varná deska - płyta grzewcza

varná konvice - czajnik bezprzewodowy

ventilátor - wentylator

víceúčelový vysavač - odkurzacz piorący

volně stojící - wolnostojący

vysavač - odkurzacz

vysoušeč vlasů - suszarka do włosów

zastřihovač vlasů - maszynka do strzyżenia

zmrzlinovač - maszynka do robienia lodów

zubní kartáček - szczoteczka do zębów

zvlhčovač vzduchu - nawilżacz powietrza

žehlička - żelazko

14.9 ARTYKUŁY BIUROWE

aktovka - aktówka	ořezávátko - temperówka
balící papír/balící papír - papier pakowy	pastelka - kredka pastelowa
batoh - plecak	penál - piórník
blok - blok	plastelína - plastelina
čínské pero - pióro chińskie	popisovač - pisak
číslovačka - numerator	pořadač - segregator
čistý sešit - czysty zeszyt	pouzdro - futerał
čtverečkovaný sešit - zeszyt w kratkę	pravítko - linijka
datumovka - datownik	propiska - długopis
děrovač - dziurkacz	propisovací tužka - długopis
deska s klipem - skoroszyt z klipsem	příslušenství - akcesoria
diář - organizzer	razítko - pieczęćka
etiketa - etykieta	rychlovazač - skoroszyt
fix - flamaster	řezačka - obcinarka
fólie - folia	samolepící bloček - karteczki samoprzylepne
foto papír - papier fotograficzny	sešit - zeszyt
gelové pero - pióro żelowe	skartovací stroj - niszcarka dokumentów
guma - gumka	skicák - szkicownik
jednorázová propiska - długopis jednorazowy	spisová deska - teczka wiązana
kalkulačka - kalkulator	spona - spinacz
kartonová krabice - pudełko kartonowe	stojan - stojak
klip - klip	stroj pro kroužkovou vazbu - bindownica
korekční roller - korektor w taśmie	stroj pro tepelnou vazbu - termobindownica
kostka - kostka papierowa	struhátko - strugaczka
kroužková vazba - bindowanie	štětec - pędzel
kroužkový vazač - bindownica	taška - teczka
kružítko - cyrkiel	temperové barvy - farby plakatowe
křída - kreda	textmarker - marker
kuličkové pero - pióro kulkowe	trojúhelník - trójkąt
laminovací fólie - folia do laminowania	tužka - ołówek
laminovací stroj - laminator	tužka s gumou - ołówek z gumką
lepící páska - taśma klejąca	vizitka - wizytówka
lepící tyčinka - klej w shtyfcie	vizitkář - wizytownik
lepidlo - klej	vložka - wkład
lepidlo tekuté - klej w płynie	vodová barva - farby akwarelowe
linkovaný sešit - zeszyt w linię	voskovka - kredka woskowa
manažerský zápisník - notes menedżerski	vytahovač spojů - rozszywacz
marker - marker	xerografický papír - papier ksero
mikrotužka - cienkopis	záložka - zakładka
náčrtník - szkicownik	závěsná složka - skoroszyt zawieszany; skoroszyt wiszący
nůž ulamovací - nóż do papieru	záznamník - notatnik
nůžky kancelářské - nożyczki biurowe	zmizík - zmazywacz
nůžky - nożyczki	zvýrazňovač - marker
obal na sešit - okładka na zeszyt	
obálka - okładka	

14.10 DROGERIA

aktivní složky - aktywne składniki	olej na opalování - olejek do opalania
antiperspirant - antyperspirant	parfém - perfumy
aplikovat krém - stosować krem	parfémová voda - woda perfumowa
balzám - balsam	peeling - peeling
balzám po holení - balsam po goleniu	pěna - pianka
barva na vlasy - farba do włosów	pěna do koupele - pianka do kąpieli
bylinný šampón - szampon ziołowy	pěna na holení - pianka do golenia
citlivá pleť - cera wrażliwa	pilník na nehty - pilnik do paznokci
čepelka - żyletka	pinseta - pęseta
dehydratovaná pleť - cera wysuszona	pleť - cera
denní krém - krem na dzień	pleťová maska - maseczka
deodorant - dezodorant	poškozené vlasy - zniszczone włosy
emulze - emulsja	pronikat hluboko - głęboko przenikać
extrakt - ekstrakt	protein - proteina
gel na vlasy - żel do włosów	přípravek - preparat
houba - gąbka	pudr - puder
hřeben - grzebień	působí proti tvorbě vrásek - zapobiega powstawaniu zmarszczek
hydratace - nawilżanie	regenerovat - regenerować
hydratovat - nawilżać	rtěnka - szminka
hygiena - higiena	rty - wargi
chrání pleť před vysoušením - chroni skórę przed wysuszeniem	sérum - serum
chránit pleť - chronić skórę	spinací špendlík - agrafka
intimní hygiena - higiena intymna	sprej - spray; sprej
kartáček na nehty - szczoteczka do paznokci	sprchový gel - żel pod prysznic
kolínská voda - woda kolońska	stahovat póry - zamykać pory
kondicionér - odżywka	suchá pleť - cera sucha
konturovací tužka - kredka do oczu	sůl do koupele - sól do kąpieli
kosmetika - kosmetyki; seria kosmetyków	šampón - szampon
koupelová sůl - sól do kąpieli	šampón proti lupům - szampon przeciwłupieżowy
krása - uroda	toaletní voda - woda toaletowa
krém - krem	tonizující - tonizujący
krém na chodidla - krem do stóp	tuhý deodorant - dezodorant w sztyfcie
krém na nohy - krem do nóg	tužidlo - lakier do włosów
krém na opalování - krem do opalania	urychlení hojení ran - przyspieszenie gojenia się ran
krém na ruce - krem do rąk	ústní voda - płyn do płukania jamy ustnej
krémové mýdlo - mydło w kremie	vata - wata
kuličkový deodorant - dezodorant w kulce	vatové polštářky - waciki
lak na nehty - lakier do paznokci	vitamin - witamina
lak na vlasy - lakier do włosów	vložka - podpaska
lámavé vlasy - włosy łamliwe	voda po holení - woda po goleniu
lupy - łupież	voňavka - perfum
make-up - makijaż	vráska - zmarszczka
mastná pleť - cera tłusta	vůně - zapach; woń
mastné vlasy - tłuste włosy	vyhlazovat vrásky - wygładzać zmarszczki
mléko na opalování - mleczko do opalania	výtažek z aloe - wyciąg z aloesu
mýdlo - mydło	výživný krém - krem odżywczy
mýdlo na holení - mydło do golenia	vyživující šampón - szampon odżywiający
natáčka - wałek (<i>do włosów</i>)	zabraňuje předčasnému šedivění - zapobiega przedwczesnemu siwieniu
nevysušují pokožku - nie wysusza skóry	zásyp - zasyпка
noční krém - krem na noc	zlepšovat pružnost - poprawiać elastyczność
normální pleť - cera normalna	způsob použití - sposób użycia
oční krém - krem pod oczy	zubní kartáček - szczoteczka do zębów
odstín - odcień	zubní nit - nić dentylistyczna
odstraňovat odumřelé buňky - usuwać obumarłe komórki	zubní pasta - pasta do zębów
olej - olej; olejek	žyletka - żyletka

14.11 OWOCE I WARZYWA

angrešt - agrest	květák - kalafior
ananas - ananas	lilek - bakłażan
baklažán - bakłażan	loupat - obierać
banán - banan	malina - malina
borůvka - czarna jagoda	mandarinka - mandarynka
brambora/brambor - ziemniak	mandle - migdały
brokolice - brokuł	mango - mango
broskev - brzoskwinia	meloun - melon
brusinka - żurawina	meruňka - morela
cibule - cebula	mrkev - marchewka
citrón - cytryna	nektarinka - nektarynka
cuketa - cukinia	odpeckovač - drylownica
černý rybíz - czarna porzeczka	odpeckovat - wydrylować
červ - robak	ohryzek - ogryzek
červený rybíz - czerwona porzeczka	okurka - ogórek
červivost - robaczywość	oliva - oliwa
červivý - robaczywy	oříšek lískový - orzech laskowy
česnek - czosnek	oříšek vlašský - orzech włoski
datle - daktyl	ostružina - ostrężyna
dužina - mięśsz	otrhat - zerwać
dužinatý - <i>mający dużo mięszszu</i>	ovocný - owocowy
dýně - dynia	paprika - papryka
fazole - fasola	pažitka - szczypiorek
fík - figa	pecka - pestka
grapefruit - grejpfrut	petržel - pietruszka
hrách - groch	pomeranč - pomarańcza
hrášek - groszek	pórek - por
hroznové víno - winogron	rajče - pomidor
hruška - gruszka	ředkvička - rzodkiewka
hruška nashi - gruszka nashi	řepa - burak
chřest - szparag	salát - sałata
jablko - jabłko	slupka - skórka
jádrové ovoce - owoce pestkowe	špenát - szpinak
jahoda - truskawka	šťavnatý - soczysty
kapusta - kapusta	švestka - śliwka
karotka - karotka	třešně - czereśnia
kedlubna/kedluben - kalarepa	tykev - dynia
kiwi - kiwi	višeň - wiśnia
kokos - kokos	vodní meloun - arbuz
křen - chrzan	zelí - kapusta
kumquat - kumkwat	

14.12 USŁUGI POCZTOWE

adresa - adres	pohlednice - widokówka
adresa odesílatele - adres zwrotny	poľní pošta - poczta polowa
adresant - nadawca	poplatek - opłata
adresantka - nadawczyni	porto - porto
adresát - adresat	posílat - wysyłać
adresát neznámý - adresat nieznan	poslat doporučeně - wysłać listem poleconym
adresovat dopis - adresować list	poste restante - poste restante
anonymní dopis - anonimowy list	postskriptum - post scriptum
automat na známky - automat na znaczki	poškození - uszkodzenie
balíček - paczuska	pošta - poczta
balík - paczka	poštovné - opłata pocztowa
dát dopis do obálky - włożyć list do koperty	poštovní - pocztowy
datum - data	poštovní poukázka - przekaz pocztowy
dopis - list	poštovní průvodka - kwit pocztowy
dopisovat si - korespondować	poštovní příhrádka - skrytka pocztowa
doplatek - dopłata	poštovní schránka - skrytka pocztowa
doporučená zásilka - przesyłka polecona	poštovní služby - usługi pocztowe
doporučený dopis - list polecony	poštovní úřad - urząd pocztowy
doručit balík - doręczyć paczkę	poštovní známka - znaczek pocztowy
doručovatel - doręczyciel; listonosz	potvrzení o podání - dowód nadania
dvě poštovní známky - dwa znaczki pocztowe	potvrzení o převzetí - potwierdzenie odbioru
hlavní pošta - poczta główna	potvrzení příjmu - potwierdzenie odbioru
hodit do schránky - wrzucić do skrzynki na listy	prostráhnout obálku - rozciąć kopertę
jít na poštu - iść na pocztę	přečíst - przeczytać
kolek - znaczek opłaty skarbowej	přepážka - okienko
korespondence - korespondencja	příjem - odbiór
křehké - krucho	příjemce - odbiorca
kurýr - kurier	razítko - pieczętka; stempel
listonoš - listonosz	rozbalit - rozpakować
listovní tajemství - tajemnica korespondencji	roznáška - roznoszenie
minimální hmotnost - minimalna waga	roztrhat dopis - podrzeć list
na dobírku - za pobraniem	roztrhnout obálku - rozerwać kopertę
nalepit známku - nakleić znaczek	schránka na dopisy - skrzynka na listy
napsat někomu dopis - napisać do kogoś list	složenka - przekaz pieniężny
navázat korespondenci - nawiązać korespondencję	směrovací číslo - kod pocztowy
obálka - koperta	spěšnina - przesyłka ekspresowa
obdržet - otrzymać	spěšný dopis - list ekspresowy
obsah - zawartość; treść	telegram - telegram
obyčejné psaní - przesyłka zwykła	vedoucí pošty - naczelnik poczty
obyčejný dopis - list zwykły	vést korespondenci - prowadzić korespondencję
odběratel - odbiorca	výdej balíků - wydawanie paczek
odesílatel - nadawca	výdej dopisů - wydawanie przesyłek listowych
odeslat - wysłać	výhružný dopis - list z pogrózkami
odpověď - odpowiedź	vyplácení důchodů - wypłata rent i emerytur
odpovědět - odpowiedzieć	zabalit - zapakować
opatřit dopis adresou - zaadresować list	záhlaví - nagłówek
peněžní poukázka - przekaz pieniężny	zalepená obálka - zaklejona koperta
písemný styk - kontakt pisemny	zalepit - zakleić
podací lístek - dowód nadania	zapečetit - zapieczętować
podat balík - nadać paczkę	ztracená zásilka - zgubiona przesyłka
podpis - podpis	zvážit balík - zważyć paczkę
pohled; pohlednice - widokówka	

14.13 USŁUGI TELEKOMUNIKACYJNE

aktivační poplatek - opłata aktywacyjna	přerušit hovor - przerwać rozmowę
bezdrátový telefon - telefon bezprzewodowy	přesměrování hovoru - przekierowanie rozmowy
bezplatná linka - bezpłatna linia	přesměrovat - przekierować
ciferník - tarcza	příchozí hovor - rozmowa przychodząca
čekající hovor - rozmowa oczekująca	přijatý hovor - rozmowa odebrana
čekat na telefonát - czekać na telefon	přijímat hovor - odbierać rozmowę
čísla se slevou - numery z niższą taryfą	připojit telefonní linku - podłączyć linię telefoniczną
dálkové volání - połączenie międzymiastowe	roaming - roaming
dlouhý tón - długi sygnał	roamingový - roamingowy
dovolat se - dodzwonić się	sada hands-free - zestaw głośnomówiący
fax - faks	sekundová tarifkace - naliczanie sekundowe
faxovat - faksować	sekundové účtování - naliczanie sekundowe
faxové číslo - numer faksu	skryté náklady - ukryte koszty
horká linka - gorąca linia	slabý signál - słaby sygnał
hovor na účet volaného - rozmowa na koszt abonenta	směrové číslo - numer kierunkowy
chytrý telefon - smartfon	stávající linka - istniejąca linia
informace - informacja	stisknout klávesu - nacisnąć klawisz
jít k telefonu - podejść do telefonu	špatný signál - słaby sygnał
klapka - numer wewnętrzny	tarif - taryfa
klávesa - klawisz	telefon - telefon
klávesnice - klawiatura	telefonní automat na mince - automat wrzutowy
konference na dálku - telekonferencja	telefonní budka - budka telefoniczna
konferenční hovor - konferencja	telefonní karta - karta telefoniczna
koupit si kredit - kupić doładowanie	telefonní seznam - książka telefoniczna
linka důvěry - telefon zaufania	telefonní účet - rachunek za telefon
meziměstský hovor - rozmowa międzymiastowa	telefonní ústředna - centrala telefoniczna
minuty zdarma - darmowe minuty	telefonovat - telefonować
místní hovor - rozmowa lokalna	telekomunikační služby - usługi telekomunikacyjne
mluvit do sluchátka - mówić do słuchawki	tísňová linka - numer alarmowy
mobilní síť - sieć telefonii komórkowej	tónová volba - wybieranie tonowe
mobilní telefon - telefon komórkowy	účastnice - abonentka
na slyšenou! - do usłyszenia!	účastník - abonent
naťukat telefonní číslo - wystukać numer telefonu	účet za telefon - rachunek za telefon
navázat spojení - nawiązać połączenie	veřejný telefonní automat - automat publiczny
nechat vzkaz - zostawić wiadomość	videokonference - wideokonferencja
nevycerpané volné minuty niewykorzystane darmowe minuty	volat do zahraničí - dzwonić za granicę
oblast pokrytí - obszar zasięgu	volat někomu - dzwonić do kogoś
obsazeno - zajęte	volné minuty - darmowe minuty
obvolávat - obdzwaniał	výpis hovorů - wykaz rozmów; billing
odblokovat telefon - odblokować telefon	vypnout zvonění - wyłączyć dzwonek
odposlech - podsłuch	vytáčený internet - dial-up
odposlouchávat - podsłuchiwał	vytočit číslo - wykręcić numer
pager - pager	vytočit špatné číslo - wykręcić zły numer
pevná linka - telefon stacjonarny	vyzváněcí tón - dzwonek
pevná předvolba - stały prefiks	vzít telefon - odebrać telefon
pevná síť - sieć telefonii stacjonarnej	zadat číslo PIN - wprowadzić PIN
platit za každou načatou minutu - płacić za każdą rozpoczętą minutę	zapnout zvonění - włączyć dzwonek
pokrytí - zasięg	zavěsit - odłożyć słuchawkę
posílání zpráv - wysyłanie wiadomości	zavolat později - zadzwonić później
poslat faxem - wysłać faksem	zavolat - zadzwonić
praskat - trzaskać (w słuchawce)	zavolat zpátky - oddzwonić
praštit telefonem - rzucić słuchawkę	záznamník - automatyczna sekretarka
produktový balíček - pakiet produktów	zelená linka - linia 0800
provolané peníze - pieniądze wydane na rozmowy	Zlaté stránky - książka telefoniczna
přepojit - przełączyć	zmáčknout tlačítko - nacisnąć przycisk
	zvednout sluchátko - podnieść słuchawkę
	žhavit drát - wisieć na telefonie
	Žluté stránky - książka telefoniczna

14.14 USŁUGI GASTRONOMICZNE

LOKAL GASTRONOMICZNY:

barman - barman
bistro - bar
cukrárna - cukiernia
čajovna - herbaciarnia
číšník - kelner
hosпода - knajpa
host - gość
hostinec - zajazd
jídelní lístek - karta dań
kantýna - kantyna
kavárna - kawiarnia
kavárnička - kawiarenka
krčma - karczma
kuchař - kucharz
kuvert - opłata restauracyjna (*np. za pieczywo*)
menza - stołówka
nápojový lístek - karta napojów

nepřijemná obsluha - niemiła obsługa
nóbl restaurace - wytworna restauracja
obsluha - obsługa
obsluhovat - obsługiwać
pingl (pot.) - kelner
pivnice - piwiarnia
pizzerie - pizzeria
restaurace - restauracja
restaurační - restauracyjny
restauratér - restaurator
servírka - kelnerka
spropitné - napiwek
stůl - stół
šéfkuchař - szef kuchni
vinárna - winiarnia
vrchní - starszy kelner
výčepní - barman

JEDZENIE - PODSTAWOWE POJĘCIA:

anglická snídaně - śniadanie angielskie
banket - bankiet
bezmasé jídlo - danie jarskie
dezert - deser
dvojitá porce - podwójna porcja
gurmán - smakosz
gurmánka - smakoszka
hlavní chod - danie główne
hostina - uczta
chutnat - smakować
jídlo - 1. jedzenie 2. posiłek
jíst co k snídani - jeść coś na śniadanie
kontinentální snídaně - śniadanie kontynentalne
nasnídat se - zjeść śniadanie
občerstvení - 1. przekąska 2. poczęstunek 3. jedzenie
oběd - obiad
obědový - obiadowy
obědvat - jeść obiad
obídek - obiadek
obloha - garnirunek

obžerství - obżarstwo
pohostit - poczęstować
pohoštění - poczęstunek
poloviční porce - pół porcji
porce - porcja
předkrm - przystawka
přesnídávka - drugie śniadanie
příloha - dodatek
recepce - przyjęcie
snídaně (f.) - śniadanie (n.)
snídaňový - śniadaniowy
snídat - jeść śniadanie
studená snídaně - śniadanie kontynentalne
studené jídlo - danie na zimno
svačina - podwieczorek
švédský stůl - szwedzki stół
teplá snídaně - śniadanie angielskie
teplé jídlo - danie na ciepło
večeře - kolacja
večeřet - jeść kolację
zákusek - deser

PRYZRZĄDZANIE POTRAW:

dusit - dusić
flambovat - flambirować
jíška - zasmażka
míchat - mieszać
nakrájet na plátky - pokroić w plasterki
obalit - obtoczyć
okořenit - przyprawić
oloupat - obrać
osmahnout - przyrumienić
osolit - posolić
péct - piec
promíchat - zamieszać; pomieszać
předvařit - podgotować
převařit - 1. przegotować 2. rozgotować

přidat - dodać
rozdrobit - rozdrobnić
rozklepat maso - rozbić mięso
rozmačkat - rozgnieść
smažit - smażyć
solit - solić
šlehat - ubijać
uvařit - ugotować
vařit - gotować
vykuchat - wypatroszyć
vypracovat těsto - wyrobić ciasto
zahřát - zagrzać; ogrzać
zahustit - zagęścić
zalit - zalać

ZUPY:

bramboračka - zupa ziemniaczana; kartoflanka
celerová polévka - zupa z selera
cibulačka - zupa cebulowa
česnečka - zupa czosnkowa
čočková polévka - zupa z soczewicy
dršťková polévka - flaki
houbová polévka - zupa grzybowa
hovězí vývar - rosół wołowy
hrachová polévka - grochówka
hrachovka - grochówka
chlebová polévka - zupa chlebowa

kmínová polévka - zupa kminkowa
kulajda - kulajda
kuřecí vývar - rosół drobiowy
květáková polévka - zupa kalafiorowa
nudlová polévka - zupa z makaronem
pórová polévka - zupa porowa
rajská polévka - zupa pomidorowa
rybí polévka - zupa rybna
špenátová polévka - zupa szpinakowa
zeleninová polévka - zupa jarzynowa

DANIA MIĘSNE:

biftek - befsztyk
drůbež (f.) - drób (m.)
frankfurtská pečeně - pieczeń frankfurcka
guláš - gulasz
hovězí pečeně - pieczeń wołowa
husa - gęś
jehněčí maso - jagnięcina
jelení - jelenina
jelito - kaszanka
kachna - kaczka
karbanátek - kotlet mielony
krkovice - karkówka
krocان - indyk
kuře - kurczak
kuřecí řízek - kotlet drobiowy
kýta - udziec

maso - mięso
masový - mięsny
přírodní řízek - kotlet bez panierki
segedínský guláš - gulasz segedyński
skopové maso - baranina
srnčí - sarnina
steak - stek
svíčková - polędwica wołowa
telecí maso - cielęcina
vepřové koleno - golonka
vepřové maso - wieprzowina
vídeňský řízek - sznycel wiedeński
závitek - rolada
znojemská pečeně - pieczeń znojemska
zvěřina - dziczyzna
žebírko - żeberko

DANIA JARSKIE:

bramborák - placek ziemniaczany
bramborové knedlíky - knedliki ziemniaczane
houskove knedlíky - knedliki bułczane
kaše - kasza
krupicová kaše - kasza manna
kuskus - kuskus
lívance - racuchy
míchaná vejčka - jajecznicza
omeleta - omelet
ovocné knedlíky - knedliki owocowe

palačinky - naleśniki
pohanková kaše - grysik
smažený hermelín - marynowany ser camembert
smažený květák - smażony kalafior
smažený sýr - smażony ser
špagety - spaghetti
švestkový knedlík - knedel ze śliwkami
těstoviny - makaron
volské oko - jajko smażone

DODATKI:

bramborová kaše - purée ziemniaczane
bramborový salát - sałatka ziemniaczana
brambory - ziemniaki
dresink - sos (*do sałatek*)
hořčice - musztarda
houska - bułka
hranolky - frytki
chléb - chleb
jemná omáčka - łagodny sos
kečup - keczup
knedlík - knedel
krokety - kuleczki ziemniaczane

majonéza - majonez
omáčka - sos
pečené brambory - pieczone ziemniaki
pečivo - pieczywo
pyré - purée
ryže (f.) - ryż (*m.*)
salát - sałatka; surówka
tatarka - sos tatarski
tatarská omáčka - sos tatarski
těstovinový salát - sałatka makaronowa
vařené brambory - gotowane ziemniaki

PRZYPRAWY:

anýz - anyż
bazalka - bazylija
dobromysl - lebidodka
dochucovadlo - przyprawa
estragon - estragon
fenykl - fenkuł
kari - curry
kmín - kminek
kopr - koper
koriandr - kolendra
koření - przyprawa
kurkuma - kurkuma
levandule - lawenda
majoránka - majeranek

máta - mięta
ochucovadlo - przyprawa
pepř - pieprz
provensálské koření - zioła prowansalskie
rozmarmýn - rozmaryn
saturejka - cząber
skořice - cynamon
sůl - sól
šafrán - szafran
šalvěj - szalwia
tymián - tymianek
vanilka - wanilia
zázvor - imbir

15. PRZYRODA

15.1 ŁĄD

KRAJOBRAZ:

atol - atol
balvan - głaz
břidlice - łupek
černozem - czarnoziem
černý světadíl - czarny kontynent
deprese - depresja
duna - wydma
houští - gąszcz; gęstwina
chrastí - chrust
jeskyně - jaskinia
kámen - kamień
kamenitý - kamienisty
kaňon - kanion
kontinent - kontynent
kosa - mierzeja
kotlina - kotlina
křoví - zarośla; krzaki; krzewy
křovinatý - porośnięty krzewami
lesostep - lasostep; step parkowy
lískoví - leszczyna
maďarská step; pusta - puszcza
niva - niwa
nížina - nizina
nížinatý - nizinny
nížinný - nizinny
oáza - oaza
ostrov - wyspa
ostrůvek - wysepka
pampa - pampa
pánev - zagłębienie
paseka - poręba
pevnina - ląd
pevninský - lądowy
písčitý - piaszczysty
písečná duna - wydma piaszczysta
plošina - płaskowyż

pohyblivé písky - piaski ruchome
pole - pole
poloostrov - półwysep
polopoušť - półpustynia
poušť - pustynia
pouštní - pustynny
prérie - preria
propast - przepaść
přesyp - wydma nadmorska
příroda - przyroda; natura
přírodní rezervace - rezerwat przyrody
rašeliniště - torfowisko
rokle - parów; wąwóz; jar
roklina - parów; wąwóz; jar
rovina - równina
rovinatý - równinny
rozsedlina - rozpadlina
rýha - żłobek; rowek
savana - sawanna
sníženina - obniżenie; zagłębienie terenu
sopečný ostrov - wyspa wulkaniczna
souostroví - archipelag
souš - ląd
soutěska - wąwóz; jar; parów
spraš - less
step - step
travnatý - trawiasty
tundra - tundra
údolí - dolina
údolíčko - dolinka
údolní - leżący w dolinie; dolinny
úrodný - żyzny, urodzajny
vřesoviště - wrzosowisko
výběžek - cypel; występ
vysušovat močály - osuszać bagna
země - ziemia

LAS:

bučina - buczyna; las bukowy
doubrava - dąbrowa
dubina - dębina; dąbrowa
duboví - zagajnik dębowy
habroví - grabina; las grabowy
habřina - grabina; las grabowy
háj - gaj
háječek - gaik
hájenka - gajówka
jedlina - jedlina; las jodłowy
jehličnatý les - las iglasty
lesíček (poet.) - lasek; laseczek
lesík - lasek
lipoví - las lipowy

listnatý les - las liściasty
luh - łęg
lužní les - las łęgowy
mładina - młodnik; młody las
młází - młodziak; młody las
olšoví - olszyna
prales - puszcza
smíšený les - las mieszany
smrčina - świerczyna; las świerkowy
smrkoví - las świerkowy
tajga - tajga
tropický prales - las deszczowy
zalesněný - zalesiony; pokryty lasami
zalesnit - zalesić

ŁĄD - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Letadlo už bylo opět nad pevnou zemí.
 Zadíval se přes přístav a lodě na pevninu.
 Ve vnitrozemí.
 Zahleděl se směrem k pevnině.
 Z údolí pod nimi je začal ovívat chladný vítr.
 Ale pak vylezou mraky z dolin a hor.
 Radši odjedeme z toho prokletého údolí.
 K západu se otvíral úval do Falce.
 My jsme se plížili po čtyrech do údolí.
 Celé údolí na Medzilaborce bylo rozryto a přeházeno.
 Sestoupili z horské louky do lesnatého údolí.
 Podle vrstevnic rozeznával výšiny a údolí.
 Jaké krásné údolí podél říčky.
 Zase jsme šli kus cesty, přes louky.
 Před ním se střídaly louky a pole země.
 Samé louky a palouky.
 Tady se chodí po lukách místo po cestičkách.
 Znal všechny pláně a pastviny v Andalusii.
 Uprostřed širých luk a polí.
 Svažité louky a oblé kopečky.
 Na louce byly čtyři kupy sena.
 Kupky sena schly na kopcovitých lukách.
 Před ním se rozkládaly širé rovné louky.
 Tomy se pustil přes louku.
 Vzdálený obrys lesa.
 Les na protějším břehu řeky.
 Oblouha posmutněla a vybledla a les zčernal.
 Teskné lesy splynuly s tmou.
 V lese bylo plno lidí.
 Tak úplně řidkejší ten les zase nebyl.
 Lesy se otvíraly volným polím.
 V lese jsme měli odpočinek, abychom se najedli.
 Les už nebyl les.
 V poušti však byl jen věčný vítr.
 Poušť byla někdy písčítá, jindy zas kamenitá.
 Jsem žena z pouště a pyšním se tím.
 Poušť naplňuje srdce člověka vídinami.
 Povedu tě pouští.
 Vydlážděná stezka vedla až k písčným dunám.
 Písčné přesypy se mění s větrem.
 Byli právě uprostřed obrovitých přesypů.
 A pořád jen duny a za nimi moře.
 Stromy překryjí obrovské pohyblivé duny.
 Začal klouzat po duně těsně pod vrcholkem.
 Olivový háj jí připadal smutným místem.
 Je tak těžké vyznat se v téhle džungli.
 Musel vidět až za borek.
 V malých lesících u říčky.
 Za lesíkem se cesta svažovala do luhů.
 Na druhé straně řeky se modrala step.
 Za nimi se prostíraly kirgizské stepi.
 Před jeskyní je dubový les.
 Co jej táhlo do skotských vřesovišť?
 Ve strži byla tma.
 Kůň se zarazil před úvozem.
 Pak mu zmizeli z očí za ohbím úžlabiny.
 Tam , kde úžlabina zahýbala mezi stromy.
 Na tenhle útes se nepamatuju.
 Vysoko na skalním výběžku.
 Je jasné , že mají v úmyslu odříznout poloostrov.
 Už nikdy se nedostaneme na ostrov.
 Přesto ostrov dýchal exotickou krásou.
 Mezi výspami ostrovů.
 Malý ostrůvek, jehož jméno jsem zapomněl.
 Z téhle strany nebyl ostrůvek hezký.

Samolot znów był nad łądem.
 Spojrzał ponad statkami przez zatokę na stały łąd.
 W głębi łądu.
 Wpatrzył się w łąd.
 Przenikliwy wiatr wiał gdzieś z dolin.
 A potem chmury wypełzają z dolin i gór.
 Lepiej wyjedźmy z tej przeklętej doliny.
 Na zachód dolina otwierała się na Palatynat.
 Na czworakach czołgaliśmy się ku dolinie.
 Cała dolina Mezilaborca była rozorana i skopana.
 Opuścili się z górnej polany w zadrzewioną dolinę.
 Poznawał po zarysach wzniesienia i doliny.
 Jakaż to piękna dolina nad rzeczką.
 Szliśmy znów kawał drogi, przez łąki.
 Przesuwały się przed nim łąki i pola.
 Same łąki i łączki.
 Tu się nie chodzi po ścieżkach, ale po łąkach.
 Znał wszystkie pola, łąki i pastwiska Andaluzji.
 Wśród rozległych łąk i pól.
 Pochyłe łąki i krągłe wzgórki.
 Na łące były cztery kopki siana.
 Stogi siana przesychały na pagórkowatych łąkach.
 Przed nim ciągnęły się dalekie, równe łąki.
 Tommy obrał drogę przez łąkę.
 Zarys lasu gdzieś w oddali.
 Las na przeciwległym brzegu rzeki.
 Posmutniało wypłowiełe niebo i szczerniał las.
 W mroku ziemi zatoneły smutne lasy.
 Las był pełen ludzi.
 Tak całkiem rzadki ten las to znów nie był.
 Przez las przezieraly już pola.
 W lesie mieliśmy odpozynek, żeby się posilić.
 Las już nie był lasem.
 Na pustyni nie było nic, poza odwiecznym wiatrem.
 Pustynia była raz piaszczysta, to znowu skalista.
 Jestem kobietą pustyni i jestem z tego dumna.
 Pustynia wypełnia widzeniami serca ludzi.
 Przeprowadzę cię przez pustynię.
 Chodnik kończył się przy piaszczystych wydmach.
 Wydmy zmieniają swój kształt na wietrze.
 Zewsząd otaczały ich wysokie wydmy.
 I wciąż tylko wydmy, a za nimi morze.
 Drzewa znikną pod wielkimi ruchomymi wydmami.
 Zaczął pełznąć po wydmie tuż poniżej jej szczytu.
 Gaj oliwny wydał jej się smutnym miejscem.
 Tak trudno zorientować się w tej džungli.
 Musiał widzieć aż za bór.
 W niedużych laskach za rzeczułką.
 Za laskiem droga zniżala się na murawy.
 Po tamtej stronie rzeki niebieszczył się step.
 Dalej rozścielały się stepy kirgizskie.
 Przed grotą jest dąbrowa.
 Co go ciągnęło na szkockie wrzosowiska?
 W wąwozie panował mrok.
 Koń zatrzymał się przed wąwozem.
 Potem zniknęli za zakrętem parowu.
 W miejscu, gdzie parów skręcał w las.
 Nie przypominam sobie tego urwiska.
 Wysoko na skalistym półwyspie.
 Zrozumiałe jest , że zamierzają odciąć półwysep.
 Już nigdy nie dotrzemy na wyspę.
 Mimo to wyspa promieniowała egzotyczną urodą.
 Między brzegami wysp.
 Mała wysepka, której nazwy nie pamiętam.
 Wysepka nie wyglądała ładnie od tej strony.

15.2 WODA

WODA:

- artéská studna** - studnia artezyjska
bahno - szlam; muł; błoto
bezodtokový - bezodpływowy
brakická voda - woda brachiczna
břeh - lewy brzeg
crček - wąski strumień wody
delta - delta
dno - dno
dostat se do víru - wpaść w wir
eolické jezero - jezioro wydymowe
fjord - fiord
gejzír - gejzer
hladina - poziom; tafla; lustro (*wody*)
hlubina - głębina; głębia
hluboký - głęboki
hlubší - głębszy
chlístat - pluskać; bryzgać
chovný rybník - staw hodowlany
jezernatý - jeziorzysty
jezero - jezioro
jezírko - jezioro
kalit - mącić
kalný - mętny
kanál - kanał
kapka - kropla
karové jezero - jezioro karowe
kaskáda - kaskada
kašna - 1. fontanna 2. studnia uliczna
kypět - kipieć
laguna - laguna
léčivá voda - woda lecznicza
léčivý pramen - źródło lecznicze
led - lód
ledovcové jezero - jezioro polodowcowe
ledovec - lodowiec
liman - liman
limanové jezero - jezioro limanowe
meandr - meander
mělčina - mielizna
mělký - płytki
meteoritické jezero - jezioro meteorytowe
močály - mokradła
mokřina - mokradło; trzęsawisko
morénové jezero - jezioro morenowe
mořský vzduch - morskie powietrze
na březích - na brzegach
nános - namuł
napajedlo - wodopój
naplavenina - namulisko
pitná voda - woda pitna
po proudu - z prądem
pobřežní jezero - jezioro przybrzeżne
polder - polder
povrchové vody - wody powierzchniowe
pramen - źródło
pramínek - źródło
prohlubeň v ledu - przerębzel/przerębła
prohlubenina - zagłębienie
protékat městem - przepływać przez miasto
proti proudu - pod prąd
protiproud - prąd przeciwny
průzračný - przezroczysty
prýštit - sączyć się
příboj - przybój
příkop - 1. rów 2. fosa
riviéra - riwiera
ručeň - ruczaj
rybníček - sadzawka
rybník - staw
sladká voda - woda słodka
slaná voda - woda słona
slatina - 1. grzęzawisko 2. torfowisko
splašky - ścieki
spodní vody - wody gruntowe
stojatá voda - woda stojąca
stoka - ściek
studánka - źródło; zdroj
studna - studnia
tekutina - ciecz
termální pramen - źródło termalne
tryskat - tryskać
třasovisko - trzęsawisko
tůň, tůně - toń; głębia
umělé jezero - sztuczne jezioro
vír - wir
vířivý - wirujący; wirowy
voda - woda
vodnatý - wodnisty
vodní žíla - żyła wodna
vodný tok - ciek wodny
vodoteč - rów odwadniający; rów melioracyjny
vodotrysk - wodotrysk
vodstvo - wody
vyplývat - wypływać
vyvěračka - wywierzynisko
znečištěný - zanieczyszczony
zrcadlo - lustro (*wody*)
zřídlo (poet.) - krynica

RZEKA:

bystřina - rwący potok górski
dolní tok řeky - dolny bieg rzeki
dravý proud - wartki prąd
horní tok řeky - górny bieg rzeki
hráz - tama
jez - jaz
jízek - jazik
koryto - koryto
peřej - próg wodny
potok - potok
potůček - potoczek
pramenit - mieć źródło; wypływać
průtok - przepływ rzeki
rameno řeky - odnoga rzeki; ramię rzeki
řečiště - koryto

řeka - rzeka
řeka vytékající z jezera - rzeka wypływająca z jeziora
říčka - rzeczka
slap - próg (*na rzece*)
staré rameno řeky - starorzecze
střední tok řeky - środkowy bieg rzeki
ústí - ujście
veletok - duża rzeka (*np. Nil, Amazonka*)
vinout se - wić się
vodní nádrž - zbiornik wodny
vodopád - wodospad
vyschlé koryto - wyschnięte koryto
zdymadlo - śluza
změnit řečiště - zmienić koryto

MORZE I OCEAN:

kolébání vln - kołysanie fal
korálový útes - rafa koralowa
molo - molo
moře - morze
mořský - morski
oceán - ocean
oceánský - oceaniczny
oceánský příkop - rów oceaniczny
odliv - odpływ
pobřeží - wybrzeże

podmořský - podmorski
přiliv - przyptyw
přimoří - pomorze
přimořský - nadmorski
přítok - dopływ
slapové jevy - pływy
vlna - fala
vlnobítí - bicie fal
vlnolam - falochron
záliv - zatoka

WODA - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Kalné řeky se plazily nivami.
Vodní horizont je zvlněn do mírných kopečků.
Prám se všemi mými věcmi odnesla voda.
Hned za hrází se dno zvedalo.
Na řekách stává hráže a kupují půdu.
Oboje vrata propusti byla na úrovni řeky nad jezem.
Proud stále strhával prám k prostředku řeky.
V tom zasněném poledni tekla řeka klidně dál.
Provoz na řece výrazně zeslábl.
Přebrodil mělkou řeku.
Noc letí jako stržené ledy na vzduté řece.
Z údolí od severu prokmitala Ohře.
Břeh řeky s četnými zákruty.
Na konci říčky byla tůň.
Tam se klenul přes říčku most.
Břehy potoka ubíhaly v soumrak.
Potok bublal do noci.
Šplouchá a klikatí se jako potůček v lukách.
Jednotlivé kapky tvoří potůčky.
Podzemní potůčky protékající půdou.
Nade mnou burácel neviditelný vodopád.
V dálce si nad mořem pohrával měsíc.
Hodil do vln mušličku.
Byli vládci nad životem a mořem.
Nastával odliv.
Nevidím nic než oceán.
Moře stoupá a klesá.
Tůňky mezi skalami.
Ve vlnách temně modrého moře.
Její hlas zapadl v rozčeřeném hladině vody.
Upírala pohled přes příliv.

Dolinami pełzały mętne rzeki.
Horyzont wodny powyginany w łagodne pagórki.
Tratwę ze wszystkimi moimi rzeczami zabrała woda.
Zaraz za groblą dno się podnosiło.
Budują na rzekach groble i kupują ziemię.
Wrota przepustu były na poziomie rzeki nad jazem.
Prąd stale ściągał tratwę ku środkowi rzeki.
Rzeka płynęła spokojnie w senne południe.
Ruch na rzece wyraźnie zmał.
Przejechał w bród płytką rzekę.
Noc leci, jak zerwane lody na wezbranej rzece.
Na północy połyskiwała w dolinie rzeka Ohrza.
Brzeg rzeki wijącej się zakolami.
U ujścia rzeczki było rozlewisko.
Przebiegał tam przez rzeczkę most.
Brzegi potoku uciekały w mrok.
Potok bulgotał wśród nocy.
Wije się z pluskiem jak strumyk na łakach.
Pojedyncze krople łączą się w strumyki.
Podziemne strumyki sączące się wskroś gruntu.
Nade mną grzmiał niewidzialny wodospad.
W oddali ponad linią morza igrał jasny księżyc.
Wrzucił do morza muszelkę.
Do nich należało życie i morze.
Zbliżał się odpływ.
Nie widzę nic poza oceanem.
Morze podnosi się i opada.
Zatoczki w zagłębieniach skalnych.
W falach ciemnoniebieskiego morza.
Jej głos utonął w plusku fal.
Spojrzała na wody zatoki.

15.3 GÓRY

hora - góra
horka - górka
hornatý - górzysty
hornina - skała
horotvorná oblast - obszar górotwórczy
horotvoří - górotwórczość
horský hřbet - grzbiet górski
horský hřeben - grzbiet górski
horský masív - masyw górski
horský pás - łańcuch górski
horský řetěz - łańcuch górski
horský vzduch - górskie powietrze
hory se táhnou... - góry się ciągną...
hůrka - *poet.* górka
chlum - porośnięty pagórek
jet na hory - jechać w góry
kopcovitý - pagórkowaty
kopec - pagórek; górka
kopeček - pagóreczek; góreczka
lavina - lawina
lysá hora - łysa góra
nadmořská výška - wysokość nad poziomem morza
návřší - wzgórze
ostroh - stromy cypel
pahorkatina - pagórkowata kraina

pahorkatina - pogórze
pahrbek - pagórek; wzgórek; wzgórze
pohoří - pasmo górski
polonina - połonina
průrva - rozpadlina
předhoří - przedgórze
sesutí laviny - zejście lawiny
skalnatý - skalisty
strmý - stromy
strž - zapadlisko
svah - 1. zbocze, stok, 2. urwisko
štit - szczyt (*wysokiej góry*)
tabulové hory - góry stołowe
úpatí - podnóże
úžlabí - żleb; parów; jar
úžlabina - żleb; parów; jar
věčný sníh - wieczny śnieg
vrch - szczyt
vrchol - 1. szczyt 2. wierzchołek
vrchovina - wyżyna
vršek - kopiec; pagórek
vysočina - wysoczyzna
vysokohorský - wysokogórski
výškový rozdíl - różnica wysokości
vyvýšenina - wzniesienie; wzgórze

GÓRA - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Rudé vrcholky vzdálených hor.
 Bylo chladno i od těch horských velikánů.
 Dokonce i horský masív se pomalu rozpadá.
 Vyšli jsme z horského průsmyku.
 A zatím přes hory letí oblaka sněhu.
 Slunce se už ponořilo za hory.
 Nad hory stoupal přibývající měsíc.
 Na stráni sáňkovaly děti.
 Díval jsem se na lyžaře na svahu.
 Žil v zapadlé osadě kdesi na předhůří.
 Fernando stál o kousek výš na svahu.
 Richard sklouzl ze svahu zpátky dolů.
 Travnatý svah.
 Modravé pahorky začaly ubíhat kolem a pryč.
 Nad modravými pahorky vyšla zelená hvězda.
 Každému byl určen určitý úsek pohoří.
 A z kopců se vynořila podivná věc.
 Město leží na kopcích.
 Pod mraky v dáli se ukrývaly hory.
 Po chvíli se objevil vršek.
 Dorazili jsme k horskému úpatí.
 Měl pocit, jako kdyby se blížili k činné sopce.
 Vybuchla sopka a svrhla vás na dno moře.
 Sopky chrílily žhavou lávou.
 Vykročili jsme do jeskyně.
 Přejel jsem paprskem světla po jeskyni.
 Ve skalním útvaru byla veliká jeskyně.
 V jeskyni bylo teplo a začouzeno.
 Wales je země hor.
 Pohádkové přístavy si hověly ve stínu hor.
 Vydali jsme se na cestu k horám.
 Zeptal jsem se ho, jestli zná jména hor.
 Vrchy posázené skalami.

Odległe góry o czerwonych szczytach.
 Wiało chłodem i od tych górskich olbrzymów.
 Nawet łańcuch górski powoli ulega rozpadowi.
 Przeszliśmy górską przełęcz.
 A tymczasem nad górami lecą chmary śniegu.
 Słońce skryło się już za górami.
 Nad górami wschodził ogromniejszy księżyc.
 Ze stoku zjeżdżały na sankach dzieci.
 Przyglądałem się narciarzom na stoku.
 Mieszkał we wsi zagubionej na stokach gór.
 Fernando stał nieco wyżej na stoku.
 Richard ześliznął się w dół po zboczach.
 Porośnięte trawą zbocze.
 Błękitne wzgórza zbliżały się i przepływały.
 Nad błękitnymi wzgórzami wstała zielona gwiazda.
 Każdego skierowano do określonego rejonu wzgórz.
 Spośród wzgórz wyłoniło się coś dziwnego.
 Miasto leży na wzgórzach.
 W dali stały spowite chmurami wzgórza.
 Wkrótce potem ujrzeli wzgórze.
 Byliśmy u podnóża wzgórze.
 Miał wrażenie, że zbliżają się do czynnego wulkanu.
 Wybuch wulkanu cisnął was na dno morza.
 Wulkany ziały ognistą lawą.
 Weszliśmy do jaskini.
 Omiotłem jaskinię promieniem światła.
 W skalnej ścianie znajdowała się duża jaskinia.
 W jaskini było ciepło i pełno dymu.
 Walia to kraj gór.
 Bajkowe przystanie spoczywały w cieniu gór.
 Ruszyliśmy w stronę gór.
 Zapytałem, czy zna nazwy gór.
 Wierzchołki naszpikowane skalami.

15.4 POWIETRZE

antipasát - antypasat
bríza - bryza
dout - dać (o wietrze)
gregale - gregale
halný vítr - halny
mlha - mgła
mlha z vypařování - mgła z wyparowania
mlhavý - mglisty
monzun - monsun
náraz - podmuch
nebe - niebo
orkán - orkan; huragan
ovzduší - powietrze
pasát - pasat
polétavý prach - pył zawieszony
průvan - przeciąg
samum - samum
suchověj - suchowiej
tajfun - tajfun
tornádo - tornado
turbulence - turbulencja; turbulencje
vánek - wietrzyk; wiaterek
větrný - wietrzny

větríček - wiaterek
větrík - wietrzyk
větrisko - wiatrzysko
vichr - wicher
vítr - wiatr
vzduch - powietrze
vzdušný - powietrzny
závan - podmuch; powiew
zefýr - zefir
zenda - zenda
mírný vítr - umiarkowany wiatr
poryv větru - poryw wiatru
pronikavý vítr - przenikliwy wiatr
proud vzduchu - strumień powietrza
rychlost větru - prędkość wiatru
směr větru - kierunek wiatru
v silném větru - w silnym wietrze
vítr od západu - wiatr z zachodu
vítr z moře/od moře - wiatr od morza
vlhký vzduch - wilgotne powietrze
vzduchová hmota - masa powietrza
vzestupný vítr - wiatr anabaptyczny

POWIETRZE - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Do údolí začínal vát příjemný vítr.
 Údolím Rhony protahoval mrazivý vítr.
 Mlha táhla od moře do údolí.
 Nad vyschlými loukami se tetelil horký vzduch.
 Vítr hvízdal v holé stepi.
 Ztemnělou nížinou se přehnal vítr.
 Zvedl se mírný vítr.
 Vzduch byl přímo nasáklý vodou.
 Vzduch nad horami střídavě tmavl a světlal.
 Venku se utišil vítr.
 Z řeky a z bažinaté půdy stoupala syrová mlha.
 Lavina horkého vzduchu.
 Kouř štípal do očí.
 Vydechovali plazivé pramínky bělavého kouře.
 Kouř rychle houstl.
 Kouř naplnil pokoj.
 Nad úbočím hory se vznášel kouř.
 Vyletěly husté kotoúče dýmu.
 Kouř se rozlézal po krajině a utíkal.
 Z chladného nočního vzduchu začal sípat.
 Teď by ti prospělo osvěžení na čerstvém vzduchu.
 Nabral vzduch do plic a zaburácel.
 Vzduch voněl čistotou až sterilní.
 Vzduch byl prosycen vůní drahého parfému.
 Do stromu se najednou opřel vítr.
 Ledový vítr pronikal do morku kostí.
 Vítr jí čechrál rusé vlasy.
 Bílý baldachýn se nadouval v nočním větru.
 Naslouchal šeptání chladného větru.
 Vítr pronikavě hvízdal.
 Mausoleum, v němž bydlí vítr.
 Dul studený vítr.
 Sutanu mu vzdouval vlahý vítr.
 Zvenku bylo slyšet vytí větru v korunách stromů.
 Mlha se teď kolem něj začala převalovat.
 Vítr váł lehounce.

W dolinie zerwał się lekki przyjemny wietrzyk.
 Z doliny Rodanu wiał zimny wiatr.
 Mgła ciągnęła od morza w dolinę.
 Powietrze nad suchymi łakami migotało w upale.
 Wiatr świstał na gołym stepie.
 Poryw wiatru smagnał ciemniejącą równinę.
 Zerwał się lekki wiaterek.
 Powietrze było aż mdłe od wody.
 Nad górami jaśniało i ciemniało powietrze.
 Na dworze ucichł wiatr.
 Z rzeki i mokradel wstawały wilgotne opary.
 Morze gorącego powietrza.
 Dym gryził w oczy.
 Wydmuchiwali chmurki białego dymu.
 Dym gęstniał z każdą sekundą.
 Dym wypełnił pokój.
 Nad stokiem wzgórze wisiał dym.
 Buchnęły gęste kłęby dymu.
 Dym rozpełzał po okolicy i uciekał.
 Chłodne nocne powietrze rzeziło mu w płucach.
 Odrobina świeżego powietrza dobrze ci zrobi.
 Nabrał powietrza w płuca i zaryczał.
 Powietrze było sterylnie czyste.
 W powietrzu unosił się zapach drogich perfum.
 Przez drzewo przeleciał podmuch wiatru.
 Owionął ich lodowaty wiatr.
 Wiatr poruszał rdzawe włosy kobiety.
 Białe płótno wydymało się w nocnym wietrze.
 Słuchał chłodnego szeptu wiatru.
 Wiatr zawodził śpiewnie.
 Mauzoleum, po którym hula wiatr.
 Dmuchał chłodny wiatr.
 Wilgotny wiatr targał jego sutanną.
 Na zewnątrz wiatr wył między koronami drzew.
 Mgła wokół niego wirowała teraz na wietrze.
 Wiał słaby wiaterek.

POWIETRZE - PRZYKŁADOWE ZDANIA - CIĄG DALSZY:

Svěží vítr rozptýlil odpolední horko.
 v trávě bloudil mírný vánek.
 Vánek měl sílu dechu spícího nemluvněte.
 Zavál mu líbezný chlad na čelo.
 Jiřní vánek ovíval hradby.
 Jakmile zavál větřík, zavonělo to šašlikem.
 Noční obloha byla plná hvězd a větřík se utišil.
 Lehký větřík zdvíhal prach s cesty.
 Prápory pleskaly v chladném větříku.
 Mlhou se blížila nezřetelná dvojice světél.
 Mlha se začala rozptylovat.
 Brzy padne mlha.
 Mlha prořídla, ale vítr skoro ustal.
 Mlha se válela při zemi.
 Voda mžourala do večerní mlhy.
 Z bažin vystupovala podzimní mlha.
 Do ulic lehala těžká mlha.
 Na růžovozlaté obloze visel řídký závoj mlhy.
 Všechno bylo zastřené jiskřivým oparem.
 Opar překrýval pole jako skleněný příklop.
 Husté cáry mlhy nad rybníky.
 Mlha zřídla.
 V mlze se mihly čtyři stíny.
 Spatřily kotouče mlhy.
 Mlhy se rozplynuly.
 Bílé pršky zahalovaly řeku lehkou mlhou.
 Do ulic lehala těžká mlha.
 Venku byla mlha.
 Buď prokleta mlha.
 Vítr mě fackoval oběma rukama.
 Mlha šplhala pořád výš.

Chłodny wiaterek przegnał popołudniowe ciepło.
 Lekki wiaterek kołował w trawkach.
 Wietrzyk był lekki jak oddech śpiącego dziecka.
 Tkliwy wietrzyk powiał mu na czoło.
 Poranny wietrzyk muskał mury.
 Ledwie powiał wietrzyk, zapachniało szaszłykami.
 Niebo było wygwieżdżone, a wietrzyk ucichł.
 W lekkim wietrzyku wirował pył przydrożny.
 Chorągwie łopotały na chłodnym wietrzyku.
 Z mgły wychynęły dwa bliźniacze kręgi światła.
 Mgła zaczynała się rozwiewać.
 Niedługo wstanie mgła.
 Mgła przerzedziła się, ale wiatr zelżał.
 Mgła sunęła nisko nad ziemią.
 Woda bulgotała w wieczornych mgłach.
 Z trzęsawisk unosiła się jesienna mgła.
 Ulice zalegała ciężka mgła.
 Złotoróżowe niebo spowijała lekka mgiełka.
 Wszystko było zasnute jarzącą się mgiełką.
 Mgiełka okrywała pola niczym szklany klosz.
 Gęste pasma mgły nad stawami.
 Mgła przerzedziła się.
 We mgle przeleciały cztery cienie.
 Zobaczyły kłębiące się tumany mgły.
 Mgły się rozeszły.
 Biaława mżawka spowiła rzekę lekką mgłą.
 Ulice zalegała ciężka mgła.
 Na dworze była mgła.
 Przeklęta niech będzie ta mgła.
 Wiatr mnie bił z obydwu rąk.
 Mgła pięła się coraz wyżej.

15.5 POGODA

POGODA - POJĘCIA OGÓLNE:

advekční mlha - mgła adwekcyjna	povětrnostní zpráva - komunikat meteorologiczny
aprílové počasí - kwiecień-plecień	proměnlivé počasí - zmienna pogoda
babí léto - babie lato	průměrná teplota - średnia temperatura
časit se - wypogadzać się	přímořské podnebí - klimat nadmorski
čvachtanice - chlapa	přízemní mlha - mgła przygruntowa
dalo se na časy - zaczęło się wypogadzać	psí počasí - pogoda pod psem
dělá se pěkně - rozpogadza się	radiační mlha - mgła radiacyjna
denní teplota - temperatura w ciągu dnia	ranní mlha - poranna mgła
dohlednost - widzialność; widoczność	rosa - rosa
drsné podnebí - surowy klimat	rovníkové podnebí - klimat równikowy
dusno - duszno	rozmary počasí - kaprysy pogody
hurikán - huragan	roztávat - topnieć
hustá mlha - gęsta mgła	sluneční paprsky - promienie słoneczne
ideální podmínky - idealne warunki	sluníčko - słońeczko
izobara - izobara	smog - smog
izolinie - izolinia	středomořské klima - klimat śródziemnomorski
izoterma - izoterma	studeno - zimno; chłodno
kouřmo - mgiełka; opary	škaredé počasí - brzydka pogoda
londýnská mlha - londyńska mgła	tání - odwilż
meteorolog - meteorolog	teplota - temperatura
mírné klima - klimat umiarkowany	teplota nad nulou - temperatura powyżej zera
náladové počasí - kapryśna pogoda	teplota pod nulou - temperatura poniżej zera
naměřená teplota - zmierzona temperatura	teplota v Celsiových stupních - temperatura w stopniach Celsjusza
noční teplota - temperatura w nocy	teplota v Fahrenheitových stupních - temperatura w stopniach Fahrenheita
obleva - odwilż	teplota vzduchu - temperatura powietrza
ochlazovat se - ochładzać się	teplotní rekord - rekordowa temperatura
orografická mlha - mgła orograficzna	tlak - ciśnienie
oteplení - ocieplenie	tropické horko - tropikalny upał
oteplování klimatu - ocieplanie się klimatu	venkovní teplota - temperatura na zewnątrz
písečná bouře - burza piaskowa	viditelnost - widzialność; widoczność
počasí - pogoda	vlna veder - fala upałów
podnebí - klimat	vyjasnit se - przejaśnić się
pohoda - ładna pogoda	zamlženost - zamglenie
pokles teploty - spadek temperatury	
pokryt se rosou - pokryć się rosą	
pošmurno - pochmurno	

DESZCZ:

blesk - piorun
bouře - burza
bouře na moři - sztorm
bouřka - burza
bouřka s kroupami - burza z gradem
bouřkový - burzowy
bouřkový mrak - chmura burzowa
bouřkový oblak - chmura burzowa
být promáčený - być przemoczonym
dalo se do deště - zaczęło padać
děšť - deszcz
deštiček - deszczyk
deštík - deszczyk
deštivý - deszczowy; dżdżysty
dešťové srážky - opady deszczu
duha - tęcza
kroupy - grad
krupobítí - gradobicie
kulový blesk - piorun kulisty
lít jako z konve - lać jak z cebra
mrholení - mżawka
mrznoucí déšť - marznący deszcz

mrznoucí srážky - marznące opady
mžení - mżawka
mžít - mżyć; siąpić
mživý - dżdżysty; słotny
plískanice - szaruga; słońta; plucha
poprchávat - mżyć
popršet - popadać (o deszczu)
pořád prší - ciągle pada
primární duha - tęcza pierwotna
pršet - padać (o deszczu)
průtrž mračen - oberwanie chmury
přečkat bouři - przeczekać burzę
psota - słońta; szaruga; plucha
rozpršet se - rozpadać się
sekundární duha - tęcza wtórna
schovat se před bouřkou - schować się przed burzą
schylovat se k dešti - zbierać się na deszcz
sprška - deszczyk
srážkový úhrn - łączna suma opadów
srážky - opady
umrznout - zamarznąć
vánice - zamieć; zadymka; zawieja

ZIMA:

arktický vzduch - arktyczne powietrze
břečka - breja
břeskny mráz - przenikliwy mróz
břitký mráz - przenikliwy mróz
čerstvý sníh - świeży śnieg
dalo se do sněžení - zaczął padać śnieg
husté chumelení - intensywne opady śniegu
jinovatka - szadź; szron
kluzko - ślisko
kusy ledu - bryły lodu
ledová bariéra - zator lodowy
ledová kra - kra
mokry sníh - mokry śnieg
mrak - chmura
mráz - mróz
mrázek (poet.) - mrozik
mrazík - mrozik
mrazisko - mrozisko
mrazivý - mroźny
mrzne až praští - siarczysty mróz

mrznout - marznąć
na kost zmrzlý - zmarznięty do szpiku kości
náledí - gołoledź
námraza - 1. szron 2. gołoledź
námrazek - 1. szron 2. oblodzenie
ojíněný - pokryty szronem
přímrazek - przymrozek
rampouch - sopel
rozbíjet led - rozbijać lód
sněhová koule - śnieżka
sněhová pokrývka - warstwa śniegu
sněhová vločka - płatek śniegu
sněhové srážky - opady śniegu
sněhulák - bałwan
sněží - pada śnieg
sníh - śnieg
třást se zimou - trząść się z zimna
tuhá zima - ostra zima
zamrzlý - zamarznięty

CHMURY:

bezmračná obloha - bezchmurne niebo
bezoblačný - bezchmurny
blankytné nebe - błękitne niebo
chmuřit se - chmurzyć się
jasno - bezchmurnie
kupa - chmura kłębiasta
mračisko (poet.) - chmurzysko
obláček - chmurka
oblačnost - zachmurzenie
olověný mrak - ołowiana chmura
pochmurno - pochmurno
polojasno - słonecznie z małym zachmurzeniem

řasa - chmura pierzasta
řasová kupa chmura kłębiasto-pierzasta
řasová sloha chmura warstwowo-pierzasta
slohová kupa - chmura kłębiasto-warstwowa
smráká se - zbierają się chmury
střídavě oblačno - zachmurzenie zmienne
vrstva oblaků - warstwa chmur
vyvýšená kupa - średnia chmura kłębiasta
zahalený do mraků - spowity chmurami
zachmuřit se - zachmurzyć się
zakaboněné nebe - zachmurzone niebo
základna mraků - baza chmur

POGODA - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Včerejší déšť ještě ležel v nehybných kalužích.
Pak se mraky rozesoustily.
Dešťovou clonou problesklo slunce.
Vydáváme se na cestu za lezavého nečasu.
V předpovědi počasí se mylil jen zřídka.
Přes den bylo hrozné počasí.
Zatracené počasí.
Čeká nás mizerné počasí.
Čas byl překrásný.
Od včerejška je venku nádherné počasí.
Pocasí je nádherné, nepopsatelně krásné.
Slunce úporně pražilo.
Byl studený a jasný den.
Horko mne přemohlo.
Vedro bylo pořád větší.
Horko rostlo.
Následující dny se v parnu nekonečně vlekly.
Onoho dusného odpoledne.
Vypadalo to, že bude krásný horký den.
Teplota je o pár stupňů nižší než v Libanonu.
Za teplot pod nulou.
Na mnoha místech se objeví přízemní mrazíky.
Pokročilý podzim s přibývajícím chladem.
Připravte si deštníky.
Vedro stoupalo k čistému jarnímu nebi.
Jarní noc už zchladla.
Který člověk jen tohle jarní počasí vymyslí?
Za oknem se rozlhalo líbezné jarní ráno.
To je letos jaro.
Byl překrásný jarní den.
Toho léta bylo krásné počasí, nadmíru horké.
Slunce přinášelo příslib jara.
Odněkud už táhl podzemní chlad.

Wczorajszy deszcz stał w spokojnych kalużach.
Potem niebo otworzyło się.
Zza deszczowych chmur wyjrzało słońce.
Jedziemy w fatalną pogodę.
Jego prognozy pogody były prawie zawsze trafione.
Przez cały dzień była okropna pogoda.
Przekłęta pogoda.
Będziemy mieć złą pogodę.
Pogoda była przepiękna.
Od wczoraj na zewnątrz jest wspaniała pogoda.
Jest wspaniała pogoda, nieopisanie piękna.
Słońce paliło niemiłosiernie.
Dzień był chłodny i słoneczny.
Upał mnie zmógł.
Upał się zwiększał.
Upał narastał.
Kolejne dni były upalne i dłużyły się bez końca.
Tego upalnego popołudnia.
Zapowiadał się piękny, upalny dzień.
Temperatura jest o kilka stopni niższa niż w Libanie.
Przy temperaturach poniżej zera.
W wielu miejscach pojawiają się przygruntowe przymrozki.
Późna jesień ze zbliżającym się chłodem.
Przygotujcie parasole.
Upał wzbijał się ku jasnemu wiosennemu niebu.
Wiosenna noc teraz pochołdniała.
Co za człowiek wymyślił tę wiosenną pogodę?
Na dworze był piękny wiosenny poranek.
Jaka piękna wiosna w tym roku.
Był piękny, wiosenny dzień.
Pogoda była tego lata piękna, ale nazbyt upalna.
Słońce zapowiadało wiosnę.
Skądś ciągnęło już jesiennym chłodem.

DESZCZ - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Déšť se spustil jako vodopád.
Jemný deštěk zkrápěl zem.
Obloha byla sice pořád nalitá deštěm.
Podle předpovědi má být proměnlivo.
Byl to vytrvalý, slabý déšť.
Déšť v lese vytvořil kapičkový závoj.
Celou noc pršelo.
Rozpršelo se hustě, ale krátce.
Modravé hory se ponořily do deště.
Modravý déšť se tiše snášel na dům.
Déšť stále sílí.
Kapky deště na tváři mu rozostřily zrak.

Lunęły wodospady deszczu.
Drobný deszcz rosł ziemię.
Niebiosa wprawdzie nadal pęczniały od deszczu.
Prognoza zapowiadała zmienną pogodę.
Był to drobný, uporczywy deszcz.
Deszcz tworzył w lesie delikatną, ociekającą mgłę.
Przez całą noc padał deszcz.
Deszcz był ulewny, ale krótkotrwały.
Deszcz zasnuwał niebieskie góry.
Błękitny deszcz padał lekko na dom.
Deszcz padał teraz coraz mocniej.
Deszcz padający na twarz rozmywał obraz.

DESZCZ - PRZYKŁADOWE ZDANIA - CIĄG DALSZY:

Odrhla oči od provázků padajícího deště.
 V kamnech skučel oheň a do oken pral déšť.
 Naposledy přišlo v dubnu.
 Dešťový závoj zastiňuje teskný a prázdny kraj.
 Až naprší.
 Včerejší déšť ležel v nehybných kalužích.
 Mraky ohlašovaly příchod prvních letních lijáků.
 Déšť dopadal ze strany.
 Déšť bubnoval na okenice.
 Už tři dny vytrvale přšelo.
 Ten deštík od Valtic tu bude co nevidět.
 Snášel se mrholivý listopadový déšť.
 Drobounce poprchávalo.
 Do místnosti padl temný stín dešťových mraků.
 Mrholení se proměnilo v déšť.
 Netrvalo dlouho a přšelo jen lilo.
 Vzduch neustále svlažovaný drobným mrholením.
 Bílé pršky zahalovaly řeku lehkou mlhou.
 Bouře polevila.
 Bouřka se vystupňovala.
 Je dusno, žene se bouře.
 Bouře řádila jako pominutá.
 Bouře přerostla v uragán.
 Bouře postupovala k Mrtvému moři.
 Na dřevěnou střechu záchodu zabubnoval liják.
 Málokdy se krajina před lijákem ubrání.

Oderwała oczy od ściany deszczu.
 W piecu huczał ogień, o szyby bił deszcz.
 Ostatnie deszcze przypadały na kwiecień.
 Welon deszczu spowija tęskny, opustoszały kraj.
 Jak będzie po deszczu.
 Wczorajszy deszcz stał w spokojnych kałużach.
 Chmury zwiastowały pierwsze w roku deszcze.
 Deszcz zaczął z ukosa.
 Deszcz stukał w okiennice.
 Przez trzy dni nie przestawał padać deszcz.
 Ten deszczyk od Valtic będzie tu lada moment.
 Padał drobny listopadowy deszczyk.
 Padał lekki deszczyk.
 Deszczowe chmury zdławiły światło w pokoju.
 Mżawka zmieniła się w deszcz.
 Po chwili rozpadało się na dobre.
 Powietrze dziergane monotonną mżawką.
 Biaława mżawka spowiła rzekę lekką mgłą.
 Burza ucichła.
 Burza przybrała na sile.
 Jest duszno, nadciąga burza.
 Burza szalała na całego.
 Burza przemieniła się w huragan.
 Burza przesuwała się w stronę Morza Martwego.
 Na drewniany dach szaletu runęła ulewa.
 Rzadko krajobraz potrafi się obronić przed ulewą.

ZIMA - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Sníh se zmítal ve světle luceren.
 Sníh se rozstříkl do stran.
 Mezi pomalu se snášejícími vločkami sněhu.
 Už nesněžilo, ulice byly plné lidí.
 Na mostě ležel čerstvě napadaný, netknutý sníh.
 Chumelí se od země k nebi.
 Celé masy sněhu padají ze stromů.
 Sníh se řítí vodorovně, přímo do tváře.
 Sníh se vysypal průtřzí.
 Jinovatka pokrývala dláždění i střechy.
 Jinovatka se třpytila jako brilianty v slunci.
 Mlýn zavátý sněhem až po střechu.
 Udeřily mrazy.
 Tvoří se závěje.
 Sníh poletuje.
 Sníh roztál.
 Sníh vrže pod nohama.
 Mráz až kosti proniká.
 Mráz bodá.
 Mráz sevřel Polsko.
 Mrazy nepoleví.
 Mrazy polevily.
 Mrzne až praští.
 Venku byl mráz.
 Večer vždy přituhlo.
 Toho dne silně mrzlo.
 Setřepal ze sebe tlustou vrstvu sněhu.
 Všechno bylo ucpané sněhem.
 Zima rdousila celý kraj v mrazivém sevření.
 Rampouchy opadaly, roztříštily se a začaly tát.
 Přišla zima se sněhem, rampouchy a purpurou.
 Válka zamrzla pod závějami.
 Začal vykládat o zamrzlém rybníku.
 Jednoho rána zamrzlo i vodovodní potrubí.
 Klouzal jsem po zledovatělých cestách.

Śnieg miotał się w świetle latarń.
 Śnieg trysnął na boki jak woda.
 Pośród padających z wolna płatków śniegu.
 Śnieg już nie padał, ulice pełne były ludzi.
 Na moście leżał świeży, nietknięty śnieg.
 Sypie się śnieg od ziemi ku chmurom.
 Całe masy śniegu wałą się z drzew.
 Śnieg leci poziomo prosto w twarz.
 Śnieg padał lawinowo.
 Szron pokrywał bruk i dachy.
 Szron skrzył się jak brylanty w słońcu.
 Młyn zasypany śniegiem aż po dach.
 Chwyciły mrozy.
 Tworzą się zaspasy.
 Śnieg prószy.
 Śnieg stopniał.
 Śnieg skrzypi pod nogami.
 Mróz przejmuję aż do kości.
 Mróz szczypie.
 Mróz skuł Polskę.
 Mrozy nie popuszczą.
 Mrozy popuściły.
 Siarczyści mróz.
 Na dworze panował mróz.
 Co wieczór ścisnął mróz.
 Tego dnia był silny mróz.
 Otrzepał się z grubej warstwy śniegu.
 Wszystko było zapchane śniegiem.
 Zima skuła okowami mrozu cały kraj.
 Sople spadały, roztrzaskiwały się i topiły.
 Przyszła zima ze śniegiem, soplami i purpurą.
 Wojna zamrzła pod zaspami.
 Zaczął opowiadać o zamrzniętym stawie.
 Pewnego ranka zamarzyły rury z wodą.
 Ślizgałem się na pokrytych lodem ścieżkach.

CHMURY - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Slunce prorazí mraky.
 Pak vylezou mraky z dolin a hor.
 Mraky se plouhají po šedých lysinách kopců.
 Na západě se roztrhly mraky.
 Mraky se trhají.
 Dopolnední obloha byla zatažená těžkými mraky.
 Bylo chladné, zamračené ráno.
 Oblohu zakrývala souvislá vrstva mraků.
 Slunce se zastřelo mraky.
 Slunce bylo nízko a už brzy zapadne za mraky.
 Slunce zapadalo a mraky ho zakrývaly.
 Před sebou viděl mraky, jež se kupily pořád dál.
 Mraky začínaly černat a pohybovat se.
 Mraky už tvořily velké kupy.
 Všechno zšedlo a obloha se zatáhla.
 Nad jezerem se ploužila mračna.
 Nebe bylo bez mráčku.
 Ani jediný mráček.

Słońce przebija się przez chmury.
 Potem chmury wypełzną z dolin i gór.
 Chmury wloką się po szarych łysinach pagórków.
 Na zachodzie chmury się przerzedziły.
 Chmury się rozstępują.
 Poranne niebo nadal zasnuwały ciężkie chmury.
 Był chłodny ranek, niebo zaciągnięte chmurami.
 Niebo spowijała gruba warstwa chmur.
 Chmury zasnuły słońce.
 Słońce było nisko i wkrótce miało zejść za chmury.
 Słońce się zniżyło i przesłaniały je chmury.
 Przed sobą widział gromadzące się wciąż chmury.
 Chmury zaczynały ciemnieć i napływać.
 Chmury już się spiętrzyły wysoko.
 Zrobiło się szaro, niebo się zaciągnęło.
 Nisko nad jeziorem wisiały chmury.
 Niebo było bez chmurki.
 Ani jednej chmurki.

15.6 FAUNA**SSAKI:**

aguti - aguti
alpaka - alpaka
bandikut - jamraj
bandikut králíkovidý - jamraj królikowaty
baribal - baribal
bělozubka bělobřichá - zębiełek białawy
bělozubka šedá - zębiełek karliczek
bércoun velký - ryjokoczek
binturong - binturong
bobr - bóbr
bodlín bezocasý - tenrek zwyczajny
bodlín páskovaný - tenrek pręgowany
bonobo - bonobo
čičila - szynszyla
daněk - daniel
dhoul - cyjon
dikobraz - jeżozwierz
dravec - drapieżnik
dželada - dželada
fanaloka - fanaloka
fenek - fenek
fret kočičí - kotofretka
fretka - fretka
gibon - gibbon
gorila - goryl
hrabač - mrównik
hraboš mokřadní - nornik bury
hraboš polní - nornik zwyczajny
hraboš sněžný - nornik śnieżny
hrabošík podzemní - darniówka zwyczajna
hranostaj - gronostaj
hroch - hipopotam
hryzec vodní - karczownik ziemnowodny

hulman uzdičkový - langur wietnamski
hyena - hiena
chvostan bělolící - saki białolica
indri - indrys
jezevec - borsuk
ježek - jeż
ježek amurský - jeż amurski
ježek čínský - jeż Hugha
ježek pestrý - jeż indyjski
ježek pustinný - jeż pustynny
ježek východní - jeż wschodni
ježek západní - jeż zachodni
ježura australská - kolczatka australijska
klokan - kangur
klokánek - kangurek
koala - koala
kočkodan - koczkodan
kojot - kojot
komba - galago
korsak - korsak
kosman bělovousý - uistiti białoucha
kosman černovousý - uistiti czarnoucha
kosman zakrslý - marmozeta biała
kotul - saimiri
králík - królik
krtek - kret
krtek obecny - kret
křeček - chomik
křeček polní - chomik europejski
ksukol - palczak
Kůň Převalského - Koń Przewalskiego
kuna lesní - kuna leśna
kynkažu - kinkažu

SSAKI - CIĄG DALSZY:

- lama** - lama
langur - langur
łasice - łasica
łasice páskovaná - łasica pręgowana
lemur - lemur
lemur drobný - maki łasiczkowaty
lemur kata - lemur katta
lenochod - leniwiec
lenochod černopásý - leniwiec grzywiasty
letucha filipínská - lotokot
liška - lis
liška polární - lis polarny
liška šedohnědá - lis płowy
liška tibetská - lis tybetański
lori - lori
luskoun - łuskowiec
lvíček - lwiatka
makak - makak
maki červený - maki myszka
maki trpasličí - maki myszka szary
malpa hnědá - kapucynka czubata
medvěd - niedźwiedź
medvěd hnědý - niedźwiedź brunatny
medvěd pyskatý - wargacz
mezek - osłomuł
mirikina obecná - ponocnica
morče - świnka morska
mravenečník - mrówkojad
mrchožrout - padlinożerca
mul - muł
myška drobná - badylarka
mýval - szop prac
nártoun celebeský - wyrak upiór
norník rudý - nornica ruda
nosál červený - koati
nosorožec dvourohý - nosorożec czarny
nosorožec jávský - nosorożec jawajski
nosorožec sumaterský - nosorożec sumatrzański
nosorožec tuponosý - nosorożec biały
nutrie - nutria
ocas - ogon
onager - onager
ondatra - piżmak
osel - osioł
osel nubijský - osioł nubijski
outloň váhavý - lori kukang
oviječ skvrnitý - łaskun muzang
paježura - prakolczatka
panda malá - panda mała
panda velká - panda wielka
pásovec štětinatý - pancernik włochaty
pásovec třípásý - bolita; pancernik kulowaty
pásovec velký - pancernik olbrzymi
pavián - pawian
pekari - pekari
pes hyenový - likaon
pes ušatý - otocjon
pišťucha - szczekuszka
pláštník malý - pancernik karłowaty
possum medosavý - ostonos workowaty
prase bradavičnaté - guziec
prase divoké - dzik
predátor - drapieżnik
pruhovaný - pręgowany
psík mývalovitý - jenot
ptakopysk - dziobak
pytloň - gofer
rejsec černý - rzesorek mniejszy
rejsec vodní - rzesorek rzeczek
rejsek horský - ryjówka górská
rejsek malý - ryjówka malutka
rejsek obecný - ryjówka aksamitna
rhesus - rezus
rosomák - rosomak
sifaka - sifaka
sika - jelen wschodni
skunk - skunks
sob - renifer
sobol - soból
svišť - świstak
sysel - suseł
šakal - szakal
šimpanz - szympan
tana bornejská - nadrzewnik gładkoogoniasty
tana filipínská - nadrzewnica filipińska
tana horská - wiewiórecznik górski
tana indická - anatana indyjska
tana obecná - wiewiórecznik pospolity
tana péroocasá - ogonopiór uszasty
tarbíkomyš velká - kanguroszczur
tarpan - tarpan
tchoř - tchórz
tur - tur
uakari - uakari
vačice - opos; dydelf
vakokrt - kret workowaty
vakomyš dunová - dunart piaskowy
vakomyš západoaustralská - dunart długoogonowy
velbloud jednohřbý - dromader
veverka - wiewiórka
viskača - wiskacza
vlček etiopský - kaberu
vlk hřivnatý - wilk grzywiasty
vombat - wombat
vřešťan - wyjec
všežravec - wszystkożerca
vydra říční - wydra rzeczna
vychuchol povolžský - desman ukraiński
vychuchol pyrenejský - desman pirenejski
zajíc - zając
zebra - zebra
zebroid - zebroid
zimní spánek - sen zimowy

SSAKI - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Savci saji mléko svých matek.
 Všichni savci patří mezi obratlovce.
 To řvou jeleni, pomyslela si.
 Zápasilo najednou několik párů jelenů.
 Cikáni věří, že medvěd je bratr člověka.
 Kapitán Frank je divočejší než divokej kanec.
 Rozryl záhony a zdupal trávu jako divoký kanec.
 Divočák se hnal na nás.
 Na kraji lesa stála srna.
 Aby vám vlci chřtán rozsápali!
 Zbloudili a srazili se s vlky.
 Smečka, skládající se asi z dvaceti vlků.
 Losi odpočívali na sněhu.
 Losi skákali dlouhými plavnými skoky.
 Losi psy obklopili a strkali do nich čumáky.
 Dvacet slonů sem běží a všechno rozšlapávají.
 Najednou ten první slon strašlivě zatroubil.
 Slon má zelené oči a zelený chobot.
 Venku čeká nekonečný počec opic.
 Dvacet opic odkvapilo.
 Opice se rozutíkaly.
 Líné bruceň odpočívajícího lva.
 Modří lvi řvali, purpurové žirafy pádily pryč.
 Spíš je to hroší tlama.
 Napřed ale musím koupit dva velbloudy.
 Byl to patrně týž velbloud, jenž se ocitl v mém stanu.
 Co si počnu s chromým oslem?
 Oslí káry naložené zeleninou.
 Zaměř své oko rysa dvěma směry.
 Ti skvrnití tygři.
 Na zmatení predátora to je příliš malá skupina.
 Potápěla se hbitě jako tuleň.
 Holušíkové počali se hýbat.
 Podobal se prý bázlivému tuleni.
 Ježek šustí pod jabloní.
 Krtkové dokážou podhrabat zákłady.
 Všichni se rozutekli jako zajáci.
 Veliký zajíc vyskočil ze země.

Ssaki ssą mleko matki.
 Wszystkie ssaki należą do kręgowców.
 Ryczą jelenie, pomyślała.
 Kilka par jeleni walczyło jednocześnie.
 Cyganie wierzą, że niedźwiedz to brat człowieka.
 Kapitan Frank jest dzikszy od dzika.
 Rozrył klomby i stratował trawę jak dzik.
 Dzik pędził na nas.
 Na brzegu lasu stała srna.
 Żeby wam wilki porozszarpywały gardziele!
 Zabłądzili i natknęli się na wilki.
 Wataha składająca się z około dwudziestu wilków.
 Łosie odpoczywały na śniegu.
 Łosie robiły długie, płynne skoki.
 Łosie otoczyły psy i szturchały je nosami.
 Dwadzieścia sloni tu biegnie i wszystko tratują.
 Nagle ten pierwszy slon straszliwie zatroubił.
 Slon ma zielone oczy i zieloną trąbę.
 Za drzwiami jest nieskończona liczba małp.
 Dwadzieścia małp skoczyło w te pędy.
 Małpy rozpierzchły się na wszystkie strony.
 Leniwy poryk włóczącego się lwa.
 Ryczały niebieskie lwy, skakały purpurowe żyrafy.
 Właściwie jest to raczej paszcza hipopotama.
 Ale najpierw muszę kupić dwa wielbłądy.
 Był to chyba ów wielbłąd, który wpadł na mój namiot.
 Co mi teraz przyjdzie z tego kulawego osła?
 Naładowane jarzynami wózki zaprzężone w osły.
 Patrz okiem rysia w dwóch kierunkach.
 Te cętkowane tygrysy.
 Tak mała grupa nie mogła zmylić drapieżnika.
 Nurkowała gładko jak foka.
 Foki ruszyły z miejsca.
 Ponoć wyglądał jak lekliwa foka.
 Jeż szeleści pod jabłonią.
 Krety umieją podkopać fundamenty.
 Wszyscy pouciekali jak zające.
 Ogromny zajac zerwał się z ziemi.

PTAKI:

alka malá - alka krzywonosna
bažant - bažant
brkoslav - jemioluska
břehouš černoocasý - szlamik rycyk
břehouš rudý - szlamik rdzawy
břehule říční - jaskółka brzegówka
čejka - czajka
čížek - czyżyk
datel černý - dzięcioł czarny
drop malý - drop mniejszy; strepet
drop velký - drop pospolity
dudek - dudek
havran - gawron
holub hřivnáč - gołąb grzywacz
holub skalní - gołąb skalny
hrdlička zahradní - sierpówka
hýl - gil
chalucha malá - wydrzyk długosterny
chechtavý racek - mewa śmieszka
chřástal - chruściel

chřástal kropenatý - zielonka
chřástal polní - derkacz
jespák bojový - batalion; bojownik
jespák obecný - biegus zmienny
jespák rezavý - biegus rdzawy
jestřáb lesní - gołębiarz
jiříčka obecná - jaskółka oknówka
kalous ušatý - sowa uszata
káně lesní - myszołów zwyczajny
káně rousná - myszołów włochaty
kavka - kawka
koliha malá - kulik mniejszy
koliha velká - kulik wielki
koroptev - kuropatwa
kořen zobáku - nasada dzioba
krahujec - krogulec
králíček - mysikrólik
králíček ohnivý - zniczek
krkavec - kruk
krutihlav - krętogłów

PTAKI - CIĄG DALSZY:

křepelka - przepiórka
kukačka - kukulka
kulík říční - dżdżownik rzeczny
kulišek nejmenší - sóweczka
ledňáček - zimorodek
lelek lesní - lelek kozodój
linduška lesní - świergotek drzewny
linduška úhorní - świergotek polny
lyska - łyska
morčák bílý - bielaczek
morčák prostřední - szlachar
morčák velký - nurogęś
moták lužní - błotniak łąkowy
moták pilich - błotniak zbożowy
moták pochop - błotniak stawowy
orel královský - orzeł cesarski
orel křiklavý - orlik krzykliwy
orel mořský - bielik
orel nejmenší - orzeł włochaty
orel volavý - orlik grubodzioby
orlík krátkoprstý - krótkoszpon; gadożer
orlosup bradatý - orłosep brodaty
ostříž lesní - kobuz
pisila čáponohá - szcudłak
pěnice - piegża
poštolka jižní - pustuleczka
poštolka obecná - pustulka
poštolka rudonohá - kobczyk
přezimovat - przezimować (*o ptaku*)
puštík - puszczyk
racek mořský - mewa siodłata

racek stříbřitý - mewa srebrzysta
raroň - raróg
roryš - jerzyk
rybák obecný - rybitwa zwyczajna
skřivan - skowronek
slavík - słowik
sojka - sójka
sokol stěhovavý - sokół wędrowny
sovice sněžní - sowa biała
stěhovavý pták - ptak wędrowny
straka - sroka
strakapoud - dzięcioł pstry
strnad luční - potrzeszcz
strnad zahradní - ortolan
sup bělohlavý - sęp płowy
sup mrchožravý - białosęp; ścierwnik biały
sýček obecný - pójdzka
sýkora - sikora
špaček - szpak
tetřev hlušec - głuszec; cietrzew
ťuhýk - dzierzba
ústřičník - ostrzygojad
vlaštovka - jaskółka
vlha pestrá - żońna
vrabec - wróbel
vrána - wrona
výr - puchacz
výřeček malý - syczek
žluna zelená - dzięcioł zielony
žluva - wilga

PTAKI - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Nevrlý pták si prohlížel Richarda.
 Držel klec, v kleci seděl bílý pták.
 Jarní oblohou táhl párek čápů.
 Někde zacvrlikal pták.
 Slyšela děsivé švitoření probouzejících se ptáků.
 Frenetické cvrlikání tisíců ptáků.
 Ptáci odlétli.
 Blesky srážely ptáky.
 Ptáci nad námi vyletěli.
 Ptáci stoupali do výše, vyhlížejíce kořist.
 Čapí hnízda se rozpadávala na komínech.
 Holubi měli své pelechy v domovních krovech.
 Když se les kácí, tak padají i ptačí hnízda.
 Houf hnízdících racků.
 Labutě rozepjaly křídla.
 Na ulici cvrlikali vrabci.
 Od rybníka letěl čáp.
 Nad trávníkem zamával křídly.
 Usedl na své hnízdo na střeše.
 Žluvy zpívaly na višních.
 Druhý čáp chodil nesmírně vážně po loukách.
 Ustavičně nořil dlouhý zobák do zelené trávy.
 Vlaštovky užívaly pohody pozdního léta.
 Vrabci se děsili bubnování.
 Vrabci a vlaštovky se čepýřili na římsách.
 Vrabci klofali do trusu.
 Sovy zabrzdily v letu.

Rozdrażniony ptak mierzył wzrokiem Richarda.
 Trzymał klatkę, w której siedział biały ptak.
 Po wiosennym niebie płynęła para bocianów.
 Gdzieś niedaleko zaświergotał ptak.
 Słyszała straszliwy świergot budzących się ptaków.
 Rozszalały świergot tysiąca ptaków.
 Ptaki odleciały.
 Błyskawice strącały ptaki.
 Nad nami zerwały się ptaki.
 Ptaki wzbijały się w górę, upatrując zdobyczy.
 Bocianie gniazda rozpadały się na kominach.
 Gołębie miały swoje gniazda pod dachami.
 Kiedy rąbie się drzewa, spadają ptasie gniazda.
 Stado gnieźdzących się tu mew.
 Łabędzie rozpięły skrzydła.
 Z ulicy dobiegało świergotanie wróbli.
 Bocian nadlatywał od strony stawu.
 Zachybotął skrzydłami nad gazonem.
 Osiadł w swoim gnieździe na dachu.
 Wilgi śpiewały na wiśniach.
 Drugi bocian chodził z wielką powagą po łąkach.
 Raz po raz zanurzał ostry dziób w zielonej trawie.
 Jaskółki wykorzystywały pogodę późnego lata.
 Wróble latały spłoszone odgłosami bębnow.
 Wróble i jaskółki stroszyły piórka na gzymsach.
 Wróble rozgrzebywały nawóz.
 Sowy zastygły w locie.

PTAKI - PRZYKŁADOWE ZDANIA - CIĄG DALSZY:

Krkavci vzlétli nad průvodem.
 Krkavci se choulili u cest.
 Stopy koroptví byly vtisknuty do třpytných ploch.
 Krkavci přilétali z obou stran.
 Papoušci uletěli.
 Papoušci s červenými náprsenkami a zelenými ocasy.
 Vysoko nahoře zavrkal holub.
 Holubi zobali neviditelné zrní.
 Oblohu zaplnili vylekaní holubi.
 Biskup slyšel tlukot křídel opožděných holubů.
 Hladil pířka vyplašeného holuba.
 Zoufalství racků ve vichřici.
 Hejno racků cestovalo spolu s nimi.
 Racek opustil chomáč řas.
 Křik racků odháněných pomalými pohyby rybáře.
 Tři rackové seděli na šikmých bidýlkách kolem schodů.
 Rackové opisují nad Jadranem kruhy.
 Sokol vyletěl za kořisti.
 Jestřábi často přepadávali slepice.
 Na nehybném nebi plachtil jestřáb.
 Na palouku jsme vyplašili hejno bažantů.
 Přilétl datel a usedl na kmen mrtvého stromu.
 V parku klepal datel do dutého stromu.
 Kdesi ťukal datel, něco škrábalo kůru a šustilo.
 Havrani obletovali město krákorajice.
 Čerstvě vylíhlé mládě.
 Ožývalo se jen pipání hýlů.
 Z hnízda pod střechou vylétla vlaštovka.
 Vlaštovky začaly štěbetat pod střechou skleníku.
 Mračna holubů slétala s věží kostela.
 Holubi odletěli na červenou střechu.
 Čáp uvážlivě opisoval kruhy nad střechou.

Kruki uniosły się w górę nad orszakiem.
 Kruki kulily się przy drogach.
 Ślady kuropatw przecinały iskrzącą biel płaszczyzny.
 Kruki nadlatywały z obu stron.
 Papugi uciekły.
 Papugi o czerwonych piersiach i zielonych ogonach.
 Wysoko nad nimi zagruchał gołąb.
 Gołębie dziobały niewidzialne ziarno.
 Niebo pokryło się spłoszonymi gołębiami.
 Biskup usłyszał trzepot zapóźnionych gołębi.
 Głaskał piórka spłoszonego gołębia.
 Rozpacz sponiewieranych wiatrem mew.
 Chmara mew współuczestniczyła w podróży.
 Mewa zerwała się z płachty wodorostów.
 Krzyk mew odpędzanych leniwie przez rybaka.
 Trzy mewy przysiadły na poręczu schodów.
 Nad Adriatykiem mewy zataczają kręgi.
 Sokół poleciał na łowy.
 Jastrzębie napadały często na kury.
 Na znieruchomiałym niebie falował jastrząb.
 Spłoszyliśmy żerujące na polance stado bażantów.
 Dzieciół przyleciał i siadł na pniu umartego drzewa.
 W parku dzieciół kuł w pustę od środka drzewo.
 Dzieciół gdzieś stukał, coś szeleściło drapiąc korę.
 Nad miastem latały kraczące gawrony.
 Świeżo wyklute piskłę.
 Rozlegało się jedynie półwierkiwanie gilów.
 Jaskółka wyleciała z gniazda pod dachem.
 Jaskółki zaczęły świergotać pod dachem oranżerii.
 Chmury gołębi zrywały się z wieżyc kościoła.
 Gołębie pofrunęły na czerwony dach.
 Bocian z namysłem zataczał koła nad dachem.

RYBY:

amur - amur
candát - sandacz
cejn - leszcz
d'as mořský - diabeł morski
hejno - chmara
hořavka - różanka
hranáč šedý - zając morski
jazyk mořský - sola
jelec - jelec
jelec jesen - jaź
jelec tloušť - kleń
ježdik - jazgarz
kapr - karp
koljuška devítiostná - cierniczek
koniček mořský - konik morski
limanda - zimnica
lín - lin
lipan - lipień
máčka skrvnitá - rekiniek psi
mihule - minóg
mník - miętus
mřenka mramorovaná - śliz
muréna - murena
muréna tygří - murena tygryisia
okoun - okoń
ostroun obecný - koleń
parma - brzana

paví očko - pawie oczko
piskoř - piskorz
platýs malý - stornia
platýs velký - gładzica
plotice - płoć; płotka
pstruh - pstrąg
pstruh duhový - pstrąg tęczowy
rejnok hladký - płaszczka naga
rejnok - płaszczka
rybnatý - obfitujący w ryby
rybník - staw rybny
sádka - sadz
sak - sak
sekovec - kózka
sled' - śledź
slimule - węgorzyca
střevle - strzebla
sumec - sum
štika - szczupak
štírka ostnitá - kur diabeł
štítník - kurek czerwony
treska - dorsz
úhoř - węgorz
úhořovec mořský - konger
vranka obecná - głowacz białopłetwy
žralok - rekin

RÓŻNE ZWIERZĘTA:

aligátor - aligator
anakonda - anakonda
babočka - rusalka
batolec duhový - mieniacz tęczowy
bazilišek - bazyliśzek
beruška vodní - ośliczka pospolita
bezobratlí - bezkręgowce
blecha - pchła
blešivec - kielża
bourovec - barczatka
brouk - chrząszcz
cizopasník - pasożyt
červ - robak
členovci - stawonogi
čmelák - trzmiel
dělnice - robotnica (*pszczoła*)
gekon - gekon
had - wąż
hermafrodit - obojnak
hlavonožec - głowonóg
hlemýžď - ślimak
hlemýžď zahradní - ślimak winniczek
hlísta - glista
hřebenatka - przegrzebek
humr - homar
hvězdice - rozgwiazda
chameleon - kameleon
chapidlo - macka
chobotnice - ośmiornica
chřestýš - grzechotnik
jantarka - bursztynówka
jed - jad
jednobuněčný - jednokomórkowy
jedové žlázy - gruczoły jadowe
ještěrka - jaszczurka
ještěrka obecná - zwinka
ještěrka zelená - żyworódka
ježovky - szkarłupnie
klást vajíčka - składać jajeczka
klišťe - kleszcz
kobra - kobra
kobylka zelená - pasikonik
korál - koral
krab - krab
krab poustevník - krab pustelnik
kreveta - krewetka
krokodýl - krokodyl
křížák obecný - krzyżak ogrodowy
kudlanka nabožná - modliszka zwyczajna
kuňka - kumak
lýkožrout - kornik
mandelinka bramborová - stonka ziemniaczana
martináček habrový - pawica grabówka
masařka - mucha ścierwica
medúza - meduza

měkkýš - skorupiak
mlok skvrnitý - salamandra plamista
mlž (m.) - małż/małża
mol šatní - mól odzieżowy
motýl - motyl
motýlice obecná - świtezianka modra
moucha domácí - mucha domowa
mravenec - mrówka
mšice - mszyca
můra - ćma
obojživelník - płaz
obratlovci - kręgowce
opaskovci - skąposzczety
ovád - bąk
ovád hovězí - bąk bydłęcy
papoušek - papuga
parazit - pasożyt
pavouk - pająk
perlorodka říční - skójka perlorodna
pískovník rybářský - robak piaskowy
plankton - plankton
plaz - gad
ploštice - pluskwiak
plzák lesní - arion wielki
plž - ślimak
polyp - polip
prvok - pierwotniak
pučení - pączkowanie
pučet - pączkować
rak - rak
roj - rój
ropucha - ropucha
roupy - owsiki
ruměnice - kowal
rybenka domácí - rybik cukrowy
sépie - małwa
skákavka - skakan
slávka jedlá - omulek jadalny
slepýš - padalec
sluníčko - biedronka
sluníčko velké - oczatka
sršeň - szerszeń
stejnonožci - równonogi
stinka zední - stonóg murowy
stonožka - stonoga
suchozemská želva - żółw lądowy
svlékání - linienie
škeble - szczeżuja
škůdce - szkodnik
škvor - skwarek
štěnice - pluskwa
štír - skorpion
šupina - łuska
šupinatý - łuskowaty
šváb - karaluch

RÓŻNE ZWIERZĘTA - PRZYKŁADOWE ZDANIA - CIĄG DALSZY:

Moucha vzlétla jako motýl.
 Nemohl jsem chytit pobzdukující mouchu.
 Mouchy sraly na císaře pána.
 V pokoji bzučela hejna much.
 Na oknech se pářily líné mouchy
 Vyplašili jsme roje much.
 Dokola zněla neustále hudba much.
 Moucha se zamotává do pavučiny.
 Pavouci rozprostřeli své sítě.
 Harry se díval , jak pavouci utíkají pryč.
 Sledovali souvislý proud pavouků.
 Půda pokrytá listím se doslova hemží pavouky.
 Beznohý pavouk zmizel.
 Z tlamy mu visel velký mrtvý pavouk.
 Sedí jako pavouk uprostřed pavučiny cest.
 Hnusil se jim jako tlustý pavouk.
 Pavouk si to namířil k nejtlustšímu ranci.
 To pavouky vyvedlo náramně z míry.
 O páté ranní ho probudilo kvákání ropuch.
 Žabí déšť v Birminghamu 30. června 1892.
 Rostliny rašily ze zad žab.
 Žaby v rybníce kuňkají.
 Párek obrovitých purpurových ropuch.

Moucha poderwała się w górę jak motyl.
 Nie mogłem uchwycić muchy bzykającej
 Muchy sraly na najjaśniejszego pana.
 W pokoju roiło się od much.
 Marudne muchy gziły się na szybach.
 Spłoszyliśmy roje much.
 Naokoło grała bezustanna muzyka much.
 Mucha zaplątuje się w pajęczynę.
 Pająki uprzedły sobie pajęczyny.
 Harry patrzył, jak pająki oddalają się coraz bardziej.
 Widzieli sznurek pająków.
 Podłoże lasu roi się od pająków.
 Beznogi pająk zniknął.
 Z pyska zwieszał mu się wielki martwy pająk.
 Siedzi jak pająk w środku pajęczyny dróg.
 Brzydziły się go jak tłustego pająka.
 Pająk skierował się do najgrubszego kokonu.
 To rozzłościło pająki okropnie.
 O piątej rano zbudził go koncert żab.
 Deszcz żab w Birmingham 30 czerwca 1892.
 Kwiaty wyrastały żabom z grzbietów.
 Żaby w stawku rechoczą.
 Para olbrzymich purpurowych ropuch.

15.7 FLORA**ROŚLINY:**

anyž - anyż
barborka - gorczycznik
bažanka - szczyr
begónie - begonia
blín - bielun
bojínek - tymotka
brukev - brukiew
hloh - głóg
iris; kosatec - irys
jasмін - jaśmin
jílek - žycica
kafrovník - kamforowiec
kalina - kalina
kamélie - kamelia
kaprad - paproć
keř - krzew
keřnatý - krzewiasty
klas - kłos
klásek - kłosek
komonice - nostrzyk
koniklec - sasanka
konvalinka - konwalijka
kostřava - kostrzewa
koukol - kałol
krokus - krokus; szafran
leka - wyka hiszpańska
levandule - lawenda
lilie - lilia
list - liść
lusk - strąk
luštěniny - rośliny strączkowe
máta - mięta

motýlokvěté rostliny - rośliny motylkowate
myrta - mirt
obilí - zboże
obilniny - rośliny zbożowe
okopaniny - rośliny okopowe
oleandr - oleander
olejné rostliny - rośliny oleiste
ostřice - turzyca
pámelník - śnieguliczka
peckovice - pestkowiec
pelyněk - piołun
pepřovník - krzew pieprzu
plevel - chwast
rákos - szuwar
rákosí - trzcina
rebarbora - rabarbar
routa - ruta
růže - róża
řepa - burak
řepka - rzepak
řešetlák - szakłak
slaměnka - kocanka
sleziník - zanokcica
smil - kocanka
sója - soja
suchopýr - wełnianka
šafrán - szafran; krokus
šáchor - cibora
štěďřenec - złotokap
trn - kolec
vstavač - storczyk

ROŚLINY - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Trhl sebou a civěl na vlhký otisk v trávě .
 Kamenné chaloupky zarůstají trávou a mechem.
 Několik nízkých břízek, hrst vřesu a křemičité trávy.
 U nohou jí zašustila vysoká tráva.
 Zátoka svaté Zuzany porostla měsíční trávou.
 Tráva je vlhká rosou.
 Pod nohama jim křúpala namrzlá tráva.
 Trávu kolem něj zalévala oslepující záře.
 Tráva byla skrovná, hrubá a šedivá.
 Kůň se sklonil pro stéblo trávy.
 Květiny sebou zavrtěly a otevřely hladové tlamičky.
 Zalévala květiny, které rostly uprostřed pokoje.
 Nesla v náručí odporné vyzývavě žluté květy.
 V rukou svírala nafezané květiny.
 Přinesl jí květiny.
 Podivil se, vida střemchu v květu.
 Květy se podobaly šatům padlých andělů.
 Ve třtinách hořely vysoké květy.
 Květy pučely z tuhých bodlinatých listů.
 Kytice všech květů.
 Mezi bíle rozkvetlými stromy podél cesty.
 Kvetly krásné pestré květiny v zelené trávě.
 Vidíme, jak vadnou květiny a jak padá listů.
 Co nerozkvétá, to vadne.
 Bílé květiny uvadaly a hynuly.
 Vystlal bych jí cestu fialkami a růžemi.
 Byl jarní den a dosud voněly fialky.
 Nikdy nikdo nenatrhál kytičku fialek.
 Zahlédl v trávě několik fialek.
 Kapradí po pás a prales jalovců.
 Drásala nehty cípy bělostné lilie.
 Bledé lilie ve vysokých skleněných vázách.
 Už kvetly růže a bílé lilie.
 Když na záhonech rozkvétaly pivoňky.
 Kvetou pivoňky, jejich plátky se snášejí k zemi.
 Zašel do květinářství a objednal tučet růží.
 Příští zimu vyrostou černý sněženky.
 Po obou stranách bujel přerostlý plevel.
 Byl duben, vyrážela tráva a plevel.
 Zdi obrostly měkkým mechem.
 Pole zarostla plevellem.
 Někdy musí přijít oheň, aby vyplevelil býlí.
 Tráva v sadu s nasetým bílým jetelem.
 Kousky bílých truhlíků s maceškami a muškáty.
 Vůně stydnoucích květů a dosud horkých bylin.
 Druhou zábavou bylo mletí obilí.
 Obilí krapet stouplo.
 Obilné pole, vlní se ve větru na stráni.
 Vozy naložené obilím.
 A za parkem čtyři obilný sila.
 Několikrát jsem vešel doprostřed pšenice.
 V tom mlýně mlelo celé okolí pšenici.
 Až uzraje pšenice na polích.
 Před ním se táhl lán pšenice, už vysoké.
 Pšenice roste málo.
 Rozemnul klas pšenice a ochutnal zrní.
 Baliči vázali pšenici do velkých snopů.
 Na tomhle poli rostl letos v létě ječmen.
 Vyschlé palice kukuřice.
 Vůz naplněný požatou kukuřicí.

Gapil się na wilgotne wgniecenie na trawie.
 Kamienne chatki porastają trawą i mchem.
 Kilka niskich brzózek, garść wrzосу i ostrej trawy.
 Bujna trawa zaszeleściła u jej stóp.
 Księżycowa trawa zarosła zatokę Świętej Zuzanny.
 Trawa jest wilgotna od rosy.
 Zmarznięta trawa trzeszczała im pod nogami.
 Trawa wokół niego tonęła w oslepiającym blasku.
 Trawa była skąpa, szorstka i szara.
 Koń sklonił łeb po źdźbło trawy.
 Kwiaty poruszyły się otwierając głodniałe pyszczki.
 Podlewała tam kwiaty, które rosły w środku pokoju.
 Niosła obrzydliwe, niepokojąco żółte kwiaty.
 Niosła w rękę ścięte kwiaty.
 Przyniósł jej kwiaty.
 Zdziwił się, widząc czeremchę w kwiecie.
 Kwiaty wyglądały jak szaty upadłych aniołów.
 W trzcinach płonęły wysokie kwiaty.
 Kwiaty wyłaniały się z sztywnych, kolczastych liści.
 Bukiet wszystkich kwiatów.
 Między biało kwitnącymi drzewami wzdłuż drogi.
 Kwitły piękne barwne kwiaty w zielonej trawie.
 Widzimy, jak kwiaty więdną i opadają liście.
 Co nie rozkwita, więdnie.
 Białe kwiaty więdy i umierały.
 Usiały m jej drogę fiołkami i różami.
 Był dzień wiosenny i wciąż jeszcze pachniały fiołki.
 Nigdy nikt nie ubierał bukietka fiołków.
 Spostrzegł w trawie kilka fiołków.
 Paprocie do pasa i gąszcz jałowca.
 Rysowała paznokciami płatki białych lilii.
 Blade lilie w wysokich szklanych wazonach.
 Kwitły już róże i białe lilie.
 Kiedy na klombach rozkwitały piwonie.
 Kwitną piwonie, ich płatki obsypują się na ziemię.
 Wszedł do kwaciarni i zamówił tuzin róż.
 Następnej zimy wyrosną czarne przebiśniegi.
 Po jej obu stronach rosły wysokie chwasty.
 Był kwiecień, trawa i chwasty zaczynały kielkować.
 Delikatny mech wypełził na ściany.
 Pola zarastały chwastami.
 Niekiedy potrzeba ognia, aby wyplenić chwasty.
 Trawa pod sadem, podsiana białą koniczyną.
 Kawalki białych skrzynek z bratkami i pelargoniami.
 Wonie stygnących kwiatów i gorących jeszcze ziół.
 Drugą rozrywką było mielenie zboża.
 Zboże trochę poszło w górę.
 Pole zboża falujące na stoku wzgórza.
 Wozy pełne zboża.
 A za parkiem cztery silosy zbożowe.
 Kilka razy wchodziłem w sam środek pszenicy.
 W tym młynie cała okolica meła pszenicę.
 Kiedy na polach dojrzeje pszenica.
 Przed nim ciągnął się lán wysokiej pszenicy.
 Pszenica rośnie marnie.
 Rozgniół łuskę pszenicy i skosztował ziaren.
 Snopkarze wiązali pszenicę w wielkie snopy.
 Na tym polu rósł jęczmień tego lata.
 Wysuszone kolby kukurydzy.
 Wóz pełen zżętej kukurydzy.

DRZEWA:

akát - akacja	naprasklá větev - nadłamana gałąź
borovice - sosna	naprasknout - nadłamać się
břestovec - wiązowiec	olistění - listowie
březový - brzozowy	olivovník - drzewo oliwkowe
bříza - brzoza	olše - olcha; olsza
buk - buk	opadávat - tracić liście
cedr - cedr	orechovec - orzechowiec
cypřiš - cyprys	orešák - drzewo orzechowe
dřín - dereń	osika - osika
dub - dąb	osikový - osikowy
fíkovník - figowiec	ovocné stromy - drzewa owocowe
habr - grab	padání listí - opadanie liści
habrový - grabowy	pařez - pień; pieniek
hlošina - oliwnik	platan - platan
hrušeň - grusza	práchnivět - próchnieć
jabloň - jabłoń	pryskyřice - żywica
jalovec - jałowiec	pryskyřičné kanálky - przewody żywiczne
jasan - jesion	pryskyřičný - żywiczny; żywicowy
jasanový - jesionowy	rozsochatý - widlasty; rozgałęziony
javor - klon	rozvětvovat se - rozgałęziać się
jedle - jodła	smrk - świerk
jehličnan - drzewo iglaste	stromořadí - aleja; szpaler drzew
jerlín - szupin	střemcha - czeremcha
jeřáb - jarzab pospolity; jarzębina	suk - sęk
jilm - wiąz	šiška - szyszka
jírovec - kasztanowiec	tis - cis
jíva - iwa	tisový - cisowy
kaštanovník - kasztanowiec	topol - topola
kdoule - pigwa	topolový - topolowy
klon - jawor	trnovník akát - robinia akacjowa
kmen - pień	trouchnivět - próchnieć
korkovník - korkowiec	větev - gałąź
korovitý - przypominający korę	větvička - gałązka
korový - korowy	vrba - wierzba
koruna - korona	vrba dlouholistá - rokita
kořen - korzeń	vrbina - wierzbina
kůra - kora	vrbový - wierzbowy
letokruh - słoż	vykotlaný - spróchniały; pusty w środku
limba - limba	vykotlávat se (rzad.) - próchnieć
linda - topola biała	výsek - wyrąb; wycinka
lípa - lipa	vyšeptalý - zmurszały
lýko - łyko	zalkova - brzostownica
mišpule - nieszpuka	ztrácet listí - tracić liście
modřínový - modrzewiowy	žalud - żołądz
mohutný strom - potężne drzewo	

DRZEWA - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Smrčí se tísnilo k lysým balvanům.
 Lístečky se zelenají.
 Stromy šumí.
 Přelezl vyvrácený strom.
 Bude sázet stromy a sít trávu.
 Topoly bez listí.
 Stromy se začínaly zelenat.
 Na sněhu se černaly zkroucené stromy.
 Zastavil jsem se mezi stromy.
 Nade mnou se proplétaly tmavé korony stromů.
 Občas se za oknem mihl hlouček stromů.
 Neradostné, žebrácky holé stromy.

Świerki tuliły się do łysych głazów.
 Listki się zielenią.
 Drzewa szumią.
 Przełaził przez powalony pień.
 Będzie sadił drzewa i siał trawę.
 Bezlistne topole.
 Drzewa zaczynały się zielenić.
 Na tle śniegu czerniały powykęcane drzewa.
 Zatrzymałem się pośród drzew.
 Nade mną spletały się mroczne korony drzew.
 Niekiedy pojawiały się w oknie kępy drzew.
 Smętne, nędzarskie, nagie drzewa.

Nic než zakrslé břízy.
 Uložili se do stínu břízy.
 Břízy už dostávaly tenoučký háv.
 Celou rozlehlou zahradu lemovaly břízy.
 Remízek začínal několikola roztroušenými břízkami.
 V půli březové aleje.
 A dál obrovská bříza a špalír tújí.
 Březové větve se pohupovaly za oknem.
 Kráčely po bílé půdě mezi bělokmennými břízkami.
 Olivy úpěly v žáru dne.
 Klesla na černý kmen říčního dubu.
 Na dubech chrastilo suché listí.
 Hudba u vrbin zazněla břeskněji.
 Zachytil jsem se vrbové větve.
 Vylezl po kmeni vysokánské borovice.
 Na hromadě jehličí pod borovicí seděl Fryderyk.
 Rozběhl se mezi borovicemi do kopce.
 Smrky a borovice chřadly.
 Buky zemdlely na zvonovitých horách.
 Na tmavém kopci porostlém smrky.
 Na vesnických pláccích rostly smrky.
 Na smrcích visely šišky.
 Větve byly neustále pokryty starým jehličím.
 Zlověstný jekot pily, praskání padajícího smrku.
 Odešel pro sousedy a společně skáceli velký smrk.
 Topoly šelestily, foukal vítr.
 Špalír ojínných topolů.
 Dva topoly se třásly a tetelily.
 Padající větev prorazila kuchyňské okno.
 Jen časem praskne větev přetížená sněhem.
 Na větvích jiskřily malé kapičky.
 Pak zakopl o větev a natáhl se.
 Stín prolétl mezi koštětem mladých olší.
 Dvojí alej starých rozložitých stromů.
 Zjitřený vzduch roztleskal lístky topolu.
 Palma se suchými listy a zpráchnivělým kmenem.
 Lesní vzduch s pryskyřicí a ztuchlinou.
 Větvička měla na konci kuličku pryskyřice.
 Smrky a borovice chřadly.
 Buky zemdlely na zvonovitých horách.
 Listí uvězněné v hustém kožichu špíny.
 Na listech zůstal jen šedý povlak.

GRZYBY:

atlas hub - atlas grzybów
čirůvka - gąska (*grzyb*)
dužnina - miąższ
hlíva ústříčná - bocznik ostrygowaty
houbař - grzybiarz
houbaření - grzybobranie
hřib - borowik
hřib plstnatý - podgrzybek zajáczek
hřib satan - borowik szatański
hyfa - strzępka
jedlé houby - grzyby jadalne
jedovaté houby - grzyby trujące
jít na houby - íść na grzyby
klouzek - maślak
kozák březový - koźlarz babka
kozák habrový - koźlarz grabowy
lakovka ametystová - lakówka ametystowa
lanýž - trufľa
liška obecná - pieprznik jadalny; kurka

Same kartowate brzozy.
 Położyli się do cienia brzozy.
 Brzozy pokryły się delikatnym welonem listków.
 Cały wielki ogród otaczały brzozy.
 Ta kępa zaczynała się od kilku brzóz rozrzuconych.
 W połowie alei brzóz.
 A dalej ogromna brzoza i szpaler tui.
 Gałązki brzozy kołysały się za szybą.
 Szły białą drogą wśród białych pni brzóz.
 Oliwki jęczały w żarze dnia.
 Osunęła się na czarny pień rzecznoego dębu.
 Dęby chrzęściły suchymi liśćmi.
 Muzyka spod wierzb zagrzmiiała donośniej.
 Uwiesiłem się u gałęzi wierzby.
 Wspiął się po pniu bardzo wysokiej sosny.
 Fryderyk siedział na kupie igliwia pod sosną.
 Pognął pod górę między sosnami.
 Świerki i sosny szarzały.
 Buki omdlałe chyliły się na zboczach.
 Na ciemnym wzgórzu porośniętym świerkami.
 Na wiejskich placykach rosły świerki.
 Na świerkach wisały szyszki.
 Gałęzie wciąż były pokryte posiwiałymi igłami.
 Złowrogi zgrzyt pily, grzmot padającego świerka.
 Poszedł po sąsiadów i wspólnie ścięli wielki świerk.
 Topole szumiały, dmuchał wiatr.
 Rząd oszronionych topoli.
 Dwie topole dygotały i drżały.
 Spadająca gałąź wybiła szybę w kuchni.
 Tylko czasem trzaśnie gałąź przeciążona śniegiem.
 Na gałęziach błyszczały małe kropelki.
 Potem potknął się o gałąź i upadł jak długi.
 Cień przemknął między szczotką młodych olch.
 Podwójna aleja starzych, rozłożystych drzew.
 Ostre powietrze rozchybotalo listki topoli.
 Palma o zeschniętych liściach i zgniłym pniu.
 Oddech lasu, pachnący żywicą i stęchlizną.
 Gałązka była zakończona kulką żywicy.
 Świerki i sosny szarzały.
 Buki omdlałe chyliły się na zboczach.
 Liście nieruchawe w brudnym kożuchu kurzu.
 Na liściach pozostał tylko szary pył.

lupen - blaszka
muchomůrka - muchomor
muchomůrka růžovka - muchomor czerwieńiejący
muchomůrka zelená - muchomor sromotnikowy
nasbírat košík hub - nazbierać koszyk grzybów
nejedlé houby - grzyby niejadalne
otrava houbami - zatrucie grzybami
plodnice - owocnik
podhoubí; mycelium - grzybnia
pýchavka obecná - purchawka chropowata
rozeznávat druhy hub - rozpoznawać gatunki grzybów
ryzec - rydz
smrř - smardz
třeň - trzon
výtrus - zarodnik
výtrusné rouško - obłoczniã; hymenium
žampion - pieczarka

16. ŚWIAT WOKÓŁ NAS

16.1 DŹWIĘK

bouchání - stukanie; łomot	pronikavý - przenikliwy
bouchat - buchać; walić; łomotać	překřikovat - przekrzykiwać
brnkat - brzęczeć; brzdąkać	rachocení - turkot
brnkavý - brzęczący; brzdąkający	rachot - turkot; łoskot; stukot; chrobot
buchot - stukot; łoskot	rámus - rumor
bzučení - bzyczenie	rezonující - rezonujący
cvak - trzask; szczęk	rozduňet - rozhuczeć się; zahuczeć się
cvakot - trzask; szczękanie; łomot	rozeznívat - rozbrzmiewać; dźwięczeć
cvrkat - ćwierkać	ryk - ryk
cvrkot - brzęk	řev - krzyk; ryk; wrzask
drkot vozu - turkot wozu	sipot - chrypienie; syczenie; syk
dunění - dudnienie	sténat - stękać; jęczeć
frkat - parskać	syčet - syczeć
funět - sapać	šelest - szelest
hafat - szczekać	šelestit - szeleścić
hlaholit - dźwięczeć; brzmieć; rozbrzmiewać	šepot - szept
hlasitý - głośny	štěkat - szczekać
hlomoz - łoskot; łomot; stukot	šum - szum
hluk - hałas	šustění - szelest; szeleszczenie
houkání - wycie (<i>syreny</i>)	šustot - szelest
hřmět - grzmieć	tiho - cisza
hřmot - grzmot	tikání - tykanie; cykanie
hudba - muzyka	troubení - trąbienie
chrčet - charczeć; chrypieć	třesk - trzask
chroptět - charczeć; rzęzić	vrčet - warczeć
kdákání - gdakanie	vrkání - gruchanie
kejhání - gęganie	vrzat - skrzypieć
kejhat - gęgać	vřava - wrzawa
kejhot - gęganie	vykřiknout - wykrzyknąć
klepot - stuk; stukot; stukanie	vykřikovat - wykrzykiwać
kočičí muzika - kocia muzyka	výt - wyc
kokrhat - pisać	vytí - wycie
kokrhavý - piejący	zablekotat - wybełkotać
krákot - krakanie	zacvakat zuby - zaszczekać zębami
kručet - burczeć (<i>w brzuchu</i>)	zafrvat - zaparskać
křičet - krzyczeć	zafunět - zasapać
křik - krzyk	zahřímat - zagrzmieć
kvokat - kwokać	zahvízdat - zagwizdać
melodičnost - melodyjność	zaječet - zajęczeć
melodie - melodia	zakvílet - zajęczeć (<i>o kimkolwiek</i>); zawyc (<i>o syrenie</i>)
mňoukat - miauczeć	zařvat - krzyknąć
neslyšně - bezszelestnie	zaskřípat - zaskrzypieć
ohlušující - ogłuszający	znít - brzmieć
ochraptělý - chrypliwy	zpěv - śpiew
ozvěna - echo; odgłos	ztišit se - uciszyć się
pištět - piszczeć	zvučet - dźwięczeć; brzmieć
pokřik - okrzyk	žbluňknout - plusnąć; chlupnąć
pouliční hluk - gwar uliczny	žuchnutí - rąbnięcie
povzdech - westchnienie	

DŹWIĘK - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Slyšel jsem za sebou tiché pleskání mnoha nožiček.
 Zaslechl za sebou , že přijíždí další auto.
 Ze zahrad se ozývalo štěkání psa.
 Je slyšet šelestění obracených stránek.
 Znovu se ozval nějaký zvuk.
 Slyšel nárazy klů, jak se srazily s jinými kly.
 Pleskání míchaných karet.
 Uslyšel táhlé vrzání dveří.
 Se zasyčením se otevřely dveře.
 Vtom jsem za sebou uslyšel funění.
 Z pohlednice vycházejí nějaké zvuky.
 Uslyšel jsem tiché chrastění.
 Uslyšel jsem hlasy, které přicházely seshora.
 Několik vozů zarachotilo.
 Pod okny fary se ozvalo hlasité drkotání kol.
 Slyšeli šplouchání ryb.
 Všechny zvuky pohlcoval skřípotať navijáku.
 Ze strany v dále se ozvalo přerývané tlučení.
 Dnes večer z tmavého dvora zařehotal kůň.
 Bylo děsivé hrůzyplné ticho.
 Ticho noci nerušil žádný zvuk.
 Ve sluchátkách zapraštělo.
 Pak uslyšel rachot a třesk.
 Najednou se mu z úst vydral výkřik hrůzy.
 Výkřikem poplašil ptáky.
 Prudce a chraptivě se zajíkla.
 Hrůzyplné mručení proběhlo skupinou mnichů.
 Za jeho zády zašepal úpěnlivý hlas.
 Vyšlo jí z hrdla jen tenké zakrákorání.
 To není šepot, ale ohlušující řev!
 Zaslechl přiškrcený hlas, podobný chrochtání.
 Rachocení nádobí v kuchyni.
 Uslyšel cinkot lžic o talíře .
 U nohou jí zašustila vysoká tráva.
 Z předsíně se ozývaly otcovy kroky.
 Jako když řinčí sto řetězů .
 Svist trhaného damašku, cinkot pružin.
 Cinkot křišťálových skel.
 Rachot vlaku jedoucího po mostě.
 Klapot psacích strojů.
 Vtom uslyšela, jak zadusala koňská kopyta.
 Klopotať přešel v drkotání vlaku.
 Na chodbě se ozval ohlušující dupot bot.
 V ranách to zasyčelo.
 V pokoji se ozval sykot rozzuřené kočky.
 Řinkot stříkaček , a prskání a sykot vody.
 Hukot statisíce hlasů.
 Povozy utichají , jako by mizely za obzorem.
 Postel začala vrzat a prskat.
 Prkna podlahy již přestala vrzat.
 Vítr hvízdal v holé stepi.
 Za bouří hrad duněl dutím větří.
 Za zdí šuměl jako řeka dešť .
 Nádvoří šumělo přítlumeným hovorem.
 Les šuměl nějak smutně a hluše.
 Odněkud z dálky klapaly tanky.
 Divoši spustili pronikavý povyk.
 Kolem řev k nevydržení.
 A už je tu hukot , pronikavý rachot a řinkot.

Slyšelať za soba cichy tupot mnóstwa nózek.
 Uslyszalať nadjezdzať z tyłu kolejny samochód.
 Z ogrodów dobiegało szczekanie psa.
 Slychać szelest obracanych kartek.
 Znów rozległ się jakiś dźwięk.
 Slyszalať zgrzyt klów, zderzających się ze soba.
 Szelest tasowanych talii.
 Uslyszalať długie, powolne skrzywienie drzwi.
 Z sykiem otworzyły się drzwi.
 Nagle uslyszalať za soba sapanie.
 Z widokówki wydobywają się jakieś dźwięki.
 Uslyszalať cichy chrzęst.
 Uslyszalať głosy dobiegające z góry.
 Rozległ się turkot kilku pojazdów.
 Za oknem plebanii rozległ się gwałtowny turkot kół.
 Slyszeli plusk ryb.
 Turkot kołowrotu zagłuszała wszystkie inne dźwięki.
 Z boku z oddali rozległ się przerywany tętent.
 Dzisiaj wieczorem na ciemnym podwórku zarżał koń.
 Zapadła upiorna, okropna cisza.
 Żaden dźwięk nie zakłócał ciszy nocnej.
 W słuchawkach rozległ się trzask.
 Potem uslyszalať trzask i huk.
 Wyrwał mu się nagle krzyk przerażenia.
 Jego krzyk wystraszył ptaki.
 Wydała ostry, chrypliwy krzyk.
 Szept przerażenia przebiegł przez grupę mnichów.
 Uslyszalať za plecami błagalny szept.
 Z jej ust dobył się zaledwie słaby szept.
 To nie szept, to ryk ogłuszający!
 Uslyszalať zduszony szept, podobny do kwilenia.
 Brzęk garnków w kuchni.
 Uslyszalať brzęk łyżek stukających o talerze.
 Bujna trawa zaszeleściła u jej stóp.
 Z przedpokoju slychać było kroki ojca.
 Jakby szczekało sto łańcuchów.
 Świst rozdzieranego adamaszku, brzęk sprężyn.
 Brzęk kryształowych szybek.
 Stukot pociągu jadącego po moście.
 Stukot maszyn do pisania.
 Wtedy poslyszalať stukot końskich kopyt.
 Dudnienie przeszło w stukot pociągu.
 Na korytarzu rozległ się ciężki stukot butów.
 Z ran dobiegł syk.
 W pokoju dał się slyszec syk rozwścieczonej kotki.
 Stuk pomp oraz szum i syk wody.
 Ryk setek tysięcy głosów.
 Pojazdy cichną, jakby znikaly za horyzontem.
 Łóżko zaczęło skrzypiec i trzeszczeć
 Deski podłogi przestały już skrzypiec.
 Wiatr świstał na gołym stepie.
 W czasie burzy na zamku huczała wichura.
 Za ścianą szumiał jak rzeka deszcz.
 Dziedziniec szumiał przytłumionym gwarem rozmów.
 Las szumiał jakoś smutnie i głucho.
 Skądś z dala dobiegł chrzęst czołgów.
 Dzicy podnieśli przenikliwy wrzask.
 Dookoła wrzask nie do wytrzymania.
 I już huk, przeraźliwy szczęk i łoskot.

16.2 KOLORY

- azurový** - lazurowy; błękitny
barevnost - barwność; kolorowość
barevný - barwny; kolorowy
barvička - kolorek
běl - biel
bělat - bieleć; stawać się białym
bělat se - bielić się; bieleć; jaśnieć
bělavý - białawy
bělít - bielić; rozjaśniać
běloskvoucí - lśniąco biały; bielusieńki
běloučký - białutki; bielusieńki
bělounký - białutki; bielusieńki
bezbarvost - bezbarwność
béžový - beżowy
błyskat se - błyszczyć; lśnić; połyskiwać
blyskavý - błyszczący; lśniący
blyštivý - błyszczący; lśniący
bordó - bordo
brčalový - jaskrawozielony
brunátný - purpurowy; paśowy; szkarłatny
černat (se) - czernieć
černavý - czarniawy
černě - czarno; na czarno
černobílý - czarno-biały
černošedý - ciemnoszary
červcový - purpurowy
červeň - czerwień
červenat - czerwienieć; czerwienić się
červenavý - czerwonawy
čtyřbarevný - czterokolorowy
duhový - tęczowy
dvojbarevný - dwukolorowy
fialovět - fioletowieć
fialový - fioletowy
granátový - granatowy
hnědý - brunatny; brązowy
hýřít barvami - mienić się kolorami
jednobarevný - jednokolorowy
karmazín - karmazyn
kaštanový - kasztanowy
koloristika - kolorystyka
kolorit - koloryt
krémový - kremowy
lazur - lazur; błękit
modrat - 1. sinieć 2. błękitnieć
modrý - niebieski
modř - lazur; błękit
načernalý - czarniawy; szcerniały
načervenavý - czerwonawy
nádech - odcień; zabarwienie
nafialovělý - o odcieniu fioletowym
nahnědlý - brunatnawy
nachový - purpurowy
namodralé ruce - zsiniałe ręce
namodralý - niebieskawy; błękitnawy
narezlý - rudawy; zrudziały
narudlý - czerwonawy
narůžovělý - różowawy
nasnědlý - brunatnawy
nastříbřit - posrebrzyć
nazelenalý - zielonkawy
nazlátlý - złotawy; złocisty
nazrlý - rudawy; rdzawy
nažloutlý - żółtawy
nebarevnost - bezbarwność
odbarvit se - odbarwić się
odstín - odcień
oříškový - orzechowy
pastelový - pastelowy
pestrý - pstry; pstrokaty; wielobarwny
pobledlý - przybladły; pobladły
popelavý - popielaty
potemnělý - pociemniały; ściemniały
potemnět - pociemnieć
pouštět barvu - puszczać kolor
purpur - purpura
purpurový - purpurowy
růžový - różowy
sěpie - sepia
sinalý - zsiniały
slonovinová barva - kolor kości słoniowej
snědý - śniady
stříbřitý - srebrzysty
světlý - jasny
sytě modrý - jaskrawoniebieski
šedavý - szarawy
šedivý - 1. szary 2. siwy
šednout - szarzeć
šedý - szary
temně modrý - ciemnoniebieski
tmavomodrý - ciemnoniebieski
tmavý - ciemny
vícebarevný - wielobarwny; wielokolorowy
vybělit - wybielić
vybledlý - wyblakły
zabarvení - zabarwienie
zahnědlý - brązowawy; brunatnawy
zažloutlý - pożółkły, żółtawy
zažloutnout - pożółknąć
zčernat - sczernieć
zčernávat - czernieć
zelenavý - zielonkawy
zešedivět - posiwieć
zezelenat - zzielenieć
zlacený - złocony; pozłacany
zlatavý - złocisty; złotawy
zrůžovět - zróżowieć; zaróżowić się
žlutavý - żółtawy

KOLORY - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Slunce pozlacovalo vrcholky stromů.
 Za chvíli se nad náměstíčkem objevila bílá helikoptéra.
 Bílou látkou prosakovaly skvrny tmavé krve.
 Hleděl na chladný led bělostných martských budov.
 Nekonečná modř a bělost, to jsou vody řeky Uruguay.
 Zase ji sekla do očí ta bělost jako blesk.
 Jazyk měl černý jako smrt.
 Rudá záře vytrácející se do temné černi.
 Černota se šířila od úst přes tváře.
 Černá si pamatuje bílou, temnota světlo.
 Zde dominuje černá tůň.
 Daleko již byla zelená krása severu.
 Vlhká jarní zeleň jeho rodné země.
 Pak střechy vystřídala zeleň.
 Modré a černé hory nad zelenými valy.
 Bledost a chladná zeleň hedvábných šatů.
 Bledá zeleň se choulila do bledého azuru.
 Sousedy již zakryla zeleň zahrádek.
 Barvy ztratily skelný povlak lesku.
 Zeleň a červeň přestaly píchat do očí.
 Nebyla to ona obvyklá, ponurá, opuchlá červeň.
 Červeň na vlajkách pobledla.
 Proud uchvacoval opálově mihotavou červeň.
 Zbídačelá červeň bolševických hesel.
 Podíval se na růžový dům a potom do zrcátka.
 Najednou růžová vlna oheň zalila.
 Budu mít na sobě žlutou kombinézu.
 Když se zelená natře modrou, vznikne žlutá.
 Ukázal na žlutý záblesk nad mořem.
 Z komína krematoria šel žlutavý dýmek.
 Nažloutlé šero, pach těl a cigaret.
 Pak ten modrý zahnal soupeře do kouta.
 Mezi stromy stoupal vzhůru modravý kouř.
 Mezi očima narostla fialová boule.
 Obličej měli zahalený modrým závojem.
 Zalil ji nachový ruměnc.
 Stříbrně modrá obloha, blažená jako vítr.
 V pozadí byl mnohobarevný západ slunce.
 Přepychově barevná omáčka.
 Dívala se na barevnou obrazovku.
 Ubrus byl sněhobílý.
 Zhasla a proměnila se v šedý prach.
 Barvy jsou tak nejasné, že se skoro úplně ztrácejí.
 Věneček byl uschlý, obrázek zašlý.
 Fotografie byly lety vybledlé.
 Hodil jsem jí do ruky její hnědý svrchník.
 V okně byl svítící hnědý obdélník rolety.
 Na zemi ležel vybledlý a prošoupaný koberec.
 Třpytil se a blýskal nazelenalými paprsky.
 Nad ulicí se modral uzavřený sund oblohy.
 Začíná podzim a stromy žloutnou..

Słońce ozlacało wierzchołki drzew.
 Po chwili nad placikiem pojawił się biały helikopter.
 Przez biały materiał przesiąkały plamy ciemnej krwi.
 Patrzył na lodową biel marsjańskich budynków.
 Bezkresna siność i biel, to wody rzeki Uruguay.
 Znowu smagnęła ją w oczy ta biel jak błyskawica..
 Jego język był czarny jak śmierć.
 Czerwony blask wpadający w głęboką czerni.
 Czerń spłynęła z jej ust i rozpełzła się na policzki.
 Czerń pamięta o bieli, ciemność o jasności.
 Tu dominuje toń czarna.
 Zielony urok północy został daleko.
 Wilgotna zieleń jego ojczystego kraju.
 Potem zieleń zajęła miejsce dachów.
 Błękitne i czarne góry ponad wałem zieleni.
 Bładość i zimna zieleń jedwabnego ubioru.
 Błada zieleń tuliła się do bladego lazuru.
 Sąsiadów zasłoniła zieleń ogrodów.
 Kolory utraciły szklistą powłokę blasku.
 Zieleń i czerwień przestały kłuć.
 Nie była to zwykła, ponura, obrzękła czerwień.
 Czerwień na flagach przybladła.
 Nurt zagarniał opalizującą migotliwą czerwień.
 Wynędziała czerwień sowieckich hasel.
 Spojrzał na różowy dom, potem w lustro.
 Nagle fala różowości zalała ogień.
 Będę miał na sobie żółty kombinézon.
 Kiedy na zielony położysz niebieski, wyjdzie żółty.
 Wskazał żółtawy poblask nad wodami.
 Z komina praskiego szedł żółtawy dymek.
 Żółtawy półmrok, woń ciał i papierosów.
 Potem ten niebieski zagonił przeciwnika do rogu.
 Niebieskawy dym snuł się w górę między drzewami.
 Między oczami wyrósł fioletowy guz.
 Ich twarze zakrywały błękitne szale.
 Pokryła się szkarłatnym rumieńcem.
 Srebrzyście błękitne niebo, szczęśliwe jak wiatr.
 W głębi był kolorowy zachód słońca.
 Bajecznie kolorowy sos.
 Patrzyła w kolorowy ekran.
 Obrus był śnieżnobiały.
 Zgasła i zamieniła się w szary popiół.
 Kolory tak wyblakły, że niemal zlały się w jedno.
 Wianek był uschnięty, obrazek wyblakły.
 Ich fotografie przez lata wyblakły.
 Rzuciłem jej brązowy płaszcz.
 W oknie świecił brązowy prostokąt rolety.
 Na podłodze leżał wyliniały i wypłowiwały dywan.
 Mienił się i błyskał seledynowymi promykami.
 Nad ulicą błękitniał wąski pasek nieba.
 Rozpoczyna się jesień i drzewa żółkną.

16.3 KSZTAŁT

báňovitý - baniasty; pękaty; kopulasty

beztvarý - bezkształtny

bobtnat - pęcznieć

bod - punkt

čouhat - wystawać

čtvercový - kwadratowy

dávat tvar - nadawać kształt

dutý - wklęsły

forma - forma

hrbol - wypukłość; wybrzuszenie; nierówność

hrbolatý - wybrzuszony; nierówny; pełen wypukłości

hrotitý - szpiczasty; ostro zakończony

klikatá čára - zygzak

klikatit se - wić się

klikatý - zygzakowaty; kręty

koule - kula

kruh - koło

kružnice - okrąg

křivolaký - kręty; zygzakowaty

křivý - krzywy

kulatý - okrągły

kulička - kuleczka

kužel - stożek

linie - linia

nabývat tvaru - przybierać kształt

neurčený - nieokreślony

obdélný - podłużny

obdélný - prostokątny

oblina - okrągłość; zaokrąglenie

oblost - okrągłość; owalność

oblouk - łuk

obloukovitý - w kształcie łuku; łukowaty

ohnutý - zgięty

okrouhlost - okrągłość; zaokrąglenie

ostrý - ostry

ovál - owal

oválný - owalny

placatý - płaski

plochý - płaski

podlouhý - podłużny

pokřivený - skrzywiony

polokoule - półkula

pravidelný - regularny

prohyb - zgięcie

proporcionální - proporcjonalny

půlkruh - półkole

půlměsíc - półksiężyc

roh - róg

rovný - prosty

rozpláclý - rozplaszczony

spirála - spirala

spláclý - spłaszczony; zgnieciony

symetrický - symetryczny

široký - szeroki

špičatý - szpiczasty

trojúhelník - trójkąt

tvar - kształt; forma

tvarovat - formować; kształtować

uzel - węzeł

úzký - wąski

užší - węższy

věžovitý - w kształcie wieży

vodorovný - poziomy

vyčínvat - sterczeć; wystawać

vydutý dovnitř - wklęsły

vydutý ven - wypukły

vyhloubenina - zagłębienie

vypouklý; vypuklý - wypukły

vystouplý - wystający; sterczący

vzhled - wygląd

zakřivený - zakrzywiony

zakulacený - zaokrąglony

zkřivený - skrzywiony

zoubkovaný - ząbkowany; w ząbki

zúžen - zwężony

KSZTAŁT - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Země splývala s horizontem.

Klikyháky blesků v tekutém prostoru.

Nebe pernaté a květnaté.

Úzký černý váleček.

Úzký pruh volného moře.

Byl to velmi dlouhý, ale úzký pokoj.

Tu končí a mírně vyčínívá.

Byly vytesány do podoby kmenů mohutných stromů.

Vypouklá písmena na podstavci.

Tvarem připomínal půlměsíc.

Tvar očí a linie rtů.

Krypta měla kruhový tvar.

Nepatrné vydutí obrysu.

Za keří byla malá prohloubenina v zemi.

V místě startu zůstal malý důlek.

Vyřezal do dřeva prohlubeň na hlavu.

Jizva, která svým tvarem připomínala blesk.

Vjeli sme do prvních serpentín.

Zakřivení je nepostřehnutelné.

Ziemia zlewała się z horyzontem.

Esy floresy blasków na płynnym obszarze.

Niebo pierzaste i kwieciste.

Wąski, czarny cylinder.

Wąski pas pełnego morza.

Był to bardzo długi, ale wąski pokój.

Kończy się w tym miejscu i lekko wystaje.

Wyciosano je na kształt pni potężnych drzew.

Wypukłe litery na piedestale.

Miał kształt półksiężyca.

Kształt oczu i linia ust.

Krypta miała okrągły kształt.

Nieznaczne wybrzuszenie konturów.

Za krzakami było niewielkie wgłębienie w ziemi.

W miejscu startu pozostało małe wgłębienie na głowę.

Wyrzeźbił w drewnie wgłębienie na głowę.

Blizna przypominająca zygzak błyskawicy.

Wjechaliśmy w pierwsze serpentyny.

Krzywizna jest niezauważalna.

16.4 PRZESTRZEŃ

blížkost - bliskość
blížký - bliski
centrum - centrum
dál - dal
daleko - daleko
dálka - dal; odległość
délka - długość
dlouhý - długi
dole - na dole
dolů - na dół
dopředu - do przodu
dozadu - do tyłu
hlubina - głębina; głęбина
jih - południe
jižní - południowy
kousek dále - kawałek dalej
krátký - krótki
mezi - między
nablízku - w pobliżu
nad - nad
naproti - naprzeciwko
nedaleko - niedaleko
nedaleko odtud - niedaleko stąd
nedaleký - niedaleki
obsáhlý - obszerny; rozległy
odkud - skąd
odkudkoliv - skądkolwiek
odlehlý - odległy; oddalony
odněkud - skądś
odnikud - znikąd
odspodu - od spodu
odstup - odstęp; dystans
odsud - stąd; z tego miejsca
odtamtud - stamtąd
odtud - stąd
odzdola - od dołu; z dołu
okolí - okolica
okolní - okoliczny
okolo - dookoła; wokół
poblížký - pobliski
poblíž - blisko; w pobliżu
pod - pod
pod vodou - pod wodą

podél - wzdłuż
podzemí - podziemia
podzemní - podziemny
povzdálí - niedaleko; opodal
pozice - pozycja
prostor - przestrzeń
prostorný - przestronny
rozlehlý - rozległy
rozprostírat se - rozpościerać się
sem - tu; tutaj
sehora - z góry
sever - północ
severní - północny
směr - kierunek
střed - środek
světová strana - strona świata
tady - tu; tutaj
táhnout se - ciągnąć się
tam - tam
tyčit se do výšky - wznosić się na wysokość
u okna - przy oknie
uprostřed - pośrodku
uvnitř - wewnątrz
úzký - wąski
v dálce - w oddali
velký - wielki
větší - większy
vpředu - z przodu
východ - wschód
východní - wschodni
vysoký - wysoki
výška - wysokość
vzadu - z tyłu
vzdálenost - odległość
vzdálit se - oddalić się
za oknem - za oknem
za rohem - za rogiem
západ - zachód
západní - zachodni
zblízka - z bliska
zezadu - z tyłu; od tyłu
zezdola - z dołu; od dołu
zvysoka - z wysoka; z góry

PRZESTRZEŃ - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Kolem projelo několik aut.
 Vedle něho stála ještě jedna loď.
 Vedle zrcadla stála na trojnožce skleněná baňka.
 Oba televizory stály proti sobě.
 V dálce si nad mořem pohrával měsíc.
 V dálce se objevil shluk budov.
 Daleko ve tmě.
 Tamhle, v dálce před námi.
 Zašla jsem už příliš hluboko do pralesa.
 Moc daleko se nedostal.
 Nechoď moc daleko.
 Vrhł do propastí.
 Nejevzdálenější bod celého království.

Obok przemknęło kilka samochodów.
 Obok niego stał jeszcze jeden statek.
 Obok lustra na trójnożu stała szklana bańka.
 Oba telewizory stały naprzeciw siebie.
 W oddali ponad linią morza igrał księżyc.
 W oddali pojawiła się grupa budynków.
 Daleko w mroku.
 O, tam, daleko przed nami!
 Zawędrowałam już zbyt daleko w głąb puszczy.
 Nie zaszedł zbyt daleko.
 Nie odchodź zbyt daleko.
 Rzucił się w otchłań.
 Najbardziej odludny punkt całego królestwa.

16.5 RUCH

- ani krok!** - ani kroku dalej!
běh - bieg
běhat - biegać
běžet - biegnąć
bořit se do sněhu - zapadać się w śnieg
bořit se v blátě - grzęznąć w błocie
brodit se - brodzić się
broudat se sněhem - brnąć przez śnieg
dohnat - dogonić
doplout - dopłynąć
honba - pogoń
houpat - huśtać; bujać; kołysać
hýbat se - ruszać się
chodit bez cíle - chodzić bez celu
chodívat - chadzać
chůze - chód
chvět se - drżeć
chytit za ruku - chwycić za rękę; złapać za rękę
jet - jechać
jít - iść
jít pěšky - iść pieszo
jít ve dvojicích - iść w parach
klesavý krok - chwiejny krok
klopýtavý - chwiejny
klopýtnout - potknąć się
klouzat se - ślizgać się
klouznout - pośliznąć się
klus - kłus; trucht
krok - krok
kývat se - kiwać się
létat - latać; fruwać
letět - 1. lecieć 2. fruwać (*jen o ptácích*)
maširovat - maszerować
nadskočit - podskoczyć
natáhnout - naciągnąć
nehýbej se! - nie ruszaj się!
nehybně - nieruchomo
nést - nieść
nosit - nosić
obkroužit - okrążyć
obskákat - obskoczyć
odejít - odejść
odcházet - odchodzić
odkutálet - odtoczyć
odmotávat - odwijać
odstrčit - odepchnąć
odvrátit se - odwrócić się
otočit se - obrócić się; odwrócić się
pád - 1. spád; spадanie 2. upadek
pádit - gnać; pędzić; lecieć
plavat - pływać
plížít se - 1. skradać się 2. czołgać się
plout - płynąć
pohnout se - ruszyć się
pohyb - ruch
pohybovat se - ruszać się; poruszać się
pochodovat - maszerować
pokrčit rameny - wzruszyć ramionami
pootočít - trochę obrócić
popojet - podjechać
poskakovat - podskakiwać
potácet se - zataczać się; chwiać się
povyskočit - podskoczyć
prchat - uciekać
procházet se - spacerować
projít - przejść
pronásledovat někoho - gonić kogoś
přebrodit se - przebrodzić się
předjíždět - wyprzedzać
předklonit se - pochylić się do przodu
přejíždět - przejeżdżać
přenést - przenieść
přeskočit plot - przeskoczyć przez płot
přesunout se - przesunąć się; posunąć się
příjet - przyjechać
rozběh - rozbieg; rozpęd
rozechvění - drganie; wzruszenie
rozejít se - rozejść się
rozplácnout se jako žába - przewrócić się jak długi
rukama si obemknout nohy - objąć nogi rękami
sedět na bobku - siedzieć w kucki
sednout si na bobek - przykucnąć
sestup - zejście
sjet - zjechać
skákat po jedné noze - skakać na jednej nodze
skákat přes švihadlo - skakać przez skakankę
sklouzávat - ześlizgiwać się
sklouznout - ześlizgnąć się
skočit po hlavě - skoczyć na główkę
skok - skok
slézá z žebříku - schodzi z drabiny
spadnout jako pytel brambor - zwalić się jak kłoda
sprint - sprint
sprintovat - sprintować
stát jako ze dřeva - stać jak kołek
škobrtnout - potknąć się
šlápnout do hovna - wdepnąć w gówno
šlápnout - nadepnąć
tahat - ciągnąć
tlačit se - pchać się; przepychać się
udělat krok - zrobić krok
utíkat - uciekać
vplout - wpłynąć
vrávorat - zataczać się; chwiać się
vyhodit - wyrzucić
vyklánět se - wychylać się
vyklouznout - wyślizgnąć się
vynést - wynieść
vyskočit - wyskoczyć
zaběhat si - pobiegać
záchvěv - drgnięcie
zajíc hopká - zając kica
zanést - zanieść
zastavit (se) - zatrzymać (się)
zůstat stát - stanąć
zvednout - podnieść

RUCH - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Jediný pohyb tomu nenasvědčoval.
 Udělal pohyb, jako by mu chtěl podat ruku.
 Najednou nad sebou vytušil jakýsi pohyb.
 Znehýbnělý pohyb, vášeň věčnosti...
 Vyskočil jsem z postele.
 Vyběhl jsem ven.
 Otření nehtu o záhyb.
 Líné svírání prstů v hrst.
 Spíš zdání pohybu než pohyb.
 Pár grošovaných kobyl klusal.
 Projel mnou ten nepatrný pohyb skrz naskrz.
 Pohyb ty dva spojil, vytryskl a nepatrně se rozběsnil.
 Cosi převracel a urovnával v bednách.
 Udělal legrační pohyb naznačující podříznutí krku.
 Jeho pohyb byl skoro nezatelný.
 Hrabě učinil rychlý pohyb.
 Máma ho tahala za rukáv.
 Chlapcovy pohyby jí připadaly příliš výrazné.
 Udělal neurčitý pohyb rukou.
 Střežili každý můj pohyb.
 Najednou koutkem oka spatřil nějaký pohyb a strnul.
 Pohled letušky a její nesouhlasný pohyb hlavou.
 Utíkal a padal.
 Běžel jsem tmou.
 Dal jsem se do běhu.
 Pokračoval v běhu.
 Běžel k zadním dveřím.
 Struan běžel ze všech sil.
 Otočil se a vyklonil.
 Otáčel se, že půjde.
 Pokývl ostatním přítomným.
 Ustoupil pár kroků.
 Zamířil ke dveřím.
 Mířil k vstupním dveřím.
 Stoupal jsem zvolna Nerudovou ulicí.
 Procházel jsem spleť tmavých chodeb.
 Nevěděl jsem, kudy se dám za příštím rohem.
 Blížil se k nim pevným a důstojným krokem.
 Zabiják okamžitě oběhl lavice po levé straně.
 Kocour si vykračoval na zadních.
 Obzor se vlnil a kymácel.
 Kolébal se ze strany na stranu.
 Karel se pořád pohupoval na rozkročených nohou.
 Středavě se potápěl a vynořoval.
 Stínidlo pouliční lampy se houpalo ve větru.
 Motal se a rozhazoval rukama.
 Ustoupil o krok.
 Jeden pohár spadl ze stolu a roztříštil se.
 Nevzpomínal si, kdy mu někdo zamával.
 Soudce se vyklonil přes provazy.
 Padal na kolena, s námahou vstával.
 Znovu padal a znovu vstával.
 Zrychlili své pohyby.
 Přitiskli se k sobě ještě pevněji.
 Kůň pohodil hlavou.
 Sivák kopal nohama do vzduchu.

Nie zdradził tego żaden ruch.
 Zrobił ruch, jakby chciał podać mu rękę.
 Nagle poczuł jakiś ruch nad głową.
 Ruch znieruchomiły, namiętność wieczności...
 Wyskoczyłem z łóżka.
 Wybiegłem na zewnątrz.
 Ocieranie się paznokcia o fałdę.
 Leniwe ściąganie palców w garść.
 Bardziej pozor ruchu niż ruch.
 Para srokatych kobył klusowała.
 Ten nieznaczny ruch przeszył mną na wskroś.
 Ruch, wiążąc ich, rozszalał się nieznacznie.
 Coś tam przewracał i porządkował w skrzyniach.
 Zrobił zabawny ruch naśladując poderżnięcie gardła.
 Jego ruch był ledwo dostrzegalny.
 Hrabia uczynił gwałtowny ruch.
 Mama ciągnęła go za rękaw.
 Ruchy chłopca wydawały się jej zbyt wyraźne.
 Zrobił jakiś nieokreślony ruch ręką.
 Śledzili każdy mój ruch.
 Nagle kąciem oka dostrzegł jakiś ruch i zamarł.
 Spojrzenie stewardesy, jej przeczący ruch głową.
 Biegł, potykając się.
 Biegłem w ciemności.
 Puściłem się pędem.
 Biegł dalej.
 Biegł w kierunku tylnego wyjścia.
 Struan biegł, co sił w nogach.
 Odwrócił się i wychylił do przodu.
 Odwrócił się, aby odejść.
 Skinął głową pozostałym.
 Cofnął się nieco.
 Ruszył do drzwi.
 Zmierzał w kierunku drzwi frontowych.
 Powoli szedłem w górę ulicy Nerudy.
 Szedłem płataniną ciemnych korytarzy.
 Nie wiedziałem, gdzie skręć za następnym rogiem.
 Szedł ku nim sztywnym, pełnym godności krokiem.
 Zabójca błyskawicznie okrążył ławki z lewej strony.
 Kocur szedł na tylnych łapach.
 Horyzont kołysał się miarowo.
 Kołysał się naprzód i w tył.
 Karol wciąż kołysał się na rozkraczonych nogach.
 Zanurzał się i wynurzał.
 Klosz ulicznej latarni kołysał się na wietrze.
 Chwiał się i gestykułował.
 Cofnął się o krok/Zrobił krok wstecz.
 Jeden z kieliszków spadł ze stołu i rozbił się.
 Nie przypominał sobie, kiedy ktoś do niego machał.
 Sędzia wychylił się przez liny.
 Upadał na kolana, podnosił się z trudem.
 Znowu upadał i znowu się podnosił.
 Ich ruchy stały się jeszcze szybsze.
 Jeszcze mocniej przywarli do siebie.
 Koń targnął łbem.
 Siwy koń wierzgał.

16.6 CZAS

brzy ráno - wcześniej rano
budoucnost - przyszłość
časový rozdíl - różnica czasu
čtvrthodina - kwadrans
čtvrtletí - kwartał
čtvrtletní - kwartalny
datum - data
dekáda - dekada
den - dzień
desetiletí - dekada; dziesięciolecie
dnes - dziś
doba - 1. okres 2. epoka 3. doba
dopoledne - przedpołudnie
epocha - epoka
éra - era
hodina - godzina
hudba budoucnosti - melodia przyszłości
chvíle - chwila
kalendář - kalendarz
kalendářík - kalendarzyk
kalendářní rok - rok kalendarzowy
měsíc - miesiąc
minulost - przeszłość
minuta - minuta
našeho letopočtu - naszej ery
noční - nocny
yní - teraz
období - okres
odpoledne - popołudnie
okamžik - chwila; chwilka
plýtvat časem - marnować czas
po staletí - przez wieki
poledne - południe

pololetí - półrocze; pół roku
pozítří - pojutrze
před naším letopočtem - przed naszą erą
před nějakou dobou - jakiś czas temu
předevčirem - przedwczoraj
přestupný rok - rok przestępny
přítomnost - terażniejszość
půlhodina - półgodzina
půlrok - półrocze; pół roku
ranní - poranny
ráno - ranek; poranek
rok - rok
rok co rok - każdego roku
sekunda - sekunda
současnost - terażniejszość; współczesność
soumrak - zmrok
století - wiek
stoletý - stuletni
svítání - świt; brzask
tisíciletí - tysiąclecie
týden - tydzień
úsvit - świt; brzask
včera - wczoraj
ve dne - za dnia; w dzień
víkend - weekend
vteřina - sekunda
vteřinka - sekundka
za bílého dne - w biały dzień
závod s časem - wyścig z czasem
ze dne na den - z dnia na dzień
zítra - jutro
zub času - ząb czasu

CZAS - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Čas rozkvétal, hmota někam mizela.
 Čas ji nezkonejšil.
 Měla jen maličko času, aby se vzpamatovala.
 Mars byl tak nevyočitatelný jako čas.
 Je čas k večeri.
 Poslední rok na něj kladl opravdu vysoké nároky.
 Víc než před rokem.
 Něco přes rok.
 Už skoro rok jsi v jednom kuse opilý.
 Odehrálo se to už skoro před rokem.
 Rok rychle uteče.
 Za rok už byli svoji.
 Vybavil si ten příšerný, hrůzný den.
 Den to tedy byl.
 Ještě ten den.
 Středa byla příští den.
 Co užitečného by měl po zbytek dne dělat?
 Od včerejška jsem s ním nemluvil.
 Minulou noc jsem ho zastavil na silnici.
 Včera navečer kolem šesté.
 Nepůjdeš s námi zítra na výlet na hřeben?
 Zítra někdy mezi devátou a jedenáctou hodinou.
 Jaké to asi bude zítra?
 V naprostém mlčení minula celá hodina.
 Londýn je jenom o hodinu dál na sever.

Czas zakwitł, materia skurczyła się.
 Czas nie przynosił jej ukojenia.
 Miała zaledwie czas pobieżnie uporządkować myśli.
 Mars był planetą równie nieobliczalną jak czas.
 Czas na kolację.
 Miał bardzo ciężki rok.
 Ponad rok temu.
 Trochę ponad rok.
 Nie trzeźwiałeś przez blisko rok.
 Zdarzyło się to przeszło rok temu.
 Rok szybko minie.
 W rok później została jego żoną.
 Przypomniał sobie ten ohydny, straszny dzień.
 Co za dzień.
 Jeszcze tego samego dnia.
 Środa wypadła następnego dnia.
 Jak pożytecznie wykorzystać resztę dnia?
 Nie rozmawiałem z nim od wczoraj.
 Wczoraj w nocy zatrzymał em go na szosie.
 Wczoraj wieczorem, około szóstej.
 Nie poszłabyś z nami jutro na wycieczkę w góry?
 Jutro pomiędzy dziewiątą i jedenastą.
 Co przyniesie jutrzejszy dzień?
 Minęła godzina milczenia.
 Londyn to tylko godzina dalej na północ.

CZAS - PRZYKŁADOWE ZDANIA - CIĄG DALSZY:

Za chvíli odbila půlnoc.
 Je minuta po poledni.
 Ještě minutu a začneme střílet.
 Uplynula asi tak minuta.
 Neuplynula ani minuta.
 Každá sekunda se jakoby zadrhla.
 Osudu stačí zlomek vteřiny.
 Litoval, že nemůže zastavit čas.
 Objeví se tu každým okamžikem.
 Každý okamžik přinesl čerstvé překvapení.
 Tohle byla nejslavnější chvíle.
 Každou chvíli se probudím.
 Na okamžik nastalo ticho.
 Je to kvůli té minulé noci?
 Noc nebyla moc dlouhá.
 Ostatně i noc byla teplá.
 Je sice chladno, ale jinak je to hezké ráno.
 Bylo krásné jitra na konci listopadu.
 Bylo jitra pozdního jara.
 Asi před měsícem.
 Případalo mi to jako měsíc.

Niebawem wybiła północ.
 Jest minuta po południu.
 Jeszcze minuta i otwieramy ogień.
 Uplynęła może minuta.
 Nie minęła nawet minuta.
 Każda sekunda toczyła się z trudem.
 Przeznaczeniu wystarczy ułamek sekundy.
 Żałował, że nie może zatrzymać czasu.
 Oczekuję go lada chwila.
 Każda chwila niosła jakąś nową niespodziankę.
 To była najuroczystsza chwila.
 Lada chwila się obudzę.
 Nastąpiła chwila ciszy.
 Czy wczorajsza noc tak cię nastroiła?
 Noc nie była za długa.
 Zresztą i noc była ciepła.
 Jest chłodno, ale to piękny poranek.
 Był piękny poranek pod koniec listopada.
 Był późnowiosenny poranek.
 Jakiś miesiąc temu.
 Miałem wrażenie, że upłynął z miesiąc.

16.7 ILOŚĆ

ani trochu - ani trochę
asi - około
bezpočet - niezliczona ilość
bezpočetný - niezliczony
bezpočtukrát - niezliczoną ilość razy
část - część
částka - kwota
četnost - liczebność
četný - liczny
dav - tłum
dvakrát tolik - dwa razy tyle
hodně - dużo
hojnost - obfitość; dostatek
hojný - obfity; dostatni
houf - tłum; gromada
kolem - około
málo - mało
maximum - maksimum
menšina - mniejszość
minimum - minimum
mnoho - dużo; wiele
mnohokrát - wiele razy

množství - ilość
moc - dużo
několik - kilka
počet - 1. liczba 2. ilość
početný - liczny
polovina - połowa
příliš mnoho - zbyt dużo; za dużo
spousta - mnóstwo
statisíce - setki tysięcy
stopové množství - śladowe ilości
tolik - tyle
trocha - odrobina
trošička - odrobinka
troška - odrobina
tucet - tuzin
v hojném počtu - w dużej ilości
v plném počtu - w komplecie
většina - większość
víc - więcej
víceméně - mniej więcej
zhruba - około

16.8 ŚWIATŁO

blikat - migotać
bliknout - mignąć
blýskat se - błyszczyć się
jas - jasność; blask
jiskra - iskra
kontrast - kontrast
lesk - blask; błysk
lesknout se - lśnić; błyszczyć
mžikat - migać
neproniknutelná tma - nieprzenikniona ciemność
odraz - odbicie
oheň - ogień
oslnit - oślepić
osvětlení - oświetlenie
osvětlit - oświetlić
paprsek - promień
polojasno - półmrok

polostín - półcień
pološero - półmrok
posvítit - poświecić
proti světlu - pod światło
přítmi - półmrok
stín - cień
světelný - świetlny
světlo - światło
tma - ciemność
třpyt - blask; połysk
třpyt hvězd - migotanie gwiazd
třpytit se - błyszczyć się
vrhat světlo - rzucać światło
záblesk - błysk
zalesknout se - zabłyszczyć
záře - blask; luna; zorza
zářit - świecić

ŚWIATŁO - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Zubatý stín se ke mně natahoval po pláni.
 Jako by se v zemi probudilo vyhaslé bílé světlo.
 Jeho zrak se pomalu přizpůsoboval šeru.
 Světla zakmítala, zatančila a zavířila.
 Zazdalo se mu, že se v dálce něco mihotá.
 Konstrukci prozářil záblesk jasného světla.
 Masky zářily a třpytily se.
 Klamný odraz na sklech brýlí.
 Měsíc ozářil tvář muže.
 V jejím okně se rozsvítil silný reflektor.
 Kužel ostrého světla klouzal po fasádách.
 Záře za zdí blikala.
 Ukázal na svícen, který blikal na stole.
 Obraz odpoledního slunce.
 Město rozsypalo miliony světél do tmy.
 Záře požáru dole potuchla.
 Prsten se třpytil a leskl.
 Strážce chrámu se díval na hru světél na hladině.
 Nová světla, nové hlasy.
 Záře světél zesílila.
 U okna se pohnul stín.
 Rudé slunce zářilo nízko nad obzorem.
 Kráčel do ztemnělého tunelu.
 Večer se propadl do černočerné tmy.
 Slunce zapadlo a zešeřilo se.
 Neklidně pátrala v šeru.
 Snad se už stmívá.
 Tma zhoustla.
 Mezitím se začalo stmívat.
 Šera přibývalo.
 Nad knihou se chvěje slabá nazelenalá záře.
 Za velkými okny byla tma.
 Zdrucující tma.
 Černý stín klečící v záři plápolajících plamenů.
 Světlo ozářilo modré okno.
 Ležel na lehátku v bouřkovém přítmi.
 Údolí řeky Mincio se pohroužilo do soumraku.

Zębaty cień wyciągał się ku mnie po polu.
 Jak gdyby w ziemi obudziło się zgasłe białe światło.
 Jego wzrok powoli przyzwyczajał się do ciemności.
 Świątełka zamigotały, zatańczyły, zawirowały.
 Wydawało mu się, że w dali dostrzega jakiś błysk.
 Po konstrukcji przebiegł błysk jasnego światła.
 Maski rzucały promienie i lśniły.
 Zwodniczy błysk szkielek okularów.
 Blask księżycy oświetlił twarz mężczyzny.
 W jej oknie zapłonął silny reflektor.
 Snop ostrego światła ślizgał się po fasadach.
 Blask ognisk za murem migotał.
 Wskazał na świecznik, który migotał na stole.
 Odblask popołudniowego słońca.
 Miasto rozsypało w ciemnościach miliony światel.
 Blask pożaru zbladł w oddali.
 Pierścień skrzył się i migotał.
 Strażnik świątyni patrzył na grę światel na tafli.
 Zabłysło więcej światel, odezwało się więcej głosów.
 Blask światel wzmógł się.
 W oknie poruszył się jakiś cień.
 Czerwone słońce płonęło nisko nad horyzontem.
 Zagłębiał się w mrok tunelu.
 Wieczorny mrok przeszedł w zupełną ciemność.
 Słońce zaszło i zapadł zmrok.
 Lękliwie wpatrywała się w mrok.
 Może już zapada zmrok.
 Mrok zgęstniał.
 Tymczasem zaczął zapadać zmrok.
 Mrok gęstniał.
 Nad książką drży słaby zielonkawy poblask.
 Za wielkimi oknami panowała ciemność.
 Przytłaczająca ciemność.
 Czarny cień klęczący w migocącym świetle.
 Światło rozjaśniło niebieskie okno.
 Leżał na łóżku w półmroku burzy.
 Mrok padł na dolinę rzeki Mincio.

16.9 PRĘDKOŚĆ

bleskový - błyskawiczny
bleskurychlý - błyskawiczny
frčet - gnać; lecieć; pędzić
hlemýždím tempem - ślimaczym tempem
hnát - pędzić
honem - szybko
chvat - pośpiech
liknavost - opieszałość
liknavý - opieszali
nadvuková rychlost - prędkość ponaddzwiękowa
pomalů - powoli
přidat do kroku - przyspieszyć kroku
přidat plyn - dodać gazu
rychlost - szybkość; prędkość

rychlost světla - prędkość światła
rychlost zvuku - prędkość dźwięku
rychlý - szybki
spěch - pośpiech
spěšně - pośpieszenie
udávat tempo - nadawać tempo
vléct se - wlec się
vražedné tempo - zabójcze tempo
závratná rychlost - zawrotna prędkość
zpomalit - zwolnić
zpomalovat - zwalniać
zrychlit - przyspieszyć
zrychlovat - przyspieszać
želvím tempem - żółwim tempem

PRĘDKOŚĆ - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Bližící se divokým tempem.
 Pomalu přijížděla od Prašného mostu tramvaj.
 Zpomalil jízdou.
 Řada se rychle pohybovala.
 Rychlost narůstala.
 Snížil rychlost asi na devadesát kilometrů za hodinu.
 Hněv přešel rychlostí blesku.
 Neuvěřitelně rychle.
 Museli jít rychleji a potmě.
 Rychleji a rychleji.
 V mžiku ze sebe shodil oblečení a skočil do kanálu.
 Běžel opravdu hodně rychle.
 Měl pocit, že není třeba spěchat.
 Žádný spěch.
 Oliver nepotřeboval pobízet, aby si pospíšil.
 Hrozně pospíchám domů.
 Neměl napilno.
 Musel přidat, aby s ní udržel krok.
 Vyrazil prudce vpřed.
 Zrychlil a potom se rozběhl.
 Auto se hnalo dál.
 Pádil do soumraku.
 Pomaloučku se otáčel zpátky.
 Pomalu přešel k oknu.
 Zvolna se blížila.
 Kapalina pomalu přetékala přes okraje nádoby.
 Omlouvám se za pomalý let.
 Došel jsem ke břehu kalné, pomalé řeky.
 Řekl to pomalu a zřetelně.
 Vrtulník nahoře nad nimi zpomalil.

Zbliżający się w szalonym tempie.
 Od mostu Prochowego nadjeżdżała powoli tramwaj.
 Zmniejszył prędkość.
 Kolumna posuwała się szybko.
 Prędkość rosła.
 Zmniejszył prędkość do dziewięćdziesiątki.
 Gniew przeszedł z prędkością błyskawicy.
 Z niewiarygodną prędkością.
 Musieli iść szybciej i po ciemku.
 Coraz szybciej.
 Szybko zdjął z siebie ubranie i wskoczył do kanału.
 Biegł naprawdę bardzo szybko.
 Nie widział powodu do pośpiechu.
 Nie ma pośpiechu.
 Nie trzeba było przynaglać Oliwera do pośpiechu.
 Bardzo się spieszę do domu.
 Nie spieszył się.
 Musiał przyspieszyć, aby dotrzymać jej kroku.
 Gwałtownie przyspieszył.
 Przyspieszył kroku i potem zaczął biec.
 Samochód pędził dalej.
 Pędził w mrok.
 Powolotku odwracał się z powrotem.
 Powoli przeszedł do okna.
 Zbliżała się powoli.
 Ciecz przeciekała powoli przez brzegi naczynia.
 Przepraszam, że lot był taki powolny.
 Doszedłem na brzeg mętnej, wolno płynącej rzeki.
 Mówił wolno i wyraźnie.
 Helikopter zwolnił nad ich głowami.

17. ŚWIAT ABSTRAKCI

17.1 KŁAMSTWO I PRAWDA

- absolutní pravda** - prawda absolutna
abych pravdu řekl - prawdę mówiąc
autentický - autentyczny
autentičnost - autentyczność
bídná lež - nikczemne kłamstwo
bluf - blef
bojovat za pravdu - walczyć o prawdę
boží pravda - szczerą prawdą
bránit pravdu - bronić prawdy
cikánit - cyganić
čirá pravda - szczerą prawdą
detektor lži - wykrywacz kłamstw
dokázat - udowodnić
domnělý - domniemany, rzekomy
doopravdy - naprawdę
důkaz - dowód
falešný - fałszywy
falšovat - fałszować
fikce - fikcja
fiktivní - fikcyjny
holá fakta - gołe fakty
holá pravda - naga prawda
hořká pravda - gorzka prawda
hovno pravda - gówno prawda
chorobný lhář - chorobliwy kłamca
iluze - iluzja; iluzje
iluzorní - iluzoryczny
krutá pravda - okrutna prawda
lež - kłamstwo
lež jako věž - wierutne kłamstwo
lhář - kłamczuch
lhářka - kłamczucha
lhát do očí - kłamać w żywe oczy
lhát v hrdlo (rzad.) - kłamać w żywe oczy
živý - kłamliwy
malá lež - małe kłamstewko
manipulovat s lidmi - manipulować ludźmi
mystifikace - mistyfikacja
nade vši pochybnost - ponad wszelką wątpliwość
naivita - naiwność
naivní - naiwny
nalhat - nałgać; nakłamać
nejistota - niepewność
není to pravda - to nieprawda
nepravda - nieprawda
nepřesný - niedokładny
neuvěřitelný - niewiarygodny
nevinná lež - małe kłamstewko; niewinne kłamstwo
novinářská kachna - kaczką dziennikarską
obelhat - okłamać; oszukać
očividná lež - jawne kłamstwo; oczywiste kłamstwo
odhodit masku - zrzucić maskę
opravdovost - prawdziwość; rzeczywistość
opravdový - prawdziwy; rzeczywisty
opravdu - naprawdę
optický klam - złudzenie optyczne
originál - oryginał
ověřit zdroj - sprawdzić źródło
padělek - podróbka
po pravdě řečeno - prawdę mówiąc
podle pravdy - zgodnie z prawdą
podvádět - oszukiwać
podvést - oszukać
podvod - oszustwo
podvodník - oszust
podvornice - oszustka
podvrh - podróbka
pochybnost - wątpliwość
pochybný - wątpliwy
pochybovat - wątpić
polopravda - półprawda
pomluva - oszczerstwo
prášil - łgarz; kłamca
pravda pravdoucí - najprawdziwsza prawda
pravděpodobně - prawdopodobnie
pravdivé údaje - prawdziwe dane
pravdivý - prawdziwy
pravdomluvnost - prawdomówność
pravdomluvný - prawdomówny
pravdymilovný - miłujący prawdę
pravost - prawdziwość; autentyczność
pravý - prawdziwy; autentyczny
prolhanec - łgarz; kłamca
propaganda - propaganda
propagandistický - propagandowy
předstírat - udawać
překrucovat fakta - przekręcać fakty
přikrašovat - upiększać
přistižen při lži - przyłapany na kłamstwie
priznat se - przyznać się
rozptýlit pochybnosti - rozwiązać wątpliwości
skutečnost - rzeczywistość
slepě věřit - ślepo wierzyć
smyšlený - wymyślony; zmyślony
snad - chyba
srovnat - porównać
svatá pravda - święta prawda
štitit se lži - brzydzić się kłamstwem
trápily ho pochybnosti - dręczyły go wątpliwości
údajný - rzekomy
uvěřit - uwierzyć
věrohodný - wiarygodny
věřit na slovo - wierzyć na słowo
vyjít s pravdou ven - powiedzieć całą prawdę
výmysl - wymysł
vymyslet - wymyślić; zmyślić
vymyšlený - wymyślony; zmyślony
vymyšlený - zmyślony
vymýšlet si - wymyślić; zmyślić
vynechat - zataić; pominąć
zakládat se na pravdě - opierać się na prawdzie

PRAWDA - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Přílišná úcta k vědecké pravdě.
 To mohla být pravda.
 Dokaž, že mluvíš pravdu.
 Chtěl jsem učinit konec domněnkám a poznat pravdu.
 Byla to pravda, a zároveň lež.
 Nemyslel si, že by to byla pravda.
 Čím méně slov, tím více pravdy.
 Pravda podobná lži.
 Pravda a láska zvítězí nad lží a nenávisť.

Nadmierne poszanowanie dla prawdy naukowej.
 To mogło być prawdą.
 Udowodnij, że mówisz prawdę.
 Chciałem skończyć z domysłami i poznać prawdę.
 To była prawda i kłamstwo jednocześnie.
 Nie sądził, żeby to była prawda.
 Im mniej słów, tym więcej prawdy.
 Prawda podobna do kłamstwa.
 Prawda i miłość zwyciężą nad kłamstwem i nienawiścią.

KŁAMSTWO - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

U dcer nesnáší lež.
 Stejná srdečnost smíšená se lží.
 A tohle všechno jsem zavinil já svou lží.
 Ta píseň je krásná lež.
 Nelži, lež se trestá.
 Lež se vtělila v děsnou pravdu.
 Oslnivě hladká stěna lži.
 Nepodezírala mě ze lži.
 Němci jeho lži uvěřili.
 Obvinění ze zrady je samozřejmě lež.
 Neslouží spáse duše naslouchat lži.
 Proč jsi mi lhal?
 Bude muset lhát a vymýšlet si.
 Nevěř tomu lháři.
 Ty jsi cynik, prasák, kurevnick a lhář.
 Přiznej, že si trochu vymýšlíš.

U córek nie znosi kłamstwa.
 Ta sama serdeczność zmieszana z kłamstwem.
 A wszystko to stało się z winy jednego mojego kłamstwa.
 Ta piosenka jest pięknym kłamstwem.
 Nie kłam, za kłamstwo karzemy.
 Kłamstwo wcieliło się w przerażającą prawdę.
 Oślepiąco gładka ściana kłamstwa.
 Nie podejrzewała mnie o kłamstwo.
 Niemcy uwierzyli w jego kłamstwo.
 Oskarżenie o zdradę to oczywiście kłamstwo.
 Nie służy zbawieniu słuchanie kłamstw.
 Dlaczego mnie okłamałeś?
 Będzie musiał kłamać i zmyślać.
 Nie wierz temu kłamcy.
 Jesteś cynik, świntuch, kurwiarz i kłamca.
 Przyznaj, że trochę zmyślasz.

WĄTPLIWOŚĆ - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Začaly mě právě trápit pochybnosti.
 Vyznávám se tu z pochybností a smíšených pocitů.
 Odhodlal se k tomu bez skrupulí a pochybností.
 Divná pochybnost se mu kmitla v očích.
 Byl by se rád zmínil i o jiných pochybnostech.
 Neuvádím v pochybnost myšlenkové a intuitivní cesty.
 Zmocnily se mne trochu pochybnosti.
 A znovu se mě zmocnily pochybnosti.
 Zavanul vítr pochybnosti.
 Věda bez dogmat je jen hromádka pochybností.
 Možná proto, že občas pochybuji.
 Pochybovat se mohlo jen o stálosti tohoto názoru.
 Intelektuál je ten, kdo pochybuje.
 Smím pochybovat o vlastních pravdách.
 O jeho nevině nikdo nepochyboval.

Zaczęły mnie właśnie dręczyć wątpliwości.
 Zwierzam się tu z wątpliwości i mieszanych uczuć.
 Zdobył się na to bez skrupułów i wątpliwości.
 Dziwne zwątpienie mignęło mu w oczach.
 Miał ochotę wspomnieć o innych wątpliwościach.
 Nie poddaję w wątpliwość dróg myślowych i intuicyjnych.
 Ogarnęły mnie pewne wątpliwości.
 I znów mnie nagle zwątpienie chwyciło.
 Powiał wiatr zwątpienia.
 Wiedza bez dogmatów jest tylko kupą wątpliwości.
 Może dlatego, że czasami powątpiewam.
 Wątpliwa była tylko stałość tego poglądu.
 Intelektualista to ten, kto wątpi.
 Wolno mi poddawać w wątpliwość własne prawdy.
 W jego niewinność nikt nie wątpił.

17.2 OPINIA

OPINIA - POJĘCIA OGÓLNE:

akceptovat - akceptować (ndk.); zaakceptować (dk.)	podvolit se - podporządkować się
bezpodmínečný souhlas - bezwarunkowa zgoda	politické názory - poglądy polityczne
do jisté míry - do pewnego stopnia	poněkud - poniekąd
hodnotit - oceniać	postoj - stanowisko; postawa
jednohlasný - jednogłośnie	průzkum veřejného mínění - badanie opinii publicznej
jednomyslný - jednomyślny	připomínka - uwaga
kontroverze - kontrowersja	přítakávat - przytakiwać
kontroverzní - kontrowersyjny	recenze - recenzja
námítka - zarzut	smířit se - pogodzić się (z czymś)
názor - zdanie; pogląd; opinia	souhlas - zgoda
názor odborníka - zdanie eksperta; zdanie fachowca	souhlasit - zgadzać się
nekritický - bezkrytyczny	veřejné mínění - opinia publiczna
nesouhlas - brak zgody	vyjádřit se k čemu - wyrazić swoją opinię (na jakiś temat)
odpor - opór	výměna názorů - wymiana zdań
ohodnotit - ocenić	žádat o souhlas - prosić o zgodę
ohradit se - zaprotestować; sprzeciwić się	
oponovat - sprzeciwiać się; oponować	
podle mého názoru - moim zdaniem	

POCHWAŁA:

chvála - 1. chwała 2. pochwała	oceňovat - doceniać
chválit - chwalić	oslavná báseň - panegiryk
chválit až do nebes - wychwalać pod niebiosa	oslavná řeč - mowa pochwalna
chvalořeč - mowa pochwalna	pět - opiewać
chvalořečit - wielbić; wystawiać	pochválit - pochwalić
kompliment - komplement	pochvalovat (si) - chwalić sobie
lichotit - pochlebiać; schlebiać	velebit - wychwalać; wystawiać
lichotka - pochlebstwo; komplement	vychvalovat - wychwalać
ocenit - docenić	vyjadřovat uznání - wyrażać uznanie

KRYTYKA:

být citlivý na kritiku - być wrażliwym na krytykę	odsoudit - 1. potępić 2. skazać
důtka - nagana	odsuzovat - potępiać
hanit - ganić	podrobit kritice - poddać krytyce
kárat - karcić; strofować	poučovat - pouczać
konstruktivní kritika - konstruktywna krytyka	pranířovat - stawiać pod pręgierzem
kritický - krytyczny	sebekritika - samokrytycyzm
kritik - krytyk	tepat - ganić; potępiać
kritizovat - krytykować	zdrucující kritika - druzgocąca krytyka
napomenout - upomnieć	zkritizovat - skrytykować
napomenutí - upomnienie	

17.3 LOS

čistá náhoda - czysty przypadek
čtyřlístek pro štěstí - czterolistna koniczyna na szczęście
dítě Štěstěny - dziecko szczęścia
ironie osudu - ironia losu
kolo štěstěny - koło fortuny
mít štěstí v kartách - mieć szczęście w kartach
náhoda - przypadek
narodit se na šťastné hvězdě - urodzić się pod szczęśliwą gwiazdą
nešťastnice - nieszczęśnica
nešťastník - nieszczęśnik
nosit smůlu - przynosić pecha
osud - 1. los 2. przeznaczenie
podkova pro štěstí - podkova na szczęście
přát komu štěstí - życzyć komuś powodzenia
přinášet smůlu - przynosić pecha

LOS - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Věříš v osud?
 Je to vzkaz, který mi posílá osud.
 Takové cesty osudu stojí za několik úvah.
 Jen samotný osud je příliš málo.
 Cítím to tak trochu jako ironii osudu.
 Proti osudu se neubrání nikdo.
 Já už mám takovou smůlu.
 Není to smůla?
 Čirá nahodilost věcí nedůležitých.
 Byla to snad jen obyčejná náhoda?
 V celém sledu událostí nebyla žádná náhoda.
 Byl trpělivý, ale neměl štěstí.
 Potkalo mě štěstí.
 Štěstí se na něj konečně zasmálo.
 Jejich štěstí se obměnilo.

s trochou štěstí - przy odrobinie szczęścia
se střídavým štěstím - ze zmiennym szczęściem
shoda náhod - zbieg okoliczności
smířit se s (svým) osudem - pogodzić się z losem
smolař - pechowiec
smolný - pechowy
smůla - pech
štěstěna - szczęście; fortuna
štěstí v neštěstí - szczęście w nieszczęściu
těžký úděl - ciężka dola
úděl - dola
určení - przeznaczenie
úspěch - sukces
zdar - powodzenie
zkusit (své) štěstí - spróbować szczęścia
zpečetit čí osud - przypieczętować czyjś los

Wierzysz w przeznaczenie?
 To znak, który daje mi los.
 Takie koleje losu godne są kilku uwag.
 Samo przeznaczenie to za mało.
 Widzę w tym jakby ironię losu.
 Z przeznaczeniem nie da się wygrać.
 Mam już takiego pecha.
 Czy to nie pech?
 Czysty przypadek rzeczy nieważnych.
 Czy to był (tylko) zwykły przypadek?
 Nie było przypadku w tym następstwie zdarzeń.
 Był cierpliwy, ale nie miał szczęścia.
 Spotkało mnie szczęście.
 Szczęście w końcu uśmiechnęło się do niego.
 Ich szczęście się odmieniło.

17.4 ETYKA

bezectný - niegodziwy; nikczemny
boj mezi dobrem a zlem - walka dobra ze złem
ctnost - cnota
čest - honor
čestný - honorowy
čisté svědomí - czyste sumienie
demoralizace - demoralizacja
demoralizovat - demoralizować (ndk.);
 zdemoralizować (dk.)
dobro - dobro
dobrý - dobry
etický - etyczny
etika - etyka
hřích - grzech
ideál - ideał
ideální - idealny
konat dobro - czynić dobro
mít čisté ruce - mieć czyste ręce
morálka - moralność
mravní kocovina - kac moralny
mravní kodex - kodeks moralny

mravní úpadek - upadek obyczajów
mravokárce - moralizator
mravokárný tón - moralizatorski ton
mravoučný - moralizatorski
mravouka - etyka
nihilismus - nihilizm
nutné zlo - zło konieczne
odlehčit svému svědomí - ulżyć swojemu sumieniu
oplácet zlo dobrem - odpowiadać dobrem na zło
páchat zlo - czynić zło
poctivost - uczciwość
poctivý - uczciwy
pohoršení - zgorzenie
svědomí - sumienie
špatné svědomí - nieczyste sumienie
volba mezi dvěma zly - wybór mniejszego zła
výčitky svědomí - wyrzuty sumienia
zkáza - zepsucie
zlo - zło
zlý - zły
ztělesnění zla - ucieleśnienie zła; wcielenie zła

ETYKA - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Hnulo se v něm svědomí.
 Hryže ho svědomí.
 Probouzelo se v něm svědomí.
 Sžirají ji výčitky svědomí.
 Zastávám přísné morální zásady.
 Má přirozenou morálku.
 Pro Židy platí jejich vlastní morálka.
 Zcela přebytný smysl pro morálku.
 Někteří vidí smrt jako zlo.
 V srdci temnoty číhá zlo.
 Hovno je obtížnější teologický problém než zlo.
 Zlo nakonec zmizí.
 Veškeré zlo pochází z pomýlení pojmů.
 Už způsobil dosti zla.
 Zlo nenápadně a tiše osnovalo svou síť.
 Často je více zla ve slabosti než v síle.
 Vždycky dobro zvítězí a zlo je potrestáno.
 Dnešní zlo se jeví jako zítřejší dobro.
 Mír je nepopíratelně dobro.

Ruszyło go sumienie.
 Gryzie go sumienie.
 Budziło się w nim sumienie.
 Zżerają ją wyrzuty sumienia.
 Jestem zwolennikiem surowych zasad moralnych.
 Ma naturalne poczucie moralności.
 Żydów obowiązuje ich własna moralność.
 Zupełnie niepotrzebne poczucie moralności.
 Niektórzy widzą śmierć jako zło.
 W jądrze ciemności czatuje zło.
 Gówno jest trudniejszym problemem teologicznym niż zło.
 Zło w końcu przestanie istnieć.
 Całe zło bierze się z pomýlenia pojęć.
 Już dość zła narobił.
 Zło nieznamienicie i cicho snuło swoją sieć.
 W słabości jest często więcej zła niż w sile.
 Zawsze zwycięża dobro, a zło jest ukarane.
 Dzisiejsze zło okazuje się jutrzejszym dobrem.
 Pokój bezsprzecznie jest dobrem.

17.5 ESTETYKA

estetika - estetyka
fešák - przystojniak
hezký - ładny
hezoun - przystojniak
hyzdit - szpecić
ideál krásy - ideał piękna
krása - piękno
krasavec - przystojniak; piękny mężczyzna
krasavice - piękność
kráska - piękność
ladnost - piękno; gracia; powab
ladný - piękny; śliczny; powabny;
líbeznost - wdzięk; powabny
obluda - potwór
ohyzda - brzydka; bardzo brzydki człowiek
ohydný - wstrętny; obrzydliwy
ošklivé káčátko - brzydkie kaczątko

ošklivec - brzydka
ošklivý - brzydki
příšera - potwór
přitažlivá žena - atrakcyjna kobieta
půvab - powab; gracia; czar
půvabný - powabny
šeredný - brzydki; szkaradny
škaredá jako ropucha - brzydka jak ropucha
škaredý - brzydki; szkaradny
škaredý jak noc - brzydki jak noc
vnadný - ponętny; powabny
vzor krásy - wzór piękna
zkrásnět - wypięknąć
zohavit - oszpecić
zohydit - oszpecić
zošklivět - zbrzydnać

ESTETYKA - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

V tom je její krása.
 Krása grálu spočívá v jeho nehmotné podstatě
 Lesklá jezírka a nordická krása břížek.
 To byla taková krása, až srdce bolelo.
 Nějaká cizí krása se ozvala ve zvonech.
 I pro císaře je máj po boku překrásné paní choti.
 Je to docela pěkný barokní kostel.
 Píše hezkým rukopisem.
 Je tak vošklivej, až je krásnej.
 Jak je hezký s těmi prošedivělými skráněmi.
 Uvědomovala si vlastní krásu.
 Vypadala tak dokonale, až to nahánělo strach.
 Její krása útočila jako slunce.
 Nemá nic z bratrovy krásy.
 Místo bylo škaredé a okázalé.
 Ty jsi tak šeredný.
 S obličejem staženým do ošklivého úšklebku.
 Zdálo se, že je zbytečně ošklivý.
 Tělesně byl ošklivý, slizký, téměř odpuzující.
 Starý chlap, strašný a odporný špindíra.
 Odporný i ve tmě.
 Varoval jsem tě, že to nebude hezký pohled.

W tym tkwi jej piękno.
 Piękno Graala leży w jego nieuchwytej istocie.
 Lśniące jeziora i nordyckie piękno brzoź.
 Było to piękno, które sprawiało ból w sercu.
 Jakieś obce piękno ozwało się w dzwonach.
 I dla cesarza jest maj u boku pięknej małżonki.
 Jest to całkiem ładny barokowy kościół.
 Ma ładny charakter pisma.
 Jest taki brzydki, aż z tej brzydoty jest ładny.
 Jakiż on ładny, z tą siwizną na skroniach.
 Była świadoma swojej urody.
 Doskonałość jej urody była zatrwajająca.
 Jej piękność uderzała jak słońce.
 Nie ma w nim nic z urody brata.
 Lokal był brzydki i pretensjonalny.
 Jesteś tak brzydki.
 Z twarzą ściągniętą w brzydki grymas.
 Wydawał się groteskowo szpetny.
 Fizycznie był szpetny, oślizgły, prawie odpychający.
 Stary już człowiek, haniebny, wstrętny niechluj.
 Wstrętny i po ciemku.
 Mówiłem, że to nieładny widok.

17.6 ZAGADKA

ZAGADKA:

hádanka - zagadka
hádat - zgadywać
hlavolam - łamigłówka
kód - kod
křížovka - krzyżówka
křížovka o ceny - krzyżówka z nagrodami
luštit - rozwiązywać
luštítel křížovek - szaradzysta
mluvit v hádankách - mówić zagadkami
nerozluštitelný - nie do rozwiązania

objasnit - wyjaśnić
rébus - rebus
rozluštit - rozwiązać
šifra - szyfr
šifrovaný - zaszyfrowany
tajenka křížovky - hasło krzyżówki
vyluštit - rozwiązać
vyřešit záhadu - rozwiązać zagadkę
záhada - zagadka
záhadný - zagadkowy

TAJEMNICA:

držet v tajnosti - trzymać w tajemnicy
lékařské tajemství - tajemnica lekarska
listovní tajemství - tajemnica korespondencji
poodhrnout cíp tajemství - uchylić rąbka tajemnicy
porušit tajemství - zdradzić tajemnicę
prozradit tajemství - zdradzić tajemnicę
přísaha - przysięga
státní tajemství - tajemnica państwowa
střežit tajemství - strzec tajemnicy
taj - tajnik
tajemný - tajemniczy

tajemství - tajemnica
tajnost - sekret
utajit - zataić
utajovat - zatajać
veřejné tajemství - tajemnica poliszynela
vojenské tajemství - tajemnica wojskowa
vzít si tajemství do hrobu - zabrać tajemnicę do grobu
zahalen tajemstvím - okryty tajemnicą
zatajit - zataić
zpovědní tajemství - tajemnica spowiedzi

ZAGADKA - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Držel jsem v ruce klíč k záhadě.
 Jedna z nikdy nevyjasněných záhad jejího dětství.
 A zde je asi ukryt klíč k té záhadě.
 Záhada zůstala záhadou.
 Rozuzlení záhady mě velice zklamalo.

Trzymałem w ręku klucz do rozwiązania zagadki.
 Jedna z niewyjaśnionych zagadek jej dzieciństwa.
 I tu chyba kryje się klucz zagadki.
 Zagadka pozostała zagadką.
 Rozwiązanie zagadki okazało się mocno rozczarowujące.

TAJEMNICA - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Už nechcete odhalit to strašný tajemství?
 Takhle se vyrazují ta nejskrytější tajemství.
 Snažil se pochopit tajemství živých strojů.
 Je to tajemství, které nikomu neprozradím.
 To je moje tajemství a nikdo o tom neví.
 Tvoje tajemství, to je tvůj kapitál.
 Svět má mnohá tajemství.
 Nikdy se nedozvím jeho tajemství.
 Je vázanej zpovědním tajemstvím.
 Budoucnost se znovu stala tajemstvím.
 Opět se mu odhalovalo jakési tajemství.

Już nie chce pan odkryć tej strasznej tajemnicy.
 W taki sposób wydają się najskrytsze tajemnice.
 Próbował zgłębić tajemnicę żywych maszyn.
 To tajemnica, której nikomu nie ujawnię.
 To moja tajemnica i nikt o tym nie wie.
 Twoja tajemnica to twój kapitał.
 Świat ma wiele tajemnic.
 Nigdy nie poznam jego tajemnicy.
 Wiąże go tajemnica spowiedzi.
 Przyszłość znów stała się tajemnicą.
 Odślaniała mu się znów jakaś tajemnica.

18. NAZWY GEOGRAFICZNE

18.1 PAŃSTWA ŚWIATA

Afgánistán - Afganistan	Hongkong - Hongkong
Albánie - Albania	Chile - Chile
Alżírsko - Algieria	Chorwatsko - Chorwacja
Americká Samoa - Samoa Amerykańskie	Indie - Indie
Andorra - Andora	Indonésie - Indonezja
Angola - Angola	Irák - Irak
Argentina - Argentyna	Írán - Iran
Arménie - Armenia	Irsko - Irlandia
Austrálie - Australia	Island - Islandia
Ázerbájdżán - Azerbejdżan	Itálie - Włochy
Bahrajn - Bahrajn	Izrael - Izrael
Bangladéš - Bangladesz	Jamajka - Jamajka
Barbados - Barbados	Japonsko - Japonia
Belgie - Belgia	Jemen - Jemen
Belize - Belize	Jihoafrická republika - Republika Południowej Afryki
Bělorusko - Białoruś	Jižní Korea - Korea Południowa
Benin - Benin	Jordánsko - Jordania
Bermudské ostrovy - Bermudy	Kajmanské ostrovy - Kajmany
Bhútán - Bhutan	Kambodża - Kambodża
Bolívie - Boliwia	Kamerun - Kamerun
Bosna a Hercegovina - Bośnia i Hercegowina	Kanada - Kanada
Botswana - Botswana	Katar - Katar
Brazílie - Brazylia	Kazachstán - Kazachstan
Brunej - Brunei	Keňa - Kenia
Bulharsko - Bułgaria	Kolumbie - Kolumbia
Burkina Faso - Burkina Faso	Komory - Komory
Burundi - Burundi	Kongo - Kongo
Čad - Czad	Kostarika - Kostaryka
Česká republika - Czechy	Kuba - Kuba
Čína - Chiny	Kuvajt - Kuwejt
Dánsko - Dania	Kyrgyzstán - Kirgistan
Dominikánská republika - Dominikana	Laos - Laos
Džibuti - Dżibuti	Lesotho - Lesotho
Egypt - Egipt	Libanon - Liban
Ekvádor - Ekwador	Libérie - Liberia
Eritrea - Erytrea	Litva - Litwa
Estonsko - Estonia	Lotyšsko - Łotwa
Etiopie - Etiopia	Lucembursko - Luksemburg
Fidži - Fidži	Macao - Makao
Filipíny - Filipiny	Madagaskar - Madagaskar
Finsko - Finlandia	Mad'arsko - Węgry
Francie - Francja	Makedonie - Macedonia
Francouzská Guyana - Gujana Francuska	Malawi - Malawi
Gabon - Gabon	Mali - Mali
Gambie - Gambia	Malta - Malta
Ghana - Ghana	Maroko - Maroko
Grónsko - Grenlandia	Mauricius - Mauritius
Gruzie - Gruzja	Mauritánie - Mauretania
Guatemala - Gwatemala	Mexiko - Meksyk
Guinea - Gwinea	Moldávie - Mołdawia
Guinea-Bissau - Gwinea-Bissau	Monako - Monako
Guyana - Gujana	Mongolsko - Mongolia
Haiti - Haiti	Mosambik - Mozambik
Honduras - Honduras	

PAŃSTWA ŚWIATA - CIĄG DALSZY:

Namibie - Namibia	Spojené arabské emiráty - Zjednoczone Emiraty Arabskie
Nauru - Nauru	Spojené státy americké - Stany Zjednoczone Ameryki
Německo - Niemcy	Společenství Dominika - Dominika
Nepál - Nepal	Srí Lanka - Sri Lanka
Niger - Niger	Středoafriická republika - Republika Środkowej Afryki
Nigérie - Nigeria	Súdán - Sudan
Nikaragua - Nikaragua	Surinam - Surinam
Nizozemsko - Holandia	Svatá Lucie - Saint Lucie
Norsko - Norwegia	Svatý Kitts a Nevis - Saint Kitts i Nevis
Nový Zéland - Nowa Zelandia	Svazijsko - Suazi
Omán - Oman	Sýrie - Syria
Pákistán - Pakistan	Španělsko - Hiszpania
Palestina - Palestyna	Švédsko - Szwecja
Panama - Panama	Švýcarsko - Szwajcaria
Paraguay - Paragwaj	Tádžikistán - Tadżykistan
Peru - Peru	Thajsko - Tajlandia
Pobřeží slonoviny - Wybrzeże Kości Słoniowej	Tonga - Tonga
Polsko - Polska	Trinidad a Tobago - Trynidad i Tobago
Portoriko - Portoryko	Tunisko - Tunezja
Portugalsko - Portugalia	Turecko - Turcja
Rakousko - Austria	Turkmenistán - Turkmenistan
Rovníková Guinea - Gwinea Równikowa	Tuvalu - Tuvalu
Rumunsko - Rumunia	Uganda - Uganda
Rwanda - Ruanda	Ukrajina - Ukraina
Řecko - Grecja	Uruguay - Urugwaj
Saint Pierre a Miquelon - Saint Pierre a Miquelon	Vanuatu - Vanuatu
Salvador - Salwador	Vatikán - Watykan
Saúdská Arábie - Arabia Saudyjska	Velká Británie - Wielka Brytania
Senegal - Senegal	Venezuela - Wenezuela
Severní Korea - Korea Północna	Východní Timor - Timor Wschodni
Seychely - Seszele	Zambie - Zambia
Sierra Leone - Sierra Leone	Zimbabwe - Zimbabwe
Singapur - Singapur	
Slovensko - Słowacja	
Slovinsko - Słowenia	
Somálsko - Somalia	

18.2 MIASTA ŚWIATA

Alžír - Algier	Kališ - Kalisz
Amsterdam - Amsterdam	Kalkata - Kalkuta
Athény - Ateny	Kapské město - Kapsztad
Augšburk - Augsburg	Karviná - Karwina
Baku - Baku	Kaunas - Kowno
Banská Bystrica - Bańska Bystrzyca	Kišiněv - Kiszyniów
Basilej - Bazylea	Kladsko - Kłodzko
Bejrút - Bejrut	Klaipėda - Kłajpeda
Bělehrad - Belgrad	Kluž - Cluj-Napoca
Benátky - Wenecja	Kodaň - Kopenhaga
Bern - Berno	Kolín nad Rýnem - Kolonia (DE)
Bělák - Villach	Kopřivnice - Koprzywnica
Blatný Potok - Sárospatak	Kostnice - Konstancja
Bombaj - Bombaj	Krakov - Kraków
Braniboř - Brandenburg	Krosno nad Odrou - Krosno Odrzańskie
Bratislava - Bratysława	Kyjev - Kijów
Brémy - Brema	Kysek - Kőszeg
Brest - Brześć	Lavaň - Leuven
Brusel (m.) - Bruksela (f.)	Lázně Landek - Łądek-Zdrój
Budapešť (f.) - Budapeszt (m.)	Lehnice - Legnica
Bukurešť (f.) - Bukareszt (m.)	Lešno - Leszno
Cáchy - Aachen	Ličov - Litschau
Celovec - Klagenfurt	Liepaja - Lipawa
Cēsis - Kieś	Linec - Linz
Curych - Zurych	Lisabon - Lizbona
Cvikov - Zwickau	Lizberk - Lidzbark Warmiński
Ďarmoty - Balassagyarmat	Locarno - Lucerna
Debrecín - Debreczyn	Louvre - Luwr
Drážďany - Drezno	Lublaň - Lublana
Drezno - Drezdenko	Lubna - Leoben
Dubrovnik - Dubrownik	Lucemburk - Luksemburg
Dunajské Nové Město - Dúnaujváros	Lurdy - Lourdes
Dušanbe - Duszanbe	Lutyč - Liege
Dušníky - Duszniki-Zdrój	Madrid - Madryt
Frankfurt nad Mohanem - Frankfurt nad Menem	Malorca - Majorka
Galač - Gałacz	Marseille - Marsylia
Gdaňsk - Gdańsk	Mety - Metz
Gdyně - Gdynia	Milán - Mediolan
Haag - Haga	Minsk - Mińsk
Hamburk - Hamburg	Míšeň - Miśnia
Hanoj (f.) - Hanoi (n.)	Miškovec - Miskolc
Helsinki - Helsinki	Mladá Vratislav - Inowrocław
Hlivice - Gliwice	Mnichov - Monachium
Hlohov - Głogów	Moháč - Mohacz
Hořov (rzad.) - Chorzów	Mohuč - Mainz
Hrodno - Grodno	Moskva - Moskwa
Jager - Eger	Mysliboř - Myślibórz
Janov - Genua	Neúroda - Nowa Ruda
Jasy - Jasi	New York - Nowy Jork
Javor - Jawor	Norimberk - Norymberga
Jurmala - Jurmała	Nový Sadec - Nowy Sącz
Káhira - Kair	

MIASTA ŚWIATA - CIĄG DALSZY:

Oděsa - Odessa	Svatý Hypolyt - Sankt Pölten
Olava - Oława	Svídnice - Świdnica
Olešnice - Oleśnica	Šanghaj - Szanghaj
Olomouc (f.) - Ołomuniec (m.)	Šoproň - Sopron
Olštýn - Olsztyn	Špětla - Zwettl
Oslo - Oslo	Štětín - Szczecin
Osvětim (f.) - Oświęcim (m.)	Štrubina - Straubing
Paříž (f.) - Paryż (m.)	Štýrský Hradec - Graz
Pasov - Passau	Tarnobřeh - Tarnobrzeg
Peking - Pekin	Taškent - Taszkient
Pětikostelí - Pecs	Temešvár - Timisoara
Plzeň (f.) - Pilzno (n.)	Toulouse - Tuluza
Polský Těšín - Cieszyń	Uherské Staré Hradý - Mosonmagyaróvár
Postupim (f.) - Poczdam (m.)	Ústí nad Svinou - Świnoujście
Poznaň (f.) - Poznań (m.)	Vacov - Vác
Prěmyšl (f.) - Przemyśl (m.)	Vambeřice - Wambierzyce
Ráb - Gyor	Varna - Warna
Ratiboř - Racibórz	Varšava - Warszawa
Remeš - Reims	Velička - Wieliczka
Rezekne - Rzeżyca	Velký Varadín - Wielki Waraźdyn; Oradea
Riga - Ryga	Ventspils - Windawa
Řím - Rzym	Vídeň (f.) - Wiedeń (m.)
Sandoměř - Sandomierz	Vídeňské Nové Město - Wiener Neustadt
Segedín - Szeged	Vilnius - Wilno
Sibiň - Sybin	Vitoraz - Weitra
Smyrna - Izmir	Výmar - Weimar
Sofie - Sofia	Zahaň - Żagań
Sopoty - Sopot	Záhřeb - Zagrzeb
Sosnovec - Sosnowiec	Zhoř - Zgierz
Stockholm - Sztokholm	Zhořelec - Zgorzelec (PL); Görlitz (DE)
Stoličný Bělehrad - Székesfehérvár	

18.3 GÓRY

alpský - alpejski	Kaskádové pohoří - Góry Kaskadowe
Alpy - Alpy	Kaukaz - Kaukaz
Altaj - Altaj	Kordillery - Kordyliery
Andy - Andy	Krkonoše - Karkonosze
Appalačské pohoří - Appalachy	krkonošský - karkonoski
Australské Alpy - Alpy Australijskie	Krušné hory - Rudawy
bělohorský - białogórski	Lomnický štít - Łomnica
Bergamské Alpy - Alpy Bergamskie	Mount Kosciuszko - Góra Kościuszki
Bernské Alpy - Alpy Berneńskie	Nízké Tatry - Tatry Niskie
Beskydy - Beskidy	Olymp - Olimp
Bílá hora - Biała Góra	Pamír - Pamir
Ču-mu-lang-ma - Czomolungma	Piemont - Piemont
Dolomity - Dolomity	piemontský - piemoncki
Dračí hory - Góry Smocze	Praděd - Pradziad (<i>góra</i>)
Dukelský průsmyk - Przełęcz Dukielska	Přímořské Alpy - Alpy Nadmorskie
Gerlachovský štít - Gerlach	Savojské Alpy - Alpy Sabaudzkie
Himálaj - Himalaje	Skalnaté hory - Góry Skaliste
Jizerské hory - Góry Izerskie	tatranský - tatrzański
Kantaberské pohoří - Góry Kantabryjskie	Tatry - Tatry
Karákoram - Karakorum	Vesuv - Wezuwiusz
Karpaty - Karpaty	

18.4 KRAINY I REGIONY

- Abcházie** - Abchazja
Aljaška - Alaska
Alsasko - Alzacja
Andalúzie - Andaluzja
Antarktida - Antarktyda
Antarktis - Antarktyka
Apeniński poloostrov - Półwysep Apeniński
Aragonec - Aragończyk
Aragonie - Aragonia
Aragonka - Aragonka
Asturie - Asturia
Asýrie - Asyria
Bádensko - Badenia
Bask - Baskijczyk
Baskicko - Baskonia
baskický - baskijski
Bavorsko - Bawaria
Bavořan - Bawarczyk
Bavořanka - Bawarka
Benelux - Beneluks
Besarábie - Besarabia
Blízky východ - Bliski Wschód
Braniborsko - Brandenburgia
Burgund'an - Burgundczyk
Burgund'anka - Burgundka
Burgundsko - Burgundia
Dagestán - Dagestan
Dalmácie - Dalmacja
Dalmatinec - Dalmatyńczyk
Dolní Lužice - Łużyce Dolne
Dolní Rakousy - Dolna Austria
Durynsko - Turyngia
Etiopská vysočina - Wyżyna Abisyńska
Falc - Palatynat
flanderský - flandryjski
Flandry - Flandria
francký - frankoński
Frank - Frankończyk
Franky - Frankonia
Galície - Galicja
Galicijec - Galilejczyk
Galicijka - Galilejka
Gaskoněc - Gaskończyk
Gaskoňsko - Gaskonia
Guyanská vysočina - Wyżyna Gujańska
Hesensko - Hesja
Holštýnsko - Holsztyn
Horní Lužice - Łużyce Górne
Horní Rakousy - Górna Austria
Horní Slezsko - Górny Śląsk
Indočína - Indochiny
Ingušsko - Inguszetia
Istrie - Istria
Istrijský poloostrov - Półwysep Istria
Jižní Dakota - Dakota Południowa
Jutský poloostrov - Półwysep Jukatański
Kamčatka - Kamczatka
Karélie - Karelia
Kašmír - Kaszmir
Katalánec - Katalończyk
Katalánie - Katalonia
Katalánka - Katalonka
Korutany - Karyntia
Kosovo - Kosowo
Kurdistán - Kurdystan
Kuronsko - Kurlandia
Laponsko - Laponia
Libyjská poušť - Pustynia Libijska
Lombardie - Lombardia
Lotrinčan - Lotaryńczyk
Lotrinčanka - Lotarynka
Lotrinsko - Lotaryngia
Malá Asie - Azja Mniejsza
Malý Belt - Mały Bełt
Mandžusko - Mandżuria
Meklenbursko - Meklemburgia
Morava - Morawy
Moravská brána - Brama Morawska
Multánsko - Multany
Nové Mexiko - Nowy Meksyk
Núbie - Nubia
Núbijec - Nubijczyk
Núbijka - Nubijka
Osetie - Osetia
Pádská nížina - Nizina Padańska
Paňdžáb - Pendżab
Patagonie - Patagonia
Pensylvánie - Pensylwania
Pomořansko - Pomorze
Porúří - Zagłębie Ruhry
Porýní - Nadrenia
Porýní-Falc - Nadrenia-Palatynat
Povolží - Dolina Wołgi
Provence - Prowansja
Pyrenejský poloostrov - Półwysep Pirenejski
Riviéra - Riwiera
Sársko - Saara
Sasko - Saksonia
Sedmíhradsko - Siedmiogród
Severní mys - Przylądek Północny
Siam - Syjam
Šlesvicko - Szlezwik
Švábsko - Szwabia
Tatarstán - Tatarstan
Těšínsko - Śląsk Cieszyński; Zaolzie
Tibet - Tybet
Toskánsko - Toskania
Transylvánie - Transylwania
Tyrolsko - Tyrol
Umbrie - Umbria
umbrijský - umbryjski
Vestfálsko - Westfalia
Volyň - Wołyń
Zadní Indie - Indochiny
Záporoží - Zaporozże

18.5 NARODOWOŚCI

Afghánec; Afgánec - Afgańczyk	Ir - Irlandczyk
Albánec - Albańczyk	Iráčan - Irakijczyk
Alžířan - Algierczyk	Irka - Irlandka
Američan - Amerykanin	Ital - Włoch
Angličan - Anglik	Italka - Włoszka
Armén - Ormianin; Armeńczyk	Jamajčan - Jamajczyk
Australan; Australec - Australijczyk	Jamajčanka - Jamajka
Ázerbájdžánec - Azerbejdżanin; Azer	Kostaričan - Kostarykanin
Bangladéřan - Banglijczyk	Kubánec - Kubańczyk
Barbud'an - Antiguańczyk	Kypřan - Cypryjczyk
Barbud'anka - Antiguanka	Liberijec - Liberyjczyk
Belgičan - Belg	Libyjec - Libijczyk
Belizan - Belizejczyk	Litevec - Litwin
Belizanka - Belizejka	Lotyš - Łotysz
Bělorus - Białorusin	Maďar - Węgier
Bolivijec - Boliwijczyk	Malt'an - Maltańczyk
Brazilec - Brazylijczyk	Monačan - Monakijczyk
Burkiňan - Burkińczyk	Monačanka - Monakijka
Burund'an - Burundyjczyk	Mongol - Mongoł
Čad'an - Czadyjczyk	Mongolka - Mongołka
Čech - Czech	Němec - Niemiec
Čiňan - Chińczyk	Omáňan; Ománec - Omańczyk
Dán - Duńczyk	Peruánec - Peruwiańczyk
Danka - Dunka	Polák - Polak
Džibuťan - Dżibutyjczyk	Rakuřan - Austriak
Ekvádorec; Ekvádořan - Ekwadorczyk	Rumun - Rumun
Etiopan - Etiopczyk	Řek - Grek
Etiopanka - Etiopka	Samojan - Samoańczyk
Faeřan - <i>obywatel Wysp Owczych</i>	Sanmariňan - Sanmaryńczyk
Filipíneck - Filipińczyk	Skot - Szkot
Fin - Fin	Slovák - Słowak
Gruzíneck - Gruzin	Slovenka - Słowaczka
Holand'an - Holender	Slovíneck - Słoweniec
Hondurasan - Honduranin	Slovinka - Słowenka
Hondurasanka - Honduranka	Švýcar - Szwajcar
Chilan - Chilijczyk	Zimbabwan - Zimbabwejczyk

18.6 RZEKI

Amazonka - Amazonka	Ohře - Ohrza
Bílý Halštov - Biała Elstera	Olše - Olza
Bug - Bug	Ostravice - Ostrawica
bugský - bużański	Rýn - Ren
Columbia - Kolumbia	Sála - Soława
Daugava - Dźwina	Seina - Sekwana
Dněpr - Dniepr	Smědá - Witka
Don - Don	Spréva - Sprewa
Dunaj - Dunaj	Stěnava - Ścinawka
Dyje - Dyja	Šelda - Skalda
Emže - Ems	Tajo - Tag
Ganga - Ganges	Temže - Tamiza
Kladská Nisa - Nysa Kłodzka	Tiber - Tyber
Labe - Łaba	Tisa - Cisa
Loira - Loara	Váh - Wag (<i>rzeka</i>)
Lužická Nisa - Nysa Łużycka	Visla - Wisła
Mása - Moza (<i>rzeka</i>)	Vltava - Wełtawa
Mohan - Men	Volha - Wołga
Mosela - Mozela	volžský - wołżański

18.7 MORZA, JEZIORA I OCEANY

Arabský záliv - Zatoka Arabska	Finský záliv - Zatoka Fińska
Atlantský oceán - Ocean Atlantycki	Gibaltarský průliv - Cieśnina Gibraltarska
Azovské moře - Morze Azowskie	Grónské moře - Morze Grenlandzkie
Baffinovo moře - Morze Baffina	Hořejší jezero - Jezioro Górne
Bajkal - Bajkał	Hudsonův záliv - Zatoka Hudsona
Balchaš - Bałchasz	Indický oceán - Ocean Indyjski
Baltské moře - Morze Bałtyckie	Jaderské moře - Morze Adriatyckie
Barentsovo moře - Morze Barentsa	Kotorská boka - Zatoka Kotorska
Beaufortovo moře - Morze Beauforta	Krétské moře - Morze Kreteńskie
Bengálský záliv - Zatoka Bengalska	Ladožské jezero - Ładoga
Beringovo moře - Morze Beringa	Lamanšský průliv - Kanał La Manche
Beringův průliv - Cieśnina Beringa	Ochotské moře - Morze Ochockie
Bílé moře - Morze Białe	Ochridské jezero - Jezioro Ochrydzkie
Biskajský záliv - Zatoka Biskajska	Oněžské jezero - Onega
Blatenské jezero - Balaton	Rudé moře - Morze Czerwone
Bodamské jezero - Jezioro Bodeńskie	Severní moře - Morze Północne
Botnický záliv - Zatoka Botnicka	Středomoří - basen Morza Śródziemnego
Čadské jezero - jezioro Czad	Středozemní moře - Morze Śródziemne
Černé moře - Morze Czarne	Štrbské pleso - Jezioro Szczyrbskie
Čertovo jezero - Czaracie Jezioro	Tichý oceán - Ocean Spokojny
Fidžijské moře - Morze Fidži	Viktoriino jezero - Jezioro Wiktorii

18.8 WYSPY

Anguilla - Anguilla	Louisiady - Luizjady
Antigua a Barbuda - Antigua i Barbuda	Madeira - Madera
Antily - Antyle	Maledivy - Malediwy
Aruba - Aruba	Mallorca - Majorka
Azory - Azory	Mariany - Mariany
Baleáry - Baleary	Martinik - Martynika
Barbados - Barbados	Mauricius - Mauritius
Bermudy - Bermudy	Melanésie - Melanezja
Bornholm - Bornholm	Mikronésie - Mikronezja
Cookovy ostrovy - Wyspy Cooka	Návětrné ostrovy - Wyspy Nawietrzne
Čagorské ostrovy - Wyspy Czagos	Nová Kaledonie - Nowa Kaledonia
Dominika - Dominika	Nová země - Nowa Ziemia
Euboia - Eubea	Nový Zéland - Nowa Zelandia
Faerské ostrovy - Wyspy Owcze	Orkneje - Orkady
Falklandy - Falklandy	Panenské ostrovy - Wyspy Dziewicze
Frís - Fryz	Portoriko - Portoryko
Fríska - Fryzjka	Princův ostrov - Wyspa Księżęca
Fríské ostrovy - Wyspy Fryzjskie	Réunion - Reunion
Galapágy - Wyspy Galapagos	Rhodos - Rodos
Grónsko - Grenlandia	Rujana - Rugia
Guadalupe - Gwadelupa	rujanský - rugijski
Guam - Guam	Samoa - Samoa
Havajec; Havajan - Hawajczyk	samojský - samoański
Havajské ostrovy - Hawaje	Sardinie - Sardynia
Honšú - Honsiu	Seychelan - Seszelczyk
Hvar - Hvar	Seychely - Seszele
Jáva - Jawa	Shetlandy - Szetlandy
Javánec - Jawańczyk	Sicilie - Sycylia
Javánka - Jawajka	Sokotra - Sokotra
javský - jawajski	Svatá Helena - Wyspa Świętej Heleny
Kajmanské ostrovy - Kajmany	Svatý Vincenc - Saint Vincent
Karibik - Karaiby	Špicberky - Spitsbergen
Komory - Komory	Tahiti - Tahiti
Komořan - Komoryjczyk	Tonga - Tonga
Korsika - Korsyka	Tonžan - Tongijczyk
Kréta - Kreta	Tonžanka - Tongijka
Kurily - Kuryle	tonžský - tongijski
Kyklady - Cyklady	Trinidad a Tobago - Trynidat i Tobago
Lesbos - Lesbos	Usedom - Uznam
lesboský - lesbijski	Vánoční ostrov - Wyspa Bożego Narodzenia
Liparské ostrovy - Wyspy Liparyjskie	Východní Timor - Timor Wschodni